Lanzer Michl 211

Schoen Anna templ.

231.

Vaszary János

vült volna, hanem elernyedt, művészete játékossá lazult. Fénykorában, párizsi és kaposvári korszakában sem fogta meg a problémákat gyökerüknél, a nehézségek javarésze felett elsiklott. Az alakítás közvetlen, elfogulatlan bája, ragyogó egyénisége s művészetének ellenállhatatlan artisztikus megjelenése azonban a magyarországi stílustörekvések élére állította, kevés festőnk van, aki a kor időszerű kérdéseihez ily zamatos nyelven szólt volna hozzá s kire ily nagy joggal hivatkozhatnánk a külföld előtt.

Kaposvár szülötte hasonlóképpen a stílustörekvések egyik időrendben első megszólaltatója, Vaszary János (szül. 1867). Rippl-Rónai stílusának hármas tagozódása csendnek tűnik az ő viharosan folytonos változása mellett. Mint annyian mások, a Mintarajziskolán kezdette tanulmányait Greguss Jánosnál és Székely Bertalannál, Münchenben Hacklnál és Löfftznél folytatta, végül a Julian-akadémián Bouguereau és Robert Fleury keze alatt fejezte be. Első jelentékenyebb munkája Vaszary Kolozs hercegprímás arcképe (1892, Esztergom, Keresztény Múzeum) megkap éles jellemzésével, bátor koloritjával és finom formarend-

L9,

Lónyi E.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1886.

Jósnai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis
1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Lányi Ernő MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Lángi Ernő festő

„Dunapanti kitakarítás"

„Budai Sashegy"

„Téli tájkép" a képeit KT öni tárlatról vinnautaritja, ő kéri kárácsonyi tárlaton a képek kiállítását 1888.

MDK-A-I-1/2321.

Lányi Ernő

rajztanár
a Magyar Rajzta-
nárok Orn. Egyesü-
letének 1899/1900.
pénztárosa volt.

vasveretekkel, belül 8

gipszszeber. Jelezve:

ná
sz.
k
l.
ne
ot
I
z

tetejen allegorikus 700

pán. 15

..., kalapalt sárgarez, XVIII. sz. e. 35

1698. KÉT GYERTYATARTÓ, bronz, aranyozott, domború levéldísz, XIX. sz. e. 80

1699. GYERTYATARTÓ, bronz, vésettdísz, reneszansz stílus. 30

1700. FALI TÜKÖR, ökörszemes, aranyozott fakeretben, 1840 k. 200

1701. DIANA, nyíllal és kutyával, részben aranyozott bronz, márványtalapzaton. 30

1702. BRONZSZOBOR, részben tűzaranyozott, fatalapzaton, XVIII. sz. v. 80

1703. LIONARDO, a Szépművészeti Múzeumban lévő lovasszobrának bronz másolata, (csak három példány készült), fatalapzaton. 1300

1704. GYUFATARTÓ, vésett dísszel, Berndorfi. 2

1705. TEMPLOMI GYERTYATARTÓPÁR, aranyozott, faragott fa. Osztrák, XVIII. sz. 100

1706. NÉGYFIÓKOS SZEKRÉNYKE, diófa, fém berakással, Mária Terézia stílus. 100

1707. BABASZEKRÉNY, kétajtós, Biedermeyer. 50

1708. GYÖNGYZACSKÓ, három darab, XIX. sz. k. 10

1709. ASZTALI ÓRA, többszínű bronz, figurális dísszel, ütő- és napokat is mutató szerkezettel. Osztrák, 1800 k. 180

1710. ÁLLÓ FÉRFI SZENT, faragott és színezett faszobor. Osztrák, XVIII. sz. v. 100

1711. KERESZT, zománc, felfeszített Krisztus, rézfoglalatban, (hibás), XVII. sz. 30

1712. NŐI SZENT, [illegible]

MDK

Lányi Ernő

Kilenc darab Hermann. Szinházi Élet 1924.

M.D.K.

Lányi Ernő

Hermann Lipótról készitett szoborkarikaturát.
fényképrepr.

Szinházi Élet. Bp. 1921. juli. 3-9. K. évf.
27. sz. 23. lap.

Lányi Ernő szobrász M.D.K.

Csik Ferenc olimpiai uszóbajnok ka posvári szobra, 1936.

Rippl- Rónai József ka posvári szobra, 1936.

Z ádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 242.1.

Lányi Ernő

alkotta a Kaposvárou felállított

Csik Ferenc szobrot.

Kaposvári útikalauz, Kaposvár (é. n.)

481

461

. Lónyi Ernő

alkotta a kaposvári keleti temető-
ben felállított Rippl-Rónai József
mellszobrot.

Kaposvári úti kalauz, Kaposvár (é.n.)

48 l

46 l

MDK

Lányi Ernő

Kiss Ferenc szobra. Bronz

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 119.1.

Lányi Ernő

rajztanár Bp.

I. ker. polg. tanítóképző

1905.

szivesredjenek.

Mély tisztelettel

Csikszereda,
1934. nov. 7.

Vámszer Géza
fg. tanár

Lányi Ernő

lepesti vajzlanár

szul. Szekelyudvarhely

erőd

z

Lykakőrösö

731. l.

770.

770. Spanyol festő.

A XVII. századnak második feléből.

A pásztorok imádása. (Luk. 2. r. 16.)

Középütt a jászolban fejjel balra fekszik a bepólyázott gyermek Jézus. Feje alatt a piros ruhát és kék palástot viselő Madonna jobb kezét tartja és baljával terítőjét emelte fel. Balról szamár és ökör fekszik a földön; hátrább barna köpenyben József áll; jobbról pedig a Bethlehem környékbeli pásztorok vannak, kik közül három férfi és kettő nő. Ez utóbbiak egyike öreg asszony, ki keresztbe tett kezekkel imádja Jézust; másika fiatal leány, ki fején vizeskorsót visz. Hátul egy idős s egy fiatalabb pásztor szemléli a gyermeket. Elől a földön két csirke s tojásokkal telt kosár van. Fölül, balról a megnyilt felhők közt, három angyal jelenik meg. A háttérben az istálló gerendázata tünik szemünkbe. Másolat Rubens egy képe után.

Lányi E.

A szabadkézi rajz tanításának módszere

Petrik 1886–1900

Lányi Ernő

festő Bpest.

Műcsarnok

1896. mill. Eiáll.

Kőmozsár, római VI. V77.

Lányi Ernő

A rajz tanárképző intézet ifjusági társaskőre által egy komasóra kiküldött pálya díjat nyerte.

A jövő mérő nemzedéke. Képzőmészeti Szle. 1880. 106 l.

Összesítése

azon bevételeknek és kiadásoknak, melyek a ..... pénzügyi kerülethez tartozó adóhivataloknál, az alapítványi alapok javára, illetőleg terhére, 190..... évi ..... hóban előfordultak.

Folyó szám	**Az alap megnevezése**	**Bevétel** folyó pénzértékben		**Kiadás** folyó pénzértékben		
		K	f	K	f	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

Lányi Ernő

festo, szül. ~~Dogert~~ Székelyudvarhely
1858 márc. 22.

Budapesten, München-
ben tanult.
1887 – tól alkotott
Mi

Thieme – Becker
22. 362

875

Weirotter Franz Edmund

Falusi zarodópart. Suite de Paysage dédié à M. Wille 10. Rk.

93 m. 185 sz.

K. 5.

J. Lányi Ernő

1918. dec. kiáll. – W. Szalon.

Selmeci korcsma, olaff. 500.–

Arch. Ep. VIII. 27

Lányi Ernő

szül. Székelyudvarhelyt 1858

marc. 22.

1880/81 I. III. szakont –

1880/81 II – –

Hobbema, festö IV. 35.

Lányi Ernő

geb. 1858 Székesfehérvár

Singer Künstlerlex

. 5K. 1801.

Gubbioi majolika gyár IV. 239

Lányi Ernő

1877/8. I. I. szakosztály

szül. Székelyudvarhelyt 1858 márc. 22. ref. A székelyudvarhelyi föreáliskolában egyszégit tett.

1877/8. II. I. szakosztály.

1878/9. I. II. szakosztály

1878/9. II. " "

1879/80. I. III. " "

1879/80. II. III. " "

Milanoi Brera ősnyomtatványai

VI. 216.

Lányi Ernő

1877/78 - 1880/81

Ferképzomfoiskévk

107. l.

Lányi

L. 2. *Ernő*, festő. * Székelyudvarhely 1858 márc 22. A bpesti mintarajziskolában és Münchenben végezte tanulmányait. 1887-től genreképeket, tanulmányfejeket stb. állított ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban. Főképen mint műkritikus működött.

E. Gy. II. 12. l

resztről.

t Jézust [illegible] arimathiai Jó-
szolgának segitségével veszi le
gváltónak balkezét, az egyik szol-
Nikodemus [illegible] karolja át. A fe-
ben egy koponya és több csont hever,
lna áll és jobbra az elájult Madon-
ségére. Kissé hátrább egy hivő fog-
A háttérben Jeruzsálem [illegible] épületei
lhőzött.

7: 46.5 cm.
ománya 1901: VI. 1-jén (350/902 No 19).

eliratot szakitja le,

y Pál gyüjteményéből való, ahol
és BLP [illegible] 196 volt a jelzése.

Lányi Ernő
rajztanár

l.

Művészi Ipar
1894. 137. l.

BUDAPEST
1929 AUG 10 N 2
H

Lányi Ernő

rajztanár

rod
2

Hollós Károly = A művészeti oktatás és rajztanítás legújabb mozgalmaira vonatkozó megjegyzések.

Kolozsvár, 1905.
18-21 l. 47 l.

K. J. Láinyi Ernő

okl. kőrejiskolai
a budapesti állami
polgáriskolai tanító-
hejezde gyakorló polgári
iskolájának rendes tanára

A szabadkézi rajz
tanításának mód-
szere.

Bp. 1894.

MOB Könyvtár
Csizik Gyula lesujtó
kritikai megjegyzé-
seivel.

Lányi Ernő

Thieme Becker

XXII. 362.l.

(Lyka)

Csíkszeredai r. K. Főgimnázium

X. 221.

Vas. Ujs. 1856.

ban. Illyen örvendetes hirt közölhetünk egy Kecskemétről érkezett magán, de hiteles levél után. A kecskeméti ref. egyház fényes bizonyságát adta annak, hogy e tekintetben nemcsak elmaradni nem akar, de olly áldozatkészséggel járul a nevelés szent oltárához, melly csaknem példa nélküli, s megérdemli a közzétételt. „A kecskeméti ref. egyház f. hó 1-én tartott közgyülésében véglegesen megalapitá immár a 8 osztályú főgymnásiumot, a theologiai intézetet, s azon kivül 11 elemi iskolát határozott felállitani. Ez nem puszta szó többé, hanem tény, miután a lelkes község egyhangulag megszavazta a szükséges pénzt, még pedig visszavonhatlanul, ugy hogy következő iskolai évben mind ezen intézetek tanitókkal ellátva megkezdendik működésöket.“ Ime illy müveket teremt a lelkesedés! Hogy olvasóinknak tökéletes fogalma legyen a kecskeméti ref. gyülekezet áldozatáról, csak annyit emlitünk, hogy egyedül a főgymnásium fentartására évenként 10,000 pengő forint kivántatik. Mint halljuk kitünő erélyt s buzgalmat mutatott Bobis Ferencz kézmüves, ki nemcsak lelkes beszéddel serkentette hitsorsosit, hanem tettlegesen is jó példával ment elől, 1000 pengő forintot ajánlván a szükségek fedezésére.

↘ Ujfalun czigányiskolát alakitott az odavaló segéd lelkész, és mintegy 45 purgyé vesz részt az oktatásban. A derék lelkész ur maga látja el barna növendékeit iskolai könyvekkel, s oktatja a valláson kivül olvasás, irás s számolásra.

↙ Gyergyó vidékén a székely földön mintegy 9—10,000 forintot irtak alá reáliskolára, mellyben gazdasági, ipari és kereskedelmi tudományok tanittatnak.

↙ A magyar kölcsönös „Jégverés ellen biztositó egyletnél“ május utójáig 183 egyén biztositott 266,560 forint erejéig.

↙ Palugyai Imre nyitrai püspök ő kegyelmessége 100,000 forintba kerülő monostort épittetett Nyitrán az irgalmas szüzeknek, melly nagyszerü épület nem sokára elkészülend.

↙ Angliában a szeszes italok ellen izgató társulat nagy meetinget tartott az Exeter-hallban sir R. Carden elnöklete alatt. Harrington gróf a mérsékletesség ügyében tett izgatást a legnagyobb mozgalomnak mondá a reformatio óta. Igen örülök, hogy nemcsak én, hanem egész testület ellensége azon méregnek, mellyet az emberi nemzet leghalálosabb ellensége gondolhatott ki, hogy azt lassú halál által fogyaszsza el. Mind meg annyi sirásóul tekintendő ki ezen gyalázatos italt ivásra árulja : és még a „széna piaczon“ egy zsidó korcsma ajtajára kezében pálinkás butykost tartó magyar ember van festve, ezen aláirással „A jó emberhez“ pedig jobban oda illenék „A rosz emberhez.“

↙ Szarvason vasárnapi rajziskola nyittatott meg a helybeli mesterlegények és inasok számára. Gymnásiumi rajztanár Lányi Gusztáv válalta magára a felügyeletet, s jelesebb tanitványaiból négyet tanitókul rendelt.

↙ Szeged városa eddigelé 19 tanyaiskolát állittatott fel, mellyekben 1828 gyermek nyer oktatást. A jó ösvényen vagyunk!

↙ Örömünket fejezzük ki a fölött, hogy a népnevelés terén átalános mozgalom mutatkozik hazánkban. Szent-Istvánon (Baja mellett) egy második tanoda állittatott fel. Tolnán uj tanoda alapköve tétetett le. Sükösdön uj tanoda épittetett, s a tanitó fizetése 400 pftban állapitatott meg. A kalocsai elemi iskola egy osztálylyal szaporittatott.

↙ Egy férj meg akarta nejét mérgezni, s míg neje a konyhára lódult, a mérget annak asztalon gőzölgő levesébe tette, s bizonyos ürügy alatt a szomszéd szobába vonult. A nő bejövén hozzá akar fogni levese elköltéséhez, de egy pók a padozatról a tányér szélére ereszkedék. A póktóli ösztönszerü undornál fogva felcserélé tányérjét távollévő férjeével, gondolván, hogy az, mivel nem látta a pókot, undor nélkül fogja a levest megenni. A csakhamar visszatérő méregkeverő nyugodtan neki ül levesének, mohón megeszi azt, s nehány óra mulva iszonyu kinokat szenved, s bevallva bünét, szörnyet hal. Ne mondjátok, hogy nincs biró a felhők felett! Van! és áll a villámos ég!

↙ A vasuti kocsigyár-műhely 3—4-ik közti éjjel 1 órakor kigyúladván leégett. Aligha látott Pest mostanában borzasztóbb tüzet, mert még a szénapiacz is meg volt általa világítva. Másszor körülményesebben.

Vidéki hirek.

Hold-Mezö-Vásárhelyen a szellemi élet apránként mozog, a nemzeti irodalom iránti részvét ébredez, reményt nyujtván szebb jövő felől. A hirlapok mostani statisticája ekképen áll : jár városunkba 109 Vasárnapi ujság, 37 Budapesti Viszhang, 14 Pesti Napló, 12 Tanodai lapok, 5 Magyar Sajtó, 5 Hölgyfutár, 5 Buda-Pesti Hirlap, 1 Kathol. Néplap, 2 Gazdasági Lapok = összesen 190 magyar lap; jár pedig német ujság is, nevezetesen Pester Lloyd 6, Wanderer 2, Wiener Telegraf 1, Presse 1, Ostdeutsche Post 1, Arader Zeitung 1 = összesen 12. *x. y. z.*

M.-Bikal, május 26. A mult hó végén Bánfi-Hunyadról egy földmives juhvásárlás végett elindult egy Kimpen nevü havasi vásárra; mentében, bizonyos álbáki oláhokkal találkozott, kikkel csakugyan el is érkezett a vásárra. De juhot nem vásárolhatván, egy lovat vett s az álbáki oláhokkal visszaindult Hunyad felé. Jöttében találkozott három szomszédfalujabéli — földi — oláhval. E közben az álbákiak elváltak s csak ők maradtak. Egy nagy völgyben a három oláh utitárs megtámadta a hunyadi embert, s emberteleníil megölték.

Ez négy hétig maradt titokban, mig végre a Zilahon eladott ló s a megöltnek a közelebbi helységig — kutyák által — elhurczolt feje utján az egész napfényre jött s most mind hárman várják érdemlett büntetésöket.

A megöltnél az oláhok 950 vftot kaptak, mit fel is osztottak egymás között.

Meddig fog még a miveletlenség e féleket szülni! *Gy—i—k.*

Tolcsván, folyó hó 24-én esteli 9 óra tájban iszonyatosan borult. A fellegek, mint valamelly örvénybe, szüntelen kavarogtak; mig végre sürü dörgés, csattogás követé, s a villám egy nőt agyon sujtott, háza is leégett. Két gyermeke és férje siratják, mi résztvevőleg osztozunk fájdalmában.

Rima-Bánya, május 26-án. Szerkesztő ur! Folyó év aprilhó 17-kén Rima-Bánya községében egy asszony gondatlansága következtében tűz ütött ki, melly alkalommal 42 ház 39 csür és nagyszámu gazdasági épületek több marhával együtt — porrá égtek; közöttök egyedül csak a közbirtokossági korcsma volt biztositva. Ezen szerencsétlenségnél a legérzékenyebb csapás érte az 1842. évben alakult kishonti evang. iskolatanitók olvasó-egyletét. mellynek nagy szorgalommal gyüjtött, leginkább magyar könyvekből álló s több száz kötetre menő könyvtára, szintén leégett. Megbecsülhetetlen kincsünk veszteségéről, csupán csak annak lehet fogalma, a ki a néptanitók szegény sorsát közelebbről ismeri, kik csekély véres verejtékes fizetéseikből csak igen-igen keveset áldozhatnak szellemi művelődésökre. És ime korunk jelszava : müveltség és haladás. Ezen két vezércsillagot szemeink előtt tartván, uj könyvtár alakitásán buzgón fáradozunk; érezvén azonban saját tehetetlenségünket, alázatos tisztelettel járulunk t. cz. szerkesztő urhoz, mint minden népszerü vállalat előmozditójához : sziveskednék ügyünk iránti részvétét, lapjában a t. cz. könyvkiadó és könyvárus urakat adakozása való felhivása által tanusitani. *) — *Molnár Gusztáv*, könyvtárnok az egész olvasóegylet nevében.

Saásd, május 24. Milly veszedelmes legyen égi háboru idején fa alá vonulni, számtalan esetek tanusitják. Igy történt tegnap délután négy óra tájban Egerszegh Baranya megyei kis helység két földmives polgárával, kik szántás után ökreiket a gulyára hajtották, haza fordultokban pedig az esőt kerülendők egy csutakos gyertyánfa alá állottak, közükbe véve egy 12 éves gyermeket. Borzasztó recsegés s dörgés után csattanik, a villám oda csap, a két férfiu halva két felé esik, a gyermek pedig egyik holt terhétől lábáról leüttetik, s nagy ügygyel bajjal a holt hullája alól kivánszorog, de kit részint az ijedség, részint a villám annyira elszéditett, hogy messzire nem mehetett, hanem ugy vitetett szülei házához, ki azonban él. Csudálatos, hogy a fa tökéletesen épen maradt; levelein, kérgén semmi jel sem mutatkozik. Hirtelen s véletlen haláltól, ments meg uram minket.

Szalay Antal, saásdi plébános.

Tárogató.

⁂ Mult szerdán mutatták be magukat a fővárosi közönségnek a nagykörösi zenészek. Föelőnyük a kitünő gyöngédség és finomság a játékbani; tüz és összevágó játék mint minden czigány zenekarnál. Az előadott művek, Egressy Samu szerzeményei, és népies csárdások nagy tetszést arattak. Jövő számban alkalmunk lesz hosszasabban szólhatni a szigány zenéről s különösen Egressy dalairól és a kőrösi zenészekről.

y.— Angliában York mellett egy paraszt uj barometert fedezett fel. Ez egy pókháló. Ha szél vagy eső következik, a pók sokkal megröviditi azon utolsó szálakat, mellyeken hálója csügg, s igy is hagyja mindaddig mig az idő változékony marad. Ha ellenben az emlitett szálakat meghosszabbitja, ez szép időre mutat, mellynek annál nagyobb tartóssága, minél hosszabbra ereszti ama szálakat. Továbbá, ha a pók mozdulatlan, összehuzódott — eső lesz; ha ellenben esős időben dologhoz fog, jele hogy rövid időn kitisztul és tartós szép napok következnek. Végre még azt is tapasztalta, hogy a pók minden 24 órában egyszer igazit hálóján, s ha ezt estefelé kevéssel napnyugta előtt teszi — szép és tiszta éj következik. Ajánljuk ez uj barometert mezőgazdáink figyelmébe — ennél olcsóbbat aligha kivánhatnak és találhatnak.

y.— Pesten 239 asztalosmester találtatik és 253 e mesterséget üző kontár.

y.— Pesten az épitő bizottmány tizenkét uj házat vizsgált meg, mellyeket a jövő Jakabnaptól már lakhatóknak nyilvánitott. A házak szaporodása azonban korántsem eszközöl lakbércsökkenést, sőt ellenkezőleg; mert az uj ház szobáit, már előre ki szokták bérelni, még pedig a csődület miatt a régibb épületénél sokkal magasabb áron, miután az uj szobák tiszták és poloskátlanok levén, ezekért mindenki örömestebb fizet többet. Az igy felcsigázott lakbér aztán megállapodik, nemcsak, hanem a többi házurak is ezekhez mérőleg *steigeroznak*. És igy a házak szaporodása a lakbérre nézve csak felebbcsigázást eredményez — ellenkezőjét annak, mit a lakbérfizető remélhetne.

y.— Egy bécsi vendéglős kocsivendéglőket fog fölállitni, mellyek ebéd idején árulás végett széthordják az étkeket a külvárosok különböző részeibe.

y.— 1855-ben az államigazgatás utépitésre 10 millión fölül adott ki.

y.— A Szász-Koburg herczeg ő fensége vacsi pusztáján egy elemi iskolát állitott fel.

y.— Marmarosban Szurdokon a farkasok május 4-kén egy a városhoz tartozó szálláson reggelire 106 juhot és 40 bárányt ettek meg.

y.— A kolozsvári szappanosok egy stearingyertyagyárt akarnak felállitni.

y.— Az ausztriai birodalomban 206 német, 89 olasz, 17 magyar, 15 lengyel, 15 cseh, 8 horvát, 6 szloven, 6 ruthen, 5 szerb, 2 örmény lap létezik és igy a németek közt 38 ezerre, nálunk magyarok közt pedig 316 ezerre esik egy lap — és e tekintetben csak a csehek, románok és ruthenek állnak mögöttünk.

y.— A pesti kath. mesterlegények egylete megalakult. Az alapitó mesterlegények száma 42-re megy. Az egylet helyisége a király-utczában levő

*) Megkezdjük azt magunk 12 darab könyvvel. Szerk.

Lányi Gusztáv

Valeroféle gyárépületben leend. A szállásbér felét a város, felét a herczegprimás ő emtja fizetendi. Az egyetemi és ipariskolai tanárok a mesterlegénynyeknek ingyen fognak előadásokat tartani. (P. N.)

y.— A pesti vakokintézetének jövedelme saját tőkéjéből, részint adakozásokból, az utolsó 12 hó alatt 13 ezer pftot tett. Az intézetben jelenleg 48 növendék van.

— Részint gyüjtőim felszólitása, részint a pesti juniusi vásár közbejötte miatt „*Magyarhon fénykora*“ czimű regényem előfizetési határidejét folyó hó végéig meghosszabbitom. A három kötetrei előfizetés 2 pft. marad s a megrendelés hozzám (Czukorutcza, 9-ik sz. a.) utasitandó.

Pest, junius 5. 1856. *P. Szathmáry Károly.*

Állatvilág.

Épületes történetek minden rendü és rangú állatok életéből, leirva egy tudós bagoly által.

I. Az arszlán és arszlánnő.

Csodálatos gondolat az emberektől, hogy ők az oroszlánt *az állatok királyának* nevezik. Valjon ki tette azzá? Az állatok erről semmit sem tudnak.

Én azon sokkal felül vagyok emelkedve, hogy tőle féljek,*) azért nem irtózom kimondani felőle az igazat.

Az arszlán voltaképen a leghaszontalanabb állat a világon. Soha sem dolgozni, mégis mindig jól élni; naphosszant nem csinálni egyebet, mint a pusztában barangolni, és azon törni a fejét, hogy ejthessen meg holmi ártatlan szarvaskát, együgyü szamarkát; ez bizony nem valami derék foglalatosság.

Mi tudósok már csak azért is méltán lenézzük azt a fajt, mert a világ őket ollyan szépeknek tartja, minket ellenben csunyának gondol. Szeretném tudni, mi szépet találnak rajta? Azt a felbodoritott sörényt? azt a csóválgatott járást? azokat az izmos tagokat? Mit ér az, ha üres a fő, miveletlen a szív, törpe a lélek?

De mit beszélek én lélekről? Lelkünk csak nekünk van baglyoknak : a többi alacsonyabb sárból készült.

Az arszlán életmódja igen költséges. Felszámitottam hiteles adatok után, miszerint egy arszlán épen annyi jövedelemmel jön ki egy év alatt, a mennyivel egy házi eb (hasznos éjjeli őr) 28 esztendeig, egy macska (érdemes rendtartó) 39 évig beérné.

S honnan veszi ő ezt a jövedelmet? Tán úri birtokaiból? Talán szerencsés kereskedésből? Igen bizony gonosz ragadozás utján! Adosságokat szed fel soha nem fizetés fejébe; a szegény hitelező örülhet, ha áldozatának a csontját visszakapja.

És ezért tartják őt bátor és vitéz állatnak; pedig a kakaskukoritástól is megijed.

Igen, mert ez a szó „kukorikú!“ annyit jelent állati nyelven mint: „adós, fizess!“ s az illyen intéstől borsódzik az oroszlán háta. Fut, a hol meghallja.

(Folytatjuk.)

*) Perse, mert toronyban lakik és repülni tud. Szerk.

Adomák.

— Miért sirsz fiacskám, kérdezé egy valaki, egy városban az utczán elő talált iskolás gyermeket. Azért mert eltévedtem, nem tudok haza menni. Mellyik utczában lakol? kérdezé tovább. Nem tudom, felelé a siró gyermek. Mi neved? Károlyka; vezeték neved? nem vezetett senki; hát apádat, hogy hivják? anyám Pistának szóllitja; miféle mesterember apád? apám ur, ül, ir, hosszu száru pipából pipázik, nem varr.

— Bizonyos gyógyszertár külzetén illyen fölirat volt : haec tria sunt difficilia : sumere, pati, solvere (e három nehéz : bevenni, szenvedni, fizetni) ezt nézvén egy falusi ember, fejcsóválva mondá : bizony még ennek egy hija volna t. i. tacere (hallgatni), tudva van, hogy Amerikában büntetés neme a hallgató rendszer.

— Pál iddogált a kocsmában. Egyszer feláll : „Mózes gazda fizetni akarok.“

Mind, vagy csak a mostanit?

Mind.

Bemegy Mózes az oldalszobába s összeszámitja = 5 ft. Kijö : 5 ft. 40 kr.

Itt a pénz, de én kednél többet nem iszom.

Miért?

Mert 40 krral megcsalt.

Ugy! hát hiszen itt a pénze. Miért kérdezte ha tudta?

Szerkesztői nyilatkozat.

Lapjaink 20-ik számában az „Úrnap történetében“ foglalt adatokat, saját figyelmünket elkerülő hiányaik miatt, kénytelenek vagyunk visszavonni s egyúttal kinyilatkoztatjuk, hogy részünkről vallásfelekezetek hitágazatai fölötti vita, annál inkább azoknak megsértése soha czélunk nem volt, nem is lehetett, s ha akaratunkon kivül ehez hasonló történt, azt őszintén sajnáljuk.

Szerkesztői mondanivalók.

490. **Pápára. V. M.** rajzát és közleményét kaptuk és közölni fogjuk. Továbbra is szivesen veendjük.

491. **Hány hét a világ?** Szép munka, de nem a „Vasárnapi ujság“ba való. Okait nem magyarázhatjuk.

492. **V. Gy. adomái** vének.

493. **Antal — Ninához.** Ne rontsa illyenekkel a termetét.

494. **Szózat.** Nem adható.

495. **A költő.** Ohajtjuk, hogy költhessen pénzt, de ne verseket.

496. **Két jo tanuló.** Tán szerző az egyik?

497. **Tündérkert, Sajó.** Gyönge művek.

498. **Varsányinak.** Tessék mai szerkesztői értesitönket figyelembe venni a lap végén.

499. **Adomák.** Nem szeretjük azokat az adomákat, a mikben a magyar köznép úgy van előállítva, mint az ügyetlenség példányképe. Hadd közöljenek illyeneket a külföldi lapok, azokba beillik. Tudjuk mi azt jól, hogy a magyar parasztnak inkább nagyon is túljár az esze a másokén.

500. **A köny, mit a bánat sajtol**, nem adható.

501. **Bartók Gábornak.** Jó az a küldemény, de még hadd legyen egy kissé melegebb az idő a közléséhez.

502. **Jurisich.** Közölhető.

503. **De — uram bátyám.** Köszönjük, versekkel magunk is szolgálhatunk.

504. **Nőzsarnokság.** Kár volt vele a postát idáig fárasztani.

Szerkesztői értesités!!!

Kiadónk áldozatkészsége képessé tevén bennünket minden olly javitásra, melly lapjaink emelésére s a közönség vágyainak kielégitésére kivánatos; szerencsések vagyunk ezennel minden tisztelt hazánkfiát értesiteni, különösen azokat, kik vidéken laknak, miszerint szerkesztőségünk *minden ollyan rajzért*, melly a „Vasárnapi ujság“ számára beküldetik és kiadásra érdemes, **1—2 darab aranyat** fog adni. *A képeknél nem a kidolgozás tökélyét, hanem a tárgy érdekességét veszszük tekintetbe;* itthon magunk ugy is minden képet müvészi kezek által dolgoztatván ki ujra; minélfogva e kivánatunknak bárki, a ki csak keveset ért is a rajzoláshoz, képes megfelelni. Elfogadunk ennélfogva hazai *tájképeket, nevezetes épületek és romladékok rajzait; érdekes régiségeket; élő vagy megholt hirneves hazafiak és honleányok arczképeit; tájviseleteket; figyelemre méltó ritka állatok alakrajzait; eredeti, valamelly tájon kizárólag szokásos eszközök, edények formáit, historiai emlékszobrok vázlatait, földből kiásott leleményeket;* és minden más tanuságos rajzot, bárha csak *körvonalozott* (contour) *minőségben* is. A rajzok a szerkesztőséghez küldendők, ugyan az adja ki a díjakat. **Ez nem pályázat, hanem állandó díjazás,** melly minden elfogadott munka szerzőjének kiadatik. — Pest, 1856. Junius 5-én.

A „Vasárnapi ujság“ szerkesztősége.

Felelős szerkesztő : **Pákh Albert.**

Kiadó-tulajdonos : **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer és Heckenast,** egyetem-utcza 4-dik szám alatt Pesten

Lányi Géza

"Kődobó" c. alkotásának erősen átérzett mozdulatát kiemeli kritikájában Felvinczi Takács Zoltán. "A téli tárlat III." c. beszámolót a Müvészet c. rovat közli.

A HÉT, Bp. 1919. febr. 9.
XXX. évf. 6. sz. 9o. lap.

Láinyi Gusztáv

1845 ben a Harvasi gimnasium rajztanítója

Hana Tamás Tanko Tanós élete és munkái. Bjest 1899. → 8. l.

Lándzsér II 10 pron m.

várrom

Könyöki. 1884

1) alapraje 15m = 10m.

2) déli és északi oldal részletekkel..

11.

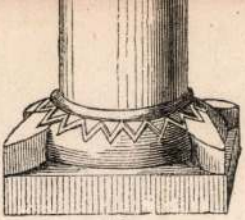

12.

29.

35.

Lánzsér vára

Könyöki

404, 405 l.

Pálffy János hagyom.
Wien.
közjegző 3.

-én. ✝ ugyanott 1878 február 19-én.

alkalása VII:132. ✝ az utóbbiak
~~...folyása~~.

szemlélhető, a hol az
e erdős vidékének előterében ösz-
lnak élénkiti, melyek közül az ✝ e-
olmik mellett, balrafordultan áll,
hol egy térdre ereszkedett asszony
hat uszó, a gyepes mezőn pedig négy
öltözete a mosonőnek: vörös fejkendő,
ya. Balról az erdő mélyébe vezető u-
mbos fái a vizben visszatükröződnek.
lól balra: Daubigny 1868.

cm. — Száma a közjegzői leltárban A:1-3.
~~...~~

152

849)
43)

70

Lánzsér vára

(Landsee)

l.

Thirfelsödmantel

218, 219, 220,

221. l.

Képpel és

alaprajzzal.

Edénysimitó, őskori VIII. 84.

Lánzsér vára

Sopron m.

l.

Delnó-Gínhart

297

alaprajzzal

Eperjesi ág. hitv. ev. collegiumi nagy-
könyvtár működése 1913-ban

VIII. 129.

Lánzsér vára

Ambling metrzete repr. -

Ambesata

84. l.

Lánzsér vára

Luppa Péter.
Lánzsér várromjai
Vas. Ujs. 1860 535,
536 l. képpel

Verrocchio

Velhagen & Klasing

I/2 pole

Lánzsérvár

Vas. Ujs

1860 555. l.

556 l.

Neppel.

Lánzsér vára

Varjú: Magyar várak

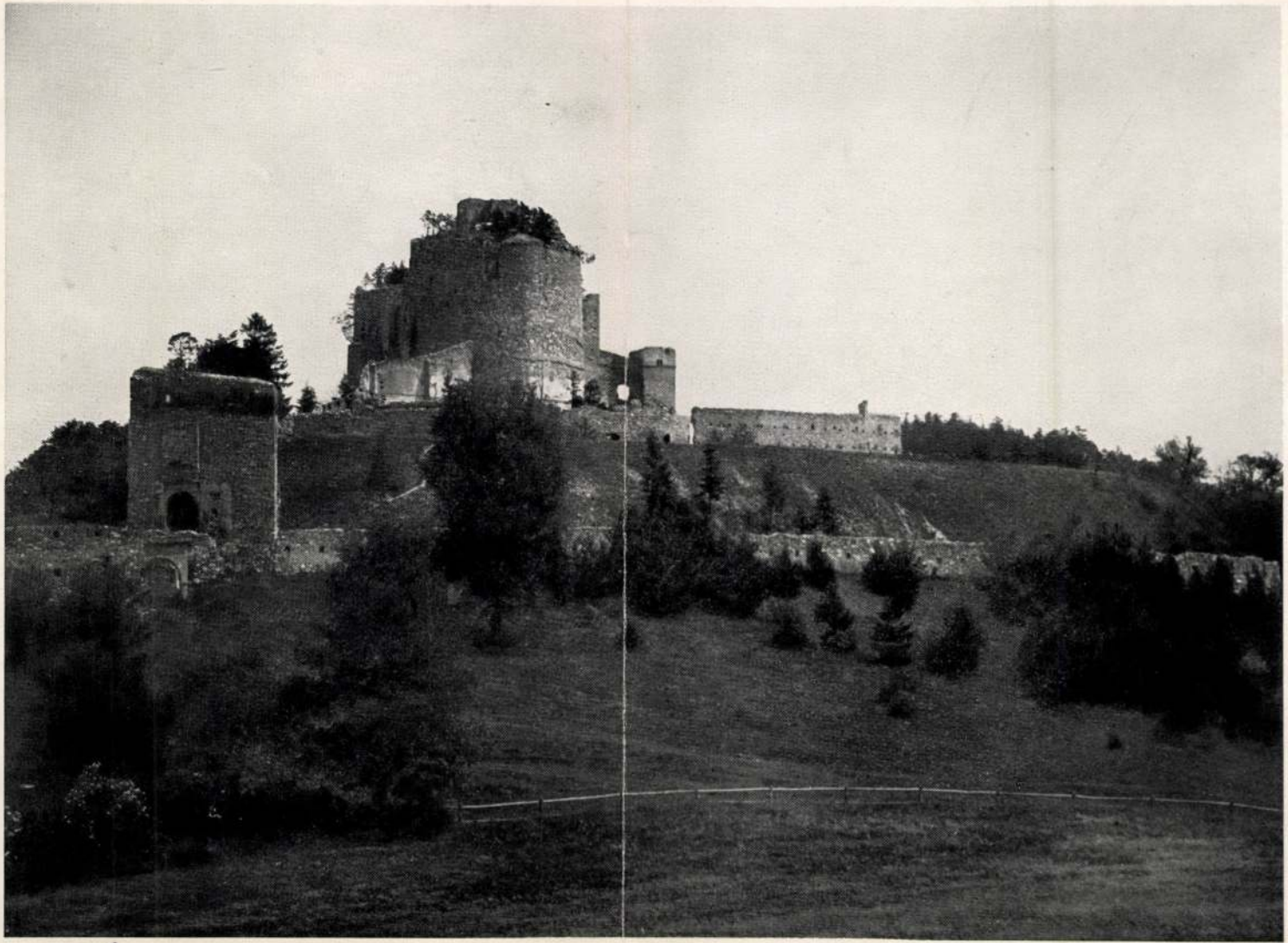

Lauzter Sopron vm.

Lányi Ignác

1905. Karácsonyi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Sándor barátom, gipsz
Majom, mint gyertya-
sartó, cinköntvény

Forster Gyula báró III. 52, 169,

Lanyi Ignác

szobrász

1906. Budapest, VI. Arena
n. 6.

Lainyi Ignác

~~festő~~

1904. Nemzeti szalon
tavaszi tárlat.

Lányi Ignác

Műcsarnok Szobrász Bpest

1905-6. téli kiáll. 205.

Lányi I. Dezső

1906-7. téli kiáll. 283, 292.

1777. W. Leibl.

Sz. Kölnben 1844 október 23-án.

Férfi korsóval.

E vázlat

li pihenni látszik, szembe néz és m
Keblére tett jobbjában pipát, ba
füles kancsót tart. Fején puha n
Bajusza és szakálla ni
jobbra két sorban W. Leibl
1867.

Vászon, méretei 55.6:46.8 c
Vétetett 1899: XII. 5-én a
A vétel engedélyeztetett a
Elszámoltato
Az elszámolást elfogadta K 19
900)

904:IV.29.

98439—909

Lányi Ignác

Művészet 1907. 413

~~13680~~

16750 : 356230 8960014

4. Kávé

2 % skontó

lej. felr. 20.

3 Folyószla / Tak. P. és Hb /

2 Pénztárnak

23. A Takarékpénztár és Hitelbanknál hben, befizetek

lej. ma

Lányi Ignác

A Ferencz József szobrászati ösztöndíjat Lányi Ignác szobrászművész nyerte.

Művészet 1907. 413. l.

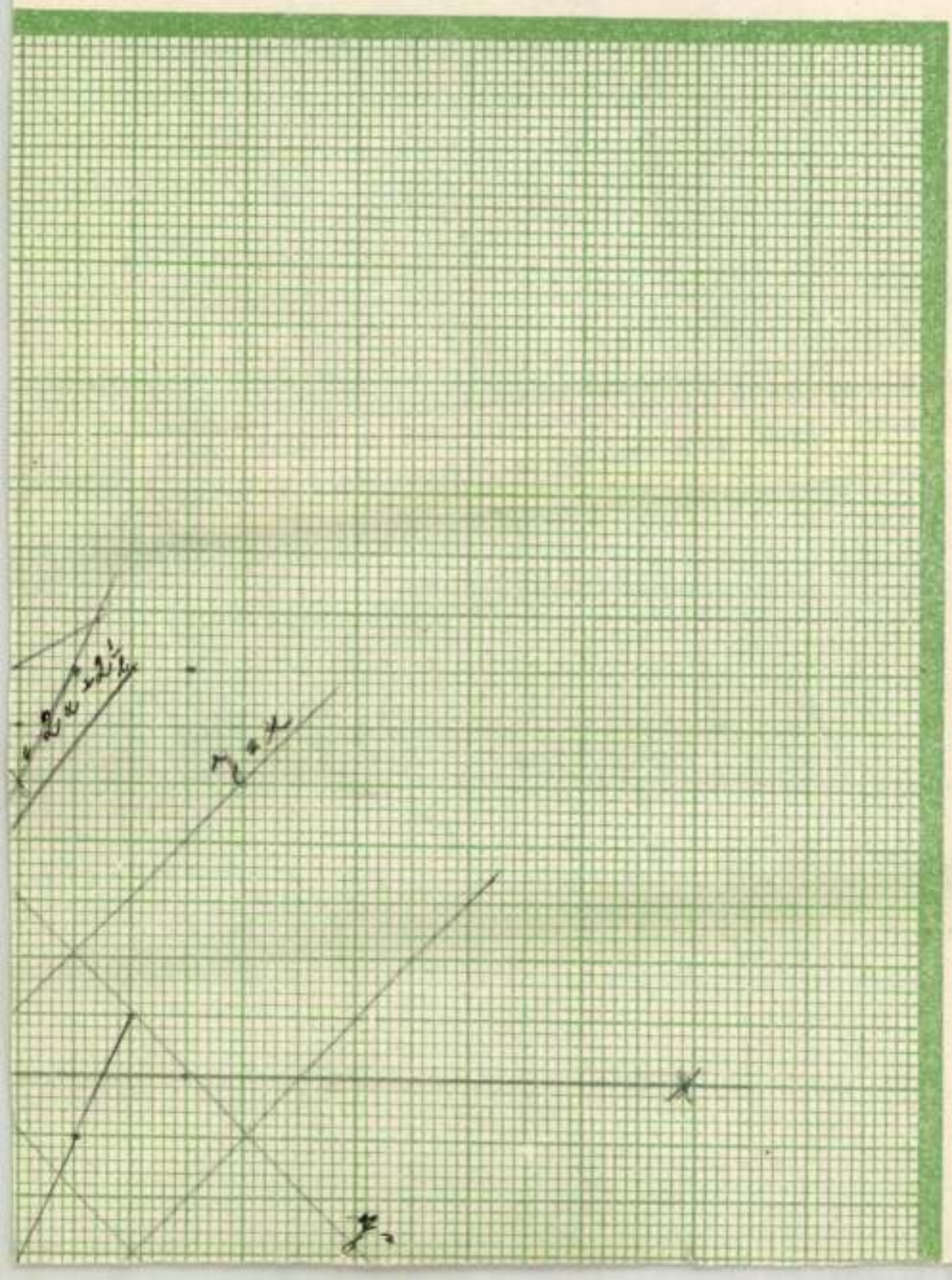

Lányi Gusztáv

szarvasi rajztanár

cród

Zsilinszky Mihály =

Szarvas város történelme és jelen viszonyainak leírása.

Pest, 1872. 136. l.

Antonín Majer : *Primavera.*

Lányi György

Mécs Gyula: Kémiai kísérletek. 2. kiadás Budapest 1932 (1935). 8-r. 226 l. Részben fenti rajzaival.

udai látképek a Láncshíd felépítése után.
-képek

éneum 1838. évf. II.15.mell. /A hid

pension bridge, now erecting over the
gary. From the desings and under the
k, Civil Engineer. F.R.S. - On Stone
& Haghe, Lithrs to the Quee. - 280 x
üjt. 230. - Több változatáról van tu-

idge, Between Pest & Buda. From a de-
.r.- J. Murray Albemarle Street, 1839.
Haghe, Lith.res.- To the Queen. - Tó-
/Előbbinél valamivel mozgalmasabb
sz.2998.

MDK

Lányi Gusztáv

Rozsnyay Kálmán: Atya és fiu tragédiája. Pérely. 90-102.l.

Lányi Imre, grafikus

"Modiano" c. plakátján a lehajtoot fejü, stilizált, cigarettát sodró férfialakja a már ismert konstruktiv stilusára mutat. 49.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Budapest. 1961. * Franklin Nyomda. Bp.

Lányi Imre, grafikus

Berény tanitványa. Plakátművész, könyvcimlap, sajtóreklámtervező. Később Radóval társul, jelentős müve a "Pesti Napló"/1930/, ötletes kompozició, arányos felület tagolás. 44.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Evkönyve. II. 1960. Bpest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

Lányi Imre, grafikus MDK

Török Sándor: A felsült óriás c. könyvet illusztrálja

—: A magyar Könyvkiadók öni munkatervé 3.
Franklin-Társulat

Ā — KÖNYV, Bp. 1934. október [I/1]

MDK

Lányi Imre

Csapatszemle előtt, c. rajza. Repr.

Tükör, 1935. okt.

MDK

Lányi Imre

Pesti Napló.1930.című plakat repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDA

Lányi Imre

Modiano.1930., 126x95 MH

Pesti Napló.1930., 125x94 OSZK 84

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás.1960.
Műcsarnok. Kat. 31.l.

MDK

Lányi Imre

Irod.: Rosner Ung.Buchk 268.lap, 275.lap
279.lap képekkel.
296. " képpel.
307. " "
325. " "
334. " 335.lap képekkel.
337. " képekkel.

Lehrer Imre

Irod.: Rosner Ung.Bunk 269.lap, 275.lap
275.lap Képekkel.
276. " Képpel.
307. " "
325. " "
334. " 335.lap Képekkel.
337. " Képekkel.

Lányi Imre

l.

Magy. Ipiam

1938. 203 l.

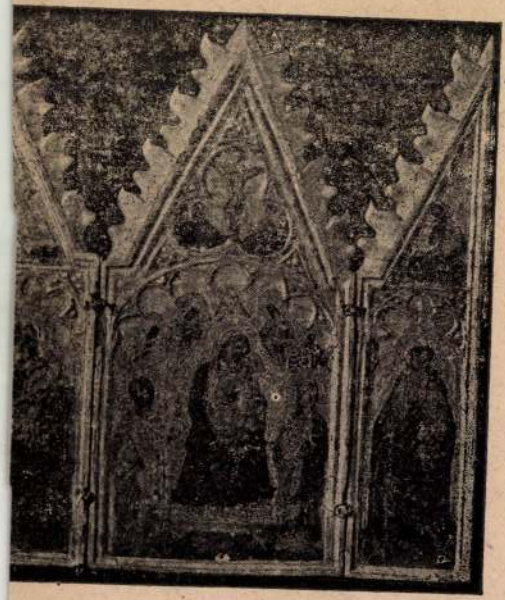

104. kép. *Paolo di Giovanni Fei: Szárnyasoltárka.*

Lányi Imre, grafikus

Mosh

Könyvbarítója Török Sándor:

És mégsem forog a föld c.

művéhez.

–: Könyvbarítékok karácsonyi kiállítása

7.

A Könyv, bp. 1935. nov.-dec.

1"/11-12

Bányi Imre, grafikus

A Berény-Bertnyik körhöz tartozó plakátművész. A konstruktivizmus útján halad. Szükszavuság, egyszerüség, objektivitás jellemzi. Gyakran dolgozik Radóval együtt, ugyane körből. 49.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Bpest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

Lányi Ynre, grafikusnüvész

P. Szabó Ernő: Szín, erő, dinamika. (El-) rejtett kincsek.

Radó György – Lányi Ynre:

„Tungsram," 1938. (repr.)

Budapest folyóirat, 1988., 6., 25-old.

MDK

Lányi Ignác

A mester, gipsz

Képzőm. Társ. 1905/6. téli kiáll. kat. 41.l.

M.D.K.

Lányi Ignácz

"Lányi Ignácz – szobra a Mücsarnokban" cimmel hozza a lap Ujházi Edéről készitett szobrát a cimlapon.
Repr.

Szinház és Élet, Bp. 1906. január 1. IV. évf. 1. sz. cimlap

Lányi Ignác MDK

A mester,képmás, gipsz

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

Már a rossz hirdetést is utánozzák ?

Július 5-én jelent meg a napilapokban az alábbi bizalmat aligha ébresztő reklámlélektani szaltomortalé:

100.000 bőröndünk
nincs, de ami van, az
olcsó és prima áru.
Kiss Ernő és Társánál
VII., Erzsébet-körút 13.

Eredmény? Egy hétre rá ez a hirdetés jött ugyanott:

100.000 befőzőüvegünk
nincs, de nagy készletünket
fillérekért árusítjuk.
SCHOTTOLA ERNŐ
VI., Vilmos császár-út 53.

Éljen 100.000 évig Kiss Ernő és nagy követője Schottola Ernő!

A Párizsi Nagyáruház — lapkiadó ?

Azt a hírt hallottuk jólinformált helyről, hogy a „Párizsi" hetilapot indít, melynek anyagi bázisát az áruháznak szállító gyáripari vállalatok márkacikk-hirdetései képeznék.

Amennyire nem irigyeljük a „Párizsi" igazgatóságától a lapkiadás és hirdetés-szerzés gyönyöreit, annyira valószínűtlennek tartjuk, hogy ezen az alapon a lap létrejöhetne. A detailkereskedelem és a nagyáruházak közötti kiélesedett verseny következtében a detailisták részéről különleges figyelem kísérné azokat a márkagyárakat, melyek hirdetései a lapban megjelennének és melyek ezzel elárulnák azt az — egyébként erősen titkolt — tényt, hogy ők is szállítanak nagyáruházaknak.

A leghatározottabban tiltakozunk

az ellen a terv ellen, melyről lapzártakor kaptunk hírt: hogy a pénzügyminiszter újabb teherrel akarja sujtani a reklám igénybevevőit. Minden plakát, kifüggesztett hirdetés, kirakatban közszemlére tett feliratot adó (hirdetési adó) terhelné e pazar ötlet szerint. De ha a kapura az obligát „előkelő úrnak fél ágy nappalra kiadó" cédulát szegeznék ki, az is adóköteles lenne a hőhullám-szülte idea szerint. Indokolás: az utak, terek, köztulajdont képeznek, tehát aki azok nyilvánosságát reklámja számára igénybe veszi, fizessen érte adót. Amikor az amúgy is túladóztatott kereskedelem és ipar ma már azért küzd csupán, hogy kevesebbet fizessen rá az üzletre, ilyen buborék-érvek alapján újabb teherrel sujtani a magánvállalkozást nem lehet. Mint egy ember kell, hogy ez ellen a legerélyesebben tiltakozzék a *Gyosz*, a *Kamara* és a többi testületek. Nyári szabadság ide, nyári szünet oda: az érdekképviseleteknek már most kell a legerélyesebben ez ellen a terv ellen síkra szállniok, mielőtt még elkésnek, mielőtt még a nyári kánikula tüzében miniszteri rendeletté érik ez a mérges gyümölcs.

Első reklámszaktanfolyamát

július 20-án fejezte be az Atelier. A hallgatóság a vezető magyar reklámozó vállalatok kiküldött tisztviselőiből állott. Így a hallgatók között voltak a Székesfőváros Hirdető Vállalata, a dr. Keleti- és Murányi rt., a Lampart, a Köztisztviselők Szövetkezete, a Nikotex rt., a Richter Gedeon rt., a Phőbus és sok más vállalat reklámanyagbeszerző és adminisztráló tisztviselői. Az előadó tanárok nagyrészt a Reklámélet szerkesztői és munkatársai voltak. A három hónapos szaktanfolyam eredményével a résztvett cégek teljes mértékben meg vannak elégedve.

T. Közmunkatanács !

Most lesz a cserkész-világdzsembori és a budapesti uccaelnevezéseknél is illene a cserkészeknek méltó és maradandó emléket állítani.

Megoldásunk, melyet ezennel a nagy nyilvánosságnak gratis & franco átadunk, olcsó is és jó is:

Méltóztassék a X. kerületben lévő *Cserkesz* ucca nevét — a második e-re egy ékezetet téve — *Cserkész* uccára átkeresztelni!

A Nikotex új, ötletes ujsághirdetése. A nyári utazási szezon aktualitását sikerrel állítja a 4 vezető Nikotex-márka propaganda szolgálatába. Kár, hogy egy jó slogan hiányzik a hirdetésből !

Csillag Vera

tegek is örömest veszik e könyveket, hacsak a hangos és gyakran kolportázst mutató fedelek el nem riasztják őket.

Valószínüleg ez a megismerés volt indítóoka annak, hogy egyes vezető könyvkiadóink újabb kiadványaik fedeleit elsőrangu könyvművészekkel terveztették és visszavarázsolták azt a könyvfedéltípust, melyre a könyv barátai már igen régen vágytak.

Első helyen kell megemlékeznünk az *Athenaeum* új fedeleiről, azok közül is az olcsó regénysorozat két fedeléről. Az egyik *Berény Róbert* fedele (Préda), mely franciás finomságával és brilliáns rajzával a legjobb Berényi-fedélnek számít. A másik kultúrában, hangulatban teljesen új hangot üt meg: *Simon György János* egyik fedele ez (Hajnali hegedüszó), mely, anélkül, hogy utánérzés lenne, *Hans Meid* legnemesebb könyvfedéltradicióit revelálja.

Az ezévi Könyvnap is egynéhány szép könyvfedelet hozott. Elsőül álljon itt *Csillag Vera* fedele: (Szabó Pál: Papok, vasárnapok), mellyel ötletesen és technikailag bravurosan oldotta meg feladatát. Figyelemreméltó: *Lányi Imre* könyvfedele is (Névtelen katona) és a felejthetetlenül mély „Fekete kolostor" hangulatban tökéletes fedele, *Simon György János* munkája.

Külön kell foglalkoznunk a „Nászinduló" fedelével. *Nemes György* könyvfedele az utóbbi időben mind gyakrabban megjelenő könyvfedelei között is külön stációt jelent.

Érdeklődéssel várjuk az olcsó könyveken a kultúrált címlapok újjászületésének további megnyilatkozásait.

Simon György János

Lányi Imre

1933. évi julius hó

Reklámélet

VI. évfolyam. 7. szám

Megjelenik havonként
Előfizetési ára:
egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Szerkeszti: Balogh Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V, Bálvány ucca 12. sz. Telefonszám: 15-7-83

Csehszlovákiában egész évre Kc 110, félévre Kc 55. Jugoszláviában Dinár 180, félévre Dinár 90. Romániában egész évre Lei 530, félévre Lei 270. Ausztriában egész évre S. 18, félévre S. 9. Egyéb országokban egész évre D. 3.—, félévre D. 1.60

Gleichschaltung . . .

Gleichschaltung . . . mondá Hitler. Egységes vezetés . . . mondá Gömbös. És ezekben a politikai slogan-okban nem kevesebb rejlik, mint maga a nagy titok. A céltudatos munka, a siker titka.

Ne érdekeljen most minket, vajjon megvalósítják-e, és ha igen, mennyire, ezeket a slogan-okat. De annyi szent, hogy ezekben a jelmondatokban a siker titka van lefektetve.

Csak az egységes vezetés adja meg minden szervezési munkának a „legkisebb áldozat árán a leggyorsabb és legnagyobb eredményt," ami a munka gazdaságosságának alaptörvénye. Minősítetten áll ez a propaganda munkaterületén.

És talán éppen ezért, itt van mégis a legtöbb tennivaló. Az azonos cél felé törekvő különböző propagandamegmozdulások egyesítése, közös vezetés alá helyezése még ma sincsen meg teljes mértékben. Például?

Peldául itt van az idegenforgalmi propaganda. Intézi vagy tíz különböző állami, városi, közüzemi szerv, társadalmi egyesület, érdekképviselet és egyéni vállalat. Hivatalos évi jelentés alapján e sokrétü propagandaszervezet évi egy millió pengő költséget jelent. És az eredmény? Tavaly az idegenforgalmi propaganda következtében — objektív számítás szerint — 31.708 tényleges külföldi jött hozzánk, tehát egy külföldi megakvirálása kereken 33 pengőbe került! Ugyanekkor az autóbuszjegy Budapest—Wien és vissza csak 32 pengőbe kerül, tehát ezért a pénzért ingyen jegyet adhatnánk minden idekívánkozó külföldinek!

A szociális és karitatív egyesületek terén sem árt ana egy kis egységesítés. Tavasszal nem lehet az uccára menni Pesten, minden nap más hasonló célú egyesület számára gyüjtenek. Meggyőződésünk, hogy az ezer és ezer kis egyesület nyomtatvány, portó, könyvelés, helyiségbér és személyzeti költségek javarészét lehetne a nemes és közérdekü célokra fordítani egységes vezetés esetén. Vannak aztán olyan propaganda-területek, amelyeknél az egységes vezetés megvan, de nincs meg a kellő áldozatkészség, ami nélkül eredmény persze nem is lehet. Ilyen a tejpropaganda és a biztosítók közös propagandája. (Valamint a konzervgyári propaganda.) Minden reklámembernek vérzik a szíve, ha azokra a lehetőségekre gondol, amiket e téren el lehetne érni . . . és legtöbbször a megkötött kezű bizottsági intézők szíve is . . .

Végül vannak olyan kollektív propaganda-területek, melyek teljesen kiaknázatlanok, noha országos érdek volna „belterjes" művelésük. Ilyen a *belföldi* gyümölcsfogyasztási, virág, gyümölcslé (alkoholmentes ital) és a kenyérpropaganda. Bizonyára kevesen tudják, hogy Magyarország a kenyérfogyasztás terén Európában csak a nyolcadik helyen áll, holott agrárország vagyunk és az ideihez hasonló, áldottan bő termés esetén a nagyobb belföldi kenyérfogyasztás talán a termésértékesítés problémáját oldaná meg . . .

Szakszerü, áldozatkész és egységes vezetés hiányzik mindenütt. Pedig csak ez kell a sikerhez. Még pénz sem, mert a propagandába fektetett pénz kamatostól visszatérül. Talán éppen azért is nincs meg mindez, mert olyan kevés kell hozzá?

Berény Róbert

Simon György János

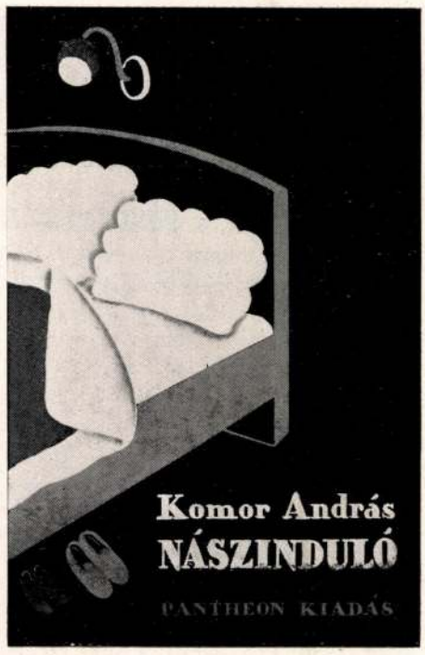

Nemes György

A könyvfedél útja

írta: Rosner Károly

Kezdetben volt a tipográfiai könyvfedél. Szedett sorok, mind szebb és művészibb elrendezésben, nemes egyszerűségben, majd egy időben egyéni keretekkel és díszekkel.

Később az egyszerűség és csendesség alábbhagyott. A könyvfedél is kezdett hangosabb lenni, felhangolták, több színben nyomták, reklámszerűbbé tették.

Azután jöttek a rajzos könyvfedelek. Könyvfedélstílus alakult ki, ízléssel, finomságokkal és hallatlanul sok kultúrával. Egy-egy háború előtti német könyvfedél különleges művészi élményt jelentett.

A háború utáni évek új könyvfedélstílust hoztak, mely erősen a plakátstílus hatása alá került. A könyvfedél mindinkább reklámhatásuvá vált.

A könyvfedélnek ez a felhangolása nem állt meg a tisztán grafikai fedélnél. A korábbi finomabb szedéseket erős, rikítószínü címsorokkal cserélték fel. Jött a fotómontázs, a fotókon élénk vörös és más színü sorokkal.

A könyvpiacon egyre nő az üzleti versengés. Az árak versenye lefelé a megcsappant pénzü fogyasztó kegyeiért mind nagyobb és nagyobb. És ez a nagy versengés furcsa reakciót vált ki.

A könyvkiadók lassanként rájönnek arra, hogy az alacsonyegységáru könyvek vevői nem az alacsony kultúráju rétegekből kerülnek ki, hanem a jobb kultúráju, de elszegényedett régi könyvvásárló ré-

Reklámélet 1933. 7. sz. 3. l.

Becsaptak

IRTA TÖRÖK SÁNDOR

Lányi Imre rajzaival

Éjszakai kávéház. Későre jár. A műsornak vége. A parkett a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. A dzsessz valami kanyargós haway-i tangót sirdogál. Úgynevezett vérforralót. A vér azonban általában nehezen kezd forrni. Ez nem kimondottan mulató. Az asztaloknál imitt-amott családok ülnek. Egy üveg bor, két-három fekete mellett óvatosan éjszakázgatnak. Egy úr tüntetően kedélyes. Kis tollas tiroli kalapkát biggyeszt a fejére, léggömböt akaszt a gombliukába és bután vigyorog. Azonban határozottan rosszarcú, savanyú ember. Az eredmény nulla. Még a saját társasága sem neveti.

Nyolc-tíz pár rendre összeverődik és táncolnak. A dobos érzelmesen nyujtja az angol szöveget. A csillárokon kialszanak a fehér körték és kék, zöld, sárga, piros, lila kis fények gyulladnak fel. A hangulat nehezen alakul és a személyzet segít. A főúr apró, színes papírlabdákat hord szét és minden asztalnál letesz hármat, négyet. Csalogatónak. Tessék dobálózni. Ingyen adják. Ha elfogy, venni kell. Húsz fillérért öt darabot, tessék parancsolni. A pincérek egy-egy sarokból szerpentint hajigálnak a táncolók felé. A papírszalagok fennakadnak a csilláron és libegve omlanak le a parkettig. A tulajdonos konfettit hint a dobogóról. Az emberek rendre belejönnek. Különösen a papírlabdadobálás tetszik nekik. Nem is rossz. Egy fiatalember nem veszi, hanem vadássza a labdákat a földről. A székek között, az asztalok alatt mászkál — pardon, szabad? — s szedi össze a labdákat és dobálja. Mindenkinek tetszik, jó poja. Sokan utánozzák. Részben mulatságból, részben mert olcsóbb.

Az egyik pincér is szedegeti a labdákat. Nézem, tálcát egyensúlyoz, vagy rendeléssel szalad a konyha felé s közben le-lehajlik és szedegeti a labdákat. Persze ő nem dobja el, már minden zsebe tele van. Nézem a pincért. Kedves arcú pincér, az éjszakázó emberek sápadtsága rajta. S valami olyan kesernyés törődöttség, szinte már fölény. Jön, megy, símán szaladgál az asztalok között s közben szedegeti a labdákat.

Ahogy előttem lehajlik egy szép pirosért, odamutatok a zsebére s intek neki.

— Minek? Hazaviszi . . .

— Tessék? Ja? Iiigen.

— A gyereknek.

— Persze. A kislányomnak.

S rohan tovább. Na, úgye. Hiszen gondoltam. S elmelegszem . . . a kislányának.

Két labda gurul felém. Egy zöld és egy lila.

Tükör 1933. dec.

A zöldet visszadobom, a lilát — eh! — zsebrevágom. Még összeszedek hozzá valami nyolcat elég hamar. Több nem jön erre? Majd keresek. Elmászkálok az asztalok között — részben négykézláb — és szedegetem a labdákat. Egy úr majdnem a kezemre lép. Összeszedek valami tizet. Jön a pincér, odanyujtom.

— Tessék.

— Ó, köszönöm. Nagyon, nagyon, igazán ...

— Hány éves?

— Harmincnégy.

— Ne-nem ... a kislány.

— Áppárdon, öt ... öt, igen.

— Hogy hívják?

— Bözsike.

Bözsike. Öt éves. Az apja hajnalig lót-fut, aztán megy haza, zsebében a színes labdákkal. Bözsike felébred és feléje nyujtja a kis karját.

— Mit hoztál, apa?

— Ezt hoztam, kicsikém — és odarakja a színes labdákat az ágyára.

Ó, be kedves, be kedves és mászkálok az asztalok között, de keveset tudok csak összeszedni, alig harmincat, az is szakadozott kicsit, s veszek húsz fillérért. És mégegyszer húszért és egyszer egy pengőért. S átadom szégyenkezve.

— Tessék, vigye haza — és valami olyan érzésem van, hogy szeretnék bemutatkozni. Hogy ne úgy beszéljünk, mint vendég a pincérrel, szeretnék bemutatkozni.

— Köszönöm, nagyon szépen köszönöm.

*

Az ember hamar elérzékenyedik, két-három pohár bor, még éjszaka van ... a pincér megy haza, nemsokára megy haza, Bözsike már lesi a lépteit, az asszony csitítja — mindjárt itt van apa, mindjárt itt van, szép színes labdákat hoz Bözsikének, jaj de szép labdákat hoz neki, aludj szívem, aludj szépen. — Jön, a labdákat az ágyra rakja, a kislány megöleli a nyakát, magához szorítja azt a szép sápadt kesernyés pincérfejet, ó, Bözsike — és sietve veszek még hatvan fillérért.

— Fizetek is.

— Kremássan!

Meg kell dícsérjem ezt az embert. Valakinek hangosan meg kell dícsérjem.

— Ez ügyes ember — mondom a főúrnak a pincérre intve, aki amott siklik el az asztalok között és éppen lehajol egy labdáért. — Ó, igen — nem érdekli, csodálatos — egy üveg bor és egy fekete, öthatvan.

— Mióta nős?

— Kicsoda?

— A, a izé ...

— A Jani? Nem nős az.

— Neeem? — Ó, hát özvegyember, szegény ... vagy a felesége elhagyta, persze elhagyta ...

— Nem. Nagyobb csirkefogó az annál, semhogy megnősüljön, köszönöm, alázatosszolgája, legyen máskor is szerencsénk.

Kissé bambán állok, kezemben a csomag labdával. Szedelőzködöm. Egy barátom kerül elé valahonnan — szervusz — szervusz.

— Mi az? — s megpöccenti a csomagot boros mozdulattal — angróba veszed? — s labdákat szedeget elé a zsebéből — én áttértem a detailra. Ettől a fiútól veszem,— s tréfásan meghajítja Janit, aki visszamosolyog rá ismerősen — tíz fillérért tizenkettőt ad.

— Iigen ... Na, szervusz.

*

Megyek haza. Villamosra várok. Eső szemerkél. A labdákat hajigálom a zsebemből, a kék, zöld, lila, sárga és piros kis labdákat. Szertegurulnak az aszfalton. H ... becsaptak. Aljasul becsaptak. Isten veled, Bözsike.

TAVASZ...

IRTA: TÖRÖK SÁNDOR

Lányi Imre rajzaival

A költőnek mondták az illető folyóiratnál, hogy legyen szíves, írja már meg a tavaszi verset, éppen ideje. S a költő meghökkent: mi az, már mások is tudják, mások is sejtik? S vajjon tényleges tudás ez náluk, száraz jólértesültség, vagy talán ... valami homályos érzelem? Érdekes! Tehát már többen rájöttek és számontartják. Jó lesz sietni, mert elírja előle valaki!

Ő — a költő — már régen érez valamit, valami különös, könnyű nyomást a szíve táján, ami úgy jelzi a költőnek a tavaszt, mint a szaggatás a rossz időt reumás embereknek. Nem is nyomás ez talán, csak valami egészen halk, finom és édesízű bizsergés; lehet, hogy ugyanezt érzi a fa, mielőtt rügybepattantja ágait, s valószínű, hogy ez készteti dalolásra a madarat. Persze mindez nincs bebizonyítva, dehát egy költőnek tudni kell az effélét.

Ő már régen — ó, ettől a banális és anyagias felszólítástól függetlenül is — érezte, hogy valami ... valami van a levegőben, amit egyszerűbb emberek — ügyvédek, bankigazgatók, villamoskalauzok s más avatatlan halandók — úgy hívnak, hogy: — nna, talán már vége lehetne a télnek! ... Még február elején motoszkált benne a dolog, sőt, már januárban volt néhány olyan pillanata, hogy érezte, végre is meg kell írni az esedékes tavaszi verset.

A verset, igen, meg kell írni a tavaszi verset! Jó-jó, hiszen már több élő és halott költő próbálkozott a dologgal, s némelyeknek igen kedvesen sikerült, de végre is meg kell írni ... meg kell írni, úgy hogy többé ne lehessen erről írni! Hogy ez legyen a tavaszi vers, mint olyan. Mert amit ez meg az, meg amaz megírt, az Istenem, hiszen ügyes, ügyes, olyikban van hangulat, de mi ez ahhoz képest, hogy ... hogy ... például minden versszak így végződne: — zord tél, engem itt ne marassz, — szolgád és királyod vagyok, Tavasz! Esetleg a telet lehetne kisbetűvel s a címe egyszerűen és fenségesen, így: Tavasz! ...

Mindenesetre ez lenne a Tavasz himnusza, könnyed lenne, bájos és csilingelő és mégis — himnusz. Kár, hogy a tavasz és az ifjúság szó nem rímel! Na igen, vannak ilyen technikai nehézségek nyelvünkben, dehát elvégre ... Igen ezt most már halaszthatatlanul meg kell írni. A fecske ősszel elrepül dél felé minden térkép és iránytű nélkül; állítólag egészen ifjú és tapasztalatlan fecskefiókákat kipróbáltak, elzárták a többiektől s azok, amint kiszabadultak, elindultak az útra, amelynek vonala benne van kitörölhetetlenül az ösztönükben. Így megírja a költő tavasszal tavaszi dalát, mert azt neki meg kell írni. S most, hogy még naptárszerűleg is figyelmeztették, — uram, március a tavasz hónapja! — a költő sürgősen nekifogott.

Azonban nem ment a dolog. Nem baj, a remekművekért meg kell szenvedni, — gondolta a költő — csak előre! Számtalan sort leírt, de hiányzott belőle az őszinteség hamva, zörögtek a rímek s a sorok összezavarodtak. Keze rágémberedett a ceruzára és dühbegurult.

— Tessék, — szólt önmagához keserűen — tessék fűtetlen lakásban tavaszi verset írni! — s felállott és néhányszor alá-fel szaladgált a szobában. Majd elővett egy kisszakaszt és csöpp kerek lukat olvasztott vele a jégvirágos ablakon. Kinézett. Magasan lakott s alatta zuzmarától remegtek a telegráfdrótok. A költő falusi gyermekkorára gondolt ... ilyen időben a banyakemence mellett üldögéltek, mesét hallgatva, az úton néha szánkó csilingelt s a komondor bekéredzett a csontigvágó szelek elől, ó ... és igen használhatóan elérzékenyült ... — de ebből nem lehet tavaszi verset írni.

— Talán — vetette fel — talán ez az az idő, mikor bent a négy fal között hidegebb van, mint kint; szokott lenni ilyen. És különben is tavaszi verset nem írnak otthon. Hát persze — és egészen fellelkesedett — ki kell mennem a szabad természetbe — ó, drága március, forrongó ifjúság szent hónapja — biztatta magát — ki, ki a szabadba! El

Tükör 1934 márc.

kell lesnem a drága nedvek osonását, amint megindulnak az ébredező fák ereiben, el kell lesnem, amint pattan a rügy, — az érdekes lehet, gondolta egy pillanatig profán módon — látnom kell, amint a pici füvek kidugják hegyüket a melegedő föld öléből, meg kell hallgatnom a márciusi ibolya suttogását és a hóvirág csilingelését . . . ki, ki, ki a szabad természetbe! — és elrohant.

A szabad természetben — mindjárt a kapu alatt — először is egy öreg ujságárus asszonyba botlott — akit a mentők cipeltek el éppen. Kezelába megfagyott szegénynek. Egy utcaseprő hóval dörzsölgette előbb, mire az rosszabbul lett, ezért egy pékinas csúnyán leszidta az utcaseprőt, aki most éppen a rendőrnek magyarázta, hogy a pékinas marha, ő ezt Szibériában tanulta, ahol minden gyerek tudja, hogy fagyást hóval kell dörzsölni.

A költő továbbrohant. A sarkon fazék parázs felé rakta lábát a kofa-néni, párolgó teát kanalazott és sült gesztenyét árult. Valamivel odébb vékony kislány topogott alá-fel, vánnyadt bundáját összehúzva a nyakánál s élesen sivítizott.

— Ibolyát tessék, márciusi ibolyát tessék, ibolyát tessék! . . .

A költő megállott és elbűvölve hallgatta : — márciusi ibolyát tessék! — megfigyelte, a kislány háromszor kiabált mindig egymásután, aztán a gesztenyés kemencéhez futott melegedni. Márciusi ibolyát viszont nem látott nála! Jó negyedóra hosszat álldogált, míg végre vevő jelentkezett. Testes úriember állott meg a kislány előtt :

— Adjon egyet!

S a kislány a keblébe nyúlt és bundája alól elővett egy picinyke csokrot.

— Tessék!

A költő szaladt tovább. Odébb villamoskalauz veszekedett valami jókedvű társasággal, mert azok szánkóval és sílécekkel megrakodva nem akartak a pótkocsiba szállni. A költő szédülten dőlt egy hirdetőoszlopnak, de rögtön el is ugrott : — A B. H. L. S. jégpálya nyitva reggel 8-tól este 10-ig! Kitűnő zene! Olcsó bérlet! — rohant, rohant, rohant tovább a költő, félájultan támolygott át a Ferenc József-hídon . . . alatta recsegve-ropogva ostromolták a híd lábát a jégtáblák, s két rongyos ember jött vele szemben, futtában ennyit hallott :

— A Ferencvárosban vesznek még fel hólapátolót.

— Oszt mennyi a napszám, komám?

— Négy pengő.

— A' szép. Lapátot kell vinni?

. . . — rohant tovább a költő s a Gellért-hegy alatt percre megállott a bokroknál, fülelt, ha vajjon indulnak-e az élet drága nedvei. De nem hallott semmit! Pattannak a rügyek? Nem hallott semmit! Gyerünk kérem, gyerünk! — mondta a költő türelmetlenül, s még pattintott is az ujjával, mert idegállapota már régen nem volt rendes : — mi lesz azzal a rüggyel?. . . ám a bokrok sötéten hallgattak! . . .

A költő villamosra ugrott. Előtte egy úr újságot olvasott, s szokása szerint belenézett, mi hír a nagyvilágban. Éhes farkascsorda felfalt egy vándort az országúton. — Élethalál-küzdelem egy dunántúli falu határában! — a költő leugrott a robogó villamosról. Az ugrás lendületével futott tovább, fel, fel a hegyoldalba, lépcsőkön és girbe-gurba sikátorokon át, szíve vadul lüktetett, térde megrogyott, lehelete gőzölgött s apró jégcsapok lógtak a személdökéről, mikor tántorogva megállott valami halvány világosság előtt s káprázó szemmel olvasta a cégért : Bormérés a kedélyes Tél apóhoz! — Tea és forralt bor minden időben! — Szerdán és szombaton házi disznótor! — beosont a kocsmába.

— Egy liter forralt bort kérek. De rumot is öntsenek bele!

— Igenis.

Jó kis kocsma volt, barátságos kis kocsma, csendes, rendes kis kocsma. A költő elékapta noteszát. Megitta a forralt bort, s mire az utolsó poharat is kikortyolta — megvolt a tavaszi vers. A tavaszi vers, amilyen még nem volt, ami után már nem lehet többé tavaszi verset írni. A téma ki van merítve! Aminthogy például a Romeo és Julia történetét nem lehet mégegyszer megírni. Nem lehet? Mért ne? Na-na, a költőnek erről volt egy elképzelése . . . percig gondolkozott ezen . . . eh! a vers kész. Finom és csilingelő és mégis — himnusz. Benne van a nedvek indulása, a rügyek pattanása és minden friss forrongó fiatalság, minden, ami kezdés, minden, ami indulás, minden, ami meleg . . . nyolc versszak az egész, de milyen versszak! És mindenik ezzel végződik: zord tél engem itt ne marassz, szolgád és királyod vagyok, Tavasz! . . . Tél, kis betűvel: tél. S a címe fenségesen és egyszerűen: Tavasz! . . .

— Fizetek!

— Kremássan!

— Volt egy liter forraltborom és . . . más semmi.

— És egy deci rum, ha szabadna!

— Ja, azt külön számítják?

— Hát kérem . . . ugyebár.

— Rendben van. Tessék. A többi a magáé.

— Köszönöm. Legyen máskor is szerencsénk. Ajánlom kitünő házi disznótorunkat, nyáron a kertben terítünk, kuglipálya és minden.

— Jónapot.

— Ásszolgája.

A költő hazament. Másnap, míg gondosan letisztázta a verset, gondolta, — na igen, feltétlenül modell után dolgozni, az a fényképész szakmája hehehe — s gunyoros fölénnyel mosolygott magának, költő volt és szerette mulattatni magát — az, ipar. Ez művészet, hehe, az igazi költőt éppen az teszi, hogy fotografálható tények nélkül is tud. Teremt. Hehe, vagy tud valaki vagy nem.

Másolta, másolta s a közepefelé egy pillanatra úgy érezte, hogy nincs is olyan hideg. Hideg? Á! ki beszél itt hidegről?!? Március a tavasz hónapja, kéérem . . .

S mire letisztázta és délfelé elindult vele a szerkesztőségbe, kint egészen kedves napsugarak viháncoltak . . . igen, mire a verset elolvasta a szerkesztő, lement a jég a Dunán és egy áruház villanybetűket rakatott a kapuja felé: 14 napos tavaszi vásár! — mire a vers nyomdába került, a központi zálogház illetékes ablaka mögött hajtogatni kezdte egy egyébként rokonszenves úr: — több télikabátot nem fogadunk el kérem, sajnálom . . . — mire a verset kiszedték, óvatos nyári vendéglősök friss zaccot öntöttek az oleánderes dézsákba . . . — mire a verset kinyomtatták, a főtt és pattogatott kukorica szezonjáról kezdett vakmerő álmokat szőni a gesztenyés kofa, s a hirdetőoszlopokon kivirított az első fürdőtrikós nő . . . — mire a vers megjelent, fehérruhás kislányok fűzfabarkát vittek a templomokba . . . — s a költő a Margitsziget felé vette útját egészen friss nőismerősével s ült aztán vele egy padon, szélesen és hanyagul, arcát süttette a nappal és haját lobogtatták a vidám kis kölyökszelek, s a költő azt mondta: szívem, a tavasz nem jön, a tavasz nem lesz, — a tavaszt én csinálom! . . .

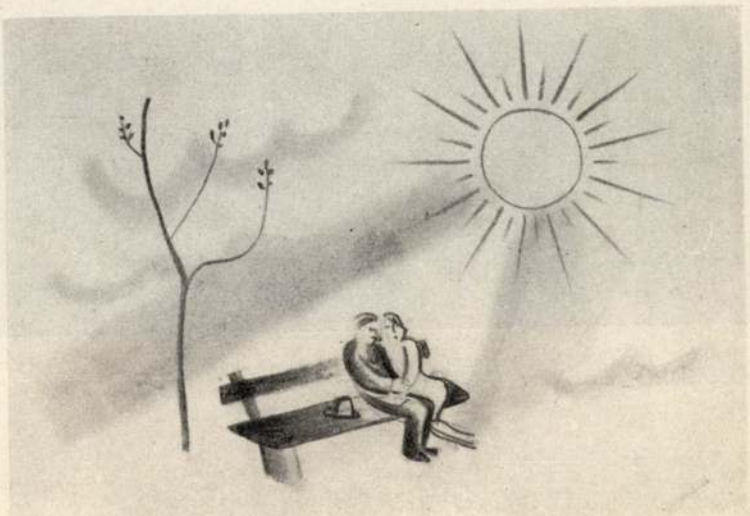

Lányi Kure

KÉSZÜLŐDÉS A TAVASZRA

FOTO SOMOGYI KORNÉL

lakás

séget, az emberi élet funkcióinak tökéletes lebonyolítását mozdítja elő ugyanakkor, amikor külső kiképzésének egyszerűsége és nyugalma a mai polgári ruházattal ugyanúgy összhangban van, a hogy a régi rendi ruházattal szemben a barokknak és az ampirnak a butorformája volt.

A mai bútor személytelenül, nyugodtan húzódik meg mint háttér az otthon levegőjében. A régi bútor gazdag faragása és intarziája, a bútorszövet díszessége bizonyos reprezentatív hangulatot teremtett, amelyhez képest a mai ember ruhájának túlságos egyszerűsége mintegy vereség saját házunkban

Tapasztalatom az, hogy a legtöbb ember ha megszokta, nem szívesen nélkülözi a régi bútorokkal berendezett lakás reprezentatív hatását. Ugyancsak nem egyszer hallottam, hogy a mai korszerű lakás egyszerűsége csupán szegénység, nyugalmas, fantáziátlan üresség, és tisztasága: az a szanatóriumi hatás, amely elől legtöbben a régi bútorokhoz menekülnek vissza.

Az új lakás és a régi között egy lényeges, alapvető különbség van és ez a kötöttség és kötetlenség kérdése. A régi lakás kötöttsége előírta nemcsak a tárgyak stílusát, méreteit, hanem azok elrendezési módját is, ami bizonyos merevséget, mondhatnám múzeumszerűséget ad. Egy szép lakás nem műtárgy, hanem élet-keret, amely a lakó nélkül üres és értelmetlen. Az új lakásnak nem a kiállításokból jól ismert bútorformák és az új anyagok az erősségei, hanem a felszabadulás a kötöttség alól: annak a ténynek a megismerése, hogy a lakás nem lehet merev egység, amelyben az emberi élettől idegen szempontok a dominálók. A mai lakásnak a minden konvenció és dogma alól való felszabadulás a legerősebb oldala, ez engedi meg a legnagyobb szabadságot: a régi bútornak és az újnak is ugyanazon szobában való elhelyezését, legyen az egy Thonet-széknek és egy régi barokk-szekreternek a szomszédsága, a többi holmikkal együtt, amik egy emberi élet leltárát képezhetik. Nincsen «komplett» szoba az ő lélekölő és élettelen szervességével, hideg együttesével; az egyes bútorok fában, színben váltakozva, méretben és színben egymást kiegyensúlyozva oda állíthatók, ahol szükség van reájuk és úgy, ahogyan jól hatnak. A garnitúrák helyett különböző fajtájú és különböző szövettel bevont kényelmes karosszékekkel operálunk, melyeket nem kell mértani pontossággal felállítanunk és amelyek elhelyezésük látszólagos hevenyészettségében is közvetlenséget és intimitást adnak a szobának.

Az új lakásnak van egy a bútorok szabad és kötetlen elhelyezéséből származó kellemes következménye: a szobaközép üresen hagyása, ami által nemcsak a bútorok képeznek egy nagyobb összefüggő tömeget, de a megmaradó üres hely a kis szobákban is módot ad a szabad mozgásra. Általában a régi lakásoknak a «történelmi» hangulatuk mellett, a zsúfoltsága volt az, ami az embert legjobban kifárasztotta és megakadályozta abban, hogy zavartalanul önmagába süllyedhessen, figyelmét gondolataira koncentrálhassa. A lakásba általában véve kevés, de jól kiválasztott holmi kell, melyeknek formában és arányban lehetőleg kiegyensúlyozottaknak kell lenniök. A kevés, de jó bútorral, a hozzátartozó néhány szőnyeggel, képpel és virággal, a mai jó ajtókkal és jó ablakokkal ellátott világos falú napfényes szobákból nem is olyan nehéz szép, modern, egyéni, kedves lakást alakítani.

Lányi Imre

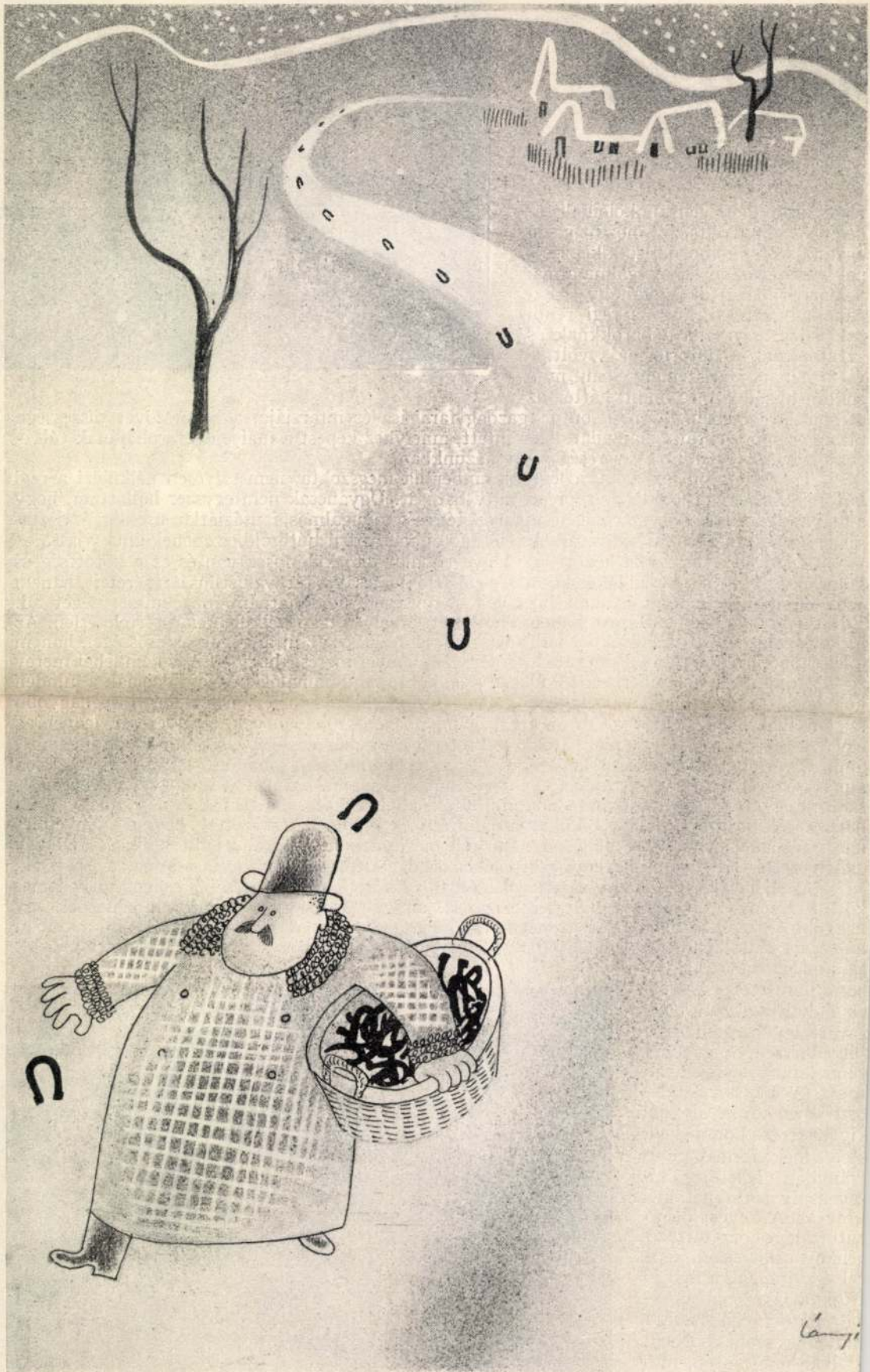

A JÓEMBER SZILVESZTERE

LÁNYI IMRE RAJZA

Tűzön 1934. januar

farsangi kiskáté

ÖRÖKIFJU HÖLGYEK ÉS KORAVÉN IFJAK SZÁMÁRA

LÁNYI IMRE RAJZAIVAL

Mi a farsang?

A farsang hónapokig tartó pillanatnyi elmezavar, amikor a legokosabb emberek is minden ok nélkül azt hiszik, hogy nekik mulatni kell. És mulatnak is, azaz hogy sportszerűen ostobáskodnak.

Mikor kezdődik a farsang?

Jog és törvény szerint minden év január 6-án, de az egész emberiség egyhangú és hallgatag megállapodása szerint már Szilveszterkor.

Mi a Szilveszter?

A Szilveszter az a nap, amikor mindenki megbokrosodik és bizonyos önkívületi állapotban elkölti a jövő havi fizetését.

Mire?

Pezsgőre, cigányra, konfettire, lokálra, taxira, nőkre és egyéb ilyen hasznos és halaszthatatlan beruházásokra.

Mi a Szilveszter vége?

Fogadalom újév napján: «Soha többé!»

Mit tesz tehát a művelt emberiség Szilveszter után?

Folytatja. Farsangol.

Mi történik a farsang alatt?

Csupa ostobaság. Nem alszol, nem eszel, folyton eikésel a hivatalból és kifogások címén kénytelen vagy kilenc nagynénéd halála hírét költeni. De kénytelen vagy egyebet is költeni: pénzt, sokat.

Hol veszi az ember a pénzt?

Ahol kapja. Nem fontos. Csak legyen.

És van?

Nincs.

Hát akkor mégis?

Mégis. Ezek a modern csodák.

Tehát mit csinál az ember, ha nem eszik és nem alszik?

Iszik, táncol és mulat.

Tükör 1934. febr.

Mit iszik?

Kadarkától kezdve vermuton át a metilalkoholig mindent.

Jó ez?

Szó sincs róla!

Hát akkor miért?

Mert a többiek is. Mert ez a farsang. Ha nem csinálja, mit mondjon a farsang végén?

És ki táncol?

Mindenki. Boldog-boldogtalan, gazdag és szegény, kövér és sovány, fiatal és öreg, pocakos és daliás, sörényes és kopasz, férfi és nő, mintha fizetnék őket.

Az öregek is?

Főleg.

És a nők?

Miattuk van az egész.

És mindenkivel?

Dehogy. Csak azzal, aki felkéri őket.

Mi a műsoros estély?

Az a nagy méreg, hogy Saljapin, Paderewski és Németh Mária lemondott; viszont az a gyönyörűség, hogy az adófelügyelőék Micikéje zongorázik, a helyi tárogató szerkesztője saját verseit szavalja, a helybeli műkedvelők pedig előadják az ő — még sehol színre nem került, de annál halhatatlanabb — egyfelvonásosát.

Mi az álarcos bál?

Álarcos bál az a zsibvásár, ahol mindenki kosztümben főz és fő. A kereskedősegéd trubadurnak öltözik, a számtiszt nagykövetnek, az őrmester Napoleonnak, a lirai költő Lohengrinnek, a méltóságos kisasszony Miminek a Bohéméletből, a nagymama Pillangókisasszonynak, a tanítónéni gésának, a rőfös neje csillagkereszteshölgynek.

Ez az egész?

Dehogy. Ez csak a fele. A másik fele jobb.

Mi az?

Rendszerint az, hogy miután Lohengrin megfőzte a Pillangókisasszonyt és végre boldogan viszi magával a rejtelmes randevura, számtalan pohár pezsgő mámorában: kiderül, hogy a kimonóban rejlő észbontó szépség a tulajdon felesége.

Mi történik ilyenkor?

Mindegyik azt hazudja, hogy tudta, hogy a másik kicsoda. Csak meg akarta tréfálni.

Mi az elitbál?

Frakkos unalom.

Mi a konfetti?

Millió apró színes papirdarabka, amit marokszámra hajigálnak jólnevelt urak és hölgyek egymás arcába, hajába, gallérjába, dekoltázsába, borába és káposztalevesébe.

És mit szólnak mindehhez a szenvedő felek?

Hétköznap pofozkodnának érte, farsangkor mulatnak rajta.

Mi a hólabda?

Hólabdának neveztetik farsangi műnyelven az a gömbölyű papírgolyó, amellyel ilyenkor egymást bombázzák a megvadult emberek.

Mi a célja a bombázásnak?

Mint minden bombázásnak: hódítás.

Mi lesz a hólabdával?

A hólabdával semmi sem lesz, mert örökké hólabda marad, akkor is, ha százan rátapostak. Mert valaki mindig felszedi őket és újra dobáló lzik velük.

Mi a bohócsapka?

Színes papirkucsma és az a jó benne, hogy vörösre, kékre vagy sárgára festi az emberek izzadt homlokát. Viszont kitűnő ürügy arra, hogy az alatta lévő fej őszintén buta legyen.

Mi az, hogy «sose halunk meg?»

A fiziológia mai álláspontja szerint gyökeres tévedés.

Mi a káposztaleves?

A legelső figyelmeztető íz a farsang utáni savanyodásra.

Mi a luftballon?

A megbokrosodott farsangoló kitűnő szimboluma: hólyag.

Mi a kaccenjammer?

A kaccenjammer vagy macskajaj, gyomorégéssel és fejfájással egybekötött szánom-bánom: hogy ez volt visszavonhatatlanul az utolsó!

És?

Jövőre természetesen újra kezdődik az egész bolondéria.

Mit tesz tehát az okos ember mindezek láttára?

Az okos ember tehát mindezek láttára harsányan röhög.

Tehát?

Tehát ő is beáll a többi bolond közé és végigcsinálja.

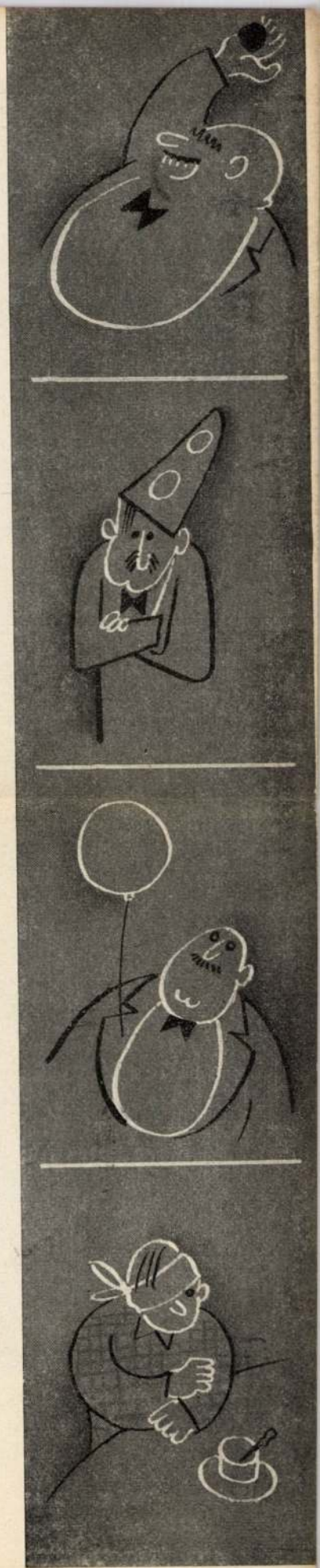

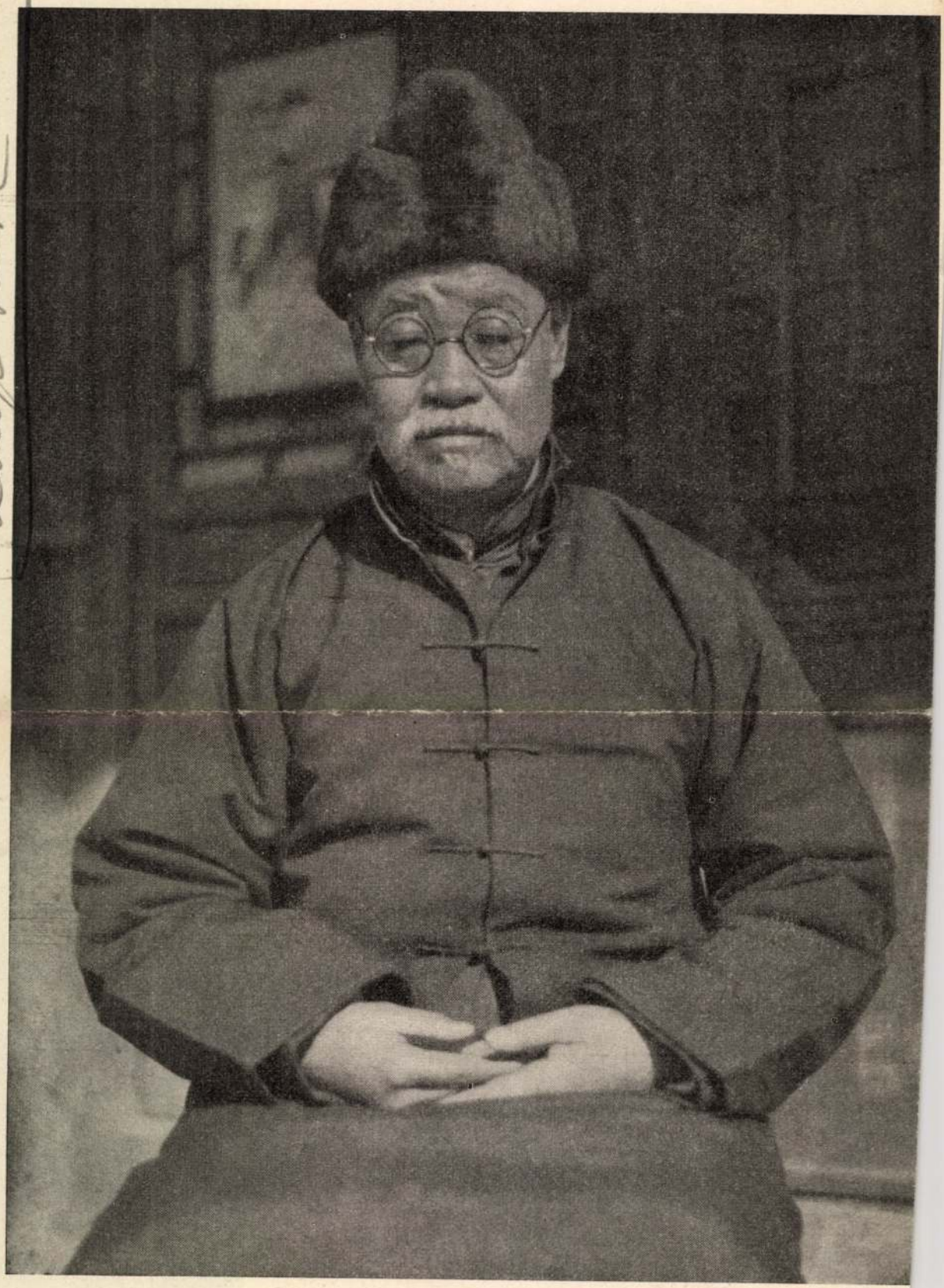

Harcsin király, a felsőmongoliai szövetség feje

Foto Ligeti Lajos

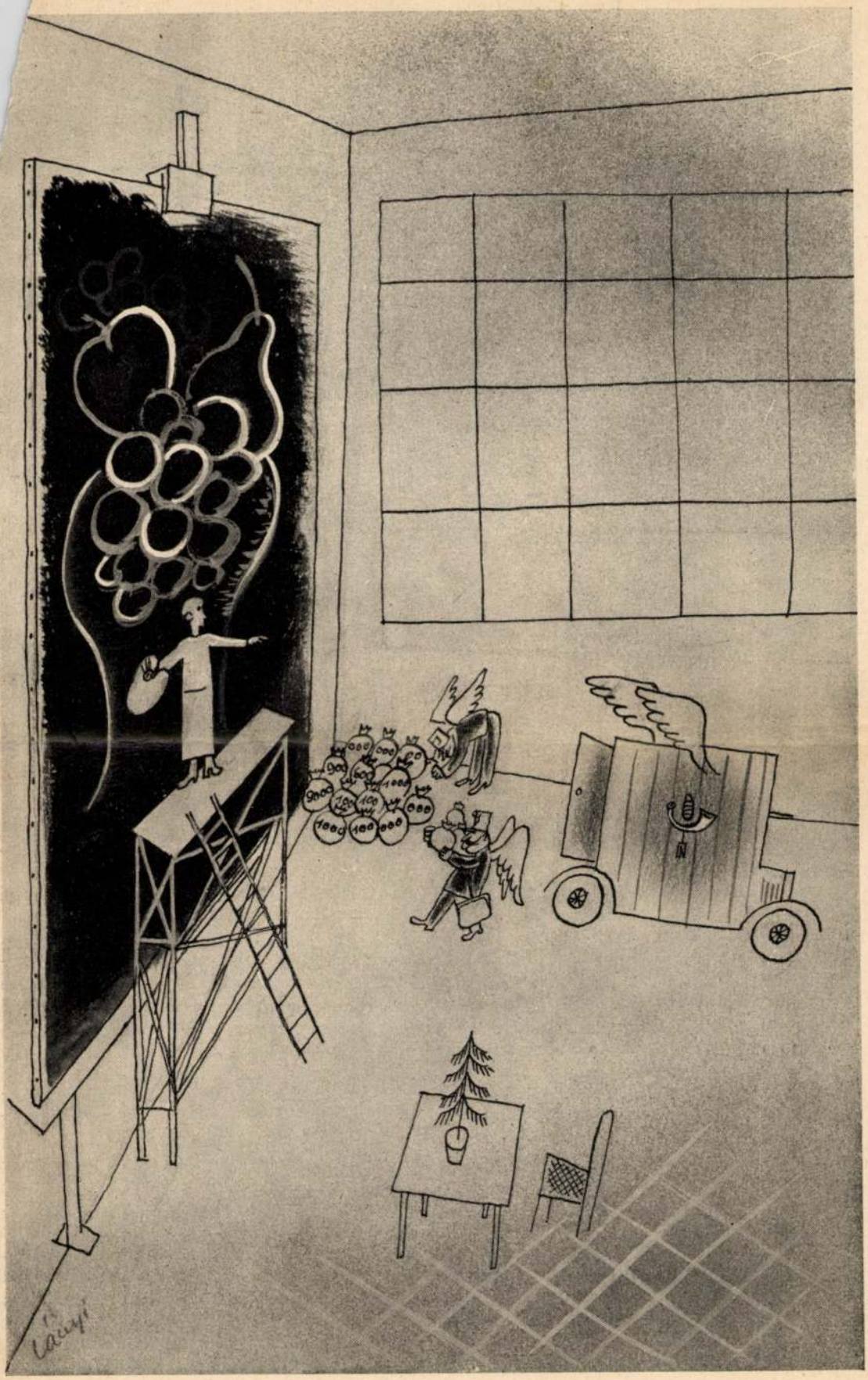

LÁNYI IMRE RAJZA:
A rajzoló karácsonyi vágyálma 1934-ben

Már megint pénzt hoztak?! Hát már karácsonykor sem dolgozhatok zavartalanul?!

Tükör 1934. dec.

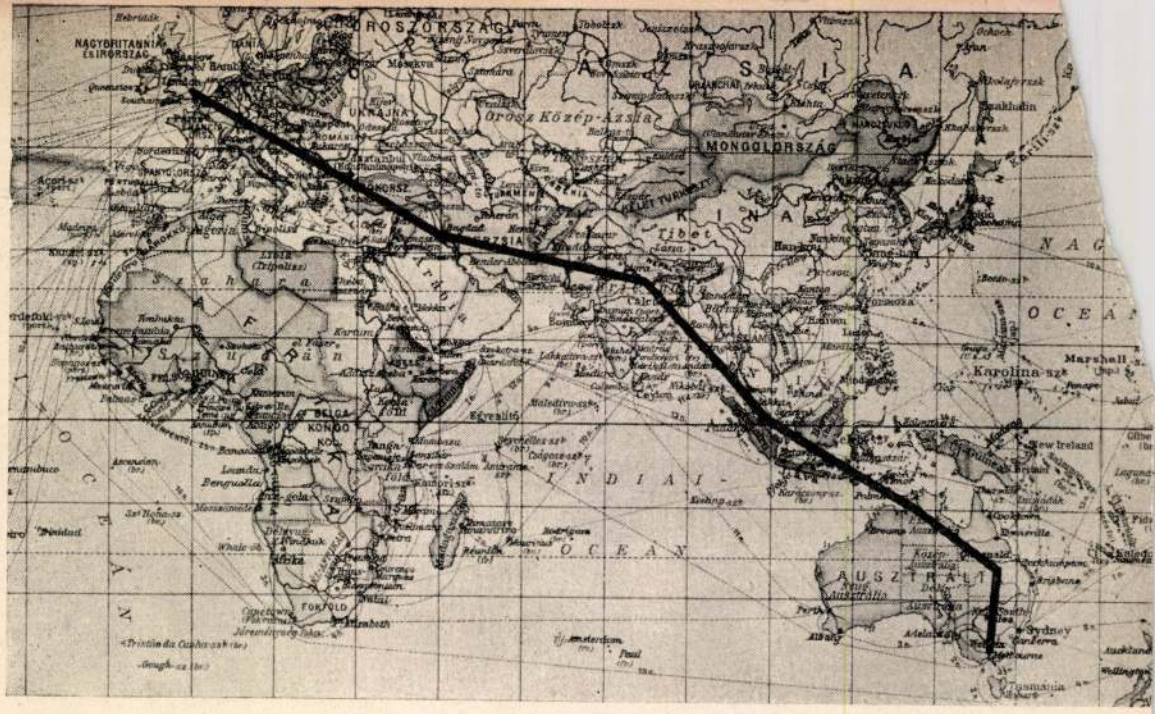

LONDON MELBOURNE 71 ÓRA

Nagyon messziről kezdem. Úgy kétezerötszáz évvel ezelőtt Marathontól Athénig futott egy görög katona a győzelmi üzenettel. Most pedig *Mac Robertson* ausztráliai milliomos repülőversenyt rendeztetett London és az angol világbirodalom legtávolabbi, éppen százéves fennállását jubiláló nagyvárosa, Melbourne között; ahova repülőgép vitte az angol király üzenetét, hirdetve egy világbirodalom összefüggését és az emberi haladás és technika újabb győzelmét Idő és Tér felett.

Ennek az üzenetnek az átadása nem egészen három nap alatt lehetségessé vált. Ennyi ideig tartott, amíg az egyik angol *Havilland* «Üstökös» versenyrepülőgép húsz másik versenytársát megelőzve, berepülte a fél földgolyót és elsőnek szállt le Ausztrália déli sarkában.

Scott és *Black* angol pilóták mindössze hét és fél órát töltöttek 18,160 kilométeres légiútjuk alatt a földön. Csak annyit, hogy üzemanyagot pótoljanak az egymástól átlag négyezer kilométerre fekvő ellenőrző repülőtereken és kétmotoros repülőgépük egyik, néha rendellenesen működő motorjának benzincső és elektromoskábel vezetékét rendbehozzák. Azután száguldottak tovább 320 kilométeres óránkinti átlagsebességgel, hogy az angol telepes honfitársaik által 100 évvel ezelőtt alapított város repülőterére a külföldi versenytársaikat megelőzve ők érkezzenek be elsőnek. Így kívánta ezt az angol sportszellem és hagyomány.

A verseny megnyerését Anglia nemzeti ügyének tekintette és arra külön nagyteljesítményű versenyrepülőgépeket építtetett. Mégis a második és harmadik helyre körülbelül 90 óra alatt beérkező két repülőgép rendes 1934-es típusú amerikai forgalmigép volt.

A győzteseknek állandóan a sarkában járt a *Parmentier* és *Moll* holland forgalmi pilóták által vezetett amerikai *Douglas* utasszállítógép. Két, összesen 1400 lóerős hatalmas motorjával modern rádió- és irányzófelszerelésével, bár utasokat és pár száz kiló póstát is vitt magával, 350 km-es sebességgel repült. Nem versenyzett, hanem menetrendszerű pontossággal haladt célja felé és azáltal, hogy 11 közbeeső leszállást végzett a legrövidebb irányból kieső repülőtereken is, majdnem 20,000 kilométeres utat tett meg. Trópusi zápor miatt felázott egyik ausztráliai repülőtéren azután a nehéz gépmadár beragadt a sárba és pótolhatatlan késést szenvedett. Miután beérkezett Melbourne-be, két és félórával utána megjött a harmadik versenyző is,

Lányi Imre

SZENTIVÁNYI JENŐ

A FEKETE BOCSKOR

Országos kémkereső játékot rendezett a Cserkészszövetség mult évben, negyvenezer cserkész részvételével. Ennek a példátlanul nagyarányú cserkészjátéknak elindítója Szentiványi Jenő «A Fekete Bocskor» című elbeszélése volt. Nagy regénnyé formálva, könyvalakban, maradandó emléke «A Fekete Bocskor» a magyar cserkészek multévi megmozdulásának, egyben pedig izgalmasan érdekes, váratlan fordulatokban bővelkedő ifjúsági regény, amely a fiúk körében nagy népszerűségre számíthat. Igazi detektivregény ez, persze, kalandjai és szempontjai a diákság szívéhez szólanak. A kitűnő könyvnek komoly jelentősége van a nemzetnevelés szempontjából is. Lányi Imre művészi rajzai pompásan egészítik ki az izgalmas történetet.

Tükör 1937. dec. 1

hirdetés

Lányi Imre

rajzai a Tükör
1938. cif. ban

Lányi Imre

rajzai a Tükör

1937. évf.-ban

FOTO_SZŐLLŐSY KÁLMÁN

MISE UTÁN

Április

írta: Török Sándor

Lányi Imre rajzaival

Az ébresztőóra megszólalt, a két gyerekből kiszaladt a nevetés és Soderics felijedt álmából:

— Mimimi az, már nyolc? Félhét? Nem értem! . . .

— Apu — és mind a ketten magyarázták — apu, hehe, apu hihihi, április, hehehe, előreigazítottuk az órát hihihi, április apu, hehe, hihi.

— Áprilliis! Majd adok én nektek áprilist, mégis csak hallatlan, hogy az ember, az ember . . .

— Nana — az asszony nyitott be nevetve — április, hát április, nem kell azért úgy pattogni. Hadd mulassanak a gyerekek. Pisti, Gyuri, induljatok iskolába. — A két gyerek eliszkolt. — Nem szégyenli ilyen dühbe gurulni egy kis tréfáért. Hát egy félórával kevesebbet alszik. Április, hahaha.

— Miii? Még maga is nevet ezen az ostobaságon? Szép. Éjfél utánig privátmunkázom, és akkor a családom, a tulajdon családom felhülyéskedik hajnalban, gyönyörű.

A lány benyitott.

— Nagysága kérem, mit vigyenek a gyerekek uzsonnára? — és nevetett.

— Maga ne nevessen! Mit nevet!

— Nagyságos úr kérem, hát, hogy április. Hát, hogy fel tetszett . . .

— Takarodjon a szemem elől! — a lány kiment. — Mégis csak sok. Az embert kiugrasztják hajnali álmából és az egész ház röhög, kikérem magamnak!

— Én is kikérem magamnak ezt a hangot— s az asszony becsapta az ajtót.

Soderics a falnak fordult és csapkodott maga körül egy félórát, míg végre elaludt, úgy nyolckor, mikor fel kellett volna kelnie. Nyugtalan, apró lélekzetű álma volt, s mikor félkilenc felé rémülten nyitotta rá szemét az órára, egy mozdulattal kiugrott.

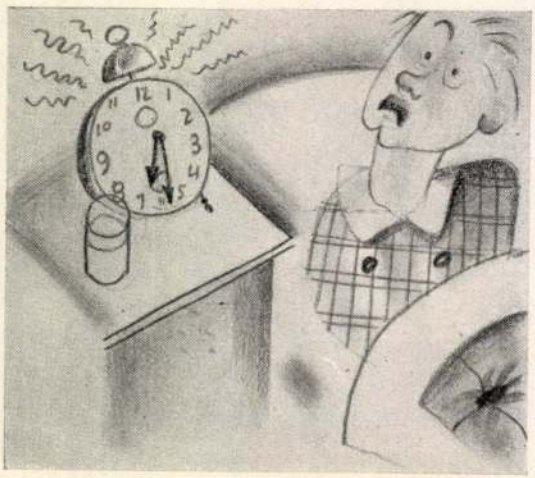

— Mi az? — ordított — félkilenc, mi az? Megőrülök! Hol a papucsom?

— Ejnye, ne kiabáljon folyton. A gyerekek eldugták, tréfából. Április.

— Április, április, miért hagyott elaludni?

— Fel akartam kelteni, de nem mertem. Itt a papucs.

— Jókedvű, hál Istennek, jókedvű.

— Örüljön, hogy tréfálnak magával. Azzal tréfál az ember, akit szeret, nézz oda.

— Hát ne szeressenek! Hol a borotvám?

— A kezében.

— Ja? — és szappanozni kezdett. — Maris, maga mit akar már megint.

— Nagyságos úr, itt vannak a villanyt kikapcsolni.

— Jó, túúdom, túúúdom, április, menjenek a fenébe. — A lány vállat vont és kiment. — Huhh! tessék, most belevágtam. Ki az, mi az? Telefooón! Nézze csak meg, nem érek rá.

Az asszony leakasztotta a kagylót, Soderics a tálba dugta a fejét.

— Na? Mi az?

Az asszony majd a nyakába ugrott.

— Kázmér bácsi érkezik a kilenc tizessel, Pettendről, Jóska telefonálta, hogy nekik irta, szaladjon az állomásra!

— Kázmér bácsi! Kilenc tizessel! Állomásra! Hát máris lekéstem a hivatalból, most jutott eszibe!

— Hát ne menjen ki!

— Ne menjek ki, hehehe, jól adod fiam, jól adod. És hol akarsz nyaralni az idén? Pettenden, Kázmér bácsinál. És kitől akarod azt a kis szőlőt, házat? Kázmér bácsitól. És ki a világ legnyavalyásabb nagybácsija? Kázmér bácsi.

— Ne sértegesse a rokonomat!

— Te mondtad, hogy ne menjek ki az állomásra! Jó, hát már megyek, mit csináljak. Telefonálj taxiért, rohanok. — Soderics lerobogott a lépcsőn és alá-fel nyargalászott a ház előtt. Taxi sehol.

A házmester sepregetett a kapualjon, igen tempósan.

— Tán várni tetszik valakit, nagyságos úr?

— Taxiért telefonáltam, azt a! . . .

— Taxiért? 'Szen volt itt. De elküldtem, gondoltam tréfából hívatta ide valaki, hogy hát április, hehehe.

Soderics elsáppadt.

— Taxit! Gyorsan! Az állomásra rohanok. Kilenc tízre ott kell lennem!

Mire az állomásra ért, a vonat már régen ott állott s Jóska borult a nyakába nagy örömmel.

— Szervusz öreg, hehehe! Hát mégis kijöttél? Április, hehehe, Kázmér bácsi, hehehe – és a könnyeit törölgette. — Dehogy jön, hehehe, április . . .

— Hülye! — rohant vissza, bevágta magát a taxiba — Bálvány-utca, Központi Export-Import, gyorsan!

Az előszobában a szolga cédulát tett eléje.

— Ezt a számot tessék felhívni azonnal. Már kétszer keresték Soderics urat.

Felhívta a számot — halló, itt Export-Import, Soderics, az urak kerestek — a gyepmesteri hivatal jelentkezett, igen hűvösen, bár udvariasan. Lecsapta a kagylót.

— Miféle marhaság, hogy merészel?

— Kérem, Mátyás úr adta a cédulát, eddig még mindenki beugrott, április, hehehe.

— Jó-jó, a fene egye meg, — s beosont a szobájába — jó reggelt, szervusztok.

— Jó reggelt, szervusz.

— Gyerekek, — kérdezte szorongva — gyerekek, nem keresett senki? A vezér? . . . kicsit lekéstem . . . véletlenül . . . — Csend. — Csak nem volt valami? . . .

Mátyás kollega részvéttel a vállára tette kezét.

— Szegény öregem, neked már mindegy lehet.

Ebben a pillanatban meglátta asztalán a hivatalos levelet! Feltépte a borítékot. Felmondás.

— Legjobb lesz, — ajánlotta valaki — ha bemégy a vezérhez és megpróbálod visszakönyörögni a dolgot.

— Iiiigen . . . kérlek — és elindult lábujjhegyen, mint az alvajáró . . . Már az ajtónál volt, mikor kitört a bruhhaha.

— Április, te szamár, hahaha . . . én szereztem a vezéri papírt és Mátyás írta alá.

— Ej, ez mégis csak sok! Miféle marhaság. Hagyjatok békében!

— Nana, — Mátyás kollega csitította — ne tüzelj, öreg. Itt van kárpótlásul egy jó, finom kis szivar. Havanna. Valami új gyártmány, ilyent, tudom, nem szívtál még.

A szivar felrobbant a szájában.

— Kikérem magamnak! — orditotta magánkívül. — Micsoda hülyeség! Felrobbantani az embert, puskaporral! Micsoda szemtelenség!

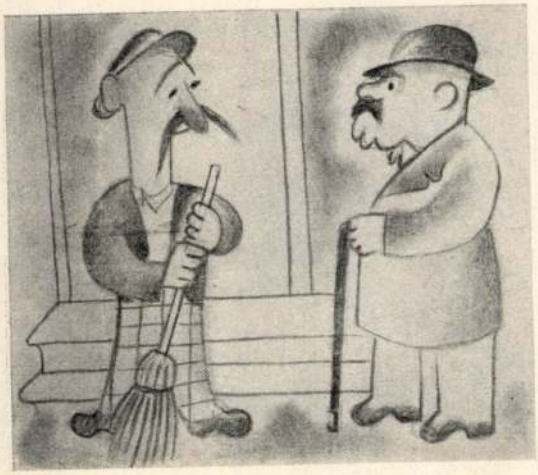

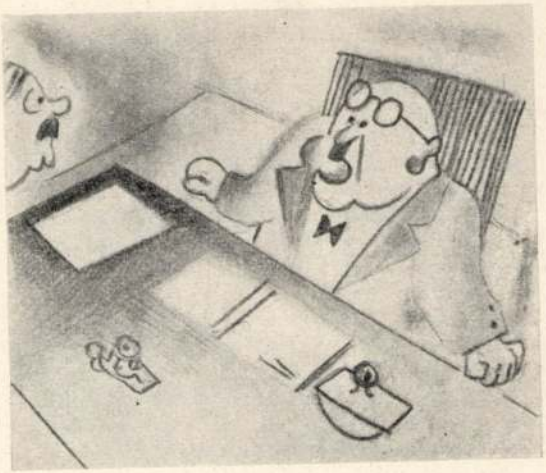

— Nana, Ede, Ede, április, hehehe, de ízés vagy, igazán.

— Olyan vagyok, amilyen vagyok! És nekem hagyjatok békét! Keressetek magatoknak más médiumot!

— Jójó, jójójó, rendben van, ne tüzelj, öreg.

Öt perc mulva egy gyanús női hang telefonon megvallotta eddig titkolt szerelmét Soderics Ede iránt és megkérte, hogy tizenegy órakor egy pillanatra jöjjön le a kapu elé. Újabb két perc mulva a készülő találkáról Sodericsné is tudott és tizenegy órakor kitört a botrány a kapu előtt.

— De kérlek, hehehe, — lihegett Soderics — édes Saroltám, áprilisi tréfa az egész, no, ha mondom. A kollégák ugratnak, mert, mert . . . mert szeretnek.

— Ugratnak, de te lejöttél!

— Ej, hát tréfa, na.

— Tréfa ide, tréfa oda, csomagolok és itthagylak. A gyerekek velem jönnek, szégyelje magát. Ennyi év után . . . — és sírva elrohant.

— Hát most már aztán elég legyen, — mondta Soderics erélyesen Mátyás kollegának, akit a lépcsőházban csípett el — most már elég!

— Á, kérlek, hát igazán, magam is restellem, hogy így . . . ilyen balul ütött ki a dolog . . . most már szinte nem is merem mondani, hogy míg odalent voltál, a miniszterelnökségről telefonáltak, ki akarják kérni a véleményedet a vámtarifa-ügyben . . . mint Európa legképzettebb szakértője, kérlek alássan . . . nem zárkózhatsz el . . . a miniszterelnök személyesen volt kegyes . . .

— Elég! — orditott Soderics — elég! Ugrassátok a nagyapátokat! Banda! És vegyétek tudomásul, hogy én többé semminek be nem ugrom, sem-mi-nek! Sem-mi-nek és sen-ki-nek! — Levágta magát az asztala elé és aktákba temetkezett. Öt perc mulva morogni kezdett a háziteleſon.

— Hallóóóó, — szólt bele jóindulatú fölénnyel — na, ki, mit akar?

— Soderics úr, azonnal a vezérhez.

— Sietek, Micike — és letette a kagylót. Tizedik csengetésre vette le megint. — Mi az, fiacskám?

— Kérem, micsoda dolog! Tessék azonnal bejönni a vezérhez.

— Nem érek rá, fiam, évődni. Jójó, tudom, április. Mondja meg annak a vezérnek,

hogy ugrassa a nagyapját. Ha akar valamit, jöjjön ide. Tiszteltetem azt a vezért! — és lecsapta a kagylót.

Perc mulva a vezér személyesen megállott az asztala előtt.

— Mondja kérem, maga megőrült, miket izen maga nekem? Tizszer kell hívatni és akkor még gorombáskodik a titkárnőmmel?

— Kérem, kérem... één, ááprilis, április...

— Április! H! Hallatlan! Maga akar velem áprilist járatni?

— Kérem, én...

— Kérem, én torkig vagyok magával. Én szeretem a kedélyes embereket, akikben van humor, mint például Mátyás úr, de maga nekem túl-kedélyes, kérem. Egyébként elmehet kérem, fel is út, le is út. Már ne is lássam. Majd a többit a személyzeti osztály elintézi.

Soderics vette a kalapját. A szolga utána kiáltott: — Soderics úr, távirat.

— Mi az? — átvette és belenézett. — Délivel érkezem, vonatnál várj, Kázmér. Azt a keserves, atyaságos... — és eldobta a táviratot — és még hozzá kétszer, ugyanazzal a marhasággal, hogyisne! — s ment, ment hazafelé.

— Mi az? — ordított rá a lányra — hányszor csengessek?

— Első csengetésre szaladtam.

— Ne feleseljen, maga trampli! Miféle felfordulás ez?

— A nagysága csomagol.

A gyerekek rohantak elő, sírva.

— Anya csomagol, anya csomagol.

— Miféle bolondok háza ez?!

— Ne ordítson! — Sodericsné is előkerült: — Mit rabiátuskodik. Ez nem kocsma. Elmegyek, békét hagyok magának. Szép dolog. Ennyi év után... Maga szoknyavadász, utolsó alak, maga viccmájszter!

— Én? Hallja!

— Ne ordítson!

A gyerekek bőgtek, az asszony is, Maris is, nagy csuklásokkal, a csengő berregett.

— Ki az? Nyissa ki! Jaj! Kázmér bácsi!

— Szt! — intett Kázmér bácsi, elhárítva minden rokoni ölelést. — Nem vagyok nektek Kázmér bácsi!

Soderics elszántan eléje lépett.

— Ká-kázmér bácsi! Maga itt van?

— Itt, eltaláltad. De csak azért jöttem fel, hogy megmondjam a véleményemet. Egyszer egy évben jövök Pestre, előre táviratozok, elvárhatom, hogy ott légy az állomáson. Lent vár a taxi. Egyenesen közjegyzőhöz megyek és kitagadlak.

Az asszony most kezdett még csak sírni.

— Hát.. hát nem is volt az állomáson! Ó, ó, ó, innen elrohant reggel taxin, azzal, hogy az állomásra megy, ki tudja, kihez ment, ki tudja, miért ment, ó, ó, ó!

— Hagyjatok szóhoz jutni. Mindent megmagyarázok. Kázmér bácsi!

— Szt. Nem vagyok neked Kázmér bácsi. Mi ez a felfordulás, Sarolta felelj.

— Kázmér bácsi drága, én elmegyek. Ennyi év után... Én itthagyom ezt az embert. Kázmér bácsi, ezt a gazembert, aki szoknyák után futkos és egész nap buta tréfákon töri a fejét a hivatalban... én elmegyek...

— Velem jössz, — rendelkezett Kázmér bácsi — a gyerekek is, te is. Egy-kettő. Majd én megvédelek ettől a csirkefogótól. Előre!

A menet elindult. Soderics a kapuig futott utánuk — engedjetek végre szóhoz jutni, mindent megmagyarázok — míg elrobogott az autó. Még Kázmér bácsi visszaszólt:

— A többit a tárgyaláson, üresfejű csibész!

És Soderics botorkálva elindult. Szerte csatangolt a városban és késő este valahol Angyalföld határán túl tért magához egy durva hangra.

— Állj! Ide a bugyellárist!

Soderics zavartan nevetett.

— Hehehe, nagyon jó. Te vagy az, Mátyás?

— Ne humorizáljunk apám! Ide a bugyellárist.

— Vili, te vagy? — tanakodott Soderics — hehehe április... jó, hehehe, de most már elég, na ne vidd túlzásba. A maszk jó, Jenőkém, na tedd le a bajszodat, idegesít.

— Hé! Ne ugrass, mert beléd eresztek egy golyót! Ide a bugyellárist, nincs időm cicázni.

— Naaaa, Józsi, ne marháskodj a revolverrel. Mindig lehet olvasni az újságban, hogy tréfa, így, meg úgy, és elsült a töltetlen revolver.

— Ez se nem tréfa, se nem töltetlen, elég a mókából, ide a pénzt meg az órát.

— Naaa, Tibor...

— Ejnye a hülye mindenségedet!...

Soderics később feltápászkodott. Összevert csontjait tapogatta egy kicsit, aztán sántikálva elindult hazafelé. Az ajtóban Marisba ütközött.

— Hát maga?

— Én megyek. Ilyen bolondok házában nem szolgálok.

— Aha, aha. Mért van itt sötét?

— Hát kikapcsolták a villanyt, még reggel.

Soderics bebotorkált és leült a sötétben, a hintaszékbe.

— Maris, Mariska, — nyögte — legalább egy szál gyertyát kerítsen valahonnan.

— Tán akad, — kiment, s hozott valahonnan egy szál gyertyát, meggyujtotta — tessék! Virraszszon. Hát adjon Isten. Én megyek.

— Jóéjszakát. H' — s ült árva Soderics, a szál gyertya mellett — h'... április... h'... kedélyes dolog... igen. Deeee, jobb beugrani! Legjobb beugrani! Nem kapálózni! Nem ellenkezni! Inkább folyton, folyton beugrani!

Török Sándor.

Védelem
Foto Pobuda Alfréd

lár is, akinek előzőleg bemutattak bennünket.

A meccs első 20 perce igazolta is az osztrák közvéleményt : 2 : 0 volt javukra. Ezután azonban mi kerekedtünk felül, kiegyenlítettünk s a tömeg lélekzetét visszafojtva figyelte a hátralévő 10 percet, mert ott is csak mi győzhettünk volna. A végén pedig örültek a 2 : 2 eredménynek.

A futballcsapatok hónapokat töltenek a világ különböző részein. Hogy ez mit jelent nemzeti szempontból, azt csak azok tudják értékelni, akik beszélgettek ezelőtt néhány évvel külföldiekkel Magyarországról. Helyesebben csak szerettek volna beszélgetni, mivel azok csak ennyit tudtak rólunk : osztrák tartomány, fővárosa valami Bukarest.

Legszomorúbb élményem volt ezzel a dologgal kapcsolatban, mikor Portugáliában egy lisszaboni doktorral beszélgettem, aki csodálkozott azon, hogy a magyarok fehérbőrűek ; azt hitte, hogy cigányok vagyunk. Hogy van fővárosunk, alkotmányunk és nem nomád nép vagyunk, az is meglepte őt.

Ma már a sport és főleg a futball révén nemcsak Európában, de még Amerikában, Afrikában, sőt Ázsiában is ismernek bennünket.

Egy Páris—Budapest mérkőzés alkalmával az ottani újságok hosszú és kimerítő cikkekben írtak Magyarországról, Budapest szépségeiről (képekkel illusztrálva) és a magyar népről, amelyet nagy rokonszenvvel emlegettek.

S mindenhol, ahol magyar csapatok szerepelnek, így van ez.

Legszebb élményem a Ferencváros délamerikai túrája volt. Felejthetetlen hajóút, csodálatosan szép város, Rio de Janeiro, és óriási propaganda Magyarországnak a legszebb emlékem onnan.

Azok, akik a futballnak ellenségei, nincsenek tisztában sem szépségével, sem jelentőségével. Ők csak a futballban éppúgy, mint minden más sportban, előforduló sérülésekre emlékeznek vissza, ha futballról hallanak.

Pedig a futball megérdemelné, hogy mindenki támogassa, különösen most, amikor az egész világ szeme a májusban Olaszországban megtartandó futball-világbajnokságra irányul.

Ezen a magyar csapat is résztvesz és ha azt akarjuk, hogy sikerrel szerepeljen, nem gátolni, hanem elősegíteni kell a már most meginduló előkészületeket. S ha ez az előkészület a gyakorlatban is meglesz, akkor komoly esélyünk van, hogy az elsők között végezzünk.

Már pedig nemcsak Magyarország dicsőségét jelentené, hogy oly nagy versenyben is megállja a helyét, nemcsak újabb elismerést szerezne a magyar sportnak, újabb és hathatós ösztönzést versenyzőinknek, hanem bizonyítaná a magyar faj értékességét és életrevalóságát is.

Sárosi György.

Gól!
Foto Pobuda Alfréd

Áprilisi

Április boloudja aki elhiszi:

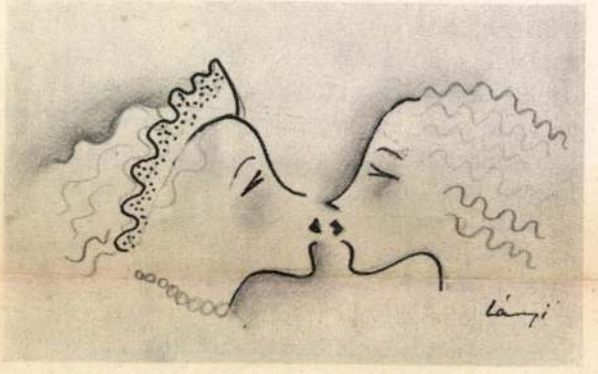

hogy a primadonna és a görl puszipajtás

hogy a telefonoskisasszony az oka
minden bajnak

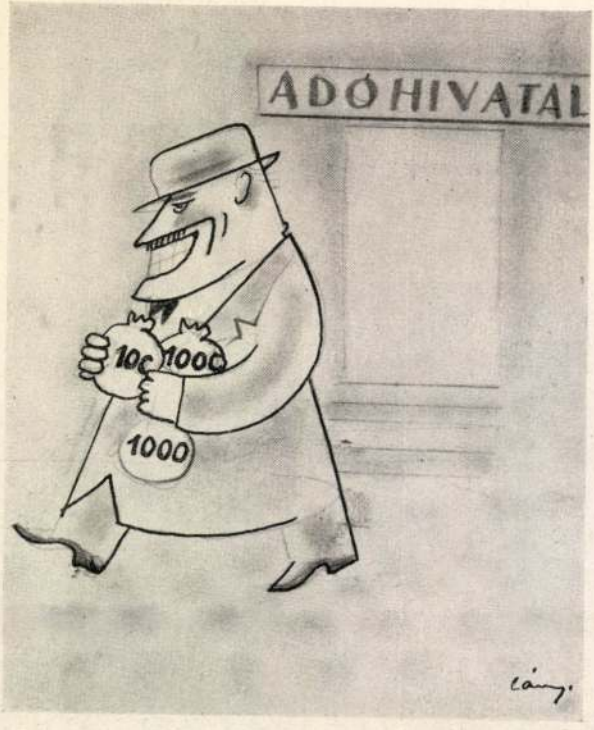

hogy az adóhivatal pénzt osztogat

hogy Jónás személyesen hívta fel

Híradó

hogy az adós örül a végrehajtónak

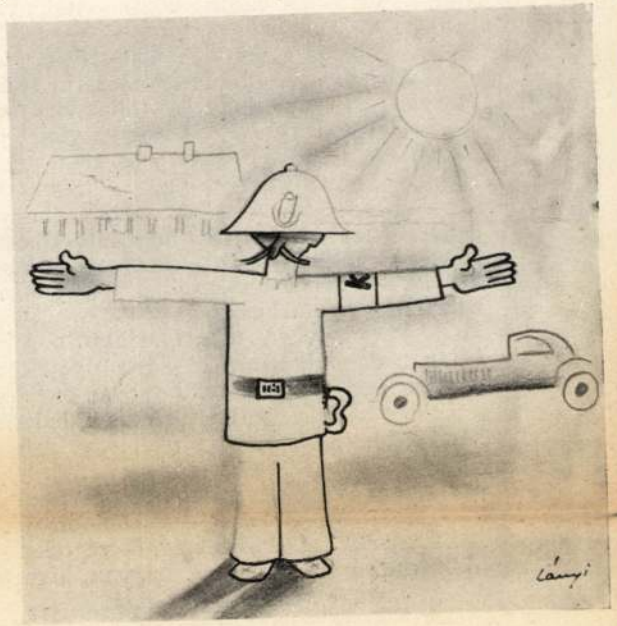

hogy a rendőrök nyári egyenruhát kapnak

hogy a költő nem fogadja el a Nobel-dijat

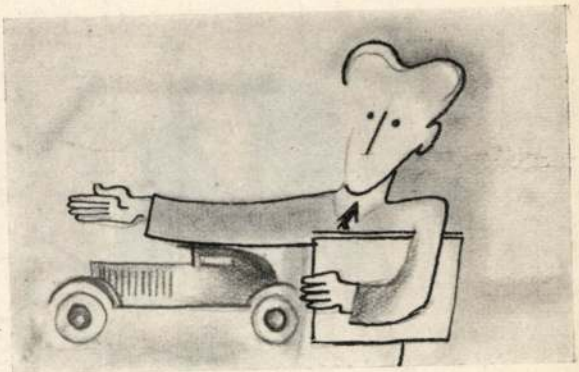

hogy a rajzoló autót vesz honoráriumán

FELVETTE ÉS LEADJA: Lányi Imre

FALUSI KÉPESKÖNYV

Gergely Tibor rajzaival

Megkapó, hogy mennyire bele van ágyazva a parasztság lelkébe, vérébe a virtus.

A tavaszon történt, hogy két ember nézte a vizet az itatókútban. Körültük olyan békességes a legelő, mint némely helyeken az ószövetség. A két ember juhász, saját nyájaik juhásza.

— Mély ez a víz — mondja lassan a kisebb, a legény — s állát megtámasztja a káván, úgy nézi, ki tudja mióta, kettőjük vízi mását.

Az öregebb juhász, Sándor bátyánk, megmozdult a legényke szavára és arra gondolt, hogy csakugyan mély a víz.

— Hü . . . ha. — Kicsit szédült, ahogy felemelte fejét és oldalvást mozdult körülte a legelő. — Hallod Jóska, — mondotta a legénykének — ha beleugrasz ebbe a kútba, adok neked egy sánta birkát.

Jóska riadozva ugrott odább a kúttól, aztán a délibáb hátán legelésző nyájak után nézett. Igen, amott legelől van az övé, emitt a Sándor bácsié . . . ahogy mennek, haladnak, hátul, elmaradva lógatja fejét egy. A sánta. Az az övé volna. . . meggyógyítaná. Meg, Istenem. Égett az arca és nagy-nagy elhatározás dobogtatta szívét, ahogy a kút fölé hajolt. A kút vizébe tenyerelt az ég, és végtelen kékség feküdt a vizek mögött. Lágyan, hívogatón nézett szembe vele a téglák homloka . . .

— Nekem adja kend? Aztat a sántát? — s a legelő felé mutatott.

— Neked hát. Hogyne adnám. Csak ugorj bele — biztatta a gyereket Sándor bátyánk, és szája kinyílt valami névtelen gyönyörűségtől. Vagy gyönyörűségtől, vagy a másikat virtusra ösztökélő indulattól. Nincsen ennek neve.

A legényke ledobta felső ruháját, aztán a káva fölé térdelt. Egyszer még elnézett arra, a tündéri játékú délibáb felé, ahol hátul, elmaradva legelészett a sánta birka a nyáj után, és zsupsz, beleugrott a kútba.

Az öregebb rémülten kapkodott a kút körül, valóban, most már csak a fiúra gondolt. De az máris kapaszkodott, mászott kifelé, lábbal, körömmel csimpajgózott meg a téglákban.

— Nem is olyan nagy valami — hűlt meg az öregben a vér, és a birka pedig oda van, mintha csak megdöglött volna . . . Hogy minek is megy el az embernek az esze. Az asszony megtudja, a falu megtudja, és mit mondanak erre az emberek?

De már ott is állott előtte a legény, nevetve, kicsit borzonkodva, és szaporán szedte magára levetett ruháit.

— Enyém a birka! — kiáltotta ujjongva, diadalmasan, hogy belecserdült a legelő.

— A tiéd? ne-em — mondotta az öreg sáppadozva — mert nogy nem ervinyes vot . . .

A legény megrökönyödve nézett az öregre, aztán nekiugrott, mint a farkas. Körültük olyan békességes volt a legelő, mint némely helyeken az ószövetség, és a két ember egymást fojtogatta, öklözte a birka miatt, a kút csábítgató mélysége miatt a legelő közepén.

*

Az is ilyesféle történet volt, mikor évekkel ezelőtt kubikra jártak az emberek. Az éjjel telejöttek vízzel a kubikgödrök és reggelre vékony jég ült a vizek hátán. Az emberek szomorkodva nézték a váratlan munkaszaporodást, ímé, hogy meggyűlt most a vízzel a bajuk. Közülük egy ember — mondjuk Seres András — határozottan mérges volt. Tegnap volt a komádi nagyvásár, ő oda volt, és ólom ötpengőst adtak neki vissza a csizmások csengő ötpengős helyett . . . és most itt van a zsebében. És a víz is itt van, a jég is itt van. Jó volna tán a vízbe dobni, betörne alatta legalább a jég egy darabon. Mondom, Seres András mérges volt és kényszeredetten tapogatta zsebében az ólom ötpengőst.

— Nem jó vóna ebbe beleesni — mondotta mellette cimborája és beleköpött a gödörbe.

— Ugorgyík kend bele, adok öt pengőt — mondotta Seres András, és lám csak, a pénzt elő is vette.

— Hun van a píz? Hun van a píz? — kérdezte lázasan néhány vállalkozó szellem.

Lányi Imre

grafikus

mód

Rosner Ung Plak

képpel -

A szenvedő Krisztus.

AÉ., 44—1930., 261—62. l. — Gerevich IPGY, 89. l. (Képe 88. l.) — Genthon: RMF, 121—122. l. (Antwerpeni manierista 1520 körül.) — Hoffmann: Jegyzetek 24. l. — Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 97. l. (60. kép).

Krisztus születése

Körülmetélés
Fa, tempera, egyenkint 56·5×31 cm.
Reiner püspök hagyatékából.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVI. század első fele

Két szárnykép: *Donátor fiaival és Szent Lőrinccel Donátor felesége leányaival és Szent Katalinnal*
Fa, tempera és olaj, 88×23, illetve 89×22 cm.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVI. század első fele

Két szárnykép: *Donátor fiaival* és *Szent János ev.*-al, kívül az *Angyali üdvözlet Sz. Máriája*

Lányi Imre

grafikus

ívód

Plakát

1933.1.22.

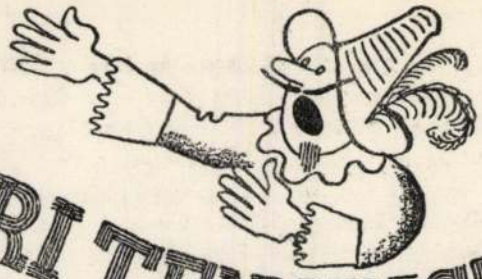

A SZATMÁRI TENORISTA

IRTA NAGY DÁNIEL

... Mara meghalt ... A legbájosabb feleség, a legsikkesebb színésznő elköltözött. Fagylaltot evett, a blúzát kikapcsolta, a kertbe ment, a hűvösre feküdt, elaludt, meghült s harmadnapra sárga földet húztak rá.

A tenorista háromszor is utána ugrott a sírba, hogy visszahozza, de már minden késő volt. A temetés után hazavánszorgott, ruhástól beledőlt az ágyba, egy kicsit gondolkodott, azután kijelentette:

— Meghalok érted, édes szép Marám. Aki olyan asszonyt veszít el, mint te voltál, az nem maradhat a földön. Éhen veszek érted szép Marám, kutya legyek, ha meg nem teszem. Mától fogva nem eszem, ha nyujtójával tömnék is belém. Kínos, gyötrelmes halált akarok, mert te édes Marám, ezt elvárhatod tőlem.

Ezután a vallomás után elnyújtózkodott, a szemét lehúnyta s négy napig így feküdt mozdulatlanul. Az ötödik napon nyujtózkodott egyet, a csontjai megropogtak, az orrcimpája elfehéredett, a szeme felakadt, az álla leesett, rúgott még egy-két rövidet s csakugyan vége volt: éhen pusztult ... Az ég megdördült, villámok hasítottak át Szatmáron s mire a lélek kikászmálódott belőle, úgy megindult a zápor, mintha a második özönvíz kezdődött volna. A mennyország kapujához elázva érkezett. Bekukucskált, nem mert zörgetni, csak úgy a kulcslyukon szólt be:

— Könyörgöm alázatosan, itt kapok kvártélyt?

— Mit csavarog kend ilyenkor? — kiáltott ki a kapus. — Nem várhatott kend, míg elál az eső?

— Sietős volt könyörgöm, már így is késtem.

Beeresztette, könyvet vett elő, lapozni kezdett benne.

— Hogy hívják kendet?

— Az újabbkori nevem Sárvári Dávid, a kicsikori meg Stern, könyörgöm.

— Hány éve rontja kend a földön a levegőt?

— Harminc instálom. Most májusban multam kerek harminc esztendős.

— Mivel foglalkozott kend otthon?

— Színészettel kérem. Tenorista voltam.

A kapus egy nagy könyvben lapozott.

Ahogy itt a könyvben áll, kend valamikor nagy kártyaspiller volt.

— De hogy, kezit csókolom. Ha kártyáztam valamikor, itt ebben a percben száradjon le mind a tíz ujjam.

— Az itókát se szerette kend?

— Soha könyörgöm. Ugy irtózom az italtól, hogy még a vizet is lehunyt szemmel iszom.

— Kisüsti törköly ...

— Hát néha, nem mondom, bevettem egy-két kupicával, de mindig csak éhgyomorra.

— Asszonyszöktetés ...

A kapus a nyelvével csettintett, a tenoristának a szívébe nyilalt, sóhajtott egyet.

— Ezt az egyet nem tagadom, nagyságos úr kérem. A többi mind hazugság, ami oda van írva, ezt az egyet nem tagadom. Ami igaz, igaz, én olyan ember vagyok, nem birom tagadni.

— Miféle asszony volt az?

— Az kérem szépen? Tulajdonkép nem is asszony volt, hanem valami különleges lény, amilyen se a földön nincs több, sem itt a mennyben.

— Kitől szöktette meg kend?

— A karmestertől, könyörgöm.

— Hát a karmester ...

— Mikor megtudta, a kútba ugrott szegény. De olyan asszony után nagyságos úr kérem, okvetlen pusztulni kell. Ez törvény és ez nem lehet másképp. Én még súlyosabb halált választottam, én éhen vesztem érte. De egy ilyen asszony elvárhatja az embertől.

— Hát kendtől ki szöktette meg?

— A fagylalt könyörgöm. Fagylaltot evett és harmadnapra koporsóba dugták szegényt, ötödnapja lehet itt a mennyben s csak annyit tudnék róla legalább, jól érzi-e itt magát?

A kapus a könyvben lapozott.

— Sárvári Stern Dávidné, úgy-e?

— Igenis, Sárvári Sternné, a lelkem.

Tükör 1934. január.

— *Mara . . . — olvasta a kapus. — Sárvári Sternné . . . . színésznő.*

— *Az, igenis — suttogta a tenorista. — Ó, Mara édes . . .*

— *Heten öngyilkosok lettek érte. Heten sikkasztottak. Heten a bolondok házába kerültek. Heten házasságtörést követtek el érte.*

— *Pardon — lépett előrébb a tenorista —, kiről van itt szó, ha kérdeznem szabadna?*

A kapus a Mara nevét mutatta, olvasta.

— *Sárvári Stern Dávidné, Szatmár.*

— *Mara?*

— *Mara.*

— *Hát, ha kérnem szabadna a nagyságos urat: törölje ki onnan azokat a hazugságokat, különösen az utolsó passzust és azt tessék oda írni, amit én diktálok.*

A kapus becsukta a könyvet, csengetett a szerecsen szolgának.

— *El van ez már intézve, maradjon kend csak nyugodtan. Most kenden a sor, hová szeretne kend jutni?*

— *Én csak másodrangú személyiség vagyok itt . . . azt tessék megmondani: ki van elintézve?*

— *Sárvári Sternné.*

— *Mara?*

— *Mara.*

— *Aztán, hogy értsem azt, hogy el van intézve?*

— *Úgy, hogy a pokolba szállíttatott.*

— *Mara?*

— *Mara.*

— *Hát azt hiszi az úr, hogy én talán belenyugszom ebbe? Tessék csak jól megnézni, nem hamisított-e valaki abba a könyvbe? Mara se szeretőtartó asszony nem volt, se házasságot nem törtek érte. Tessék kinyomozni: ki intrikált ellene, mert olyan ramazurit csinálok itt, hogy mindenki összeszalad. Apellálok!*

A kapus a nagy könyvet két marokra fogta s alaposat a tenorista fejére húzott.

— *Ramazurit csinál kend? Alómars a cipőpucoldába!*

Intett a szerecsen szolgának, ez hirtelen egy liszteszsákot húzott a fejére, a hátára kapta.

A tenorista rúgott, harapott, kiabált, nem sokat ért vele. A szerecsen vitte a hátán, kimondhatatlan nyugalommal s a cipőpucolda előtt kifordította a zsákból.

Stern Dávid irtózatosan mérges volt, de okosabbnak látta, ha egy kicsit türelmesen gondolkodik.

Körültekintgetett.

A hátamögött lépéseket hallott, megfordult. Egy huszárkapitány sétált arra, megszólította.

— *Nemes kapitány úr, szenteljen nekem egy pillanatot.*

A kapitány, kedves úriember volt, megállt, megkérdezte:

— *Mi bajod fiam?*

— *Egy kérésem volna kapitány úrhoz, ha meg nem sérteném.*

— *Mondjad fiam.*

— *Járatos a kapitány úr ebben a világban?*

— *Hogyne, fiam. Én már tizenhetedik esztendeje lakom itt. Mit akarsz?*

— *Tetszik ismerni ott azt a könyvelőt?*

— *Hogyne, fiam.*

— *Nahát kérem, tessék elképzelni: a feleségemet a pokolba internálta. A világ legjobb, legszebb és leghűségesebb asszonyát . . .*

— *Na és mit akarsz éntőlem, fiam?*

— *Azt, nemes jó kapitány úr, legyen olyan jó, ha ismerős itt: mutassa meg nekem az útat, merre juthatnék el a pokolba?*

— *Minek fiam?*

— *A feleségem miatt, kapitány úr. Én éhen vesztem érte, ott akarok élni ahol ő, nem bánom, ha a pokol fenekén is.*

— *Olyan szép asszony?*

— *Szép-e? Nem is lehet szóval kimondani. Ilyenről csak álmodni lehet.*

A kapitánynak eszébe jutott valami, körülnézett, halkabban beszélt.

— *Hallod-e fiam. Nem színésznő a feleséged?*

— *Az kapitány úr.*

— *Hát nézd csak fiam. Én láttam itt egy színésznőt a kapu előtt, beszéltem is vele, meg kell hagyni, nagyon szép asszony volt. Nem Marának hívják?*

— *Annak kapitány úr.*

— *Hát azt valóban a pokolba internálták . . . akkor nem tehettem érte semmit, hanem hallgass csak ide, fiam. Van neked becsületszavad?*

— *Van kapitány úr. Egyebem sincs.*

— *Hát megállj csak akkor. Én tudok neked szerezni két hamis útlevelet. Egyet a te számodra, egyet a feleséged számára. Menj el a pokolba és csempészd ki valahogyan s azután gyertek vissza az útlevelekkel. Vannak itt ilyen titkos kis magányos kunyhók, eléldegélhettek itt boldogan. Azután, majd én is segítségedre leszek és menni fog a dolog símán, ne félj.*

A tenorista szólni akart s minthogy a nagy boldogság úgy összeszorította a torkát, hogy egy szó sem jött ki rajta, némán térdreesett a kapitány előtt s elkezdett zokogni.

— *Van-e pénzed? — kérdezte a kapitány.*

— *Nincs kapitány úr.*

— *Gyalog nem mehetsz a pokolba . . . no állj már fel, ne légy olyan pipogya. Gyujts rá.*

Szivart dugott a szájába, kezébe nyomott ötven pengőt s elvezette egy hátulsó kiskapuhoz. Rövid idő mulva hozta az útleveleket, kiengedte a kiskapun s a tenorista kívül, egyedül maradt.

— *Megyek édes Marám — suttogta —, csak még egy kicsit légy türelemmel.*

Körülnézett, tájékozódott. Nem látott semmit, csak egy vastagon gomolygó ködtengert s lent, mélyen, irtóztató messzeségben, egy tűzgolyót, mintha valami ház égett volna vörösen a távolban.

— *Alighanem az lesz — gondolta s miután körülötte, akármerre lépett, csak fekete kőrakások, mély, sziklás árkok voltak, elkezdett kiabálni.*

— *Nincs itt senki? Itt Sárvári Stern Dávid beszél, le akarok jutni a pokolba.*

Alig fejezte be a szavakat, a szürke ködben felbukkant valami sötét pont: egy ördög közeledett felé, talyigával.

— *Parancsol urasága kocsit?*

— *Parancsolok, — mondta a tenorista. — Le akarok menni a pokolba.*

— *Milyen ügyben?*

— *Látogatóba.*

— *Három pengő a fuvardíj.*

A tenorista kifizette a három pengőt, felült a talyigára.

— *Fogja meg a rudat urasága — mondta az ördög — egy kissé zötyögős lesz.*

A tenorista ráhasalt a rúdra, magához szorította, az ördög megindult.

— *Jaj, édes Marám, — sóhajtott a tenorista — csak valami bajod ne történjen most már, ameddig odaérek.*

Mikor az ördög meghallotta a sóhajtását, hátra fordult.

— *Vigyázzon urasága, mert árok következik, jól fogódzzon meg.*

A tenorista oldalra pislantott, feneketlen mély árok tátongott előttük, a rudat jól megszorította.

Az ördög nagyot ugrott, a talyiga a levegőben forgott, átértek.

Azután már úgy haladtak, mintha forgószél hajtotta volna a talyigát, az ördög egymásután ugrálta át a kisebb-nagyobb árkokat s a vörös golyó, ami lent a mélyben égett, egyre nőtt.

A tenorista szemeit marta a kénfüst, alig látott valamit, mégis ezt mondta :

— *Jaj édes Marám, most látom csak valójában, hogy hol vagy, de ne félj, már nem sokáig tart.*

A pokol kapujában az ördög leemelte a talyigáról, leporolta egy kicsit, ajtót nyitott előtte.

— *Tessék urasága.*

A tenorista belépett, az ördög ráhuzta az ajtót, egyedül maradt. A pokol folyosóján szurokgyertyák égtek, a falra fejcédulák voltak aggatva, ott lógott a Maráé is: «Házasságtörő asszony, — negyedik kazamata, huszadik üst».

— *Adok én nektek huszadik üstöt, csak mellette lehessek egyszer.*

A folyosó oldalán alagútformájú lyukak sötétlettek, szűkek, alacsonyak, csak négykézláb bujhatott beléjük az ember.

A tenorista belebujt egybe, gondolkodott.

— *Melyik lehet az a negyedik kazamata?*

Nem látott semmit, tapogatva visszamászott s a lyukakat az ajtótól kezdte számolni:

— *Egy-kettő-három . . .*

Négykézláb bebújt a negyedikbe, tenyerével a falat meszelte. A keze egy kilincsbe akadt, benyitott. Belesett, de a fejét hirtelen visszakapta: belülről forróság csapta meg, mintha tüzet fúttak volna az arcába. Levette a kalapját, a szájába fogta a szélét, kezével rászorította az arcára, — benyitott.

— *Jövök édes Mara! Ha hamuvá égek is. csak hozzád jussak még egyszer.*

Tűzszikrák pattogtak és fekete füst gomolygott.

A szemét behunyta, kiabálni kezdett:

— *Sárvári Dávidnét keresem, merre van?*

— *Vizet! — kiáltotta erre ezernyi torok.*

— *Vizet? — ordított dühösen a tenorista is — Marát adjátok elő, azután igyatok.*

— *Vizet, irgalom embere! — hangzott megint a kiáltás, de mintha most ismerős hang is hallatszott volna köztük.*

— *Egy csöppnyi vizet, irgalom embere!*

— *Mara! — kiáltott magánkívül a tenorista — úgy rémlik, mintha a hangodat hallottam volna.*

— *Vizet! — sikoltott Mara —, mert mindjárt megfulladok.*

— *Megyek édes Marám! Már útban vagyok, csak a füsttől nem látok.*

— *Vizet Dávidom, mindjárt megfulladok.*

— *Megyek édes Marám! Már itt hallom közel a hangodat, ki vannak tárva a karjaim, mért nem rohansz beléjük?*

— *Az üstben vagyok Dávidom, csak egy csöpp vizet adj, mert mindjárt megfulladok.*

— *Itt érzek valami kerekdedet édes Marám, nem ebben vagy?*

— *Ebben vagyok, nyisd fel a tetejét, mert mindjárt megfulladok.*

— *Csak látnék, édes, szent Marám. Mondd, hogy nyitódik ez az üst?*

— *Vasszeg van benne, azt húzd ki, mert mindjárt megfulladok.*

A tenorista kirántotta az üstből a vasszeget, a fedő felpattant, Mara ott ült az üst fenekén, felsikoltott, kezeit könyörgésre kulcsolta.

— *Dávidom, nézd, hogy fuldoklok.*

A tenorista lehajolt hozzá, sírni kezdett.

— *Ki tette ezt veled, szép Marám?*

— *Vizet, — könyörgött Mara — miért hagysz így kínlódni?*

— *De merre van itt a kút, édes Marám? Legjobb lesz, ha kijössz és iszol, te talán hamarabb megtalálod?*

— *Nem lehet Dávidkám — zokogott Mara. — Ha üresen marad az üst, sipolni kezd és engem nagyon megkínoznak. Hanem ha felváltanál addig, amíg vizet iszom, édes Dávidom.*

— Ne félj, a számodra is hoztam passzust, a mennybe megyünk. Egy kapitány fog gondoskodni rólunk . . . egy magányos kis kunyhó, édes Marám. Eredj csak, idd jól tele magad, addig felváltalak szívesen, azután kisurranunk. Tőlünk sípolhat az üst, nekünk mennyei passzusunk van.

Mara felemelkedett, átkarolta a tenorista nyakát, a fülébe suttogta:

— Jaj, de jó is vagy, de drága vagy te Dávidom, milyen boldogság, hogy ölelhetlek.

Ezalatt szépen behúzta az üstbe s mikor a tenorista bent volt, ő kiugrott, lecsapta az üst fedőjét s a vasszeggel lereteszelte.

— Tudtam, hogy szamár vagy Dávid — kacagott —, de hogy ilyen nagy szamár vagy, azt igazán nem hittem volna.

A tenorista a meleggel volt elfoglalva, nem hallotta Mara szavait, csak megkérdezte halkan.

— Marám édes, miért csuktad rám a fedőt?

Mara ekkor már a kazamatákban bujkált, az ajtó becsukódott mögötte s mikor a tenorista nem kapott választ, még egyszer megkérdezte:

— Nem vagy már itt édesem?

Egyideig várt türelmesen, tűrte, hogy a nadrágja lepörkölődjön lassan, jajgatni csak akkor kezdett, mikor hiába várta vissza Marát s a forróság az üstben egyre elviselhetetlenebb lett. Az a gyanúja támadt, hogy Marát elcsípték a kútnál s torkaszakadtából kiabálni kezdett:

— Segítség, itt Sárvári Dávid kiabál, nem tartozik a pokolba.

Egyszerre felpattant az üst fedője s a fedő helyén egy ördögfej feketéllett.

— Mit keres maga itt a női osztályon?

Előkotorászta az útlevelet, az ördög orra alá tartotta.

— Bocsánat, — mondta az ördög — dehát hogy kerül akkor ide az úr?

— Hogy kerülök? Úgy kerülök, hogy itt megint valami miskulancia történt. Látogatóba jöttem, bedugtak ebbe az üstbe, a feleségemet meg biztosan elcipelték valami tivornya-tanyára. Ha szabadlábra nem helyeznek, olyan ramazuri lesz itt, hogy olyant még a világ nem látott.

— Elmehet az úr, — mondta az ördög — nekünk nincs szükségünk az úrra, kotródjon.

— Kotródjak? De hát a feleségem?

— Legyen nyugodt az úr, a felesége huszonnégy órán belül megint ebben az üstben fog hüsölni, akárhol van is. Bízza csak ránk az úr, ez már a pokol privát dolga.

A tenorista kiugrott az üstből, megállt az ördög előtt, az orránál hadonászott.

— Hüsölni? Követelem, hogy a feleségemet rögtön ide hozzák, mert különben . . .

— Követeli az úr? — kérdezte az ördög s galléron ragadta, vitte kifelé. Nem sokat teketóriázott vele, lendített rajta egyet s a tenorista úgy elterült, mint egy kecskebéka.

— Jaj Mara — kiáltotta nagy fájdalmában — mi lesz most már veled?

A morfondírozásra nem sok ideje maradt, valahonnan négy ördög ugrott elő, megragadták a lábát s őrült iramban húzni kezdték, mint a szánkát szokás. Nem tudta hová viszik, nem kérdezték, hová vigyék: felfelé vitték s fent, a legmélyebb árkon átrepítették, mintha szárnyai lettek volna.

Körülötte köd . . . kőrakások, sokat bukdácsolt, s végre megtalálta a titkos kiskaput.

— Mégis csak más hely ez, hiába. Neked való, édes jó Marám és én biztosítlak, mi még nagyon boldogok leszünk.

Egyszerre az újtába akadt egy magányos kis kunyhó is, itt megállt a boldogságot szövögetni.

— Milyen édes kis kunyhó, egyenesen a mi számunkra való, édes szép Marám.

Mélyet sóhajtott, belesett az ici-pici kunyhó ablakán, de úgy látta, mintha belülről egyszerre minden elsötétedett volna, sőt kívülről is sötét lett körülötte minden, mintha minden a pokolba zuhant volna, övele együtt.

Bent ugyanis, az ici-pici kunyhóban a kapitány ült, Mara meg a kapitány mellett, kéz a kézben, ajk az ajkon és így tovább.

A tenorista nem bírt rájuk kiáltani, a szíve a torkába szaladt, levegő után kapkodott s egyszerre a szívéhez kapott. Az arca elfehéredett, a szeme felakadt, a guta menten megütötte, az indák közé zuhant, halott volt.

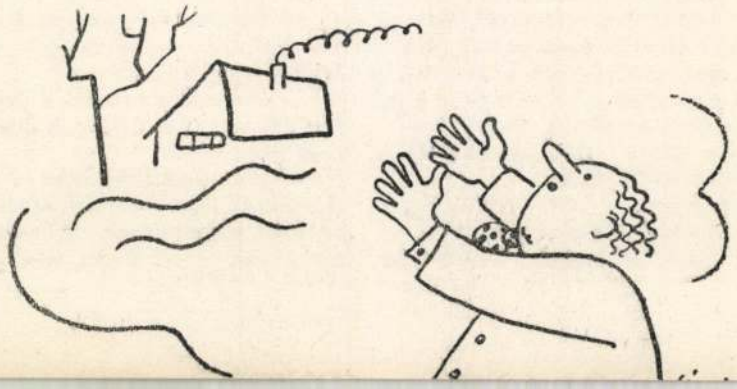

Strandlexikon

Lányi Imre rajzaival

Strand: elfuserált, óriási fürdőszoba, ahol az ember kimérgelődheti magát, hogy mindaz hiányzik, ami otthon a fürdőszobában kényelmesen megvan. A strandon láthatók:

A sportember: Ő erőtől duzzad és ügyességét nem rejti véka alá. Fejest ugrik előre és hátra, ültőhelyéből és kézállásból, úszik hanyatt és mellen, tízméteres medencében hatalmas sprinteket végez — nem tudsz tőle mozogni. Minden pillanatban szemen spriccel, gyermekeidet víz alá ügyeskedi, uzsonnádat behomokozza, — de ez semmi. Bosszantó az, hogy időnként megállva a trambulinon, büszkén körülnéz.

Aki kunctokat tud: Rokona az előbbinek. Állandóan a tornaszereken lóg, kishalál és nagyhalál a nyujtón, negyven saslengés a korláton, az neki semmi. Zárkózott ember, egyetlen barátja van, akinek időnként leszól: — öt éve nem próbáltam, barátom! — és megcsinálja. Ő olyan. Jár a kezén, a fejére áll, komplikált módokon facsargatja magát, nem törődik ő semmivel, csak a szeme sarkából figyeli, hogy nézik-e. Ha nem nézik — megszűnik.

A hölgy, aki vigyáz a teintjére: Ő vízbe nem megy s a naptól és homoktól óvakodik. Pizsamája észveszejtő, trikója szintén, ékszerei rendesek. Padon ül napernyővel és többféle kenőccsel dolgozik. Ötpercenkint rúzsozza száját és púderezi az orrát, mert hamar kifényesedik.

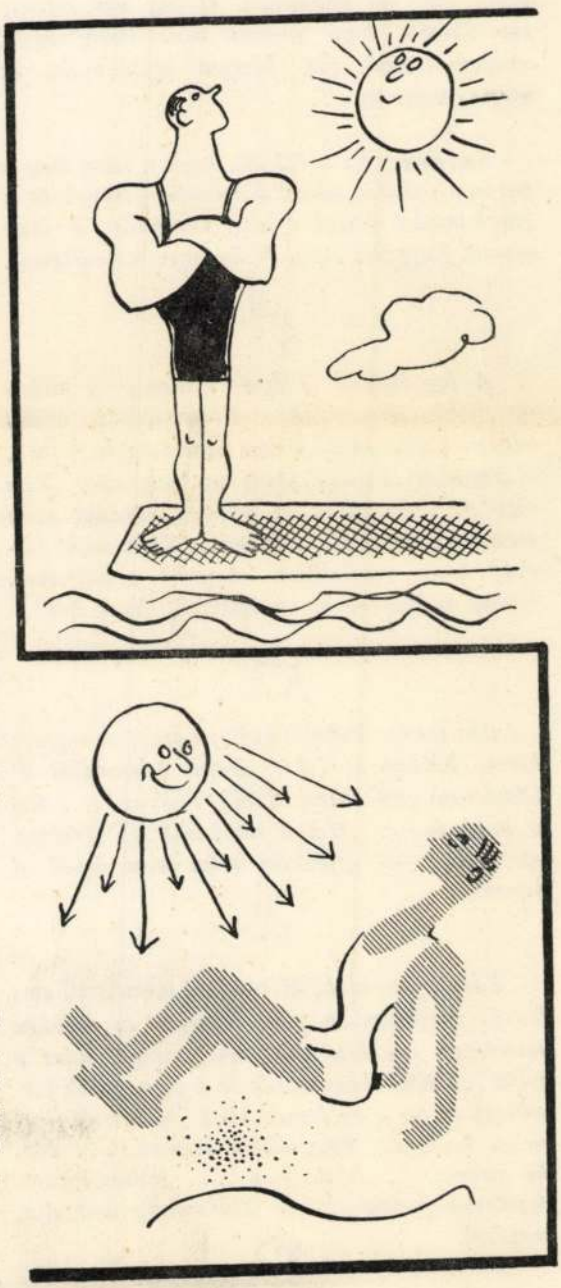

Tükör 1934. augusztus

Aki mindenáron le akar barnulni: Öt percet fekszik hanyatt, aztán ötöt a jobboldalán, ötöt a balon, ötöt hason, aztán nyolcat hanyatt... és így tovább, estig. Csak addig pihen, amíg olajoz, vagy lesi, hogy lesz-e felhő. Étvágya nincs, állandó fejfájás kínozza, szeme bedagad — de lebarnul.

Az evő: Ez reggel kávézik, aztán egy kis gyümölcs. Uzsonnára vajaskenyér, szalámi, retek, pohár sör. Délben amit batyuban hozott, rántott csirke, rántott borjú, sütemények, uborka, thermoszból tea vagy feketekávé, gyümölcs, sajt. Este ami marad. Közben fagylalt, sör, sósperec stb. — állandóan. Ő az, aki mindig csodálkozik, hogy rosszul van. Pedig úgye, szabad levegő, víz, bőséges táplálkozás, és mégis, tudjisten ...

Szerelem: Ez abból áll, hogy a lány meg a fiú egy csendes sarkot keresnek. Leülnek és a fiú homokot perget a lány tenyerébe. A lány vissza. Reggeltől estig. Néha homokot váltanak.

A fogyókúrás: Először nekimegy a tornaszereknek. Kicsit pihen. Kicsit szalad. Kicsit pihen. Úszni kezd. Úszik húsz tempót. Pihen. Harmincat. Pihen. Módszere van neki. Tele van kétfilleresekkel és minden forduló után rohan az automata mérleghez. Tíz-tizenöt forduló után csatlakozik az evők osztályához. Utána mérleg — és csodálkozás. Nem érti!

Aki keres: Valakit vagy valamit, de mindig keres. Eltűnt a Tibi, elment telefonálni és többé nem jött vissza. Tibi! Tibiiii! ... Hol a sapkám? ... Hol a bicskám? ... Jesszus, az órám! — egyébként soha nem veszít el semmit.

Társasjátékosok: Kiránduló természetű emberek. Rejtvényben gondolkoznak és minden mondatuk így kezdődik: egy kimegy, mire a többi ... Ezek bonyolítják le a legnagyobb forgalmat és ők a leglármásabbak. Messziről ilyeneket hallani: Amerikából jöttünk! ... Na, ki aaaaz? ... Szabaaaad! ... Lirum-lárum, egyetem-begyetem ... — aki sokáig hallgatja, megőrül.

Aki nincs megelégedve: Soha. Semmivel. A víz hideg. A homok forró és köves — sőt üveget is talál benne, felháborító! ... — az árnyék kevés, nap is kevés, a napozó foglalt,

a berendezés silány, a személyzet tolakodó, egy szögben felhasítja a lábát, a mentőszekrény tökéletlen, az újságját ellopják. Állandóan a gondnokot keresi, a lapoknak beküldendő panaszos levelekkel fenyegetőzik, eljárást sürget, panamát emleget és a panaszkönyv ki nem esik a kezéből.

Az aggódó: Hangja sápítozó, de messze hangzik: ne menj beljebb: . . . jaj, izzadtan ne ugorj a vízbe! . . . görcsöt kapsz, tavaly is egy rendőr . . . (példák tömkelege), teríts kendőt a fejedre, napszúrást kapsz, tavaly is egy finánc... (példák), víz után nem jó napra feküdni . . . nap után nem jó vízbe ugrani . . . jaj-jaj-jaj . . .

Az okos: Ez viszont az iméntinek rokona. Ő pontosan tudja, hogy hogyan kell célirányosan napozni; gyengebőrűeknek így, szőkéknek amúgy, barnáknak emígy, legjobb idő délután háromtól ötig, szürke szemüveg a legmegnyugtatóbb . . . a fülbe vazelinos vattát kell dugni stb, stb., mindenre tud kádenciát.

A természetimádó: A víz és a nap apró játékait figyeli egész nap. Nézd . . . — azt mondja — nézd . . . — egyebet nem igen mond. Széplélek. Halkan és fuvolázva beszél: — nézd ezt a naplementét . . . barátom! . . . ha én festő volnék . . .

A kedélyes: Beül a strandvendéglőbe, spriccerezik, sörözget és bridzsel estig. A vizet meg sem szagolja, a napot megveti. Az egész ügy neki egy nagy szabadtéri kávéház.

Az intelligens: Ő viszont tud beosztani. Főként olvas. Reggel egy kis séta. Aztán olvas. Egy kicsit megmártja magát. Megint olvas. Eszik. Olvas. Alszik. Olvas. Undorító.

Az unatkozó: Kijött felüdülni. Most aztán nem tudja, mit csináljon. Jár alá-fel, mint az oroszlán a ketrecben. Teszi magát, hogy pihen. Alig várja, hogy vége legyen.

Az óvatos: Folyton lesi, hogy megvan-e még a batyuja, amit letett a parton. Ötpercenkint a kabinjához szalad, megvizsgálja a zárat. Mindig hiányzik valamije, ami később megkerül, csak máshol volt.

Török Sándor.

A hónap könyvei

Nagy teljesítményéhez méltó gyönyörű kiadásban jelent meg magyarul Italo Balbo *Diadalmas szárnyak* című könyve, amely a második olasz óceánrepülés hőskölteményét adja elő. A repülés a mai kor két nagy romantikus szenvedélyének, a sportnak és a technikának a szintézise. Balbo vállalkozása ennek a két magányos erőfeszítésnek, ennek az individualista mámornak kollektív fegyelmet, katonai szigort kölcsönöz. Balbo könyve érdekes, mulatságos, helyenkint lélekzetfojtó, egyszerre napló, útleírás és a világ legkülönösebb társadalmának, a repülőraj személyzetének az ábrázolása. A pompás fényképek hozzájárulnak szuggesztivitásához.

A levegő hőseiben, ha közelről megnézzük őket, van valami kedvesen kamaszos humor. Nem mentesek némi tréfás nagyképűségtől sem, a szikratávírón leadják egész angol tudományukat, ami mindössze ennyiből áll: *all right*. A marcona léghajósok, akik nem ijednek meg a felhőktől, titokban megdézsmálják a parancsnok őszibarackkészletét és lapos pillantásokkal fürkészik, hogy észrevette-e a lopást. Balbo természetesen nem vette észre.

Az utazás Genovából indul ki és ez a hadsereg is átkel az Alpeseken, mint egykor Hannibal, de valamivel kevesebb nehézséggel. Balbo időnkint hátranéz, hogy megvan-e minden repülője. Átrepülik a La Manche-csatornát, gyönyörködnek Skócia festői tájaiban. Izlandban a miniszterelnök latinul szólítja meg és Balbo, akit a technika és a sport mindig jobban érdekelt, mint a nyelvtan, nagy kínnal összeszedi gimnáziumi emlékeit és mormol valamit Cicero nyelvén. De mikor a mesebeli sziget kormányelnöke így fejezi be szónoklatát:

— *Roma patria amatissima secunda,*

akkor a légiflotta parancsnoka kis híján sírva ugrik a nyakába. Ezután kezdetét veszi az igazi hőskölteményt: az óceánrepülés. A huszonöt repülőgép nekivág a végtelen tengernek. Ennek már fele se tréfa. «Az óceáni átkelés, — írja Balbo — ha sokáig tart, ránehezedik az ember kedélyére és lidérces nyugtalanságot kelt benne.» Balbónak, úgy látszik, csak kedélygondjai voltak. Az átkelés veszedelmét, az elemekkel való küzdelmet talán nem is érezte. Végre megérkeznek Labradorba! Amit véghezvittek, igazi hőskölteményt volt, *lege artis*. A magányos Lindbergh talán nagyobbat művelt, de egyedül volt, márpedig az eposz megkívánja a társaságot.

Ami ezután következik, már csak bankettek végtelen sora, gyönyörű amerikai lányok üdvözlő csapatai. Szép expedíció volt és — ami nem egészen megvetendő szempont — sikerrel járt. Balbo érdekes könyve a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg Gáspár Miklós kellemesen olvasható fordításában.

Szerb Antal *Magyar irodalomtörténete*, amely megnyerte az Erdélyi Helikon pályadíját, nagy eseménye irodalmunknak. Az első magyar irodalomtörténet, amely nem Európát látja Magyarországról, hanem Magyarországot Európából, az első, amely a nagy nyugati gondolatáramlatokat nemcsak háttérnek vagy magyarázatnak használja fel a mi helyi jelenségeink interpretálására, hanem szellemi keretnek, amelyben a régi magyar irodalom tényei eddig nem álmodott szépségben és érdekességben érvényesülnek. Ez a könyv tudós munka, de tudománya nem zárkózott és gőgös, hanem előzékeny és minden olvasó rendelkezésére álló, szakszerűsége a művelt és okos világfi magaslatára emelkedett, nem törekszik erőnek erejével az élénkségre és aktualitásra, de minden porcikájában eleven és aktuális. Szép munka, elmélyedő és minden szépben gyönyörködő humanizmus kiváló terméke, a történeti kultúra értékes gyümölcse.

Nincs rá helyünk, hogy a részletekre kiterjedően érdeme szerint méltassuk, csak sebtében rámutatunk néhány kiválóságára. Mindenekelőtt magyar irodalmon nemcsak magyarnyelvű irodalmat ért. Ez az első magyar irodalomtörténet, amely Janus Pannoniust beilleszti a kiváló magyar költők közé. A régi irodalommal foglalkozó fejezetekben számol a modern vallástörténet és folklore szempontjaival, de ezt az elvont anyagot olvasmánnyá hevíti, a nélkül, hogy bármit is elvenne a tudományos pontosságából. Könyve maga is *irodalom*. Számol az irodalom fogalmának szakadatlan változásával a korok szerint és az olvasóközönség szakadatlan átalakulásával. Könyvében egyesülnek a történész, a szociológus és, ami a legfontosabb valamennyi között, az élvező és műértő kritikus erényei. Legnagyobb és legveszedelmesebb érdeme, ami vonzóvá és emberivé teszi ezt a könyvet, de talán megakadályozza abban, hogy «iskolát» csináljon, a vaskalaposság teljes hiánya, a páratlan közvetlensége. Olyan ember írása, aki pontosan ismeri, de tudatosan mellőzi az előírt, kötelező hanghordozást a magyar irodalom minden nagyjával kapcsolatban. Nem tiszteletlen könyv, nem rombol bálványokat, a magyar irodalmat nem fosztja meg a jóformán Toldy Ferenc óta hozzá tapadó értékelésektől — hiszen ezek az értékelések kitűnőek, csak hiányzik belőle minden «emelkedett páthosz», minden fenkölt retorika. Bizonyára akadnak, akinek a szemében ez hiba; a mi szemünkben erény. *Hevesi András.*

— Pénzt vagy életet!
— Ugyan, ugyan! Ki a virágot szereti, rossz ember nem lehet!

Lányi Imre rajza

Tükör 1934. július

A mi törpe-kaktuszaink óriás testvérei

AHOL ÖRÖKKÉ NYILNAK A *virágok*

Az európai kontinensen Mexikó említésére mindenkiben tragikus aláfestésű képzettársítás ébred: a boldogtalan Miksa császár figurája áll a képzetek homlokterében és mögötte, a messzi multban Cortez conquistadorainak véreskezű árnyai, — előtte pedig a közelmultban lezajlott forradalmak döbbenetes viharai. Magától adódik aztán, hogy az ilyen eseményekhez — komor hangulatú, félelmetes atmoszférájú hátteret képzelnek hozzá. A valóság pedig éppen ellentétes.

A boldog gondtalanság, a vidám derű uralkodik ebben az istenáldotta országban, ahol soha sincs tél, *ahol szünet nélkül nyílnak a virágok* . . . Vadon nőnek a gigantikus méretű kaktusz-félék, amelyeknek egyik-másik fajtája gyakran — a vizet pótolja. Tartós szárazság esetén úgy segítenek magukon a forrásban szűkölködő praeriek lakói, hogy levágják egy hatalmas «biznaga»-nak nevezett kaktusz tetejét, botokkal összetörik a növény belét, amiből aztán literszámra dől a pompás, savanykás hideg ital. Egy másik kaktusz-fajta, a Tuna Cardona édeszamatú gyümölcséből kitűnő vörösbort sajtolnak. Ha cukorral sűrűre főzik ezt a kaktuszbort: «Queso de Tuna» lesz belőle, egy birsalmasajthoz hasonló massza, ami Mexikóban általánosan kedvelt csemege. Legfontosabb szerepet tölt be azonban az Opuncia gyümölcse, az úgynevezett «indián-füge», amely a szegény néposztálynak hónapokon keresztül majdnem egyedüli tápláléka. Július és október között garmadával nő az indiánfüge és a természettől fogva lusta nép kapva kap az ingyen eledelen, amelyért nem kell megdolgoznia. Annyira elfajult már a helyzet, hogy az indián-füge érésének hónapjai alatt alig lehet a környéken munkást kapni. Az egyik mexikói megye erélyes kormányzója egy ízben kivágatta megyéje területén az összes indián-fügefákat, hogy munkára kényszerítse a hónapokon keresztül lustálkodó népet, de ez csak ideiglenesen jelentett segítséget az ipar és a mezőgazdaság számára, mert a szétszórt magvakból újra kinőttek a kaktuszok és — kezdődött minden elölről . . .

A dús virágtermés következménye az igen fejlett virág-kultusz. A legszegényebb kunyhót is ritka pompájú virágok díszítik és évente négyszer nagyszabású virág-ünnepet rendeznek a városokban. A «Pipacsvirág-ünnepét» a templomban ülik meg. Ilyenkor vörösen szikrázó pipacsok telítik az egész

Tükör 1933. 1. sz.

MEGLÁTNI S MEGSZERETNI ÖT...

Lányi Imre rajzaival

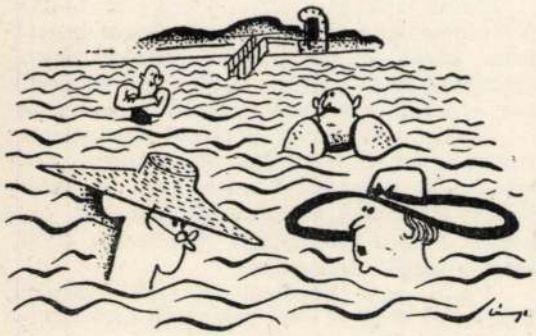

Kezdetben teremté Isten Máli nénit, Budapesten és Tóni nénit, Tüköripusztán.

Ami egymagában még nem lett volna elegendő a továbbiak bekövetkeztéhez, de történetesen se Máli néni, se Tóni néni nem állottak e világban árván és rokontalanul. Ellenkezőleg. Máli néninek volt egy unokaöccse, névszerint Andor, és Tóni néninek egy unokahuga, bizonyos nevezetű Böske.

Andor úgy két-három esztendővel ezelőtt kezdett el enyhén kopaszodni, vagyis ugyanezen időtől fogvást számított házasulandónak, Böske pedig már huszonkettedik esztendeje volt férjhezmenendő, ugyanis ez az állapot nőnemű egyéneknél már születésük pillanatában elkezdődik.

Röviden: Andor huszonkilenc éves, szép reményekre jogosító, fiatal ügyvéd volt, Böske pedig csinosnak mondott, házias, művelt háztartásbeli, életkora húsz esztendő. Az előbb huszonkettőt mondtunk, ami ne tévesszen meg senkit, ugyanis az eladó lányok életkoránál mindig húsz esztendő az alap, amelyhez természetszerűleg ugyanúgy hozzá kell számítani bizonyos százalékot, mint a tőkéhez a kamatot, vagy a modern ház alapbéréhez a központi fűtés percentjét.

Ebben az időben Máli néni, meg Tóni néni még nem ismerték egymást. Az ő barátságuk csak a nyáron rügyezett ki és ott szökkent szárba Hévizen, ahová Máli és Tóni nénik ugyanazon célból utaztak volt. Mindketten ki óhajtották olvasztani tagjaikból a csikorgó fájdalmakat, amelyek testükbe télvíz idején fagytak bele.

Ott áztatták magukat a vízben, lábukkal az iszapba, fejükkel egy-egy termetes szalmakalapba fúródva és nyakig a varázserejű, zöld habokba bújva, úgy libegtek a tavirózsák között, mint két élemedett vízitündér. Addig-addig libegtek egymás közelében, míg egyszer csak megismerkedtek, csevegni kezdtek, és ez a csevegés egyre meghittebb, bizalmasabb lett, elég az hozzá, hogy úgy hat hét mulva azt mondja odahaza, Tüköripusztán, Tóni néni unokahugának, bizonyos nevezetű Böskének, hogy:

— Hallod-e, Böske lelkem: nem jönnél föl velem ezzel a legközelebbi filléres gyorssal Pestre?

— Hát én nagyon szívesen, Tóni néni, de...

— Semmi de. Az útiköltséget fizetem, más költség meg nem lesz, mert egy régi, testilelki jóbarátnémhoz megyünk ebédre...

Ugyanerre az ebédre hívta meg Máli néni, Pesten, unokaöccsét, névszerint Andort, hiszen tetszik tudni, hogy vannak az életben ilyen előre nem látott, furcsa véletlenek, amik még akkor is véletlennek tekinthetők, ha olyan apróra rágott megbeszélés és hatszori levélváltás előzte is meg őket, mint jelen esetben.

Na mindegy, egyszóval a fiatalok megismerkedtek egymással és vegyes benyomásokkal váltak el. Böske csak annyit állapított meg Andorról, hogy meglehetősen nyeszlett kis bajusza van, jobboldalt egy csúnya aranyfoga, Andor pedig azt mondta Máli néninek, hogy ki nem állhatja az ilyen vidéki libákat, akik két szót se tudnak szólni.

Máli és Tóni nénik azonban nem abból a fából voltak faragva, hogy amit egyszer elkezdtek, azt ilyen aprócseprő akadályok miatt abbahagyják, elég az hozzá, hogy alig telt el három hét, Tóni néninek valami csavarodott pöre akadt, amit kizárólag Andorra volt hajlandó bízni, de nagyon kérte, hogy jöjjön le az ügyet bővebben megbeszélni Tüköripusztára.

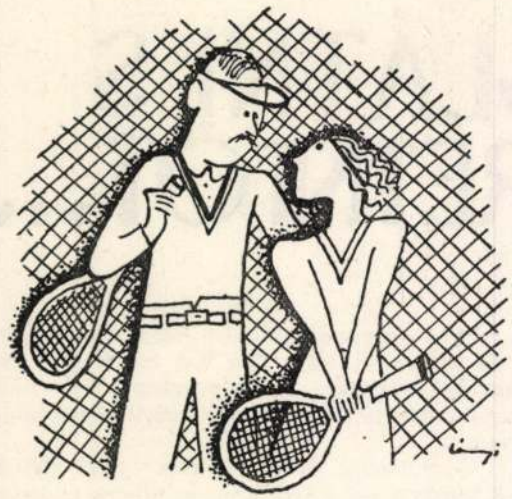

Andor le is utazott Tüköripusztára, ahol több új dologról értesült. Megtudta, hogy a miatt kellene perelni, mert valami határsértés történt. A Tüköripusztával szomszéd földbirtokos beleszántott a Tóni néni földjébe, melynek terjedelme négyszázötven hold és Tóni néni csendes elhúnytával Böskére fog maradni. A határsértés színhelye a kalászi dűlő mentén volt megtekinthető, ahová Böske kocsikáztatta ki Andort könnyű homokfutóján, és Andor ez alkalommal meglepetten vette észre, hogy milyen friss, inas karjai vannak ennek a kislánynak, meg se rezdül bennük a gyeplőszár.

Böske viszont kezdte belátni, hogy azért hiába: egy ilyen színházakon, tárlatokon és jó fővárosi társaságokban csiszolódott elmének, mint ez a pesti fiatalember, van azért valami fölénye azok fölött a jóvágású, de általa már megszokott ízű vidéki gavallérok fölött, akik eziőszerint körülvették.

Hazafelé, a vonaton, Andor azt gondolta magában, hogy nem volna bolondság évenkint vagy két hetet egy ilyen jószagú vidéki udvarházban tölteni, Böske pedig este, az ágyban, mélabúsan hallgatta a kutyák holdatugató vonítását, és arra gondolt, hogy ilyenkor kezdődnek a koncertek Pesten, igazán nem volna rossz felruccanni a fővárosba úgy évenkint két-három hétre.

Aztán ruccanni kezdtek.

Andor a pusztára, a pör miatt, Böske meg Pestre, ruhát nézni, fogat csináltatni. Annál a fogorvosnál, akit Andor ajánlott és aki egész jól dolgozik, hiszen csak meg kell nézni az Andor aranyfogát, milyen gusztusos, egész más, mint egy más aranyfog.

Andor viszont csak az új, pesti ruhákban vette észre, hogy Böskének milyen pompás alakja van, azonkívül remek színházpartner: nem nevet túlnagyokat, olcsó operettszentimentalizmuson nem érzékenyedik el, és keveset beszél ugyan, de az még mindig sokkal jobb, mintha sokat beszélne.

A következő nyarat már együtt töltötték. Hévizen. Böske Tóni néni vendége volt, Andor pedig lement meglátogatni Máli nénit, két napra. Aztán ott maradt még négy hétig.

Történetünk következő fejezetei: Tennisz, tánc, fürdő, hosszú séták nappal, még hosszabbak este, különböző beszélgetések, melyeknek határai a világháború okaitól annak a kérdésnek eldöntéséig terjedtek, hogy létezhetik-e barátság férfi és nő között?

Böske véleménye Andorról a hévizi tartózkodás elején: Na, jobb híján annak is örülök, hogy legalább ez az egy ismerősöm van.

Andor véleménye Böskéről ugyanekkor: Arra a két napra, amíg ittmaradok, ez a kislány is megfelel.

Böske véleménye Andorról négy hét mulva: Mindenesetre a legkülönb az összes ismerőseim közül, jól tenniszezik, remekül táncol, rendkívül okos ember, megbízható és profilban hasonlít egy kicsit Ramon Novarróhoz.

Andor véleménye Böskéről ugyanekkor: Annyi bizonyos, hogy, ha valaha megházasodnám, csak ilyen lányt vennék el. Jól tenniszezik, jól táncol, aranyos nevetése van, és a szeme, meg a mosolygása tökéletesen olyan, mint a Magda Schneideré.

Aztán egy kupéban utaztak Hévízről, Pestre. Ők négyen. Tóni néni, Máli néni, Andor meg Böske. Tóni néni Böskével azonnal tovább is ment, Tüköripuszta felé, és mikor a vonat kigördült a pályaudvarról, mind a négyüknek elfacsarodott a szíve.

Tóni és Máli nénik a téli hónapokra gondoltak és siratták a nyarat.

Böske és Andor pedig a nyári hónapokra gondoltak, és nem sirattak ugyan semmit, de abban a pillanatban már világosan érezték, hogy az élet, így, egymás nélkül, teljességgel elképzelhetetlen.

Három hónap mulva, boldog házasságuk első hetében Andor szerelemtől reszkető hangon kérdezte Böskétől:

— Mondd: és mióta szeretsz?

— Csacsi. Az első pillanattól kezdve, amikor megláttalak. És te?

— Én is. Hidd el, drágám: nem bolondság az, amit a költő mond, hogy meglátni s megszeretni őt egy pillanatnak műve volt . . .

És — ami ebben a kis történetkében talán egyedül érdekes — mind a ketten meg voltak győződve arról, hogy a tiszta színigazságot vallották meg egymásnak.

Zágon István.

— »Természetük, hogy folyton pörög...« *Ez a figyelemreméltó, bár nyelvtanilag nem egészen helyes meghatározás a japán egerekre vonatkozik. A japán egerek Budapesten élnek: egy budai üzlet kirakatában. Az európai egerektől az különbözteti meg őket, hogy tarkák, fehér-fekete foltosak. És még valami: a természetük. Kis színes doboz van a japán egerek ládájában. A doboznak négy apró kapuja van és a tarka állatkák szünet nélkül ki-be száguldoznak a kapukon, vagy körülvágtatják a dobozt. Őrjöngve rohannak, mint megkergült versenylovak. Néha egy-egy pillanatra megállnak, szinte »röptükben« bekapnak egy-két szem magot, aztán száguldnak tovább. A kirakatüvegre ragasztott cédula szövege szerint nem művi úton késztetik örök futásra ezeket az állatkákat. »Természetük, hogy folyton pörög, szalad, kering«, — mondja a felirat. A Brehm megerősíti ezt az állítást. Szóval meggyőződésből pörögnek, szaladnak, keringenek. De miért? Ez nem derül ki. Miért rohannak folyton, minden látható cél nélkül, miért nem néznek egy kicsit körül, miért nem ülnek le néha, miért nem feküsznek ki a napra sütkérezni? És ha már szaladniuk kell, miért mindig csak körbe, mikor a kör, tudvalevően, önmagába visszatérő görbe vonal. Kövérek, jóltápláltak és buzgók ezek az állatok. Az élet távolabbi és mélyebb dolgai nem érdeklik őket, nem kíváncsiak. A Brehm szerint a szabadban is így viselkednek. Nem nézik meg, milyen a virág, hogyan élnek más állatok. Soha eszükbe sem jut, hogy valami érdekes könyv lapjai közé rágják be magukat. Megelégszenek a maguk kis körével. Kilométereket száguldanak be és mégis mindig egyhelyben vannak. Őrült hajszájukban mindig meg akarják egymást előzni és ha hirtelen, váratlanul kilendülnek a körpályából és a magok közé ugranak, összemarakodnak. Bizonyára sokat tartanak erről a nemes versenyről és általában egész életformájukról. Esténkint, ha lefeküsznek, elégedetten állapítják meg, hogy milyen sokat dolgoztak egész nap. Fölöttük, külön polcon, gubbaszt az új generáció. Az apró jószágok bizonytalanul hunyorognak. Ezek még nem tudnak futni. Majd megtanulják. Ránevelik őket. Reménytelen család!* (B. Gy.)

— **Ötezer hindu holttestét égették el a quettai földrengés színhelyén.** *Londonból* jelentik: Az indiai minisztérium a *quettai* földrengésről a tegnap délig megállapított adatok alapján a következő hivatalos helyzetjelentést adta ki:

Quetta város *negyvenezer főnyi lakossága közül legalább huszonhatezer életét vesztette.* Még körülbelül húszezer holttest lehet a romok alatt. Mintegy *ötezer hindu holttestét égették el eddig nyilvánosan.*

A környékbeli falvak lakosainak hetven százaléka meghalt. Mattung és Belley, valamint a köztük fekvő falvak *teljesen elpusztultak.* A hatóságok *hatezer angol és harmincezer indiai élelmezéséről gondoskodnak.* Az indiai katonai kórházakban *négyezer sebesültet ápolnak.* A quettai lóversenytéren rögtönzött tábbrokban *mintegy tízezer hajléktalan tanyázik.* Quetta romjai között híradóirodát nyitottak, ahol *a megmenekültek esetleg felvilágosítást tudnak kapni családtagjaik felől.* A sérültek száma oly nagy, hogy kisegítőkórházakat kell berendezni.

Quettát kiürítik. Holnap kezdi meg *hatszáz munkás az értéktárgyak keresését a romok alatt.*

A *Quetta* mellett lévő hegyen újabb földrengés kíséretében *óriási repedések támadtak, amelyekből por- és füstfelhő tört ki;* ez több órahosszat teljesen betakarta a hegyet, úgyhogy azt nem is lehet látni. Midőn a láthatár kitisztult, *a hegy alakja teljesen megváltozott; a csúcs helyén teknőszerű mélyedés tátong.*

SZIKVÍZ ÚR AZ ARANY KÖZÉPÚTON

Szavazni állampolgári kötelezettség Gyerünk szavazni

Igen, de melyik pártra szavazzak?

Jobb? Bal? Közép?

Remek! Ez aztán a választék

Gyerünk a fülkébe!

Remélem, minden párt meg lesz velem elégedve!

(Lányi Imre rajzai)

— **Ne légy babonás.** A XX. században élünk, a legnagyobb technikai vívmányok korában, a természettudományok diadalmas évszázadában és mégis: *mennyi babonás ember van közöttünk.* Nagy a gyanunk, hogy alig van köztünk valaki, aki titokban legalább egy-két babonában ne hinne. Érdekes, hogy a legjózanabbnak hitt emberek, *az angolok és amerikaiak között akad a legtöbb babonás.* A babona leküzdése céljából Amerikában meg is alakult egy *babonaellenes klub,* mely minden hónap 13-án tartja összejöveteleit. Egy-egy asztalnál mindig 13-an ülnek, létrák alatt mennek el, *vacsora közben felborítják a sót és hasonló vészes dolgokat művelnek.* Eddig még egyiküknek sem történt baja a babonák megsértése miatt.

A newyorki *Columbia* egyetem tanárképző intézetének két tanára, dr. Otis W. *Caldwell* és Gerhard E. *Lundeen* nagy apparátussal vizsgálta meg, hogy a középiskolai tanulók mennyire babonásak. Kétszáz babonás állítást terjesztett eléjük egy kérdőíven. Mindegyik állításhoz oda kellett írniok, hogy *igaznak tartják-e vagy nem?* Sokezer tanítvány töltötte ki az íveket. A 200 közül átlag *24 babonát fogadtak el komoly valóságnak,* a többiekben azonban már nem hittek. Mennél idősebbek a diákok, annál kevésbé babonásak. *A lányok sokkal kevesebb babonában hisznek, mint a fiúk.* A legnépszerűbb babona az, hogy *a patkó szerencsét hoz.* Tíz diák közül hat hisz ebben. *A diákok 15 százaléka hisz abban, hogy az eltört tükör szerencsétlenséget hoz.*

Alább közlünk néhány szemelvényt a kérdőívből. Mindenki megvizsgálhatja magát babona dolgában.

A törött tükör bajt okoz?
Lehet-e delejezéssel gyógyítani?
Szerencsét hoz-e a talált patkó?
Szerencsétlen szám-e a 13-as?
Szerencsétlen nap-e a péntek?
Bosszúság ér-e, ha viszket az orrom?
Vendég jön-e, ha beütöm a könyökömet?
Használ-e, ha »lekopogunk« valami jó dolgot?
Szerencsét hoz-e a négylevelű lóhere?
Homokba dugja-e a fejét a struc, ha üldözik?
Pénzt kapunk-e, ha viszket a tenyerünk?
Befolyásolja-e az ember sorsát a csillagzat, mely alatt született?
Bajt okoz-e a kiöntött só?
Lehet-e »szemmel verni«?
Szerencsét hoz-e a nyúllább?
És a kéménysepről?
Rossz ember-e az, aki nem szeret másnak a szemébe nézni?

— **Meghalt Hegyei Tibor.** Meghalt *Hegyei* Tibor, a magyar amatőrfényképészek gárdájának külföldi viszonylatokban is kiváló tagja. Polgári életében egy gyár főkönyvelője volt, a legutóbbi időben megszerezte hites könyvszakértői képesítését is. 36 éves volt, de fiatal kora ellenére egyik úttörője volt a magyar amatőrfotografálásnak és nagy sikerekkel gazdagította azt. Sikereit azzal tetőzte be, hogy 1933-ban a milánói kiállításon ő nyerte el Mussolini aranyérmét.

— **Gömbös miniszterelnök szemléje az ipari minisztérium tervezett épületében.** *Gömbös* Gyula miniszterelnök *Bornemisza* kereskedelmi miniszterrel, *Petneházy* Antal és bárciházi *Bárczy* István államtitkárokkal megjelent ma délelőtt a Lánchíd ucca 2. számú palotában és ott *bejárták a közigazgatási bíróság és a vidéki főkapitányság helyiségeit. Az Est* jelentette elsőnek, hogy a kormány az új iparügyi minisztériumot a volt népjóléti minisztérium Lánchíd ucca 2. szám alatti helyiségeiben helyezi el. Ezeket a helyiségeket tekintette meg ma délelőtt a miniszterelnök. Ezeknek megtekintése után átmentek a Fő ucca 1. számú épületbe, ahol ugyancsak állami hivatalok vannak elhelyezve és itt is szemlét tartottak. E szemlék eredménye alapján dönt majd a kormány az új iparügyi minisztérium végleges elhelyezéséről. Minden jel arra mutat, hogy a minisztérium számára a legmegfelelőbb lesz a lánchíduccai palota, míg a főuccai épületben esetleg a közigazgatási bíróságot helyezné el.

— **Newyork virágból font kulcsát nyujtották át Lebrun feleségének.** *Newyorkból* jelentik: A *Normandie* új francia gőzöst nagy lelkesedéssel fogadták Newyork kikötőjében, ahol igen *nagy tömeg gyűlt egybe* az első amerikai útját megtevő francia hajó üdvözlésére. A *Waldorf Astoria*-szállóban *ünnepélyes fogadtatás* volt *Lebrunné* tiszteletére, aki ezután Al *Smith,* Newyork állam volt kormányzója kíséretében látogatást tett a városházán, majd Newyork város női küldöttségét fogadta, amelyet *La Guardia* polgármester feleségе vezetett. A küldöttség *szekfűkből és rózsákból összeállított pompás csokrot nyujtott át Lebrunnének; a csokor Newyork város kulcsát ábrázolta. Lebrunné* ma Washingtonba utazik, ahol a pályaudvaron *Hull* külügyminiszter és felesége fogadja, majd *Roosevelt* elnököt látogatja meg.

(A francia óriásgőzös első útján megnyerte az Atlanti-óceán »kék szalagját«, azt a kitüntetést, amely *a legnagyobb sebességgel haladó hajókat illeti.* Óránként 29.68 csomó átlagsebességgel tette meg az utat. *Hatalmas rekordteljesítményt ez.* A *Rex* olasz óceánjáró legnagyobb teljesítménye 28.98 csomó volt, a német *Bremené* pedig 28 csomó. A southampton—newyorki utat 4 nap 11 óra és 33 pere alatt tette meg a *Normandie.* Valamennyi nagy francia lap külön tudósítót küldött a *Normandie*-ra. A tudósítók naponta küldték szikratáviratait a hajóról. A leghíresebb írók voltak a tudósítók között.)

Babits Mihály
AZ EURÓPAI IRODALOM TÖRTÉNETE
XIX. és XX. század
352 oldal, 70 illusztráció. — Egészvászonkötésben 3.20 P. (Könyvnap után 4.80 P)

Nagy Endre
A KABARÉ REGÉNYE
Az író illusztrációival.
Egészvászonkötésben 2.90 P

Mohácsi Jenő
LIDÉRCKE
Madách Imréné Práter Erzsébet életének és halálának regénye. Egészvászonkötésben 2.60 P

1935 KÖNYVNAP JÚNIUS 3-4-5

NYUGAT
Kapható Az Est könyvkereskedésében és minden egyéb könyvkereskedésben

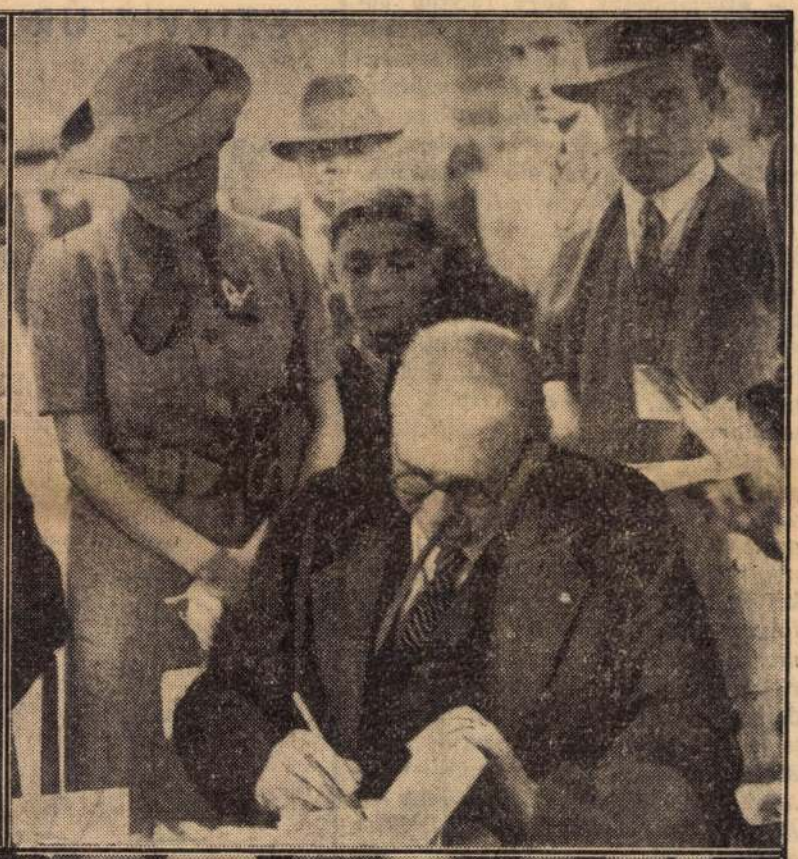

ÍRÓK ÉS VÁSÁRLÓK AZ EST KÖNYVNAPI SÁTRÁNÁL. Iskoláslányok válogatnak a könyvek halmaiban. *Jobbról: Heltai* Jenő autogramot ad könyveibe. *Lent: Körmendi* Ferenc látja el könyveit kézjegyével, mellette diákok, diáklányok *Móricz* Zsigmondot rohanják meg autogramért

AUTÓ, AMELLYEL ÁTKELTEK A LA MANCHE CSATORNÁN. Jakob *Baudig* német feltaláló »kétéltű« autója, amellyel Calais és Dower között hat és fél óra alatt átkelt a La Manche csatornán. Az autó szárazon és vizen egyformán használható. A képen: Baudig autója eléri a doweri partot, ahol nagy tömeg várja a furcsa járművet

Több autóadó vagy több autóforgalom

Ha a kormány eltörli az autóadót és legfeljebb a benzinadót emeli, akkor két-háromszorosára szaporodik az autóforgalom. Shvoy Kálmán hívta fel erre a Házban a pénzügyminiszter figyelmét és mindenesetre reméljük, hogy nemcsak sikerrel, hanem eredménnyel is. Az autóforgalom kétségtelenül több adót produkál, mint az autóadó, még úgynevezett »nyers adóügyi szempontból« is kívánatosabb tehát az autóforgalom emelése, mint az autóadóé. Ha két-háromszorosára szaporodik az autóforgalom, a kereskedelmi és iparágak egész sora lendül fel. Leszállítani, eltörölni az autóadót? Igen. Ez az a kevesebb, amiből — több lesz. A »finánc« itt csak nyer azon, amit veszt. A lemenő vagy csökkenő vagy megszünő autóadóban emelkedik az autóforgalom, amely nemcsak távolságokat hoz közelebb egymáshoz, de piacokat, munkaalkalmakat és kereseteket is. Amit Shvoy Kálmán sürget, az az egész forgalompolitika érdeke, sőt az adópolitika érdeke is. Míg a leálló autóból egzisztenciák, munkaalkalmak, jövedelmek és adóbevételek szállhatnak ki, az új autók forgalmában mindez szorzószámot kap. Az autóadó eltörlésével pénzügyi politikánk olyan áldozatot hozna, amely csak — nyereséggel jár; olyan áldozatot, amely hasznot hajt. A legjövedelmezőbb adópolitikai áldozat volna ez — olyan hiány, amely senkinek sem hiányzik. Olyan haszon, amely azáltal a leggyümölcsözőbb, le lemondanak róla.

— A pápai nuncius Nyergesújfalun. Dr. Angelo *Rotta* c. érsek, pápai nuncius Nyergesújfalun személyesen szentelte az ottani Szalézi Intézet új épületének ünnepélyes alapkőletételi szertartását. Az ünnepi beszédet dr. *Szuczor* János esztergom-tábori szaléziánus igazgató mondotta. Az alapkőletételi ünnepséggel kapcsolatosan tartotta meg az ottani tűzoltóság *50 éves jubileumát*. A falu e kettős ünnepén dr. *Radocsay* László főispánnal az élén előkelő közönség kereste fel Nyergesújfalut.

— Nyaralnak a londoni állatkert lakói. *Londonból* jelentik: Az angol fővárosba is beköszöntött a meleg. A nyaralások megkezdődtek. Az angol főváros első nyaralói, mint már évek óta, most is az állatkert egzotikus lakói. Amint a nagy nyári meleg megkezdődik, a londoni állatkert kényesebb lakóit *nyaralni küldik vidékre, a Whipsnadei állatkertbe*, ahol több a levegő, a víz és a szabad terület. Az első nyaralószállítmány most utazott le a Whipsnadeba. A nyaralók között van négy fiatal strucc, két fiatal orrszarvú, egy apró víziló, egy amerikai bölény, egy zebra, egy mongol vadló. Az üdülésre »beutalt« állatok csak az ősszel térnek vissza a londoni állatkertbe.

— Kifosztották a mindszenti katolikus templomot. *Szentesről* jelentik: A csongrádmegyei *Mindszent* község katolikus templomában betörők jártak, akik *ellopták az összes arany- és ezüst kegyszereket, feltörték a perselyeket és azok tartalmát elvitték.* A csendőrségnek sikerült a tetteseket három csavargó személyében letartóztatni. A lopott dolgokat megtalálták náluk.

JÖJJÖN IDÉN
TRENCSÉNTEPLIC
reumafürdőbe, mely nemcsak radikális thermális kúrát nyujt, hanem a legszebb nyaralást is jelenti. Olcsó pausálárak. Prospektus, felvilágosítás: OKTOGON-patika, VI., Teréz körút 12. sz.

PÁRBAJ UTÁN ÉDES AZ ELÉGTÉTEL

SZIKVÍZ ÚR MEGREFORMÁLTA A LOVAGIAS ELJÁRÁST

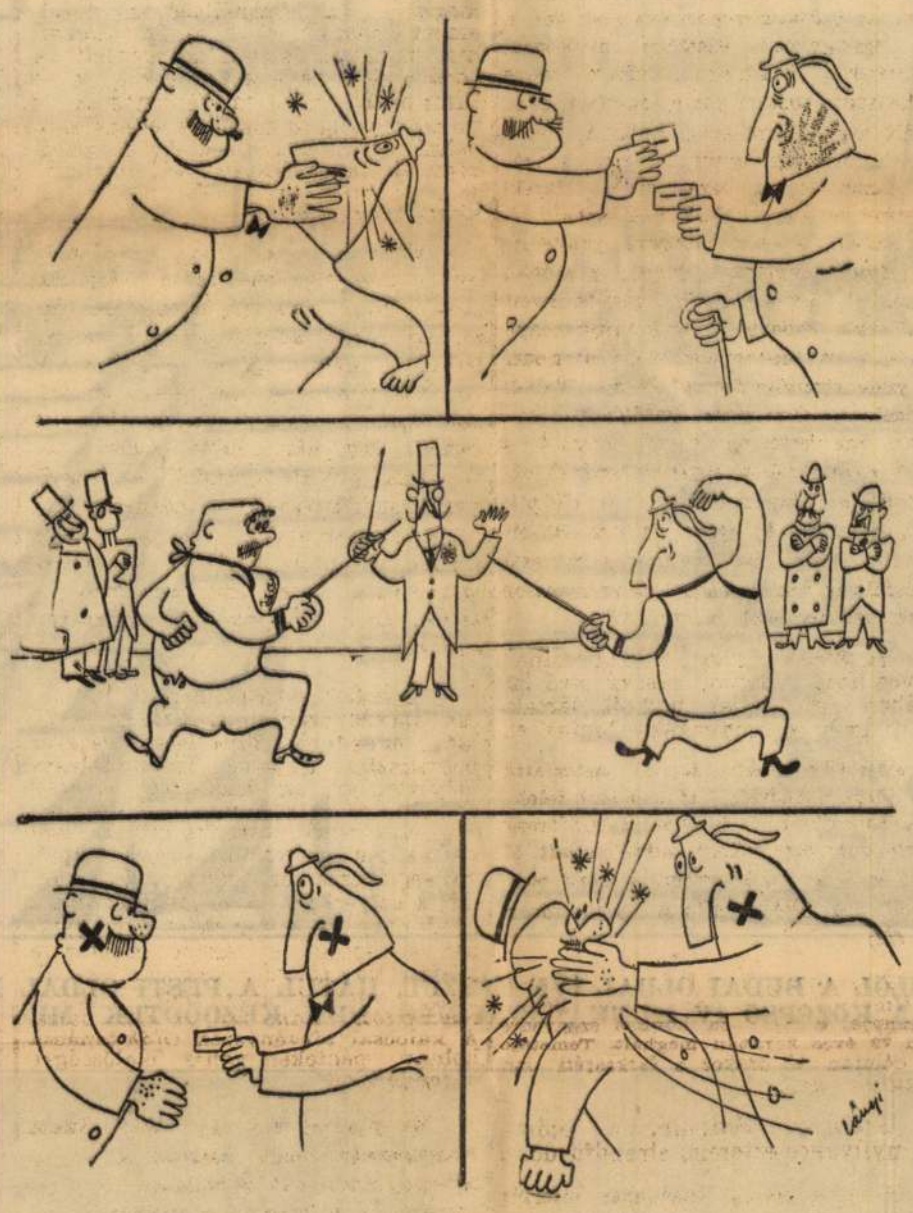

... most pedig vissza a névjegyet — és vissza a pofont!

(Lányi Imre rajza)

NO, ÖREG!...

Egy öreg reformifjúról emlékezett meg *Huszár* Mihály beszéde a Házban, a hetvenéves Zichy Jánosról, aki reformifjú volt már negyvenöt év előtt is. És aki a régi Házban is az ifjúságért szállt síkra és aki sohasem mondta az akkori öregeknek, hogy »no öreg, olvasson még valami szépet«. Ez a közbeszólás nem jellemez semmit, legkevésbé a reformnemzedéket — inkább elszólás vagy félreszólás az egész és legkevésbé a fiatalság számlájára irandó. A fiatalság különben egyáltalában nem ezeknek az időknek vagy a jelen politikai helyzetnek a találmánya, fiatalság mindig volt és lesz, évjáratokban is és ideálokban is. Gróf Zichy János egy emberöltőnél tovább volt a jövő embere, de amellett mindig megmaradt a jelen emberének és fehér fejjel sem szakadt el a fiatalságtól — attól sem, amely közben megöregedett és attól a fiatalságtól sem, amely most lépet ki a fórumra. Gróf Zichy János nemigen intézett felszólítást negyvenöt év előtt sem, az akkori öregekhez, hogy »no öreg, olvasson még valami szépet« — a fiatalság érdekeit nem az öregek ellen szolgálta és bizonyos, hogy a hetvenéves *reform*-ifjú, Zichy János elegáns tapintata ma is közelebb van az igazi reformnemzedék szelleméhez, mint az ilyen közbe-, illetve elszólások.

— Elmaradt a kegydij, felakasztotta magát. *Nagyváradról* jelentik: *Garay* Etelka 64 éves városi kegydíjas, aki a mult év közepétől egy fillért sem kapott a várostól, tegnap reggel a lakásán a mennyezethez erősített lámpavasra *felakasztotta magát* és mire rátaláltak, *halott* volt. Mióta beszüntették kegydíjának folyósítását, *a legnagyobb nyomorban és nélkülözések között élt és emiatt ment most a halálba.* A rendőrségnek írott bucsúlevelében azt kéri, hogy a szülei mellé temessék és a kegydíját, amelyet a város egy évvel ezelőtt beszüntetett, folyósítsák most a temetésére, ha már az élőtől megtagadták a segítséget.

— Gyászrovat. *Schwartz* Ignác volt kunszentmiklósi gazdálkodó Budapesten elhúnyt. Temetése pénteken fél egykor a Farkasréten.

— Hecht szanatóriumtulajdonos fia megmérgezte magát. *Bécsből* telefonálja tudósítónk: Bécs egyik reálgimnáziumában tegnap veronáltablettákkal *megmérgezte magát Hecht Viktor VII. osztályos tanuló.* Egyelőre nem tért magához, így nem lehet tudni, *mi lehet az öngyilkossági kísérlet oka.* A fiatalember egyike az osztály legkiválóbb tanulóinak. Dr. *Hechtnek*, az ismert semmeringi szanatóriumtulajdonosnak a fia.

— Ruhátlan nő a villamossinen. A József körút és a Rákóczi út sarkán ma reggel egy 55—60 év körüli nő *meztelenre vetkőzött és a villamossinekre feküdt.* A rendőr elhúzta a sinekről, nagynehezen felöltöztette és bevitte a főkapitányságra. Itt megállapították, hogy özv. *Bialák* Jánosnénak hívják, napszámosnő. Gyengeelméjű és amellett rengeteget ivott.

— A Rábába fulladt egy nyolcéves fiú. *Győrből* jelenti tudósítónk: Győr határában, a Rába kiöntésében fürödtek *Hancz* Ferenc és *Fischer* Ferenc nyolcéves elemi iskolai tanulók. Alig tartózkodtak néhány percig a vízben, amikor a partonállók észrevették, hogy a két kisfiú segítségért kiáltoz, mire többen a fuldokló gyermekek segítségére siettek. Sikerült is őket a partra szállítani, de a kihívott mentők csak *Fischer* Ferencet tudták életre kelteni. *Hancz* Ferencen már nem lehetett segíteni.

— A végrehajtó lefoglalt egy 17 éves leányt. *Nagyváradról* jelentik: *Muresanu* pénzügyigazgató hivatalos körútján az egyik községben érdekes zálogolási jegyzőkönyvre bukkant. *A zálogolt tárgyak között szerepel egy 17 esztendős lány is.* A végrehajtó elmondta, hogy *nem volt mit foglalnia, tehát a lányt foglalta le*, aki természetesen otthon maradt a szüleinél, de hivatalosan zálogtárgynak tekintették.

Ma: Úrlovasok Szövetkezetének lóversenye Megyeren

Egyelőre még egy versenynap lesz Megyeren, azután már most szombaton Budapest indul meg a *derby-mitinggel.* A mai megyeri nap részben jó programot nyujt. Hat futam lesz, ebből három a sövényeken, köztük egy akadályverseny.

Tipjeink:

I. Bonnétable—Kolibri
II. Mankó—Mecies—Giralba
III. Éclat—Pázmánfi—Mandarin
IV. Feketerigó—Csirkefogó
V. Angora—Queenie—Szittya
VI. Saturnus—Buzakalász—Fons

Versenyek kezdete: *fél 4 órakor.*

—

Két nevezetes versenynap Budapesten. Legközelebbi vasárnap lesz a 20.000 pengős *Kanca-díj.* Reákövetkező vasárnap (23-án) a *Magyar Derby.* Előbbinek *Rhoda* (Festetics-istálló), a derbynek *Duce* (Horthy-istálló) a favoritja. *Rhoda* kondicióját az utóbbi időben kedvezőtlen hírek terjedtek el, nem minden alap nélkül. De a jeles kanca ma már oly állapotban van, hogy starthoz állhat. Ime az indulók névsora a két nagy versenyben:

Magyar Kanca-díj (16-án): Rhoda (Esch), Zsolcza (Gutai), Böske (Teltschik), Rang (Csaplár), Emese (Vrábel), Rajta (Klimscha).

Magyar Derby (23-án): Duce (Csaplár), Lincoln (Gutai), Raisonneur (Szabó L. II.), Derüs (Schejbal), *Mitropa (Klimscha), Bohó (Klimscha), Carthago (Mihalovics), Saturn (Balog), Ragazzo (Carslake v. Takács), Böske (Teltschik), Situtunga (?).

Fekete fej
A mészfátyol eltűnik és a haj csillog, ha a
NEO SHAMPOON
védjegyű
újonnan feltalált, lúg- és szappanmentes hajápolót használja! Már egy használat után csodát lát! Mindenütt kapható!

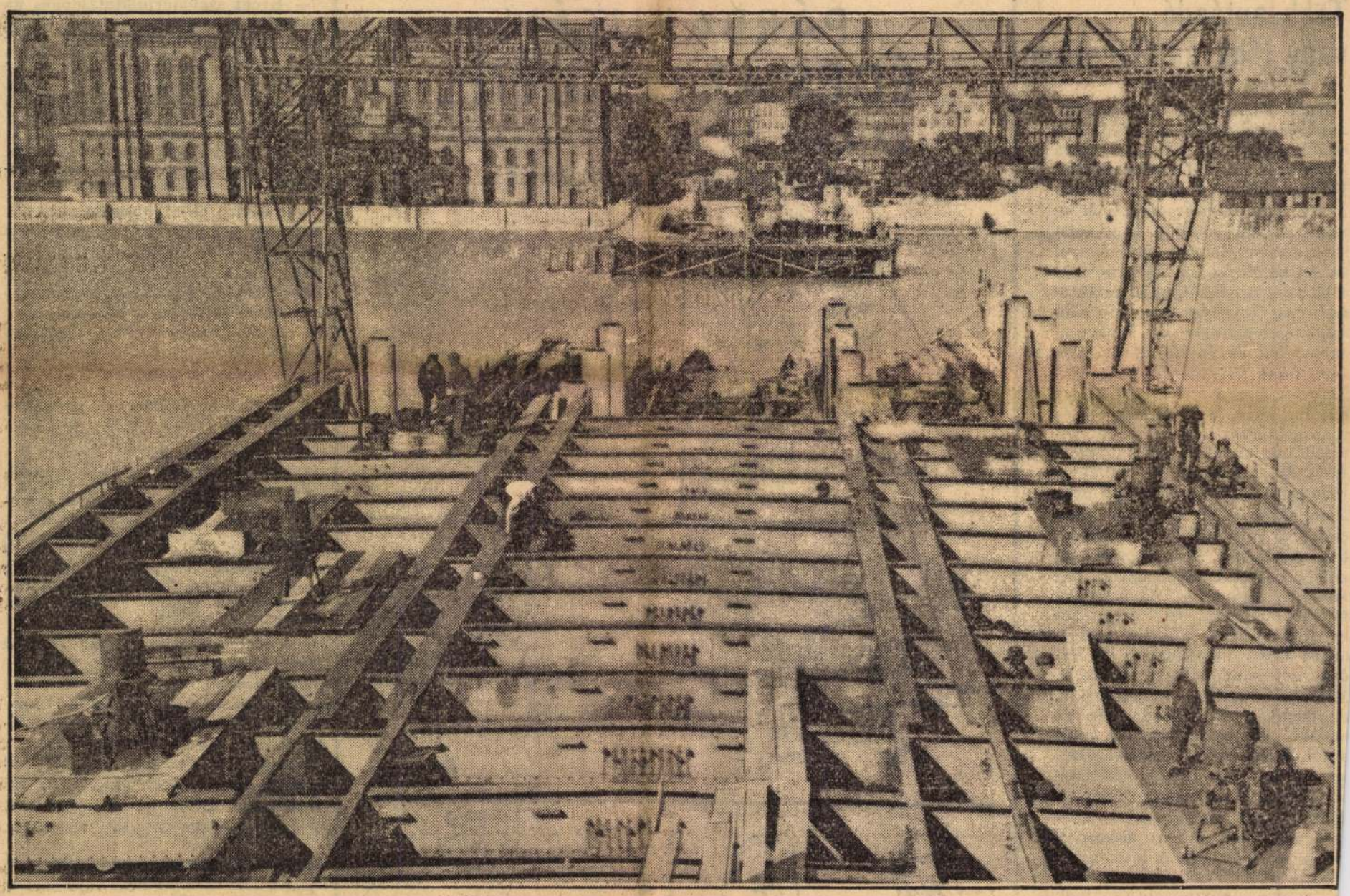

ÉPÜL A BORÁROSTÉRI HÍD. ELŐL A BUDAI OLDAL ÍVE KÉSZÜL, HÁTUL A PESTI OLDAL EGYIK ÍVRÉSZLETE LÁTSZIK, A KÖZÉPSŐ ÍV MUNKÁLATAI MÉG NEM KEZDŐDTEK MEG

»MISS SZÍNHÁZ«-VÁLASZTÁS VOLT MADRIDBAN. A választás győztese Carmen Gonzalesz kisasszony lett, aki az Opera Comique tagja

ELSŐ KÉP A TEGNAPI BORZALMAS TŰZVÉSZRŐL, amely 55 házat pusztított el Tapolcán. Tűzben áll a Rózsa utca *(Simon Pál felvétele.)*

A prairiek világába szakadt magyar vadászok nemeslelkű, tisztaszívű barátjának, a rettenthetetlen, bátor indiánfőnöknek kalandokban gazdag, izgalmas regénye.

Lányi Imre rajzaival.

Diszes kötésben. Ára P 6.40.

Lányi Imre

Hungaria könyvkiadó
ifjúsági könyvjegyzéke
1942-43.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Ke
tar
old
be
sér
ság
do
leg
érz
nít

Ele
leh
ben
em
am
meg
úgy
mér
tott
őrz

csol
suk
is. Nem lehet pontosan leírni, hogy miben rejlik ez a cselekvő erő. Csak

MAGYAR IPARMUVESZET
1932. 153. f.

Lányi Imre
OTI plakát pályázat
II. díj

BERÉNY RÓBERT LEGÚJABB KÉPEI

Annak a meglepő fejlődésnek megértéséhez, amit Berény Róbert legújabb képei jelentenek, fel kell röviden idéznünk művészetének régibb korszakait is.

Berény minden egyes kiállításának más-más arculata volt. Helyesebben, ezek a művész törekvéseinek egy-egy olyan jellemvonásait hangsúlyozták kiváltképpen, amely őt épp akkor foglalkoztatta a legkitartóbban.

A *Munkácsy*-hatásban készült első festmények érzelmesek, meghittek és kezdő festőnél szokatlan technikai készséget árulnak el. Érthető ennek a készségnek szíves-örömest való mutogatása, hisz Berény ma is egyik főerősségének, a mesterségi *tudásnak* olyan fokáról számolt be, mellyel méltán büszkélkedhetett már akkor is.

Párisi tanulóévei alatt *Cézanne* szerkezeti elveit és színfelfogását költötte át a maga heves módján s akkori képei plasztikusságuk és tömörségük révén egyedül állottak a fiatalok festészetében.

...JTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 1

Napló, Veszprém

Lányi Károly

1021

Virágzó enyészet. Lányi Károly grafikája (Foto: Vida András)

tatóink
ak!
ÁFÉSZ
a Bányász
z és az
el vár az
SÁGA
(85)

igazgatósága
(86)

let. T.: 11-837. Rend
idő: 11—14 óráig. du.
18 óráig. Kossuth L
(Csaplár J. utcától).
csy-Zs. u. 2—32. s
Marx tér Kisovits u..

FELHÍVJUK mindazon VÁSÁRLÓINK FIGYELMÉT
akik 1000 liternél nagyobb tárolótartállya
rendelkeznek és kérik, hogy részükre
a háztartási

tüzelőolajat házhoz szállítsuk, igényüket

MDK

Lányi Keresztély.

132. Sirrácsrészlet. Kcv. vasból
Tervezte: L.K.
Készitette: Hungfer Gyula.

Iparmüv. Társ. egyházmüvészeti kiáll. Kat. 1908.

Lányi Lajos /? 1869-:/ MDK.
festőművész.

Képzőművészet, 1931.IV. évf. 31. sz. 134. l.

Tányi Lajos

Szerepel a fiumei nemzetközi
képzőművészeti kiállításon

Magazzág 1927 VI. 29.

NDK

Lányi Lajos

Harcos, br.

Harcos, "

Árv. közl. 1939. 5.rk.sz. 92.sukc.

41. 1.

M.D.K.

Lányi Lajos

A szolnoki művésztelep lakója. Karikaturáját közli a lap.

Megszünt az indiánélet a szolnoki művésztelepen c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. aug. 2-8. XVI. évf. 31. sz. 44. lap.

Lányi Lajos, festőművész

Szolnokon, a Szolnoki Damjanich Múzeumban kiállítás nyílt dr. Elek István orvos hagyatékából. – A kiállításon szerepel Fényes Adolf, Lányi ~~Adolf~~ Lajos műve, – többek között, – Zádor István, Pólya Tibor művek.

Lányi Lajos műve: „Tiszapart" c. (említve)

Déli Krónika.

1979. aug. 11. Kossuth 12.00 (Vgné).

MDK

Lányi Lívia jelmez tervező

(a könnyűipari minisztérium helyi-ipari laboratóriumának dolgozója.

A kultúrcsoportok új ruháit rajzolja. (képfelirat; fényképpel repr.)

(Fodor Ágnes: Maradékból...)

Nők Lapja, Bp. 1953. december 17. [9. l.]

Lányi Sándor

l.

Bedy gyöngyfűzők:

17. l. jegyzet-

II.

Lányi Imre MDK

Pesti Napló, repr.

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Lányi Imre MDK

Modiano, 193o

Pesti Napló, 193o

Műcsarnok 196o.Magyar Plakát-történeti kiáll.

Lámpi Imre

Plakátterével szerepelt a Nemzeti Szalon

iparművészeti kiállításán.

Est 1932. XII. 8.

Lőrinyi Imre

Plakátterverkel szerepelt a Nemzeti Szalon kiállításán

MH. 1932. XII. 10.

MDK

Lányi Imre

Modiano

Pesti Napló

1889-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Lányi Imre

K

wod

Rosner Ung. Buchk

268. l. 275. l.
279. l. kepekkel.
296. l. keppel
307. l. "
325. l. "
334. 335. l. kepekkel.
337. l. kepekkel.

MARASTONI JÓZSEF: Bulyovszky Lilla.
1863.

Lányi Imre

MDK.

Kezdetben önállóan dolgozik az Athenaeum reklám-osztályának alkalmazásában, majd később Radóval társul.

"Pesti Napló" 1930.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. 1961. 18-66.1.

MDK

Lányi /Imre/

"Mediano"

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MÚZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.l.

Lányi /Imre/ MDK

Radó-Lányi:

"Uj gyár, régi minőség, Modiano" 1931.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.l.
49.l.

Lányi Imre - Radó György,grafikusok

"Uj gyár,régi minőség,Modiano"c.közös plakátjuk./1931/. Középen modern gyár,előtte nagy fehér cigaretta,lent szé szép világos betüsor.Egyszerü kompozició,kép,szöveg teljes egysége,semmi felesleges a jellemzője. 49.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Evkönyve.II.1960.Bpest. 961.Franklin Nyomda.Bp.

MDK

Lányi Imre,

reklámművészeti müveivel tünik ki.

K.A.:Az Iparmüvészeti Társulat Györgyi Kálmán emlékkiállitása.
Pesti Napló,1934 máj.19. 8.1.

Lányi Imre MDK

Repr:

"Pesti Napló" 1930

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

33. kép.

Lányi Imre

MDK

"Modana " 1930.

"Pesti Napló" 1930.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
31. l.

Lányi Imre, grafikus MDK

Terve:

Török Sándor: És mégsem

forog a föld

Repr. 7

–: Könyvborítékok karácsonyi kiállítása 7.

A Könyv, Bp. 1935. nov.-dec. II/11-12

Lányi Imre

Alkotása az Iparmüv.Muzeum kiállitásán a grafikai anyagban szerepel.

M.934.V.19.

M. D. K.

LÁNYI Smre grafikus

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Magyar Plakát-
történeti kiállitás a kucsarnokban

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 265. sz. 8. b
nov. 7.

MDK

Lányi Imre

A magyar nyomdaművészet, könyv-és reklámművészet prégai kiáll. Magyar Iparművészet 1938.
53,54.l.

Lányi Imre,

reklámgrafikus

a magyar plakát mesterei közé tartozik.

Bogner Károly: Reklámgrafika.- Magy.Iparműv.1934.
Az Iparműv. Háza. Kiállítása. 94-96.l.

mdk

Lányi Imre grafikai

plakátjai a kiállításon

Florián László: Magy. plakáttörténeti kiállítás

Magyar Grafika, 1960, 4. sz. 6 sz 4382

Lányi Imre

U. 3546

rajza repr.

Az Est. 1933. ápr. 30

— Érsekujvár. —

Tek.

Európa

Film - Könyv - Lapterjesztő R. T.

Budapest

V. Rothermere-u. 12 III 2.

Lányi Imre

grafikus
illusztrálta az alábbi
könyvet

Palotai Boris:

Julika. Bp.
[1946]

nal – Unsere
Rechnung ~~bei I~~
Ich muss be
Denkmünze in
József, (1929. (Bu
Pengö ~~bewertet~~ wertgeschä
Ohne Rücksicht
berlasse Ihnen
Unsere ~~lange und~~ bisherig
Verbindung gibt mir den gewissen Be
ich mich diesmal a
täusen werde.

Lányi Jenő"

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

A Munkácsy-céh ezuttal a szobrászokat is bevonta testületébe. A magyar szobrászat *Lányi* Jenő, *Kisfaludi Strobl* Zsigmond, *Bory* Jenő, *Lux* Elek, *Pásztor* János szereplésével szinte teljesnek mondható. *(b. m.)*

EK. 929. X. 20.

Lányi József

grafikus

Nemzetközi Plakátkiállitás - Ginzában - Japánban - a tokiói Hoesi Egyeten iparmüvészeti szakosztálya rendezésében - plakátjával vesz részt.

Nemzeti Ujság
1935.I.27.

Lányi József

sinini püspök végi kép-
gyűjteménye Nagyvá-
radon

cród

Nagyváradi Napló

1912. máj. 12. (Lányi
püspök festményei)

Roppant laikus cikk
adatok nélkül

U. 337

Viselet:

Koronázási diszöltöny:

A balra fordult
beléssel, zsinorzással s kó
kék atilla sugyanilyen
kard, öv a derékon s m
rojttal. A diszcsen felsze
bojtos uszályán a sarok
nélkül. Feliratai a k

N

s alól jobbra: „Lith. ü.
Könyomat, szinc
National Tracht
nungszug. Lithograp
ky in Wien."

Ltha 4134

55/93

Längi Károly.

Születt Budapesten (Ref. vall.)

1887 ben.

Farzohnász.

Stettinben

A család közlése.

III/13. /6

$\frac{2+}{5-}$ / 32 : 6 = 5

Amerika: 11+5 drb

Európa Klfd: 22-11 "

Horv.-Bosny: 7 "

összesen: 34. drb.

M	T	G	K	B
1	1	5-	5-	6

18

MDK

P.Lányi René, szobrász.

"Mesto" Gipsz.

Bp.Műcs.-OMKT. Nemz. Képzőműv.kiáll. /René. M.Kir. Vallás és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 31.1.

P. Lányi René MDK

"Mesto", gipsz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

P. Lémyl René

"Mesto", Elpex

P.Lányi René MDK

"Mesto", gipsz

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

31 l.

MDK

Lányi Rezsö, szobrász

Danaida.

MKTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 14.l.

Lányi Rezső MDK

~~[illegible]~~

Medusa, gipsz

Budapest, gipsz

Megadás, gipsz

Miccarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Tanyi Rezső

Modras, Gipsz

Budapest, Gipsz

Megadás, Gipsz

MDK

P.Lányi Rezső

Pillangó kisasszony, br.

Magy.Művészetért kiáll. r.Műcs. 1940. febr.

22. l.

Lányi Rezső

díszítő-nobrán

1931. végbiz. jó

Iparm.Isk.Évk

1930-34.47.l.

XIX. század.
Bronz, mag. 10·5 cm.

TÖMJÉNTARTÓ,
talpas, gótikus minta utánzata.
Réz, mag. 7 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás vásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l.

MADONNA és SZENT LÁSZLÓ,
a győri antifonale vereteinek másolata.
XIX. század.
Réz, egyenkint 45 cm mag.

MADONNA A KIS JÉZUSSAL,
dombormű. Jézus madarat enged repülni. Gótikus minta nyomán.
XIX. század.
Bronz, mag. 20·5 cm.

APOSTOL,
könyvfedélről, gótikus minta nyomán.
XIX. század.
Bronz, 11·5 cm.

Lányi Pál

munkácsi pénzverdei felügyelő

azzal kell lásd

Arch. Ert. 319 1902.

Lehoczky

Lányi Pál

1709-ben a nagybányáról munkácsra költözött pénzverde igazgatója.

Thaly Kálmán. Művészeti és pénzverési adatok a Rákóczi Korból. Arch. Ért. 1878. 245–246 l.

P. Lányi René

Műcs. kiáll. 1933 tól
Pipics 116.

bra nézve, diszes keretben. Tején kerek
lofarkkal és tollal, s rövid hajat, ba-
rd. Brokátpalástján makkgombok van-
edaillon, virágok s Amorettek képeznek
alatt két sorban:

III.

'aÿser".

ovnalkeretnek 29: 18.4 cm.

8155

126/94 № 128.

P. Lányi René

arobrász, Rákospalota

1933. nemz. képzm. kiáll

369

Lányi Rezső

III. é-

nobrančati nak

Ferk'pzomfoiskèvk

1933-34. 45. l

és Közoktatásügyi Minisztériumnak

Budapest

f. évi január 7-én 8021/193

III. szám alatt a Műemlékek

Országos Bizottságához intézet

megbecsű rendelete alapján

van szerencsém a közigazgat

kézbesítések tárgyában vala

kimutatásokat s. alatt tisztelett

jen feltérjeszteni.

Budapest, 1932. január 11

Dr. Szom

Lányi Rezső

műkedvelő szolcsán

megmintázta Czettler

Jenőt, a képviselő-

ház alelnökét.

Fénykép után repr.

U. 3743

Képes Pesti Hirlap

1932. jan. 21.

Archeppel

287

t.

en, elöl harman szántanak. A vas eké elé
ekér ló van fogva. A földmivesek egyike, a ki
szarvát tartja; a másik az ekét ösztökéli
ogatos vezeti. Az első kettőnek öltözete: fekete
mellény, kék ujjas és fekete vagy szürke nad-
t tartó pedig: fekete sapka, sötétkék kabát és
szántó-földek két ut vezet a háttérben jobbra lát-
melyek egyikének kiméneje füstölög. Az út
szép tájón, három-három csupasz fa van. A hát
látszik s a magasban madarak röp-
borus. Jelzése alól jobbra.

eod. VERSTRAETE
NTWERPEN Brasschaet
81."
ter 106:186 c/m.
XII. Ára 1434 frt.

39

Lányi Rezső

Zobrán

1928–31.

[Iparm. Isk. Évk.]

1930–34. 46. l.

Lányi Rezső

a Mértani rajz "
tárgynál tanársegéti
teendőkkel megbízott
öszöndíjas hallgató

Ferk'pzomfoisk`vk

1935-36. 63. l.

hó 11-én 132 szám alatt kelt fel-
Országos Bizottságot, hogy jelen
nyánszky Viktor részvénytársaság
g részére készitett ülési meghivók
Egyszáztizezer /110.000/ koronát
am, miről a nevezett részvénytársa-
t.-

vi május hó 25-én.-

A miniszter rendeletéből:

Lányi Rezső

Nobrán V. c.

Ferkèpzomfoiskèvk

1935-36. 73. l

N Bpest 1936 VII, hó 2 n.

T. Dr Szentiványi Gyula ár H

Ezennel igazol^om^ juk a mai napon lefizetett P 50 –

azaz Ötven Pengő

összeg vételét, mely összeget részfizetésért

javára ir^tam.^ tuk.

Tisztelettel

PARADICSOMI-ÁGYAK LERAKATA
STEINER M. ÉS FIA
Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

R. J. E. 359. sz.

P. J. Lányi Rezső

festő

l.

Tavaszi Salon

XIII.

Pedecz - vára

1618.

Lányi Rezső

l. Budapesti rajziskola

1934-35-ben 32. l.

508. szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

filmiroda
745.90 Ft – ös
számlája.

A beadvé

Melléklete

Egyúttal e

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolva

Lányi Rezső

tanársegédi teendőkkel megbízott ösztöndíjas hallgató a Mértani rajz c. tárgymál

Képzőmi Försk. Évk

1933-34. 39. l.

MOK

Lányi Rezső, kobrák.

Fanulmányfej, gipsz.

Nemz. Szal. Műv. E. - Szinyei Társ. X. Tav. kiáll. - 1935 V. 8-19.
Kat.

Lainyi Rezső

nobrán

1928–29.

Éimisk 1930. 85. l.

Ismeretlen művész.

A mária-czelli Madonna.

Csaknem térdig látha
a gyermek Jézust tartja, ki k
te a sarkokban négy czimer ny
kép alatt:

VERA EFFIGIES B. V. MARIA
Iudovico I, Rege Ungarie pos
a Turcis ad Cellas Marian
reposita.

Szines rézmetsze

Szn. 57
850-91
Át. lelt.

Lányi Rezső

1931/32 – 1932/33

Ferképzőmfoiskèvk

107 l.

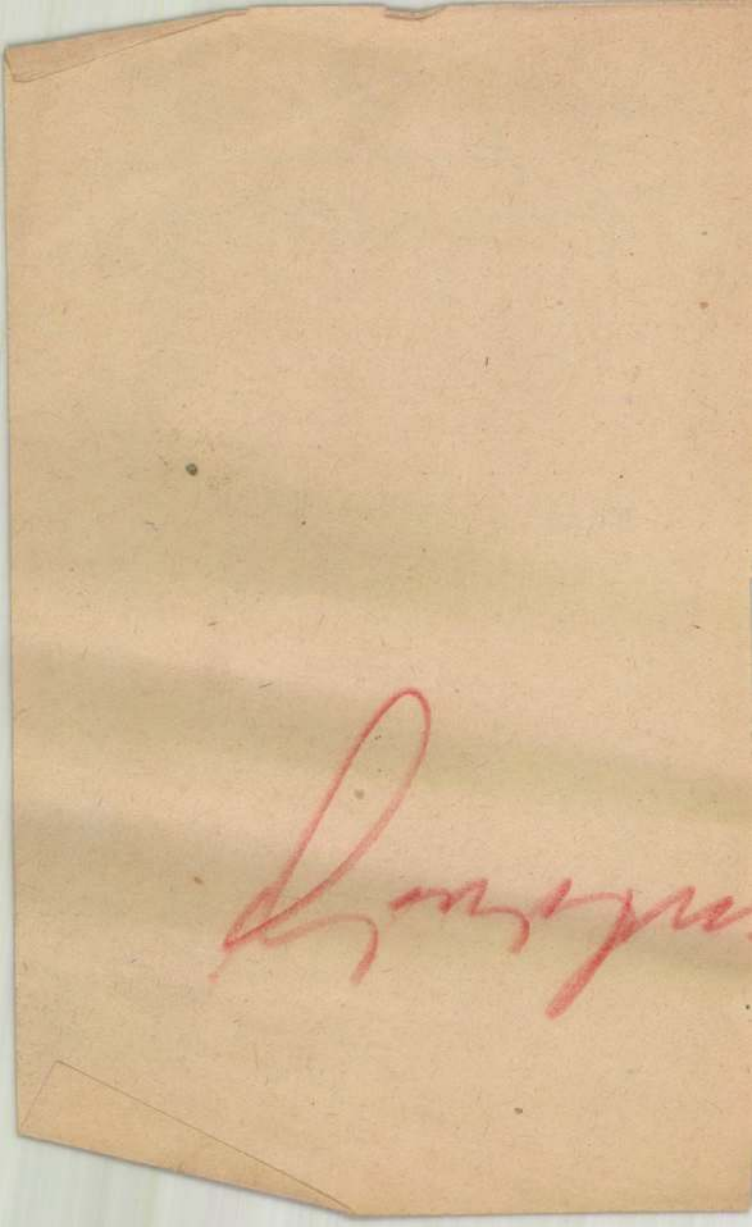

Lányi Rezső III. cós

20 P jutalomdíj
1932/33

Ferképzomfoisk vk 27. l.

Lányi Rezső

vobrány

Műcs, kiá..., 1938 tól
Pipics 116. l.

III. Amurath:

Mellig, kissé job
turbán van lefelé lógó
juszt és körszakált h
nak. A keretén fölül m
diszt. Felirata a kép

„Amurath
Türckischer A

Rézmetszet, méretei a

Ltha

Lányi Rezső

X. Tavaszi
Szalon
1935

LÁNYI REZSŐ
95 Tanulmányfej
gipsz 300.— pengő

Lanyi Rezső

VI. éves művészi szakos hallg.

Ferkipzomfoiskovk

1936/37. 77 l.

Kanálka erint katonafej - nyéllel, 14 cm. XIX. sz.

Lányi Rezső

V.T. éves, 100 P.

tanulmányi

segély

Képzőm. Főisk. Évk

1936/37. 54. l.

aligazgató	(aligazgató)	vásárigazgató			nok	igazgató	
. o. fővegyész fertőtlenitő int. igazgató	stat. I. oszt. titkár. főkönyvtáros, könyvt. aligazgató	vásárigazgató főállatorvos közélelmezési felügyelő	kórházi felügyelő	köztisztasági igazgató	tüzoltó parancsnok	Főerdőőr, gazdasági főfelügy., kertészeti felügyelő	—
I. o. fővegyész ürdő igazgató	stat. II. oszt. titkár stat.I.o. főtiszt. könyvt. I.o.főt. „ titkár	főállatorvos közélelmezési felügyelő	kórházi felügyelő	köztisztasági igazgató	tüzoltó főtiszt.	I. oszt. erdőtiszt., gazdasági felügyelő	segédhivat. igazgató
oszt. vegyész ertőtl. főtiszt. ker. orvos	stat.o.I.fogalm. „ II. „ főtiszt. IIo.könyvtáros „ „ könyv. főt. I. „ „ titkár	I. oszt. állatorvos, I. oszt. közélelm. tiszt.	kórházi főtiszt.	köztiszt. főtiszt.	tüzoltó tiszt.	II. oszt. erdőtiszt. főkertész	kezelő főtiszt.
I. o. vegyész ertőtl. I. oszt. tiszt.	statIIo.fogalm. „ I. o. tiszt. könyvt.I. tiszt.	II. oszt. állatorvos és II. oszt. közélelmezési tiszt.	I. oszt. kórh. tiszt.	I. oszt. köztisztasági tiszt.	—	III. oszt. erdőtiszt., I. oszt. kertész	I. oszt. kezelőtiszt.
ertőtl. II. oszt. tiszt.	stat. II.o. tiszt. könyv. II. o. „	közélelm. segédtiszt.	II. oszt. kórh. tiszt.	II. oszt. köztisztasági tiszt.	—	II. oszt. kertész	II. oszt. kezelőtiszt.

Lányi Rezső P. J.

nobrász

Fiatal lány sirem-
leke

Anya gyermekével

u. művei repr.

HoMHu

42. l.

Soliman arczképe.

A balraforduló lovon
csaszárt, a ki jobb kezében
landzsás szolga követi. Fel

SOLIMANVS
TVRC

balról a lólábnál: 101
alól balra a kövön: D.H.
és jobbról a fű mellett: II

Rm., mér. a

Szn.
157

Lányi Rezső

1937/38. VII. évf.
rendes hallg.
I - II. félév.

Ferképzomfoiskèvk

1937/39. 153. l.

Lányi Rezső

Képröm. forsk. kiáll. 1937

274. Lányi Rezső	Medusa, gipsz		Sidló F.
275. Lányi Rezső	Budapest, gipsz	Tanár.	Sidló F.
276. Lányi Rezső	Megadás, gipsz		Sidló F.

számu rendelete alapján
álásával bérmentesíthető!

UROPA
yv, lapterjesztő és könyv-
kiadó rt. raktára

BUDAPEST,
VI., Eötvös-utca 43.

Elismervény

(megőrzendő)

Az EUROPA RT.
részére feladott makulatura
csomagról,

Tartalma:

194 ---------- hóról.

Magy. Nemz. közn.		makulatura
„ „ vasárn.		
Film, Szinh. Irod.		
Függ. Magyarorsz.		
Hétfő Reggel		
Képes Sport		
M. Rejtvény Ujság		
Sztár		

----------kgr.

Postai bélyegzővel ellátni.

Lányi

rapolló 1826.

l.

Dornyay Salgótarján

64. l.

Lányi

l.

LykaMagyműI800-50

48,429. l.

MDK

Lányi

Baglyas vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet III., 1904, ~~199~~-200. — 01.

Lányi

Ltáb I. 55

IV. 52

Lányi

Ecseg vára, r.zm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet III., 1904. 199-200. o.

KOK

Lányi

Hollókő vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok szivészetünk történetéhez. Művészet III., 1904. ~~199-200.~~ - 01 -

MDK

Lányi

Fülek vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok müvészetünk történetéhez. Müvészet III., 1904, ~~199~~-200.

Lányi

Gács vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet III., 1904, 199-200. 01.

MDK

Lányi

Nógrád vára, lányi u. Lenhardt Samu

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet III., 1904, 199-200. — 04-

Lányi

Buják vára, rézm; Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet III., 1904, 199-200.

MDK

Lányi

Somoskő vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok müvészetünk történetéhez. Müvészet III., 19o4, ~~199~~-2oo.— 01 -

MDK

Lányi

Dévény vára, rézm. Lányi u. Lenhardt Samu

Adatok müvészetünk történetéhez. Müvészet III., 1904, ~~199~~-200. - 01

ETI MÚZEUM
SA GYÖRGY ÚT 41
429-759

Tárgy:

Hiv. sz.:

Melléklet:

Lányi Sámuel

munkásságának részletes feldolgozása:

dr.Bendefy László: Lányi Sámuel életútja.
Művtört.Ért.1971.3.sz.213-223.l.

LÁNYI Soma

FODOR Ferenc; A magyar térképirás.
1-3. Bp., 1952-1954
103.

Lányi Sámuel (XIX. sz. eleje)

76. Albany New York államban 1837.
gouache 455 x 615 mm.
Ltsz. 1955-5381

77. A Windermere-tó Angliában 1837
gouache 464 x 612 mm Ltsz. 1955-5382

XIX. sz. városképek és utazások MNG 1976

Lányi Sámuel

Thieme Becker

XXII. 362. l.

(Lyka)

Áthozat.		19,759 14
		1000 —
vetkező váltókat:		
		2400 —
tékfárgyak jegyzéke szerint		2000 —

Lányi Sámuel

mérnök és rajzoló

Kékkőn. 14 ma-
gyar várat abrazolo
Nepe, czeket Len-
hard metszette rez-
be és Meggelenteh
Mocsáry Nógrád
vm leírása Pest
1826. C. umben
1833 tól Debrecenben
mérnök
Thieme - Becker
22. 362

876

Weirotter Franz Edmund

Faluzèle. Suite de Paysage dédié à M. Wille. Rr. 12

K. S. —

100 m. 1874.

Lányi Sámuel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

1021

NEMZETI GALÉRIA

Megnyílt az új szerzemények kiállítása

Évenként 1000—1500 képzőművészeti alkotással — festménnyel, grafikával, szoborral, kisplasztikával, éremmel — gyarapszik a Nemzeti Galéria gyűjteménye. A szombaton megnyílt „Új szerzemények" kiállítása a felszabadulást követő negyedszázad során a Galéria tulajdonába került több ezer műalkotásból válogatott gazdag anyagot tárja a látogatók elé. A gyűjtemény festménytára főleg a XX. századi, a két világháború közötti haladó művészek alkotásaival, majd a felszabadulás után született művekkel gyarapodott, de számottevően reprezentálja a XIX. századi magyar festészetet is. Néhány olyan remekművel gazdagodott a gyűjtemény, mint *Lányi Sámuel, Madarász Viktor, Szé-Bertalan, Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál, Rónai József* képei. *Mednyánszky László* híres csavargó portréi szintén az utolsó negyed új szerzeményei közé tartoznak. A galéria új szerzeményei között kapnak helyet *Csontváry Kosztka Mihály Tivadar* nagy méretű alkotásai, továbbá *Fényes Adolf* Babfejtők, Testvérek és kisvárosi utcai képei is.

A nyolcadik vezéralakjának, *Kernstok Károlynak* fő művét, a Vízpartont 1959-ben vásárolta meg a Galéria. Szerepel a kiállításon *Derkovits Gyula* 15 legfontosabb alkotása, s helyet kapott a kiállításon *Dési Huber István* számos műve is, továbbá a szocialista művészcsoport mesterei közül *Egry József*.

LEONÁ

É[illegible]

Pokol — helyiség, mely telis-tele van csinos és szép hölgyekkel,

Benzin — az a szag, amely betölti az egész civilizált világot.

Eladó lány — olyan lány, aki úticéljához érve közli a taxi sofőrjével, hogy hol álljon meg, majd előveszi retiküljét, kinyitja azt, és kihúzza belőle levéltárcáját. Becsukja a retiküljét, szétnyitja a levéltárcáját. Előveszi onnan a pénztárcáját, melyben aprópénzét tartja. Összehajtja levéltárcáját, kinyitja pénztárcáját. A sofőrnek nagyobb összegre kiállított csekket nyújt át. Becsukja aprópénzzel teli pénztárcáját, s ezután összehajtja levéltárcáját. Ezt követően kinyitja a retiküljét, belegyömöszöli a levéltárcát, majd becsukja retiküljét. Kinéz az ablakon, meglátja a tömeget, mely várja a taxit. Hirtelen meglepődik, s ad a sofőrnek egy új címet két mellékutcával távolabb.

Cikcakk — rövidke távolság két részeg között.

Stb — rövidítés, mellyel arról igyekszik meggyőzni másokat, mintha ön többet tudna, mint a valóságban.

Lakás — olyan helyiség, amelyben kikapcsolva a saját televíziódat, ráébredsz, hogy eddig nem is a saját készüléked hangját hallottad, hanem a szomszédodét.

Szerkesztő — az az ember, aki tudja, hogy mi kell neki, csak éppen azt nem tudja, hogy az milyen.

Legényember — olyan férfi, aki soha és senkinek sem kell, hogy számot adjon arról, hogy miért rúzsos a zsebkendője.

Szeberényi Lehel.

Salgó
Lányi Sámuel rajza: xxx u.a.

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Szanda

Lányi Sámuel rajzai u.a.

Századok 1874.84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Szécsény

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.84-1o2 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Sámsonvára

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874. 24-lo2 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Baglyas,
Lényi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Somoskő

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Dévény

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.34-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészete

Gácsvára

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.85-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Fülek
Lányi Sámuel rajza: u. a.

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Hollókő

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Bulyák

Lényi Sámuel rajzai u.a.

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Ecseg

Lényi Sámuel rajzai u.a.

Századok 1874.34-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Kékkő

Lányi Sámuel rajza: u.a.

/Lányi Sámuel kajzoló, kékkői uradalmi mérnök/

Századok 1874.84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Nógrádvára

Lányi Sámuel rajza: u.a.

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

MDK

Lányi Sámuel, [festő]

Önarcképét a posta új

festménysorán láthatjuk

— : bélyeggyűjtés 10

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 15.

Lányi Sámuel, festő 704

Önarchépe szerepel a bélyegsorozaton.

– : Na jelenik meg a második festmény – 9 sor

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 22

Lányi Sámuel, festő

A II. festménysorban szerepel egy művé.

— : bélyeggyűjtés 10

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. jún. 24.

MDK

Lányi Sámuel, festő

Önarckép c. műve lev.-lap-reprodukció is lesz.

— : Festmények – levelezőlapon és bélyegen 6.

Népszabadság, Bp, 1967. szep. 20 [Vidéki]

Lányi Sámuel

Perneczky Géza: „Beszélgetés bélyegművészetről és képzőművészeti bélyegekről".

Magyar Nemzet, 1967. IV. 28.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lányi Sámuel

ORSZÁG VILÁG

1907 JUL 19

BÉLYEGVILÁG

1021

A Magyar Posta új festmény-bélyegsorozata Munkácsy Mihály, Lányi Sámuel, Borsos József, Szinyei Merse Pál, Györgyi (Giergl) Alajos és Benczúr Gyula egy-egy festményét ábrázolja.

Kleiberné, Stugne
többi között a pon

szik. 18.23: A csás
rarészletek. 19.30:
szor előadása. 19.
nem nevetséges, h
zényel. 21.35: Ar
Operetthangversen

JÚLIUS 27. CSÜTÖRTÖK

Kossuth-rádió: 8.22: A Gyermekrádió műsora. 8.35: Balettzene. 9.23: Régi melódiák. 10.10: Saint Saens: Sámson és Delila. 12.55: Verbunkosok. 13.30: Gácsi Sándor riportja. 13.45: Liszt dalok. 14.05: A Rádió jogi műsora. 14.20: Kóruspódium. 14.30: Részletek Wilson zenés játékából. 15.10: Orbán Attila írása. 15.15: Riportműsor. 16.15: Zenekari muzsika. 16.38: Fritz Busch vezényel. 17.15: Filmzene. 17.25: Beszélgetés dr. Kopácsi Sándorral. 17.40: Népi zene. 18.07: Brahms művek. 19.30: Világhírű tenoristák. 20.20: II. Táncdalfesztivál. 22.20: Sporthírek. 22.25: Meditációk. 22.35: Lemezek közt válogatva ... 23.00: Tánczene. 0.10: Verbunkosok.

Petőfi-rádió: 10.00—12.30: Zenés műsor üdülőknek. 12.30: Népi zene. 12.50: Szimfónikus zene. 13.13: Hangverseny gyermekeknek. 14.08: Operettrészletek. 14.25: Dohnányi Ernő zongorázik. 14.35: Zsolnai Hédi énekel. 14.52: Pályaválasztás. 15.00: Csak fiataloknak! 15.50: Alekszandrov együttes új felvételeiből. 16.05: Tíz perc polka. 16.15: Verdi áriák. 16.31: Zenés összeállítás. 16.47: A politikai irodalom legújabb könyveiről. 16.57: Táncok nagyzenekarra. 17.15: Lőrincz László elbeszélése. 17.30: Délutáni frissítő. 18.10: Párbeszéd a sorssal. Rádiójáték. 19.05: Részletek Viktor Jereszko zongoraestjéből. 19.31: Magyar nóták. 20.30: Zenekari muzsika. 21.15: Epizódok Gorkij műveiből. 22.01: Népdalok. 22.20: Gellért Endre írása. 22.30: Operettrészletek.

lok. 13.17: Népi zene. 13
Az Ifjúsági Rádió műs
írása. 15.15: Üzenetek.
17.15: Szimfónikus zene
riportja. 18.00: Új Zenei
dalt Budapestre! 18.35:
19.30: Az ihlet pillanat
22.20: Sporthírek. 22.2
22.46: Népi zene. 23.15:
Filmzene.

Petőfi-rádió: 10.00—12.
lőknek. 12.30: Operarész
goraművek. 14.08: Délu
demar Kmentt énekel.
énekel. 15.19: Szántó Je
kari muzsika. 15.45: S
15.52: Operettdalok. 16.05
Hegedűmuzsika. 16.30:
zik. 16.45: Fúvószene. 1
sei. 17.00: Ötórai tea.
portja. 18.15: Operettrés
vasz 1967. 20.30: Népd
hallottuk. 21.30: Hangv
zene. 22.30: Ádám Gyö
versenynaptár.

JÚLIUS 29. SZOMBAT

Kossuth-rádió: 8.22: L
Operaáriák. 9.05: A Gye
Orvosi tanácsok. 9.25: D
rül. 10.10: Bruno Walte
Mór elbeszélése. 11.33: L
12.15: Operettrészletek.
szélése. 13.17: Kamaraze

Lányi Sámuel, [festő]

L:Csók István

dr Steiner LászlóFestészet a bélyegeken 606.
Élet és Tudomány,Bp.1977, máj.13 XXXII/19

Lányi Sámuel

Önarcképe megjelent bélyegen.

Uj Szó 1967. ápr. 22.

Lányi Sámuel

Önarckép, olaj

Tájkép, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI. kiáll. 1948. jul. 10 l.

MDK

Lányi Sámuel

Önarckép, of.

Tájkép, of.

Reformkor művészete. Főv.Képt. 36.kiáll. 1948.jul.

lo. 1.

MDK

Lányi Sámuel

Önarckép, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv.Képt. 1951. szept. 31.

Lányi Sámuel.

A magyar katona a szabadságért"
" c. képzőművészeti kiállításon
Garibaldi-sapkás önarcképe szerepelt.
(emlitve.)

Kis Ujság, Budapest, 1957. Okt. 2.

MDK

Lányi Sámuel

Önarckép, festm.

Tamás E: Magy. katona a ... Kis Ujság.
1951. okt. 2. 4.l.

MDK

Lányi Sámuel

Önarckép

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

LÁNYI SÁMUEL

184o-ben jakobinus sapkában ábrázolta önmagát.

Végváry Lajos:Munkácsy Mihály Bp.1955.48 l.24 t.

MDK

Lányi Sámuel. 19.sz. első fele

Tájkép

Magy. Művészet 1800-tól. Szépmüv. Muz. 1949.
6. l.

pek, ezek a bronz, arany é

zatok ebben az időben mint

Lányi Sámuel festő M.D.K.

mérnök is volt.

Zuhatagos táj — harkó hatás

1833 után Debrecenben élt s archéseket festett. Pirossapkás Önarchép, Nemzeti Gal.

Kampis, hag. mův. Bp. 1960 491

Lányi Sámuel festő M.D.K.

Mérnök volt eredetileg.

Zuhatagos táj.

1833 után már csak arcképeket festett.

Pirossapkás önarckép.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 700.

A Kultura Világa Bp. 1963.

M.D.K.

Lányi Sámuel,festő

Mérnök volt.Markó hatott fiatalkori gouache festményei re.Zuhatagos táj.Nemz.Galéria.1833 után Debrecenben élt.Arcképfestő lett.Pirossapkás önarckép.Galéria. 491.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III,köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

M.D.K.

Lányi Sámuel, festő

fiatal korában mérnöknek indult, akárcsak id. Markó Károly, akinek quacke-képeit fiatal éveiben utánozni igyekezett (Táj vízcsészel). 1833 után csaknem kizárólag az árchépfestészet felé fordult (Quarchép vörös sapkával, a Nemzeti Galériában).

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

252. old.

Lónyi Sómuel

és Lehnhardt Sómuel a XIX század elején rézmetszetet készítettek a hollókői vórról.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

292 l.

Lónyi Sámuel

a XIX század első felében említésre-méltó arcképeket festett.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

13 f.

MDK

Lajngi Sámuel
(19 század első felében dolgozott)
festő

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harcának tükröződése a XIX. századi magyar festészetben

MMM Évkönyve 1951. 43. l

Lányi Sámuel

Ugyanannyit tudunk róla, hogy vörös sapkás önarcképet festett, egyébként neki is, műveinek is nyoma veszett.

Pogány Ö. György: A magyar nemzeti képzőművészet zialakulása. MTA. II. Tdrs. Tört. Tud. Ont. Közl. XI. (1961.) 352. l.

Lányi Sámuel festő

M.D.K.

Müve a Galériában

Márffy Albin: Átrendezték a XIX. századi magyar festészet kiállitását a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1966. dec. 22. 4.l.

Lányi Sámuel

festő

Szabad Művészet
1951. 194. l.

362. szám.

19 3

Műemlékek Ország

Tárgy:

Schulek János gödöllői utiszámláját utalványozza a miniszter -

A beadvány

Mellékletek

Egyúttal el

Előirat szá

Utóirat szá

Másolta:

Exp. 19 3

Lányi Sámuel

festő

Szabad Művészet

1948. 2 94. l.

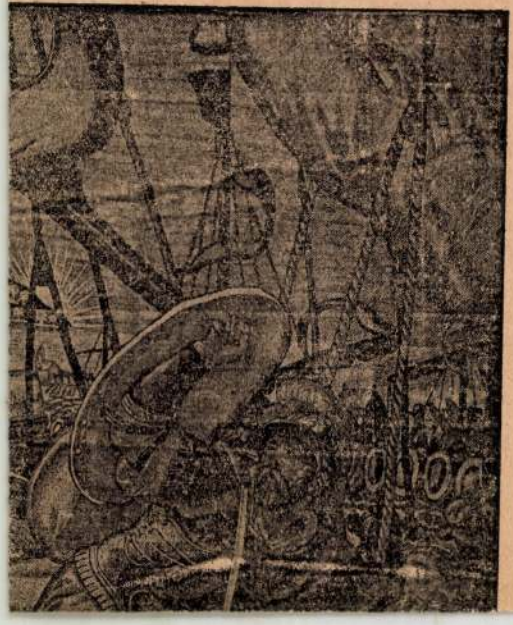

Lányi Sámuel
rajzoló
mücs Lenhardt
léd rézm

Nógrád vára 1826-
ban: Rezm

Barcs 676. sz

Salgóvára 1826.
ugyanazok müve
Rezm

Barcs 684. sz

394. – 401. ll.

Washington
1877

Lányi Sámuel
rajzoló

l.

Barcsayegrivármuz

30-l

Lányi Sámuel

mérnök 1837.

l.

Eperjesy 1929

106.

Ch 1897. III. 30-án liadat, i
chem nemes Tózi Kiadrias
(VIS/97)
vinos, a mit a 78683/97 n. ...

74/97: 621

szoba közepén levő ágyban fekvő beteg mű-
támaszkodik, felesége orvos-
lannal letakart festő jobb kezét keblére tevé
lágitásban lebegő ala-
a művésznek dicsfénytől ragyogó és babérral
utatja. A széken ülő asszony magas
al; mögötte a szekrényen petroleum lámpa
, rövid hajat, bajuszt és szakált viselő szőke
obbra pedig a falon palatta, kép baberág és képtanul-
a ez a jelzés: „MARK – 1895."

szonra, méretei 230:362 cm.
ktober 8-án az 55291/96 sz. rend. alapján.

7.
1897. február 2-án (80/97) (339/96. 387/96) és az elszámo-
97. III. 25-én a 13050 sz. kiírattal (123/97)

MDK.

Lányi Sámuel

Kiállitási hir /MNG./

Magyar Nemzet 1966 dec.22.

Lányi Sámuel festő

magyar Nemzet XI. 1955 dec. 23. 5.

Lányi Sámuel

Jegyző

1840

l.

Rabhaladó

191 l.

Lányi Sámuel

festő

a XIX. sz. elején
Markó Károlyhoz állott
valószínűleg öntekintetés-
ben és az ő hatása alatt
dolgozott. Egy gvás
szabatagos tájképét ismerem (jelzése
Pinx Sam: Lányi)
amely nagyon hasonlít
Markó Ajukori gvássai-
noz.

Lányi Sámuel

rajzoló 1839

lásd

Nyilassy Lajos

alatt

19 Pelágia Kán		**Görög** Bonifác vt. **Izraelita** Tebeth 13
Csütörtök **20** Timót és Maura	Holdtölte 21 óra 53 pk.	**Protestáns** Teofil **Görög** Ignác vt. **Izraelita** Tebeth 14
Péntek **21** Tamás ap.		**Protestáns** Tamás **Görög** Julianna **Izraelita** Tebeth 15
Szombat **22** Zenó vt.	1934 **December** 31 nap	**Protestáns** Zenó **Görög** Anasztázia **Izraelita** S. Vajekhi

51-ik hét

Nap kelte 7 óra 41 pk. — Nyugta 16 óra 12 pk.

Lányi Sámuel

jestö

l. Rapaics Ligeti

46. l.

Lányi

L. 3. *Sámuel*, festő és rajzoló a XIX. sz. első felében. A kékkői uradalom mérnöke volt. Eleinte Markó Károly ifjúkori gouacheaira emlékeztető tájképeket festett (pl. Zuhatagos tájkép), utóbb Lenhardt által rézbe metszett s Mocsáry: Nógrád vm. leírása (Pest, 1826) c. mű részére készült táj- és egyéb rajzai révén lett ismertté. 1833-tól Debrecenben élt.

Gy. L. II. 12. l

Tiepolo modora.

Veneziában 1696 április 16-án.
70 márczius 27-én.

eresztről.

kart Jézust, Nekodemusnak és
évei arimathiai József veszi le
ak balkezét József, jobbját az
z »INRI« betűs feliratot szakítja
s fogja. A feszület előtt, a mely-
bb csont hever, bairól a kibon-
ll, ki mögött egy hívő guggol
ának a két Mária van segítsé-
m épületei bontakoznak ki. Az

6·5 cm. — Lelt. sz. 2175. — Ér-
n hagyománya 1901 július 1-én

y Pál gyüjteményéből, a hol Car-
BLP 196 volt a jelzése.

III.

302 (2175).
655 (520).

302

M.

Lányi Sámuel

rajzoló, kékkői uradalmi mérnök
Rajzai, 1826

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Rorgách-nemzetség pecsétei,1826.

/rézbemetszette: Lenhardt Sámuel/

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Forgách-nemzetség pecsétei, rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Baglyas, 1828; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel rajza

Baglyas, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Buják, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Buják, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Dévény, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Dévény, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

Lévy, Samuel

Paris: Dévenu, 1826. 24p. 8°

Bernardt Samuel

B4-102.I.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Ecseg, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuek

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Ecseg, 1826.

/rézbemetszette: Lenhardt Sámuel/

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

Lévy, Samuel

Paris: Soest, 1826.

[Beschenkgeber: Bernardt Samuel]

84-102.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Fülek, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Fülek,1826.

/rézbemetszette: Lenhardt Sámuel/

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Gácsvára, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Gácsvára, 1826., rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Hollókő, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Hollókő, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Kékkő, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Kékkő

/rézbemetszette: Lenhardt Sámuel/

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuek

Lányi Sámuel rajza /rézbemetszette Lenhardt Sámuel/: Kékkő, 1826

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Századok 1874. 184-2o5 l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Nógrádvára, 1826., rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Nógrádvára, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Salgó, 1826., rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy L. : Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Salgó, 1826. /rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Sámsonvára, 1826. /rézbemetszette Lenhardt Sámuel/.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Sámsonvára, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy I. : Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Somoskő, 1826, rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.1.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Somoskő, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Szanda, 1826.,rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-a lo2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Szanda, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-1o2.l.

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Szécsény, 1826., rézbemetszette Lenhardt Sámuel

Nagy I.: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

Lehmann, Samuel

Leipzig: Breitkopf, 1826. 16th-century sheet music
Lehmann, Samuel

84-10[illegible].

MDK

Lányi Sámuel

rajza: Szécsény, 1826; rézbemetszette Lenhardt Sámuel.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 84-102.l.

Lányi Sámuel

MDK

NÓgrád várának képe. — —
jelezve: "Raj. Lányi Sám. ing.
-- S. Lehnhardt sc."

306.o.
repr. 299. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel MDK

"Baglyas" /Bag lyas várának képe/
jelezve:
"R.Lányi -Lehnhardt sc./"

359.o.
Repr: 363. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel

MDK

Salgó várának képe.

Fent "Salgó" jelezve"R. Lányi -Lenhardt sc"

rézmetszet.

357.o.

repr. 360. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel MDK

"Szanda" / a vár képe/
jelezve: "R.Lányi Lehnhardt sc."
Rézmetszet.

366.o.
repr.:374. kép.

Genthon:Nógrád.1954.

Lányi Sámuel

MDK

"Hollókő várának képe.

Jelezve: R. Lányi - Lehnhardt sc.
rézmetszet.

217.o.

repr.: 177. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel

MDK

"Szécsény" / a kastély képe/

Jelezve: "Raj. Lányi.- Sám. Lehnhardt sc."

Rézmetszet.

Genthon:Négrád.ő 1954.

371.o.

repr.:379. kép.

Lányi Sámuel

MDK

Ecseg Várának képe.

Felirat: Ecseg.

Jelezve: R Lányi - Lehnhardt sc."

187.o.

repr.: 128. kép.

Genthon: Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel MDK

"Sámson vára"

Jelezve: "R.Lányi -i Lenhardt sc."

361.o.

repr.: 368. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi /Sámuel/ MDK

rájzoló
/ kékkői uradalom mérnöke./

Bujak várának képe.
Jelezve:"R. Lányi - Lehnhardt sc."

155.o.
repr.: 82.kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lányi Sámuel festő [illegible] M. D. K.

Salgó váráról készült rajza (1826)

repr:

Dornyay Béla: Salgó várrom és az alatta fekvő Salgó menedékhár. Salgotarján 1935, 11

M.D.K.

LÁNYI Sámuel
a kékkői uradalom mérnöke volt

Nógrád látképe. , rajz
Rézbe metszette: Lehnsherdt Sámuel.

Rózsa György: Nórád várának ábrázolásai

Müvészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 192.1.

Művészettörténeti Értesítő 1961. 2–4. sz.

Lányi Sámuel

MDK

Repr: Bujak romjai a XIX sz. elején.

Lenhardt Sámuel rézmetszete Lányi Sámuel rajza után.

27.o. 10. kép.

Patay Pál: A bujáki vár. Bp. 1959.

Lányi Sámuel

Nógrád vára 1826-ban.
Rajzolta fenti;
Lenhardt réz-metszete

Az Egri Vár-muzeum
Barcsay - gyűjteményének vezetője.
Bpest, 1937. 676. sz.

Salgó vára 1826-ban
Rajzolta fenti Metszette
Lenhardt u.o. 684. sz.

Lányi Sámuel

tájrajzoló.

Kékkői uradalmi mérnök. 1825–1848. Rajzaiból több rézmetszésben örökíttetett különösen Lenhardt Sámuel rézmetsző által.

1. Nográd vára.
2. Fülek.
3. Kékkő
4. Szécsény.
5. Hollókő.
6. Salgó
7. Somoskő
8. Baglyas.
9. Buják
10. Ecseg
11. Szanda
12. Sámson vára
13. Díveny.
14. Gács vára.
15. Forgách nemzetség pecsétei stb. (Lásd Mocsáry Antal. Nográd vármegye leírása. Pest 1826. I–IV. Köt.)

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig Századok. 1874. 94. l.

Lányi Sámuel

Lányi Sámuel, magyar tájrajzoló, kékkői irodalmi műnök (1825–1848.) Rajzai által több rézmetszésben örökíttetett különösen Lehnhardt Sámuel rézmetsző kéze által; ilyenek:

1. Nógrád vára, 2. Fülek, 3.) kékkő, 4.) Szécsény, 5.) Hollókő, 6.) Salgó, 7.) Somoskő, 8.) Baglyas, 9. Buttyák,

10.) Ecseg, 11.) Szanda, 12.) Sámsonvára, 13.) Dióczny, 14.) Gácsvára, 15. Forgácsnemzetség pecsétei stb. (Lásd Mocsáry Antal Nógrád vármegye leírása. Pest, 1826. I–IV. Köt.)

Nagy Iván, Háradok

1874. 94. l.

Lányi Sámuel

Lányi Sámuel, magyar tájrajzoló, kékköi uradalmi nárnök (1825–1848.) Rajzai által több vézmetszésben örökítetett különösen Lehnhardt Sámuel vézmetszö kere által; ilyenek:
1. Nógrád vára, 2. Fülek, 3.) kékkö, 4.) Szécsény, 5.) Hóllókö, 6.) Salgó, 7.) Somoskö, 8.) Baglyas, 9. Bulják, 10.) Ecseg, 11.) Szanda, 12.) Sámsonvára, 13.) Divény, 14.) Gács vára, 15. Forgácsnemzetség pecsétei stb. (Lásd Mocsáry Antal Nógrád vármegye leírása. Pest, 1826. I–IV. Köt.)

Nagy Iván, Háradok

1874. 94. l.

Sámuel

Lányi ~~Sándor~~ tájrajzoló uradalmi mérnök a 20-as evekben Lenhardt metszetében egy 14 darabból álló vársorozatot adott ki. (Lyka: Tbv. m. I. 55.)

Mocsáry nógrádi monografiájában jelentek meg.

Lyka, Tbv. m. IV. 52.

Hazadok, Rézmetszetek 1826

Fényes Elek N. Gazd. névtár, Pest, é. n. p. 116.—

Lósy-Schmidt, Hortobágyi Köhid, 1926 p. 52.,

Köszeghi nemes Családok 1899. 208.—

Művészet, III. 201.

Lányi Sándor

Mátyás király
Sabácnál c. rajza
fametszetben repr
(eredetileg hol jelent
meg, nem említi)

Siklóssy László

A magyar sport ezer
évé. I. k. Bp. 1927.
227. l.

A VU XV. 3 (1868. jan. 19.)
29. oldán.

Lányi Sarolta

Irod. Ujs. II. évf. 3. sz. 5 l.
1951. febr. 1.

MÜVTÖRT DOK.

Z.LÁNYI VERA dr.
Fényes Adolf a szegény emberek életének festője.
1-5 ill.

Szabad Müvészet V.év.
1951.3.sz.115-2o oldal.

A reformkor művészetének kiállításán

A Fővárosi Képtár kiállítást rendezett a szabadságharcot megelőző reformkor képzőművészeinek alkotásaiból. Öt teremben 124 rajz, kép és szobor, egy csomó ötvösmunka s egyéb apróság: ez a kiállítás. Megható tárlat: 120—140 esztendőre tekinthet vissza nemzeti multjára a látogató. Nevekkel találkozik — mint *Barabás Miklós, Brocky Károly, Markó Károly, Kisfaludy Károly, Kovács Mihály, Orlay-Petrich Soma* s a szobrász *Ferenczy István* —, amelyeket a művészettörténetből, sőt részben az irodalomból is jól ismer s művekkel, amelyek ezeket a neveket ismertté tették s végül is meglehetősen zavarban van, hogy mit is mondjon önmagának, hogy a meghatottságon túl *őszinte* is legyen.

*

A művekből kivétel nélkül megállapítható *az elnyomó (holott kisszerű és felröppenni soha nem tudó) osztrák szellem* levethetetlen és minden sajátosan nemzetit, vagy sajátosan egyénit megfojtó hatása, viszont az alkotások mégis vannak. képzőművészeink — hála *Kazinczy* hallatlan buzgalmának és energiájának — mégis dolgoztak és viaskodtak ez elnyomás alatt s az iszonyúan nehéz körülmények között felszínen tartották magukat és magukkal együtt, ha ezerszer befolyásoltan, de mégis csak a magyar képzőművészetet is. Nagy dolog ez, még akkor is az, ha az ember csorba érzésekkel távozik a kiállításról.

*

Mert csorba érzésekkel távozik. „A reformkor művészete", olvassa, *de a reformkor nagy forrásaiból, áldott lázaiból szinte semmit vagy csak nagyon-nagyon keveset talál a műveken.* Széchenyinek például semmi nyoma rajtuk. Kossuthnak sem. De hiába keresem annak a jelét is, hogy a fájdalmas titán *Vörösmarty* ekkor már megírta a *Szózatot* és hogy a művek egy részének születési idejében *Petőfi* égő zsenije már fennen lobogott, sőt megvolt *Arany* Toldija is s lendült már az a nemzedék, amely később megfogalmazta a 12 pontot és megtöltötte nagyszerű tartalommal nemcsak 1848 március 15-ét, hanem még a mi életünket is.

A kor képzőművészeti alkotásain mindennek semmi jele. *Az irodalom, úgylátszik, sokkal előbb ébredt, érzékenyebb volt* és sokkal nagyobbat, tisztábbat és forróbbat tudott kiáltani. Talán csak *Kisfaludy Károly* képeiben van valami, a kor irodalmához hasonló feszítő lobbanás, *Brocky Károly* munkáiban, *Markó Károlyéban, Kovács Mihályéban* és *Ferenczy Istvánéban. Ferenczy Kölcsey*-szobra szép és merész. Meg (vagy elfoguk volnék Petőfi miatt?) *Orlay-Petrich Somáéban.* De *Lányi Sámuel* önarcképén is úgy van odavágva a fejre a sapka nagy piros foltja, hogy ez, az ember érzése szerint, a szín-merészségen túl a lélek más irányú izzásából, a reformkori izzásból is kifejez valamit. Egyebekben jellegzetesen Biedermeyer pepecselés, finomkodás, édeskedés és kisszerűség mindenütt. Szinte hihetetlen, hogy ezeknek a műveknek születésével egyidőben már dübörögtek a *„Zalán futásá"-nak* robusztus hexaméterei. Van abban valami törvényszerűség, hogy a képzőművészet így elmaradt az irodalom mögött? Bizonyára, bár a XX. század irodalmi és képzőművészeti megújhodásának egybeesése ellentmond ennek. Viszont a XX. század elején viszonylagosan szabadok voltunk, marad tehát a reformkor képzőművészeti maradiságának megokolásául: az elnyomatás. Mert a francia festők például milyen másként beszéltek már akkoriban!

*

Ha klasszifikálnom kellene, én magam részéről okvetlenül *Brockynak adnám az elsőséget.* Lehet ugyan, hogy csak heves vita után, mert *Markó Károly is erősen csábít.* Brocky *Önarcképe* és *Ébredése* kemény férfikéz és férfilélek munkája s ugyanaz például Markó Károly *Pusztája* és *Naplemetéje* is. Orlay-Petrich *Édesanyám*-ja mélyen megható. Ferenczy István Kölcsey-szobráról már szóltam s ha még megemlítem *Zichy Mihály* két korai olajképét, körülbelül be is fejeztem a kiállítással kapcsolatos képzőművészeti élményeimet.

*

Van egy Petőfi-kép, *Mezey József* festette: dühítően kispolgári. Egy fantáziátlan, álmatag lény néz ki az apró kis keretből. Ugyan mit szólt a képhez Petőfi, ha ugyan látta? Nyilván nevetett vagy káromkodott rajta. Orlay-Petrich rajzolt róla igazi képet: nyilván olyan volt Petőfi Sándor. Hanem az nem látható a kiállításon. Csak még egy kis Petőfi-szobor vasból (erős a gyanum, hogy nem is az eleven ember, hanem Barabás képe után mintázta *Züllich Rudolf*), meg egy kis s ugyancsak vasból öntött Kossuth-szobor: csupa báj és cukrosság mind a kettő. Milyen volt hát valójában a küzdő Kossuth Lajos? Mert hogy ilyen nem, az bizonyos.

D. S.

Új Állatkerti Színpad:

Aida (Nicolaidi) hétfő 8 ó.

Lammermoori Lucia kedd 8 ó.

Carmen (Nicolaidi) csüt. 8 ó.

teljes operaházi előadásokban.

lák rendbehozására, a pedagógusoknak és az MNDSz-nek, akik munkájukkal kifejezik, hogy a közművelődés előmozdítása érdekében mindenkinek a kormányzat hozni.

A kiáltvány végül felhívja a magyar társadalmat, hogy minden városban és községben alakítsák meg a „Dolgozók is iskolákért" helyi intéző bizottságát.

Bereczky Albert az új református püspök

A dunamelléki református egyházkerület presbitériumai titkos szavazással a lemondott dr. *Ravasz László* utódává *Bereczky Albertet* választották püspöknek. A magyar református egyház új hetilapja: *„Az Ut"* így ír Bereczky Albert püspökké való megválasztása alkalmából:

„A dunamelléki egyházkerület

pesten. Középiskoláit Kunszentmiklóson, Kecskeméten, Pápán, a teológia-akadémiát Pápán és Báselben végezte. Lelkészi szolgálatát 1916-ban kezdte el a salgótarjáni bányászgyülekezetben. 1927-ben *Tildy Zoltánnal* együtt megrendezik az első református nagygyűlést, amelyre hivásukra 15.000 ember sereglett össze. Az-

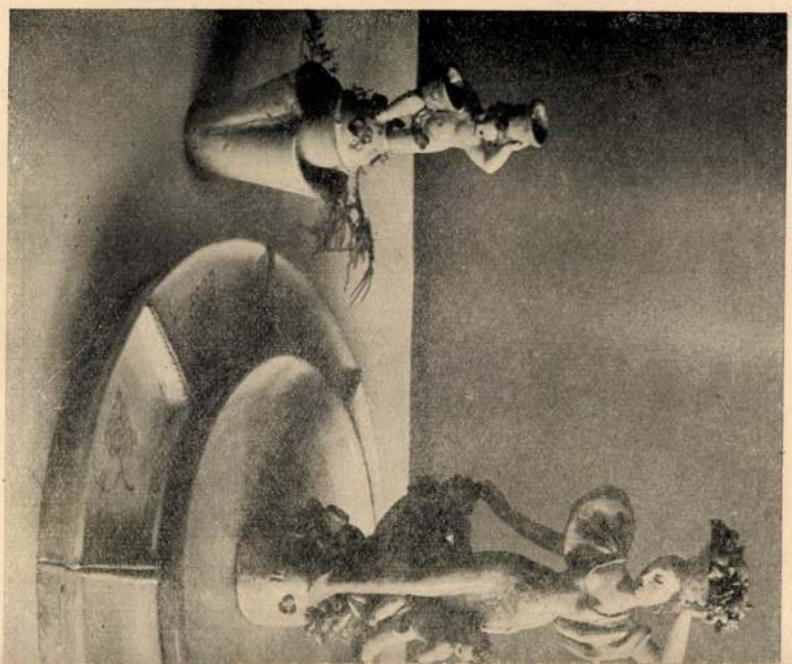

reczky Albertben képviselt magatartás között különbségek, az evangélium hitében és engedelmességében élő katolicizmus mindig fel fogja ismerni a közös igét és a közös lelket Bereczky Albert szolgálatában."

Bereczky Albert püspök 1893 augusztus 10-én született Buda-

[illegible] hogy az *eddigi 3.28-szoros szorzószám helyet 4 lesz a szorzószám* és így az utas kerek összegeket fizet. A legkisebb út 3 forint lesz, miután az első tarifa 0.75 forint. Forintonként az emelkedés 17 fillért tesz ki. Az emelést előreláthatólag *augusztus elején léptetik életbe.*

Megnyílt a Hirlap színházjegyirodája

Elővételi jegyek a Vígszínház, Belvárosi, Művész, Fővárosi Operett, Vígopera, Medgyaszay Színházak, Állatkerti Színpad, valamint a Kamara Variété és a Fővárosi Nagycirkusz előadásaira naponta délelőtt 9-től délután 4 óráig kaphatók (V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78). Ugyanott a Fedettuszodába féláru, a Palatinus-strandra kedvezményes jegyek kaphatók. Toto tipszelvények!

KUTATÁS

LÁNYI SÁMUEL ÉLETÚTJA
1791—1860

A magyar folyószabályozás és geodézia történetének egyik legrokonszenvesebb és egyben legtevékenyebb egyénisége *Lányi Sámuel*. Nevét a lexikon *Lányi Soma* alakban — mint festőét őrzi, néhány sort szentelve ifjúkori rajzainak és csodálatos finomságú, a legmagasabb klasszisokba tartozó önarcképének. Születésének, halálának, sőt élete nagyobbik felének részleteit is — levéltári kutatásaink alapján — szinte csak napjainkban sikerült felderítenünk.

Iglón született 1791-ben,[1] magyar nemesi családból. Atyja városi polgár. Életkörülményeiről ugyan semmit sem tudunk, valószínűsíthető azonban, hogy nem volt gazdag ember. Fia iskoláit az iglói alsófokú iskolák után a késmárki ág. ev. lyceumban, illetőleg a kassai kir. jogakadémián folytatta. Már a húszas évei végén járt, amikor beiratkozott a pesti Institutum Geometricumba. 1821-ben tette első szigorlatát, mérnöki oklevelét pedig 1823. szept. 26-án nyerte.[2]

Tanulmányait — feltehetően — nehéz körülmények között végezte, mert az első elemitől a kassai jogakadémiáig szükséges 13 esztendő mellett tíz esztendei kiesés mutatkozik az Institutumba való beiratkozásig. Kenyérkereső éveknek tekintsük-e ezt a tíz esztendőt, amikor talán szerény tőkét gyűjtött ahhoz, hogy a mérnöki diplomát megszerezhesse?

Levéltári források tanúskodnak arról, hogy mint mérnökjelölt, 1821 és 1822 nyarán mérnöksegédként a *Balassi* bárók kékkői uradalmában dolgozott. Fenn is maradt 1822-ből egy térképe, amely a Kékkővel határos Nógrád megyei Nagykürtös pusztát ábrázolja. Ezen kékkői uradalmi mérnöknek írja magát.[3]

Ebből az időből valók első, a művészettörténet által is számontartott grafikai alkotásai. *Mocsáry A.*[4] Nógrád megyei monográfiája (4) számára készített 15 képet, melyet *Lenhardt Sámuel* metszett rézbe (5). Neve tehát a nógrádi vár- és tájképek, rajzok által vált a nagyközönség előtt ismertté. A képek: I. kt. (217. l.) Szécsény várának alaprajza (feltehetően saját felmérése alapján); II. kt. (36. l.) Karants Hegye; III. kt. Nógrád, Filek 1593-ban; Baglyas, Buják, Divény, Ecseg, Fülek, Gács, Kékkő, Salgó, Sámson vára, Somoskő, Szanda és Szécsény című várképek. A Szécsényt ábrázoló rajzon a falu és a vár látható; a többi csak a várakat ábrázolja (4) és (5).

A képek aláírása általában *„Lányi S."*; az egyetlen kivétel Nógrád várának képe (III. kt. 18. l.), ahol a felirat (signo): *„Raj.*[zolta] *Lányi Sám.*[uel] *Ing.*[enieur]." Ez alapon *a festő és a mérnök Lányi személye biztosan azonosítható.*

Jóval későbbről ismeretes egy ezekkel rokon, színezett acélmetszete is. Címe és tárgya: „Trencsén megyei köznép" [-viselet]. A Regélő 1839. évi 2. számának mellékleteként 20,2×27,0 cm nagyságban jelent meg. Élénken, de kevés műgonddal színezett acélmetszet. Rajzolóit *Pataki D.* id. munkája nem említi; *P. Molnár Zsuzsa* meghatározása és szíves levélbeni közlése szerint szerzői: *Nyulassy Lajos* és *Lányi Sámuel*. Az eredetin a signo csak annyit árul el, hogy *„metszette Kohlman K[ároly]"*.

A metszet rajza eléggé primitív. Az előtérben több személyből álló, beszélgető csoport, jellegzetesen szlovák népviseletben. *Lányi* a hátteret rajzolta, mégpedig nem 1839-ben, hanem sokkal korábban.

A kép háttere — *Jassik Menyhért* (6) közlése szerint — a Trencsén megyei Zsigmondháza környékét ábrázolja. A vonatkozó szöveg (id. h. 42. o.) erről a következőket mondja:

„Zsigmondháza; báró *Balassa Zsigmondrul* így nevezett azon pompás négyszögkastély, mellynek mostani helyén hajdan *Zsigmond* épittetett volt egyet fábul; e jelenlévőt b. *Balassa Pál* létesité, azon szenvedélyes épittető, ki Nógrád megyében keblezett Kékkő várának is északi új részét emelteté."

„Zsigmondháza" önkényes megnevezés. *Lipszky* Repertoriuma (1808) szerint azonos a Vágbesztercéhez (Pova Z. Bystrice) tartozó Orlove pusztával, a mai hasonló nevű községgel, mely az 1895. évi Helységnévtár szerint 48 házból állott. *Lányi* rajzán — a kastélyon és a Vág partján levő uradalmi malmon kívül — egyetlen ház sem látható.

A szövegben említett *Balassa Zsigmond* az első orlovei kastélyt házasságkötése előtt, feltehetően 1580 és 1585 között építtette. A nagy műveltségű, világlátott főúr 1585-ben vette nőül *Zborovszky Sámuel* lengyel herceg leányát. Esküvőjén személyesen rész vett a lengyel király is. A töröktől megrongált Kékkő várát is 1619-ben ő építtette újjá, de a mai zsigmondházai kastély újjáépítésére csak jóval később, *Balassy Pál* idejében került sor. *Lányi* már ezt a kastélyt ismerte.

Nem látjuk kétségesnek, hogy Zsigmondháza rajzát *Lányi* Kékkő és a többi, már említett vár rajzával együtt, uradalmi szolgálatának első éveiben (1825—1823) készítette, és a Regélő szerkesztőjének a folyóiratban több ízben megismételt ama nyilvános felhívására, hogy az olvasók — közlés céljára — bocsássák rendelkezésre kész rajzaikat, küldte be 1838-ban rajzolói próbálkozásainak e korai termékét. Az alakos jelenetnek a háttérre való illesztését *Kohlman* végezte el, nem sok hozzáértéssel. Munkáját a kép távlata sínylette meg.

Lányi 48—50 éves korában már kiforrott művész, jó nevű festő. Bizonyosnak látszik, hogy az 1810—1820 közötti években módszeresen festészetet tanult. Hogy hol és kinél, ma még rejtély. Tájrajzain *Markó Károly* hatása ismerhető fel. Valószínű, hogy ismerték egymást. Teljesen egykorúak. *Markó* az Iglóhoz közeli Lőcsén (Levoča) 1791 őszén született, és 1860 novemberében halt meg. *Lányi*hoz hasonlóan ág. ev. vallású; tehát már középiskolás éveikben találkozhattak. *Markó* is mérnöknek készült, sőt egy évtizeden át mérnök is volt, és úgy váltott át a képirói (festői) pályára. Fiatal korában *Müller János Jakab* lőcsei festő hatása alatt dolgozott. *Müller* jellegzetesen gouache-modorban festett. Igen valószínű, hogy *Müller J. Jakabbal Lányi* is személyes kapcsolatba került.

Markó kezdetben a lublói (Lubovná) uradalom, majd az egri érsekség geometrája. Mérnöki tevékenységének területe tehát részint *Lányi* szülővárosának, részint kékkői uradalmi mérnöki munkálkodása színhelyének közelére korlátozódott. A személyes ismeretség és a közvetlen hatás lehetősége tehát adva volt.

A Szépművészeti Múzeumban levő *Szentiványi*-féle

cédulaanyagban található — évszám nélküli, talán *Szendrey*től vagy *Szentiványi*tól származó — kéziratos feljegyzés szerint: „*Lányi* a XIX. század elején valószínűleg *Markó*val állott összeköttetésben, és az ő hatása alatt dolgozott. Egy gvas zuhatagos tájképét ismerem (jelzése: *Pinx, Sam. Lányi*), amely nagyon hasonlít *Markó* ifjúkori gvassaihoz."

Művészettörténeti irodalmunkban többször is említésre kerülő „Zuhatagos táj" c. képe ismeretlen helyen lappang. Az idézett feljegyzés gouach-nak (guazzo-nak) mondja. Nem lehet tehát azonos a Magyar Nemzeti Galériában őrzött, vászonra festett olajképpel, amelyen zuhatag nincsen. Ez a kép 57,5×46 cm nagyságú. (Ltsz. FK. 7785—5924.)

A kép előterében jobb oldalról egy patak csillogó vize húzódik hátrafelé, két oldalt emelkedő parti szegéllyel. Jobbról magas fák és bokrok: baloldalt szekérút vezet fel a dombra. Ezen a parton még egy templomrom nyúlik az ég felé. A háttérben halvány hegyvonulatok látszanak. A világoskék égbolt a képnek kb. felét foglalja el. Nagy szürke és fehér megvilágított felhőkkel van tele. Signatura lent, a középtől balfelé: „*Lányi S. 1840*". A képet a gyűjtemény Szabó Endrétől vásárolta meg.

A Magyar Nemzeti Galéria azonban — a már említett FK 7785—5924 ltsz. tájképén kívül — *Lányi*nak két gouache festményét is őrzi. Mindkettő eredetileg a Fővárosi Képtár tulajdona volt; 1955-ben onnan kerültek át a Szépművészeti Múzeumba, ahol saját leltárukba is bevezették őket; majd onnét a XIX—XX. századi rajzanyaggal együtt jutottak mai helyükre: a Magyar Nemzeti Galériába. Az egyik kép észak-amerikai, a másik angliai tájat ábrázol. Mégpedig:

1. *Albani New Yorkban, Észak Amerikában.* Papír, gouache. 51,2×36 cm. Jelzés lent jobbra a kép alatt: *fest. Lányi Sám.*—Ltsz: F 1955—5381 Lent a kép alatt középen: ALBANI NEWYORKBA Észak-Amerikába.

2. *Stores a Windermere tó mellett Angliában.* Papír. gouache, 52,7×36,3 cm. Jelzés a kép alatt jobbra: *fest. Lányi Sám. 1837.*-Ltsz: F 1955—5382. A kép alatt középen: STORES a Windermere tó mellett Angliába.

Mivel semmi nyoma annak, hogy *Lányi* bármikor is Angliában, s különösen Észak-Amerikában járt volna, mindkettő — minden valószínűség szerint — másolat. Alább részletesen szólunk arról, hogy *Lányi* 1834-től 1837-ig a Tisza térképezési munkálatainak vezetője volt. Ez a feladat őt szigorúan helyhez kötötte. A képek eredetijeit tehát csakis valamelyik Tisza-menti úri- (főúri) lakban vagy talán *idb. Vay Miklós* zsolcai kastélyában láthatta, még az öreg generális életében. Az *idb. Vay Miklós* ugyanis a Tisza és Körös-vidék folyószabályozási munkálatainak királyi biztosa (commissariusa) volt (1); ezért hivatalból is gyakrabban össze kellett találkozniuk. *Kazinczy*tól tudjuk, hogy *Vay* golopi könyvtár- és zsolcai fogadószobája tele volt külföldi metszetekkel]7a). Ezeket a báró külföldi útjairól (7b) hozta magával. *Lányi* pedig mint csoportvezető mérnök, több ízben is megfordult *Vay Miklós* zsolcai kastélyában.

Lányi olajfestményei között önarcképe is fennmaradt. Egyben ez az egyetlen arckép, amelyet tőle ismerünk. A csodálatos szépségű, finom alkotás egyenrangú *Barabás Miklós* legszebb portréival. E képen a művész szeme szürke, dús bajusza és körszakálla barna. Fejét vörös frigiai sapka takarja. (A kép nagysága 63×50 cm, jelzete: 8071;—5039.) Signó lent, balra: „*Lányi Samu 1840*".

Kampis Antal (8) szerint *Lányi* 1833 után már csak arcképeket festett. Ezt a megállapítást a fentiek cáfolják. Magam is bizonyosra veszem azonban, hogy *Lányi* 1830 és 1840 között nagyon sok arcképet festett, mert nem juthatott volna el a művészet oly magas fokára, amelyet önarcképe jelez, ha nem így történt volna.

Ez idő szerint azonban önarcképén kívül egyetlen arcképfestménye sem ismeretes.]5[Ez a magyar arcképfestészet nagy rejtélye, mert kell *Lányi*tól származó olajportréknak lenniük. Lehetetlenség, hogy az önarcképén kívül valamennyi elpusztult volna! Hiszem, hogy a rendszeres kutatás nem lesz eredmény nélküli.

Hogy ilyen adottságok mellett miért készült *Lányi* is, *Markó* is a mérnöki pályára, azt a kor szelleme magyarázza. A festőművészi hivatás gyakorlása abban az időben kevés megrendelővel és sok súlyos bizonytalansággal terhes szabad pálya volt. Egy közepes tehetségű mérnök is félig iparosszámba ment. (*Széchenyi* még *Beszédes*t is lenézte, és hagymaszagú, ápolatlan parasztnak tartotta (9,10).) „Egy nyárspolgárra nézve nem is lehetett volna nagyobb csapást képzelni, írja *Lyka* (11), mint ha fia művészi, például színészi, képírói pályára tévedt."

Éttől a szerencsétlenségtől *Lányi* tehát megkímélte szüleit, és megmaradt a mérnöki pályán. Ott is a kiválók közé tartozott. Az Építési Igazgatóságnál levő minősítési lapja szerint különösen jártas volt a felső matézisben, a háromszögelésben, és kimagaslott mindenfajta felmérési, vízmérési és vízépítési feladat megoldásában (3).

Amikor 1823 őszén megszerezte mérnöki oklevelét, már évtizedek óta érvényben volt, és a gyakorlatban is megvalósult II. Józsefnek 1788. május 22-én kiadott rendelkezése. Ez arra kötelezte az Institutum Geometricumtól mérnöki oklevelet nyert ifjakat, hogy oklevelük megszerzése után két esztendőt — gyakorlatszerzés végett — az Országos Építési és Hajózási Igazgatóság főfelügyelete alá tartozó kamarai mérnöki hivatalok egyikénél vagy valamelyik megyei hites mérnök oldalán mérnöksegédként töltsenek el. Az ifjú *Lányi* arra törekedett, hogy az akkor már nagyhírű *Huszár Mátyás* nagyváradi kamarai mérnök hivatalához kerülhessen, ahol vele közel azonos korú fiatal mérnökök a Körös—Berettyó vidék szabályozásán fáradoztak.

Első feladatként a Sajó felvételét kapta. A folyónak Felsőzsolca és Kesznyéten közötti szakaszáról kellett hosszszelvényt készítenie. Ez a műve napjainkig fennmaradt (12).

Úgy tűnik, *Vay Miklós* generális, kormánybiztos kívánsága lehetett, hogy *Lányi* éppen a Sajónak ezen a szakaszán bizonyítsa tehetségét. *Vay* Alsózsolcán lakott, Kesznyéten pedig a Sajó és Takta torkolatánál van, nem messze a Tiszától. Így módjában volt *Vay*nak munka közben is felkeresni az ifjú mérnököt, akit valószínűleg már Kékkőről, de legalább is *Balassi* báró szavaiból ismert. *Lányi* kitűnően vizsgázott az öreg generális előtt, s ennek következményeként az ő ajánlásával jelenhetett meg Nagyváradon a kamarai mérnöki hivatalban.

Huszár Mátyás mérnökei már jóformán elkészültek a Körösök, a Berettyó, a Hortobágy és a többi kisebb vízfolyás felvételével. Főként térképmásolási és tisztázati munkák voltak hátra. Ezekben *Lányi* még részt vett, majd az elsők között volt, akiket *Huszár* áthelyezett az akkor kezdődött Duna-mappációhoz. Az időközi jelentésekből tudjuk, hogy *Lányi*t a Duna-menti háromszöghálózat kifejlesztéséhez, majd a folyam libellációs munkálataihoz osztotta be (1). Tulajdonképpen itt került először és tartósan össze *Lányi Vásárhelyi*vel.

Életkörülményeikben sok a hasonló vonás. Mindketten felvidéki születésűek és ágostai evangélikusok. Lehetséges, hogy *Lányi* atyja is — *Vásárhelyi*éhez hasonlóan — iskolamester, ami az időben nemcsak tanítót és kántort, hanem még harangozót is jelentett. *Vásárhelyi* öt évvel fiatalabb *Lányi*nál, mérnöki oklevelét azonban hét évvel korábban szerezte meg (2). Ennek következtében négy évvel korábban (1819) került a Körös-mappációhoz, és annak alaphálózat-fejlesztő háromszögelési és szintezési munkálataiban jelentős része volt (1).

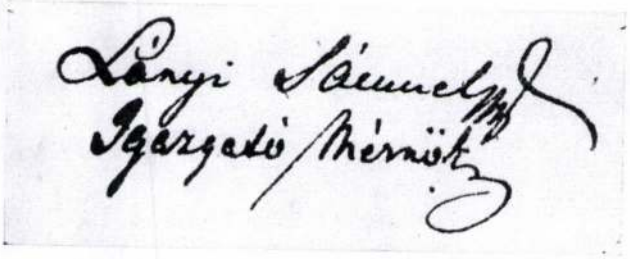

1. Lányi Sámuel aláírása egy 1842. évi jelentéséről

2. *Lányi Sámuel: Önarckép. 1840 (Magyar Nemzeti Galéria)*

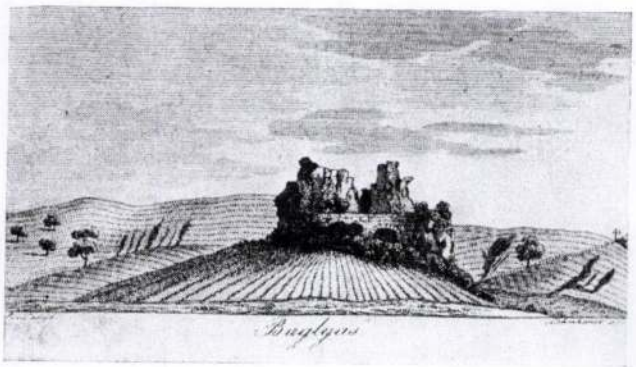

3. Lányi Sámuel: Baglyas vára (Mocsáry A. könyvéből)

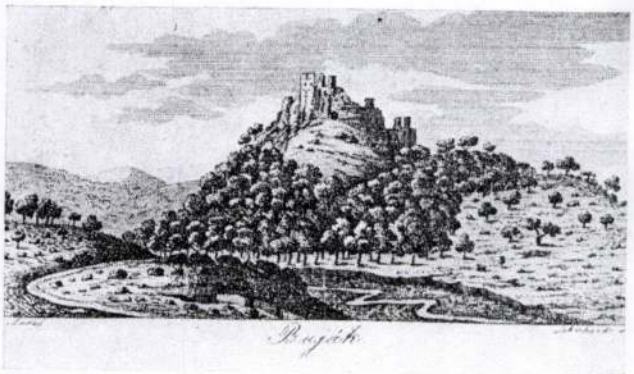

4. Lányi Sámuel: Buják vára (Mocsáry A. könyvéből)

5. Lányi Sámuel: Dévény vára (Mocsáry A. könyvéből)

Ennyi is elegendő annak érzékelésére, mennyi dinamizmus élt *Vásárhelyi*ben, míg *Lányi* inkább magának-való, szerény művészlélek volt. Talán szerencséje, hogy akkor, amikor ő Váradra került, már a múlté volt az a két kemény összecsapás, amely *Huszár* és hevesvérű beosztott fiatal mérnökei, köztük főként *Vásárhelyi*, illetőleg *Bódogh* között robbant ki, megmozgatván még a helytartótanácsot is (1).

A fennmaradt iratokból kivehetően a legjobb viszony alakult ki *Huszár Mátyás* és az ifjú *Lányi*, de éppúgy *Lányi* és *Vásárhelyi* között is. Ezt nem zavarta az, hogy 1826—1828 között *Lányi* mintegy helyettese *Huszár*nak. (Az akkori hivatali szervezet ilyen beosztást és ranghelyet nem ismert.)

1824 óta a Körös-térképészet teljes mérnöki kara a Dunán dolgozott. Budától a szerb—török határig (ami akkor Belgrádnál volt) ők fejlesztették ki a háromszöglánccolatot, majd megkezdték a folyam mindkét partvidékének részletes felmérését (1). *Lányi* a háromszögelésben jeleskedett. Semmiképpen sem volt ez könnyű feladat. Pétervároadot leszámítva egyetlen jól meghatározott asztrogeodéziai alappont sem állott rendelkezésükre. Nagyon pontosan kellett tehát dolgozniuk, hogy a láncolat a mérési hibák következtében el ne csavarodjék. Emellett a szerb—török határőrök miatt is állandóan veszélyben voltak. Egyik mérnöktársát, *Meltzel Jánost*, a Kazán-szorosban, amikor egy kimagasló hegycsúcson háromszögelt, mérés közben érte a török határőrök golyója. Ott a helyszínen meghalt. A szomorú esetet *Lányi Sámuel* csoportfőnöki jelentése örökítette meg (1).

Ez az eset 1833 őszén történt. Ekkor már jóformán teljesen elkészültek a Duna háromszögelésével. A munkában — beosztottként — *Vásárhelyi* is részt vett. Így jutott sok értékes háromszögelői tapasztalathoz, melyek alapján megírta két, háromszögelési tárgyú, latinul, illetőleg németül kiadott tanulmányát (13, 14). Ez a két kis írásmű igen hathatósan segítette elő *Vásárhelyi*t abbeli törekvésében, hogy elfoglalhassa *Huszár Mátyás* főnöki székét, ami 1829. május 1-én történt meg (1).

Vásárhelyi egyelőre semmit sem változtatott *Lányi* beosztásán. Amikor pedig elkészültek a Duna és Al-Duna háromszögelésével, a Tisza-mappáció igazgató főmérnökévé nevezte ki. *Lányi* ekkor átmenetileg, életében immár másodszor Nagyváradra költözött, majd rövidesen

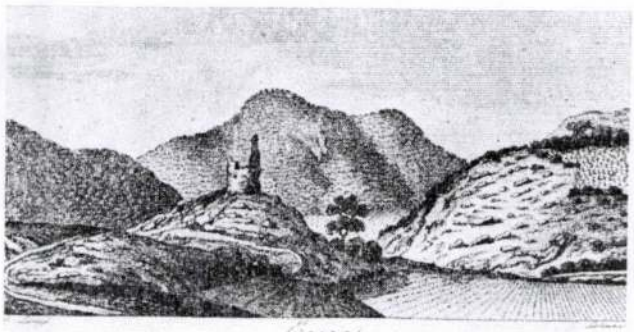

6. Lányi Sámuel: Ecseg vára (Mocsáry A. könyvéből)

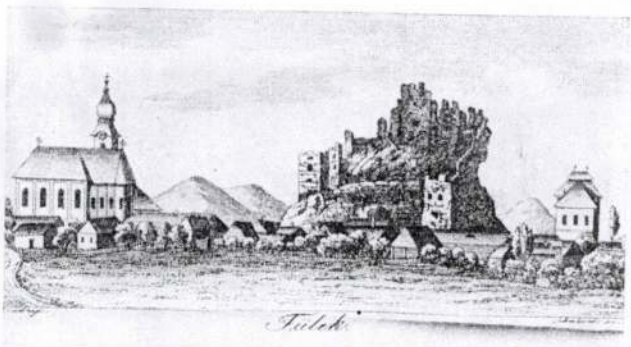

7. Lányi Sámuel: Fülek vára (Mocsáry A. könyvéből)

8. Lányi Sámuel: Gács vára (Mocsáry A. könyvéből)

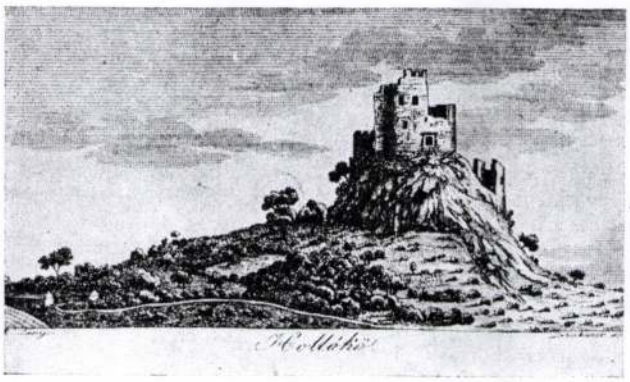

9. Lányi Sámuel: Hollókő vára (Mocsáry A. könyvéből)

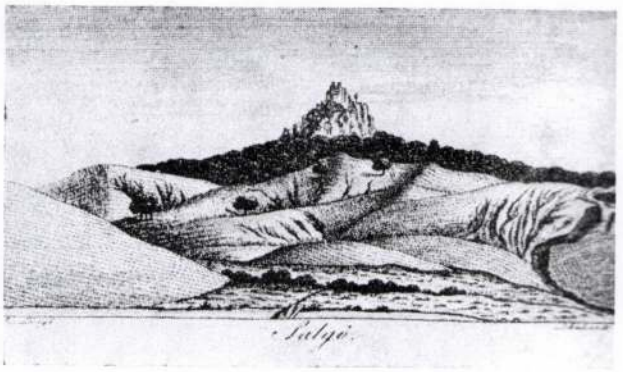

13. Lányi Sámuel: Salgó vára (Mocsáry A. könyvéből

10. Lányi Sámuel: Karants Hegye (Mocsáry A. könyvéből)

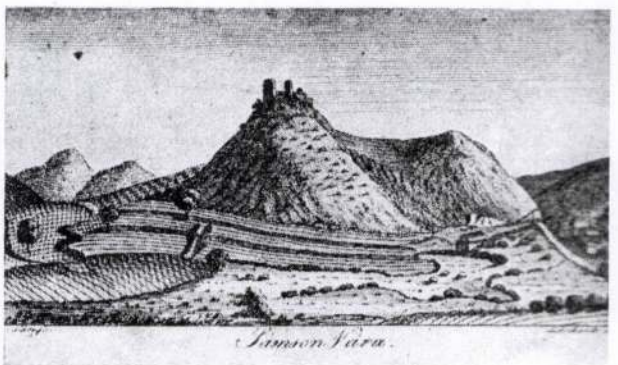

14. Lányi Sámuel: Sámson vára (Mocsáry A. könyvéből

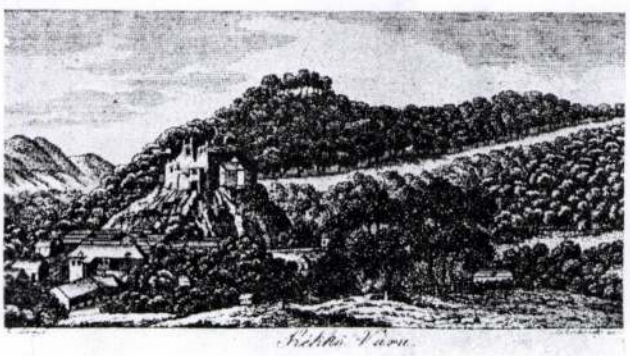

11. Lányi Sámuel: Kékkő Vára (Mocsáry A. könyvéből)

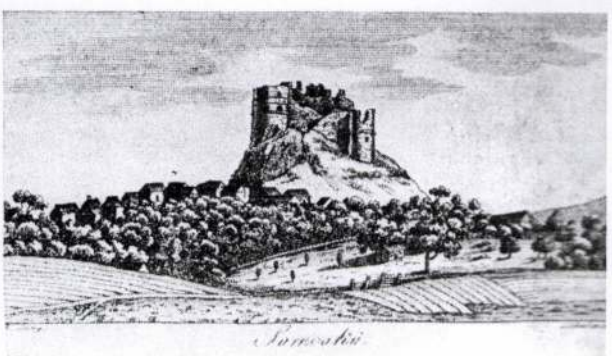

15. Lányi Sámuel: Somoskő vára (Mocsáry A. könyvéb

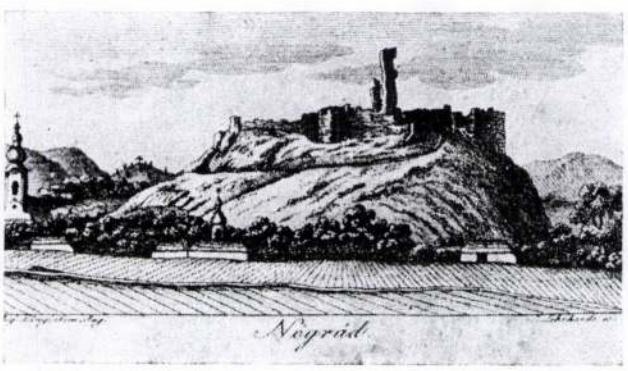

12. Lányi Sámuel: Nógrád vára (Mocsáry A. könyvéből)

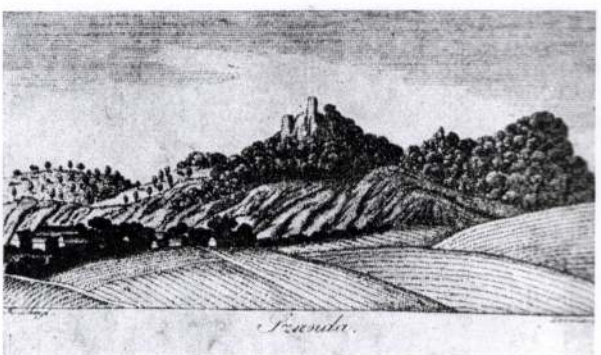

16. Lányi Sámuel: Szanda vára (Mocsáry A. könyvéb

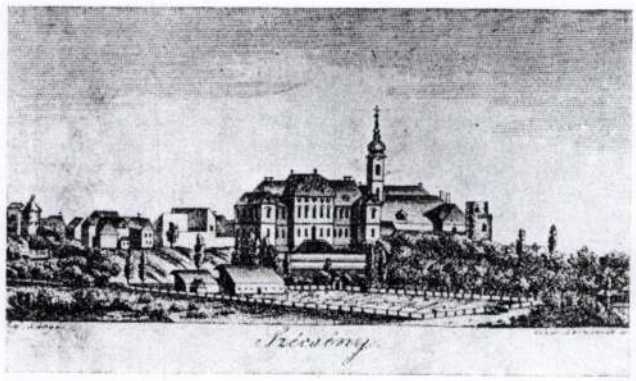

17. Lányi Sámuel: Szécsény vára (Mocsáry A. könyvéből)

áthelyezte tartózkodási helyét a Tisza-menti falvakba. Ahogy a láncolatfejlesztéssel előrehaladtak, Tiszaújlaktól ő is lefelé húzódott.

A Tisza-mappáció vezetése *Lányi* számára ma már szinte el sem képzelhető gondot és fáradalmakat jelentett. A budai Építési és Hajózási Igazgatóság, élén a magyargyűlölő *Joseph Rauchmüller von Ehrenstein* főigazgatóval, a helyszíni munkaviszonyok ismeretének hiányában postai úton küldözgette rendelkezéseit, igen sok fölösleges utazgatásra és helyszíni mérés elvégzésére kényszerítve *Lányi*t és beosztott mérnökeit egyaránt.

Ilyen eset volt például a szegedi *Huszár*-féle vízmérce nullpontja körül támadt vita (15). Érthető, hogy a főigazgatóság teljhatalmú urai nem szívesen utazgattak az időben Budától Szegedig postakocsin, az elképesztően rossznak mondott, rázós utakon, de *Lányi*nak és az *ifjabb Schmidt György*nek emiatt többször is meg kellett tenniük félannyi utat. És hasonló eset nem egyszer adódott.

Nem célom ebben az életrajzi vázlatban *Lányi* Tisza-térképészeti munkálatainak részleteit ismertetni. (Erre vonatkozóan *Fodor* térképkatalógusa (16) sok jó adalékot tartalmaz.) Nem mellőzhetem azonban, hogy szóljak a munka méreteiről. Mindenekelőtt kiemelem az 1772. évi rendkívül magas és az 1823. évi rendkívül alacsony vízállás nyomainak felvételét, amelyet *Lányi* még 1834-ben végeztetett el. Ebből a munkálatból 6 lapon 39 keresztszelvény, valamint a Tápé és Gyála közötti hosszszelvény maradt fenn (17). A felvételeken mindkét szélsőséges vízállást feltüntették.

1834-ben elkészültek a Tisza- és a Maros-torkolat felmérésével (18). A Maros ebben az időben gyakran változtatta torkolati szakaszának medrét. Hol a mai mederágytól északra, hol délre ömlött a Tiszába. A szabályozás érdekében e terület térképe különösen sürgős feladat volt. (Ezzel a munkálattal kapcsolatban vált szükségessé a szegedi vízmérce nullpontja helyzetének tisztázása is.)

Ugyanebben az esztendőben Tiszaújlaknál is folyt már a munka. 1835-ben 12 szelvényen elkészültek a Szolnok és Algyő közötti terület felvételével. 1836-ból fennmaradt áttekintő lap szerint csak a Szolnok és Titel közötti Tisza-felvétel 169 szelvénylapot tartalmaz. Ekkorra már elkészült a Tisza-menti új háromszögláncolat, amelynek eredményét Záhonytól Nagybecskerekig 157 szelvénylap tartalmazza. A Huszttól Tokajig terjedő láncolatrészt 1837-ben külön lapokon dolgozták fel. Ez év (1837) végén felterjeszthette *Lányi* a Tisza-mappációnak Tokaj és Szolnok, valamint Tiszabercel és Kanyár közötti teljesen kész részletes szelvénylapjait is.

Első három évi munkásságuk eredményét a bécsi Kriegsministeriumhoz is fel kellett terjeszteni. A kiváló gondossággal készült térkép címe: Übersicht, des durch die Kgl. Theiss-Fluss-Mappierung in den Jahren 1834, 1835, 1836 trigonometrisch ausgeführten Dreieck-Netzes von Nagy-Becskerek bis Huszt. Von Ingenieur *Sámuel Lányi*; 3 lap, 2 termion, 1837. — Wien, Kriegsarchiv, K VII k 158. Eredetijét *Eperjessy Kálmán* találta meg (19).

A következő évben a Gáva és Tiszaújlak közötti folyószakaszról 132 szelvényt adtak át a főigazgatóságnak, majd 1839-ben elkészültek a zsurki átvágás tervével. Ez az esztendő kiválóan eredményes volt: az év végéig ugyanis átadásra kerülhettek a Técső és Tiszaújlak, sőt a Tisza forrásai és Técső közötti szelvények is.

Lényegében tehát *Lányi* hat év alatt (1834—1839) végzett a Tisza és a Bodrog teljes felvételével. A sok száz szelvényt tartalmazó lapok 1" = 100° vagyis 1 : 7200 méretarányban készültek, 73 × 70 cm nagyságú lapokon; színezetten, az árteret a hegyek, dombok lábáig ábrázolva, a *Huszár Mátyás* által 1820-ban rögzített elvek (1) értelmében.

1840-ben vette kezdetét a folyó részletes hidrográfiai felvétele. Ezerszámra készültek a mederről kereszt- és vízemésztési szelvények, a jegyzőkönyvek százaiban vízsebességmérési adatok stb. Egyidejűen megkezdték a tervezett átvágások és az építendő töltések helyének részletes felmérését és a tervek készítését is.

Míg egyesek ezzel foglalkoztak, *Lányi* — mérnökeinek javával — a Maros folyó újbóli felvételét kezdette meg. Alig több, mint két év alatt készült el a Marosnak Szegedtől a lippai szorosig terjedő részét feltüntető 405 szelvénylapja, a tiszaiakhoz hasonló kivitelben. De ezen kívül is készült még több száz különböző tartalmú vízmérési szelvény a Marosról forrásvidékétől Erdély határáig.

Ugyancsak 1844-ben kapta *Lányi* azt a feladatot, hogy sürgős felvételt készítsen a Hortobágyról. Tervet kellett készíteni ugyanis avégből, hogy megszüntessék a hatalmas pusztaságnak évről évre árvízzel való elöntését. A helyszíni munkát *Bogovich Károly, Holecz András* és *Kaműczy Gábor* végezték el.(6) Ténylegesen csatlakoztak *Huszár Mátyás*nak a szegedi vízmércétől kiinduló szintezési hálózatához (1).

1845-ben *Lányi* végre felkerülhetett Budára. Az egykori Duna-mappáció hivatali helyiségeiben rendezkedett be a „Tiszamérés központi intézet". A Duna térképeit és minden más térképet elraktároztak egy kis szobában, majd megkezdődött a Tisza és a Maros felvételi anyagának feldolgozása. Levéltári forrásokból tudjuk, hogy *Lányi* egy 22 lapból álló térképsorozaton 1" = 1000°, azaz 1 : 720 000 méretarányban megszerkesztette a „Vízhelyzeti térkép az egész Tisza folyóról és ennek árhatáráról" című térképművét. Valószínű, hogy ez az igen értékes sorozat is a későbbi (de ma már egykori) Vízrajzi Intézet birtokába került. Egyelőre nyoma veszett, pedig bizonyára egyike lenne legértékesebb kartográfiai kincseinknek.

1846-ban megkezdődtek a Tisza szabályozási munkálatai. *Lányi* még a Tisza-térképészet központi hivatalában dolgozott Budán, amikor *Vásárhelyi Pál* — 1846. április 8-án — a Tiszavölgyi Társulat gyűlésén, tervei ismertetése és védelme közben, szívszélhűdés érte.

Természetes lett volna, hogy *Vásárhelyi* örökébe *Lányi Sámuel* lépjen. Ki ismerte nála jobban a Tiszát, a

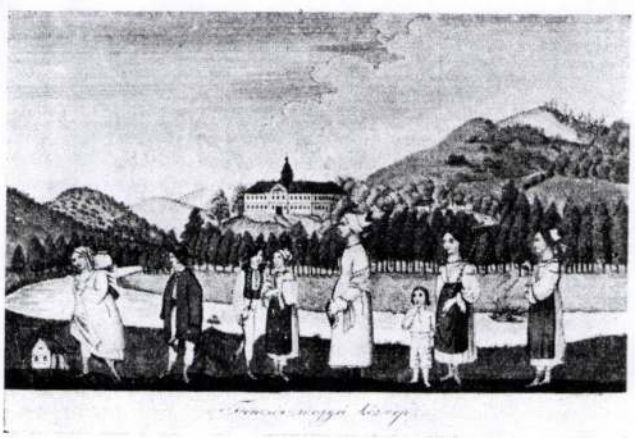

18. Lányi Sámuel: Trencsén megyei köznép (Regélő, 1839)

19. Lányi Sámuel: Tájkép (Magyar Nemzeti Galéria)

Dunát, a Körösöket, Marost, a Bodrogot és még egy sor kisebb folyót, melyek felvételében kezdettől részt vett vagy azokat irányította. Negyedszázada állott már a folyószabályozási munkálatok szolgálatában, és hatalmas szakmai tudásánál, rengeteg személyes tapasztalatánál talán csak pontossága, lelkiismeretessége és munkaszeretete volt nagyobb. Soha senkivel nem került szembe. Mindenki tisztelte, becsülte. Ő maga is úgy érezte, nem vét a szerénység szabálya ellen, ha tesz néhány kísérletező lépést ez irányban. *Rauchmüller* azonban nem óhajtott *Huszár* és *Vásárhelyi* után ebben a legmagasabb vízügyi pozícióban (amely ma az országos vízügyi főigazgatói és az országos hajózási hivatali elnöki ranghelynek együttesen felel meg) ismét magyar embert látni.

Még arra sem volt hajlandó, hogy fizetését rendezze. *Lányi* szerette volna elérni, hogy fizetésben legalább megközelítse *Huszárt* vagy *Vásárhelyit*, mert jövedelme Budán — a napidíjak, kocsipénz stb. elmaradása miatt — lényegesen lecsökkent. Az időben egy mérnöksegéd 4 forint, *Lányi* pedig 6 forint napidíjat kapott egy napra. Ez egy-egy hónapban *Lányi*nál közel 200 forint többletjövedelmet jelentett. Óriási értékű pénz! *Lányi* csupán azt óhajtotta elérni, hogy havi alapfizetése a 100 forintot megközelítse. Kérelmét *Rauchmüller* elutasította (21).

Ezzel Lányi személye el is tűnik a szemünk elől. Neve többé sem az Építési és Hajózási Igazgatóság irataanyagában, sem az Index-, sem az Elenchus-kötetekben nem fordul elő. Ugyanúgy hiába kerestük nevét az egykorú hivatalos tiszti címtárakban. Végre *Müller* 1854. évi Nagynaptárában (22) akadtunk nyomára. Eszerint *Balassi Antal* báró kékkői uradalmának geometrája. Ezek után a *Balassi*-család levéltárát kutattuk át. Sajnos, a család levéltárának csak az 1850. év utáni anyaga került az Országos Levéltárba. Ez *Lányira* vonatkozóan számos dokumentumot tartalmaz, de még így is életének három esztendejében (1847—1850) történteket csak sejthetjük.

Amikor *Lányi* — közel negyedszázados távollét után — ismét Budára került, ezúttal egészen más, az ő szemében modern, nyugtalan, forrongó, utat kereső Pest-Budát talált. Egy új, számára ismeretlen, de nagyon is vonzó várost, amely — *Széchenyi* szavaival — lehetett „csúnyácska", de ahol minden erjedt, forrott: írók, művészek, mérnökök, ifjak és idősebbek, polgárok és főnemesek, egyaránt csinosítani és korszerűsíteni igyekeztek az ország fővárosát. Ezt a hangulatot, ezt az általános törekvést a kor hozta magával; a kor diktálta, és senki sem vonhatta ki magát alóla.

Az a szűkebb mérnöki-baráti-ismerősi kör, amelyben *Lányi* Pesten találta magát, szintén több jeles reformert számlált. *Vásárhelyi* is közéjük számított, hisz benne *Széchenyi* országos méretű terveinek megvalósítóját látta. *Karacs Ferenc* háza nemcsak a korszerű magyar kartográfia bölcsője volt, hanem *Karacsné Takács Judit* és *Karacs Teréz*, a művész leánya, a korszerű magyar

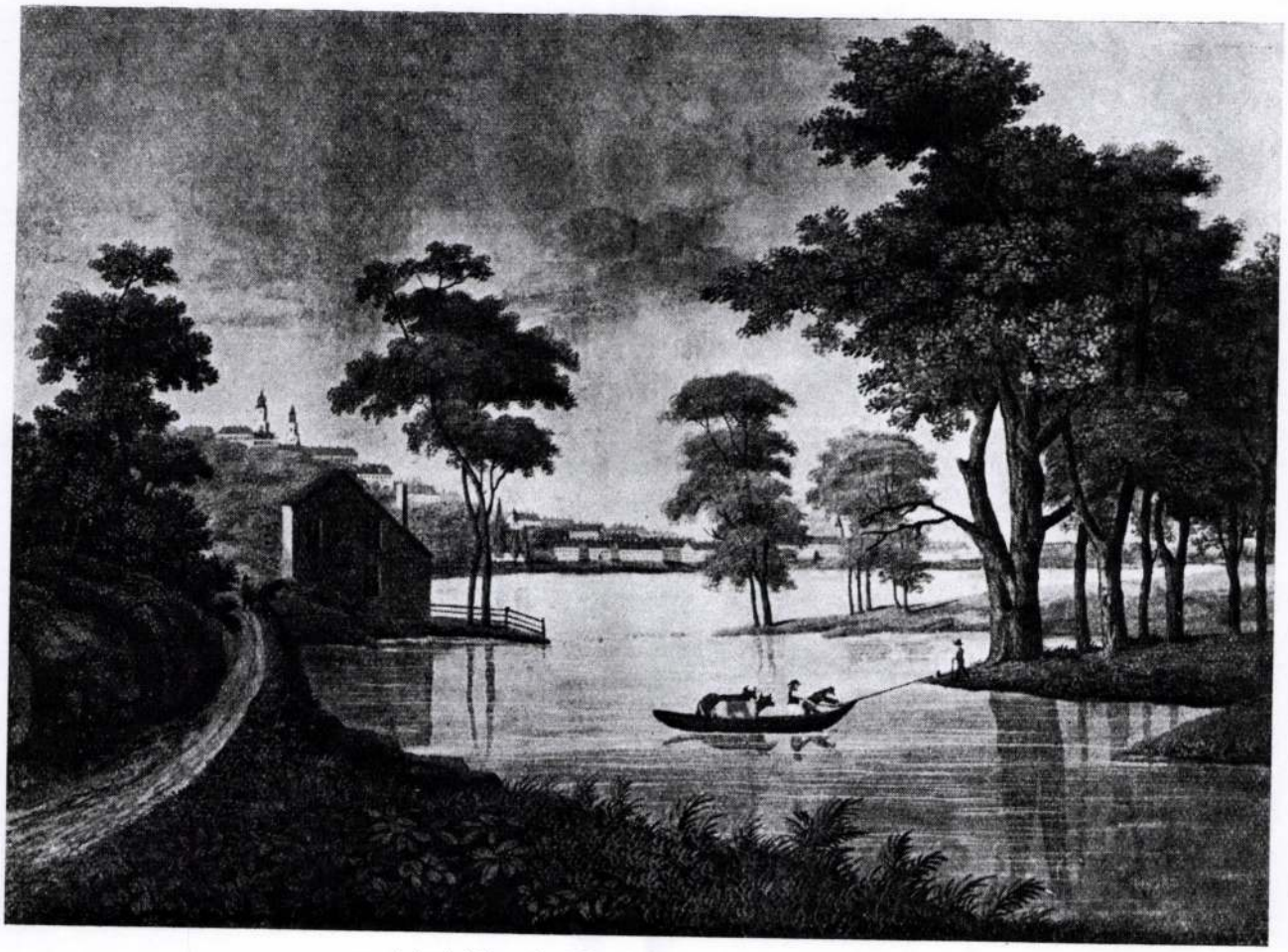

20. Lányi Sámuel: Albani (Magyar Nemzeti Galéria)

nőnevelés úttörői. A fővárosban Szépítő Egylet, illetőleg a városi tanács mellett Szépítő Bizottmány dolgozott, amely az 1838. évi nagy árvíz óta a mai Budapest arculatát igyekezett nagy erőfeszítéssel kialakítani. Ennek egyik lelkes tagja *Lechner József*, az Országos Építészeti Igazgatóság helyettes vezetője volt.

De 1829 óta volt az igazgatóságon még egy igen lelkes ember, *Lechner* egyik rajzolója, *Novák Dániel*, akiből a főváros szépítése körüli érdemeiért műszaki előadó lett. Ő volt a Pest és Buda városképének kialakítása körüli ügyeknek referense. Művészember. Hét évvel fiatalabb *Lányi*nál. Festő. A bécsi képzőművészeti akadémián *Peter Nobile* tanítványa volt. Jeles munkájával, az első magyar nyelvű művészeti lexikonnal (23) osztatlan elismerést aratott.

Talán senki sem állott a szorosabb szakmai kör tagjai közül *Lányi*hoz olyan közel, mint éppen a művészi törekvésekkel teli *Novák*, aki mérhetetlen szorgalommal valóban úttörő jelentőségű munkásságot fejtett ki. Írásaival képzőművészeinket akarta nevelni, tökéletesíteni. De éppen művészeti kritikusi volta miatt akadékoskodó, rossz modorú embernek tartották, és számos ellenlábast szerzett (24).

Ma még felderítetlen, mi igaz abból, hogy *Novák* a szabadságharc idején az osztrák seregek fővezérével, *Hentzi*vel konspirált. Ifjúkori bécsi emlékei és *Rauchmüller* környezete némi alapot nyújtanak erre a feltevésre. Tény, hogy 1849-ben Buda ostroma alkalmával bevádolták *Görgey*nél, hogy osztrák kém. Haditörvényszék elé állították és golyó általi halálra ítélték. Az ítéletet a Vérmezőn 1849. május 29-én végrehajtották.

Úgy tűnik, hogy *Lányi*, aki hétről hétre hivatalból is érintkezett *Rauchmüller* közvetlen környezetével, felismerte a való helyzetet, és megundorodva attól, talán már 1848-ban otthagyta Budát és sok jót nem ígérő jövendő hivatali pályáját. Családjával együtt vidékre távozott. Vissza Nógrádba, ahol ifjúkorában mérnöki munkásságát kezdte: *Balassi Antal* báró kékkői uradalmába.

Az a körülmény, hogy nevét 1854-ig egyetlen kalendárium sem tartalmazza (noha ezek a kiadványok éppen azt a célt szolgálták, hogy közöljék — többek közt — az uradalmi geométerek adatait is), alapot ad arra a feltevésre, hogy jónak látta elrejtőzni a Bach-uralom rendőrkopói elől. Vajon nem *Rauchmüller* elől menekült-e a nógrádi magányba?

Bárhogy volt is, bizonyára súlyos okok késztették erre a lépésre, mert igen nagy áldozatot hozott. Míg az Építészeti Igazgatóság keretében havi fizetése kb. 50 forint volt, jövedelme pedig (a napidíjakkal, kocsipénzzel stb.) ennek a kétszeresét is meghaladta, a kékkői uradalomhoz *évi 100 forint* készpénzért és némi konvencióért szerződött. Természetbeni évi járandósága — egy 1853. évi feljegyzés szerint — 12 pozsonyi mérő búza, 36 p. mérő rozs, 2 p. mérő eleség, 12 akó bor, 40 mázsa széna, 20 mázsa sarjú, 12 öl hasábfa, 7 p. mérő tavaszi vetőmag.[7] (Ugyanakkor az uradalom ügyvédjének fizetése évi 160 forint !, conventiója pedig a mérnökével azonos.)

Az anyagi veszteség mellett nagyon fájdalmas lehetett nemcsak *Lányi*, hanem az egész család számára az a megalázó mód, ahogyan csekély fizetéséhez és kommenciójához hozzájutott. Egy feljegyzés például 1850. nov. 12-ről, az uradalom gazdasági naplójából: *„Lányi mérnök úrnak a kékkői kerületben 4 kila árpa kiszolgáltassék"* (25).

Ugyanabban az évben, okt. 8-án *Lányi* kérelemmel fordul a báróhoz: *48 ezüst forint előlegkénti kiutalását kéri, hogy leányát nevelőházba írathassa* (26).

És hányszor találkozunk még az iratokban néhány

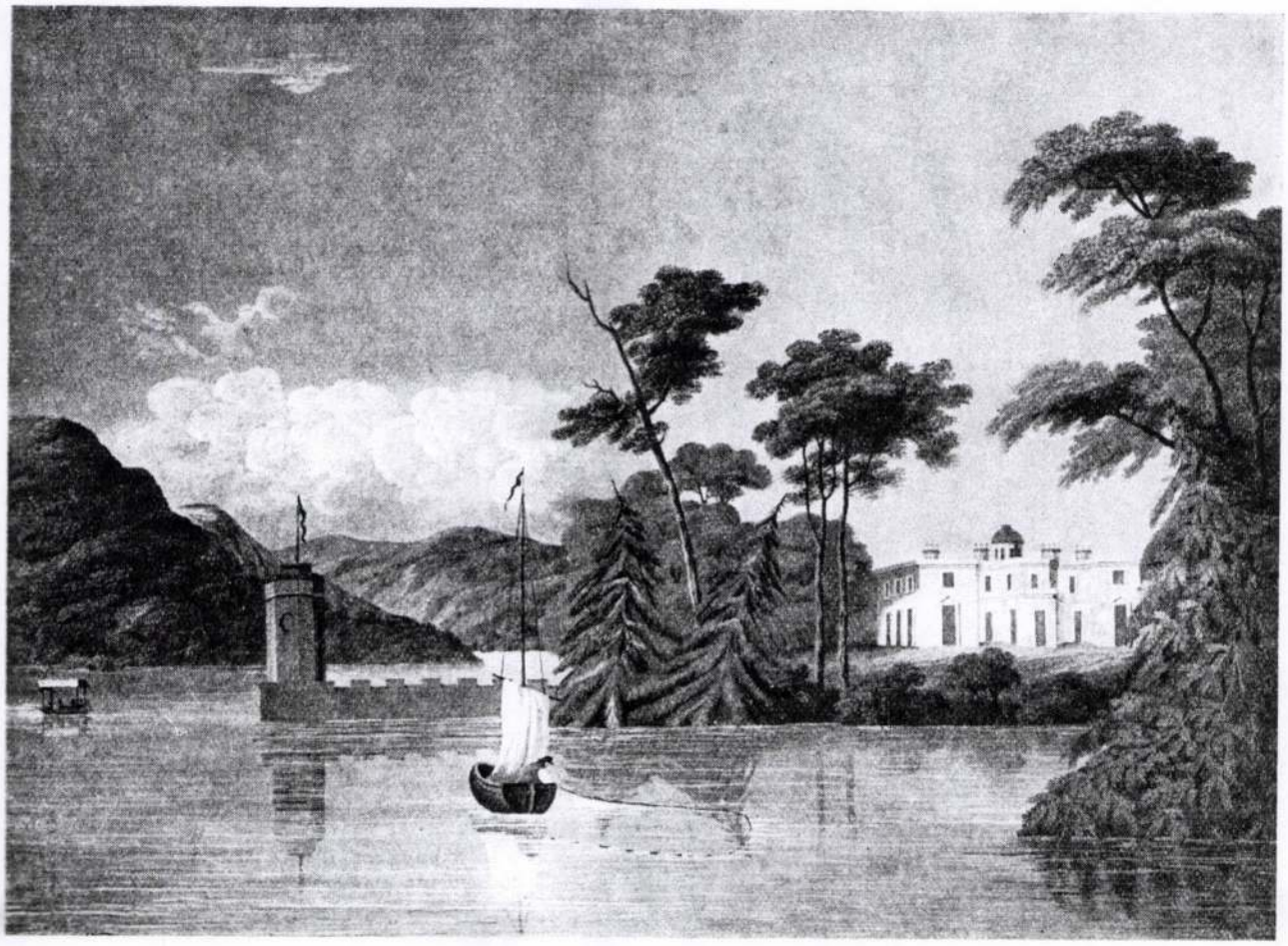

21. Lányi Sámuel: Windermere tó (Magyar Nemzeti Galéria)

öl fa, néhány mérő búza, árpa, rozs stb. kiszolgáltatásáról intézkedő rendelkezéssel. Többnyire apró tételek; nem nagyobbak, mint amennyi egy jobb iskolamestert megilletett (27).

Ami a szakmai feladatokat illeti, a fennmaradt iratok bizonysága szerint ugyanoda jutott, ahol harminc évvel korábban kezdte. Az iratok közt található egy *„Reversalis a Gyarmathi térképrül, melyet használás végett a Leltárból kivettem. 1854. II. 16. Lányi Samu s. k."* (28). Három év múlva: *„Kérem N. Kürtösi mappát nékem beküldeni, mellyet mi nap a ládából kivévén el készítettem. Kékkő, 1857. VI. 13. Lányi mérnök"* (29).

Már közel jár hetvenedik évéhez, de — nyugdíj híján — utolsó erejéig dolgoznia kell a terepen. Rázós parasztszekéren járja az uradalmi földeket. 1858. május 10-én kelt ez a bejegyzés: *„kéretik a kékkői igáskocsiba egy ülés kiadása, miután Lányi úr szalmából készült ülésen ülni nem akar"* (30).

Egy év múlva, (1859. nov. 12.) *Lányi* levelet intéz az uradalom igazgatójához, Ebben közli, hogy *a sklabonyai tagosítást és térkép készítését gyengélkedése miatt nem vállalhatja. Maga helyett Komáromy vagy Pokorny mérnök urakat*(8) *ajánlja e munkára* (31).

Gyengélkedése súlyos betegséggé fajult, amely rövidesen halálával végződött.

Az uradalmi igazgató 1860. július 29-én levelet intéz az uradalom pénztárosához: *„Ő Nagysága a Teljhatalmú úr 73. számú levelének értelmében, annak 1. pontja szerint Lányi Samu uradalmi mérnök haláláról tudosítást sajnálkozással tudomásul vévén, rendelem, hogy minden nála levő iratokat . . . térképeket Furtinyi pénztárnok közbenjöttével leltár mellett átvegye. Fizetése halála napjától megszüntetendő.* (Széljegyzet:) *márc. 9.-én halt meg"* (32).

Végül még egy igazgatói rendelkezés 1860. július 29.-ről: *„Néhai Lányi Sámuel mérnök úr népének első negyedévi járandóságára 20 frt. 30 kr. kifizetendő"* (33).

Ennél kézzelfoghatóbban talán semmi sem mutathatná meg, mily kevésre becsülték a *Balassi* bárók az öreg és betegeskedő, munkára lassan képtelenné vált mérnököt. Valószínű, hogy abban az időben ez volt a sorsa minden kiöregedett mérnöknek, bármilyen kiváló volt is ereje teljében.

Bizonyos, hogy kortársai egyáltalában nem ismerték fel, ki volt *Lányi Sámuel*, s kit vesztettek vele. Nem halálakor; már a szabadságharc idejében sem. Ma világosan látjuk: *Vay Miklós, Huszár Mátyás* ás *Vásárhelyi Pál* mellett szűkebb korának egyik legjobban képzett és országos méretekben is legnagyobb teljesítményt nyújtó mérnöke volt.(9)

*

Szóljunk még néhány szót *Novák Dániel* sorsával kapcsolatban is. Őt *Görgey* végeztette ki azért, mivel állítólag adatokat szolgáltatott *Hentzi* tábornoknak. Úgy tűnik, van valami összefüggés az ő sorsa és a néhány héttel korábban az osztrákok által agyonlövetett *Novák Tivadar* halála között.

Windischgrätz csapatai 1849. január 5-én délután 5 óra tájt megkezdték bevonulásukat a kiürített budai várba. Noha ellenállást sehol sem tapasztaltak, mégis rendkívül óvatosan merészkedtek előre, és — hogy rajtaütéstől ne kelljen félniük — sorban tartóztatták le a rebellisként besúgott személyeket.

Így került fogságukba február 18-án egy máig is ismeretlen nevű, külföldi festőművész és *Novák Tivadar* nyugállományú huszárfőhadnagy, pesti lakos. A Verbőczy utcai úgynevezett Kossuth börtönbe kerültek, egy szobá-

ba *Barsi Józseffel*. Visszaemlékezéseiben[35] ő örökítette meg az alábbi részleteket.

A festőművész véletlenül 1848 márciusában került Pestre, illetőleg Budára. Olyannyira fellelkesítette a forradalom heve, hogy azonnal beállott nemzetőrnek. Egyszer az őrtanyán kellett töltenie 24 órát. Hogy az unalmat űzze, azzal mulattatta társait, hogy a szoba fehér falára lerajzolta *Jellasichot*, amint róka képében hajtja végre az abban az időben oly híressé vált oldalazó hadmozdulatot Buda helyett Bécs felé. A bevonuló osztrák csapatok felkutatták a gúnyrajz alkotóját, s szegény feje minden nap várhatta, mikor lövik agyon érte.

Novák Tivadar sorsa más volt. Ő maga sem sejtette, a historiát megörökítő *Barsi* sem, de mi, utólag szemlélve a dolgokat, látjuk: az osztrák besúgónak, *Novák Dánielnek* halálával *Görgey* talán a bihari magyar nemes *Novák Tivadar* halálát bosszulta meg.

Novák Tivadar Bihar megyei nemes család sarjaként a megye szolgálatában állott. Vármegyei jegyző volt. Majd a megye ajánlatára Bécsbe került testőrnek, onnan pedig a huszárokhoz, ahol főhadnagyi rangot ért el. Tüdőbaja miatt azonban nyugdíjazták. Pestre költözött és igen szerény bérlakásban lakott a Ferenc-városban. Nem érintkezett senkivel, legfeljebb néhány régi bajtársával, ha az utcán összehozta őket a sors. Nem politizált; a magyar kormányszervekkel sem volt kapcsolata, de azokban a napokban, amikor *Jellasich* hadai betörtek hazánkba, több ízben is hangoztatta, a magyarságnak egyetlen lehetősége van: fegyverrel kell kivernie az ellenséget az országból.

Valaki ezért feljelentette. Elfogták és azzal vádolták, hogy a *Batthány*-kormány kémje volt és katonákat toborzott *Kossuth* zászlaja alá. Nemsokára *Barsival* és sok más fogollyal együtt Balassagyarmatra szállították, és — mint kémet — rögtönítélő bíróság elé állították. 1849. április 8-án golyóval kivégezték. Nem engedte, hogy szemét bekössék, s a kíséretére kirendelt papot is még ő bátorította.

Az ítéletet a gyarmati kaszárnya udvarán hajtották végre. Sírja jeltelen maradt.

Dr. Bendefy László

JEGYZET

1 Születésének pontos dátumát az iglói (Spišská Nová Ves) ág. evang. egyház anyakönyvéből állapíthatnók meg. Innen kiderülne szüleinek pontos kiléte és atyja foglalkozása is. A pesti egyetem mérnöki intézetének (Institutum Geometricum) 1956-ban elégett anyakönyvéből általam kijegyzett adat szerint 1821-ben, első szigorlata idején, 30 éves volt (1).

2 Inst. Geom. elégett anyakönyve 366. sz. bejegyzés. *Fodor F.* ezt a dátumot két ízben is tévesen közli. (2) a. id. művében 1823. ápr. 5.-ét, a (3) alattiban pedig 1823. június 2.-át említi. Ugyancsak (3)-ban azt írja, hogy *Lányi* az Inst. Geometricumban 1831—1832-ben tanult. Helyesen: 1820—1823. Ezt a tévedést átvette a „Magyar műszaki alkotók" c. munka is (l. 48. o.).

3 Abban az időben szokás volt, hogy az uradalmak, sőt a megyék és városok is egyes kiválóbb mérnökjelölteket első (geodéziai) szigorlatuk letétele után mérnöksegédként alkalmaztak. Többen úgy elmerültek a sok munkában, hogy csak öt-hat éves késéssel szerezték meg az oklevelüket.

4 Id. m. I. kt. 217. l. szerint *Mocsáry A.* a szécsényi járás főszolgabírája volt.

5 Valószínű, hogy *Lányi* olajfestésű arcképeit elsősorban szorosabban vett kartársairól és kenyéradó gazdája családtagjairól készítette. Bizonyosra veszem, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Arcképcsarnokának több száz ismeretlen személyt ábrázoló olajportréi között *Lányitól* származó arcképek is vannak. A gyűjtemény megtekintésére és átvizsgálására vonatkozó minden igyekezetemet ez ideig — éveken át — az állítólagos munkaerőhiány gátolta.

6 E hatalmas méretű geodéziai munkálatban részt vett mérnökök emlékét a Kishortobágyi csárdán (Balmazújváros és Cserepes v. áll. között) márvány emléktábla hirdeti (20).

7 1 pozsonyi mérő = 62,53 liter; 1 magyar akó (64 itcés) = 54,3 liter; 1 bécsi mázsa = 56,0 kg.

8 *Komáromy* magán- vagy uradalmi földmérő lehetett. Önálló térképe nem ismeretes, az Institutum Geometricumtól oklevelet nem nyert. *Pokorny István* 1852 körül kamarai mérnök volt, úttérképeket készített (34). Oklevelét 1829-ben kapta.

9 E helyütt is hálásan köszönöm *Pataki János dr.* tanár, tudományos kutatónak a levéltári anyag felkutatásában nyújtott értékes segítségét.

IRODALOM

(1) *Bendefy L.:* Szintezési munkálatok Magyarországon 1820—1920. (Akad.) 1958. — 184. l. Bp.

(2) *Fodor F.:* Az Institutum Geometricum . . . (Bp. Műsz. Egyet. Közp. Ktára. Műsz. tört. kiadv. 5. sz.) Bp. 1955.

(3) *Fodor F.:* Magyar vízimérnököknek a Tisza-völgyben . . . végzett felmérési, vízi munkálatai . . stb. (Uo. 8. sz. Bp. 1957.)

(4) *Mocsáry A.:* Nemes Nógrád Vármegyének Históriái. Geográfiai és Statisztikai Esmertetése I—III. kt. Pesten, 1826. (A várak rajzai: III) 18 39, 69, 82, 98, 135, 137, 208, 222, 228, 240, 245, 247, 250, és 252 11.

(5) *Pataky D.:* A magyar rézmetszés története a XVI. századtól 1850-ig. Bp. 1951. — 173. l. 45—47. sz.

(6) *Jassik M.:* Trencsén vármegye; (Trencsén megyei köznép és Zsigmondháza rajzával) = Regélő 1839. évf. 2. sz. Pest.

(7a) *Kazinczy F.:* Pályám emlékezete. Bpest. 1956.

(7b) *Bendefy L.:* Orvostörténeti adatok a Vay-család golopi levéltárából — Communicat. ex Bibl. Hist. Maedicae Hung. Bpest. 1961.— és *uő.:* Vay Miklós (1756—1824) — Hidrológiai Tájékoztató 1967 júniusi jubiláris szám. Bpest.

(8) *Kampis A.:* A művészetek története. A kultúra világa. Bp. 1963.

(9) *Széchenyi I.:* Összes munkái I—XI. köt. (Akad.) Bp. 1884—1896. és

(10) *Zichy A.:* Gróf Széchenyi István Naplói. Ford. és kiv.-; (Athenaeum) Bp. 1884.

(11) *Lyka K.:* Magyar művészet 1800—1850. A táblabíró világ művészete 2. kiad. Bp. (é. n.) — 31. l.

(12) *Lányi S.:* Längen Profil der Sajó Fluss Thal Nivellierung von Felső Zsolcza bis Kesznyéten, 1823. —Ma: 1'' = 300 öl, azaz: 1 : 21 600; színezett, kissé sérült példány. Jelzete: Ol Vizr. Int. — 54. téka, 35. *Fodor F.* térképkatalógusában: 1359 sz.

(13) *Vásárhelyi Pál.:* Introductio in Praxim Triangulationis. Budae, 1827.

(14) *Vásárhelyi Pál:* Auflösung einiger wichtigen Aufgaben als Beitrag zum geometrischen Triangulieren. Ofen. 1827.

(15) *Bendefy L.:* Huszár Mátyás szegedi vízmércéje. Hidr. Táj. 1967. április. Bp.

(16) *Fodor F.:* A magyarországi kéziratos vízrajzi térképek katalógusa 1867-ig I—III-kt. = Bpesti Műsz. Egyet. Közp. Ktára. Tud. Műsz. Bibliográfiák 1,3 és 5. sz. Bp. 1954/1956. = 1156, 1159, 1161, 1167—1172, 1176—1179 és 1183 sz. tételek.

(17) *Fodor F.:* 16 a. id. m. 1156. és 1160. sz. tétel.

(18) OL.—Ttár.; S. 11. 722 sz.

(19) *Eperjessy K.:* A bécsi Hadilevéltár magyar vonat-

kozású térképeinek jegyzéke. Szeged, 1929, — 1692. sz. tétel.

(20) *Bendefy L.:* Huszár Mátyás emléktáblája. = Geod. és Kartogr. 16. évf. 390—392 l. 1964. = Vízgazdálkodás, 1964/6. sz. 192—193 l. Bp. = Hidr. Tájékoztató, 1964. Bp.

(21) OL-Orsz. Építési és Hajózási Ig. Elenchus- és Index-kötetek, 1846.

(22) *Müller:* Nagynaptára az 1854. évre. Pesten — 261 l.

(23) *Novák D.:* Hajdan-, Közép- és újabb kori híresebb képírók, szobrászok és rézmetszők életrajza. Buda, 1835.

(24) *Scheiber Mária: Novák Dániel* (1798—1849) = Bp. 1959.

(25) OL—P. 11. Balassa család iratai; fasc. 328, 1. csomó No. 14.

(26) Uo. fasc. 329, 2. csomó No. 27.

(27) Uo. fasc. 332. 4. cs. 48. l. *Lányi* nyugtája 10 p. mérő árpáról — fasc. 333, 6. cs., 146 és 198 l.: „L. S. uradalmi mérnök úrnak folyó évi deputátumára négy-négy öl nyersfa kiadható" — fasc. 335. 5. cs. 2. pénztárkönyv 98. l. — fasc. 337, 22. boríték, 15. l. „*Lányi* úrnak fizetésébe 2 öl fa kiadva" —fasc. 338, 13. cs. 2. cs. 10 l. „*Lányi* úrnak fizetésébe kiadatott fél öl fa" — stb.

(28) Uo. fasc. 337, 21. csomó No. 31.

(29) Uo. fasc. 337, 12. csomó. 7. boríték No. 21.

(30) Uo. fasc. 338. 2. csomó No. 10.

(31) Uo. fasc. 338. 28. csomó No. 1.

(32) Uo. fasc. 339. 19. boríték No. 17.

(33) Uo. fasc. 339. 10. boríték No. 17.

(34) OL—Térk. 157/3—6. és 430/1—2.

(35) *Barsi József:* Utazás ismeretlen állomás felé 1849 —1856 = Franklin Társ. kiad. 24—31 l. Bp. 1890.

ÜBER DEN LEBENSWEG VON SÁMUEL LÁNYI
1791—1860

In der ersten Hälfte des vorigen Jahrhunderts ragt unter den Porträtmalern der hervorragend begabte Maler *Sámuel Lányi* hervor, dessen wunderbar feinfühliges, zu den besten klassischen Werken gehörendes Selbstbildnis, ihn neben die hervorragendsten Künstler seiner Zeit, auch neben *Miklós Barabás* stellt.

Sámuel Lányi entstammt einer Adelsfamilie; er wurde 1791 in Igló geboren. Auf Wunsch seiner Eltern erwarb er 1823 an der Pester Universität, am Institutum Geometrikum, das Ingenieurdiplom. Höchstwahrscheinlich kannte er schon als Gymnasiast *Károly Markó*. Später besuchten sie die Vorlesungen auf der Universität gemeinsam. Es ist anzunehmen, daß *Lányi* auch mit dem Lőcseer Maler *Jakab János Müller* bekannt wurde, bei dem auch *Markó* lernte.

Nach 10 Jahren Berufspraxis ließ *Markó* die Ingenieurlaufbahn im Stich, *Lányi* jedoch blieb seinem Beruf treu und nahm 1834 in der Ingenieurkammer den zweiten Platz ein. Seit 1834 war er Leiter der Tisza-Mappatio. Zu dieser Zeit geriet ein Mitglied des Pester Ingenieur-Büros der Zeichner *Dániel Novák* (er war auch Maler und Verfasser des ersten Kunstlexikons in ungarischer Sprache) in Spionageverdacht und wurde auf Befehl des Generals *Görgey* am 29. Mai 1849 hingerichtet. *Lányi* flüchtete vor der rachedurstigen österreichischen Obergewalt und fristete 11 Jahre hindurch sein Leben in armseligen Verhältnissen auf dem Gut des Barons *Antal Balassa* in Kékkő. Als Gutsingenieur mußte er sich bis zu seinem Tode mit Geländearbeiten beschäftigen.

Aus dieser Zeit kennen wir kein einziges Gemälde von ihm. Leider ist seine künstlerische Hinterlassenschaft ziemlich ärmlich. In seiner Jugendzeit schuf er 15 Landschaftsbilder zu einem Buch von *A. Mocsáry*. Diese bildeten die Vorlagen zu den Kupferstichen von *S. Lenhardt* (1826). Später (1839) schuf er zusammen mit *L. Nyulassy* ein gelungenes Bild über die Bauerntracht des Komitats Trencsén. *K. Kohlmann* fertigte nach diesem Gemälde einen Stahlstich an.

Außer den gennanten Werken sind uns noch zwei Landschaftsbilder auf Leinwand und zwei in Gouach-Technik ebenfalls Landschaften, bekannt. Ein Ölgemälde ist verschollen, die übrigen sind Eigentum der Ungarischen Nationalgalerie.

Vor uns steht nun die große Frage: Wo befinden sich seine Ölgemälde, seine Porträts?

Denn daß solch eine vollendete Schöpfung, wie das oben erwähnte Selbstbildnis, zustande kommen konnte, läßt darauf schließen, daß in den Jahren zwischen 1830 und 1840 noch weitere ähnliche Gemälde entstanden sind

16/1997. (I.31.) Korm. rendelettel módosított 150/1992. (XI.20.) Korm. rendeletre.

A megbízás 3 évre szól.

A pályázatot írásban kell benyújtani a mellékletekkel együtt a Mezőgazdasági Múzeum főigazgatójának (1367 Budapest 5. Pf. 129.)

A beküldés határideje: a pályázatnak a Művelődési Közlönyben történő megjelenését követő 30 nap.

A munkakör 1998. január 1-jével betölthető.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást ad a Magyar Mezőgazdasági Múzeum titkársága (Aranyos Erzsébet, tel.: 343-8485, fax: 343-9120).

dr. Fehér György s. k.,
főigazgató

Pályázati felhívás a Mezőgazdasági Múzeum Agrártudományi Főosztálya főosztályvezetői munkakörének betöltésére

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum pályázatot hirdet 1 fő részére az Agrártudományi Főosztály főosztályvezetői álláshelyének betöltésére. A munkakör magasabb vezetői beosztásnak minősül.

A főosztályvezető feladata az agrártudományi diszciplínák körébe tartozó és a magyar mezőgazdaságra vonatkozó tárgyi emlékek gyűjtése, feldolgozásának, rendszerezésének megszervezése és irányítása, a tudományág magas színvonalú hazai és nemzetközi képviselete.

A munkakör betöltésének feltételei:

- felsőfokú szakirányú történész, néprajz vagy agrár végzettség;
- legalább 5 év múzeumi gyakorlat, előnyt jelent vezetői gyakorlat és idegen nyelv tudás
- legalább egyetemi doktorátus

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- szakmai önéletrajzot, az eddigi munkahelyek és munkakörök feltüntetésével,
- a feladatkörrel kapcsolatos koncepciót,
- a legmagasabb iskolai végzettséget, esetleges további szakképesítést igazoló okirat másolatát,
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

Bérezés: A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt módosító 1996. évi CXXIV. törvény 86. paragrafusa alapján, figyelemmel a 16/1997. (I. 31.) Korm. rendelettel módosított 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendeletre.

A megbízás 3 évre szól.

A pályázatot írásban kell benyújtani a mellékletekkel együtt a Mezőgazdasági Múzeum főigazgatójának (1367 Budapest 5. Pf. 129.)

A beküldés határideje: a pályázatnak a Művelődési Közlönyben történő megjelenését követő 30 nap.

A munkakör 1998. január 1-jével betölthető.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást ad a Magyar Mezőgazdasági Múzeum titkársága (Aranyos Erzsébet, tel.: 343-8485, fax: 343-9120).

dr. Fehér György s. k.,
főigazgató

Pályázati felhívás a Mezőgazdasági Múzeum Közművelődési Főosztálya főosztályvezetői mukakörének betöltésére

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum pályázatot hirdet 1 fő részére a Közművelődési Főosztály főosztályvezetői álláshelyének betöltésére. A munkakör magasabb vezetői beosztásnak minősül.

A főosztályvezető feladata a Közművelődési Főosztály népművelési és propaganda munkájának irányítása, a múzeum közművelődési tevékenységének és kapcsolatainak magas színvonalú hazai és nemzetközi képviselete.

A munkakör betöltésének feltételei:

- felsőfokú szakirányú képesítés
- múzeumban eltöltött 5 év szakmai gyakorlat.

Előnyt jelent vezetői gyakorlat, nyelvismeret és környezetvédelemben való jártasság.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- szakmai önéletrajzot, az eddigi munkahelyek és munkakörök feltüntetésével,
- a feladatkörrel kapcsolatos koncepciót,
- a legmagasabb iskolai végzettséget, esetleges további szakképesítést igazoló okirat másolatát,
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

Bérezés: A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt módosító 1996. évi CXXIV. törvény 86. paragrafusa alapján, figyelemmel a 16/1997. (I.31.) Korm. rendelettel módosított 150/1992. (XI.20.) Korm. rendeletre.

A megbízás 3 évre szól.

A pályázatot írásban kell benyújtani a mellékletekkel együtt a Mezőgazdasági Múzeum főigazgatójának (1367 Budapest 5. Pf. 129.)

A beküldés határideje: a pályázatnak a Művelődési Közlönyben történő megjelenését követő 30 nap.

A munkakör 1998. január 1-jével betölthető.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást ad a Magyar Mezőgazdasági Múzeum titkársága (Aranyos Erzsébet, tel.: 343-8485, fax: 343-9120).

dr. Fehér György s. k.,
főigazgató

A Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság pályázatot hirdet megyei múzeumigazgató-helyettesi beosztás betöltésére

Feltételek:

- szakirányú egyetemi végzettség, magas színvonalú tudományos tevékenység, 5 éves vezetői gyakorlat és legalább 1 nyugati nyelv tárgyalásszintű ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- munkahelyét és beosztását
- eddigi szakmai és vezetői munkájának részletes ismertetését

A pályázat mellékletei:

- szakmai önéletrajz
- publikációs jegyzék
- egyetemi végzettségét, tudományos fokozatot tanúsító okiratok hiteles másolata, állami nyelvvizsga ig.
- erkölcsi bizonyítvány

A pályázatot a Veszprém megyei Múzeumi Igazgatóság igazgatójának címezve kell benyújtani: 8200 Veszprém, Erzsébet sétány 1. Pf. 32.

A pályázat benyújtásának határideje a Művelődési Közlönyben történő megjelenéstől számított 30 nap.

A pályázat elbírálásának határideje: a pályázati idő lejártát követő 30 nap.

Cs. Dax Margit
megyei múzeumigazgató

Bakonyi Természettudományi Múzeum. Zirc, Rákóczi tér 1., 8420 Pf. 36.

A múzeum pályázatot hirdet az intézmény **igazgatóhelyettesi** állásának betöltésére.

Feltételek:

- szakirányú egyetemi végzettség
- magas színvonalú tudomámányos tevékenység
- menedzser gondolkodásmód előnyt jelent

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- az iskolai végzettséget, szakképesítést igazoló okmányok másolatát
- szakmai önéletrajzot
- publikációs jegyzéket

1997/11

– külső pályázó esetén 3 hónappal nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
– az intézmény bevételorientált működésére vonatkozó elképzeléseket.

Bérezés: közalkalmazotti bértáblázat szerinti illetmény és pótlék.

A magasabb vezetői megbízás 5 évre szól. **Az állás betöltésének várható időpontja: 1998. február 1. A benyújtás határideje: a Művelődési Közlönyben történő megjelenéstől számított 30 nap.** Az elbírálás határideje: a pályázat megjelenésétől számított 60 nap.

Ugyanitt: **gazdasági vezetői állás** betöltésére:

Feltételek:
– felsőfokú szakirányú végzettség
– múzeumi szakmai gyakorlat

A pályázatnak tartalmaznia kell:
– iskolai végzettséget, szakképesítést igazoló okmányok másolatát
– szakmai önéletrajzot
- külső pályázó esetén 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
– az intézmény bevételorientált működésére vonatkozó elképzeléseket

Bérezés: közalkalmazotti bértáblázat szerinti, illetmény és pótlék.

A megbízás határozatlan időre szól.

Futó János, múzeumigazgató

SZEMÉLYI HÍREK

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

Nívó díj

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium Múzeumi Osztálya Nívó díjban részesítette a következő múzeumi kollégákat:

Izsák Imre főpreparátort (Magyar Természettudományi Múzeum) az Ember és természet c. kiállítás kivitelezéséért.

Dr. Madaras László osztályvezetőt (Damjanich János Múzeum) a Vendégségben őseini háza táján c. kiállítás koncepciójának kialakításáért.

Pechóné Bálind Mária főosztályvezető-helyettest és Villangó István igazgatót (Országos Pedagógiai Múzeum) a Száz esztendő a magyar iskola 1000 évéből c. kiállításért.

Szőke Imre kiállításrendezőt (Magyar Természettudományi Múzeum) az Ember és természet kiállítás installációs és látványtervéért, a kiállítás kivitelezéséért.

Tormáné László Ildikó restaurátort (Budapesti Történeti Múzeum) az Aquincum-Augusta Raurica c. kiállításban végzett restaurátori munkáért.

Dr. Zsidi Paula igazgatót (BTM Aquincumi Múzeum) az Aquincum-Augusta Raurica c. kiállítás megvalósításáért.

A szentendrei Szabadtéri Múzeum hírei

B. Csukás Györgyi muzeológus az MTA Néprajzi Kutató Intézet munkatársa 1997. február 15-től a Közép- Dunántúl tájegység munkálatainak idejére visszatért a Szabadtéri Néprajzi Múzeumba.

Dr. T. Bereczki Ibolya a néprajztudomány kandidátusa, a szolnoki Damjanich János Múzeum osztályvezetője, 1997. június 30-tól áthelyezéssel került a Szabadtéri Néprajzi Múzeumba, általános főigazgató - helyettesi jogkörrel. A pályázat útján elnyert posztot öt évig tölti be.

*

Szeptember 1-jétől dr. Hann Ferenc művészettörténész, főtanácsos, a **Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága** tudományos titkára főállásban a szegedi JATE Bölcsészettudományi Karán főiskolai tanár. Intézményünkben részmunkaidőben tovább tevékenykedik.

Október 1-jétől a tudományos titkári teendőket a nagykőrösi Arany János Múzeum régész-muzeológusa, dr. Simon László veszi át.

Október 1-jétől Vassné Kiss Joachim Margit művészettörténész, főmunkatárs nyugállományba vonult.

IN MEMORIAM

Lányi Vera
(1940–1997)

1997. október 16-án meghalt Lányi Vera numizmata és régész, az ELTE Régészeti Tanszékének két évvel ezelőtt nyugdíjba vonult docense. Hogy miért „vonult" nyugdíjba? Mert nem tudta elviselni, ha fölényesen beszélnek vele, mint egy gyerekkel.

Verának volt egy kedvenc vicce. Egyébként sok viccet tudott.

„Kohn és Grün találkoznak. Kohn boldog.

- Képzelje Grün, jövő héten férjhez megy a lányom.

- Gratulálok. Na és ki a vőlegény?

- Nézze. Az én lányom szép, az én lányom gazdag, a fiúnak nincs egy árva fillérje se.

- Na ja. Csak tisztességes legyen!"

Ezért volt a Vera mindenkihez kegyetlenül őszinte. A tisztességért. Viszonylag kevés embert fogadott el, de ha megütötte az általa felállított mércét, szinte szolgálni tudta az ilyen kiválasztottakat, teljes erejéből. Ennek kritériumia volt az eredetiség, ne adj' Isten a zsenialitás, az okosság, s az a fajta génekben is hordozott kikezdhetetlen műveltség, amely csak néhány ember sajátja.

Ilyen volt Hahn István, Kovács Zoltán (az esztergomi Bibliotéka egykori igazgatója) és Mócsy András. Őket Vera valósággal szolgálta.. Az egyetlen vágya volt, hogy numizmatikával foglalkozhasson.

Ehhez képest az ELTE-n latin-történelem-régészet szakon végzett, s az esztergomi Balassa Múzeumba került mezei régésznek. Nem az ő esete volt a terepmunka. Itt írta meg a Pannonia pénzforgalmáról szóló kandidátusi disszertációját, majd Mócsy András az ELTE Régészeti Tanszékére hívta docensnek. Mint a docens szó is mutatja, tanított.

De – saját állítása szerint – nem szeretett tanítani. Pedig jó pedagógiai érzéke volt és jó emberismerő volt. A baj csak az, hogy eközben szerzett tapasztalatait mindig ki is mondta, bele a szemébe az illetőnek. Egyetemi évei alatt, a tanítás mellett mindig numizmatikával foglalkozott.

Rendbe tette a Tanszék éremgyűjteményét, minden évben összeállította és leadta az Actába az az évben feldolgozott éremanyagot, s Mócsy András halála után elinditotta azt a sorozatot, amely Pannonia teljes éremanyagát dolgozta volna fel. Az EFEMERU köteteit. Az anyag teljes egészét természetesen – ami az ő korosztályának sajnos nem természetes – számítógépre vitte. Egyszerre készült a kiadvány és az adatbázis. Szorgalmas volt, szeretett dolgozni.

Hogy a tudományos művek érdekelték jobban vagy az emberek? Azt állította, hogy a tudomány az első. Pedig titokban szerette az életet is.

M. E.

Parádi Nándor

Dr. Parádi Nándor régész, a Magyar Nemzeti Múzeum nyugalmazott főosztályvezetője 1997. szeptember 28-án, életének 69. évében elhunyt.

Z. Lányi Vera

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : *212/1,*

Lányi Viktor

Munkácsy-céh II. kiállításán szerepelt

Pompás portrékat állított ki Lányi Viktor szobrászatán, ő szerepel a legjelentősebben szobrásztársai közül. Rajta kívül itt találjuk még *Pásztor* János, *Bory* Jenő, *Beck* Ö. Fülöp, *Kisfaludy Strobl* Zsigmond, *Szentgyörgyi* István és *Sidló* Ferenc egy-két figyelemreméltó alkotását.

UN. 929. x. 22.

M.D.K.

Lányi Viktor

Az erdélyi müvészekről készült csoportképen szerepel a müvész is.
A kép az erdélyi müvészek tiszteletére rendezett ünnepségen készült a Fészekben a Nemzeti Szalonban kiállitó müvészekről.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. január 22. II.évf. 4. sz. 75. lap.

Lányi E. Vilma

1916/16 - 1919/20

Ferkèpzomfoiskèvk

107. l.

MDK

Lányiné,

1910-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 87.

LÁNYINÉ

M.D.K.

festő

1910-ben Nagybányán a szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya. bp. 1954. 329.l.

Lányné

Nagybányai k. k. 1912

87

Ö skori penge IX. 74

Lányik János

Szül. Majorfalva (Tolyom m.)
1875 május 31. Ev. Tanítói oklevél
1897/98. I. II. éves vaptjel -
1897/98 II " " "
1898/99 I-II. 3. éves vaptjel
1899/1900 I-II. 4 " "

1904. IV. 17.

Gyula.

Kettős példányok (339/1904)

Lászyik János

1913. ápr. máj kiáll. Nemzeti halon
Löcsei dülő-út, olajf. 80.—
1913. szept. kiáll. u.o.
Bástya utca Löcsén, olajf. 80.—
1914. máj.-jun kiáll. u.o.
Berettyó a felső részen, pasztell 100.—
Tynkos utca Turon, pasztell 100.—
1915, szept. kiáll. u.o.
„Tűrtő", olajf. 300.—
1916. ápr. kiáll. u.o.
Berettyó, pasztell, 80.—

Leletek, réz- és bronzkori, Debrecen város
múzeumában III. 24-28

Lányik János

1897/98 - 1899/900

Ferképzomfoiskèvk

107. l.

MINDEN KORREKTÚRÁT
VISSZAKÉRÜNK!

KORREKTURA

Küldetett: 1934 OKT. 24.

Visszaérkezett:

PÉLDÁNYSZÁM? 871-920.

A KÉZIRATOKTÓL ELTÉRŐ
SZERZŐI JAVÍTÁSOKAT
KÜLÖN SZÁMÍTJUK FEL

Lányik János

Lőcsei dülő ut, of.

15 l.

N.Szal. 1913. tsv.

Lányik János

„Túrtó", olaff.

Nemzeti Szalon

1915. szept.

Őszi Kiáll.

MDK

Lányik János

Beretty6, paszt.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 15. l.

Lányik János

l.

Normál-tanmenet

Bp. 1915. 7. l.

Bizottság !

m, hogy Wagner Rudolf épitésvezetőnek
13. év 1038. szám alatt engedélyezett
ányt, nemkülönben Hermann Károly ács-
dbavonult, tölgyfabeszerzés céljából
ült 223 kor. 60 fillért kitevő költ-
épitésvezetőnek a marosszentimrei ref.
nak ellenőrzése alkalmából két hónapi
re történt 16 utazásért:/ utjaiért
lányt előlegképen kifizettem és kérem
ezen összegeket, melyekről az ideig-

Lányik János

rajztanár

meghalt 1941-ben.

Rajzoktatás

1941. II. évf. 2. r.

borítékán

2.) Milyen műtörté
ratban készen vagy előkészületbe

3.) Szaklapokban é
lyóiratokban értesitőkben megjel
ügyet érintő cikkei, tanulmányai
kor jelentek meg.

Tekintettel a mai
pénzügyi kereteinkre, nagy hálára
fölös számban birtokában levő mu
ainak esetleges külön lenyomatai
szolgálatában a Műemlékek Ország
deni kegyes volna. Mielőbbi értes

Budapesten, 1921. évi január

előadó.

LANYIK *János*, festő, * Majorfalva (Zólyom vm.) 1875 márc. 21. A bpesti mintarajziskolában tanult. 1913-tól tájképeket állított ki a Nemzeti Szalónban.

16-án. F. Madridban 1770 március 27-én.

derekát pedig

Nikodemus

st arimathiai József. Nikodemusnak és
eszi le a keresztről. A Meg-
ga kinek társa az INRI betüs fe-
ja, derekát fogja. A fe-
koponya és több csont never, a ki-
jobbról az elájult Madonnának a két
~~rább egy hivő foglalkozik guggolva~~. A
ntakoznak ki. Az égbolt felhőzött.

n.
01: VI. 1-jén (350-902 19.)

700

l gyüjteményéből való, a hol Carlone
lt a jelzése.

Lanz Anton

1760

l.

Epergész 1929

52. l.

Lanz, Jos. Ant.

litogr.? 1820

l.

Gerecze rajztár

333. h.

~~Ženško VII. 241~~

Lanzedelly

l.

Bedölitogr

11. l.

23. l.

Zöld.

ress in Budapest.

Piros.

.

a.

zeumi Társulat. Zöld.

m. Barna.

mtársulat. Kék.

ürke.

ndszer. Szürke.

i. Szürke.

.

periore. Kék.

k kapuinak történetéhez. Zöld.

litás. Zöld.

Lauzedelly litografus M. D. M.

hatott a multszázadi magyar
archéplitográfiára

Getsi, A magy. Zörajz. 1960 27

Lanzedelly

A szebeni vásár. Hat szinezett kőrajz

Erdélyi Müv.Kiáll. 1941. Kolozsvár

MDK

Lanzedelly, J.

Karolina auguszta kir.-né, kőnyomat

Koronázási kiáll. Tört. Képcs.1916.dec.

Lauredelly litografus M.D.K.

a magyar szabadságharccal foglalkozó litográfiái említve:

Gerevi, A magy. történ. 1960 66.

Lanzedelli Joseph

litogr.

1774 – 1832

l.

Leitich, Ann Tizia:

Wiener Biedermeier.

II. Aufl. Bielefeld u. Leipzig

1941. 194. l.

van egy Lanzedelli

Károly litografus

is

Egy litografiája regr.

u. o. 169. l.

R S Z Á G O S B I Z O T T S Á G A

T E T Ü E L N Ö K S É G É N E K

B U D A P E S T .

---

anuár hó 15-én 23/915. szám alatt kelt
elentem, hogy a telefon bevezetése
gtettem és a rozsnyói postahivatalhoz
olatát, valamint a fegyver és eb adó
amozás végett szintén csatoltan tisz-

Lanzedelli C.

litogr.

Lárd.

Erdély 1940. l.

90. l

ut. ár

könyvei megjelennek, Nánayné—Gergely: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás nyelvgyakorló-könyvei olvasókönyv gyanánt is használhatók.

Debrecen, 1947 október 25.

—

3203—1947. szám.

TÁRGY: Felvidéki érettségizett tanítók szolgálati ideje.

Az iskolaszéki elnök urakhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek 111,002—1947. IV. 2. ü. o. szám alatt a Központi Illetményhivatalhoz intézett rendeletét az alábbiakban tájékoztatásul közlöm:

„Értesítem az Illetményhivatalt, hogy az egyenlő elbírálás elvénél fogva a felvidéki tanítók tanítói érettségivel eltöltött szolgálatát fizetési fokozatban való besorolás szempontjából egy év figyelmen kívül hagyása mellett be kell számítani.

Felhívom ennélfogva az Illetményhivatalt, hogy az érdekelt tanítókat ennek megfelelően újból sorolja be s az így megállapított fizetési fokozatnak megfelelő illetményt utalja ki.

Az így besorolt állami és nem állami tanítókról az állomáshely és az új besorolás alapjául szolgáló szolgálati idő feltüntetése mellett szerkesszen kimutatást és azt részemre küldje meg."

Debrecen, 1947 október 25.

Révész Imre
püspök.

a-vállalata. 1947—2058 Felelős vezető: Mátyás István.

Lanzedelli

Mátyás Korvinus a nagy, Magyar Osszág-
nak királya czületett 1443. + Meg-
halt 1490. Ünnepélyes bemenetett Fart
Budán.

Nyomdája. Lanzedelli J. Beszben.

Bq. 769/101.

(Történeti)

Lancedelli

9 arczkéje oval keretben.

(Pálffy Antal gróf 9)
Könyomat, folio. Jelzése nincs.

Lanzedelli

Ungarische National Trachten. / Magyar neuzeti viselett. (igy)

Kognat, folio. Hunyol.

Lith von Lanzedelli.

6 Eisebb kép egy lapon, német és magyar magyarázó szöveggel.

Lauzedelly

Korajzolo:

Emanuel e Comitibus (czimer) Csáky de Keresztszegh. o rép 4 sor szöveg. A kép alatt Fracto corpore anima sana.

Körömet, folio.

oval, mellkép.

Jelz. Lauzedelly lith.

Lauzedelly

ify Nádasdy Mihaj gr.

Könyvnyat, folio

6 sor latin szö-

veggel

~~[illegible]~~, ~~folio~~

Lauzedelly in lap

del

Ugyanaz Amerre

is megjelent

Lanzedelli lithogr.

~~Fr.~~ Michael von
Lenhossék. 4 sor
nemet szöveg-
Kőnyat, folio
oval Ezrette
fertigelies.

Lanzedelli

litografus

l.

Horváth Artúr

368. l.

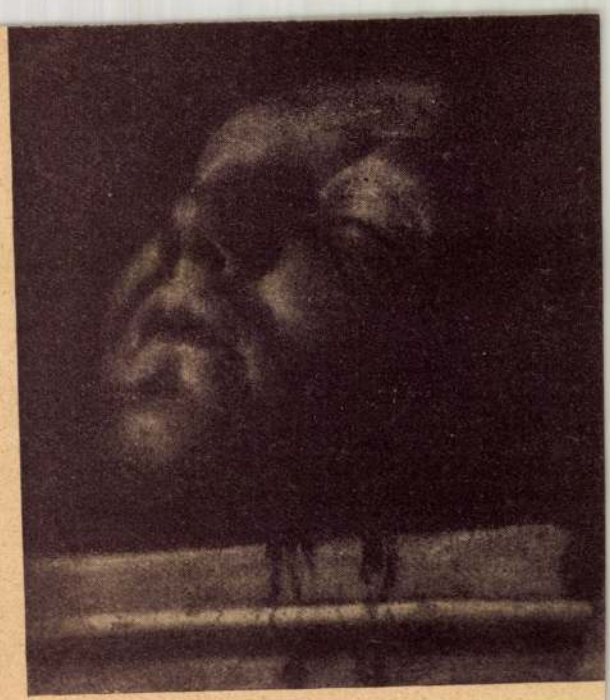

DOMENICO
(Eremitage

I. Lanzedelli

F. M. Br. Tellacic

3 sor. nemet szöveg

Kny folio sarga al.

Gez v. Zeilner

Lith. v. Fenti

Die Schlacht bei Mor.

Lith. v. Fenti

Gez v. Zalder

Kny fol. i. sarga al.

J. Lancedelli

Aus der Schlacht
bei Moor / Weg-
nahme einer unga-
rischen Batterie am
30ten Dezember 1848.
Kopat, darja alors
folio
Gez v. Zeilner.
Lith v. fenti

Lanzedelli, C.

Ferenc József első magyarországi körutján 1852-ben. Alaírása: Aus der Rundreise seiner Majestaet Franz Jos. I. in Ungarn.

Verlag von C. Lanzedelli. Gedr. v. A. Loder. Lines könyomat.

Repr. –

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört. V. k. Bp. é. n. 64, 665 l.

HELYSÉG

Báj.

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

ref templ.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Címeres emlékek.

KOR

XVIII.sz.k.

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKO

EGYEB ADAT

TÁRGY

Festett cimer.

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Lanzedelli C.

l.

Vayer Szécsényi

108-l. 112-l.

113-l.

Lanzedelli C

bécsi litografus

laid

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört

V. k. Bp. é. n. 682. l.

539
655
654

604
655
605

Lanzedelli Károly, Kőrajzoló
József, fül. Wien 1807 † u. o. 1873.

~~Magyar vonatkozású lőrajzai (?)~~

A magyar szabadságharc eseményeiről Zeibres és Falder rajzai után „Der Feldzug in Ungarn 1848/49 c." alatt litografált képsorozatot adott ki. Önálló magyar tárgyú műlapjai: 1. Nádori eskü. November 12 ke 1847. Tervette és Lanzedelli rajzolta L. J. A Eresben az üres magyar vármegyéi címerlegfelül a magyar címer. ⚲ Thieme-Becker XXII. 366.l. ~~Tört.~~ Képcsarnok gróf Mikó.

Lanzedelli Károly, kőrajzoló Bécsben a XIX. sz. közepén. Magyar tárgyú művei: (Ungrische National-Trachten c. sorozat és ~~Bécsben~~ a magyar társadalmi életről, mint pl. Jelenkori magyar ünnepségek, Magyar lovasságról, Magyar tisztek, Magyar gyalogság, Magyar huszárok, Magyar tüzérség, Magyar tábori élet, Magyar vadászok, Magyar lovasság

a pest
m alatt.
.II. fele

ndorf br.- Ld.....l.-

graphische Institut in Wien.Ld....l.

... müveis
...egre Ejvel
ával,
~~nyomtok~~

...l. —

...stélus. Nyomtatványok
...é. történeti, genre-kodrég.

Lanzedelli József

Nádori eskü / november 12 ke 1847.

Körjonat, sajgyeralapuj folio.

Jelz. Tervezte és Erre rajz. Lanzedelli József

A keretben az önvés magyar vármegyéki cinerei, legfelül a magyarr cinere

Lanzedelli József

Nádori eskü november 12-ke 1847. (Jelz:)

T. Tervezte és körl rajzolta Lanzedelli József.

Bécsben: Höfelich János tul. 47 x 53 cm –

Föv. Kat. Bg. 769/301. –

Landzelli József (Landzelle)

LANDZELLI JÓZSEF (1807—1873.) kőrajzoló Bécsben. A magyar szabadságharc eseményeiről Zeilnes és Zalder rajzai után „Der Feldzug in Ungarn 1848-49" c. alatt litografált képsorozatot készített és adott ki. Önálló magyar tárgyú műlapjai: 1. Nádori eskü. Nov. 12-e 1847. Tervezte és kőre rajzolta L. J. A keretben az összes magyar vármegyék címerei, legfelül a magyar címer. 2. A második magyar parlamentáris minisztérium. Bécs, 1867. 3. A magyar nemzeti kitűnő emberei a jelen századból. — Bibl.: M. T. Kpcs. Graf. Gyüjt. — Th-B. Kstlex. XXII, 366, l,

Landzelli 103.f

Lanzedelli Joseph

geb. Ampezzo 1774
+ Wien 1832

ind

Sch L 126. d

Ha unies ~~[illegible]~~ wapper
vonatrojcisa, eldobin.

linie vorrücken, und als der Feind durch die Entwicklung dieser grossen Geschützmassen theilweise zum Schweigen gebracht wurde, ordnete ich eine allgemeine Vorrückung an, worauf das rechtzeitige Eintreffen des Reservecorps unter F. M. L. Fürst Franz Lichtenstein besonders unterstützet, der Feind sich in wilder Flucht gegen Lugos wendete. (Auszug aus dem Berichte des F. Z. M. Haynau aus dem Hauptquartiere Temesvar vom 10. August.)"

felül balra: „Oesterreichische Geschichtsblätter N° 10"
középütt: „Feldzug in Ungarn 1849."
alól balra: „Gez. u. Lith. v. J. Lancedelli"
középütt: „Verlags-Eigenth. v. A. Paterno's Wtw. & Sohn in Wien"
jobbra: „Mit Vorbehalt des Nachdruckes"

Könyomatalányomással, melynek mérete: 42.8 : 29.4 cm.

Lasz. 4013 5.

47/93 N° 271 1.—

A temesvári csata 1849. aug. 9.

Az előtérben középütt lovas és gyalog császári katonák küzdenek a honvédekkel, kik közül ketten elestek s egy fejéhez kapva összerogy. Balra a magyar csapatok a patak átgázolása után a hétter felé vonulnak vissza, hol (Lugos-) város épületei tünnek föl. Jobbról, hol egy honvéd két vértessel veszi fel a küzdelmet, Lichtenstein Ferencz csapatai törnek elő szuronyszegezve. Feliratai a kép alatt két sorban:

Die Schlacht Von Temesvar

am 9. August.

Als ich mit dem 3. Armee-Corps und der Cavallerie Division aus Beskerek debouchirte, um in eine vortheilhafte Stellung zu kommen, entwickelte der Feind auf seinem Rückzuge immer mehr und mehr Batterien und Cavallerie-Abtheilungen. Ich liess ihn durch die beihabenden Truppen / über das Defilé zurückwerfen, welches ein die Strasse durchschneidender sumpfiger Bach bildete. Jenseits dieses Baches behauptete sich der Feind noch standhaft. Ich liess nun allmählich die russische Division Paniutine mit ihren Batterien und hierauf auch die Geschützreserven in die Schlacht- /

Lanzedelli József

Ferencz József 10092

A lovassági tábornoki egyenruhát viselő király karján vezeti nejét és előttök Gizella és Rudolf haladnak balfelé. Mindnyájan magyar ruhába öltöztek. A háttérben erőd látszik. Felirata a keretbe foglalt kép alatt:

A. CS. KIRÁLY FAMILIA

alól balra: Nyomdaja Lancedelli J. Beicsben
jobbra: Az után nyomdaja fenn awe tartva.

Kny., alányomással mér. a vk. 33.3 : 27.2 cm. diszpeld.

Szn. 241-99-
572-99-4-

István-nádor 10124

A megyeház dísztermében, szemközt a trónuson ül V. Ferdinánd és előtte teljes díszben áll István főherczeg, a ki jobb kezét felemelve az esküt teszi le. Körülöttük a főurak a karzaton pedig az udvar tagjai és a közönség foglalnak helyet. A czimeres keretet a megyék czimerei ékesitik. Felirata a kép alatt:

NÁDORI ESKÜ
NOVEMBER 12-KE 1847

a kereten belül: Tervezte és köre rajzolta Lanzedelli József
alól középütt: BÉCSBEN HÖFELICH JÁNOS TULAJDONA
és legalól a négy strofás vers kezdete: SZÓLT A KIRÁLY: HŰ NÉPEM!
A SIRRA és befejezése: ÉLJEN, ÉLJEN, ÉLJEN A KIRÁLY!!!

Kny., mér a keretnek 54 : 47.2 cm.

Szn. 250-99.
572-99-13.

Hadjárat. T. 4874.

A Benedek parancsnoksága alatt álló és a vár ellen szuronyszegezve rohanó csapatokat a kapuban látható katonák sortüzzel fogadják, mig az előtérben ágyút vonszolnak. Felirata fölül:

középütt: Feldzug in Italien 1849.
balra: Oesterreichische Geschichtsblatter No. 7.

a kép alatt: DIE ERSTÜRMUNG VON MORTARA.
alól balra: GEZ. U. LITH. V. J. LANCEDELLI.
középütt: VERLAG U. EIGENTHUM V. A. PATERNO'S We. & SOHN IN WIEN.
jobbra: MIT VORBEHALT DES NACHDRUCKES.
leiró szövege: Nach zweistündigem Kampfe...so wie auch den Marstall des Herzogs von Savoyen erbeutet wurde.
legalól középütt: Gedr b. J. Höfelich.

Kny., alányomással, mélynek mér. 29.7: 43 cm.

107-95-392.

Szcitovszky János. 10686.

A Hungária ülő alakjával, az ország jelesebb királyainak szobraival, egyes történelmi jelenetekkel, az ország és a vármegyék czimerével diszitett gotikus diadalkapu előtt a tizenkilenczedik század legjelesebb alakjai képeznek csoportot a herczegprimás és az országbiró vezérlete alatt. Ezek közt látjuk az első sorban: Haynald Lajost, Báró Eötvös József-et, Vörösmarty-t, Grof Teleki Laszlo-t, Deak Ferencz-et, Gróf Apponyi Gyorgy-ot, Scitovsky János Magyarorszá. primása felsőh. t., Gróf Szechenyi Jstván-t, Báró Vay Miklos-t, Bartal György-öt, Szalay László-t ; a másodikban: Kisfaludi-t, Komáromy György-öt, Bernáth Zsigmond-ot, Hajnik Pál-t, Jokai Mór-t, Kazinczy Gábor-t, Majláth György-öt, Nyáry Pál-t, Tisza Kalmán-t, Grof Csaky Laszlo-t és Gróf Dessewffy Marcell-t. A háttérben Pozsony, Budapest és Visegrád bontakozik ki. Felirata:

A MAGYAR NEMZETNEK KITÜNÖ EMBEREI A JELEN SZÁZADBÓL.

alól balra: Nyomdaja Lanzedelli J. Besben.
jobbra: Az utan nyomdaja fenn ave tartwa.

Kr, aranykeretben, mér. 41.2: 54.8 cm.

Sz.n. 369-901
187-901-17.

Nyolczas csoportkép. 10408.

E lapon az 1867-ik évi miniszterium tagjait látjuk tojásdad medaillonokban és pedig a következő megjelölésekkel: Lónyay Menyhért, Penzügy, Gróf Andrassy Gyula, elnök és honvedelem. Baro Eötvös Jozsef, vallás és közoktatás. Horváth Boldizsar Igazságügy. Gorave István, ipar és kereskedelem Grof Festetitez György, Ő Felseké személye körül Grof Miko Imre közmunko és közlekedés. Baro Wenkheim Belá, belügy. A képek egy részét rojtos függöny takarja. Fölül korona és két ülő amorette, középütt pedig magyar czimer képez diszt. Felirata a kép alatt:

II-iki PARLAMENTÁRIS MAGYÁR MINISTERIUM.

alól balra: Nyomdaja Lancedelli Jos Bécsben
jobbra: Az utan nyomdaja fenn awe tartwa.

Kny., alányomással, melynek méretei 55:41.8 cm.

Szn. 240-99
572-99-3.

Temesvar. T. 4013.

Az előtérben a jobbról közeledő osztrák csapatok a honvédeket balra szoritják, akik közül két lovas alak válik ki mentében és diszmagyarban, mig a háttérben balra a vár látszik. Felirata:

DIE SCHLACHT VON TEMESVAR
am 9. August.

alól balra: GEZ. U. LITH. V. J. LANZEDELLI.
középütt: VERLAGS-EIGENTH. V. A. PATERNO'S We & SOHN IN WIEN.
jobbra: MIT VORBEHALT DES NACHDRUCKES.
fölül középütt: Feldzug in Ungarn 1849.
balra: Oesterreichische Geschichtsblätter No. 10.
leiró szövegének kezdete: Als ich mit dem 3. Armee-Corps und der Cavallerie-Division és befejezése: der Feind sich in wilder Flucht gegen Lugos wendete. (Auszug aus dem Berichte des F.Z.M. Haynay aus dem Hauptquartiere Temesvar vom 10. August.)

Kny., alányomással, melynek mér. 29.3: 42.8 cm.

47-93-271.

Lanzedelly
Joseph

---

* Wien 1807
† u. o. 1873

Reproduktionslithogr.
Der Feldzug in Ungarn 1848/49.

Thieme-Becker
22 K. 366 f.

872

Weirotter Franz Edmund

Folyóparti házak. Suite de Paysage dédié à M. Wille. 7. Bl.

K. 5.

94 m. 184 h.

Lanzedelly József

* 1807.

Magyar vonatko-
zásu?

Női tanulyfő az
Ernst Múzeum
17. aukciója

Peschko Jolán IX. 87

Laurzedelli József

Magyarország Királya Mátyás Korvinus
a Nap ünnepélye bemenetet tart
Budán. [Jel.:] Laurzedelli J. Beszéd!)
[1850 k.]

TK-B !

XVII . 365-66. l.

Lanzedelly József

1774 – 1832

lád

Képm. Mur. graf.

oszt. – 25. kidll

Lanzedelli Karól

Az aratás. tor. Kozmat folio. lebr.
Rapolte, nyomtatta és kiadta Lanzedelli Karól Margarethen No 69 Beszben.

Nagyalito 104.1.

Lanzedelli Károly

104

LANZEDELLI KÁROLY, kőrajzoló Bécsben a 19. század közepén. Magyar tárgyú kőrajzai: „Ungarische Nationaltrachten“ c. sorozat és a „Jelenetek a magyarországi 1848-49.-iki hadjáratból“. Magyar kiválóságokat ábrázoló litográfiákat is készített, mint Gr. Teleki László, Csáky Manó, Gróf Széchenyi István, stb. — M. T. Kpcs. Graf. Gyüjt.

Lanzedelli C.

Az 1849-ki nagyszebeni csata, litografia repr.

Erdély 1940. 90. l.

Ag

593

Nagyvárad Budapest. T. 5687.

Az előtérben a Lánczhidon át vonuló katonaságot ugy a pesti, mint a budai oldalon a lakosság egy része üdvözli, mire a lóháton nyargaló tábornok katonásan tiszteleg. Felirata:

Einmarsch der k.k. Truppen in Pesth
den 5ten Jaenner 1849.

alól balra: Gez. u. lith. v. C. Lanzedelli Wieden Wienstarasse No 83 in Wien.
jobbra: mit vorbehalt des Nachdrucks.

Kny., mér. a vk. 18.9 : 24.7 cm.

Ferencz József 10981.

Körútja Magyarországon.

A jobbra vágtató harmas fogatú hintóban ülő és [illegible] egyenruhát viselő király, kinek oldalán gróf Grünne ül, katonásan viszonozza az út mentén álló magyar nép és a fogatot követő lovas banderium üdvözlését. A háttérben egy község temploma válik ki. Felirata a kép alatt:

AUS DER RUNDREISE SEINER MAJESTAET FRANZ JOS. I. IN UNGARN

ezután két sorban:

Das Landvolk hatte sich die Gnade erbeten, Seine Majestät auf der ganzen Reise mit eigenen Pferden führen zu dürfen, und zahlreiche Banderien umgeben, unter tausendstimmigen Eljen-Rufe, den Wagen des geliebten Herrschers.

alól balra: Verlag v.C. Lanzedelli Wieden Wienstrasse No 883 in Wien.
középütt: Eigenthum.
jobbra: Gedr. v. J. Loder.

Szines kny., mér. a vk. 23.7:32.6 cm.
Szn. 118-905
549-905-1

11020

I. Ferencz József.

A kétfejű sassal és koronával diszitett trónra, mely fölé két angyal babérkoszorút tart, I. Ferencz József nejét vezeti fel, mi közben a függöny mögötti asztalon látható koronákra és királyi jelvényekre mutat. Jobbról atyja és anyja áll. A háttérben város bontakozik ki. Felirata:

Oestereichs Glück und Hoffnung

alól balra: Verlag v. C. Lanzedelli Wieden Wienstrasse No 883 in Wien.
jobbra: Gedr. v. J. Loder.

Szines kny., mér. az alányomásnak 26.3:32.7 cm.

Szn. 126-906
596-906-3

Nádasdy Mihály. 10760.

kamarás

Egész alak, szembe néz, díszben, kócsagforgós kucsmával. Balján a diszedény dombormüves talapzatára támaszkodik. A dombos háttérben torony bontakozik ki. Felirata:

EXCELL: AC JLLUST: DOMINUS JUN: MICHAEL E COMITAT[illegible] DE NÁDASD
perpetuus Terrae Fogaras, Inc. Cottus Comaromiensis, Supr. Perpetuus Comes,
S.C. Reg. et Apost: Mattis Camerarius, et Act. Int. Status Consiliarius;
Excell: Camerae [illegible] Universalis Praeses.

alól balra: Lanzedelly in lap. del.
jobbra: Lith. Inst. in Wien.
legalól jobbra: in contestacionem devocionis, Amato Suo Colonello,
Cottus Comazoniensis Insurgentes de Anno 1797 posuerunt.

Szines kny., mér. a vk. 43: 28.1 cm.

Sz. n. 114-901
336-901-1.

Széchényi István grof 10303

Térdig, áll, balra fordul, aranykeretbe foglalva. Csomóra kötött nyakkendője rojtos, jobb kezében kalapot és baljában fokost tart. A háttérben a Lánczhid látszik. Felirata a kép alatt:

GR. SZÉCHENYI JSTVÁN.

és alól jobbra: Drk. u. Verl. v. Lanzedelli, Margarethen, Wienstrasse No. 132 in Wien.

Kny., alányomással, mér. a vk. 34: 36.3 cm.

Szn. 209-99.
434-99-2.

Életkép. T. 4464.

Az aratók.

Az előtérben a befejezett aratásról hazatérők vigadnak, a hegyes háttérben pedig középütt a templom és több ház látszik. Felirata

balra: AZ ARATÁSI TOR.
jobbra: DAS ERNTEFEST.

alól balra: Rajzolta, nyomtatta és kiadta Lanzedelli Károly Margarethen No. 69 Beszben.

Kny., alányomással aranykeretben, melynek mér. 28: 49.2 cm.

39-94-284.

Csáky Manó gr.

Mellig, hétnyolczad jobbra, tojásdad medaillonban. Rövid hajat, kis bajuszt és oldalszakált hord. Ingének és nagy gombú kabátjának gallérja álló, fehér nyakkendője körül van csavarva, mellfodra látható s vállra vetett mentéje, melynek lánczkötőjén nagy kerek csat van, prémgallérú s szegélyű. Feliratai a kép alatti ~~négy~~ öt sorban, mely közül kettőt, a czimer szakit meg:

„Emanuel e Comitibus.... Csáky de Keresztszegh perpetuus terrae scepus.... ejusdemque nominis Comitatus perpetuus et actualis supremus Comes S.C. et R.A. Majestatis Camerarius et actualis intimus Status Consiliarius.

MDCCC XXII.

alól középütt: „Fracto corpore anima sana"

jobbra: „Lanzedelly lith."

s legalól középütt: „ged. im lithogr. Institut in Wien."

Könyomat, méretei 20.2 : 16.1.

Ltsz a felirat nélkülinek 4823, a feliratosnak 7492.

47/93 № 110. 40 kr

Szt. István:

Megkoronáztatása:

A díszes templomban jobbra a főoltár előtt álló imazsámolynál térdel István király, kinek fejére a koronázó püspök a koronát teszi. Közelükben a segédkező papság s a jelvényt tartó ~~főurak~~ dignitariusok vannak, s balra az apostoli kettős keresztel és az ország czimerével ékesített trónuson innen a megjelent főurak foglaltak helyet. Az erkélyről pedig a királyi ház tagjai nézik az ünnepélyt. Felirata a kép alatt:

„Szent István Magyar Királylyá Koronaztatik."

alól balra: „Nyomdaja Lanzedelli C. Beszben"
s jobbra: „Az után nyomdája fenn ave tattva."

Könyomat, alányomással, méretei a vonalkeretnek 28.4: 38.7 c/m.

Lsfra 8105.

39/94 № 33.

Viselet: Lanzedelli

Az aratók:

Körülöl az ~~Az~~ elöl haladó ~~csinos~~ leányt, egy jókedvében tánczoló s pipáját magasra tartó fiatal legény derékon kapja; ~~s pipáját magasra tartja~~ ~~A~~ utána jövő és buzaköteget vivő hajadont ~~[illegible]~~ a gazda vereti karon fogva, ~~vereti~~, míg a balra forduló leányt, ki fején kévét és kezében kosarat visz, a pipájáta gyújtó ifjú kiséri. Mögöttök ~~a lóháton~~ a gazdatiszt lóháton tér hazafelé és ~~még~~ többen közelednek. Jobbról kis fiú szalad és kissé hátrább két leány ~~még~~ két férfi köri le figyelmünket. A háttérben két kocsit s a hegyek tövében ~~a~~ községet ~~épület~~ veszünk észre. Felirata a kép alatt:

„Az Aratási Tor... Das Erntefest"

s a kereten belöl balra: „Rajzolta, nyomtatta és kiadta Lanzedelli Károly Margarethen No 69 Beszben".

Könyvmat, méretei a vonalkeretnek 28.1:40.2 cm.

Ltsa 4464.

39/94 No 284.

6747

Életkép. T. 6311.-

Német lovas.

Az előtérben és a ház erkélyén látható urak és hölgyek mosolyogva nézik a tüzes paripára felült német lovast, kinek arczán a kétségbeesés ül. A háttérben erőd látszik. Felirata

balra: Egy német lovas egy magyar lón.
jobbra: Ein deutscher Reiter auf einen ungarischen Pferd

alól balra: Verlag u. Druck u. v. C. Lanzedelli, Margarethen Wienstrasse No 132 in Wien.

Kny., mér. a vk. 22.9 : 29.1 cm.

Szn. 229-99
434-99-22.

Kassa. T. 5686.

Az előtérben a jobbra vágtató huszárokkal osztrák gyalogság és lovasság küzd. A háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata:

Sieg der k.k. Truppen über die ungarischen Insurgenten bei Kaschan

alól balra: Gez. u. lith. v. C. Lanzedelli Wieden, Wienstarasse N 883 in Wien.
jobbra: Vorbehalt des Nachdrucks.

Kny., már. a vk. 19.4 : 24.7 cm.

Hadjárat. T. 7093.

Az előtérben a jobbra fordulva álló törzstiszt a kegyelmi levelet olvassa föl a börtönből szabadon bocsátottak előtt, a kik hálával vannak eltelve. Felirata:

Freilassung der politischen Gefangegenen in der Festung Josefstadt aus Befehl S.M. Franz Josef I.

alól balra: Lith. v. Lanzedelli.
jobbra: Ged. bei Jos. Stoufs, Wien.

Kny., alányomással, mér. 40:1: 31.9 cm.

Szn. 39-901.
333-901-2.

Viselet:

E lapon a első sorban: „Bauersleute von Deuschendorf bey Kaschau" – „Paraszt nép Német famból Kaschánal" és „Bauersleute im Beregher Comitat" – „Paraszt nép Beregh Vármegyéből"; a másodikban: „Ein Bauer bei Neutra" – „Egy paraszt Nyitránál" és „Ein Mädchen und ein Bursche aus der Zips" – „Egy Leány és egy ifjontz, Zipsből" s a harmadikban: „Bauer aus Cumanien" – „Paraszt Kúnságból" és „Mädchen aus der Gegend um Füred" – „Leány Füred Vidékébül" látható. Feliratai fölül két sorban:

„Ungarische National-Trachten
Magyar Nemzeti Viselett"

s jobbra: „№ 2";
alól balra: „Lith. von Lanzedelli"
középütt: „Verlag und Eigenthum von L. T. Neumann in Wien"
s jobbra: „Gedr. bei Joh. Höfelich"
Szines könyomat.
Körétette: Lanzedelli

Ltha T. 4354.

112/93 № 108.

Teleki László gr:

Derékon alól, ülve, kétnyolcrad balra. Jobbról elválasztott haja rövid, bajusza kipödrött s arcza leberetvált. Jobb kezét az asztalra támaszkodik s balját térdén pihenteti. Ingének gallérja álló, atillája zsinóros, és vállra vetett mentéje prémes. Feliratai a kép alatt két sorban:

„Gróf Teleki László

sz. 1811. Febr. 11. † 1861. Máj. 8"

s alól jobbra: „Druck u. Verlag v. C. Lanzedelli, Margarethen, Wienstraße № 132. Wien.

Szines könyomat, alányomással, aranykeretben, melynek meretei 32.2 : 25.7 c/m.

Ltha 7893

112/93 № 154.

8560.

Nagy-Szeben.

Az 1849 márczius 13-iki csata.

Az előtérben, hol egy kartács pattant szét, jobbravágtató lovon Bem táborn[illegible]ok osztogatja a honvéd gyalogságnak és tüzérségnek a parancsot, mig a háttérben az égő Nagy-Szeben bontakozik ki. Felirata

balról: Szeheni csata Martzius 13. Kán 1849.
jobbról: Die Schlacht [illegible] bei Hermanstadt den 13ten März 1849.
alól balra: Herausgegeben u. lith. v. C. Lanzedelli Wieden Wienstrasse [illegible] No. 883. in Wien.

Kőny. mér. 21.6: 31.5 cm.

Sz. n. 111-904.
436-904-7.

8876.

Életkép.

Vásár Erdélyországban.

A sátrak előtt ~~nyüzsgő~~ sokaság nyüzsög különféle holmikkal, a melyekből balról a szent képek, középütt a teknők és jobbról a gyermekekkel foglalatoskodók mellett a pokroczok valnak ki. Felirata:

Foire en Transilvanie
Blatt No III.

alól jobbra: gez. von Lanzedelly
legalól jobbra: durch Freunde der Lithographie.

Szn. kny., mér. a vk. 34.3:52.7 cm.

Szn. 134-907
535-907-2 (5)

6749

Életkép. T. 6313.–

Vásár Erdélyben.

A sátrak előtt sokaság nyüzsög különféle holmikkal, a melyből balra a szent képeket áruló és jobbra a pokroczot válogató férfi köti le figyelmünket. Felirata:

Foire dans la Transilvanie
Blatt No 1.

alól jobbra: gez. von Lanzedelly.
legalól jobbra: durch Freunde der Lithographie.

Szines kny., mér. a vk. 34.3 : 52.7 cm.

Szn. 238-99-
572-99-1.

Lanzedelli Carl

Életkép. T. 4816.

A nemzetiszinü lobogóval diszitett tábori sátor előtt az asztalnál két magyar vitéz ül, kiknek egyike szivarozik, másika pedig a kivágott ruhát viselő markotányosnőt tartja térdén átölelve. A háttérben őrszem és táborozó katona látszik. Felirata

balra: A MARKOTANUSNOE FIAI.
jobbra: DIE SCHÖNE MARKENTENTERIN.

alól balra: Lith. v. C. Lanzedelli Wieden Wienstrasse No 883 in Wien.
jobbra: Mit vorbehalt gegen Nachdruck.

Szines kny., mér. a vk. 3 27.4: 21.1 cm.

107-95

Viselet. T. 4354.

Magyar népfajok.

E lapon Bauerleute von Deuschendorf bei Kaschau (Paraszt nép Német fambol Kaschánál), Bauersleute in Beregher Comitat (Paraszt nép Beregh Vármegyéből), Ein Bauer bei Neutra (Egy paraszt Nyitránál) Ein Mädchen und ein Bursche aus der Zips (Egy leány és egy ifjontz Zipsből), Bauer aus Cumanien (Paraszt Kunságból) és Mädchen aus der Gegend um Füred (Leány Füred Vidékébül).
Felirata fölül
középütt: UNGARISCHE NATIONAL-TRACHTEN
MAGYAR NEMZETI VISELETT.
jobbra: No. 2.
alól balra: Lith. von Lanzedelli.
jobbra: Gedr. bei Joh. Höfelich.
legalól középütt: Verlag und. Eigenthum von L.T. Neumann in Wien.

Kny. ozm., mér. a papirosnak 47.5: 31.6 cm.

112-93-108.

Lapicida Joannes

lásd

Kőfaragó János

Nagy Lajos építőmestere

Ladislaus Lapicida MDK

1470 körül a tizedfizetők összeirásában szerepel Gyulafehérvár környékén , talán Kisfaludban. 263.o.

Entz Géza: Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

Lapicida Mátyás

lásd

Mátyás, kőfaragó.

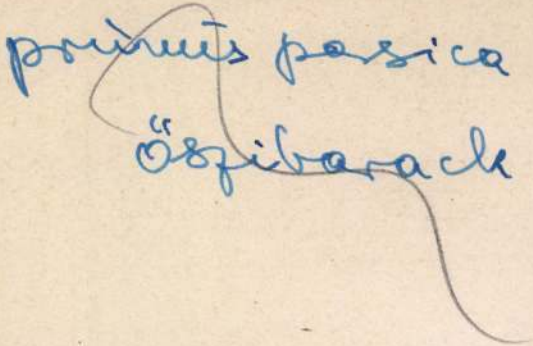
prunus persica
"Öspiberack

Nicolaus Lapicida,

MDK

1509-ben a szebeni plébánia házzal szembeni templom-előcsarnokot befejezi.
260.o.

Entz Géza: Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.
Kelemen Emlékkönyv. 249-264.o.

Buda

Johannes Lapicida 1365-ben Budán [illegible]

kap h. Lajostól

Pöi Antal: h. Lajos kir. építőmestere.

Karadok, 1908. 753. l.

Lápicz Antal

l.

Egyházm. Lap.

V. 1884. 63. l.

K. M. Egyetemi Nyomda Könyvesbolja

Nagyme
Méltóság
Nagyság
Tekintetes

Szállítottunk

a mai napon: Meyter 8604

Budapest, 19 48 I. h

859. — K. M. E. Ny.

Augustinus Lapicida MDK

1470 körül a tizedfizetők összeirásában szerepel Vajasdon.

263.o.

Entz Géza: Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

Kelemen Em. 249-264.o.

Lapicida, ~~Bp~~ Benedictus

lásd : Választuti Benedek

Johannes Lapicida de Brasthouia MDK

1429-ben V. Márton pápától abongári plébánosságot kapja.

260.o.

Entz Géza: Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

Lápi István, tasnádi

Kőfaragó-Eőrmüves

d.

Balogh Erdélyi ren

I-99, 214. l.

AUMO

Láji István, tanádi

lásd okv.

Balogh Erdélyi ren

I. 214. l.

d			
22 -18	-18	-18	
		18	
-18	-18	22 2.50	
	11½ A		
2.50	20 -10	-10	
G			

Lápafői rlf. templom

Fejes lyg

A lápafői ref. egyház emlékkönyve.

Petrik 1886-1900

Lapicz Antal

festő Sopron

Ágoston Ernő festő rokonságban van

a Lapicz-családdal

és Lapicz Antal

szobrászról (1844-1907)

részletes adatokat

is tudna adni, ha

akarna.

Fenti Lapicz Antal-

tól tanult rajzolni.

Lapicz Antal fiának

Lapicz Ferencnek

(l. Bpest XII. Gregus

u. 12. sz.

közléséből)

A levél Csatkai Endré-

nél Sopronban

7.) A soproni Szentháromság szobor renoválása kb. 1884/5.

8.) A soproni Kaszinóépület szobrai.

9.) A kismartoni főtemplom Szent Mihály főoltára

10.) A favádi templom önzes szobrai és oltárai (7000 korona ráfizetéssel kiszültek.)

11.) A baufalvi kolostor szobrai.

12.) Vág: Szentháromság-szobor

13.) Óbecse: Szentháromság szobor

14.) Sopron: Szent Mihály templom szobrainak renoválása.

15.) Sopron. Dom templom szobrainak renoválása.

16. A soproni ev. temetőben a Forster-család kriptájának Krisztus-szobra.

Legszebb dolgait id. Storno Ferenc működése idejében készítette

A művész fiának, Lapicz Ferencnek közlése (Bp. XII. Gregusz u. 12)

Lapicz Antal

szobrász

1844 – 1907.

1) Szent István jobb kezének tartója (nem a jelenleg) hanem az azelőtti, amelyet ca 1892-ben faragott gót stilben fából. (Hol van, nem mondja. Nem stimmel, most az erüst foglalat már jóval előbb elkeszült.)

2.) A gaz amszent benedeki apátság 12 oltára.

3) Pannonhalmi főapátság templomának szobra. Részint restaurálás, részint ujak.

4) Alcsuton József főherceg kápolnájand oltárai és szobrai.

5.) Soproni temető nagykeresztje id. Storno Ferenc terve után.

6) A soproni piac tér szobrának renoválása s egyes szobrok ezen fentitől.

fordítás

MDK

Lápicz Antal nobrán (Sopron)

1904-ben köhereszt készít a pálii egyházközség számára. 4½ m. magas margitai kő. Emeltették a Páliból Amerikába kivándoroltak. Felírása: Isten dicsőségére.

Felber János: A pálii templom és plébánia története Győr, 1908.
16. lap

16.

Lapitz Antal

Nagycenk 1844-1907

Vallásos tárgyu szobrokat készitett.
1890-ben Sopron első világi nyilvános szobrát,
Deák Ferenc ülő képmását.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962.Sopron 17.1.

Lápics Antal

Egyházm. Lap
1882. 256-l.

ügyi miniszter folyó évi március

IX.ker. állampénztárhoz intézett

tárt, hogy dr. Gerecze Péter müem
PusztaBánhalmára az ottani emlék-
tett hivatalos utazása alkalma
apidijai és egy fénykép felvétel
vugtájara nyolczvanegy 81 korona
rvényesitett utiszámla csatolása
daskép számoljon el.

lat hiteléül.

tó

LA

SOCIETÀ UNGHERESE DI ARCHEOLOGIA

E DI STORIA DELL'ARTE

e

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

hanno l'onore di invitare la S. V. Illma

ad intervenire alla conferenza che

IL PROF. L. VAN PUYVELDE

direttore dei Musei d'arte del Belgio

terrà giovedì, 28 novembre 1935 alle ore 5 e ½

nella sala dell'Accademia Ungherese delle Scienze

sul tema

Rubens e l'influsso italiano

(con proiezioni)

TIBERIO GEREVICH
presidente della Soc. ungh.
di Archeologia e di St. dell'arte

TIHAMÉR FABINYI
presidente
della Società italo-ungherese

Lapicz Ferenc

soproni nobrász -

Mária nobra 1892-ből

az alábbi templomban -

Varga József

A sopronbánfalvai

hegyi templom.

Sopron, 1938.

33. l,

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

Lapicz Antal

nobrás

Soproni hírlap.

1941. nov. 1.

(Egy elfeledett soproni arcképfestővel.)

Lápicz Antal

Kobrin

1.

Ephraim Lap

I. 236 l.

MONOTYPE VERTRIEBS-A.G. BASEL

Lapicz Antal

soproni szobrász- és restaurátor

† 1907.

Immaculata c. kőtéglából faragott, romantikus ízű szobra 1940-ben került a soproni városi Múzeumba.

Csipkés Kálmán:

- Gyűjteményeink gyarapodása az 1940. esztendőben. Soproni Szemle · 1941 · 60-l. képpel.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lapis Antal

Hobrai

und
=

Ibsen 141 l.
144 l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lápicz Antal

Nod
2

Egyházmův. Lap. 1885, 63. C.

A Körmöczbányai templom
nobrászati részét készítette.

Lápicz Antal

nobrány.

1904-ben kiszitette
páliban (Sopron megye)
az Edvi út mellett levő
kőkeresztet. 4 1/2 magas
mergitai kő.

inod

Egyházi műszar
1908. 68. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 .....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

LAPITZ *(Lápicz) Antal*, szobrász. Cenk 1850 körül. Autodidakta. Sopronban élt, hol főleg Storno Ferenc foglalkoztatta a besztercebányai és a garamszentbenedeki templom restaurálásával. 1880. az alcsúti kastély kápolnája részére dolgozott. 1904-ből tőle való a páli ötödfélméteres magas kőkereszt.

É. Z. II. 12. l

ék előterében jobbra trónol Tündér Ilona,
fátyol-leplet tart; előtte két gyer-
ig a harmadik a tündérnek gyémántos
hattyú tollazza szárnyait, mö-
lantot penget, melynek hangjaira a
ánczra. Balról merész röpülés-
rályfit, ki meglepetéssel nézi az
és a kinek
ával és paizszsal. Közelében a szö-
A folyó ban nymphák és syrének für-
sten (a Duna) látszik. A háttérben
l királyi kastélylyal.

, mér. 65.3 : 131 cm.
nya 1901: VI. 1-jén (350/902 No. 18.)

l vezetett

jutottak.

Lápicz

wproni szobrász.

Storno mindpitenszel egyik dolgozott a garam szt Benedeki csúcsíves templom helyreállításán.

Egyházművészeti Lap 1882
III. 256.

Lápicz Antal
nagy cenki szobrász.
Irod
Czobor Béla dr. Történeti irodalom
Századok. 1878.
1878. évf. {444. l
{438. l

Lápicz Antal czenki

Születésű szobrász a bes-
terczebányai vártemplom Szt Bor-
bála kápolnája restaurálási
munkálatai alkalmával az
egyik gyámkövön Szt István
király ~~[illegible]~~ szobrát kéfi-
tettel, Storno Ferencz bevé sze-
rint. Ugyanő a megváltódom bornuvü képét

Dr Czobor Béla. Gyhaz mü-
vészeti Lapok. 1880. 211/236 O

(Azrugta ki a templom homlakzatán. Mütere-
me Soprunban volt.

Lápicz Antal

szobrász

Resztvett a besztercebányai templom restaurációjában és Storno rajza alapján elkészítette Szent István rekonstruált byzanci stylu mellszobrát. A kivitel-írja Ipolyi-Lápicz Antal czenki születésü magyar szobrásznak sikerült müve.

Ipolyi Arnold. A besztercebányai egyházi műemlékek története és hefreáll tasa. Budapest. 1878. 70. l.

Lapitz

Crod Szobrász

Gobor Béla Az alcsuthi Ea-
polna. Vas. Ujs 1882. 518 l

Lápicz Antal

Cenki születési szobrány

cróca

Egyházművészeti lap

1880. 236.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Lapitz Antal

szobrán

Az alcsuti kastély kapolnájának ormára 3 szobrot készitett. A megváltóét és István és László kirajokét. Lapitz magyar naturaliste művész.

csendélet Alcsuthon. Vas. Ujs.
1881. 284. l.

Lápicz Antal

[Egyházm. Lap]

1881. 60. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
327-1908. 1 szám.
Érkezett: május 23.

~~Fond János~~

~~díszítő faszobrász, antalos~~

Lápicz Antal

nincs id figuralis faszobrász

Storno Ferenc id

mint festő

valamenyi sopron

fentiek készítették az

alábbi apátsági templom

neogót főoltárát és

szöszeket a 1880-as

évek elején.

Knauz Nándor

A Garan-melletti szent-

benedeki apátság I-k.

Bp. 1890. 59. l

phytelephas macrocarpa

elephantsoul paiba

Lapicz Antal

akad. szobrász

szül. 1844 szept. 10. Nagy-
cenkem (Keresztlevél Csat-
kainál)
+ 1907. ápr. 29. Sopronban
(Deák szobrától megjelent cikk:
Soproni Hírlap 1938. évi
folyamában Csatkaitól (?)
Megkérdezni tőle.

Művei: Deák Ferenc szobra
a soproni Deák-tér és Erzsé-
bet utcai sarokház emeleti
fülkéjében

1892. Bánfalva: Mária-
szobor

? Nagy höflány. Szt Sebes-
tyén szobor

1894. Lövő. Szt Anna és Szt
József a templom hom-
lokzatán

fordítás

2)

1898. Horpács. Szt Florián.

? Szt János és Pál kettős
nobra Lövő határában

? u. az Répcevisen is.
?

Körmöcbánya i nobra
Egyházin. Sáp. 1884. 63. l

Csatkörl

LAPIC2 Antal robán

Pannonhalma 1996/2. 170,184.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJÓÉPÍTŐ

Ecsettel és szerszámmal

Hétfőn mutatkozott be a nyilvánosság előtt gyárunk fiatal képzőművész stúdiója. Ezzel a bemutatkozással is bizonyították, hogy értékes alkotásra képes a munkásosztály, ha a hatalmat kezébe veszi. Tudjuk, hogy sokkal könnyebb a vállalatokat államosítani, mint az embereket átnevelni. De hogy ezen a téren is jó úton haladunk és pártunk politikája helyes, azt bizonyítják azok a fizikai munkások, akik gyárunkban a munkaszerszám mellett az ecsetet és rajzceruzát is szívesen forgatják.

Annak ellenére, hogy a kiállításon nem láthattunk országosan kimagasló alkotásokat, mégis reményeket ébresztő ez az indulás. A kiállított képek között sok olyat találunk, amelyik arra enged következtetni, hogy érdemes a képzőművészeti szakkör tevékenységét támogatni.

Nem egészen egyéves a képzőművészkör, de máris figyelemre méltó eredményt ért el témaválasztásban és a meglátásban. Képzőművészettel foglalkozó dolgozóink elsősorban a gyárat, a gyár életét és magát az embert akarják ábrázolni. Elmondhatjuk, hogy szilárd bázisa alakult ki gyárunkban a képzőművészetnek és ez a kis csoport szükségszerűen vonja maga után mindazok érdeklődését, akik szeretik a szépet. Meg kell dicsérnünk elsősorban Luzsicza Lajos festőművészt, aki társadalmi munkában végzi a kör művészeti vezetését, valamint Bánsághy Hertát és Váraljai Imrét, a kör „mindeneseit".

Vállalatunk politikai és gazdasági vezetői egyaránt szívügyüknek tekintik a kulturális forradalom harcosainak munkáját és lehetőségükhöz képest eddig is a legmesszebbmenően támogatták őket.

A kiállítás megnyitásánál megjelentek a vasasszakszervezet küldöttei; Kim Csan Szen és Kim In Jan, a Koreai Népköztársaság követségének munkatársai; Dezsényi Miklós ezredes, a Hadtörténeti levéltár munkatársa; Cséri Lajos és képzőművészeink közül többen.

Bánsághy Herta üdvözölte a megjelent vendégeket, üzemünk párt-, szakszervezeti és vállalatvezetését, s a dolgozókat. Utána Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria igazgatója tartotta megnyitó beszédét. Ebben hangoztatta, hogy figyelemre méltó esemény ennek az üzemi képzőművészkörnek az első kiállítása. Kiemelte, hogy a kiállított képek megütik azt a színvonalat, amelyet régóta működő nagyüzemi képzőművészkörök elértek. A kiállítók közül kiemelte, s egyben szeretettel bírálta is Galambost, Martont, Váraljait, Schönhábert, Pétert és Nyilas Lajosnét. Reményét fejezte ki, hogy még sok hasonló kiállítást láthat gyárunkban, és azok majd egy-egy felfelé haladó lépcsőfokot jelentenek képzőművészkörünk életében.

A kiállítás megnyitása után a vállalatvezetőség vendégül látta a meghívottakat és hosszas beszélgetés alakult ki gyárunk kulturális problémáiról.

Szoln

téssel, hogy Szepesi elvtárs, mint versenyfelelős keveset törődik a hegesztőműhely szocialista brigádjaival.

Eddig még egyszer sem értékelték a brigádok teljesítményeit, s mi a brigádnaplót sem kaptuk meg.

Úgy gondoljuk, hogyha a brigádok kedvetlensége is elmúlik. Az általuk felvetett hibák valóban megszüntetésre várnak, de ez rajtuk is múlik. Még az eddiginél is jobb munkájukkal adjanak csattanós választ azoknak, akik nem, vagy csak keveset törődnek velük.

— csi —

tőkésosztály és a vallás

elektromotor feltalálásához. Mindez meggyorsítja a közlekedés — így a hajózás — fejlődését is. A kémia új nyersanyagokat szolgáltat és így tovább. Ezért *érdeke a tőkésosztálynak, hogy a természet erőivel, jelenségeivel, folyamataival a tudomány foglalkozzon* és ne a vallás.

De a gép mellett ott áll az ember. Az pedig *nem érdeke a tőkésnek, hogy a gépen dolgozó munkás is fejlődjön.* Ellenkezőleg: *az az érdeke, hogy a munkás ellenállás nélkül tűrje a látástól vakulásig tartó robotot, az éhbért, a munkanélküliséget.* Éppen ezért *a tőkésosztály érdeke azt követeli, hogy az emberrel ne a tudomány, hanem a vallás foglalkozzon:* intse türelemre és alázatra, fenyegesse a pokollal és kecsegtesse a mennyországgal.

Áthidalhatatlan szakadék

A vallás és a tudomány összeegyeztethetősége a legjobb esetben is csak *jámbor óhaj.* Legfeljebb arról lehet szó, hogy *a teológusok a tudomány egyes eredményeihez — taktikából — hozzáigazítják a vallási tanításokat; de a világnézeti kérdésekben éppen olyan áthidalhatatlan a szakadék a vallás és tudomány között, mint évszázadokkal ezelőtt.*

A vallás és a tudomány állítólagos összhangjának bizonyítására a vallásos tudósok példájára is szoktak hivatkozni. De ez a hivatkozás alaptalan. *A tudós, amikor imádkozik, nem tudós, hanem hívő. Akkor viszont, ha laboratóriumban kísérletezik, nem hívő, hanem tudós;* Pasteur szavaival élve, „esernyőjével együtt vallásos hitét is az előszobában hagyja". Az a fizikus, aki az atomok szerkezetét tanulmányozza, jelentős eredményeket érhet el a magatudomány területén akkor is, ha rendíthetetlenül hiszi a szentháromság vagy a szeplőtlen fogantatás dogmáját: feltéve, hogy az atomokkal materialista módon foglalkozik. *Tehát feltétlenül megsínyli tudományos munkája, ha a vallásos (pontosabban: idealista) felfogását az atomok és a technika világában is érvényesíti* és hitelt ad például az elektronok szabad akaratáról vagy — hogy a hajógyártás területén maradjunk — a távvezérlés természetfeletti lényegéről szóló fecsegésnek.

Pogány Róbert

Lapikás Ernőné.

A Magyar Nemzeti Bank képzőművészeti csoportjának kiállításán festményével szerepelt.

Forint, Magyar Nemzeti Bank dolg. lapja, 1977. Júl. 1.

T. Lapinski MDK

Lengyel tájképek között láthatjuk fenti művész munkáját is a Dorottya utcai kamaraterem̃ben.

Esti Hirlap 144 sz. 1958. jún. 21 2 old.

MDK

Lapis András

Kiállitási hir

Tiszatáj 1968 julius p.685.

MDK

Lapis András

Kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1968 máj.23.

Lapis András

Gipszfejekkel

szerepel az alábbi tárlaton

Moldvay Győző: Csongrád Képrő és díszítőművész kőcinek kiállítása

Népművelés 1970 VII. sz. 42 old.

Lapis András, szobrász-grafikusművész

A nagylaki gyárral van kapcsolata a művésznek. Egy szobor – a Dózsa szobor – megbízást kapott Nagylakra és így kezdődött a kapcsolat. – Egy állandó kiállítást kezdtek el, ami a gyárnak a tulajdona. Újszegeden és Mezőhegyesen volt kiállítása a művésznek.

Művész elvtárs.

1984. aug. 28. TV. 18.55 |v.i.|

Kitüntetési szisztémák: Közép-Európa 1990 – aktualitások – (kerekasztal beszélgetés)
Video

1990. október 19.
Werner Steurtut
Kongó Szabadállam rendjeleinek, kitüntetéseinek története (angol)
dr. Pandula Attila
A Horthy-korszak kitüntetései rendszerének tradíciói
Zeidler Sándor
Az Osztrák Császári Vaskorona Rend
Pavel Lipatov
Szovjet rendjelek, kitüntetések, jelvények, viselésük (1917–1945) – angolul –
Hartwig Friedrich
Bajor rendjel – és kitüntetésügy (1866–1914) (németül)
Video

1990. október 20.
dr. Zbigniew Puchalski
Lengyelország újjászületése Rend története (Polonia Restituta Rend) – 1921–1990 – (angolul)
dr. Molnár József
A Magyar Köztársaság rendjelei és kitüntetései (1946–1949) – németül –

Ünnepélyes zárás
dr. Czoma László főigazgató („Helikon" Kastélymúzeum)
dr. Juba Ferenc
Sapkarózsák az osztrák és a magyar tengerészetnél (németül)
Rainer Pál
Rendjelek, középkori magyar síremlékek (németül)
dr. Krzysztof Filipow
A Virtuti Militari Rend története (beküldött előadás – angolul)
Hangverseny

FÓRUM

Levelek

Egyesületünk nevében az elnök és a főtitkár levél kíséretében a Köztársaság kikiáltása alkalmából veretett érmünk ezüst és bronzpéldányát megküldte

Göncz Árpád köztársasági elnöknek,
Dr. Antall József miniszterelnöknek és
Dr. Demszky Gábor főpolgármesternek.

A levélben egyúttal gratuláltak a megválasztásukhoz a *nyolcezer gyűjtő nevében.* Megírták, hogy örömmel vennék, ha a hivataljaik ajándékozási gondjain érméinkkel esetenként segítségükre lehetnénk.

A köztársasági elnök, a miniszterelnök és a főpolgármester Egyesületünknek írt válaszleveleit az alábbiakban közöljük:

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

Székely Dénes és
Dr. Mészáros István uraknak,

BUDAPEST

Tisztelt Uraim!

Szívből köszönöm jókívánságaikat, valamint az emlékérmeket. Nagyon örülök szíves ajánlatuknak; megeshet, hogy erre még visszatérünk.

Budapest, 1990. október 29.

Üdvözlettel:

/ Göncz Árpád /

lehetőségekhez mérten feltérképezzük a numizmatikai anyagot és a megyei vonatkozásúakról fényképeket készíttetünk.

– A keszthelyi numizmatikai nyári egyetemre évente 1 fő részvételéhez anyagilag is hozzájárulunk.

– Ismeretterjesztő jelleggel segítjük, az általános és középiskolákat a numizmatika lehetőségeinek felhasználására a történelem-oktatásban, a szemléltetésben.

– Rendszeresen tájékoztatjuk a megyei lap, a „24 óra", és a Tata-Tóváros Híradó olvasóit numizmatikai érdekességekről, aktuális írásokkal.

(Vámosi László)

* * *

Hírek Szegedről

Az előzetes tervek alapján kiállítás lesz május hónapban az SzMT Könyvtárral közösen, gróf Széchenyi István születésének 200. évfordulója alkalmából.

Babits Mihály halálának 50. évfordulóján emlékérem jelenik meg a szekszárdi éremgyűjtőkkel közös kiadásban, a második negyedévben.

Havonként – az első vasárnap – kisárverés, esetleg egy-egy nagyobb gyűjtemény esetén csereközvetítés országos jelleggel.

LÖW LIPOT (1811–1878) zsidó teológusról és íróról, egykori szegedi rabbiról készült emlékérem, ezüst és bronz változatban. Előlap: Löw Lipót rabbiként ábrázolt portréja, alul saját kezű aláírása. Hátlap: a szegedi zsinagóga épülete, melyet héber írásmóddal írt idézet fog közre (az idézet az i. sz. 2-3. századbeli törvénygyűjteményből, a MISNA-ból való). Alul Dávid-csillag, felette Lapis András szegedi szobrászművész kézjegye.

42,4 mm átmérőjű ezüst, 925 ezrelék finomságú, PP kivitel

(– no –)

A keszthelyi éremgyűjtő csoport érem, régi papír- és fémpénz cserenapot rendezett 1991. március 10-én a színház klubtermében. Belépés díjtalan volt.

* * *

Ismét a keszthelyi Helikon Kastélymúzeum adott otthont a **2. Nemzetközi Falerisztikai Kongresszusnak.**

Az osztrák, német, belga, lengyel, holland, szovjet, szlovák, román, svéd és hazai szakemberek mellett az Egyesületet Zeidler Sándor és dr. Molnár József képviselték előadásaikkal.

A tartalmas előadások közötti kerekasztalbeszélgetések egyik témája az elkövetkezendő *új kitüntetésrendszerünk* megvitatása volt.

A nehezedő gazdasági helyzet miatt a legközelebbi kongresszust 1992-ben rendezzük ismét hazánkban.

A kongresszus rövidített programja az alábbi volt:

2. KESZTHELYI FALERISZTIKAI KONGRESSZUS
(Keszthely – 1990. október 16–21)

A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság rendezésében, a Helikon Kastélymúzeum (Keszthely) és a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete támogatásával.

1990. október 16.
Ünnepi megnyitó:
dr. Kállay István tanszékvezető egyetemi tanár
dr. Pandula Attila egyetemi adjunktus

dr. Kóczy László
A Máltai Lovagrend magyar vonatkozásairól, különös tekintettel korunkra (angolul)
Vári Éva
Keszthely város rövid története (németül)
A falerisztika tárgya (kerekasztal beszélgetés)

1990. október 17.
Albumok, fényképgyűjtemények bemutatása.
dr. Makay Ágnes
Adatok magyar kitüntetések előállításáról a két világháború közötti időszakban (németül)
Prof. Carol König
Román katonatiszteknek adományozott külföldi rendjelek és kitüntetések a századfordulón (németül)
Fogadás
Eredeti, duplikátum, kópia, hamisítvány (kerekasztal beszélgetés)
Video

1990. október 18.
dr. Helmut–Theobald Müller:
Stájerország díszgyűrűje és díszjelei (németül)
A Vitézi Rend (németül)
Ludovit Trencan
A Szlovák Köztársaság (1939–1945) rendjelei és kitüntetései (németül)
LTC. John R. Anglia
A Német Sas Érdemrend története (1937–1945) – beküldött előadás – (angolul)
A keszthelyi *Festetich-kastély* megtekintése.
A kongresszus tiszteletére összeállított falerisztikai könyvkiállítás (a Helikon Könyvtár anyagából)

Lapis András

nohránműrén.

Nagylaton áll Dózsa nobra. (Ez a mű megháladta az altató erejét.)

Tandi Lajos

Dél Magyarország
1982 aug. 6.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Képzőművészeti körök kiállítása Makón

A makói József Attila Múzeum nem először adott otthont a megyében és Szegeden működő képzőművészeti körök legjobb munkáinak. Az idén 11 város, illetve község amatőrjei java termésének biztosított helyet: Hódmezővásárhely, Makó, Szentes, Szeged, Csongrád, Székkutas, Bokros, Mindszent, Ruzsa, Szőreg, Csanádpalota működő képzőművészei képviselik városuk, községük „színeit. A mutatós felvonuláson külön megjegyzésnek számít a szőregiek jelentkezése, akik hivatásos szakkörvezető nélkül, egymást tanítgatva nyerték el a kiállítás harmadik díját. A zsüri a makói kör munkáját jutalmazta az első, a hódmezővásárhelyiét a második díjjal. Egyénileg is értékelte a kiállítók teljesítményét. Első díjat kapott Lapis András szegedi szobrász az amatőrszínvonalat jóval meghaladó portréiért. A csongrádi Aranyi Sándor ugyancsak méltán kapta a második, az idős mindszenti szobrász, Gyovai Pál pedig a harmadik díjat.

Bár az értékelés ezt nem tükrözi, a körök együttes teljesítményéből a szegediek bemutatója emelkedik ki. Lapis András szobrain kívül Kovács József és Balázspiri Aranka munkái is felkeltik a néző érdeklődését. A makói képzőművészeti kör munkái között Pethő Sándor naiv képei külön kis világot alkotnak. A szőregiek közül Kalocsai Mária rajzai, a vásárhelyiek közül Antal László, Kiss Anna, Tóthné Orosz Anna munkái tűnnek ki elsősorban.

Félrevezethet bennünket az ítéletalkotásban — sőt talán a zsürizést is zavarhatta — hogy a képzőművészeti körök tagjai különböző korúak, az általános iskolás gyerektől a 70—80 éves idős emberig mindenféle korosztály tagjai megtalálhatók köztük. Az elbírálásnál ez nem közömbös szempont, hiszen másképp tekintünk egy 10—14 éves általános iskolai tanuló, egy húsz év körüli fiatalember, vagy a rajzolgatásban, festésben kedvét lelő idősebb ember próbálkozásaira. Ezért talán nem lenne haszontalan, ha a legközelebbi bemutatón feltüntetnék a kiállítók életkorát is.

F. J.

hagyszerű vál
a hozamok növ
túl a tsz-ek pá
léptek egymáss
cél az országi
megszerzése v
11 gazdaságnal
minden tsz
előre a szövet
kodás útján — annak ellenére, hogy a jó munka jutalma nem kerül ünnepélyes elismerésre. De a tagság 60 millió forinttal megnövekedett személyes részesedését, a termelés 13,5 százalékos fokozódását egyaránt a gazdálkodási verseny egyik kihatásaként lehet elkönyvelni. Nem kétséges, hogy az állam messzemenő támogatásán, a vezetés hozzáértésén túl a kiváló munkát végző sok ezer tsz-tagon, a szocialista brigádokon, a gazdálkodási feladataikat jól megoldó munkacsapatokon múlott, hogy megyénk szövetkezetei ismét egy fémjelzett mérföldkövet hagytak maguk mögött a közös gazdálkodás útján.

Csongrád megye egész társadalma köszönti az országos verseny tizenegy „*hazai*" helyezettjét a vándorzászló- és oklevélátadó ünnepségeiken. (T. J.)

zánkba érkezett dr. Jiri *Hájek* csehszlovák külügyminiszter. Kíséretében van Antonin *Krouzil*, a

Dr. JIRI H

Csehszlovák Külügyminisztérium főosztály-vezetője is. A vendégek fogadására a Ferihegyi repülőtéren megjelent *Péter* János külügymi-

Zs. Szambu Bábo

Zsamszrangijn *Szambu*, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Hurálja elnökségének elnöke feleségével és kíséretével szerdán ellátogatott a Bábolnai Állami Gazdaságba. *A látogatásra elkísérte Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, feleségével.*

A vendégeket a gazdaság központjának bejáratánál dr. *Dimény* Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, továbbá *Burgert* Róbert, a gazdaság igazgatója fogadta. ***Burgert Róbert tájékoztatta***

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1977 SEP

Lapis András

1021

Lapis András (Szeged) szobra: Nyújtózkodó (Veres E. felv.)

69 whisky ömik [illegible]
a hullámhosszomra: Lady Anna. K
dáz ez a szem! Ó, én címeres ök
tem rá azonnal, hogy Torziborzi
az *anyuci* buksijában született
egyetlen hozzám méltó elme ebb
ban . . .

Mindenki azt várja, mikor bör
gyasztót. Csakhogy, pici közvitéz
nak, az én dramaturgiám nem
épül! Mosolyommal mézet mázo
kátokra. Győlölködve vagdossátc
meitek gyilkait? No, de gyerekel
Caesart játszom majd!

Lapis András

Miskolcon közös tárlaton vett részt

Napjaink 1977-1-2
Molnár Zsolt:Studió tárlatok

Lapis András

a szentendrei tárlaton rendezték meg a csongrádi művésztelep bemutatkozását. Ezek a fiatalok megbirkóztak a feladattal, fakstatták a közös életművet ott ahol Bernáth Aurél, Iván Szilárd, Soniogyi József abbahagyta a korrigálást. – Most már önállóan dolgozik Lapis András, – egyre sikerczebben.

Losonci Miklós: Gazdag múzeumi hónap.
Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 8.

Lapis András vyobrázy

„Halál" 6 ront 61x42 cm

szerepelt az 1978-as Studió kiállitáson
-katalógus a könyvtárban-

Lapis András, szobrász.

A 19.- i Szegedi Nyári Tárlaton szerepel a művész domborműve.

Halász Miklós: Szegedi Nyári Tárlat.
Pesti Műsor, 1978. júl. 19. 47. old.

Lapis András, szobrászművész

A szegedi nagy víz centenáriumára az Árvízi Emlékbizottság pályázatot hirdetett, melyre tíz élvonalbeli szobrász kapott felkérést. Köztük heten – a művész is – küldték el terveiket. A zsüri döntése értelmében a megbízást Segedi György kapta meg.

Tandi Lajos: Emlékmű víznek és embernek.
Délmagyarország, 1978. aug. 20.

LAPIS ANDRÁS

1942. december 8-án Kecskeméten született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1970—1974. között tanult. Mesterének Tóth Sándort és Szabó Ivánt tekinti. Kiállítását megrendezték Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Székesfehérváron.

Lakcíme: Szeged, Állomás u. 2.

Termékenység, 1976, bronz, 12 cm
Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa tulajdona

Megyei egyházyati Kiállítás Bp. 1978. V.5-28. Műcsarnok

Lapis András

Művei szerepelnek a felszabadulásunk 30. évfordulójára meghirdetett pályázat anyagában a Balatoni Kisgrafikai Biennálé kiállitásának keretében a keszthelyi Balatoni Muzeumban - 1975-

- katalógus a könyvtárban -

Lapis András, szobrász,

Szegeden, az elmúlt héten megnyílt a 13. dél-alföldi tárlat, melyen a művész alkotása szerepel.

Polner Zoltán: Dél-alföldi festőegyéniségek tárlata.
Csongrád Megyei Hírlap, 1978. jún. 4.

Lapis András szobrász

A szentendrei Művelődési Központban Zsolnai Péter Végh Alpár Sándor és Egyed László október 14.-ig a Ferencvárosi Pincetárlaton Wahorn András szept. 27.-ig, a Fiatal Művészek Klubjában Tar Zsuzsanna szeptember 28.-ig, a székesfehérvári Ifjusági Házban Jankovszky György fotóművész október 2.-ig, a Studió Galériában Marosits István szobrász szept. 28.-ig, a Makói Kiállitóteremben Lapis András szobrász szeptember 24.-ig, a miskolci Szőnyi Teremben Máger Ágnes festő október 5.-ig, a bátaszéki Házasságkötő Teremben Végvári I. János festő október 1.-ig, a pécsi Janus Pannonius Muzeumban Fekete Nagy Béla festő szeptember 18.-tól mutatja be müveit.- Közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. IX. 23. XXII. évf. 38. sz. 8. lap.

Lapis András (Szeged)

A makói tárlaton részt vett gipszfejeire első díjat kapott.

Moldvay Győző: Csongrád képző és díszítőművész köreinek kiállítása.

Népművelés 1970/7 42 old.

LAPIS András, [illegible]

eml

eml. KOVÁCS - CSOMA Mária: Medals of Nobel Laureates in the Medal Cabinet of the Semmelweis Museum of History of Medicine. = Orvostörténeti Közlemények 125-132., 1989-1990., 174-175

XXm. / 45n / Mesterek.

bekommert zich niet om tr
fen, ook niet om opwellin
of vertwijfeling. Het hou
bouw der krach ten voor o
ekonomie der middelen; zo
blinkende blazoenen of be
het op den voorgrond met
nischen organisatiegeest
tijd eigen. Dit alles omd
konstruktivisme zich niet
esthetische isoleering te
noodwendigereijze bij kul
opgaven landen. Het kons

Újabb szoborpályázat Szegeden

Két esztendővel ezelőtt a Politikai Foglyok Országos Szövetségének helyi szervezete elhatározta: emléket állít az ötvenhatos forradalom mártírjainak. A politikai szervezet öt, igen rossz minőségű fából készült kopjafát szándékozott felállítani október 23-án az Aradi vértanúk terén, melyek közül *az egyik például Rákóczit, a másik pedig Kossuth Lajost jelképezte volna.* Közvetlenül ezután döntött úgy a város képviselő-testülete, hogy méltó és maradandó emlékművet állít az ötvenhatos forradalomnak.

Közgyűlésről közgyűlésre

Ezerkilencszázkilencvennégy szeptemberéig azonban semmi sem történt. Ekkor újra közgyűlés elé került az emlékmű ügye. Az önkormányzat kulturális bizottsága, valamint a szakmai tanácsadó testületként működő *Szegedi Képző- és Iparművészeti Kollégium a Honvéd, az Aradi vértanúk, illetve a Szent György terek egyikét javasolta* az emlékmű felállítási helyéül, egyben kérte, hogy a pályázat meghívásos legyen, s arra szegedi szobrászművészek kapjanak felkérést. A közgyűlés mindkét javaslatot elvetette. A képviselők többsége a helyszín tekintetében a Széchenyi térre, a pályázat módjában pedig az országos, nyílt, névaláírásos kiírásra adta voksát. A pályázat beadási határidejét szeptember 30-ában jelölték meg. Ez az időpont azonban csúszott, mivel a pályázat díjazására, illetve az emlékmű költségeire vonatkozóan nem tettek és nem fogadtak el semmiféle javaslatot. *Egy november végi közgyűlésen ez is megszületett: másfél, illetve ötvenmillió forint.* A pályázat beadási időpontját 1995. március 10-ében határozták meg. Ez év áprilisában immáron negyedik alkalommal került napirendre a forradalmi emlékmű ügye, mivel a Képző- és Iparművészeti Lektorátus kérte a város vezetőségét, hogy az emlékművet ne a Széchenyi térre tervezze. *A közgyűlés tagjai a kérést elutasítva úgy döntöttek, hogy az ötvenhatos plasztikának Szeged központi terén a helye.*

A pályázati kiírás rövidített formában, május 5-én három napilapban is megjelent. A határidő lejártáig (október 2.) tizenkilenc művész adott be pályamunkát. *Az alkotók között nem volt szegedi.* A szakemberekből álló team véleménye szerint az első pályázati fordulóban egyetlenegy alkotó sem tudott megbirkózni a helyszínnel és ötvenhat szimbolikájával, éppen ezért eredménytelennek ítélték a pályázatot, és második pályázati forduló kiírását javasolták. A közgyűlés elfogadta a zsűri véleményét. A második fordulót – amely már meghívásos (szegedi művészek is felkérést kapnak) és helyszíni megkötöttség nélkül fut – november 15-ig kell kiírni.

„Szó sincs bojkottról"

A pályázat szövegét a városfejlesztési és kulturális, míg a meghívandó művészek körét – a lektorátus, a kollégium és az önkormányzat mellé rendelt Kulturális Tanácsadó Testület javaslata alapján – a kulturális bizottság hagyja majd jóvá a jövő héten. Információink szerint *a három szakmai tanácsadó testület már letette a neveket az asztalra.*

Lapis András szobrászművész, a művészeti kollégium és a zsűri tagja cáfolta azt a hírt, miszerint a szegedi szobrászok azért nem adtak be pályázatot, mert a város vezetése az előző szoborállítási ügyben (Szent István és Gizella – a szerk.) nem hallgatott a helyi művésztársadalom véleményére. *„Szó sincs bojkottról és sértődöttségről"* – mondta Lapis. *„A szegediek a helyszínnel és a pályázat módjával voltak elégedetlenek, de ezt már korábban is hangoztatták. A helyi szobrászoknak intimebb hangulatú terekre van elképzelésük."*

Valahol az egyetem körül?

Kalmár Márton szobrászművész véleménye szerint ebben a gazdasági helyzetben *nem kell több tízmillió forintot költeni a városnak forradalmi emlékműre.* A szegedi művész egyébként a helyi ötvenhatos eseményeket alapul véve valahol az egyetem környékén tudja elképzeli a plasztikát.

Hogy kiket hívnak meg a második pályázati fordulóba, s hogy mennyibe kerül majd az 1956-os forradalom méltó emlékét megörökítő emlékmű, s azt hol állítják fel a városban, az még a jövő titka.

Szabó C. Szilárd

Dél magyarország 1995. okt. 27

LAPIS András

rújabb
los
ereskedője

„H" Kft.

utocentrum „H" Kft. (6800 Hódmező-
95.október 5-től a hivatalos Ford márka-

nünket Ön vezet.

Lapis András III. éves szobrászművendék.

A Képzőművészeti Főiskola hívja szobrász-szakos növendéke – akik 1 hónapos nyári gyakorlaton voltak Vásárhelyen – munkáikból kiállítást rendeztek a Tornyai János Múzeumban, melyen érmei és gipszből mintázott parasztfeje szerepel. (említve).

Szabó Endre: Fiatalok a múzeumban.
Gongrád m. Hírlap, 1973. aug. 3.

Lapis András, szobrász

Lárd: Dér István

Tandi L.: Kiállítási ....

89-92.
XXIX
8.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. augusztus

Lapis András

Lapis András: Városom, Szeged

(Jánosi Ferenc felvételei)

25

Népművelés, 1975. szept. 9.

terjesztő könyv volt. (Az országos adatok az ismeretterjesztő irodalom körébe sorolnak olyan könyveket is, amelyek egy-egy periódusban kiugró példányszámokkal eltorzítják az idősorokat. Az arányok eltolódását így is jellemzi az az adat, amely szerint 1945—1974 között az összes megjelent könyvek 14 százaléka, s az összes könyvpéldányok 19,8 százaléka volt ismeretterjesztő jellegű.)

A magyar könyvkiadásban kialakult munkamegosztás szerint a *Gondolat* a tudományos ismeretterjesztés *főhivatású* kiadója. (A főhivatásút azért hangsúlyozom, mert a saját szakterületét illető ismeretterjesztő tevékenységet szinte minden könyvkiadó végez.) A munkamegosztás következtében a Gondolatra

hogy az ismeretterjesztő könyvkiadásról, az ismeretterjesztő könyvek jellegéről, „szintjeiről", műfajairól évek óta élénk vita folyik. (Részleteire ezúttal nem térek ki.)

A már jelzett *munkamegosztás* és az egyre növekvő feladatok arra késztetik kiadónkat, hogy tevékenységét elsősorban azokra a tudományterületekre és témákra összpontosítsa, amelyekkel más kiadók nem vagy alig foglalkoznak. Nem tartjuk feladatunknak például a közgazdasági és jogi, a műszaki vagy a mezőgazdasági ismeretterjesztést, ugyanakkor szinte kizárólag a Gondolat tevékenykedik a természettudományok egy sor területén (fizika, csillagászat, geológia, földrajz stb.). Legszélesebb tematikai érintkezési felületünk természetszerűen a *Kos-*

Lapis András

Szabadkán dec. 14-én nyílik meg a szegedi képzőművészek közös kiállítása, melyen művei szerepelni fognak.

Magyar Szó, 1975. dec. 5.

Lapis András, szobrász-grafikusművész

a vávosítanács műv.-osztálya és a Magyar Képző-Iparművészek Szövetsége a közelmúltban értékelte a sástói manzvetközi érem műrészeti alkotótelep ez évi munkáját és kijelölte a jövő útját, — 1982-ben az alkotótelep vezetője a résztvevők közül Szabó Iván volt. Az öntést Sebestyén Sándor végezte, Návai Sándor és Lapis András segítségével.

Tóth Sándor: Érem, vagy plasztika.
Kelet-Magyarország, 1984. aug. 25.

Krepis Judit, szobrász

L.: Salamon György

— :o Kiállítások 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. dec. 13.

Lapis András szobrászon
a XVII. Szegedi Nyári Tárlaton a művész
alkotásai szerepelnek: szobrai és ér-
mei.

Tandi Lajos: Nyári tárlatok Szegeden.
Tiszatáj, 1946. okt. 95. old

Lapis Anarás, szobrász

L: Kass J.

Tandi L: Nyári Találatok ... 93-96

Tiszatáj, Szeged, 1976. okt. XXX/10

Lapis András, szobrászművész

Díjat kapott a fiatal szegedi művész. Szerepel a Nyári Tárlaton, „Termékenység" c. kis alkotása és bronzérmei. /említve/

Pr. Z.: A XVIII. Szegedi Nyári Tárlat erényei, gondjai,
Csongrád Megyei Hírlap, 1976. aug. 1.

Lapis András

„Női fej" (repro)

T.L.: Téli tárlat.

Tükör, 1977. február 13-41. oldal.

Lapis András

Az V debreceni országos tárlatra küldte be alkotásait.

A zsürizés befejezése után láttuk a növekedést a bentmaradt műveknél számszerűleg is: tizenhárommal nőtt a kiállító művészek száma és száztizzel a művek száma. Így összesen kiállításra kerül 102 kisplasztika (megengedett legnagyobb méret 120 cm) és 134 táblakép. A növekedés a kisplasztikánál rendkívül erős, a két év előtti huszonháromról részben azért ilyen rendkívüli, mert több esetben darabokra bontott éremsorozatokat fogadott el a zsüri. Így például *Lapis András* „Csongrád" sorozata 8 darab, de ehhez elfogadták még egy nagy alakú érmét és két bronz szobrát. Így kiállít 11 darabot a beküldhető 6 darabbal szemben.

Alföld 1976/...

Éles P:A nyári tárlat elé

Lapis András, szobrász

[Lapis]

l.: Vári Márton

7.

–: Megnyílt ...

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 27.

Lapis András, nobrán

L.: Lóránt J.

Rózsa Ly.: Becsületes ... 7.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 14.

Lapis András

Városom Szeged nevet.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul – Aug.

Lapis András

Városom Szeged érmesorozat
bronz 35x70/6–12 ϕ

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul–Aug.

Lapis András

Városom Szeged

Népművelés 1975/9/25

Lapis András

A XVI szegedi nyári tárlaton részt vett Kurucz D. István, Koszta Rozália, Lapis András, Somogyi Soma László.

Népművelés 1975/9/25.

Lapis András.

A Szabadkára rendezett szegedi művészek tárlatáról szerepelnek a művészet művei.

Ács József: Szegedi képzőművészek szabadkai tárlata.
Magyar Szó, 1946. I. 4.

Lapis András

A művész a szegedi Móra Ferenc
Múzeum kiállításán szerepelt és
díjat nyert bemutatott munkájáért.

Tandi Lajos: Szeged második festőiskolája
Tükör 1976. aug. 10 – 31. oldal.

Lapis András

„Női fej"
(repro)

T. I.: Téli tárlat
Tűlőr, 1977. február 13 - 41 lap.

Lapis András, szobrász

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának „Ady Endre" c. kiállítása a Petőfi Irodalmi Múzeumban látható. A művész két emlékműtömbje szerepel a tárlaton, (repr.) mely együttesen idézi fel Ady alakját – nőves, átgondolt és megérlelt alkotás.

Molnár Zsolt: Új vízeken járok.

Magyar Ifjúság, 1977. ápr. 8.

Lapis András, szobrász

A Szegedi Téli Tárlaton szerepelnek a művész művei. „Sára és Katalin" c. bronz körplasztikája (említve).

TV – Híradó

1977. II. 3. 19.30 (Szné).

Lapis András

ADY ENDRE NYOMA

Centenáriumi kiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban

A legjobbnak Lapis András bronzplasztikáját éreztem: a két egymáshoz tolható fényes fémtömb úgy adja ki a költő kalapos, lebegő, bőkabátos, gögös szoboralakjának helyét, negatívját, mint a mészkő, a szén, a beléhullott romlandó testek, életek, növények vagy rovarok nyomát. Íme, a költő — harsogná a hagyományos emlékmű (mint ahogy sok harsogja is ország- és városszerte). Hol van a költő? — kérdi ez a visszájára fordított szobor, az alkalomhoz hallgatott szemérmúzeumira glancolva fecsegnek, árulkodnak a lakás egykori lakóinak hétköznapi intimitásairól? Hol a költő? Él-e ifjú szivekben, amint remélte, vagy csak a tananyag didaktikai követelményei alapján kiválasztott néhány versben untatja az ifjú agyakat? Él-e? Verseiben, melyek a század nagy költői forradalmát robbantották ki, él-e? Publicisztikáját olvassuk-e — ezt a kegyetlenül végleges, felszabadító lelki leszámolást a papos, dzsentri Magyarországgal. Ismerjük-e az újságíró Adyt, ros, hagyományőrzőn k gyeletsértő hűség v ebben. Ezért van, hogy kiállított művek közül azok lettek a legjobba amelyek elszakadván k tődnek Ady költészet hez. A művészek több ge azonban csak a v sek tisztes illusztrálás ra törekedett, azok nem is szólva, akik é pen soronlevő opuszu Adyra utaló címmel l ták el. Sajnos, a több a banalitások vizein h józik inkább, képi-g dolati közhelyekkel t heli bárkáját.

★

mes szkepszissel.

★

És valóban: hol van a költő? Ezen a képzőművészeti kiállításon, ahol a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Fiatal Képzőművészek Stúdiója pályázatának anyagát állították ki? A közelmúltban megnyílt többi kiállításon, Székely Aladár Adyhoz halhatatlanult fotóportréinak műcsarnoki tárlatán, vagy a Veres Pálné utcai emlékszobában, ahol Ady Csinszkával élete utolsó néhány hónapját töltötte, s ahol most a bútorok

aki — ha verset nem is írt volna — a századelő legnagyobb gondolkodói közt kérhetne és kaphatna helyet, akkor is? Aki ösztönös düheiben, tudatos haragjaiban kipróbálta szinte valamennyi magatartási lehetőségét az első századfél radikális haladó polgárságának. Aki máig járható gondolkodási ösvényeket taposott ki elsőként, botrányoktól megugatott-megmart életével. Hol van hát a költő?

„Új vizeken. járok" — hirdeti a pályázat és a kiállítás címe, s groteszk igazság, valami gunyo-

A néni, aki a kiáll bejáratát őrzi, készsé sen szolgál ki katalóg sal, s ingyen tessékel mint aki sajnálná m vámolni az egyetlen deklődőt. Viselkedése ra vall, hogy úgyszólv nincs is látogató, h századik születésnap i ünnepi protokoll oda az Ady-színek kisáp nak a szellemi élet sz képéből. Hát mennyi kell még, hogy hogy vizein ne kapjunk ten ri betegséget, hogy v re be- és elfogadjuk e szen?

Varjas Endr

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 26.

1977. MÁRCIUS 26.

XXI. évf. 13. sz. 12. lap.

A tuloldalon lásd: Sáfár Pál női aktot ábrázoló rajzát.

Lapis András szobrászművész

Vasárhelyen tegnap nyílt meg
a művész kiállítása.

Csongrád Megyei Hírlap, 1976. szept. 18

Lapis András, [ ]

L: Kokas I.

Tandi L: Kiállítási jegyzetek 108-112.

Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11.

Lapis András, szobrász- és grafikusművész

Az idei könyünnepre frissiben megjelent kiadvány a „Szegedi Grafika" c. mappa mintegy fél évszát zad képzőművészetét fogja át a grafika tükrében és szegedi vonzáskörben. – Szerepel a kiadvány-ban Lapis András „a halott Dózsa" című rézkarca (emlitve).

T. L.: Ünnepi könyvhét Szeged 1980.
Dél-Magyarország, 1980. jún. 1.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lapis Andras, szobrász –
a grafikusművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1984 ÁPR 2 1

1021

zepkád
zók, s
unkáso
k, tak
ny, ho
szonyo
dsereg
t, ner
ás ter
zonyíti
reg nő
ázaléka már törzsgárdatag.

NŐK nagy többsége fe-
lelősségérzettel, kel-
felkészültséggel és lelkiis-
eretesen dolgozik. A nép-
dsereg sajátosságaiból
edően támasztott maga-
ob politikai és szakmai kö-
telményeknek megfelelő-
végzik munkájukat. Hely-
ük több szempontból ne-
zebb, kötöttebb, mint a
gári életben dolgozó nő-
Ezért a hadsereg vezetői
a szakszervezeti szervek.

vek nagy gondot fordítanak a nők művelődésére. A helyőrségi művelődési otthonok és társadalmi klubok a nők számára tanfolyamokat, a szabad idő kultúrált eltöltését segítő rendezvényeket tartanak. A szakszervezeti szervek politikai és szakmai vetélkedőket, valamint országjáró kirándulásokat szerveznek. A néphadsereg valamennyi egységénél szervezetten folyik a könyvterjesztés, jól felszerelt szép-

LAPIS ANDRÁS: ERME

Lapis András, nalván

eti az a veszély,	Az
lhagyja az apja,	vikpá
an ezt meglévő	Még
l is megtette.	alá, d
k alighanem ak-	a kisz
ek a legjobban,	kor é
végiggondolja a	és ta
változatokat, és	A ké
ssági sorrendbe	lent v
ga elé. Ön fel-	kicsi
tisztáznia kell	nagyo
hogy a gyermek	mégis
erősebb-e, vagy	csapás
vállalástól való	kodot
	megk
ernek valamivel	si fej

Hazai Tükör

43.

Új Tükör, Bp. 1986 jún. 15.

XX 11/24

Lapis András: „Sára és Katalin"

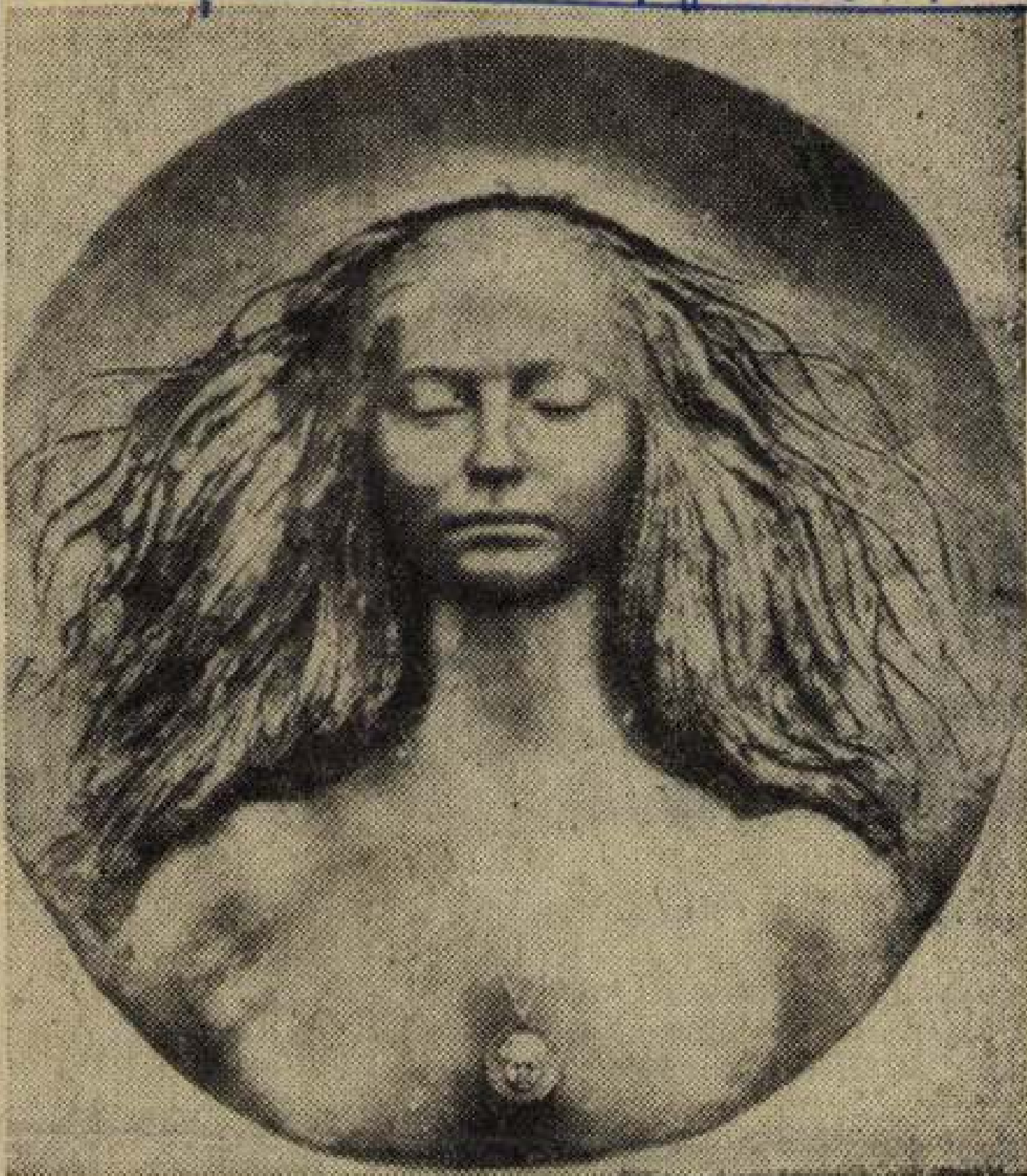

Arnegedi Téli Táplatról.
Del-Magyarország, 1944.3.

... Éjjel a csillagok nem [égnek,
évszakok sírnak és egek.
Álmában sír az anya s ébred,
azt hiszi, sír a kisgyerek...

— Szép munkáskezeket adtam

gedűt, de csak
biztatást.)

Év végére v
Miklósék. Az a
művekben dolgo
zető. Nem messz
letben laknak

Lapis András, szobrász

Megnyílt a békéscsabai 20. Alföldi Tárlat, melyen szerepel a művész alkotása. A Művészeti Alap tízezer ft-os külön díját Szabó László és Lapis András kapta megosztva. – „Mellkép" c. bronz domborításával pozitív és negatív formákat ötvöz egybe. (említve).

TV-Híradó

1977. ápr. 5. TV. 19.30 M.

Lapis András

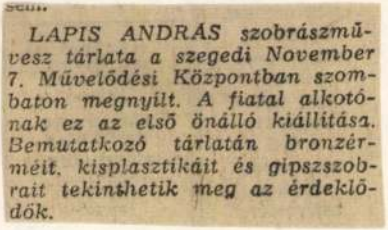

LAPIS ANDRÁS szobrászművesz tárlata a szegedi November 7. Művelődési Központban szombaton megnyílt. A fiatal alkotónak ez az első önálló kiállítása. Bemutatkozó tárlatán bronzérméit, kisplasztikáit és gipszszobrait tekinthetik meg az érdeklődők.

dec.13.

Magyar Hirlap 1975/325/13

Lapis András

a 17-ik szegedi nyári tárlaton szerepel a művész alkatása. Díjban részesült a művész

Nyári tárlat.

Tükör, Budapest, 1976. aug. 10.

Lapis András, nobrány

L.: Banga f.

Rózsa Gy.: fiatal grafikusok — — 7,

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 6.

-Lapis András, szobrász

L: Tápai Antal

Tandi Lajos: Van szegedi nobráznat! 91-96.

Tiszatáj, Szeged, 1981. dec. XXXV/12.

Lapis András, szobrászművész

a XX. Szegedi Nyári Tárlaton szerepelnek a művész alkotásai. „Fiatalanya" c. (említve).

Fecske András: a XX. Szegedi Nyári Tárlat. Dolgozók Lapja, 1979. aug. 7.

Lapis András, szobrászművész

a Szegedi Nyári Tárlat ez évben ünnepli 20 éves fennállását. E jubileumi tárlaton szerepel a művész alkotása.

Halász Miklós: Szegedi Nyári Tárlat.
Pesti Műsor, 1979. aug. 1.

Lapis András, szabrászművész

A Csongrádi Művésztelep alkotói minden augban tárlaton mutatkoznak be a város előtt. – A művész műves érmei: „Múzeumi hónap I–IV." szerepelnek a tárlaton. (említve).

J. Szóráth Gyula: Névjegyek.
Csongrád Megyei Hírlap, 1979. aug. 28.

Lapis András, szobrászművész.

~~Az~~ huszadszor nyílt meg a Szegedi Nyári Tárlat, melyen a művész ízig-vérig mai kisplasztikája szerepel.

Tandi Lajos: Jegyzetek két tárlatról. Tiszatáj, Szeged, 1949. 10. 90. old.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lapis András

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1984 JAN 18

1021

„Higiénia"

Új szobor Szegeden

Lapis András Higiénia című szobrát Újszegeden, a több mint egy éve átadott megyei Közegészségügyi és Járványügyi Állomás előtt állították föl. (Fotó: Enyedi Zoltán)

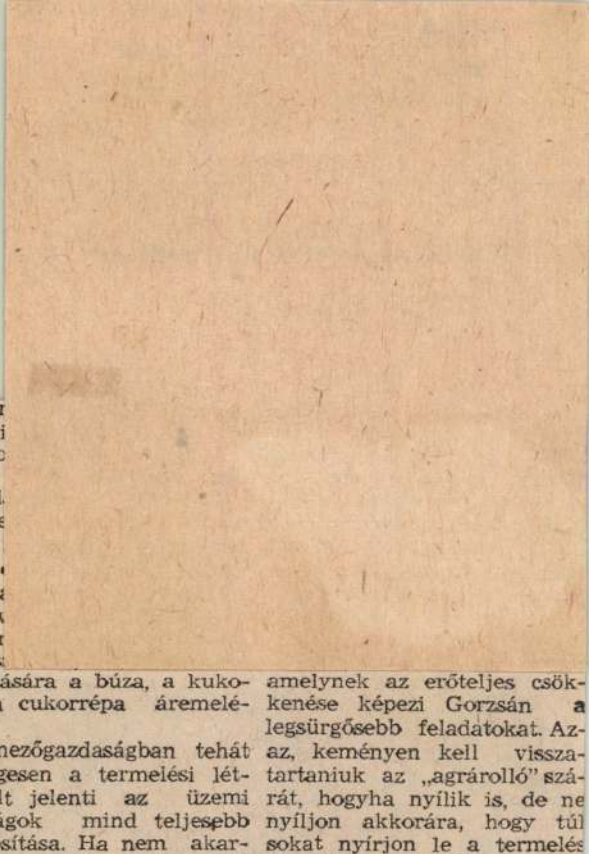

talábar
tesz ki
árvált
S a
zőgazd
beépíte
ba a
mert
déses
Nem
ság se
melőes

drágulására a búza, a kukorica, a cukorrépa áremelésével.

A mezőgazdaságban tehát ténylegesen a termelési létfeltételt jelenti az üzemi adottságok mind teljesebb hasznosítása. Ha nem akarnak a veszteséges termelés, a szanálás útjára jutni.

□

A Gorzsai Állami Gazdaságban is elkészült a közgazdasági ágazat az idei esztendő pénzügyi tervével, igaz, csak nagyobb vonalakban.

Ezek szerint a közterhek emelkedése 4,6 milliós, a földadóterheké 2,5, a műtrágya-árnövekedés 1,9, az építési anyagoké 2,1, a takarmány-kiegészítők és az import fehérjék forgalmi árnövekedése 1,7 milliót visz el. Pontosabban ennyivel amelynek az erőteljes csökkenése képezi Gorzsán a legsürgősebb feladatokat. Azaz, keményen kell visszatartaniuk az „agrárolló" szárát, hogyha nyílik is, de ne nyíljon akkorára, hogy túl sokat nyírjon le a termelés jövedelmezőségéből.

□

Lássuk, mit is tesznek egy mezőgazdasági nagyüzemben az önköltségek csökkentéséért, a kicsinek ígérkező haszon megtoldásáért, a pénzügyi egyensúly javításáért?

Azzal a ténnyel véglegesen számolnak, hogy amennyiben tavalyelőtt 45, az elmúlt évben 25 millió volt a nyereség, akkor az idén további visszaesés következik be. Ez a valóság, s ezt el is mondják az üzemi termelési tanácskozásokon.

Dr. Prieszol Olga látogatása megyénkben

Tegnap, kedden megyénkbe látogatott *dr. Prieszol Olga*, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkára. Délelőtt Szegeden fogadta *dr. Komócsin Mihály*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, majd *Szabó Sándor* megyei

mazottak Szakszervezete Csongrád megyei bizottságának elnöke és *dr. Bíró Lajos*, a KSZ megyei titkára kíséretében — Hódmezővásárhelyre látogatott. A városi tanácsházán a vendégeket *dr. Szalontai József*, a városi pártbizottság

Lapis András szobrász- és grafikusművész
a Hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeum vendégkiállítását rendezték a Hatvani Galériában.
Szerepel, és különösképpen megkapó Lapis
András „Álom" c. érme. (emlékül).

Pécsi István: Kötődés a valósághoz.
Népszabadság (Heves) 1984. jan. 28.

Lapis tudrán

SZOT ösztöndíj 1987-88

Magyar Nemzet 1987. VI. 13.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Lapis András, szobrász és grafikusművész

1981 JUL 11

1021

Nagylakon, az ország déli kapujában, az ott lezajlott csata emlékére felállították Lapis András szegedi szobrászművész Dózsa című alkotását

Enyedi Zoltán felvétele

miatt visszaadta. Ez azonban nem gátolta a mérnököt abban, hogy ne folytassa tovább a vállalkozást. Először befejezte a kisiparosként már megkezdett munkát, majd újabbakat vállalt. Közben elhelyezkedett dolgozni és másodállásban elvállalta épülő házak műszaki ellenőrzését. Ő hozta az engedély nélküli kivitelezőket is. Tehát az történt, hogy *jó pénzért saját magát ellenőrizte.* Azt már mondani sem kell, hogy akiket a „fekete" építkezéseknél foglalkoztatott, valamelyik építőipari vállalatnál dolgoztak, és ráadásul többnyire munkaidőben végezték el a maszek munkát.

— A „vállalkozó" mérnök a jövedelme után nem adózott, a munkásait nem jelentette be az SZTK-ban, hiszen arra nem is lett volna lehetősége. Így többszörös jogsértést követett el?

— Igen, s bár a vizsgálat még tart, úgy tűnik, *az illető 32 millió forintos üzérkedést, illetve adócsalást követett el.* Egy másik ügyben *Szepesi Imre* bádogos kisiparos 4 millió forint adóval tartozik

úgy [illegible] ki a hogy csak 999 fori szítettek számlát, d ta akár ötször is.

— Ha már a ma tókről beszélgetünk, mi a tapasztalat, minden alkalmazottjukat bejelentik az SZTK-ba?

— Nem. Tapasztalataink szerint *a foglalkoztatottak 30—40 százaléka után fizetnek csak SZTK-hozzájárulást.*

— És mi lehet ennek az oka?

— Elsősorban az, hogy egy-egy maszek vállalkozó hat munkásnál többet nem alkalmazhat. Ez azt jelenti, hogy *a kisiparos egyszerre csak egy munkán dolgozhat.* Ehelyett egy időben elvállalnak *több* építkezést is. De munkaerőre szükség van, tehát feketén alkalmazzák őket. Az adócsalás másik, és eléggé veszélyes formája a *közületi számlák vásárlása.* A számlaeladás valóságos iparrá terebélyesedett. Aki szállítja a tulajdonképpen hamis számlákat, az az összeg 10 százalékát kapja honoráriumként. Ez azért is veszélyes, mert így fedezni tudják

kereskedelmi vállalat állami kereskedelemtől vette a könyvjelzőket, az „iparművésznek" pedig *500 ezer és 1 millió forint* közötti „adómentes" összeg jutott.

— Véleménye szerint évente milyen összegű adócsalást követnek el?

— Ezt így nem lehet pontosan megmondani. Egy azonban bizonyos: ha mindenki eleget tenne kötelezettségének és befizetné a jövedelme utáni adót, *az államháztartás évente több százmillió forinttal gazdagabb lenne.*

— Mi történik az adócsalókkal, azonkívül, hogy a pénzügyőrnyomozók felderítik őket?

— Minden esetben a törvénynek érvényt szerzünk és *szabálysértési, illetve büntetőeljárást kezdeményezünk a vétkesek ellen.*

Schmidt Attila

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁR 10

DÉLMAGYARORSZÁG

Lapis András
szobrászművész

1021

Árvízi emlékérem

A szegedi nagyárvíz 100 éves évfordulójára az Éremgyűjtők Csongrád megyei Szervezete emlékérmet bocsátott ki. Az Állami Pénzverdében készült, 42 milliméter átmérőjű bronzérmet Lapis András szegedi szobrászművész tervezte. Az éremkompozíció előlapja egy kör alakú, törött építészeti motívumot ábrázol, a hátlapon pedig a szöveges felirat erősebb plasztikájú, antikva betűkkel emlékezik a száz év előtti tragédiára. Az érem műanyag tokban jelent meg. A gyűjtőkön kívül más érdeklődők is megvásárolhatják holnaptól, vasárnaptól kezdődően minden vasárnap 9—13, és a szerdai napokon 16—19 óra között Szegeden, a Juhász Gyula Művelődési Központban (Vörösmarty u. 5.), az éremgyűjtők szervezetében.

6 óra után
lődni.

Olajkályha,
es és MZ
Műszakija l
Gyümölcs u.

Süldők ela
Ösz u. 20.

Lucernamag
ged, Nemestakács u. 40.
Móraváros.

Szép festmények olcsón
eladók. Tissa Lajos u. 38.

Trabant, négyéves, eladó.
„Jó állapotban 277" jeligére a Sajtóházba.

Orister erősítő, Philips
magnetofon eladó. Ybl
Miklós u. 3. (18—20 óráig.)

Lebontásra ház eladó. —
Hattyastelep, Mokrini u.
16. Érd.: délután 2—5
óráig. Vasárnap délelőtt
10—1 óráig.

Japán motoros permetező és üvegházi ablaküveg eladó. Szőreg, Makai út 108.

Hatszáz kéve kukoricaszár eladó. Szeged, Sárkány utca 21.

Tyúkketrec, 500 férőhelyes, eladó, Sándorfalva,
Sövényházi út 105.

Skoda Octavia Super alkatrészenként eladó. —
Lomnici u. 13.

Kettő darab 6 hónapos,
egy darab 2 hónapos bikaborjú, egy darab fejős
tehén eladó. Algyői út 20.

szobásra cserélném. „Tanácsi 136 027" jeligére a Hirdetőbe. x

2+1-es OTP-öröklakás
Felsővároson, magas
házban, kilencedik emeleten, sürgősen eladó. —
„Két lift 136 090" jeligére a Hirdetőbe.

Debreceni, másfél szobás, III. emeleti, tanácsi
lakásomat elcserélném
szegedi hasonlóra vagy
kisebb házrészre. Érd.:
Lisztes Sándor, Debrecen, Salétrom u. 26.
4025.

Kettőszázezer készpénzzel lakásmegoldást keresek. „Belváros 309"
jeligére a Sajtóházba.

Kazincbarcikai, 2 szobás,
összkomfortos, tanácsi
lakásomat elcserélném
hasonló szegediért. —
„Megegyezéssel 231" jeligére a Sajtóházba.

Kétszobás, szanálás előtti, tanácsi lakásom tanyára cserélem. „Sürgős 274" jeligére a Sajtóházba.

Egészséges környezetben,
napfényes, távfűtéses, bi-

lakásomat elcserélném
lehet kisebb is. „Felsővá
ros előnyben 377" jelig
re a Sajtóházba.

INGATLAN

310 n-öl ballagitói fö
eladó. Pálfy u. 38.

2x1 szoba, konyha, utca
frontos mellékhelyiség
külön bejárattal eladó
Szeged-Petőfitelep, Feny
veslejtő sor 2.

Irodaház, társasház épí
tésére alkalmas telek el
adó. Megtekinthető: Ber
lini körút, Hullám utc
sarok, Érdeklődni: vasár
nap délelőtt 8—12 óráig
Vadász u. 2/A emelet
Molnár József.

Átírható, 225 négyszögö
kert, félkész fahászas
Sándorfalvi út és Bakt
között eladó. „Március
ban 136 104" jeligére
Hirdetőbe.

Másfél szobás, összkom
fortos, gázfűtéses, gará
zsos házrész eladó, Ka
tona József u. 25. föld
szint 1.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Lapis András,
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
szobrászművész
1979 DEC 4

Múzeumi emlékérmek átadása Vásárhelyen

Köztudott, hogy múzeumaink feladataik ellátása és végrehajtása során rászorulnak a társadalmi munkára, a társadalmi segítségre. De köztudott az is, hogy a kapott társadalmi segítség nem viszonzatlan, hiszen városi, megyei, sőt: országos társadalmi szinten térül meg. Illő azonban, hogy a szokványos köszönöm helyett azoknak, akik a legtöbb és a legértékesebb társadalmi munkát megszervezték és végezték, azoknak valami maradandó és értékes tárgyi ajándékot adjanak. E gondolatnak a jegyében készíttetett a megyei Múzeumi Tanács néhány évvel ezelőtt plaketteket, amelyekből évente egyet-kettőt év végén azoknak adnak át, akiknek segítsége értékben meghaladja az 50 ezer forintot vagy olyan szellemi értéket képvisel, ami a munka szempontjából a jövőt illetően is értékhordozó.

A Múzeumi Tanács a plakettek átadására szombaton a Németh József Munkácsy-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása megnyitásának nyilvánosságát használta fel. Dr. Trogmayer Ottó, a múzeumok megyei igazgatója az egyik plakettet Bereczki Jánosnak, a székkutasi Új Élet Tsz elnökének és annak a munkaközösségnek adományozta, amelyik az ottani ásatások körül segédkezett. A másik plakettet Csizmadia György tanár kapta, aki több éves ismeretterjesztő munkája révén sok-sok tanulót szervezett be a múzeumok önként támogatójának és segítőjének.

A közönség a Múzeumi Tanács kitüntetettjeit hosszan ünnepelte a plakettek átvételekor.

Trogmayer Ottó átadja az érmet Bereczki János tsz-elnöknek (Fotó: Dámóstár Mihály)

Lapis András múzeumi érmeje

professzor is, aki az Amerikai Egyesült Államokból érkezett a kongresszusra.

Ma, kedden a *szekcióülések* kezdődnek; hetven előadás keretében vitatják meg a számítástechnika időszerű problémáit.

Plenáris ülést pénteken tartanak. Akkor kerül sor a *Kalmár László-emlékérmek* átadására is, és a kongresszust összefoglaló zárszóra.

termelés

79. évi munka tapasztalatait megtárgyalták a legfontoabb feladatokat.

ás résztvevői az előadást m szekcióban elemezték az s a jövő évi feladatok előeendőit.

Nem a
és elhatá
érte krit
majdnem
velkedett
beszámoló
Baranyi J
tetett, töb
súlyozta:
tunk a zö
fehérjedús takarmánytermelésbe, a kukoricatermesztésbe, a húsprogramba... Jelentős beruházásokat valósítottunk meg az elmúlt öt évben..."

Pusztán e tények jelzik: alapjában jól látta meg a tsz vezetősége, merre irányítsa a közösség lépeit. A következmények viszont azt is tanúsítják, hogy a megteendő lépések méreteit nem sikerült elég jól kiszámítani. Idézzünk ismét a beszámolóból: „Erőfeszítéseink elle-

töket is, akik nem mertek, nem tudtak élni a reájuk bízott eszközökkel. Másként kellene törődni azokkal a vezetőkkel, akik emberekkel foglalkoznak. Nem minden esetben érvényesül a hármas követelmény. Az önképzéssel is baj van. Így magunk között sem úgy törődünk e dolgainkkal, ahogy a párt szervezeti szabályzata előírja. Ha ezen változtatunk, ha az emberek között politizálunk is, akkor a hangulat más lesz.

rosi pártbizottság tagja vagyok. E megbízatás mellett vezető propagandistaként a társadalmi és az állami élet kérdéseiről vezetek már évek óta tanfolyamot. Gyakran megfordulok a kerületekben, politikai akadémiák előadójaként. Nagy kedvvel csinálom az ismeretterjesztő munkát — úgy is, mint TIT elnökségi tag. Nagyon fontosnak tartom, hogy a jogszabályokat, amelyek egyáltalán nem tartoznak a „könnyű műfajba", népszerű formában, minél több emberrel megértessük, megismertessük. Ezért írni szoktam az újságba cikket is, legközelebb az új bírósági végrehajtásról szeretnék tájékoztatást adni...

Diákkorától kezdve elismerték munkáját. A Felsőoktatási Tanulmányi Érdemérem mellett az igazságügyi apparátuson belül is kapott kitüntetést (Kiváló Dolgozó, 1967), megkapta a „Vásárhelyért" jelvény arany fokozatát, 1973-ban pedig a Munka Érdemrend bronz fokozatának tulajdonosa lett. És most november 7-én következett az ezüst fokozat...

— Nem érzem, hogy bármi különleges dolgot csináltam volna; tettem, amit eddig is, legjobb tudásom szerint. A közéleti beilleszkedés, aktivitás? Ez természetes, annak ellenére, hogy én alapjában véve visszahúzódó embernek érzem, tartom magam. Ez a város, ez a hely velem fejlődött. A közösség formáló erejével alakult ilyenné. Amikor például a városközpont kiépülése büszkeséggel tölt el, ugyanakkor ez a tény munkát is ad. Az új körülmények között ugyanis — úgy tűnik — minden megvan, ami kell, csak éppen az egyetértés hiányzik olykor, azaz nem mindenki tartja be a helyes együttélés normáit, szabályait.

Ahhoz, hogy ebben változás történjék, szükség van a felvilágosító szóra is. Ebből vállal részt — közéleti emberként — dr. Nagy Lajos.

KIRÁLYHEGYI OTTILIA

Példamutatással, helytállással

Gilinger György: — Nem végeztünk elég jó munkát, és ezt a gazdasági eredmény jelzi. Hiányos az ellenőrzés is. Felvetődik: mi, kommunisták példamutatóan dolgozunk? Rábírjuk a mellettünk levőket is, hogy jól dolgozzanak? Ez a beszéd, de a cselekedet is ez legyen. Ha látjuk a hibákat, szóljunk és azon legyünk, hogy megszüntessük azokat, akkor könnyű dolga lesz itt a vezetőségnek, és két év múlva megnézhető, milyen szép eredményeket érünk majd el, ha mindenki képességei szerint tesz az asztalra a maga helyén.

Zsilák József: — A KISZ-vezetőség nevében szólok. A fiatalok megértik a tsz gondjait. Jelzi ezt, hogy nem sok fiatal ment innen el a dolgozók közül. És többen jöttek. Három fiatal szakember is jött, és tíz-tizenöt fizikai dolgozó. A fiatalok helytállnak, ha perspektívát adnak nekik, ha komolyan vesszük, hogy az emberi tényezők egyre jobban előtérbe kerülnek a termelésben.

Orovecz István: — Termelni is jobban kellene, és jobban vigyázni arra, amit már megtermeltünk. Többet

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-720, 340-726

1983 JÚN 26

Lapis András, szobrász- és grafikusművész

KENDERIPAR

10211

Érmek, plakettek és kisplasztikák

Lapis András szobrászművész munkái az újszegedi gyárban

(Tudósítónktól.) Ebben az esztendőben már az ötödik kiállításnak adott helyet az Újszegedi Szövőgyár impozáns kultúrterme, bizonyítandó: aktív, színvonalas művelődési munka folyik a KSZV legnagyobb gyárában. A szervezők és rendezők örömére egyre nagyobb az érdeklődés és az igény dolgozóink körében, hogy munkás-művész találkozók keretében megismerkedhessenek a különböző művészeti ágakkal. A festmények és a legutóbbi tűzzománc-kiállítás után május 12-én Tandi Lajos újságíró Lapis András szobrászművész munkáiból nyitott kiállítást, művein keresztül bemutatva a fiatal szegedi művészt.

Lapis Andrást ismerik a vállalat dolgozói, hiszen a Nagylaki Kenderfonógyárhoz szocialista szerződés köti és műveiből korábban a szegediek is láthattak néhányat a vállalati klubban. A kecskeméti születésű, de magát teljes szívből szegedinek valló művész alkotói pályáját városunkban kezdte. Erre a pályára a Tábor utcai képzőművészeti körben Tápai Antal és Tóth Sándor szobrászművészek készítették fel. A főiskolán Szabó Iván volt a mestere, aki felkeltette érdeklődését egy különleges műfaj, az éremkészítés iránt. Jelenlegi munkásságát a megbízásra készített és az irodalmi ihletésű érmek és plakettek egész sora jelzi. Városok és egyesületek évfordulóit örökíti meg a jubileumi érmeken, a kulturális és közélet különböző eseményeire bronzból vagy ezüstből készít plaketteket, s természetesen dolgozik a saját örömére, művészi mondanivalójának kifejezésére is, gyönyörűen ábrázolja például a női szépséget.

Ezekből a műveiből közel százat mutatott be az Újszegeden dolgozóknak és a kiállításra ellátogató iskolás csoportoknak. A nézők körében különösen nagy sikerük volt az „Anyaság", a „Torzó", az „Ady emlékoszlop", a „Győzők és legyőzöttek", valamint a „Sára és Katalin" című kisplasztikáknak. A kiállításban június 15-ig gyönyörködhettek az érdeklődők.

HORVAY JÁNOSNÉ

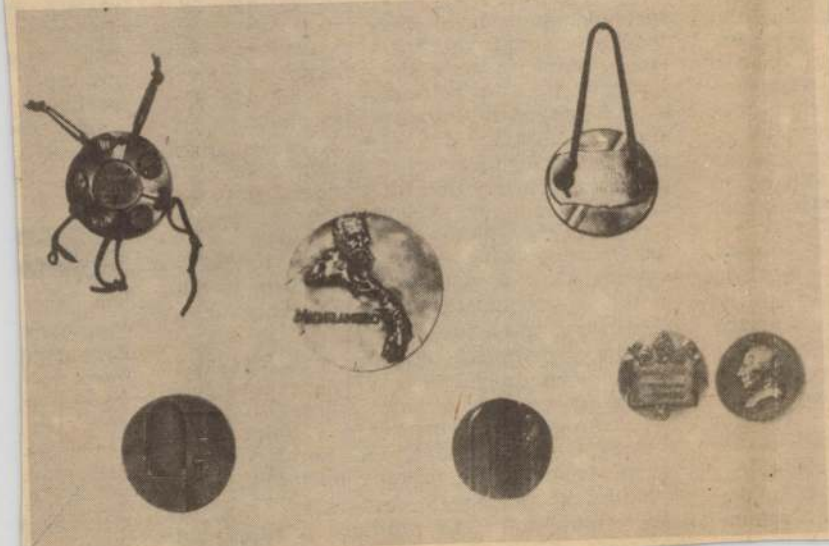

Bálintné Juhász Katalin a gyorsabb és hitelesebb információáramlást sürgette hozzászólásában

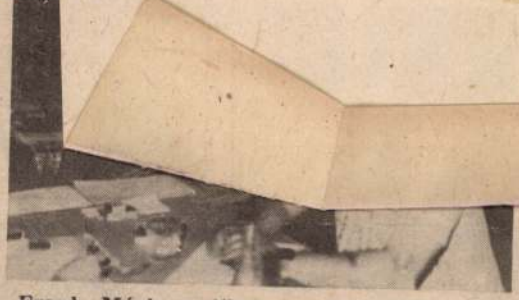

Frank Mária a türelemmel és okos szóval végzett meggyőzés fontosságára hívta fel a figyelmet

Ficsor megszü ismerte

karakterű pp-fonal gyártására vagy kender alapanyagú nyújtott szalaghoz történő bekeverésére. Ilyen, műanyag szalagban való keverést ezt megelőzően csak a drágán vásárolt PAN-szalag segítségével végezhettek fonodáink. Ugyancsak 1973-ban újabb Lenzing extrudert állítottunk fel a Szegedi Kenderfonógyárban és három raschelszákgyártó berendezést helyeztünk üzembe Újszegeden.

Nagyobb jelentőségű

technológiai változásokat az 1975—76-os évek nem hoztak, ámbar erre az időszakra esnek a szövéstechnológiában új rendszerű gépekkel lefolytatott kísérletek, a ragadókaros szövőgépek közül a Dornier és a SACM-gépekkel való próbagyártások, továbbá malimo gépek üzembe helyezése és a folyamatos raschelszákvágás megoldása. A következő években tovább bővült a raschelzsákgyártó kapacitás, összesen nyolc új, illetve használt géppel, 1977-től kezdve üzemszerűen dolgozik a huszonkettő SACM ragadókaros szövőgép Újszegeden. Már a harmadik Covema extrudert állították fel 1978-ban a Szegedi Kenderfonógyárban, és ez évben helyezték munkába az Újszegedi Szövőgyárban a Gewama szövetszárítót és hőrögzítőt, valamint egy szövetzsugorító gépet a farmergyártás kikészítési technológiájának fejlesztése céljából.

Az előző évek sikeres kísérletei után üzemszerűen folyt már 1979-ben a PAN helyett a pépétex bekeverése a kenderfonalakba. A pépétex önmagában új gyártmány, amely alapja további új termékek előállításának. Ebben az évben lépett be új gyártmányként nagy tételben a konfekcionált szovjet ponyva, amelynél egy új, nagy termelékenységet biztosító varrástechnológiát vezetett be a vállalat. Igen nagy lépéssel bővült tovább a raschelzsákgyártási kapacitás, mert további három Lenzing fóliagyártó gépet és huszonkét raschelzsákgyártó gépet helyeztünk az év folyamán üzembe. A raschelgépek egy részét, tizenkettőt a Szegedi Kenderfonógyárban állítottunk fel. Erre az évre esik a hazai polipropilénre történő átterés is. A csökkenő saját pozdorja pótlására megkezdődött a faapríték bekeverése, illetve a feldolgozási technológiának erre a célra faforgácsgyártó gépekkel való kiegészítése.

Kezdettől fogva élt

a vállalat azzal a lehetőséggel, hogy vertikalitását, több telephelyét a kooperációra, annak átalakítására, gépek, techno-

üzemekben erőteljesen csökkent a létszám, ugyanakkor a mezőgazdasági jellegű területeken inkább rendelkezésre állt szabad munkáskéz. Ez arra késztette a vállalatot, hogy a termékeire fennálló igények kielégítésére, a csökkenő munkáslétszám ellensúlyozására olyan kapacitásokat telepítsen vidékre, amelyek vagy csatlakoztathatók a már ott folyó termelési technológiához, vagy önállóan leválaszthatók a városi üzemből, lehetőleg kevésbé igényelnek kvalifikált munkaerőt, gyorsan elsajátíthatók, technikailag nem bonyolultak, az anyagmozgatásban nem jelentenek lényeges többletköltségeket. Az így felszabaduló létszámmal a városban üzemeltethetőkké váltak az új, korszerű technológiák, amelyek a jobb munkakörülmények révén biztosították a munkaerő megtartását. Cél volt viszont, hogy a jellegadó és a készáruminőséget nagymértékben befolyásoló munkafolyamatokat továbbra is ott végezzék, ahol annak a legnagyobb hagyományai vannak. Ilyen például a zsinegpolírozás, a szövetkikészítés, a vékony szövőfonal gyártása. Viszont a kihelyezett technológiák közt található: az előkártolás, a kártolás, a kenderpuhítás, a vágás, a gerebenezés, a vastag és középfinom fonalgyártás, a kötélgyártás, a cérnázás, a zsákgyártás teljes vertikuma, a zsinegkiszerelés, a pamutcérnázás, a pp-sodrás és a ponyvaszövés.

Az eredmények mellett

a másik oldalt is számba vette a vállalat. Az új helyen a kitelepített technológiának legtöbbször nem volt hagyománya, ez magával hozta a szakmai, munkaszervezési tapasztalatok hiányának következményeit: a termelékenység nem érte el az eredeti helyen megszokott színvonalat, a termelés felfutása lassú volt, a gépek állapotában erősebb mérvű volt a romlás, a törzsgyárak segítségnyújtására minden téren igen nagy szükség volt. Végeredményben az első tíz év alatt inkább az új helyen is ismert technológiák „mozogtak", és a nagyobb mozgás csak a második tíz évben történt, amikor a rostkikészítés telephelyeinek adottságai már rendelkezésre álltak. A számos probléma, nehézség ellenére a kitelepítések megfelelően szolgálták a vállalati és a népgazdasági célokat, a nagy áldozatok mellett is eredményesek voltak és a vállalat rugalmasságát bizonyították. A korszerűsítések, az új technológiák üzembe helyezése, a kitelepítések és egyéb fejlesztések húsz év alatt több mint 1,2 milliárd forintot tet-

A húsz
ban a ter
mányos te
és egyre i
giák, amel
Sőt, 1980-t
állított a v
A kötözőzs
ten tartásá
anyag növ
alapfonal-t
munkában,
derfonal-te

A szöv

alapfonal-t
hogy a szö
derfonal-fel
pamut, kül
val készíte
ben ez ma
változás vo
hagyomány
rolt kész
emeltük jó
csökkenő k
arányosan
függ az in
dorjabesze
megindulá

A vállal
ténck k
elemző m
állított ös
nak mu
minőségi
pozíciója
szonöt cs
vetkező k
junkturáli
lesztendő

A fels

tak, hisze
viszonyok
kényszerít
évente, e
közben is
elemezze
gát, súlyá
ban enne
fejlesztési
táskihaszn

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lapis András szobrász-grafikusművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1981 JUN 9

1021

Képzőművészeti napló

Dózsa Nagylakon

(Fotó: Enyedi Zoltán)

Köztéri műalkotás ékesíti a határ menti községet, Nagylakot, a néhány hete elhelyezett, Lapis András alkotta Dózsa-szoborral. Először büszkélkedhet általa a község: szobrot kapott, s olyan szobrot, amely egyben mementója az 1514-es parasztháborúnak, emlékeztet a paraszti hadak vezérére, a Nagylakon zajlott győztes csatára. Történelmi eseményeket idéz a mű a haladó forradalmi hagyományokat ápolva.

A település centrumában, a művelődési ház szomszédságában, piedesztál nélküli földsíkban áll Dózsa figurája. A gyakran elhibázott térbeli elhelyezéssel ellentétben, a műalkotással harmonizáló módon oldották meg ezúttal a környezetkiválasztás nem könnyű kérdését. A korabeli építészeti és hangulatvilágot idéző háttérkőkapuzat a kompozíció szerves része, és erősíti az emberalak expresszív szobrászati megformálását.

Térbeli környezetében szemlélve a műalkotásegyüttest, nyilvánvaló, hogy Lapis milyen koncentrált előtanulmányokat folytatott, már a vázlatos elképzelésekné!. Természetesen maga a bronzfigura is, utal erre, arányaival, testtartásával. Lapis András a korábbi Dózsa-ábrázolások gyakorta zavaros eklektikusságától mentesen képes volt egy újszerű, sűrítetten sokszínű Dózsa-képet nyújtani kompozíciójában. Egyszerre kihívó a szobor tartása és egyszerre a kínhalálra való utalás. Elszánt, dacos fejtartás és tekintet, robosztus keménység, erőtől duzzadó test építi szoboralakját — tartása a meg nem tántorítható és a megfeszítettség zaklató ábrázolása. Földnek feszülő mezítlábasan áll a népből jött névtelen, s a történelmi haladást eszméivel, tetteivel szolgáló örökké ismert nevű Dózsa.

Nagylaki szobra — túl azon, hogy esztétikus kompozíció, Lapis András tehetségét láttatva — történelmi múltunkat eleveníti, iskolai eseményismeretekhez élményt társítva.

BECSEI PÉTER

észséggel

tott, hogy a napi munkában van javítanivaló. Érvényt kell szerezni a fokozott előzékenységnek, udvariasságnak és hogy az idősebb vásárlókkal szemben fokozott figyelem érvényesüljön. A tanácstag viszont azt ígérte meg, hogy a bolt munkáját segíti, tapasztalatait az egység vezetőjének tudomására hozza és így fokozott együttműködés alakul ki. Kötelességünknek tartjuk, hogy a Gyík utcai bolt munkáját fokozottan segítsük és a napi munkában szerezzünk vásárlói elismerést. Számunkra az ügy legfőbb tanulása az, hogy minden boltban folyamatosan érvényesülni kell az előzékenységnek. E következtetéseket fel fogjuk munkánkban használni és ezért köszönjük azt, hogy munkánk hiányosságait szóvá tették."

Beruházás elké

A Szeged

A Fonógyári úti üzem első képe nem árulkodik arról, hogy mindössze fél tizedes múlt áll mögötte az IKARUS nagyvállalaton belül. A régi vasipari szövetkezet ugyanis csak 1976. január 1-től lett a fővárosi cég szegedi gyára. Persze, ennek a lépésnek volt előzménye, öt termékcsoportban kooperációs kapcsolatban álltak az IKARUS-szal, így bizonyos mértékben logikus következményeként is fel lehet fogni a csatlakozást.

Így hát, ötéves tervidőszakról beszélve, akár a jelenlegi üzem múltját is át lehet tekinteni. A termelés két és félszeresére emelkedett az 1976-os bázisévhez viszonyítva. Termékszerkezet-váltás történt, az IKARUS gyárai (Budapest, Székesfehérvár, Mór, Szeged) közötti munkamegosztás keretében

Szeged kapta meg az autóbuszlépcsők, a padozat alatti csomagtér, az ajtók, a tükörcsalád, a tetőszellőzők és még néhány cikk, összesen 300-féle termék gyártását.

A termelés ütemének növelésével párhuzamosan szűknek bizonyult az addigi kapacitás, kinőtte az üzem a meglevő két csarnokot. Idén, január 1-én adták át a harmadik, 3500 négyzetméter alapterületű új üzemcsarnokot, mintha az minden kis üzem esetében így lenne. Náluk, úgy tűnik, a vállalat nyereségessége miatt futja mindenre, bátran lehet tervezni.

Az elmúlt öt év során több mint 100 millió forintot költöttek beruházásokra, 1985-ig pedig 420 milliót (hitelekkel együtt) szeretnének fejlesztésekre költeni.

Ebből az összegből 220 millió forint az, amit saját fejlesztési alapjukból tudnak korszerűsítésre, bővítésre fordítani.

S, hogy mire kell ez a temérdek pénz? Például a széndioxidos és az argongázos hegesztés fejlesztésére, a lemezmegmunkálás (szabás, sajtolás, alakítás) minőségének javítására. Ez utóbbi — a már említett okok miatt — napjainkban óriási szerepet kapott a gyártási folyamatban. Továbbá tervbe vették még egy csarnok megépítését, a fokozatos automatizálás megoldását például festő és hegesztő robotok beállításával, a műanyag technológia és a vákuumszívás továbbfejlesztését.

A beruházások megvalósulása után vállalati szinten 30 százalékos terme-

Lapis tudós

1985. VII.

Lapis András Herman Ottóról mintázott emlékérmének elő- és hátlapja (Hernádi Oszkár felvételei)

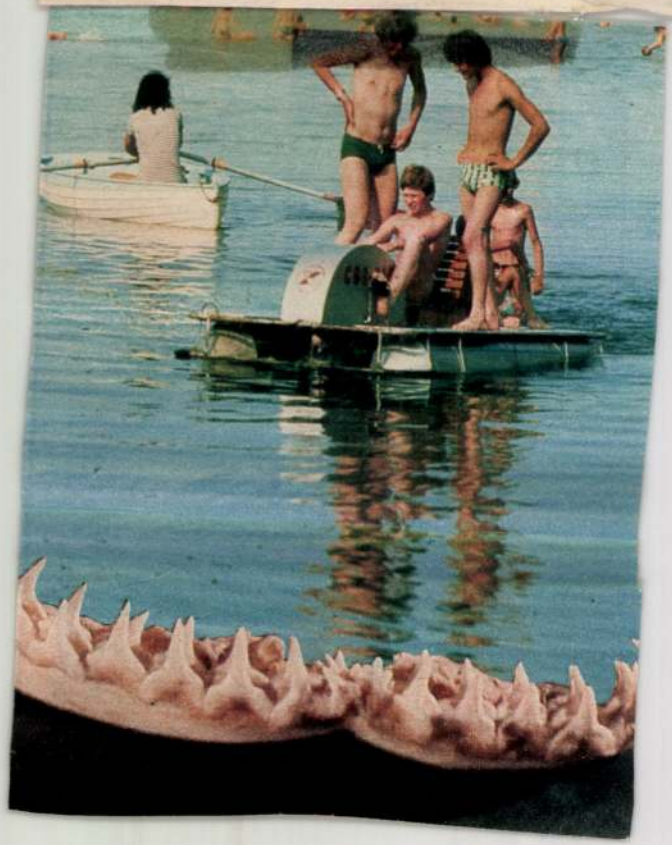

Lapis András, szobrászművész

Mezőtúron megnyílt a „túri" származású képzőművészek kiállítása. – A Szegeden élő szobrászművész dombormüvei, bronz plasztikái szokatlan kifejezési módjával, került az érdeklődés középpontjába. (emlitve)

T. L.: Mezőtúri származású művészek kiállítása. Szolnok Megyei Hírlap, 1978. szept. 12.

Lapis András, bronzban

DÓZSA GYÖRGY szobrát, Lapis András Szegeden élő szobrászművész alkatását avatták fel tegnap a Csongrád megyei Nagylakon, a községi művelődési ház mellett levő parkban. A mű az életnagyságnál valamivel nagyobb alakban, bronzba öntve ábrázolja a parasztvezért, aki egyik győztes csatáját a település térségében vívta meg.

– kl

Népszabadság, Bp. 1981 máj. 28. 8.

Lapis András fiatal kora ellenére, igen termékény művész. Igazi kelléke a bronz. Plakettsorozataiban: az érmék témája széles skálájú. A legnagyobb művészi értékük az, hogy megformálásukban azonosulnak a témával, de csak bizonyos mértékben. A túlsúly: az önálló elképzelés, ami a művész karakteres kézjegyével van ellátva. A munkák egy-egy kiragadott részletében feltűnik az antik, a reneszánsz világa. Ezek közül legkiemelkedőbb: a **Múzeumi hónapok, Himnusz a békéről I., II., Rákóczi I-II-III-IV., Régészet, Michelangelo, Onkológia-sorozat, Endokrin kongresszus, Naptestű szüzek I-II-III-IV., Csongrádi kavicsok I-II-III-IV-V.** A kisplasztikák szoros egységei művészetének. **Dózsája** emberi, minden pátosz nélküli, inkább erejében, eszmeiségében sugárzó. **Lábujjhegyén** női alakja gótikus szépségű. Nem véletlenül került egymás mellé a **Születés, Béke, Háború** című szobrai. **A születés** a legegyszerűbb, de egyben ritka gazdagságú pillanata olyan formát nyer, ami újszerűségei ébreszt bennünk. Rácsodálkozunk. **A béke** realisztikus, megfogható értelmezést kap. **A háború** mindent elsöprő, expresszív, figyelmeztető jelenség. Ady bronz-mészkő szobra zárt, konstruktív, de a költő szimbóluma él benne. Lapis András eddigi munkássága erőteljes távlatokat mutat.

(Megyjegyzésként: nem mellékes momentum, hogy egy kiállítás milyen közönségsikerrel nyílik vagy zárul. Mindenesetre sokat veszít az, aki valami oknál fogva lemarad erről az élménytadó, köznapjainkat megszépítő kiállításról.)

BARANOVSZKY Edit

Lapis András, szobrász-grafikus-művész

: Élmény és Koncepció. Két szegedi művész szabadkai kiállításáról.

Magyar Szó, 1981. jan. 10.

Lapis András

Megbízást kapott Lapis András, hogy a szegedi Szakszervezetek Csongrád megyei Bizottsága részére bronz domborművet készítsen.

--------Köstéri munkák.

MŰVÉSZET, 1979. július - 47. lap

Lapis András:

Kalapos nő c. szobra Kupeden

Népszabadság, 1984. IX. 2

Lapis András, szobrász- és grafikusművész

Lapis András: Néptáncfesztivál-érem, bronz, 9,4 cm 1981 (fotó Kipper Gy.)

Művészet, 1982. febr. 57. old.

Lapis András szobrász

Tóth Attila: Mecenatúra Csongrád megyében

Művészet, 1982. augusztus

Lapis András, szobrász- és grafikusművész

„Anyaság." /repr./

Előszó a Szegedi Nyári Tárlathoz.

Simon Gy. Ferenc: Kinek nyílik a Biállítás?

Képes Újság, 1982. júl. 24.

Lapis András nobrász

Szurovi Pál: Kegyed vonzásában
Lapis András kiállítása

Művészet, 1982. február

Lapis András szobrász

HERMAN OTTÓ születésének 150. évfordulója alkalmából a magyar éremgyűjtők Csongrád megyei szervezete a jeles polihisztort ábrázoló emlékérmet készíttetett Lapis András szobrásszal. A bronzérem előlapján a nagy természettudós portréja, hátoldalán egyik rajzát ábrázoló véset, egy szigonyozó halász látható.

Népszabadság, 1985. VII. 6

Lapis András, szobrász- és grafikusművész

a Vigadó Galériában látható „Az érem" c. kiállítás, melyen szerepel a művész műve.

Vadas József: Vert érem.
Élet és Irodalom, 1982. nov. 26.

Famentes irodai

200 lap

LAPIS András szobrai

11. 59. SZÖG ART

Új Művészet 1992

jogi személy. Épp a közéstület képviseli a személyekre épülő autonómiát. A törvénytervezetben szerepel a tudományos fokozatok odaítélésének rendje, s a habilitáció. Mindenekelőtt nyitottságot képvisel, s épp ezzel teszi lehetővé az intézményrendszer belső és külső átalakítását. A *Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének* elnöke, *Kiss Papp* László azt a reményét hangsúlyozta, hogy nem egy választási periódusra fog szólni a törvény, amelyeknek végleges változatát majd a parlament határozza meg. Elhangzott, hogy a törvénytervezet állandó nemzetközi megmérettetés során készült: az első fogalmazvány angol fordítását rendszeresen tanulmányozták a *Világbank* szakértői.

Ján *Pisut* szlovák oktatási miniszter meghívására visegrádi hármak oktatási miniszterei ismét találkoztak Szlovákiában, Lesznán, 1992. március 6–8. között. A tanácskozáson részt vett *dr. Gábor* József helyettes államtitkár. Folytatták azt az előkészítő munkát, amelynek során közösen dolgozzák ki azokat a terveket, amelyeket áprilisban fognak benyújtani Brüsszelben, a regionális Phare-támogatásra.

(f. m.)

Brit–magyar egyezmény

Tizenhat cikkelyből álló megállapodás született szerdán Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság és a Magyar Köztársaság kormánya között kulturális központok létesítéséről és működéséről. Az egyezményt brit részről John *Birch* nagykövet, magyar részről *Biszterszky* Elemér közigazgatási államtitkár írta alá Budapesten, a *Művelődési és Közoktatási Minisztériumban*. Hazánkban a brit kulturális központokat a *British Council* irányítja, melynek új épületét hamarosan megnyitják. Sajnos magyar kulturális intézetek létrehozása anyagi korlátok miatt egyenlőre nincs napirenden. A központok feladata lesz művészeti, tudományos konferenciák, rendezvények szervezése, kiállítások, hangversenyek, előadóestek, filmvetítések rendezése, könyvtári és információs szolgálat megteremtése, nyelvtanfolyamok indítása. Hallgatókat, tudományos szakembereket fogadnak és szállásolnak el.

A HÉT FILMJEI

Csapd le csacsi

Milyen az ideális fiatal házaspár ma Magyarországon? Tudja, mit akar, fel akarja építeni a házát. Van miből, mert van munkája! Ők az ideális fiatal házaspár, *Timár* Péter új filmjének a *Csapd le csacsinak* a hősei. Ott állnak félig kész családi házzal meg a percre pontosan eltervezett jövővel, mikor levelet hoz a postás az *Országos Nemibeteggondozó Intézetből*, hogy a feleség legyen szíves befáradni, mert a férje miatt ő is kezelésre szorul. Az idillnek, a szerelemnek vége, következhetne a családi dráma több tételben. De Timár Péter korábbi filmjeit ismerve sejthetjük, hogy ezek a drámai konfliktusok kacagásba torkollanak. Elsősorban a férjen, aki a feleségétől tudja meg, hogy ő bizony egy hazug csaló, a levél a bizonyíték, ezért el kell válniuk ágytól és asztaltól. Nem kap többet vacsorát, és aludhat a gumimatracon a szomszéd szobában. Mit tehet ilyenkor egy szerencsétlen férj? Megpróbál vigasztalódni máshol. A hasa azonban központi szerepet játszik az életében, ezért hazaviszi az új feleségjelöltet a házba. Hátha ő főz neki egy jó vacsorát. Erre a feleség egyetlen lehetséges válasza. Ő is hazacipel egy szerencsétlen flótást, közben pedig állandóan a férje bosszantásán jár az esze. Mindezek tetejébe megérkezik az anyós, felméri a helyzetet és közli, főzni kell egy jó levest, az majd mindent megold. A levesbe azonban vakolatdarabok kezdenek hullani, a házfalak önálló életre kelnek, tántorognak egy kicsit, majd összedől az egész. Csönget a postás (szerencsére a kapu megmaradt), levelet hoz, a múltkorit meg elvinné, mondja, lakik még egy ilyen nevű az utcában, neki szól. A béke helyreállt, lehet mindent elölről kezdeni, a szerelmet is meg a házépítést is.

A nyaraló

Valahol vidéken, a hegyek között egy kis faluba vendég érkezik. Látogatóba jön az anyjához. Ottléte furcsa feszültséget teremt. Ezt az alaphelyzetet jól ismerjük több filmből is. Gondoljunk csak *Hitchcock* alkotásaira vagy *Zanussi Ritka látogatójára*. Az efféle vendégek látogatásai tragédiával járnak, megbolygatják a múltat, összezavarják a kialakult kapcsolatrendszereket. *Can Togay A nyaraló* című filmjében is hasonló dolgok történnek, bár lehet, hogy ez a szó: *történnek* nem helyénvaló. A rendező ugyanis azt nyilatkozta, hogy *„ennek a filmnek nincs története, nem azért, mert bosszantani akarnám a nézőt, hanem mert ez a film nem mesélni akar. És mégis ez a film a maga módján harcol egy történetért"*. Valóban ezt a harcot érzékeli az ember végig. Ahogyan a szereplők megküzdenek minden egyes szóval, amit kiejtenek. Mintha görcs szorítaná a torkukat, mintha a némaság lenne az egyetlen menedék. Senki sem tartozik senkihez, az érzelmek már réges-rég elvesztek. A természet az egyedüli, amely legalább egy viharral, egy esővel képes közölni valamit. A falusi kocsmába is csak azért jár az öregember, hogy bedobjon a wurlitzerbe egy kétforintost. A zene megszólal, de mindjárt meg is hal, mert itt senkinek sem szolgál örömére. A csapos kiviszi a sörösüvegeket, a felszolgáló leteszi az újabb adag pálinkát. *Nem unottan, csak reménytelenül*. A vendéghez senki sem szól. A fiatal lány, aki végül egy gyilkosság áldozata lesz, úgy érzi, idegen bolygóra csöppent. Naivan mosolyog és mondana valamit, de a felénél elakad. A rendező még azt sem akarja, hogy igazi feszültség teremtődjön a szereplők között.

Értem és megértem a rendező szándékát, hogy tudniillik ebben a filmben nem egy történetet akar elmesélni, hanem egy metaforát, egy versort. Csakhogy a lírai fegyelem még szigorúbb, mint az epikai. Itt nem lehet tévedni egyetlen verssornyit sem. Határozott jelentésen túli tartalma mindig csoda folytán lesz egy képnek. A rendezőnek kell megteremtenie ezt a csodát. Itt a csoda elmaradt, csak a szándékot értékelheti a néző ígéretesnek.

Szakáts Ildikó

Szoborrajzok

A *tavaszi fesztivál* keretében, március 14-én megnyílik a *II. országos szobrászrajz-biennálé*. Szervezői: *Neduca* Náda, a *Budatétényi Galéria* vezetője, *Butak* András grafikus, a kiállítás szakmai tanácsadója, és *Ócsai* Károly szobrászművész. Ők hárman ismertették tegnap a rendezvény célkitűzéseit és további terveit.

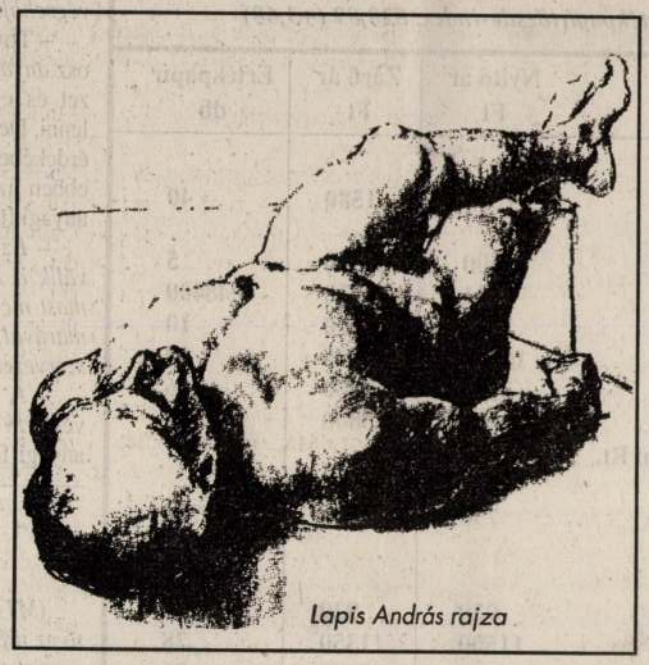

Lapis András rajza

A szobrászrajzok kiállításával kevéssé ismert művészeti formára hívják fel a figyelmet. Első kiállításukkor, két évvel ezelőtt a legnagyobb magyar szobrász és grafikus, *Ferenczy* Béni emléke előtt is tisztelegtek. Most egy *Rodin-rajz* látható a katalógus címlapján. A szobrászrajz mibenlétének tisztázatlansága vezette a **szervezőket,** hogy a kiállítás előtt **nemzetközi szimpóziumot** hívjanak **össze, amol magyar**, román és horvát **művészettörténészek** előadásai hangzanak el. Ócsai Károly elmondta, hogy az első biennáléra elsősorban a hivatalos művészetpolitika által kevéssé támogatott, köztéri megrendelésekben nem részesülő szobrászok jelentkeztek. (A mostanira nagyobb létszámban jelentkeztek, ebben az első biennálé sikere és szobrászati életben az érezhető megrendeléshiány is szerepet játszik.)

A kiállítást szövetségi tagok, alaptagok, és stúdiótagok között hirdették meg, de a magyar és külföldi alkotótáborokban létrejött kapcsolatok is közrejátszottak a kiállítók névsorának kialakulásában. Meghívtak külföldi művészeket is; a kiállítók egyharmada közülük való. A biennálén a tavaszi fesztivál által először adományozott díjat *Bogdanic Petrusko* és *Glass Ingo* nyerte. Remélik, hogy később valóban nemzetközivé szerveződik a szobrászrajz-biennálé. Tervezik, hogy a március 14-én, a *Budatétényi Galériában* megnyíló kiállítás Kolozsváron is bemutatkozik.

(gellér)

Nemzetközi könyvtáros-tanácskozás Békéscsabán

Kárpátalján, a beregszászi járásban egy kis faluban, Váriban, ahol magyarok élnek, a húszezer kötetes könyvtárban jóformán csak ukrán és orosz nyelvű könyvek és folyóiratok találhatók. Bár az *Országos Széchényi Könyvtár* jóvoltából mostanában már el-eljut egy-egy anyaországi sajtótermék Váriba, de az itthoni történéseket csak a rádióból és a televízióból tudhatják meg a kárpátaljai település lakói. S e példa szinte bármelyik más, határainkon túli magyar településről hozható volna. Legalábbis ez derült ki azon a többnapos *nemzetközi könyvtáros-tanácskozáson*, amely kedden kezdődött Békéscsabán. Az *Információ szabad áramlásáért* címet viselő találkozóra száz erdélyi, kárpátaljai, szlovákiai, vajdasági magyar könyvtáros érkezett.

E tanácskozás fontos része a csütörtökön megkezdődött, *Békéscsaba Oriena '92* kelet-európai kultúrbörze rendezvénysorozatának. A megnyitón dr. *Simon* Imre, a Békés megyei közgyűlés elnöke arról szólt, hogy e soknemzetiségű térség már akkor is híd volt a szomszéd országok között, amikor mesterségesen gátolták az írott szó szabad áramlását. S jó lenne, ha a mai politikusok hídépítő munkája során sem fordulna elő, hogy a kisemberek a híd alatt találják magukat.

A *Kikindától Érsekújvárig, Csíkszeredától Beregszászig* élő magyar könyvtárosok, akik Békéscsabán megismerkedhetnek a hazai könyvtárak helyzetével, a könyvkiadással és -terjesztéssel, megfogalmazzák saját hazájuk gondjait is. Az elméleti tanácskozásokon kívül szakmai kirándulást is tesznek, meglátogatják a gyulai, a szegedi, az újkígyósi, a dombegyházi és eleki könyvtárakat. Találkoznak *Jókai* Annával és *Konrád* Györggyel. A békéscsabai konferenciát több alapítvány támogatja, s így vált lehetővé, hogy a határainkon túl élő harmincöt település könyvtárosa a nemzetközi könyvtáros-tanácskozás résztvevője lehessen. Talán gyarapítani is tudják otthoni könyvtáraikat, hiszen a szervezők várják a lakosság könyv- és hanglemezajándékát Békéscsabán, a Megyei Könyvtárban (Békéscsaba, Derkovits sor 1.).

Cs. É.

A Budapesti Értékpapírtőzsdét jellemző adatok 1992. március 11-én

Budapesti Értékpapírtőzsde-index: 828,89 (+3,68)

A részvény neve	Nyitó ár Ft	Záró ár Ft	Értékpapír db
Agrimpex			
Bonbon Hemingway	1580	1580	40
Budaflax Lenszövő Rt.			
Dunaholding Rt.	28500	28500	5
Fotex Rt.	211	210	48400
Főnix Ker. V.	2300	2320	10
Garagent	16450	16450	10
Hungagent	3300	3350	106
IBUSZ Rt.	3800	3800	70
Kontrax Irodatechnikai Rt.			
Kontrax Telekom. Rt.			
Konzum	790	790	5786
MÜSZI Rt.			
Nitroil Rt.			
Novotrade Rt.	920	920	180
Skála-Coop Rt.	11500	11350	28
Styl Ruhagyár Rt.	3820	3840	96
Szövetkezeti Sörgyár Rt.	2500	2500	27
Sztráda-Skála Rt.			
Terraholding Rt.			

Kötvények 1992. március 11-én

Kötvény neve	Kötés bruttó (millió forint)	Kötés nettó (millió forint)	Árfolyam nettó (százalék)	Időarányos kamat (címlet/Ft)	Teljes vételár (MFt)
Államkötvény*	16,830	16,830	100,663	10000/1014,0	18,648

*** Az arányos kamat számítása az évi 37 százalékos kamat fél évre vetítésével történik.**

tényleges megvalósítás, a gyakorlati teendők már a szövetségre hárultak.

– És ezek egyike a kamarával való viszony „rendezése". Sikerült ezt végrehajtani?

– Továbbra is gond, hogy a Maosz *anyagilag nem független* szervezet és egyelőre nincs is módja az lenni. De a közgyűlés megtette ennek érdekében az első lépést, kimondta: ebben az évben ki kell dolgozni az anyagi függetlenség feltételét.

– Ez azt jelentené, hogy különválik a két intézmény? Lényegében most mennyiben egy a Maosz a kamarával, illetve mennyiben külön szervezet?

– A teljes elszakadást nem lehet véghezvinni és nem is célunk. Az anyagi függetlenségre való törekvés *látja ennek az okát? Hogyan tervezik továbbfejleszteni az ÉT-ben, illetve a bizottságokban való részvételüket?*

– Két különböző, egymástól sajnos független dologról van itt szó. Eredménytelenségünk nem azért következett be, mert nem kellő szakmai felkészültséggel képviseltük az álláspontunkat. Maga a döntési mechanizmus olyan, hogy nem kívánja érdemben kezelni a gazdálkodók, a munkaadók, a vállalkozók érdekeit. *A politika homlokterében ma nem a gazdaság áll.* Nagyon fontos témák megvitatása zajlik, ezek azonban érzelmi töltetűek, nem az ország belső fejlesztését, jövőjét tartják szem előtt.

– Csak remélni lehet, hogy más okból jár még mindig gyerekcipőben hoz, hogy a tulajdonváltás, a valódi tulajdonosok megjelenése változást hozzon, le kell futnia egy új választási ciklusnak. Hiszen a rendszer akkor fog működni, ha a gazdasági tulajdon birtoklói megtalálják a csatornát a hatalom felé. Ettől viszont ma még távol állunk. Fontos leszögezni: egy ilyen fajta átstruktúrálódás nem azt jelenti, hogy *a vállalkozók mindent elsöprő hatalomra törnének* vagy hogy a munkavállalók rovására próbálnának meg valamilyen teret nyerni. Sokkal inkább arról van szó, hogy anyagi eszközökkel, az anyagi biztonság megteremtésével próbálják meg a társadalmi békét kialakítani, nem pedig közhelyekkel...

Füsi Piroska

Felszámolási lavina?

(*MTI*) Felszámolási lavina várható az idén egyes gazdasági szakértők szerint a gazdasági szabályozók szigorodása, az új társadalombiztosítási törvény hatálybalépése, valamint a csökkenő belföldi kereslet következtében. Mindezek miatt a gazdálkodó szervezetek mintegy 30–40 százaléka került ebben az évben a tavalyinál lényegesen rosszabb helyzetbe.

A csődtörvény életbelépésével a csődeljárások sorozatára is számítani lehet. *Vavró* István, az Igazságügyi Minisztérium munkatársa elmondta: országos, pontos adatok egyelőre nem állnak rendelkezésre a csődbejelentésekről, de érzékelhető, hogy jelentősen megszaporodtak a gazdasági problémák. 1981-ben 10 240 „gazdasági ügy" volt és a perérték 13 milliárd forintot tett ki. A helyzet nem változott alapvetően 1989-re sem. Akkor 15 ezer ügyben kellett dönteni első fokon, ám a perérték 14,8 milliárd forint volt, vagyis lényegesen nem nőtt. Tavaly viszont már csaknem háromszor annyi volt az első fokú gazdasági perek száma, és jelentősen megnőtt – 53,9 milliárd forintra – az érvényesíteni kívánt perérték. Ez akkor is jelentős növekedést mutat, ha hozzászámoljuk az utóbbi évek 20–35 százalékos inflációját.

Vavró István elmondta még, hogy drasztikusan nőtt a fizetési meghagyások száma is. Míg 10 évvel ezelőtt 9791 volt a fizetési meghagyás, 1990-ben ez a szám már 126 959-re emelkedett; tavaly pedig tovább nőtt, meghaladta a 145 ezret. A folyamat tovább folytatódik, az idén januárban 11 ezernél is több volt az ilyen ügytípus.

A fizetési meghagyások ugrásszerű növekedése azt jelzi, hogy a gazdálkodó szervezetek egyre inkább hivatalos, jogi útra terelik kintlévő követeléseik behajtását. A nagyszámú ügy azt is mutatja, hogy a felszámolási eljárások dömpingje várható, ami a szakemberek prognosztizálása szerint ez év közepén okoz majd gondot a gazdálkodóknak és a hitelezőknek.

Az ország gazdálkodó szervezeteinek csaknem fele Budapesten dolgozik, ezért a fővárosi adatok különösen jellemzőek. *Piskolti* Sándor, a Fővárosi Bíróság elnökhelyettese elmondta: januárban 74, februárban 38 csődeljárást jelentettek be. A két hónap alatt viszont összesen 350 felszámolási eljárást jelentettek be.

és a magyar bankok

(*MTI*) A Magyar Bankszövetség szoros együttműködést alakított ki az Európai Közösség Bankföderációjával, az EK Bankszövetségével, hogy megakadályozza a kábítószer-kereskedelemben keletkező jövedelmek tisztára mosását a magyar bankokban – mondotta *Pulai* Miklós, a Bankszövetség titkára.

A napokban külföldi hírforrások arról számoltak be, hogy latin-amerikai kábítószer-kereskedők nagy összeget helyeztek el egy budapesti banknál, s ennek a magyar rendőrség a nyomára bukkant. A rendőrség szóvivője már cáfolta a hírt, arra hivatkozva, hogy egyébként sincs lehetőségük a bankoknál elhelyezett pénzek eredetének kiderítésére.

Pulai Miklós elmondta: nem elsősorban rendőrségi módszerekkel akarják megakadályozni, hogy a magyar bankrendszer ilyen ügyletekbe keveredjen. Sokkal inkább azon vannak, hogy elősegítsék a bankok önálló felkészülését. Fokozatosan átveszik a közös piaci országokban alkalmazott módszereket. A közösség szakértői részt vesznek a magyar bankalkalmazottak speciális kiképzésében is. Ennek az a célja, hogy kiszűrjék a gyanús pénzeket. Magyarországon a lakosság esetében, ha ajándékba kapott konvertibilis valutát helyeznek el a kereskedelmi bankoknál, nem vizsgálják a pénz eredetét. Ám a bankátutalásoknál, igen nagy összegeknél már más a helyzet. A bankalkalmazottak általában ilyenkor utánanéznek, honnan érkezik a pénz. Gyanús lehet, ha nagyon kedvező feltételekkel kívánják Magyarországon ezeket a betéteket elhelyezni.

VALUTAÁRFOLYAMOK 1992. MÁRCIUS 12-ÉN (EGY EGYSÉGRE FORINTBAN)

	Angol font		Francia frank		Német márka		Olasz líra (1000 egységre)		Schilling (100 egységre)		Svájci frank		Svéd korona		USA-dollár	
	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás
OTP	131,48	139,76	13,50	14,34	45,82	48,72	59,89	66,29	650,97	692,15	50,51	53,77	12,39	13,71	76,78	81,44
IBUSZ	131,9200	140,0800	13,5509	14,3891	46,0071	48,8529	61,382	65,178	653,82	694,26	50,8183	53,9617	12,6876	13,4724	76,5136	81,2464
IEB	133,40	137,84	13,69	14,15	46,50	48,04	62,09	64,09	660,56	682,56	51,17	53,11	12,84	13,26	77,55	80,67
KONZUM	131,54	139,76	13,50	14,34	45,85	48,71	61,20	65,00	651,46	691,93	50,57	53,73	12,66	13,44	76,76	81,49

LAPIS Árelés
M. Nemet 1992. márc. 12.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Lapis András, szobrász

/1021

SZEGEDI NYÁR

Szeged, 1976. augusztus.

A városba látogató turista ilyenkor nyáron többnyire valamilyen határozott céllal érkezik — nem nehéz kitalálni: a szabadtéri játékokra jön vagy a vásárt akarja megnézni. Sok ezer embert vonz e két nagy esemény — a szállodák, a fizető-vendéglátó szolgálat szobái zsúfoltak, még a középiskolai kollégiumok is az idegenforgalom szolgálatában állnak. A vándor végignézi az előadást, megtekinti a kiállítást, de másnap sőt harmadnap sem unatkozik, hiszen a Tiszaparti város tálcán kínálja az eseményeket. A képtárban a nyári tárlat festményei sorakoznak, a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai mellett szabadtéri szoborbemutatókkal várja vendégeit, önálló kiállításon mutatkozik be a szegedi fotószalon tagsága is, a Sajtóházban Molnár Edit íróportréiból láthatunk gyűjteményes fotótárlatot. A művelődési központban numizmatikai kiállítás várja az éremgyűjtőket, a sportbarátok pedig nemzetközi ökölvívó- és kézilabdatornán szórakozhatnak. A Dóm téren esténként hétezer ember lehet tanúja a szabadtéri játékok előadásainak — a Bánk bánnak, Az ember tragédiájának, a Nabuccónak, a Cigánybárónak, valamint a Magyar Állami Népi Együttes vendégszereplésének, az Ecseri lakodalmas előadásának.

***

A kiállítások között legjelentősebb a XVII. szegedi nyári tárlat — bár kétségtelenül érdekes például Joó János magángyűjteményének, vagy a szabadtéren rendezett szoborbemutatónak a megtekintése is. A nyári tárlat — egy ugrásnyira az árnyas, sétálókkal telt Széchenyi tértől, a Horváth Mihály utcai képtárban várja a látogatókat. A kiállított művek — festmények, grafikák, kisplasztikák megtöltik a képtár földszintjét és két emeletét. Első pillanatban fel kell figyelnünk arra a gazdagságra, melyet a termek mutatnak. Ebben az évben százhatvanhárom alkotó közel háromszáz művét láthatjuk a falakon, a paravánokon, a posztamenseken, a tárlókban. Nehéz a válogatás. A rendezés óvakodott attól, hogy zsúfoltak legyenek a termek, az előcsarnokban mégis jó néhány kép szorult egymás mellé. A kisplasztikák a falak, oszlopok előtt állnak, úgy elhelyezve, hogy ritmikusan tagolják a teret.

Sok, nagyon sok a festmény és a kisplasztika, a nevek és a címek felsorolása lehetetlen, különösebb meglepetés úgysem éri a látogatót. A kisplasztikai anyagból kiemelkedő az egyik fődíjas, Lapis András kisméretű — 12 cm-es — Termékenység című szobra, a grafikák közül pedig Szabados Árpád Művészkedés, Tévedések és Különbségek című rajzai, Banga Ferenc, Somogyi Győző, Kovács Péter és Révész Napsugár művei. Elsősorban fiatalok keltenek meglepetést, és többnyire fiatalok nyerték a díjakat is.

Érdekes és a minőség szempontjából nem kedvező adat, hogy a szegedi tárlat kiállítói közül negyvenketten a debreceni nyári tárlaton is kiállítottak. Ezért kevés meglepetéssel, néhány fiatal művész nevét memorizálva ballaghatunk le a második emeletről.

***

A látogató százesztendős oklevélmásolatot forgat a kezében: „Az 1876. évi Magyar Országos IPAR-, TERMÉNY- és ÁLLATKIÁLLÍTÁS a kiállítók által a választott BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG szakértő ítélete alapján Reinhardt József urat, Gyulán, jó ízlést tanúsító cukrászati készítményeiért ÉRDEMÉREMMEL tüntette ki. Kelt: Szeged, 1876. évi szeptember hó 3-án".

S nem csupán az ínyencfalatok gyulai mestere kapott hasonló értékelést, hiszen a száz évvel ezelőtti díjak odaítélésénél ilyen kritériumokkal találkozhatunk: „Jelességért, ... kitűnőségért, ... a haladásért és műízlésért, ... versenyképességért, ...".

Nem sok minden változott azóta — legalábbis a zsüri és a közönség igényeit tekintve. Mintha csak ma fogalmazták volna meg ezeket a gondolatokat, melyek teljesítésére csak a jól szervezett, körültekintően gazdálkodó vállalatok képesek.

A szegedi centenáriumi ipari vásár tizenhét napos nyitva tartás után vasárnap este zárta kapuit. A gyorsmérleg rekordot jelez: ötvenezerrel szárnyalták túl a tavalvi százezres látogatottsági csúcsot. Pedig a gyanútlan turista először csak három hatalmas mezőgazdasági munkagépet pillant meg a Marx téren sétálva, s kicsit idegenkedve a masináktól a szűkre szabott időből nehezen szán akár egy félórát is a látogatásra.

A vásár regionális jellegének ellenére nem csupán a Dél-Alföld gazdaságát szemléltette — jelen volt az ország csaknem minden számottevő vállalata. A 329 kiállító közül 79 Jugoszláviából érkezett, és bemutatkozott áruival Szeged finn testvérvárosa, Turku is.

A két hajdú-bihari résztvevő kiállítása a vásár második hetében is siker. A Hajdúsági Iparművek mosógépei és lapradiátorai a lakberendezési pavilon látnivalói között kaptak helyet. Az „elsővásáros" Alföldi Nyomda slágere még az utolsó napon is a kifestőkönyv volt. Sok ezer darab jutott a látogató kezébe — a szülők és a gyermekek örömére. S a kiállításon kapott ingyen prospektus, a kifestőkönyv néhány méterrel arrább a bejárat közelében, a téren már pénzért cserélt gazdát. A fekete piacairól híres Marx téri üzleti szellem ezúttal sem tagadta meg önmagát ...

S hogy a gyors látogatás alatt mi ragadta meg az áruk rengetegében barangolót? Az Ikarus újdonsága, az új tárgyalóbusz; a VIDEOTON gyár slágere, a tetszetős Mini-Vidi televízió; a jugoszláv ruházati cikkek; a korszerű kempingberendezések, a változatos, modern formájú, sok színű bútorok. Talán a boltokban is találkozunk majd jó néhányukkal ...

***

A szabadtéri játékok nézőtére természetesen zsúfolt Az ember tragédiája utolsó előadásán is. Nemcsak ülőhelyet nem lehet kapni, de sokan szoronganak állva is a széksorok mellett, mögött. Este nyolc óra előtt elhallgat a harangjáték, elhangzanak a fanfárok, a nézők elfoglalják helyüket. Liszt Ferenc zenéje szól, a színpadon fiatal fiúk, lányok csevegnek, sétálnak, majd lassan hófehér karinget öltenek. Alighanem az előadás leghatásosabb, legmegrázóbb pillanata az, amikor megszólal az Úr — Básti Lajos erőteljes hangján a mikrofonból — és a fiatalok térdre ereszkedve, magasba tartott karokkal hallgatják. Az átváltozás pillanatai ezek, a történés a mi valóságunkból a művészetébe lép át, mégpedig olyan egyszerűséggel, s ezért olyan hitelességgel, hogy ezeknek a pillanatoknak a mélységét az előadás többé nem érheti utol.

Szinetár Miklós és Félix László, a rendezők újraolvasták, a fiatal főszereplők egyéniségére értelmezték a drámát. Ádám — Hegedűs Géza, Éva — Bánsági Ildikó és Lucifer — Lukács Sándor az egyéni és történelmi felnőtt-lét kezdetén állva teszik fel a madáchi kérdéseket, leghitelesebben, legmeggyőzőbben Hegedűs Géza. Igazán erőteljesnek és magával ragadónak azonban ő is csak a prágai és a párizsi színben, Kepler, illetve Danton szerepében bizonyul. Éva alakja a látványos és mozgalmas jelenetek miatt nem lehet igazán társa Ádáméának, Luciferé, az ezúttal baráttá, kísérő, vezető társsá szegődő Luciferé pedig nem egészen erőteljes, karakteres. A színen hatalmas tömegjelenetek és intim párbeszédek váltják egymást — különálló részek maradnak, illusztratív jellegük elfedi a történés drámaiságát (Falanszter-szín).

Mégis, háttérben a dómmal, a Dóm tér hangulatával, az esőcsepekkel fenyegető, majd megbékélő felhős éggel az előadás a nézők, a színészek számára egyaránt felejthetetlen. A játék végén a színpadra hatalmas, virággal telt kosarat helyeznek — megkapó percekkel búcsúzik ma este a játék és közönsége.

***

Az előadás után majdnem olyan nehéz helyet kapni a Szeged étterem asztalainál, mint a játékok nézőterén. Egy-két óra múlva, éjfél után, ha kilép az ember az étteremből, már csöndesebbek az utcák, de még most sem üresek. Sok a sétáló, a padokon az üldögélő, a járdán pedig zümmögve, halvány fénnyel körözve, apró gép araszol előre. Takarítja a járdát. Nem tudni, vezetője még vagy már dolgozik-e, nevét sem jegyzik fel az ünnepi hetek dokumentumaiban, de a város az ő és sokszáz társa munkájával már a következő napra csinosítja magát: nemcsak estélyi ruhás rendezvényein, beszélgetőtársként, útikalauzként is vonzó akar maradni vendégei előtt.

Árvay Sándor — Szabó Ernő

Jelenet az Ember tragédiájából

AZ

ezetek

lítását

szám alatt.

rától 19 óráig.

Épületlakatos, épületelem-gyártó, komplex épületelem-szerelő szakmunkásokat és brigádokat, betonozókat, segédmunkásokat

azonnali belépéssel felveszünk

DEBRECENI ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

Debrecen, Hatvan utca 43. Főépítésvezető.

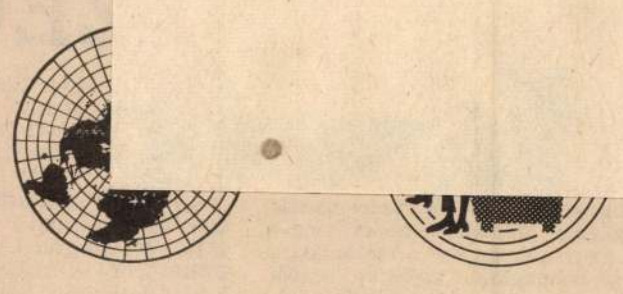

MEGJELENT AZ IBUSZ 1976/1977 ŐSZTŐL-TAVASZIG CÍMŰ KÜLFÖLDI, TÁRSAS ÉS EGYÉNI

PROGRAMFÜZETE

Utó- és előszezoni ajánlataink gazdag választékával várjuk kedves utasainkat.

IBUSZ-IRODA

Debrecen, Vörös Hadsereg útja 11—13.
Arany Bika Szálloda épülete.

HIRDETÉSEK

Rendes tanuló fiút albérlőnek felveszünk. Szabadság útja 17.

Lányoknak vagy házaspárnak szoba kiadó. Gyergyó u. 3. VI. em. 37.

Két diákot vagy dolgozó férfit albérlőnek felveszek. Tímár u. 27.

ÁLLÁS

Matematika, orosz, német korrepetálás. Domokos L. u. 34. II. em. 9.

Angol nyelvtanuláshoz oktatót keresek kezdőfoktól folyamatosan. Megbeszélés: 16-253 telefonon, 17—20 óráig.

2 éves kortól gyermekre felügyelek. Gyergyó u. 3. VI. 37.

KULTÚRCIKK

Eladó Tesla B—400-as magnó. Laktanya u. 42. IV. 12. Érdeklődni du. 6—8-ig.

Kifogástalan Delta televízió eladó. Ifjúság u. 5. I. em. 3.

Sztár, Favorit, Delta, Sigma, Victória, Orilux képcsőhibás vagy egyéb ok miatt használhatatlan televíziót lebontásra veszek. Gergely, Bethlen u. 37. VI. em. 38.

JÁRMŰ

312-es Wartburg, keveset futott, motorral eladó. Irén u. 33/A.

Jáwa 50 köbcentis, A—05 típusú motorkerékpár olcsón eladó. Lorántffy u. 46., Nagyné.

Eladó Skoda 100-as gépkocsi, most vizsgázott. Gorkij u. 16.

UB-s rendszámú Polski FIAT 1500-as gépkocsi, kifogástalan állapotban eladó. Érdeklődni este 7-től, Petkovich, Jászai tér 7.

Riga lánckerekek, Simson és Komár lánckerék, MZ lánckerék, 600-as Trabant motorblokk eladó. Arany János utca 13.

Zsiguli, keveset futott eladó. Megtekinthető: este 19 órától, Laktanya u. 40. fszt. 1.

HÁZASSÁG

Elvált 44 éves ho komoly férfi ismeretségét keresi, házasság céljából. „Szilvészteri" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

Háloszobabutor, konyhabútor, székek, klópni függönyök eladók. Csonka u. 5.

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 11-896.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Szalagfűrész, abrikter, parkettacsiszoló, irógép, számológép, famegmunkáló.

Betonkeverőgép egyfázisú motorral eladó. Heves, Bajcsy-Zs. u. 32.

312-es Wartburg karosszéria bontva is eladó. Irén u. 33/A.

353-as Wartburg felsőrükverces bolygóházat, vagy komplett differenciálművet vennék. Hajdúbagos, Felszabadulás útja 10., Erdélics Antal.

ÁLLAT

Elonevelt 28 naposcsirke előjegyezhető augusztus utoljára. Liszt Ferenc u. 4. fszt. 1.

EGYÉB

Parkettázást, csiszolást, lakkozást, műanyag padló készítést garanciával vállalok. Kolozsvári, Erzsébet u. 2.

Gyermek sportkocsi olcsón eladó. Laktanya u. 35. III. em. 2.

Jó állapotban levő asztali tűzhely eladó. Mester u. 35.

Szőlőoltvány Zalagyöngye, csemege és borfajták, gyökeres Zalagyöngye. Most rendeljen őszi szállításra. Kérjen árlapot. Rostás Istvánné Abasár, Fő út 167.

Parker és egyéb külföldi golyóstollbetétek felújítása, márkás és iskolai tollak javítása. Bíró kisiparosnál, Rózsahegyi u. 10. Apaffi utcai kollégiumnál.

Szőrtelenítést véglegesen, nyomtalanul rövidhullámmal, pattanások, szeplők, foltok, ráncok gyors eltávolítása. Faragó Kozmetika, Szarvas, Szabadság u. 45. Telefon: 282.

Jó állapotban levő gáztűzhely pb-gázhoz eladó. Berta u. 9.

Kitűnő márkájú táskarádió, magnó, fényképezőgép, mini tv, filmfelvevő-vetítő, valamint új betonáthidalók, pince vasablak, gyerekágy és előszobaszekrény olcsó áron eladók. Pereces u. 8.

Ágytoll, dunyha, párna felvásárlása. Bajcsy-Zs. u. 42., udvarban.

Új sötétkék-fehér mély gyermekkocsi eladó. Nyár u. 23. I. em., Wágner.

Dolgozókat alkalmaznak

Villamos berendezések felülvizsgálatára erősáramú technikusi, vagy szakközépiskolai végzettségű dolgozókat, ács-állványozó, vasbetonszerelő, villanyszerelő, kőműves, épületburkoló szakmunkásokat és segédmunkásokat, építőipari segédmunkásokat, kubikosokat — brigádokat is —, épületasztalos, épületlakatos, hegesztő, faipari és építőipari könnyűgépkezelőket, gépkocsirakodókat azonnali belépéssel alkalmazunk. Jelentkezés: Debreceni Építőipari Vállalat, Darabos utca 9—11. sz.

Egyműszakos varrodai munkára női dolgozót felveszünk. Játékipari Szövetkezet, Debrecen, Teleki u. 36.

Faipari gépmunkára bedolgozókat felveszünk. Géppel rendelkezők előnyben. Játékipari Szövetkezet, Debrecen, Teleki u. 36.

A Debreceni Kodály Kórus takarító-eljárót alkalmaz. Széchenyi utca 1. szám.

Takarítónőt alkalmazunk napi 4 órás foglalkoztatással. Állami Biztosító városi fiókja, Debrecen, Hatvan u. 1.

Statikus tervezőt és szerkesztőt, valamint épületgépész rajzolót felvételre keres az Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat tervezési osztálya. Debrecen, Böszörményi út 68.

Felveszünk Diesel-motorszerelőt, forgácsoló szakmunkásokat, 18 éven felüli munkavállalókat betanított esztergályosi munkakörbe (betanulási idővel), takarítónőt, segédmunkást. Jelentkezés: MEZŐGÉP 1. sz. gyára, Híd u. 4—6., munkaügy.

Lakatosokat, betanított és segédmunkásokat felveszünk. Motorszerelő Szövetkezet, Bartók Béla út 46. szám.

Segédmunkásokat felveszünk. PIÉRT Kereskedelmi Vállalat Debrecen, Vörös Hadsereg útja 41. Minden szombat szabad.

Vas-műszaki eladói szakképzettséggel rendelkező raktárkezelőt, karbantartó segédmunkásokat, elektronikus műszerészt, villanyszerelőt és 3 műszakos — 6 munkanap után 2 szabadnappal járó munkaidő-beosztású — gyógyszeralapanyag-gyártó üzemeinkbe férfi dolgozókat azonnali belépéssel felveszünk.

BIOGAL GYÓGYSZERGYÁR

Debrecen, Pallagi út 13.

A Hajdú-Bihar megyei TEXTILFELDOLGOZÓ VÁLLALAT Debreceni Üzemegysége

betanít fiatal dolgozókat

8 általános végzettséggel.
Textilüzemeibe betanít varrónőket

Azonnali belépéssel felveszünk villanyhegesztő szakmunkást. Debreceni Hőszolgáltató és Vasipari Vállalat, Debrecen, Tüzér utca 4. szám. (Zákány utcából.)

A DEÁSZ felvesz autószerelő szakmunkást, gyakorlattal rendelkezőt, autóelektromos szerelőt, cipész szakmunkásokat, betanított munkásokat cipőgyártó üzemünkbe, varrónőket, takarító-ablaktisztító munkásokat. Fizetés teljesítmény alapján. Jelentkezés: Debrecen, Rákóczi utca 37. szám. Munkaügyi csoport.

Faipari gépmunkást, kefetömőgépre betanuló női munkavállalókat, valamint férfi, női segédmunkásokat felvesz a Debreceni Kefegyár.

A Belkereskedelmi Szállítási Vállalat nehézpótkocsis jogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőket felvesz. Jelentkezés: BSZV 4030 Debrecen, Diószegi út 32—34. szám.

Gépkocsi szerviz üzembe felveszünk betanított szervizmunkásokat. Jelentkezés: BSZV 4030 Debrecen, Diószegi út 32—34. szám alatt.

A TIGÁZ Központi Építési Üzemegység állandó munkára azonnali felvételre keres villanyszerelő, kőműves, gázszerelő, hegesztő szakmunkásokat, valamint segédmunkásokat és kubikosokat változó munkahelyre. Jelentkezés Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184. sz. alatt az ügyviteli csoporton.

Gyakorlattal rendelkező gépkocsivezetőket és kocsikísérőket, valamint férfi segédmunkásokat felvesz a Fémfeldolgozó Ipari Szövetkezet, Vágóhíd utca 3/A.

Gépkocsivezetőket felvesz a Hajdú-Bihar megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat szállítási osztálya Debrecen, Rigó utca 3. szám.

Tehergépkocsira rakodókat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Szövetkezet Monostorpályi út 5—7. szám. Gépkocsi-előadó.

Lakatosokat, hegesztőket, asztalosokat, magasnyomásúkazán-kezelőket és takarítónőket, segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Debreceni Járműjavító Vállalat.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvételre keres szerelő-szigetelő művezetőt, továbbá ács, vasbetonszerelő, szerelőszigetelő, földmunkagép-kezelő, betonelemgyártó szakmunkásokat, valamint betonozókat, kubikosokat, segédmunkásokat. Ne jelentkezzenek azok, akik az utóbbi két évben 3-szor változtattak munkahelyet. Jelentkezés a munkaerő-gazdálkodáson, Debrecen, Kálvin tér 11.

Kompresszorkezelőt, valamint olajtüzelésű kazánhoz fűtőt felveszünk. Jelentkezés: BSZV 4030

ANNA — ANNA — ANNA

Tájékoztatjuk vásárlóinkat, hogy augusztus 19-én reggel 8 órakor megnyitjuk

„ANNA"

BÉBI-LÁNYKA-NŐI KÉSZRUHÁZATI SZAKÜZLETÜNKET.

Debrecen, Rákóczi utca 6. sz. alatt.

Hajdú-Bihar megyei RUHÁZATI KISKERESKEDELMI VÁLLALAT.

Villanyszerelő szak- és segédmunkásokat, valamint festő és lakatos segédmunkásokat felvesz a Debreceni Villamosipari Szövetkezet. Jelentkezés: Révész tér 2. sz.

Az MTA Atommag Kutató Intézete felvételre keres 4 órás munkaidejű takarítónőket. Jelentkezéseket kérjük Debrecen, Bem tér 18/C.

A H.-B. m. Tanácsi Építőipari Vállalat azonnali belépéssel felvételre keres takarítónőket, kőműves, vasbetonszerelő, hőszigetelő, lakatos szak- és betanított munkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34. szám.

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatom, hogy férjem HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész életének 89. évében elhunyt. Búcsúztatása szülővárosában, Kiskunfélegyházán, augusztus 18-án 13 órakor lesz a városi tanács előcsarnokában, majd a felső temetőben helyezzük örök nyugalomra. Holló Lászlóné, 4031

Lapis András, szobrász

Tizenhat kiállítás

Dél-Magyarország, Szeged, 1976. aug. 12.

Évek óta tíz-tizenkét képzőművészeti kiállítás kínálja a művészi látnivalókat az érdeklődőknek. Az a tény, hogy a városban e bő hónapban sok ezer hazai és külföldi turista megfordul, meghatározza az ünnepi hetek programját éppúgy, mint benne a képzőművészeti kiállítások rendjét, összetételét. Az idén az eddigieknél is több, tizenhat — közülük tizenhárom kifejezetten képzőművészeti — kiállítás várta az érdeklődőket.

A tárlatok elemzéséhez többféle megközelítési mód kínálkozik. Egy bizonyos; két, jelentős kollektív tárlat fogta közre az egyéni bemutatkozásokat és a műfajokat, illetve gyűjteményeket bemutató rendezvényeket. *A XII. Dél-alföldi Tárlat* még nyitva állt az érdeklődők előtt a Szegedi Ünnepi Hetek kezdetekor, s a *XVII. Szegedi Nyári Tárlat* szeptember elejéig tárt kapukkal várja a vendégeket. A Dél-alföldi Tárlat e táj képzőművészetének stagnálásáról, merjük kimondani: visszafejlődéséről tanúskodott. E kollektív kiállítás látogatói nemigen kaptak hűséges képet Békés és Csongrád megye képzőművészeinek legjobb formájáról, bár lehet, hogy éppen ezek a művek fejezték ki az alkotók mai lehetőségeit, képességeit. A nyári tárlat már több — ha egészében nem is, de néhány műben fellelhető — eredményt mutatott föl. *Különösen örvendetes a fiatal alkotók nagy számú jelentkezése, s nyugodtan mondhatjuk: az ő alkotásaik jelentették az idei országos seregszemle legmagasabb művészi színvonalát.* A tárlaton belül is elsősorban a grafikai anyag sokszínűsége, stiláris, kifejezésbeli gazdagsága, napjaink kérdéseire rezonáló művészi válaszai érdemelnének külön elemzést. A festészeti anyag kevésbé színvonalas, többet küszködik a mondanivalót és kifejezésmódot egyaránt gúzsba kötő konvenciókkal, egy-egy alkotónál érzékelhető a saját klisékkel való — sajnos, eredménytelen — küzdelem. A szobrászati anyag meglehetősen esetleges, véletlenszerű, kevés biztos információval szolgál a mai magyar szobrászat megítéléséhez. Számunkra különös öröm, hogy ebben az anyagban kiemelkedő helyet követelt magának a fiatal szegedi szobrász, *Lapis András*. A Szegedi Nyári Tárlat, mint országos képzőművészeti keresztmetszet-kiállítás, úgy tűnik, mindezek ellenére hű tükre mai képzőművészeti életünknek. Felvonultatja a legjellemzőbb áramlatokat, művészi kifejezésmódokat, ugyanakkor a szegedi nyár zsongó forgatagában nagyon fontos közművelődési missziójának is eleget tesz.

Az egyéni kiállítások az idén a szobrászat térnyerése jegyében születtek. *Kass János* Fejek-sorozatának bemutatója, *Hegyi Flórián* naiv alkotó faragásai, *Kiss Sándor* szoborkiállítása, *Lantos Ferenc* térdekorációi és *Kalmár Márton* szabadtéri kamaratárlata széles plasztikai spektrumot mutatnak. Kalmár lírai realizmusától Lantos kísérleti, dekoratív tér- és parkdíszein át Kass komplex igényű Fejek-sorozatáig, Hegyi Flórián „baltázott" alakjaitól Kiss Sándor népi gyökerű kopjafáiig meglehetősen nagy a távolság. Együtt, egy városban, egymás mellett szemlélve őket, éppen a mai szobrászat sokféleségéről, hagyományainak színességéről és megvalósulási formáinak gazdagságáról győz meg. Külön öröm, hogy az idén ismét volt szegedi származású művész (az alsóvárosi Mészáros Dezső szobrai után az idén Kass János szegedi születésű művész plasztikáit láthattuk). Miért ne lehetne ebből a — talán véletlenszerű — sorozatból rendszert teremteni?! Helyet és teret kapott szegedi alkotó (Kalmár Márton kiállításán nemcsak a szoboranyagok jelentettek újdonságot, de a kiállítóhely, a Bartók Béla Művelődési Központ udvara is szabadtéri kiállítóhelyiséggé lépett elő); helyet kapott a naiv művészet, s immár hagyományosan egy-egy jelentős magyar szobrász, ezúttal Kiss Sándor mutatkozhatott be a Közművelődési Palota kupolájában. A pécsi festőművész, Lantos Ferenc három szegedi módszertani kiállítása után (Természet—Látás—Alkotás I—III.) ezúttal erre az alkalomra három zománcozott kísérleti térdekorációt készített, melyet a Móra-parkban láthattak az érdeklődők. Ezek a sorozatban gyártott tárgyak felhasználásával készült park- és kertdekorációk a jövőben Tarján egyforma házai között és a kemping árnyas fái alatt jelentenek majd üdítő színfoltot.

Mindössze egyetlen festőművész, a Gyulán élő *Koszta Rozália* kiállítása képviselte a táblakép műfajt. Nemcsak sok látogatója, de nagy sikere volt a művésznő November 7. Művelődési Központban megrendezett tárlatának. A művészet, az otthon és a műpártolás hármas indítéka szülte az immár hagyományos képcsarnoki kiállításokat, s ide kapcsolható, éppen létrejötténél, szándékánál fogva rokon kiállítást, a Juhász Gyula Művelődési Központban bemutatott gyűjteményt, mely *Joó József* műgyűjteményéből adott válogatást. Bár a Képcsarnok Gulácsy Lajos Terme egyetlen kiállításra invitál meghívójával (Művészet és otthon '76), az ünnepi hetekben két tárlatot láthattak a bemutatóteremben levők. Az egyik elsősorban a korszerű otthon tárgyait, a másik kisplasztikákat, érmeket, dísztárgyakat tárt a közönség elé. Joó József műgyűjteménye kétéves hiányt pótolt. Természetes igény, hogy az ünnepi hetek idején, a múzeum állandó kiállításai mellett az egyetemes, a hazai vagy épp a helyi klasszikus alkotásokkal is találkozhassanak a város vendégei.

A fotó műfaját tizenkettedik alkalommal képviselték az ország fotóklubjaiba tömörült amatőr fényképészek a *szegedi fotószalon* idei bemutatóján. A profi fotózást magas színvonalon képviselte *Molnár Edit* íróportréinak bemutatója a Sajtóház Művészklubjában. E két tárlat bepillantást engedett a fotózás kísérleti műhelyeibe éppúgy, mint ahogy a portréfényképezés magasiskoláját is bemutatta. Ezeket a tárlatokat egészítette ki néhány dokumentumkiállítás: *a Feszty-körkép történetét* bemutató tárlat, a *Szép könyv '75* című kiállítás, a *Száz év Szeged zenei életéből* című tárlat és a forint születésének 30. évfordulóját köszöntő *numizmatikai kiállítás.*

Tandi Lajos

a intett a
legük lehet a

meg az esőt
illett, egy fa-
tán sorompó
Pöfögő moz-
alra előttünk
re több vas-
orompó mel-
ban, ing nél-
kutyája. Há-
tyúkok kárál-
az udvaron, a
hák alatt...
lalán megint
yolc-tíz, bar-
rázkódott a
ére. Az első-
ajnos fogta a
kat pislogott.

mbájnok! —

héten. Nézze, mekkorákat pislog a koma a masináján!

Néztem a kombájnos fáradt képét, a nagy darab gépet, amelynek a borostás képű kombájnos az egyik része, egy ütemre zötykölődik az egész forró bádogmindenséggel ott a napon, és egy régi aratás jutott az eszembe.

Rég meghalt apám, a Zichy gróf volt cselédje 1945 nyarán megállt a földje végén, keresztett vetett, belepökött a markába, és belevágta a kaszáját a szép, egyenesen álló, aranysárga búzába. A farán a tokmányban a kaszakő minden suhintásra billent egyet, odaverődött a bádoghoz, és zörrent. Én, surján kis kölyök, szedtem apám után a levágott búzát a sarlómmal formás kis kévékbe, és nagyon meleg volt, és már nagyon fájt a derekam, de láttam előttem az apám ütemesen hajgyorgott rá, átintett neki. A kombájnos lassú mozdulattal visszaintett, a vasutasra mutatott, hogy engedhetne már bennünket, mert menni kéne. Néztem a kombájnost, és ezt kellett volna átkiabálnom neki a vasúti sorompó felett:

— Olajos képű, nagyon fáradt komám, ott, a barnára festett kombájnodon, a nyári napon átforrósodott sok bádog között, akinek nem tudom a nevét és nem ismerem a családját! Olajos képű, fáradt Ember, Te! Mindennapi kenyerünket add meg nekünk! Mi meg majd idebent a városban szövünk gatyának valót, csinálunk varrógépeket.

De hát ilyeneket nem kiabál át az ember egy vasúti sorompó felett. Meg aztán zörgött a kombájn, zakatolt, úgysem hallotta volna az a kombájnos.

Böhm József

AMATŐRFILM-FESZTIVÁL

Szeptember 8. és 12. között rendezik meg Győrött a szocialista országok amatőrfilm-fesztiválját. A szocialista országok amatőr filme-

Népművészek a szélmalomnál

A Petőfi Sándor Művelődési Ház a dorozsmai szélmalomnál népzenei találkozót rendez augusztus 20-án. A délelőtt 10 órától este hétig tartó műsorban szerepel a tápéi népi együttes, a zákányszéki parasztkórus, a summásdalokkal föllépő csanyteleki kórus, a rőszkeiek paprikahasító együttese, a forráskúti, a csongrádi és a balástyai pávakör, az ópusztaszeri termelőszövetkezet népi együttese, a kisteleki népi együttes, a sándorfalvi úttörők citerazenekara, a Szegedi Orvostudományi Egyetem citerazenekara, és természetesen ott lesznek a dorozsmai citerások is. A színesnek ígérkező alkotmány napi műsor igyekszik bemutatni megyénk népzenei hagyományait, hozzáillő környezetben. A sok érdeklődőre számító rendezők „belépődíjat" természetesen nem szednek, lacikonyháról és büféről gondoskodnak.

Gyászközlemények

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk, TÓTH TIVADAR temetésén megjelentek, részvétnyilvánításukkal fájdalmunkban osztoztak. Köszönjük a II. belklinika orvosainak és ápolóinak az élete meghosszabbításáért vállalt áldozatkész munkájukat. 13 020

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett apám, após, nagyapa, JAKAB JÁNOS életének 77. évében csendesen elhunyt. Temetése augusztus 22-én 15 órakor lesz az Újszegedi temető ravatalozójából. A gyászoló család – Gyapjas Pál u. 51. 15 742

Fájdalommal tudatjuk, hogy ARVA JÓZSEF, a szeretett férj, édesapa, após, nagyapa és testvér, a Magyar Nemzeti Bank nyugdíjasa, türelemmel viselt, súlyos betegség után 1976. aug. 16-án, 71 éves korában elhunyt. Temetése aug. 22-én, vasárnap de. 11 órakor lesz az Alsóvárosi temető kápolnájából. A gyászoló család – Tisza Lajos u. 60. 15 745

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett kisfiunk, DOMJÁN ERNŐKE 15 hónapos korában hosszú betegség után elhunyt. Temetése augusztus 18-án 13 órakor lesz az Alsóvárosi temető kápolnájából. A gyászoló család. 15 747

Köszönetet mondok mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, a DÉMÁSZ vezetőségének és dolgozóinak, akik szeretett férjem, KEREKES MIHÁLY hamvasztás utáni búcsúztatásán megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmamat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló felesége és családja. 15 741

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik szeretett halottunk, KOVÁCS BÉLA temetésén megjelentek, utolsó útjára elkísérték, és sírjára virágot helyeztek. Köszönetet mondunk továbbá a II. belgyógyászati klinika III. emeleti orvosainak és ápolóinak áldozatos, fáradhatatlan munkájukért. A gyászoló család – Kazinczy u. 12. 15 729

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk, PAP SÁNDORNÉ temetésén megjelentek. A gyászoló család. 15 716

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, jó barátoknak, akik a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, ÖZV. VARGA DEZSŐNÉ Bonyák Anna temetésén megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönetet mondunk az I. bőrklinika orvosainak és ápolóinak áldozatos munkájukért. A gyászoló család – Verseci u. 38. 15 736

Megnyitjuk

Mikszáth Kálmán utca 3. sz. alatti

új virág-üzletünket

augusztus 18-án.

Vasárnap is nyitva 8–12-ig.

Városgazdálkodási Vállalat

Közlemények

A Szegedi Építőipari Szövetkezet közli, hogy a Szeged, Madách u. 20. szám alatti általános iskola energiaellátását szolgáló földkábelét feszültség alá helyezteti. A feszültség alá helyezett kábel érintése vagy rongálása életveszélyes és tilos.

Szabás-varrás tanfolyamot indítunk szeptember 13-tól, kezdők és haladók részére. Már most lehet jelentkezni a Postás Művelődési Házban, du. 2–6 óra között.

DÉLMAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi Bizottságának napilapja.

Főszerkesztő: F. NAGY ISTVÁN

Főszerkesztő-helyettes: SZ. SIMON ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 6740 Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. — Telefon: 13-535, 13-003. — Felelős kiadó: KOVÁCS LÁSZLÓ. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 28.– Felelős vezető: Dobó József. – Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. – Index: 25 053.

Lapispataki rk.

pléb. templom

(Sáros vm.)

szentélye gótikus

belső képe repr.

Emlkassaicegyhm

I 385. l.

A szentségház ajtaja

(XV. sz.) kovácsolt

vasból (a mill. kiállitason is szerepelt)

repr.

u. o. I. 398. l.

TERMÉNY ÉS NYERSANYAG
KERESKEDELMI R. T.
BUDAPEST
IX, SOROKSÁRI ÚT 94

KÉSZPÉNZZEL KIFIZETVE
BUDAPEST 72
9-7 JAN.-9.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest, IX.
Hőgyes Endre u. 1o.

Lapis refugii vára

Szepes vm megszállt

Dienes Adorján

Regélő romok.

Rozsnyó 1940.

292. l.

Lapis Refugii karthausi kolostor romjai
Kaposztafalu ci Lethanfalu határában
(Szepesvm)

Div. Felsőm
251 l.

A templom faragott kövemer fölhasználásával épült a sesavnyiki várkastély kápolnája

1

577. *Batthyányi Ferencz*

Egész alak és kissé jobbra jobbjában réteges buzogányát lógó kardjának markolatát fog döke és pelyhező bajusza ba vetett paszomántos mentéje, a vörösbarna, derekát sávos ken topánja sárga. A háttér foly balról négy lovassal, kikből h kodik. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 205 : 120 cm tett az 1895 márczius 20-iki 15 26-iki 16399 sz. leirat alapján ménye̊ből (81–895). — Értéke 1 május 5. és 6. napján. — Az át május 30-iki 28402 sz. határozat zék 560. tétele.

Kifüggesztésére vonatkozó ac *retlen festő a XVII. századból :* Gr a dunántúli részek főkapitánya i

Lapis refugii
a Letonkó Karthauzi
kolostor romjai

kepe repr.

Kiss Bibl. kath. Magy
967-l.

Rozsnyó, tanoy

2

Lapispatak

v. k. templom.

Mystkovatz 1875

1) alapraje 7 mm = 1 m
tavlati kép és rikletek.

2) tantszéghár vasrácsa. 6'' és 4''' = 1' 2''

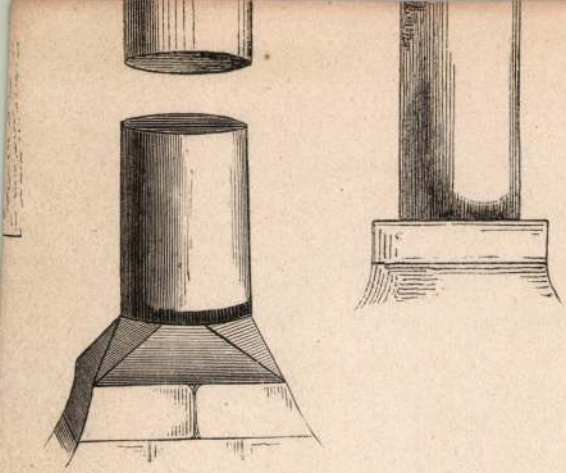

2

LIPÁNOKKAL (Stilleben mit Äpfeln und Tulpen). Jelezve

-1774).

(Alter Mann in Pelzbarett).

onna im Freien).

fer).

neroffizier).

lft. XIX. Jh.)

er). Jelezve (Bez.): Adrian Dubouchez.

eichnung), 27×32 cm.

Fa (Holz). 90×155 cm.

Cuyp, Benjamin Gerritsz (1612—1652).

101. A DUDÁS (Der Dudelsackpfeifer). H
Fa (Holz). 42·5×32 cm.

Dahl, Hans (1849—1919).

101a. PARASZTASSZONY A TENGERPA
Vászon (Leinwand). 72×41 cm.

Deák-Ébner Lajos (Ludwig), szül. (geb.)

102. DOMBOLDAL (Hügelabhang). Jelez
Karton. 32·5×23·5 cm.

Deák-Ébner Lajos (Ludwig), szül. (geb.)

103. NŐI AKTTANULMÁNY (Weibliche
Aquarell. 31×31 cm.

Debucourt, Louis Philibert (1755—1832).

104. L'ORANGE. LA VISITE.
2 szinezett aquatinta (2 kolorierte

Decker György (1818—1894).

105. GRÓF KÁROLYI GYÖRGYNÉ AI
Vizfestmény (Aquarell). 47×36 cm.

Lapispatak

Lapispataki Mihály

építőmester 1668 körül a Cék-i kastélyon dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

1791

Lapispataki Mihály

Kőfaragó mester 1668 körül Sátoraljaújhelyen és Cékén dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970

121

Lapitz Antal, kőszobrász

Sopronban Handler Nándor épitésszel és a többiekkel együttműködött . 237-old. 22.jegyz

Török László: A historizmusok korának épitészete Sopronban 230.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Lapitz Antal

soproni szobrász

a soproni Hild-kőfarágó
műhelyben dolgozott.
Ifj Storno Ferenc terve-
szerint nagyrészt fenti
készítette a soproni
új temető Kalváriájá-
nak szobrait 1893-
ban.

Endrédy 28-l.

5-7. kép

Lapitz

Hobrasz

készítette az alábbi
kápolna márvány
oltárat Storno Ferenc
id. rajza után

Religio. 1886. júl.
31. (Sopron, szt Jakab
napján. Szt. Jakab-
kápolnájának fölszen-
teléséről.)

afordultan áll, de szembe
puzogányt, baljában pedig
elsissimo Principi Georgio
'vaniae Principi Partium
Siculorum Comiti zc zc
)«. Prémkucsmáját forgó
:álla őszbevegyült ; szem-
rna. Balról a földön fehér
míg jobbról az asztalon,
: iratokon túl, sisak van.
ıy rojtja és bojtos zsinórja
zelt vásznan: »GEORGIUS
niae«.

n. — Lelt. sz. 565. — Véte-
89 és az 1895 márczius 26-iki
Lanfranconi gyüjteményéből
tvétetett 1895 május 5. és 6.
a az 1895 május 30-iki 28402
teli jegyzék 593. tétele.
adatok. 1907: III. 2. *Isme-*
Rákóczi György erdélyi feje-

Lapitz F.
Hobrán

l'

Csatkaisoprom műeml.

III. 21, 68. l.

otár. Szerk. Dr Eperjessy
Árva János.

sanádmegyei történeti
ll. Sin. 1863. 254. –

lapotok Csanád megyében a
után. Századok, 1892. 107–130. l.

ultja. Eml. Arch. Ért. 1892. 92.

Lapitz Ferenc

nobiss

l.

Csatkai Sopr körny

75. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lapitz Ferenc, szobrász

Csatsopronkörnyéki 75. l.

Sopronban működött. 1892-ben készítette a sopronbánfalvi karmelita templom Mária-szobrát.

Lapitz Ferenc

MAGYAR MÜVESZET
1928.538

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lapitz Ferenc

Magyar Nemzet

1928. 538

Kőtábla, római VI. 272.

Közösen kellene fellépni a renitenskedők ellen

Javaslat kutyatartóknak címmel július 2-án közölt íráshoz kívánunk hozzászólni, a győri Barátság park közelében lakó kutyatulajdonosok, mint érintettek nevében.

Állításuk, miszerint kutyáink a homokozóban végzik el kis és nagy dolgukat, tudjuk, úgy nem bizonyítható, mint ahogy mi állítjuk. Tudniuk kell, a kutyatartással kialakultak íratlan szabályok is (kisgyerekektől való távoltartás, játszóterük és homokozójuk közelébe kutyák nem engedése, stb.), amelyeket normális gazdik szigorúan be is tartatnak kutyájukkal.

Elgondolkodtató az is, hogy a cikkben említett betegséget tényleg a kutyáktól kapták-e gyermekeik, amikor ezek az állatok mind panellakásban, családoknál, az emberek között szinte családtagként élnek. Mindnyájunk egészsége érdekében rendszeresen fürdetve vannak, többet vannak oltva és gyógyszerrel kezelve, mint az ember. Többségük csak emberi fogyasztásra készített élelmiszereken él.

Elgondolkodtató az is, hogy a homokozótól 100 méterre lévő Földes Gábor úti lakások közötti homokozóban a gyermekek szüleik jelenlétében a kutyáikkal hancúrozva töltik el a délutánt, mégse betegek. (De nem betegek a falusi gyerekek sem, ahol majdnem minden háznál van kutya.) Kérdés az is, melyik veszélyesebb: ezek az orvosi felügyelet alatt is álló kutyák, vagy a nap mint nap látható, gyerekekkel játszó, a Kodály Zoltán u. 34. szám alatti pincékben élő, orvost soha sem látott macskák?

Tisztelt szülők! Kérjük önöket, ne a tiltó táblák kihelyezésében, ne a közterület-felügyelőkkel történő ellenőriztetésben és a velük való büntettetésben lássák a megoldást. Nekik úgyis van elég dolguk az éjszakai fakitördelők, a kukákat kiöntögetők, a padokat kidöntők, a park két kocsmáját éjszaka elhagyó duhajkodók, valamint a Bán Aladár u. környékén található szeméttelep ellenőrzésével. Szóljanak inkább nekünk, mivel célunk egy: közösen fellépni az esetleges renitenskedők ellen!

Az elmúlt egy évben vagy féltucat, a kutyatartók ellen intézett olvasói levél jelent meg a Kisalföldben, melyekre soha nem reagáltak az illetékesek. Igaz, az újság 1992. január 10-én teljes egészében leközölte a 6/1986. számú tanácsrendeletet, aminek mind a 13 paragrafusát ismerve kijelenthetjük, hogy a kutyatartók szemszögéből legalább annyira elmarad a nyugat-európai országoktól, mint az egész társadalom, hiszen a gazdiknak mást nem mond, mint tilos, nem köteles, büntethető. (Igaz, e rendelet megalkotásakor még nem a tőlünk is befolyt adókból tartották fenn a parkokat sem.)

Kérdésünk: hol vannak a jó nevű állatorvosok, hol van a MEOE helyi szervezete, hol vannak a tenyésztéssel foglalkozó nagy hírű szakemberek, kutyakozmetikusok, és nem utolsósorban a polgármesteri hivatal közigazgatási osztályának illetékesei. Talán e téma is darázsfészek? Várjuk mi is a reagálásukat.

19 aláírás

Levél a szigetközieknek

Kedves Szigetköziek!

Több mint két és fél éve vagyok Magyarországon, és azóta koordinálom a panda mackó emblémájú WWF, úgynevezett Dunai Háromoldalú Nemzeti Park programját. Láttam a táj szépségét, láttam amint a hatalmas folyó kereszülfolyt rajta, vagy amint a töltések lábáig elterült, és csüggedten néztem a száraz medret a nagy folyó helyén. Mikor a WWF, a Global 2000, a SZOPK, a Reflex és az Eurochain környezetvédő aktivistáival együtt engem is eltávolítottak a szlovák kommandósok a csatorna feltöltésére szolgáló szivattyúállomástól, még mindig nem értettem meg a Gabcikovo–Nagymaros gátrendszerrel kapcsolatos vita összefüggéseit. Csak annyit tudtam, hogy a vita döntően a folyó és annak partjain élő emberek jövőjét érinti. Később, mikor az elterelés ideje közeledett, és a környezetvédők demonstrációkkal próbálták megakadályozni a hamarosan bekövetkező tragédiát, szomorúan láttam, hogy a szigetköziek közül alig csatlakoztak hozzánk.

Az elmúlt hét eseményei után most ironikusnak látszik, hogy azok, akik otthon maradtak, amikor mi tiltakoztunk az ellen, hogy TÖBBEZER köbméter vizet vonjanak el az árterületektől, most olyan hevesen küzdenek az ellen, hogy NÉHÁNY köbméter kerüljön a területre. Az elterelés előtt a gabcikovoi üggyel kapcsolatban a hatásos magyar politikát az a körülmény akadályozta, hogy a magyarok valójában sohasem egyeztek meg abban, hogy mit akarnak... Az elterelés óta a magyar fél ismét a saját csapdájába esett.

Mindenesetre részemről rendkívül furcsának találom, hogy most Julius Binder és a szigetközi polgármesterek UGYANAZT a vízpótlási megoldást támogatják. Nem látom valószínűnek, hogy Binder úr azért támogatja ezt a megoldást, mert váratlanul aggasztja a környezet állapota – ő ugyanis még mindig nem tett eleget annak a 19 feltételnek, melyet saját környezetvédelmi minisztériuma szabott meg az elterelés előfeltételeként! Az sem lehet véletlen, hogy a beruházó felajánlotta: szlovák munkaerővel és pénzen építi meg a fenékküszöböket...

E műtárgyakat a szlovák fél engedélyével és kikötései alapján kell megépíteni, s ezenfelül azokat csak az ő engedélyével lehet eltávolítani. Nemcsak arról van szó, hogy a fenékgátak előnyösek lesznek a dunacsuni műtárgyak szempontjából, mert csökkentik a rájuk nehezedő nyomást, de ezenfelül a szlovákok hatásosan szembehelyezkedhetnek a magyarok érveivel, amikor azok több vizet követelnek. Percenként 50 köbméter vízzel a Binder-féle vízpótlási rendszer fenn akar tartani egy olyan területet, melyet az évi többszöri, 5000 köbméteres elöntések tápláltak, frissítettek! A szigetközi vízpótló rendszer ellenére, vagy inkább annak eredményeként, bizonyos idő elteltével a vízminőség és a természeti adottságok romlanak. Valószínű, hogy a vízpótló csatorna partja zöld marad, de a biológiai gazdaság, változatosság és a lesüllyedt talajvízszint miatt az ott élők életfeltételei, helyi tevékenységeik (mezőgazdaság, erdészet, halászat) nagyban romlanak. S romlik a magyarok helyzete is az Európai Közösség és a Hágai Bíróság előtt.

Ha ez megvalósul, a Duna vize Szlovákiában marad és táplálja a gabcikovoi turbinákat. Győznek Binder úr, a szlovák és a magyar erőműpárti vízügyesek – és a vesztesek a szigetköziek maradnak.

1993. július 10-én a szigetközi polgármesterek a szigetköziek érdekében választottak a megoldások közül, s én remélem, hogy jól választottak. A fentiekben pedig én tévedtem.

P. Andor Farkas
WWF Szigetköz–projekt koordinátor

Félmillióba kerül az ingyenes...

Válaszol a megyei kórház

Az 1993. július 9-i számukban megjelent az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség sajtótájékoztatójáról szóló beszámoló, amelyben a kórházi hulladékkal is foglalkoztak. A többoldalú tájékoztatás végett a cikkben megjelentekhez az alábbiakat fűznénk hozzá:

A kórház egy éve áll kapcsolatban az ASA céggel, mellyel többször tárgyaltunk próbaégetésről, így a cikkben említett ajánlatukról is. Sajnálatos tény, hogy ez az „ingyenes" próbaégetés mintegy félmillió forintos kiadást jelentene (környezetvédelmi mérés, szelektív gyűjtés, tárolás). A sajtótájékoztatón nem hangzott el, hogy a környezetvédelmi mérés árajánlatát az ASA-tól az ajánlat után kérte be az intézet.

Ezt a kiadást költségvetésünk mai kondíciói mellett nem tudja vállalni.

Az intézetünk az ASA-n kívül évek óta komoly tárgyalássorozatot folytat más cégekkel is (HUNOVEX, EÜBER, MERI AG, Alkotó-Inno Műszaki Fejlesztési és Szolgáltató Kft., ELKOTERM, EU-OAKTREE, BRUUN and SÖRENSEN), több esetben a felügyeleti szerv bevonásával.

Pályázatot nyújtottunk be (PHARE-program – Környezetvédelmi Minisztérium, dán pályázat), de a megoldás mindig az anyagiakon bukott meg.

A működő égetőművektől (pl. Dorog) bekért árajánlat több tízmilliós nagyságrendű, amire fedezet nem áll rendelkezésre.

A kórház csak működési költséggel rendelkezik, ami a normál ellátási szint megtartásához is csak szűkösen elegendő. Beruházási keretösszeg nem áll rendelkezésre égetőmű építésére, égetésre alkalmas kazán nincs.

Végezetül meg kell említeni, hogy a kórházi hulladékok ártalmatlanításának ügye az egész magyar egészségügyben rendkívül elhúzódó probléma, elsősorban az anyagi támogatottság hiánya miatt. A kórházakban folyó hulladékégetés – egy-két kivételtől eltekintve – nem megnyugtató megoldás.

A fejlett országokban – amelyek gyakorlatát át kívánjuk venni – nem az egészségügyi intézetek feladata a veszélyes hulladékok ártalmatlanítása. A kórház ezeket szelektíven összegyűjti, elszállíttatja az égetőbe, majd a rendelkezésre álló működési pénzkeretből a szállítást és az égetési díjat fizeti. Nálunk a szelektív gyűjtésen kívül minden hiányzik. Ez a „rendkívüli módon elhúzódás" fő oka.

Dr. Bugovics Elemér **orvos-igazgató**
Benkő József **gazdasági igazgató**

Az utolsó utáni csepp a pohárba!

Nézem a szombati *Esti Egyenleg* híradását a szigetközi polgármesterek és a környezetvédelmi miniszter tárgyalásáról, és egyszerűen nem akarok hinni a szememnek! Persze nem is értem, hogy miért, hiszen az elmúlt három-négy évben Bős–Nagymaros ügyében annyi be nem tartott határozatot, annyi szakszerűtlen, egymásnak ellentmondó nyilatkozatot, annyi alibicselekvést láthattunk már, hogy semmin sem lenne szabad meglepődni. És mégis: az előző hét eseményei némi reményt adtak arra, hogy talán csoda történik és ha nagyon későn is, de vége szakad ennek a „szomorújátéknak". Félek azonban, hogy újra csalódnunk kell, esetleg nem is utoljára...! Igaz, a Mosoni-Duna „részleges vízmegosztásával" alighanem az utolsó adujukat is kijátsszák azok, akik ebben az ügyben régóta a lapokat osztják. Ez azonban csekély vigasz mindazoknak, akik jól tudják, hogy ezzel a lépéssel az egész Szigetköz (és vele a Hanság) sorsa is valószínűleg végleg megpecsételődik!

Nem vagyok vízügyekben járatos szakember, de azt azért könnyen belátom, hogy túl kevés 8–10 köbméter víz oda, ahová sokéves mérések (gyakorlati tapasztalatok!) alapján legalább 50 köbméter kellene. Rossz hasonlattal élve olyasminek gondolom ezt, mintha valaki a sivatagba öntözőkannával hordaná a vizet abban a reményben, hogy ott majd vegetáció sarjad.

Jogi ügyekben is járatlan vagyok, de a hetedik érzékem azt sugallja, hogy a „polgári engedetlenség" nem igazán sajátja egy jól működő polgári demokráciának. Mondom, egy jól működőnek, ahol a törvényhozók szent kötelességüknek érzik, hogy jó törvényeket alkossanak, a végrehajtó hatalom pedig mindezeket legjobb tudása szerint végrehajtja. És a polgárok eközben nyugodtan hajthatják álomra a fejüket abban a biztos tudatban, hogy választott képviselőik az ő érdekeiket képviselik minden szinten. Amikor azonban *Gyurkó János* miniszter úr legfőbb érve a már kormányszinten elfogadott dunai fenékküszöb ellen az, hogy azért lesz nehéz a megvalósítása, mivel az „a szlovák elképzelések irányába mutat", akkor az ember gondolkodóba esik! Egyszóval: nem azért, mert szakmailag rossz, vagy technikailag kivitelezhetetlen, hanem mert nem tőlünk származik? Az teljesen mellékes, hogy a szóba jöhető megoldások közül relatíve ez lenne a legelfogadhatóbb? (Csak mellékesen említem, hogy a tv-ben bemutatott és „kompromisszumos"-nak nevezett egyezség egyik pontja e fenékküszöb megépítéséhez köti az ominózus V. zsilip megnyitását.)

Nos, ilyen (és sok-sok hasonló!) esemény után nem lehet csodálkozni azon, hogy Szigetköz polgármesterei ilyen messzire mentek! Azt viszont nem értem, hogy a szombati tárgyalásaikat miért övezte akkora titkolódzás? Mert ugye eredetileg a Szigetközért, az ott lakók érdekeiért szálltak harcba és (remélhetőleg) a kompromisszumos megállapodásuk (is) ennek szellemében készült! Ha így történt, akkor felesleges volt annyira be/elzárkózniuk!

Azt még megemlítem, hogy különösen elgondolkodtatott a megállapodás egyik kitétele, miszerint a vízmegosztás egyik ágat sem érintheti „hátrányosan". Ez valami matematikai abszurditás lesz: úgy elvenni valamiből bármennyit (a nulla kivételével), hogy az eredeti változatlan maradjon, ez idáig még senkinek sem sikerült!

Ezek után bármi legyen is az ügy kimenetele, úgy érzem, hogy köszönettel tartozunk Szigetköz azon polgármestereinek és lakóinak, akik időt és fáradságot nem kímélve, éjszakájukat feláldozva próbáltak tenni a Dunáért és lakóhelyükért. Ők legalább megpróbálták! De köszönettel tartozunk a *Kisalföld* c. lapnak és *Nyerges Csaba* szerkesztőnek, aki évek óta modern Don Quijote-ként kitartóan vívja szélmalomharcát! Imponáló az a szakmai (és emberi) helytállás is, ahogyan a régió vízügyi szakembereinek többsége próbálja menteni a menthetetlent.

Amikor most újra elolvastam e kis írásomat, önkéntelenül azt kérdezem: mit remélsz ettől az egésztől? Szomorúan vallottam be magamnak, hogy valójában sajnos semmit! Talán csak a lelkiismeretemet akartam megnyugtatni, amely egyre gyakrabban súgja Babits Jónás könyvéből átvéve: „Mert vétkesek közt cinkos, aki néma".

Dr. Tenk Antal
Mosonmagyaróvár

Sopronban, a Bécsi utcában található Lénárt-kereszt a XV. század közepén készült. 1930 körül került a városfaltól, majd a Kurucdombról a mai helyére. Nevét a tabernákulumában lévő Szent Lénárt-szoborról kapta, melyet 1885-ben Lapitz Antal készített.

Fotó: P. T.

Horvát táncház Kópházán

Horvát nemzetiségű fiatalok szervezésében ma este nyolc órai kezdettel táncházat tartanak Kópházán, a Csuka vendéglőben. A talpalávalót a pécsi Vizin zenekar szolgáltatja.

Jelentkezési határidő: július 26.

Pótvizsgára felkészítő tanfolyam

A soproni Gyermekek háza augusztus másodikától – napi kétórás foglalkozásokkal – számítógépes alaptanfolyamot indít. A 12x2 órás tanfolyamra 10 évnél idősebb gyermekek jelentkezését várják, személyesen a helyszínen (Deák tér 14.), vagy a 311-571-es telefonszámon. A jelentkezési határidő: július 26.

Ugyancsak augusztus 2-i kezdéssel – matematikából – kéthetes pótvizsgára felkészítő tanfolyam is indul. Jelentkezni és – ezzel kapcsolatos – további információkat szerezni a Gyermekek házában lehet.

Soproni Ünnepi Hetek

Bornai-koncert és színházi előadás

Ma este 8 órától a *Bányászati Múzeum udvarán Bornai Tibor „Fűre Lizni Tilos"* című magánszámát hallgathatják meg az érdeklődők. Bornai Tibor – az egykori KFT együttes zeneszerzője, billentyűse, énekese, Koncz Zsuzsa zeneszerzője – ezúttal nemcsak dalaival, hanem írásaival, verseivel, sőt tudományos értekezéseivel is előhozakodik – a közönség megkuncogtatása érdekében. Sőt, egy helyütt táncol, és répát is ajándékoz a résztvevőknek... (Rossz idő esetén az előadást az Erdészeti Múzeumban tartják meg.)

Este 8 órakor kezdődik a *„Tejben jajban"* című politikai kabaré, a *Civitas Pinceszínház* társulatának előadásában. A darab rendezője *Kövesi György*, a zeneszerzők: *Magyar Attila* és *ifj. Kövesi György*. A napjaink társadalmi, politikai helyzetét bemutató „közérzeti kabaré" szereplői: *Ulrich Judit, Horváth Jolán, Kövesi György, Magyar Attila, ifj. Kövesi György, Lentavits Éva és Crincz János.*

A világegység üzenete

„Wallakuga and the Kabaka"

Fiatal bahái művészek bemutatója

Szerdán este a soproni Fő téren különleges produkciót láthattak az arra járók: a *„Wildfire World Theatre" (Futótűz Világszínház)* tagjai – a fiatal bahái zenészekből és táncosokból álló csoport – részleteket mutattak be a „Wallakuga and the Kabaka" című musicalből. Az Ausztráliából érkezett együttes két tagjával – *Shabnam Fassy* énekesnővel és *Imara Canady* táncossal – a nagy sikerű fellépés után találkoztunk.

– Hogyan jött létre a „Wallakuga and the Kabaka" (A kovács és a király) című produkció?

– A „Wallakuga and the Kabaka" eredetileg egy ugandai népi történet Afrikában – mondta Imara. – A darab rendezője és forgatókönyvírója – Keith Sabri – Ugandában nőtt föl, és ott hallotta ezt a népi történetet. Keith és Simon Hinton, a csoport művészeti igazgatója összeültek, és úgy gondolták, hogy a „Wallakuga and the Kabaka" története nagyon megfelel arra, hogy egy színházi darabot írjanak belőle. Ez egy kiváló lehetőség a „Wildfire" számára, hogy eljátsszák ezt a darabot, s ezáltal hirdessék a bahái hit alapelveit, hiszen maga a történet eredetileg rengeteg olyan témát érint, amelyek kapcsolatban vannak a hit legfontosabb tanításaival. A témák, amelyek a baháiok számára rendkívül fontosak: a férfi és női egyenjogúság, a küzdelem az igazságért és az igazságosságért, az előítéletek minden fajtájától való megszabadulás. Keith és Simon átnézték a történetet, és átültették egy modern, aktuális formába, hogy érthető legyen a mai ember számára is.

– Idei turnéjuk során merre jártak már a világban, és mi a céljuk ezzel a – sajátosnak számító – előadás-sorozattal?

– A turné keretében két dolgot adunk elő: az egyik a teljes műsor (a „Wallakuga and the Kabaka"), amelyben vannak dal- és táncbetétek is, a másik pedig egy ilyen showösszeállítás, ahol egy csokorra valót mutatunk be a – musicalben szereplő – dalokból és a táncokból. Egyik fő célunk, hogy együtt legyünk az emberekkel, egy közösséget hozzunk létre, ahol alkalmunk van arra, hogy beszélgessünk, s így egységet teremtsünk közöttük – válaszolta Shabnam.

Volt egy rövid része a turnénak, amelyet Ausztrália nyugati partjainál mutattunk be – tette hozzá Imara. – A kelet-európai részt a musicallel Bulgáriában kezdtük, de ezt megelőzően Romániában a show-műsorból tartottunk szabadtéri előadást több mint 8000 ember előtt, hogy felkészüljünk a teljes műsor előadására. A turné során meglátogattuk Törökországot, Lengyelországot, Csehországot, Szlovákiát, és utolsó állomásként most itt vagyunk Magyarországon. Szeptember végéig további európai városokban fogunk szerepelni, majd az indiai-óceáni Mauritius szigetén mutatkozunk be. Októberben térünk vissza Ausztráliába, ahol körutunk a jövő év elején fejeződik be.

Módos Anikó

Újságárusnál...

Nyolcvan év körüli bácsika lép az újságpavilonhoz és halk, rekedt hangon beszól az üvegablak nyílásán:

– Olyan újságot tessék adni, amelyikben benne van, hogy az osztrákoknál havazott!

Tessék, minden napilapban benne van – nyom kezébe egy újságot az árus.

– Hát tényleg havazott? Tudja, nincs televízióm és újságot sem járatok, kevés a nyugdíjam. Szegény osztrákok, gyümölcsük sem terem az idén – sóhajt az öregúr.

– Maga csak ne sajnálja őket, fater! Majd megveszik nálunk olcsóbban! – szólal meg a bácsika mögül egy borízű férfihang.

(Környei)

A vártnál rosszabb, de nem panaszkodnak

Kissé fárasztó, de legalább kipihenhetik

Még nem ismerik a rendszert

Ha nyár akkor, pihenés, ha pihenés, akkor például Sopron. Igen, Sopron, de hol és mennyiért, mennyien? Erről érdeklődtünk két, családi üdültetéssel is foglalkozó szállodában.

Hotel Szieszta, dr. Szita Miklósné szállodaigazgató:

– A vártnál rosszabb, ennek ellenére nincs okunk a panaszra. Az e heti kihasználtságunk 82 százalék, a június havi 70 százalék, ami tulajdonképpen nagyon szépnek mondható, de többre számítottunk. Részben abból adódik a szabad kapacitásunk, hogy az új üdültetési rendszert nem ismerik még eléggé az emberek. Nagyon sokan nem jutnak hozzá az utalványokhoz. A vállalatok és a szakszervezetek passzivitása okozza a nehézségeket. Az állam által nyújtott üdültetési támogatás ugyanúgy létezik, bár kisebb ez az összeg. Vegyünk egy példát: ma nálunk háromtagú család 20 776 forintért tölthet el 8 napot, 7 éjszakát félpanziós ellátással, ehhez 50 százalékig vehet igénybe állami támogatást. Az 50 százalékhoz úgy juthat hozzá, ha a munkahelye az állam által támogatott utalványt megvásárolja, vagy ad egy igazolást, hogy dolgozója X darab utalvány vásárlására jogosult. A vállalat által vásárolt utalvánnyal vagy az igazolással felkeresi az értékesítő irodát (körzetünkben Győrben, Szombathelyen és Sopronban) és ott kiválasztja a helyet és időpontot, ahol a szabadságát tölteni szeretné. Az utalvánnyal és készpénzzel kifizeti a jegy ellenértékét.

– Szállodánk foglaltsága kedvezően alakul. Egyre többen kezdik kihasználni az új üdültetési rendszert. Megnőtt az érdeklődés a külföldi utazási irodák részéről, s immár hagyomány, hogy a junior vízilabdások évről évre nálunk szállnak meg. Ősztől – kedvező feltételekkel – különböző konferenciáknak adunk otthont.

Sz. E.

Hotel Maróni, Hanzséros Teréz szállodaigazgató:

Olvasónk álláspontja

Nyílt levél Nagy Alpárnak

Hálás olvasója vagyok a Kisalföldben megjelent kritikáinak, értekezéseinek, s így régi tisztelője is. Egy – a héten megjelent – cikksorozata késztetett e levél megírására. „Van-e „ősi" Székely-himnusz?" – kérdezi a címben, s bár „nem kell magyarázat" – e szavakkal zárja fejtegetését –, mégis ki szeretném egészíteni pár sorral, hogy közelebb férkőzzünk az igazsághoz, amit Ön mindig tudományos alapossággal, lelkiismeretesen, sőt szenvedéllyel kutat.

Erdélyi útjaim egyikén, egy vasárnapi mise végén csendült fel a jól ismert dallam Csíkszeredán. Velem lévő fiaim és harminc tanítványom izgatottan tekintgettek felém. Szemükben a felismerés örömével vegyes kíváncsiság csillogott. A szöveget eddig nem ismertük, csak a dallamot, hisz Bartók „Este a székelyeknél" című műve 5. osztálytól minden magyar iskolásnak ismerős.

Később a háromszéki Zabolán, baráti borozgatás közben a dalok sorában – rögtön a Székely-himnusz után – újra felhangzott, mindenki ismerte, most már én is. A szöveg az Ön által közölt szöveggel szinte teljesen megegyezik, így már értem a szolnoki közlő „szerénységét". Székelyföldet járva tapasztaltam, hogy mindenütt éneklik, ismerik a dalt, „Székely keserves" címmel. Igaz, hogy szinte himnuszként éneklik, barátaim szerint sokkal gyakrabban, mint a Mihalik–Csanády-féle himnuszt, hozzátéve, hogy a magyarnak egy himnusza van, amely így kezdődik: „Isten áldd meg a magyart...".

Ehhez viszont tényleg nem kell magyarázat.

„Róma felé kell forgani, hogy pompás fedelet lásson az ember" – tanácsolja Fazekas a „Lúdas Matyi"-ban. Nekünk Kelet felé, a tiszta források irányába kell figyelnünk, hogy a székelység, s néha a magyarság ügyében is tisztán lássunk.

Tisztelettel:
Sopronyi Mária,
tanárnő
Sopronhorpács

Miért késik a hivatal válasza?

Most még jó a víz minősége

A Tómalom tavirózsái

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a Tómalom vízminősége, a nyári hónapokban jelentősen romlik, a vízszint pedig a kritikus érték körül mozog.

– Mi a helyzet most, a szezon közepén? – kérdeztük a soproni fürdőket üzemeltető kft. műszaki igazgatóhelyettesét, *Czupy Jenőt.*

– A víz minősége minden szempontból megfelelő. A Kőjál havonta, saját laborunk pedig hetente végzi az ellenőrzéseket. A melegben azonban csökkenni fog a víz szintje, de pótlására nagyon kedvező árajánlatot kaptunk a vízműtől. Ennek ellenére szükséges a polgármesteri hivatal támogatása, de a mai napig nem kaptunk választ a június 25-én írt levelünkre.

– Ezen a nyáron az időjárás ellenünk dolgozik, s nagyon kevés a vendég. Ennek ellenére folyamatosan nyitva vagyunk, csónakáznak, vízibiciklinek vendégeink. Ebben az évben nincs szerződés a szúnyogirtásra, s ezért este 7 után szép számban jelentkeznek a vérszívók.

– A három éve telepített tavirózsáinkra nagyon büszkék vagyunk, ma már nagy területen nyílnak. Régen, a többi között, erről a védett virágról is híres volt Tómalom. Az a szomorú, hogy a vendégek nem csak itt akarnak gyönyörködni bennük...

Sz. E.

MDK

Lapitz Ferenc soproni szobrász

Csatkai E: Soproni szobrászat. Magyar Müvészet, 1928. 7.sz. 538 l.

M.D.K.

Lapitz Ferenc, soproni kőfaragó-tól

Deák Ferenc szobra a soproni Deák-tér 29. sz. ház déli homlokzatán.

/Az utcajegyzék helyenként beszél a müvészről, de inkább abban az esetben, amikor a müvészről nevezik az utcát, vagy a teret./

Dr. Heimler Károly: Sopron topográdiája. Utca és házjegyzékkel. Sopron. 1936. 46. l.

A laposnyai vadászkastély
(Heiter felv.)

Új Magyarság
1940 dec. 25.

Kapuvári vadászkastély

Lapóssy-Hegedűs Gina
festő.

Lapossy Hegedűs Székely Bertalan
és Lotz tanítványa volt.

Dér Endre: Vinkler László könöntése.
Művészet, 1972. junius - 28 oldal.

Lápossy-Hegedűs Géza
festő -

Szegeden az ifjú Vinkler László mestere volt Lápossy-Hegedűs Géza, aki a szegedi egyetem képzőművészeti lektora volt akkor.

Déz Endre: Vinkler László köszöntése
Művészet, 1972. junius - 28 oldal.

Lápossy - Hegedűs Géza, festő

L: Vinkler Lóránd

Tondi L: Vinkler Lóránd 91-96

Tiszatáj, Szeged, 1979. dec. XXXIII/12

Lápassy-Hegedüs Géza, festőművész

a Kolozsvárról Szegedre települt egyetem lektorátusán Lápassy-Hegedüs Géza, kolozsvári festő tanítványa lett a 14 éves Vinkler László.

Tandi Lajos: Vinkler László,
Tiszatáj, Szeged, 1979. 12. 92. old.

Lápossy Hegedüs Géza

— **Eltemették Lápossy Hegedüs Géza festőművészt.** Vasárnap délelőtt temették el a Kerepesi temetőben *Lápossy Hegedüs* Géza festőművészt, a szegedi Ferenc József Tudományegyetem képzőművészeti lektorát. A temetésen a művészvilág számos reprezentánsa jelent meg, ott volt: *Morton* Ferenc, *Czencz* János, *Veress* István, *Tamásy* Miklós és még számosan. Az egyházi szertartást *Reimann* Özséb dr. városmajori segédlelkész tartotta.

N.U. 929. IX. 24.

NU.929. IX. 24.

Lápossi Hegedüs Géza

Lápossi *Hegedüs Géza* festőművész, a szegedi Tudományegyetem képzőművészeti lektora, a Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon tagja szeptember 19-én, életének 54-ik, házasságának 26-ik évében meghalt. Temetése szeptember 22-én, vasárnap délután 4 órakor lesz a Kerepesi-uti temető halottasházából a római katholikus egyház szertartása szerint.

PH.929.IX.21.

Lápossy Hegedüs Géza

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

Egy másik művész-halott: *Lápossy Hegedüs Géza* nyolc műve szép tájképekből és jellemzés lovagtanulmányokból áll, — a harmadik halott: *Józsa Károly* pedig nehány finom fél-aktjával bucsuzik a Műcsarnoktól.

PH. 929. XII. 24.

Lápossy Hegedus Géza

Műcsarnok téli tárlatán szerepel.

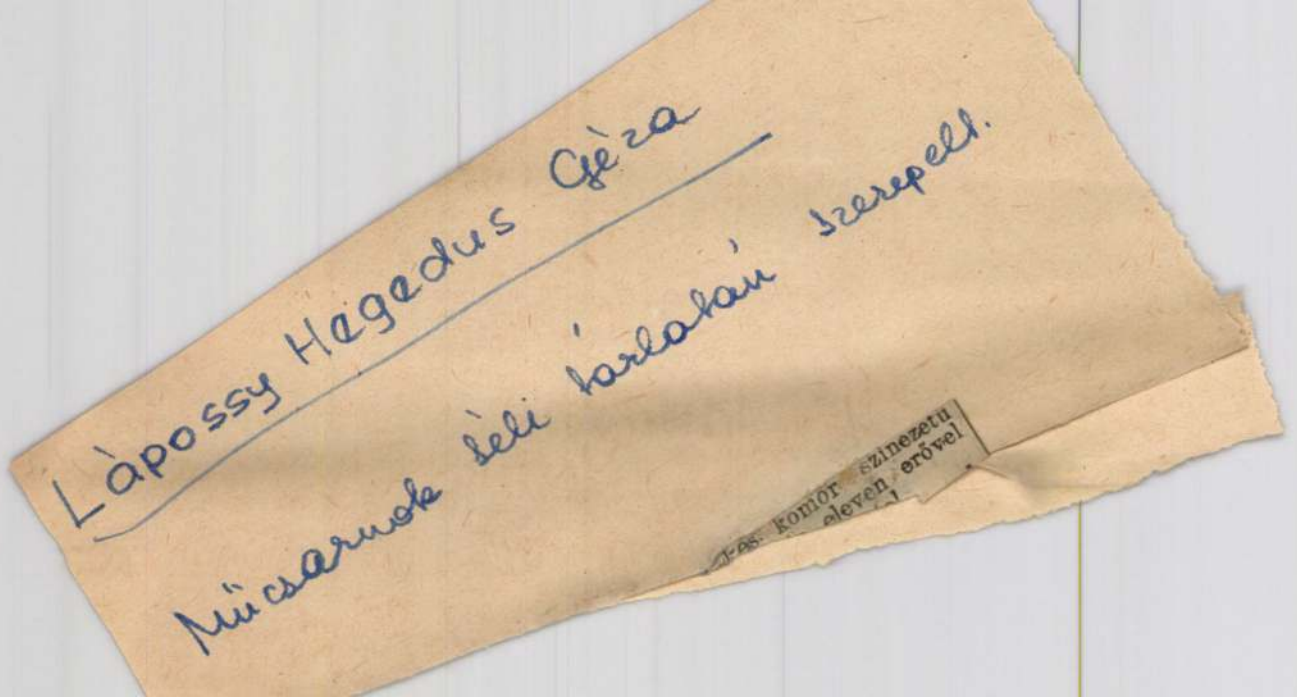

néhai Lápossy Hegedüs Géza

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat őszi kiállításán szerepelt.

A tizenharmadik teremben néhai *Lápossy Hegedüs* Géza remek antik értékű munkáit értékeljük művészi nivón és ebben a teremben vitéz *Darvassy* István, *Viski* János, *Bartus* Ödön, *Remsey* Jenő és néhai *Józsa* Károly egy-egy képét szemléljük szeretettel.

EK. 929. XII. 22.

Lápossy Hegedüs Géza
Don Ceasar de Bazan, olaj

Ősz Társ. Műcs. kiállítása. 1922. nov.
30 l.

Lápossy Hegedüs Géza

Kertrészlet, vizf.
Giz-gaz udvar, "

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 18 .l.

MDK

Lápossy Géza

Tabáno részlet, of.

N.Szal. 1913. tav. 17. 1.

Láposi-Hegedüs Géza

Kolozsvári festő

U. 937

részt vett az Erdélyi Múzeum Egyesület 1913. évi őszi kiállításán.

Ujság (Kolozsvár) 1913. nov. 12. (Az E.M.E. harmadik őszi kiállítása.)

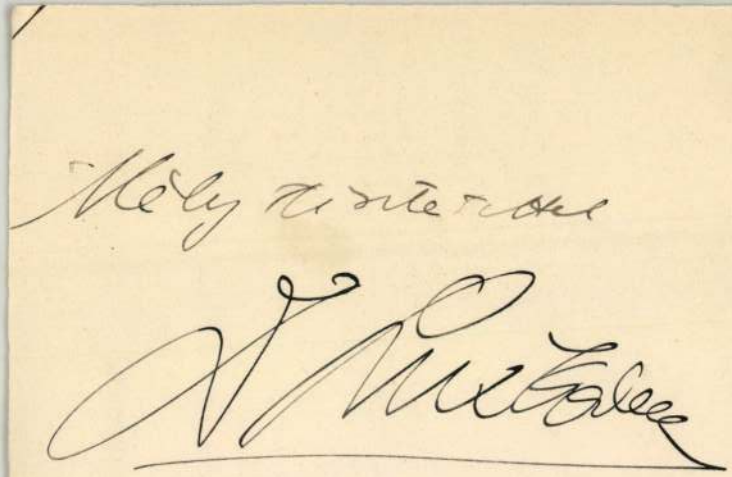

Láposi Hegedüs Géza MDK

Sejtelem, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Láposi Hegedűs Géza

Szeged Royal-nálló

Ujszegedi parkrészlet
Velencei lagunák kö-
zött
Virágos udvar I-II of
Kerti udvar
Tanyai részlet of

Szeged 1928 I.

1./ A 127.688
Beszerzési
elhelyezés

azaz Kettőszázhetvenöteze

2./ a 127.689 s
kiküldetési

ötezer pengőt,

3./ a 127.690
1881:XXXIX. t.c.védelme a
1,000.000 P-t, azaz Egymi
Budapest,

A hivatalos másolat hitele

irodavezető.

Láposi Hegedüs Géza MDK

Kertrészlet, olf.

Műcsarnok 1917 téli tárlat

Lápossy Hegedüs Géza

MDK

Dominikánus, tempera

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festö

A vén silén.? Olf.
Borban az igazság! "

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 35.1.
37.1.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festö

Borban az igazság! Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 37.l.

MDK

Láposi Hegedüs Géza, festö

Sejtelem. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 44.l.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festö

Bacchanalia. Vizf.-miniatur elefántcsonton.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-mücs. Kat. 46.1.

Lápossy Hegedüs Géza

Művészet szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

N. Ú. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 24.

MDK

Láposi Hegedüs Géza

Budai udvar, vf.

Székely korsók, vf.

"Iskola u.8." vf.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 15. 1.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Kertrészlet, vf.

Giz-gaz udvar, vf.

MAPE 5. kiáll. N. Szal. 1916. nov. 18. 1.

Lápossi Hegedűs
Istőművész.

— **A Képzőművészeti Egyesület tárlata a kulturpalotában.** Azt mondják, hogy a művészet a kultura virága, akkor mi hát a kultura gyümölcse? A gyümölcs a müszerető ember lelkének az a tisztult finomsága, az a patinás nemessége, mellyel az artisztikum illatos virága a kulturember lelkét megajándékozza. Itt van hát az alföldi művészeti kultura virágos kertje, ahol a művészeti flóra kertészei bemutatják legujabb palántáit. Lápossi Hegedüs ismert érték. Aranyos galéria tónusu figurális dolgai és impresszionisztikus plenér képei egyformán élményei ennek a sokoldalu művésznek. Bachanáliája diszére válna bármely muzeumnak. Czencz János a női akt előkelő dalnoka. A «Vörös haju» egy dekorativ vizió, melynek zamatja megvan a «Varrőnő»-ben is. Parobek Alajos sok csatát nyert már meg, de a «Cigányok»-kal a spanyol hóditók mesterlövéseit is elérte. Pfeifer Elek naturalisztikus érzelmü, ez a mentalitása nyilvánul ép ugy az udvarrészletében, valamint a csendéletein. Kis leánya portréjával azonban megmutatta a vehemens kolorista izmait is. Dorogi Imre uj utakon jár és problémáit meg is oldja. Magdolnája és a «Modellek» egyaránt demonstrálják ezt a nagy utat, amit ez a fiatal művész ebben az irányban már megtett. Nyilassy Sándor Tápé hangulatának szines dalu szerelmese. Az ő kiforrott artisztikumát mohón élvezzük. Kalapot emelünk, ő a magyar ugar egyik büszkesége. Zombori mester kiegésziti őt, a magyar állatfestészet doenje. Szántásai örök barázdát huznak a magyar piktura televényébe. A triumvirek harmadika a szentesi népélet szonorikus hangu piktor-költője Koszta József. Sötét akkordjai oly erővel fogják össze a villogó szinek sziporkázó tüzijátékát, mintha Bartók muzsikájának festett motivumai volnának. Joachim József a szines meglátásban ép oly otthonos, mint a tónusos kezelésben, néha friss, néha meg elegánsan sima, de mindig jól gyurja át témáját. Joachim Ferenc szines, de néha erőtlen. R. Molnár Lajos szép portrékkal szerepel. Várhelyi arcképe nemcsak karakteres, hanem derekasan megoldott piktura is. Festő

Szegedi nyi nemzedik
1929 V. 26

34

temperamentum, kitől még sok jót várunk. Dinnyés kevés képpel szerepel de régi kvalitásait tartja. Tóbiás György egyszer üde sulyos mondatokban beszél; pikturájának van dinamikája, Veress Elemér rutinos akvarellista, poetikus meglátásaihoz jól alkalmazkodik, könnyed, elegáns technikája. Devich Sándor három portréja különböző felfogásokról tanuskodik. Széles skáláju Mihályi, Temesváry, Bánszkozel száz A szobrászok [illegible] mely anyagban Conrád, Lénárd, Szőnyi és Zádor munkái vezetnek. Köszöntjük az egyesületet értékes munkájának eme fontos állomásánál és mindenben együttérzünk Klebelsberg gróf imént küldött sürgönyével. amely igy szól: A társulat harminc évi jubiláris kiállitása alkalmából legmelegebben köszöntöm azt a lelkes egyesülést, mely a nagy alföldi metropolisban három évtizeden keresztül oly sokat tett a magyar vidék müvészeti kulturájának emeléseért. Szivemből kivánom, hogy a Társulat további müködését is ily szép siker koszoruzza. A tárlatot vasárnap délelőtt fél 12 órakor nyitja meg Kogutovicz Károly dr. professzor és előadást tart Gerevich Tibor professzor.

Ügyirat-szám ..... Pénztári szám .....

...ügyosztály.

...eté

...ak főp...

...engő

...fiz...

...kiállitandó ..... bélyeg ..... nyugta ..... bevo...

...esten, 192 .....

...tály: Ellenjegyzi «.....» főosztál...

Lápossy - Hegedüs Géza

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

A *XIII. teremben* a nemrég meghalt *Lápossy-Hegedüs* Géza kosztümös alakjai mellett *Remsey* Jenő stilizált, meseszerű huszárképét, *Kopits* János esti Dunapartját, cz. *Szüts* Sándor téli impresszióit, *Say* Géza balatoni, *Gál* János párisi hangulatát és *Müller* Ágota férfiportréját említjük.

A kiállitás a közönség számára december 22-én, vasárnap nyilik meg és naponta 10-től 2 óráig látható.

Pipics Zoltán dr.

M.929.XII.22.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Pató Pál ur asztala, vizf.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

25 l.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

neve emlitve

Vinkler Lászlót tanitotta rajzolni

Szegedi Áll.Pedagógiai Főisk. müv.tanárainak
kiáll. Móra F.Muz.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Székely korsók, vizf.

Kedviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

22 l.

M.D.K.

Lápossy Hegedüs Géza

A tavaszi nagy tárlaton a Mücsarnokban bemutatott 443 kép és szobormü között szerepel müve.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festöm.

"Egy lovag". Önarckép. olf.

Mücs.-CMKT. 1921. Tavaszi vásár. Kat. 21.1.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza: Ifju nemes. repr.

Uj Idők 1929. 48.sz.644-646.o.

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Férfiképmás, olf.

Mücs rnok 192o-21. Téli kiállitás

MDK

Lápossy Hegedüs Géza festőm.

+1929. szept. 19.

In memoriam. MM. 1929. 429. l.

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Mária

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Kertrészlet vizf.
Giz-gaz udvar, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MDK

Lápossy-Hegedüs Géza, festöm.

Udvarrészlet. Vizf.
Virágos udvar. 9.l. "

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. 8.l.
-és 9.l.

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Egy szerzetes. olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Lápossy-Hegedüs Géza MDK

Kosztümös önarckép. repr.

Képzőművészet 193o. 27.sz. 54.o.

MDK

Lápossy-Hegedüs Géza

(festőművész)

1875–1929. Főleg akvarellel dolgozott. Az alföldi táj megörökítői közé tartozik. (Szeged képzőművészetének történeti vázlatában említve.)

Szelesi Zoltán: Két szegedi festő. Tiszatáj, Szeged, 1955. febr. IX. évf. 1. sz. 43. l.

MDK

Hegedüs Géza, Idposzy

l.: Idposzy-Hegedüs Géza

Tiszatáj, Szeged, 1955. febr. IX. évf. 1. sz.
43. l.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festöm.

Lovag. Olf.

Budai Vigadó.-Képzöm.kiáll. 1921 okt. Kat. 2.l.

MDK

Láposy Hegedüs Géza, festőm.

Zugligeti részlet. Olf.

Budai Vigadó.-Képzőm.kiáll. 1921.okt. Kat. 5.l.

Lápossy Hegedüs Géza

A lovag /fej/

Don Caesar

A férfi sorsa a nő

Tanulmányfej

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Férfi sorsa a nő, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Régi udvar, olf.

Erdőrészlet, olf.

A harcos, olf.

Ca d'Oro Veneziában, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Spanyol halászok, vf.

Giz-gaz. Vf.

KMTárs. 1912. tav. kiáll. kat. 66.l.

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Egy szerzetes, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Mária, olf.

Mücsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Lyka K.: Művészeti élet és irodalom. Magyar Művészet 1929. 637.l.

Lápossy Hegedüs Géza

Pató Pál ur asztala, vizf.

Miccarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lápossy Hegedüs Géza

MDK

Székely korsók, vizf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lápossy Hegedüs Géza

"Egy lovag", Önarckép, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

A vén silén, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Lápossy Hegedüs Géza

Von Caesar de Bazan, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Borban az igazság!, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Férfiképmás, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Csendes ország, vizf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

In vino veritas olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920. Majus. 15. 1.

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Giz-gaz, vizf.

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Lápossy Hegedüs Géza MDK

Spanyol halászok, vizf.

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pa ztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

MDK

Lápossy Hegedüs Géza, festöm.

Spanyol halászok. Vizf.

Giz-gaz. "

Mücs.-OMKT Hegedüs L. é sTull Ö. hagyat. kiáll.

Akv. - és Pasztf. festők Egyes. és Graf. Egyes. -nek kol-
lekcióiból renieztt kiáll. 1912. márc. Kat. 66.l.

Lápossy Hegedüs Géza, festöm. MDK

a virágfestéstöl a szélesre fogott tájhoz való
átmenetet adja néhány szines kert-képe.

? kiállitás. III. terem.
Müvészet.1918. 4.1.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Kosztümös önarckép, repr.

Képzőművészet 1930. 27. sz. 54.l.

MDK

Lápossy Hegedüs Géza

Mivészet 1918. 4.1.

MDK

+ Lápossy Hegedüs Géza, festöm.

elfeljtett müvész, [illegible]
[illegible]
Nyolc müve között van egy tanulmány, amelynél
áhitatosabb emberábrázolásra messze multban
kell példát keresni. Kiját neki a kegyelet egy
szerény babérága.

Boross Mihály: X. Képzömüvé.Társulat téli kiállitá

Képzömüvészet. V. IV.évf. 26.sz. 27.1.

LÁPOSSY-HEGEDÜS GÉZA: KOSZTÜMÖS ÖNARCKÉP

A MŰCSARNOK

BARTUS ÖDÖN: PATAK TÉLEN

I TÁRLATÁRÓL

Lányi Hegedüs Gyula

elhatározást, hogy valaki nem akar meghalni, nem merném gyávaságnak nevezni...

Komlóssy lassan megcsóválta a fejét.

— Nem azért szöktem meg.

— Tudom. Erről beszélt már nekem a multkor. Úgy látta, hogy a magyarság a Habsburgok trónjának védelmében vérzett és maga gyűlöli a Habsburgokat...

— Gyűlölöm? Személy szerint nem. Azt hiszem, ha valamelyik szorongatott helyzetbe kerülne, éppen olyan őszintén a védelmükre kelnék, ahogy a maguk kastélya körül szétvertem a csőcseléket. Az intézményüket, az államformájukat azonban szívem mélyéből gyűlöltem és ha visszajönnének, hajlandó volnék minden összeesküvésre és forradalomra elenük. Hatszázezer magyar katona pusztult el a világháborúban. Miért? Ki fogja elhinni az unokáink közül, hogy ez a háború a magyarság háborúja volt? Most szakadunk el Ausztriától? Miért nem szakadtunk el a hadüzenet napján? Mi történt volna, ha semlegesek maradunk? Ki fog ezekre a kérdésekre válaszolni?

— Már válaszoltak rá!

— Kik?

— Én megmondom magának. A hősi halottak.

— Hogyan?

— Hatszázezer ember sírján nem lehet kicserélni a keresztet. Erre a keresztre az van írva: hősi halált halt a hazáért. Maga erre a keresztre azt akarja felírni: hősi halált halt, mert ostoba volt. Nem érzi, hogy milyen szörnyű kegyetlenség ez a halottakkal szemben?

Komlóssy e pillanatban Zsibaira gondolt. Olyan indulattal telt meg a szíve, hogy felállott és kissé elfulladva mondta:

— Ha valaki tudja, hogy mit jelent ezeknek a halottaknak az emléke, akkor az én vagyok. Énbennem egy ilyen halottnak az emléke életem végéig vérezni fog. Én nem az ő sírkeresztjükön akarom megváltoztatni a felírást. De ki követelheti tőlem, hogy azt érezzem: ez így volt jó, ennek így kellett lenni? Ki követelheti tőlem, hogy hazugságba balzsamozzam be ezeket a halottakat, mikor ez a hazugság rajtuk már úgy sem segít, viszont ez a hazugság egyértelmű azzal, hogy örökre lemondjak a dolgok rettentő megismeréséről, amely az egyetlen útja annak, hogy a saját fajtám elhomályosult öntudatát megvilágítsam. Azt mondta az előbb, hogy bennem egy nagyon meghasonlott lélek vergődik. Igazsága van. Nem szeretnék nagy és üres szavakat használni, de higyje el: egy kicsit szégyellem, hogy élek. Előttük szégyellem. Nem azért hagytam ott őket, hogy élve maradjak. Hanem azért, hogy az életemmel máshol használjak önmagunknak, de látja, itt állok tétlenül, kifosztva, megcsalva, két forradalomból rettentően kiábrándulva. Nem az eszmékből, hanem az emberekből...

— El fog jönni az idő, amikor az eszmékből is ki fog ábrándulni.

— Soha. Soha senki nem fogja elhitetni velem, hogy az emberi társadalom berendezkedése úgy volt jó, ahogy a háború előtt volt. De engem ez csak másodsorban érdekel...

— Én minden szociálista munkát elolvastam, ami csak a kezembe került, — mondta halkan a grófnő, igen nagy komolyságot és megfontoltságot árasztva a szavaiba, de elhallgatott és a nyitott ablak felé figyelt.

Közeledő léptek és emberi szavak hallatszottak. A csöndes budai utcán a néptelen és sötét nyári éjszakában, mintha katonai őrjárat léptei kongottak volna. Hallani lehetett, hogy ezek a léptek valahol megállanak.

És a következő pillanatban egészen közelről lövések hallatszottak, két vagy három fegyver fülsiketítő dörrenése, amely a csöndes utcán messzire visszhangzott. A golyók a zsalugátert érték és fejük fölött a csillár egyik üvegdíszítése csörömpölve hullt le.

Komlóssy az asztalon lévő lámpához ugrott és eloltotta. Aztán a sötétben suttogva mondta:

— Ez nekünk szólt! Elfelejtkeztünk róla, hogy 10 óra után nem szabad világosságnak lenni!...

A grófnő a fal mellett állott szívére szorított kézzel. Komlóssy odament hozzá:

— Megijedt?

De a grófnő nem felelt. Csak a lihegése hallatszott a sötétben. És a szívverése szinte átütött a csenden. Komlóssy mégegyszer megkérdezte, olyan gyöngéden, amilyen gyöngéd csak tudott lenni:

— Nagyon megijedt?

A grófnő tompán mondta és szavai halálfélelemmel voltak eltelve:

— Feljönnek...

— Nem fognak feljönni!

— De igen feljönnek...

Komlóssy az ablakhoz lépett és kinézett. Az őrjárat már messze járt, valószínűleg egy ujabb kivilágított ablakot keresett, ahova felküldhessék a tanácskormány barátságtalan üzenetét.

— Nem jönnek fel! Nézze már egészen messze járnak...

Kissé nevetve tette hozzá.

— Elvégre igazságuk volt. Mi voltunk a hibásak, miért nem tartottuk be a szabályrendeletet...

Visszament a grófnőhöz, aki még mindig reszketve állott a fal mellett.

— Ne féljen semmit... Semmi sem fog történni.

A grófnő előre ment az ajtóig. Ott alig hallhatóan mondta:

— Jóéjszakát...

A keze hűvös volt és szomorú.

Mikor elváltak, Komlóssy bement a szobájába, de nem feküdt le mindjárt. Lehunyt szemmel sokáig ült az egyik karosszékben. Most végtelen szánalmat és gyöngédséget érzett az asszony iránt. Folytatjuk

---

Bécsi keringő

Halkan sír föl a cigány hegedűjén
A kék Duna. A kedves régi dal.
Az István-dóm fölött hajnali szűz fény
A Burg-vártán riadt kürtszó rivall.

Vonul a várta hangos zeneszóval
Ugrálva lép nyomán száz kis gyerek
Vén kastély előtt tömeg. Lobogó raj.
Erkélyén ősz katona tiszteleg.

Kecses szalonok. Régi porcellánok.
Fogatok végig a platánsoron...
Bébé-kalapos, karcsú szép leányok
Felőletek még ma is álmodom.

Az ablakokban rozmarin-virág.
Béke. Derű. Egy világ, ami eltűnt,
De ha halljuk ezt a melódiát,
Egy percre ujra átéli a lelkünk.

Farkas Imre

Amit mindenkinek tudnia kell

A neuraszténiáról

Az *Uj Idők* számára elmondta:

dr. Frey Ernő, egyetemi magántanár

Sajátos, a többi betegségtől igen eltérő természetű a neuraszténia. Amíg rendszerint minden betegség a sejtek, szövetek, szervek anatómiai elváltozásával jár, addig a neuraszténiával kapcsolatosan semmiféle különösség nem mutatható ki. Ha tehát a kórboncoló két agyvelőt vizsgál meg, amelyek közül az egyiknek tulajdonosa életében úgynevezett kötélidegekkel rendelkezett, a másiké viszont tipusa volt az ideges embernek, akinek talán soha egy zavartalan pillanata nem volt: semmiféle különbséget az agyszövetek között nem fog találni, még akkor sem, ha a legfinomabb vizsgálatokkal, mikroszkóppal végzi megfigyeléseit.

Az orvos tehát azt mondja: a neuraszténia *működési* zavar, rendellenesség, amely bonctani elváltozással nem jár.

Általánosan elterjedt nézet, hogy a legtöbb intelligens ember neuraszténiás, vagy, hogy az intellektuális sikernek elengedhetetlen előfeltétele a neuraszténiás idegrendszer. Egyesek szerint a „kiváló emberek mind neuraszténiások voltak és reprezentatív kortársaink hasonlóan, kivétel nélkül ebben a betegségben szenvednek". Ez a felfogás téves, sőt rengeteg példa bizonyítja az ellenkezőjét. A zseninek egyáltalában nem kell neuraszténiásnak lenni. Neuraszténia és intellektuális képességek között nincs olyan összefüggés, hogy csak a beteg, vagy betegesen érzékeny idegrendszerű ember alkalmas magasabbrendű szellemi, művészi munkára. A legprimitívebb emberek között is igen gyakori a neuraszténia, olyan egyének soraiban, akik semmiféle képességgel nem rendelkeznek. Magam főorvos vagyok az államvasutak kórházainak idegosztályán és megállapíthatom, hogy a vasuti munkások, őrök, pályafelvigyázók, altisztek, szóval az intellektuális szempontból nem egészen legmagasabbrendű vasuti alkalmazottak legalább olyan mértékben neuraszténiásak, mint a vezetőállásokat betöltő tisztviselők.

Ifjú nemes
Lápossy Hegedüs Géza nemrég elhunyt festőművész műve

Ha föltesszük a kérdést, hogy miben nyilvánul meg a neuraszténia, azt kell felelnünk, hogy talán nincs még egy betegség, amely olyan gazdag, sokszínű tünetcsoportot mutatna, mint ez az idegrendszerbeli működési rendellenesség. Ahány beteg, annyiféle neuraszténia, a panaszok természete egyénenként változó, de bizonyos, hogy egyetlen páciens sem keresi fel *egyetlen egy* panasszal az orvost. Tucatszámra sorolják fel a neuraszténiások tüneteiket, amelyeknek kivétel nélkül hallatlan jelentőséget tulajdonítanak. Az olyan betegek, akik az idegorvost hosszú, teleírt cédulával keresik fel, amelyeken szépen, elegáns rendben vannak a szimptómák felsorolva: a rendelőknek igen gyakori vendégei és az orvos számára külön előnyt jelentenek. Tudniillik már a papirlap lobogtatása pillanatában tisztában van a diagnózissal: *neuraszténia.*

A neuraszténiák mind megegyeznek egyben: lelki tüneteket képesek testi szimptómákká változtatni: persze csak látszólagosan. A betegnek például kimondhatatlanul intenzív szívtáji fájdalmai vannak — az orvos mégsem talál semmiféle testi tünetet. A szívtáji fájdalmak — csak a beteg idegrendszerében „vannak meg". Ugyanez vonatkozik minden más, a test bármely részén fellépő neuraszténiás fájdalomra. A páciensek álmatlanságról panaszkodnak — és az esetek többségében még *ez* az állításuk sem felel meg a tényeknek.

Ha egy ilyen „hetek, hónapok óta tökéletesen álmatlan" beteget megkérünk, hogy legyen olyan szíves és lefekvésétől számítva minden órában — mikor a nagymutató a tizenkettős számra ér — írjon egy vonást egy előre elkészített papírlapra: másnap majdnem egészen üresen találjuk ezt az ívet. Budapesten néhány évtizeddel ezelőtt földrengés volt. A Jendrassik- (mai Herzog) klinikán két „álmatlan" neuraszténiás feküdt, akik hetek óta kifogyhatatlanok voltak ébren eltöltött éjszakáik borzalmainak színes ecseteléseiben. A földrengés éjjelén az egész klinika ébren volt, mindenki ide-oda szaladgált, lárma, izgalom töltötte be az épületet, csak a két „álmatlan" szendergett gyermeki derűsséggel és reggeli ébredéskor semmiről sem tudtak.

Majdnem mindig hasonlóan kell értékelnünk a neuraszténiások hatalmas depresszió jának objektív igazságát. Kétségkívül való, hogy ez a levertség, melankólia, súlyosan gyötri a beteget, de az is bizonyos, hogy a szó pontos értelmében vett neuraszténiánál ez a depresszió könnyen gyógyítható. Emlékszem, körülbelül tíz évvel ezelőtt egyik orvoskollégám kon-

Uj Idők 1929 nov. 24. 48 sz

ténia pontos kórképét adják. Az egyiptomi orvosok is konstatálják, hogy bonctani elváltozás nem található. Nyugodtan, túlzás nélkül állítható, hogy a neuraszténia olyan régi, mint maga az emberiség.

Azt is mondják, hogy a neuraszténia „a férfiak hisztériája". Ez bizonyos értelemben igaz, amennyiben a neuraszténiások legnagyobb része férfi. Érdekes, hogy a háború után *aránylag* kevesebben keresik fel az orvost a neuraszténiások közül, mint azelőtt. Ennek oka, hogy a neuraszténia természete átment a köztudatba, a beteg önmagát próbálja „gyógyítani", vagyis túltenni magát betegségén. Ez néha sikerül, gyakran nem. Nézetem szerint igen fontos, hogy a neuraszténiás minél előbb orvoshoz menjen, még mielőtt baja mélyebb, komolyabb, veszedelmesebb formát ölt, ami egyes esetekben, az évek során át bekövetkezik.

A gyógyítás: szuggesztív terápia — vagyis idegcsillapító gyógyszerek, víz-, elektromos kezelés, pihentetés, munkából való kikapcsolás, megnyugtatás, befolyásolás — egyidejű adagolásával olyan szereknek, amelyek a szervezetet általában erősítik. Ujabban nagy szerepe van az *organoterápiának*. Állatok csirmirígyeiből kivont gyógyszereket adagol az orvos neuraszténiásnak. E kezelésnek sokszor meglepő gyors sikere azt látszik bizonyítani, hogy a neuraszténiánál jelentős részben a szervezet *hormonjainak* egyensúlyi zavarairól van szó, amelyen az organoterápia hivatott segíteni. Nagyon fontos a lelki terápia, a beteg *elveszített önbizalmának* helyreállítása, a „Minderwertigkeitsgefühl"-nek kiküszöbölése.

Megnyugtatásul még elárulom, hogy orvosok, sőt idegorvosok között is sok a neuraszténiás és ők is gyógykezeltetik magukat. Az orvos-neuraszténiások legtöbbje kifáradási neuraszténiában szenved. Az idegorvosok nagy pszihikai munkája — idegen pszihékkel való folytonos küzdelem — érthetően felőrli idegrendszerüket.

Aranyhalak. Lajpoy Hegedűs Gera festő
műve.

645.1

Lápossy Hegedüs Gyula †

Képzőművészet

1929. 23. sz.

LÁPOSSY-HEGEDÜS GÉZA, a kitünő festőművész, a szegedi Tudományegyetem Képzőművészeti lektora 54 éves korában váratlanul meghalt. Lápossy Hegedűs nagy képzettségű művész volt, aki szenvedéllyel kutatta a régi mesterek festéstechnikájának titkát és nem egy becses felfedezést tett ezen a területen. Nagy figyelmet érdemelnek figurális művei, melyeket rendkivüli gonddal készített. Tárlatainkon csak szórványosan szerepelt, úgy, hogy a nagyközönség csak akkor tudja majd érdeme szerint méltányolni, ha művei együtt kerülnek bemutatásra emlékkiállításán. Legutóbb több művével szerepelt a Szegedi Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállításán, ahol az állam megvásárolta egy páncélos-sisakos, stilizált önarcképét.

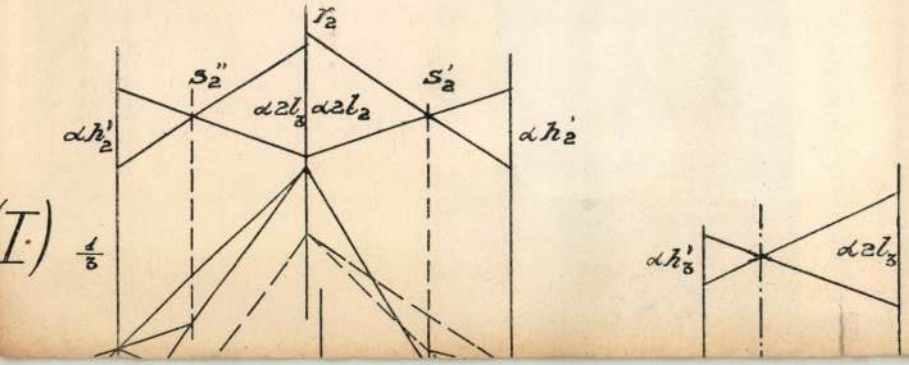
f_2
s_2''
s_2'
$\alpha h_2'$
$\alpha 2l_3$
$\alpha 2l_2$
αh_2
$\frac{1}{5}$
$\alpha h_3'$
$\alpha 2l_3$

(I.)

Lápossy Hegedűs Gyula

Kertrészlet c.

kepe repr.

Vas. Ujs. 1917. 740 l

Fa, méretei 15 : 22·3 cm.

1889: V. 244. — 1890: V. 244. — 1891: IV. 188. — 1892: IV. 188. — 1893: IV. 230. — 1894: IV. 17. — 1895: IV. 17. — 1896: IV. 17. — 1897: IV. 17. — 1898: IV. 17.

~~Vétetett 1887-ben. — Magy. Képt. 471. — Ltsza 324.~~

— 1900: IV. 17. — 1901: IV. 17. — 1903: IV. 17. — 1904: IV. 17. — 1905: IV. 17.

— Magy. Képtár 471. — Uj lelt. sz. 324. — 1905. átv. jegyz. 281. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1926. és a leltárban 2904. — Vétetett 1887 deczember 12-én [illegible] 600 frton (1200 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk. 471
Ujl. 324.

Vét. 1887

264

Láposy József.

Kőmüves mester

1862. Pesten.

Pkc. 216. l.

Ledó, agyaghól II. 53

Érkezett 1904. március 5.

173/1904. Rz. (Budapest, 1904. március 4-én T. 2190. Rz. a.)

A Schlick-féle vasöntő műhely és gépgyár könyvtár berendezésekre ajánlja vasból készült szabadalmazott könyvállványait.
(Válasz, 1904. IV. 14.)

Láposi Lajos

a kolozsvári tanító-
képző rajztanára
vég rendeletileg az alábbi
iskolának adta nagy-
számú rajzmintáit,
rámáit stb.

Somogyi Jenő =

A zilahi evang. reform.
kollégium története.
Zilah, 1895.
CCVI. l.

keresni, hogy a pecsétnyomót 1363-ba
a kancellár sátrából ellopták és Bes
anyagát xxxxx eladták. A király uj p
szittetett és. elrendelte, hogy első
erősitett oklvelek érvényüket veszti
pecséttel való megerősitésre, a kanc
nyujtják. Maga a pecsét,(2) amint a rán
ből láthatjuk előlapján gotikus trón
liliomos kormánypálcát, baljában ors
fiatal, dushaju, csupasz álló, lili
mutat. A pecsét lényegesen egyszerü
atyjának utolsó, harmadik nagy pecsét
a trón kiképzése gazdagabb, de hiányz
alkalmazott cimerek, a hátlapon pedig
pecsétjének elegánsan rajzolt sárkány
azonban a pecsét készitőjének nevét i
évi oklevél őrzött meg számunkra. A p
bestyén fia György mester véste, xixx
jében gazdag xxxxadományba részesit

MDK

Láposi Lajos

Mozdonyfütőnő, gipsz

I. Orsz. Vasutas Képzőmüv. kiáll. 1951. aug.

6. l.

MDK

1. Orsz. Vasutas Képzőmüv. Kiáll. 1951. aug.
6. 1.

7

MDK

Láposi Lajos szobr.

n.t: Az első O. Vasutas Képzőm.Kiáll. Kis Ujs.
1951, aug. 26. 4. l.

MDK

Lápossy, feste.

Este. aquarell

Szent György Cék M. Ám. és Gyűjt. Egyes. 15. aukció. –

Kat. 328. l.

Láposi Lajos

Nobrait

Szabad Művészet

1957. 423. l.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL

BUDAPEST, VI., ÁLLATKERTI-UT 1. SZ.

szám.

314/1933

Előadás-sorozat

okmányai.

Hivatalból.

Műemléki ügyben.

MDK

Láposi Tamás, ács

A nagybányai /Szt István/ "templumnak az piacz felöl valo porticussa" fedelének javitásán dolgozott 1600-ban.

572.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képirók, kő- és fafaragók történetéhez.
KelemenEml. 566-576.o.

Lapotsy József

életének és munkásságának időrendi adattára mesterfel-
vételi ügyével bezárólag.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX.században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Építés- Építészettudomány, III.köt.4.sz.379-418.l.

404.l.

MDK

Lapotsy József hőműves

Aláírja Hild Károly tervét. (Novodny Albert fut udv. told. Pereir. Arndi u. 19/863.) – 1862.

MDK-A-II-1/802.

MDK

Lapotsy József kőműves

Schützberger József, fnt udv. told.
Terézv. Felső János u. 1.
1863.- Fnt. alapr., metnet

Hild Károly ellenjegyzete

MDK-A-II 1/1025.

MDK

Lapotsy József kőmüves

Spaniel Alajos fut udv. told.
Terézv. Árok u. 58.
1863. - Fut alapr, metnet
Hild Károly ellenjegyzete

MDK-A-II-1/1024.

MDK

Lapotsy József kőműves

Éberl János János (!?), fut. udo. és utc. told.

Terézv, Árok-u. 680/a.

1864.- Pince, fut. alapr, mebut

A tervet Hild Károly ellenjegyezte

MDK-A-11-1/1324.

MDK

Lapotsy Józef könnyves

Schwartner Kristina fut. uk. told.

Varósliget, Pulverthurm oder Frühlingsg. 20.

1867. - Fut. alapr., metrut.

Limburszky József ellenjegyzte

MDK-A-II-1/1490.

MDK

Lapotsy József hőmüves

Wolf Katalin, fut. udv. told.

Józsefv. Vig-u. 4.

1864. – Pince, fut. alápr., metszet

Hild Károly ellenjegyzete

MDK-A-II-1/1405.

MDK

Lapotsy József könnüves

Bauer György, fut. utc. told.
Terézv. Kübrö Aradi-u. Pl. 1/a /185-186.
1864.- Pincz, fut. alapr., metszet
Hild Károly elleneggyezte a tervet.

MDK-A-II-1/1339.

MDK

Lapotsy József hőmüves

Heksch és Reiner, fnt. udv. told. és istálló
Terézv, Király-u. 84/890.
1863.- fnt. alapr., metnet.

MDK-A-II-1/1301.

MDK

Lapotsy József kőműves

Háringás József, fut. udv. műhely

Terév, Szegfű-u. 1/789.

1863. - Fut. alapr. és metnet

A tervet Hild Károly ellenjegyezte

MDK-A-II-1/1299.

M.D.K.

Lappy Vilmos, lepesti építész

tervét fogadták el a Szolnokon építendő tisztviselőtelep részére és megbízták a részletes tervek kidolgozásával

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

szept. 24. sz. 10. old.

MDK.

Lapsánszki József

lo éves kisfiu rajza

Köznevelés 19 6 febr.18.

Lapsánszky Krisztina

Szerepelt magas kristálynázája.

D.N.: Növenvlék üvegtervezők kiállítása; Ipari Művészet, 1968.5-6.sz. 56 l.

Lapsánszky Krisztina

1972 januárjában diplomázott a Z. Gács György vezetése alatt álló üvegtervező szakon.

Dárday Nikolett - Uj diplomások az üvegtervező szakon; Ipari Művészet, 1972/2, 22. l.

Lapsánszky Krisztina

Részt vett a Művész az iparban c. kiállításon (Iparművészeti Múzeum, 1972 dec.).

Ichete György megnyitó beszéde; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 27. p.

Lapter J. lakatos cej

Iparmüvèret 1896-ban 197.

Rómay Mária

Laptyev, A.M.: Cséplés, szénrajz

SZABAD MÜVÉSZET

1950. márc.-ápr. 3-4.sz. 92.l.

/Schubert Márta: A szovjet grafika a történelem tükre

/Kiállitás a N.Szalonban/

Rómay Mária

Laptyev, A.M.: Kolhozőr, szénrajz

SZABAD MŰVÉSZET

1950.márc.-ápr. 3-4.sz. 93.l.

/A szovjet graf.kiállitásról/

Lapu Ferenc

Kanyargós ut/1960/

Népmüvelés 1975/2/37

1021

1978.X.1.Petőfi lo.33 Gné
SZIVÁRVÁNY

- A vár tulajdonképpen történelmi fogalom. Azokban a régebbi századokban, amikor az emberi találékonyság a pusztitás eszközeinek feltalálásában még csak a kezdet kezdetén tartott, s a másiknak ártani jobbára csak nyillal, karddal, dárdával, esetleg hajitott kővel tudott, elég volt várat épiteni, s azt megfelelő számu védővel ellátni ahhoz, hogy az ember biztonságban érezze magát. Épültek várak hegytetőkön és sikon, vastag kőfalakkal, vizesárokkal körülvéve, és olykor szigeteken is. Megnyugtató volt várban lakni. Annak ormairól körülnézni, uralni a vidéket, vész esetén oda visszahuzódni, kincset, vagyont, erőt és életet ott megőrizni. A várak mifelénk nagyobb részt már csak omladékok, történelmi emlékek manapság, meglátogatásuk tanulmányi kirándulás a multba. De a fogalom vár, ma is létezik, ma is él, mai várak is vannak, sőt ha kicsit utána gondolunk rájövünk, hogy tulajdonképpen valamennyiünknek vanvalamiféle vára. A gyermeknek egy kemence zug, egy szobasarok, rejtett hely a butorok között, a zongora alatt, vagy a kert bokrainak védelmében. És nekünk felnőtteknek. Van akinek valóságos épület, villa, nyaraló, lakás, van akinek a konyha, a szerszámoskamra, van akinek az iróasztal, a könyvtár, a zeneszoba. De lehet vár az erdő épp ugy, mint az utca forgataga, a magasban sikló vitorlázógép, az országuton duruzsoló autó. És várunk lehet a saját testünk, a saját gondolatvilágunk, ha nem is olyan, mint amiről a fiatal Ady igy irt: "A lelkem ódon babonás vár, mohos, gőgős és elhagyott!" A mi várunk olyan valóságos, vagy képzeletbeli hely, ahol maradéktalanul magunk vagyunk az urak. Ahol teljes védettségben érezzük magunkat, ahol a világot kikapcsolva összeszedhetjük erőnket, ahol felkészülhetünk a további feladatokra, tennivalókra. Ahol álmainkat álmodhatjuk, vagy megvalósithatjuk. Azok a régi várlakók igen csodálkoznának, ha hallanák ezt a mai müsort és megtudnák belőle, hogy késő utódaiknak miféle váraik vannak. Mert a müsorunkban most megszólaló vártulajdonosok, vár urak és vár úrnők, muzeum alapitó falusi asszonyok, lombtenyésztő tanyai emberek, költők, gazdasági vezetők, müvészek. Velük beszélgetnek riportereink az ő váraikban néznek körül itt-ott a szokásosnál ezuttal kissé hosszabban.

1978.X.1.Petőfi lo.33
SZIVÁRVÁNY

- Ugy Zsámbokon, ugy mondom, ahogy itt nevezték privát szoba. Privát szoba, tehát ez privát szoba ez egy nagyon gazdag szoba, a szép vetett ágy, a kézzel hímzett vetett ágy, 9 párna, tehát egy lány, ha férjhezment vagy 9 párnát kapott, vagy 6-ot, a 9 párna volt a hires és ilyen széles betéttel. Volt keskenyebbel is. De tiszta fehérbe, de volt selyem, vagy selyem csikos, de ez volt az igazi.

- És ez tessék mondani.

- Ez katyis ágy. Nem katis, katyis. Az azt jelenti, hogy fölül a szülők feküdtek, alul pedig a gyermekek, 4-5 gyerek. Kevés volt

a hely, nem tudták hova fektetni őket, tehát volt két ágy a szobába, akkor ez ilyen emeletes ágyszerü és fölül a szülők, természetesen a párnák le voltak szedve, a világért se feküdtek volna bele, mert a nagylánynak összetörik a toll, vagy az uj menyecskének. Na és akkor fölül a szülők feküdtek, leszedték a párnákat igy feküdtek.

- Azért nem tulságosan nagy ez a hely a gyerekeknek?

- Hát nem a gyerek feküdt itt, mi.

- Négy gyerek azon a kis helyen?

- Kettő három feküdt, kettő erre összért a lábuk. És mikor az édesanyjuk elment, megmondta a legidősebbnek, kb 6 éves lehetett vagy 7 a legidősebb kislány, mondta neki kislányom akkor megigazitotta igy az ágyat, fölteritette a teritőt, hogy menjen a levegő a gyerekhez, megmondta kislányom, ha fölébredsz, akkor huzd le a lepedőt, hogy ne legyen rendetlenség, s rend volt a szobába, ugy ment el az édesanya. Mert ahol az ágy nem volt megvetve, ott azt mondták trehányok.

- Tehát ez itt a privát szoba, azután közepén a konyha, és az ott a kisebb szoba .

- Az hátsó szoba hátsó ház igy mondták.

- Ott az öregek laktak?

- Az öregek is meg a fiatalok is nappal ott tartózkodtak. Ott tartózkodtak az öregek ott egy ágy van egy lóca és egy láda, és ott is szokott kemence lenni.

- Értem, mert az kisebb azt könnyebb volt befüteni. Itt fütöttek e a nagyobbik szobában?

- Fütöttek fütöttek itt is kemence volt, a nagyobbik szobába is fütöttek itt is amikor itt aludtak, de volt olyan, hogy csak szombaton vagy vasárnap mentek be aludni, a privát szobába, ahol kevesebben voltak. De ahol sokan voltak ott mind a két szoba tele volt. Hát többnyire igy volt, mert ennyi nép volt kicsi, pici, nagy. Sokan voltak.

- Tehát a fonás az ott történt a kisebbik szobában.

- Igen, ha kettő szoba volt.

- Ha kettő szoba volt, itt pedig főztek a konyhába. Hol étkeztek nyilván a konyhába, mert itt van egy asztal körülötte székek , nagy cserép tál középen.

- Igen a nagy cserép tál az a leveses tál, körbe rózsás tányérok, abból ettek és kerek kanalakkal, fanyelü villával. A kicsiknek kis gömbölyü kanál, fejü kanál a nagyoknak pedig nagy

gömbölyü kanál, azzal ettek.

- Rongyszőnyeggel van a szoba padlója befödve. Ilyenek készülnek Zsámbokon.

- Igen készülnek saját maguk készitik azsámbókiak szövőszéken.

- Nagyon szépek a butorok azt hiszem a századfordulón készülhettek valamikor.

- Rózsás láda, faragott rózsás láda. A másik pedig tulipános láda az is faragott. A tulipános ládába férfi ruhák vannak, a rózsás ládába pedig a női ruhák vannak. Szoknya, kendő, ágynemü, fejkendő, bekecs, ködmön, testálló minden gyönyörü kendő kasmir kendők, horgoltak mindenféle főkötő, kasszó.

-Azt tetszett mondani kasszoj.

- Kasszó az az igazi neve, kasszó vagy ráncoska, ami azt jelenti, hogy bluz.

- Itt látok egy öreg citerát az asztalon csak nem citeraszóra táncoltak valamikor a lakodalomban?

- De igen, citeraszóra és tilidudára.

- Jaj az milyen volt?

- Az a bőrduda. Csak itt ugy hivták, hogy tiliduda.

- És voltak jó dudások?

- Igen. Dudás Ferenc még én is ismertem, Dudás Ferenc a mostani Áfész elnök-helyettesünknek a nagyapja, dédapja volt. És még az édesapja a mostani Áfész elnök-helyettesének az édesapja 84 éves és szoló táncos ugy énekel itt, hogy a na meg ugy táncol. Mikor a lakodalomba a zene pihent, akkor körbeálltak az asszonyok lányok menyecskék és ugy táncoltak. Természetes néha a zsebkendőt kiránditották és egy kettőt belesikoltottak.

- Hát a zsebkendő az nem akár milyen zsebkendő, mert elég nagyméretü és különösen diszes. Himzett is csipkés is.

- Majdnem mindenki tud rajzolni.

- Igen, de Margitka is, mert hiszen nagyon szépes festi ezeket a tányérokat.

- Hát igen mikor a kulturotthonba voltam, szakkörvezető a kézimunka szakkört vezettem akkor én majdnem én rajzoltam a fél falunak, és különösen csak ugy dijtalan azoknak a lányoknak, akik férjhezmentek, hozzátok ide fiam és este kirajzolom, a lakásomon is kirajzoltam. Mert ezek a lányok, akik ott varrtak a kulturotthonba a szakkörön ez olyan szakkör volt, hogy az a kulturotthoné ma-

radt, amit varrtunk. Tehát és azt mink utána eladtuk a menyasszonyoknak, de nagyon olcsóért, 10 forintér, ugy hogy csak legyen meg nekünk az anyagunk meg a cérnára, hogy és tanuljunk, és mással is jót tegyünk. Most itt vezetem a szakkört, honismereti szakkört itt bent a konyha helyiségbe. Vasárnap délután itt jövünk össze. Például most ebben a hónapban az aratásrólbeszélgettünk, az aratási munka eszközökről, most a cséplésről,hogy hogy cséplétek régen, nagyon erős volt az a munka, ilyesmiről beszélgetünk most és közbe varrunk egy asztalteritőt, és akkor zsebkendőket. Tudok is megmutatni belőlük, mert van is itt.

- Különös képessége van, hogy hogyan kell berendezni egy otthont. Itt teljesen megcsinálta korhüen, hogy milyen volt az otthon és a zsámboki családoknál a század elején. Margitka otthona valahogyan más, ott már keveredik az uj és a régi. De az a rengeteg gyönyörü tányér, hát az különösen disziti.

- Hát szeretem azelőtt is fent voltak a tányérok énnekem volt az édesanyámtól örököltem, nem kellett senki sem egy csorba tálat, réteses tál volt. S csorba volt azt mondta mindig az édesanyámnak, hogy mért tartsa ezt a csorba tányért. Azt mondta, mert az ő édese, meg annak az édese is őrizte. Na és én nagyon kapcsoltam mikor az édesanyám meghalt, azt mondták vigyél minden ilyen vackot ami csak kell, mert nekünk nem kell. És azt én is őriztem. És aki hozzám jött, ugy mint maga mondja, nem való ez a te szobádba, nem való a te verandára, nem való a te szobádba, neveljük a szomszédokat. Mindig azt mondta fiatal ember. Mondom itt nem verhetsz le semmit, mert az édesanyám őrizte, azért mert az ő édesanyjáé volt, az meg azért mert azé meg azé meg annak. Tehát én megőriztem és itt van a muzeumba, ugy született meg a muzeum is, hogy azokat a régi dolgokat szerettem és mások is ideadták énnekem és én szerettem az öregeket nagyon. Én kézimunkáztam a fejkötőket és ha olyan öregasszonynak varrtam , aki mondjuk előre alkudozott, mondta, hogy Margitka ezt mennyiért varrod, hogy mint, ne féljen nem veszünk össze az árán. És mikor eljött érte mondta mit fizetek fiam. Mondtam, hogy semmit se, semmit se csak használja el. És akkor most milyen jól jártam, mikor gyüjtöttem a muzeumba és ezek közül az emberek közül még éltek az asszonyok közül és mondták Margitka tudod, hogy nem fogadtad el a pénzt te se tőlem, még visszaadtam a tojást is, nekem tojásom is van csak tegye el magának és most ideadták viszonozták az öregek nekem ezt.

- Margitka ez a második otthona a muzeum. De vajon melyiket szereti jobban a tulajdon szép szobáit, vagy pedig hát ezeket a muzeumi szobákat, amelyek bizony soha nem jöttek volnalétre maga nélkül.

- Ugy, mint otthont az otthonomat szeretem jobban. De a tárgyakat azdat ezeket, mert ezek régi emlékek füznek.

- Ilyen volt a szobájuk, amikor kislány volt?

- Az én édesanyámnak ilyen volt a szobája, erre emlékszek, mert

erre emlékszek, mert azt is mondom, hogy nagyon sok szentkép van itt igaz. De igy volt régen és anak az asszonynak, aki nagyontörődött a lakásával, az éjjel nappal kézimunkázott, nem a férje keresetéből, mert nem is futta nem is engedte volna, meg a férje és a családnak kell, de az ő keserves munkája éjjel nappal amilyen kendőket mutattam olyanokat varrt az édesanyám is. Hogy ablakokat csináltathasson nagyobbat, mert öten voltunk testvérek, még az apám 7 évig a háboruba volt, és akkor hogy sok szentképje legyen. Szép ágya legyen, meg szép ládája, meg szép karos lócája. Ilyen igazi karos lóca.

- Hát a zámbóki asszonyok azok a himzésük árából vették azt a szép berendezést?

- Igen. Igen a zsámbóki asszonyok nagyon tudnak himezni, most is tudtak is meg tudnak is, mert aki nem tudott himezni azelőtt az nagyon kevés volt és aki nem tudott szőni fonni meg varrni a saját ruhájukat kézzel varrták meg. És még a kendermagot is ők vetették el, ők mérték ki a kertbe a világosat az ilyet az olyat végre ugye megfonták és megszőtték fehéritették és ők vágták, ők szabták és ők varrták meg szépen maguknak a ruhát. Aki ezt nem tudta, el se vették a faluba. Mert hogy éltek volna meg vele, nem tudtak volna vele megélni, aki nem tudott ilyesmit az nagy szégyen volt. Volt azért egy kettő aki nem tudott ilyesmit az nagy szégyen volt a szülők azt addig beleverték addig abba a gyerekbe, hogy azt tudni kell neki már kiskorába. Van ilyen kis gura itt is a muzeumba. Az egész pici lányok voltunk azt ráültettek, én nem szerettem fonni én megmondtam, hogy én nem fonok, én nem küszködök. Az biztos, anyám azt mondta, ugy megver, mert egy gyerekével se volt baj csak énvelem. Én nem fogok köpködni megmondtam, mégisköpködtem, mert olyan kócot tudja ami a legrosszabb azt adták a gyeeknek, és az a pici azt az édesapám csinálta ráültettek és bizony kellett fonnom. Tul sokat nem mondhatom, mert volt két testvér néném és azok nagyon tudták a szövést is mindig én csak addig ülhettem a szövőn, mig ők ebédeltek, csak addig, akkor nekem már ki kellett ugranom.

- nemcsak a házimunkához kellett érteni a mezei munkához is.

- Igen. Az az asszony, aki igy kézimunkázott az este csinálta, az nappal ment dolgozni az úrával a kocsiderékba igy mondták régen abba ült a szekér derékba, akinek nem volt fölkötte a batyuját, a batyu tetejére a gyerekét előre hátura és vittek és harmados dinnyét meg répát meg kukoricát vállalt az úraságtól, vagy a gazdag emberektől és ugy dolgozott egész nap és este kézimunkázott télen.

- Zsámbókon a falusi asszonyok váraíról Lapu Istvánnéval beszélgetett Nagy Piroska.

Lazarovits Szebirac

Modellek

—: Ősi hosztim, téli hosztim
Nők Lapja, 1975. okt. 11 - 19 oldal.

C. Corberer Anna

Kiällit

PH. 1942. IV. 22.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Laurentz Hans

Ötvös
1574–1521

Ortvay II. 4. 242. 1

Hoffmann Pozsony 53. 1

Hoffmann Südost

M.D.K.

Lorentz Hans, ötvös

1514-1521. között működött a pozsonyi városházban

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett mesterek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 53 old.

M.D.K.

Larentz von Teben [Dévény], kőfaragó

1439-1453. között többször szerepel pozsonyi okiratokban: együtt dolgozik Hans vom Periggel [Perggel], hetifizetéses kőmíves; kőfaragó; háza van az Apáca-pályán.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 38. old.

Larentz =

Teben

l.

Hoffmann Pozsony. 31. l.

Hoffmann Südost

3.

4.

MDK.

Lares Frigyes, fotomüvész

A kis durcás. Foto.

Templom mellett. "

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.-III
Fotografika. Kat. 25.l.

MDK.

Lärincz István

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1967.jan.1.

Larini

nobrász Bécsben

a XIX. sz. elején:

a kismartoni kartély

ez időben történt

átépítésénél a korin-

tusi oszlopok kapi-

tályait faragta.

Rados Jenő dr

Magyar kartélyok

216.

hivatkozik Csaplovics

1821-ben megjelent

könyvére

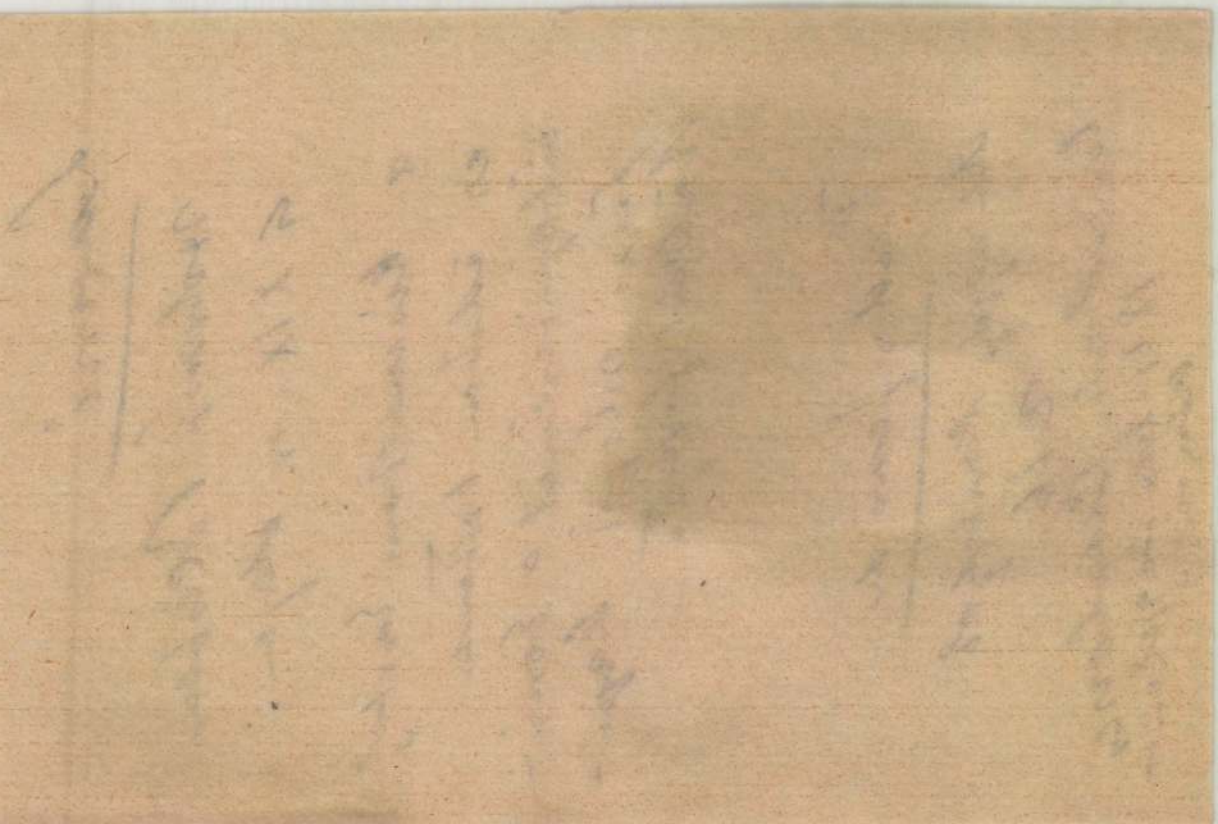

Larini

l.

Radoskastely II.

37 l.

Larionov Michael ovou jetřmůvčen (1881–1964).
Nagy Zoltán: Művészet és forradalom. Kiállítás a Műcsarnokban

2 Larionov: Evszakok, Tél (újprimitív), olaj, vászon, 100 × 122,3 cm, 1912

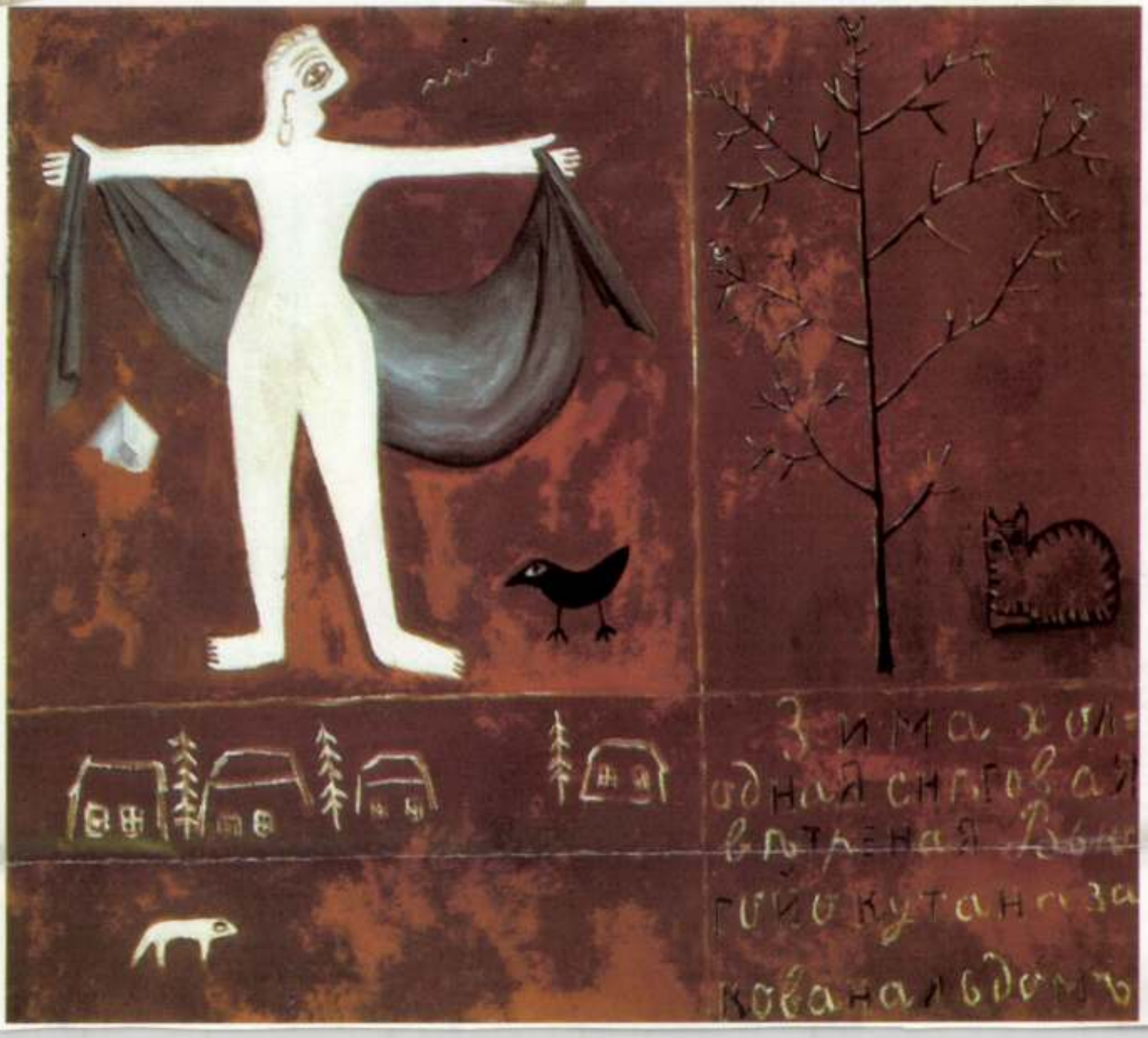

Művészet, 1988. ápr., 41-old.

Larisch Rudolf

MAGYAR MŰVÉSZET
1926 . 538

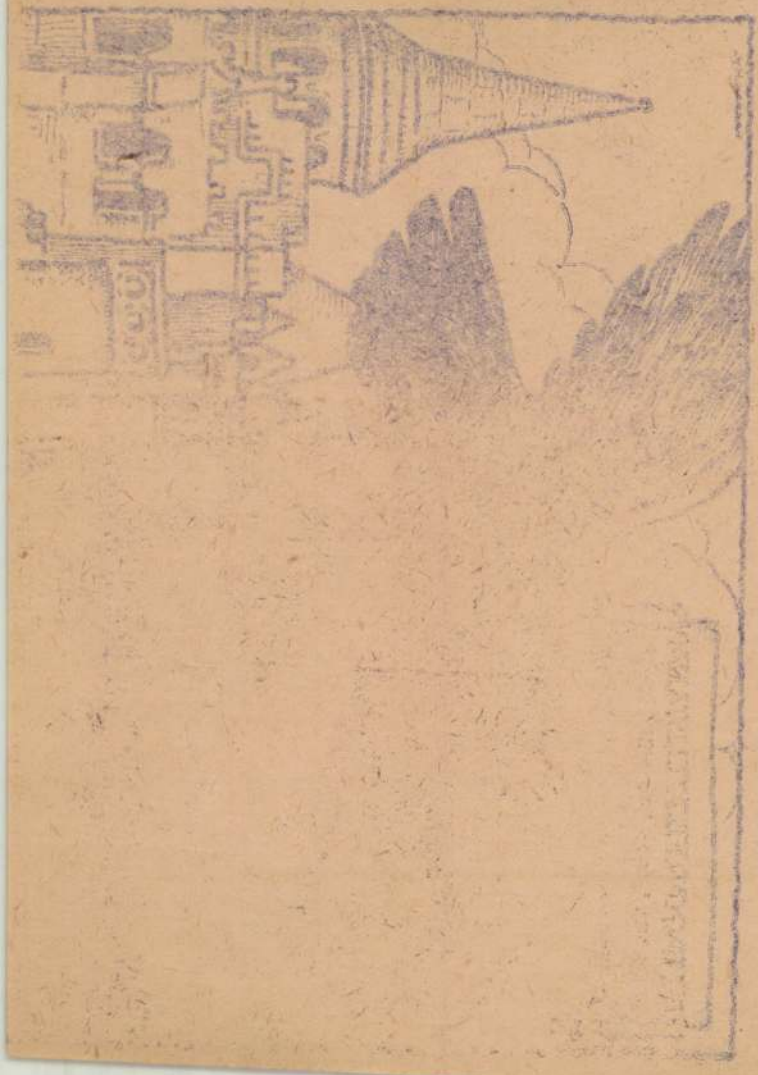

Larisch Rudolf

+ Beisben 78 ers

Novitäten

l.

Forum 1934. 140 l.

a fordult. Előre fésült hajat, bajuszt és pofa-
érja látszik, nyakkendője fekete, paszománt-
köpenyét szétvetetten viseli, derekát kardkörö
latt.

N."

nagysága: 11 cm.

3715 (kö. nyom.).

107/95 № 110.

Larisita

festő

I.

Horváth magyar festők

Rómában.

Lariss Hermina Bécs

1861. jun. – jul. kiäll. Müegylt.
Tájrész Magyarországból, olajf., 90
ft.

Gyetvai templom III. 223

Lariss Hermina Bécs

1861-62. Tájrész Magyarországból c. olajf. 100 ftért megvette a műegylet.
PMÉJk. 1861re. 8. l.

Thieme-Becker
22 k.
322. l.

Vay Béla-féle éremgyűjtemény

VIII. 231.

Lariss Hermina

Festönö

laid

mü egylet. Kat.

1861. jun.-jul.

Laris s Hermina

Becsbe

1861 nineplet

jun - jul

Tajrész Magyarországból

olajf 90 frt

Lókhegy (Vörösberény) VI. 186.

MDK

Lariss Hermina, festöm.
Becs.

Tájrész Magyarországból. Olf./?/

A pesti müegylet. f.havi/?/ kiállitása.
Vas. Ujs. 1861.

Lariss Hermina

"Tájrész Magyarországból" c. festményét megvásárolta a Budapesti Müegylet kisorsolás céljából, -közli a Főváros és Vidék c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1861. juli. 3o.
31. sz. 247. lap.

Lazius, Wolfgang

Dunaföldvárt ábrázoló térképét /térképeit/ említi és értékeli

Bendefy László: Dunaföldvár régi földvára.
Müemlékvédelem, 1974.2.sz. 65-71.l.

Larris Hermina, festő

Divatcsarnok, 1861.juli 30.31.247.

Főváros és vidék

Festészet, táblakép

Tájrész Magyarországból, Larris

Hermina

Divatcsarnok, 1861. juli 30. 31. 247.

Főváros és vidék

Patak Jenő

Lariss Herona festő/19.sz./ müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.13.981old.

MDK

Larlovszky Bertalan,
festöm.

Velence városa 1906-ban ápr.-okt.-ig tartó nemzetk
képzömüv.kiállitást rendez.Programját már szétküldte
s azt magyar nyelven is kiadta a kiáll. rendezöje:
Velence városa. A kiállitás magyar rendezöi Karlovsz
ky Bertalan, Radisits jenö, Szmrecsányi Miklós.

A velencei képkiállitás.
Müvészeti Krónika.1905.jan.15. 6.1.

Larmessin Nicolas rézmetsző, XVII sz.

Zrinyi Miklós arcképe.

Századok 1868, 57-58 o.

Nicolas de Larmessin, grafikus.

MTKcs.gr.gyűjt.4359.sz.-Rézmetszet.24.2+17 cm.Jel: De Larmessin SC/Paris. RI.Rákóczi Ferenc képmása. 65.old. 23.jegyz

Gennerné, Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú, II.Rákóczi Ferenc és feleségé ikonográfiájához 62.old

Művt.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

Nicolas de Larmessin, grafikus

---

de Larmessin

rezm.

Thökölj archeje

wod

Mf 193. l

Larmessin rezmets zö.,

XVII. szárad.

Zrinyi Miklos egykorn archeje

Szaradok 1868. 58. l.

A szegedi m. kir. állami f

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Endrényi Im

Larose

"francia bőrmüves
tímár mester
Magyarországon
l. XVI. n.

Voit Pál

Régi magyar otthonok
Bp. é n. 157. l.

Az ilykép különvál
napló kivonatainak bemutatás
Budapest, 1921. évi
A számvevőségi fő

M. KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

tságának,

H e l y b e n.

1-én 121. és 5-én 128. sz.a.kelt
tem a tek. Bizottságot, hogy a Mü-
évi április és május havi napló-
naplókivonatokkal együtt megvizsgál-
fel, hogy ./. alatt visszakérőleg
aplókivonatban leltári tárgyak becs-
eadás folytán 82.443 K. 45 f.-rel

LAROT, Diana

① Svetnik, Bernd, Bp. Dorothea, 1985
② Larot, Diana, Bp. Atrium Hyatt, 1985

Wagner Istvan

Akt itt, akt ott

Ontrás tárlatok Budapesten

Magyar Lisztlap, 1985. jan. 28. 6.

:klet
szög
: jel-
sziós
oglalt
mert
ethe-

maga
szleg-
gérõl
g ha-
sszió
Halvé-
atja a
tható
l elle-
talmá-
õ mû-

Larsen Ferenc

festő

l.

Józsefvárosi kirak

50 l

pénzmaradvány 490·60

előlegeztetett 940·—

pénzmaradvány 1122·44

együtt: 2553·04

elszámoltatott 1679·60

maradvány 873·44

gos nagytekintetü

ágának

1428·65	555·21
382·84	490·60
1045·81	1045·81

B u d a p e s t.-

telettel felterjesztem a vajdahunyadi

re szóló leszámolását,mely szerint

....490.60 Kor.

deczember havi leszámolás

nkák befejezésével mint

.....557.~~20~~ 16 "

fedezetlenül:.....66.60 Kor.

Larmessin, N.

11281.

N. l'Armessin:

I. József arczképe.

Derékig, kissé jobbrafordultan, szembenézve, tojásdad medaillonban és koronázási jelvényekkel van ábrázolva. Vértje felett az aranygyapjas-rend jelvényét viseli. Felirata a kép alatt koronás magyar czimertől megszakitott sorokban:

Serenissime PRINCE Archiduc IOSEPH, I-er, du Nom Roÿ d'Hongrie,
Fils du Serenissime Léopold I-er du Nom Empereur des Romains,
Et de Marie Anne Iosephe, de Neubourg, Fille du Duc Philipe Guillme
de Neubourg, & Nacquit le 25-e de Iuillet 1678, Et â Esté Couronné
Roÿ de Hongrie â Presbourg, Auec tres grande Ceremonie le 9-e Decembre 1687
en presence de leurs Majestez Imperialles, Et des Principaux Seig.rs hongrois,
Et Allemans, &c.

a kereten alól balra: De L'Armessin, Sculp.
legalól balra: A Paris Chez N. de L'Armessin, Rue St Iacques, â la

Lázd Thiem-e Becker
L. – betűs Eötetében.

Pome d´Or.
és jobbra: Auec Priuil. du Roy.

Rézkarcz, méretei a rézlapnak 32.4:26.5 cm.

Sz.n.38-910
1145-910-1

Át.lelt. 2910.

Larsen, Oscar (Wien, 1882- ?)

„Szerelem kertben" vegyes technika 329×479 mm
S. l. j.: Oscar Larsen Védett. kiállítási ár: 15000 ft.

—

„Hajatérés a mezőről" vízfestmény 360×480 mm
S. l. j.: O. Larsen Védett. kiállítási ár: 15000 ft.

—

BÁV 60. Képaukció Bp. 1993. május

Larsen Oszkár festőművész
Ökörvágás, vizf.
Német katonák ágyuállást épitenek, szénr.
Szállitmány egy hegynyergen, tollr.
Egy kavernában, "
Üteg egy hegynyeregben a dny. fronton, olajf.
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

a, tempera, 44×36 cm.
Gerevich PA, 225. l. (Sano di Pietro tanítványa.)

ANTACROCE, FRANCESCO DA (velencei festő, † 1508)
zent Család Ker. Sz Jánoskával és Sz Zakariás-l (115. kép)
a, olaj, 52×71·5 cm.
Gerevich PA, 238. l. (Francesco da Santacroce.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Lepold—Lippay 55. l.

ARTO, ANDREA DEL (firenzei festő, 1485—1531) KÖVETŐJE
Mária születése
a, olaj, 21×40 cm.
A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből. Predellarészlet.

SASSETTA (sienai festő, 1392—1450)
Mária mennybemenetele (116. kép)
Félkörű felső záródással, fa, tempera, 92×50·5 cm.
Rényi 18. l. — Maszlaghy II., 59. szám. (Gherardo Starnina.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. lap. (Sassetta.) — Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, IX., 1927., 340. l. (Sassetta.) — Gerevich PA, 224. l. (Képe 222. l.) (Sassetta.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Exhibi-

MD K

Larsen Oszkár, festöm.

Tanulmány. Pasztell. 60x30 J.l.b.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 60.l.

MDK

Larugo, Dominicus, épitész

Kassán telepedett le./1573/

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 332.1.

Larugo Dominicus

Cpitō.

1573 ba vert polgárj-
Kassán.

iród

Ks. 48. l

Larugo, Dominicus

Kassa 1573 épitesz

irod

Baloghmüvel

538. l.

1316
1301

1302

Antonio LASCIAC -Bey (1856-1946)
Hofarchitekt

Antonio Lasciac wurde am 21. September 1856 in Görz, Küstenland (heute Gorizia, Italien), als Sohn des Gerbers Pietro Lasciac geboren und am 23. September in der Kirche San Rocco getauft. Nach dem Besuch der Mittelschule in Görz ging er nach Wien - doch ist ein Studium weder an der Technischen Hochschule noch an der Akademie der bildenden Künste nachweisbar. Seine nächsten Stationen waren u.a. Rom, Neapel, wo er Preise bei Ausschreibungen erhielt, wie auch für einen jüdischen Tempel und ein Schulgebäude in Turin. Er restaurierte teilweise das Kastell von Coll'alto Sabino und erbaute neben Villen in Rom auch die Villa des Grafen Barbiellini in Perugia.

1882 verließ er Europa und ging nach Alexandrien. Dort errichtete er nach dem Vorbild der Galleria Vittorio Emanuele II in Mailand die "Galerie Menasce", das Palais Prinn und den Bahnhof San Stephano von Ramleh, der damaligen Villenkolonie von Alexandrien. Im Auftrag der "Societé Anonyme des Immeubles d'Egypte" errichtete er in Alexandria ein noch heute bestehendes, eindrucksvolles Ensemble an der Sharia Salah Salem. In Alexandria haben sich darüberhinaus zahlreiche Gebäude, Palais und Villen von Antonio Lasciac erhalten.

Sieben Jahre später kehrte er nach Rom zurück, wo er verschiedene Aufträge erhielt, darunter für einen Palast auf der Piazza Colonna, für die Aufgangsrampe der neuen Prunktreppe des Palazzo Venezia (Sitz der k.u.k. österreichisch - ungarischen Botschaft beim Päpstlichen Stuhl) und für die Fassade einer bischöflichen Methodistenkirche. Neuerlich verließ er Italien und ließ sich 1897 in Kairo nieder, jener Stadt, in der er seine größte Aktivität entwickelte.

Im Jahre 1898 errichtet er den Club des Princes, das erste Gebäude in der Sharia Imad ad-Din. Nachdem er die Pläne für den Palast Suarez e Dairo für Prinz Djelal Pascha entworfen hatte, wurde er zum Hofarchitekten des Khediven Abbàs II. Hilmi ernannt und erhielt 1907 den Titel Bey. Nach seinen Plänen erfolgte in Kairo der Bau der Paläste für Adly Pascha und Prinz Kamel el Din, in Alexandrien für den Khediven Abbas II Hilmi der Bau des königlichen Sommerpalastes in Montazah, der 1924 vom italienischen Architekten Verrucci über Auftrag von König Fuad I neuerlich umgebaut wurde und sein heutiges Aussehen erhielt, und in Konstantinopel (Istanbul) die Errichtung des Palastes der Khediven.

1901 erbaute er für sich auf dem Hügel Rafut in Kairo eine Villa im orientalischen Stil. In der Umgebung von Görz ließ er sich 1909 eine Villa mit Minaret errichten und schenkte im selben Jahr der Kirche San Rocco - seiner Taufkirche - einen

Brunnen mit Obelisk.

Zwischen 1908 und 1909 folgte der Bau des um 1960 abgerissenen Salamlik des Prinzen Umar Sultan in Kairo. 1910 erbaute Lasciac in der Sharia As - Sarafian 11 in Kairo ein Geschäftshaus für die Assicurazioni Generali Triest, 1911 in der Sharia Imad ad-Din die auch heute noch durch ihre Kuppeln von weitem zu erkennenden Al-Imara al - Hidiwiye ("Immeubles Khédiviaux").

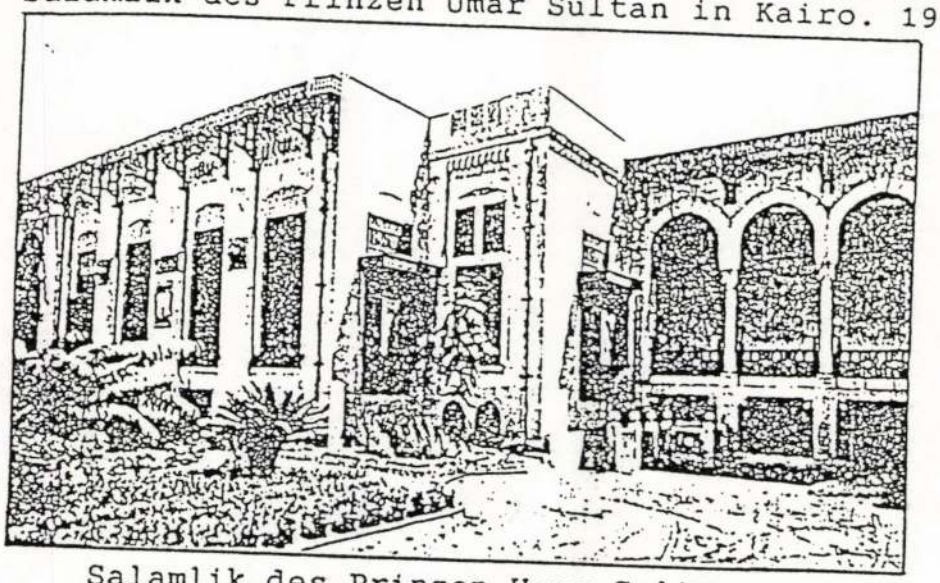

Salamlik des Prinzen Umar Sultan

1911 erbaute Lasciac über Auftrag der Familie des 1910 ermordeten ägyptischen Premierministers und Großvaters des heutigen UN-Generalsekretärs Boutros Pascha Ghali (*12.5.1846; +Kairo 21.2.1910) die koptisch - othodoxe Kirche der Heiligen Apostel Petrus und Paulus (El-Boutrossia) in Kairo-Abbassiya, in der Boutros Pascha begraben liegt. Heute erscheint diese zum Zeitpunkt ihrer Errichtung imposante Kirche allerdings im Vergleich zu der danebenliegenden neuen Markus-Kathedrale klein.

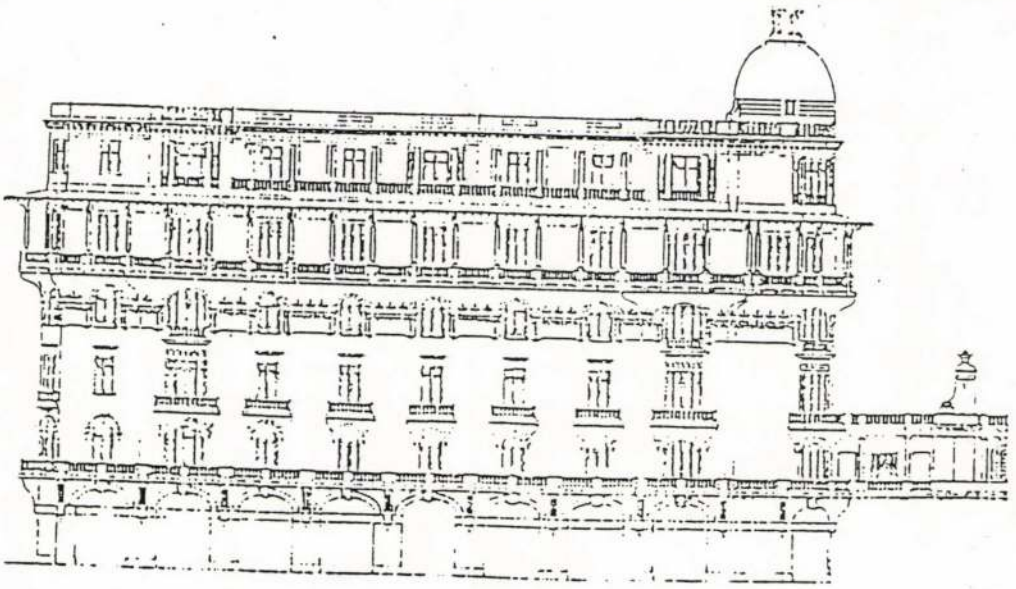

Vorderansicht der Immeubles Khediviaux (aus Mohamed Scharabi, Kairo-Stadt und Architektur im Zeitalter des europäischen Kolonialismus, Tübingen 1989)

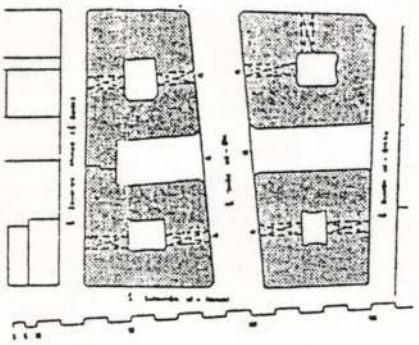

Lageplan der Immeubles Khediviaux (aus Scharabi)

Zu Beginn des Ersten Weltkrieges mußte Lasciac, da österreichischer Staatsbürger, Ägypten verlassen und lebte wieder in Rom. Seiner Heimatstadt, wo er auch für gewöhnlich die Sommermonate verbrachte, blieb er stets verbunden. Er befaßte sich neben der Geschichte der Stadt Görz im Jahre 1919 neuerlich - wie bereits 1906 - mit der Erstellung eines Stadtbauplanes für den neuen Teil der Stadt. Weiters verfaßte Lasciac 1919, inzwischen italienischer Staatsbürger geworden, einen Bericht zur Wiederherstellung des Schlosses in Görz und zur Anlegung einer neuen Straße von der Piazza Grande zum Schloß.

Ebenfalls 1919 errichtete er für Prinzessin Fatma el Zahra, einer Enkelin des Khediven Ismail, in Alexandria ein Palais, welches heute das Königliche Juwelenmuseum beherbergt.

In den 20-er Jahren war Lasciac wieder in Kairo tätig, wo er 1920 für Prinz Yusuf Kamal in Matariya ein Palais errichtete. 1922 erbaute Lasciac den Hauptsitz der Bank Misr (Bank von Ägypten), der heute noch besteht.

Der Zweite Weltkrieg brachte ihn in seine Geburtsstadt zurück. Hier blieb er bis zum 24. September 1946, um noch einmal nach Kairo zurückzukehren, wo er drei Monate später am 26. Dezember 1946 verstarb.

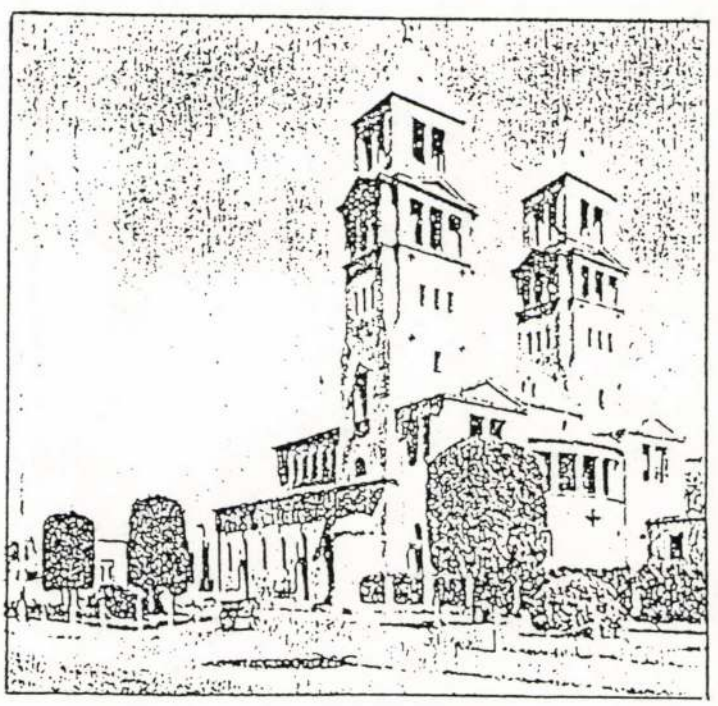

Die "Boutrosssia"-Kirche

Bauten:

1882 Galerie Menasce in Alexandria (Midan el Tahrir);
1883?Wohnhäuser-Ensemble Sharia Sherif, Alexandria (heute Sharia Salah Salem zwischen Midan Mansheya und Sharia Sosostris);
1898 Gebäude des Club des Princes, Kairo, Sharia Imad ad-Din;
1902 Zaafaran-Palais, Kairo-Abbasiya (heute Verwaltungsgebäude der Ain Shams-Universität);
1907-08 Salamlik des Prinzen Omar Sultan, Kairo;
1910 Wohn- und Geschäftshaus Sharia As-Sarafian 11, Kairo (ehemaliges Geschäftshaus der Assicurazioni Generali Triest);

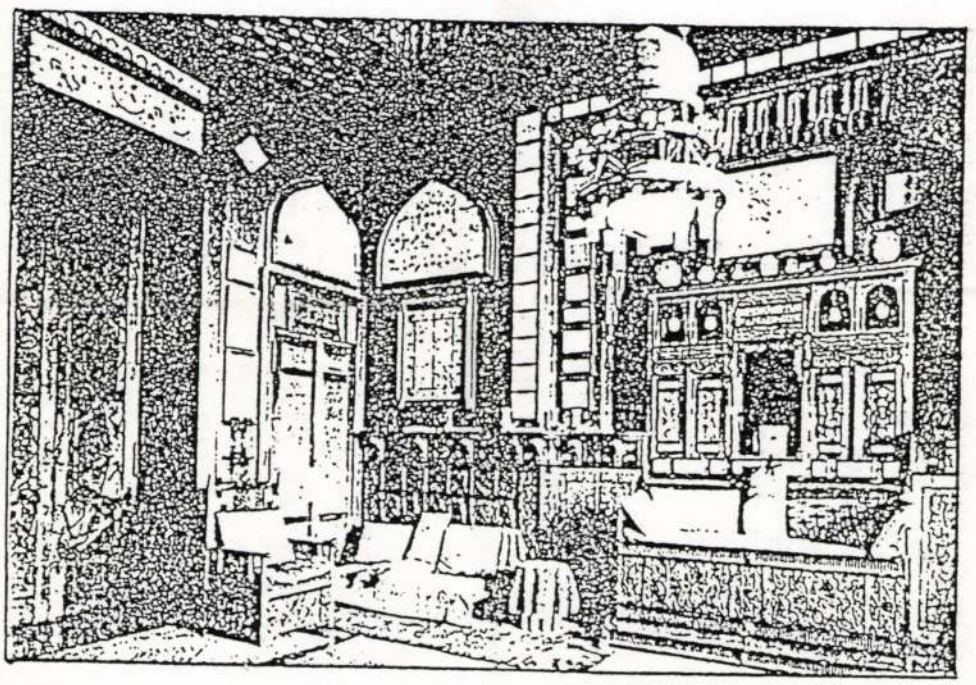

Arabischer Salon im Palais des Prinzen Yusuf Kamal el Din in Matariya, 1920

1911 Al-Imara al-Hidiwiye ("Immeubles Khédiviaux"), Kairo Sharia Imad ad-Din;
1911 koptisch-orthodoxe Kirche der Hl. Apostel Petrus und Paulus (El-Boutrossia, Kairo-Abbassiya);
1919 Palais der Prinzessin Fatma el Zahra (Enkelin des Khediven Ismail), Sharia Ahmed Yahia Pasha 21, Zizinia, Alexandria, heute Königliches Juwelenmuseum;
1920 Palais Prinz Yusuf Kamal in Kairo-Matariya;

1922 Bank Misr (Bank von Ägypten), Sharia Muhamed Bek Farid 151 und Sharia Imad ad-Din, Kairo;
etc.

Quellen:

1) Marcus H. Simaika Pacha, Guide Sommaire du Musée Copte et des Principales Eglises du Caire, Kairo 1937;
2) Ranieri Mario Cossar, Storia dell'arte e dell'artigianato in Gorizia, Pordenone 1948, S. 364-366;
3) Fulvio Zorzut, Edilizia goriziana della metà dell'Ottocento alla Prima Guerra: aspetti e caratteri, Trieste 1981/82 (Dissertation), S. 70-72;
4) Mercedes Volait, Antoine Lasciac (1856-1946): Un architecte face à l'Orient, communication presentée aux journées d'études supplement aux voyages européens, Kairo 17.-18.4.1986;
5) R.Ilbert und Mercedes Volait, Neo-Arabic Renaissance in Egypt, 1870-1930, in: Mimar Nr.13, S.26-34;
6) Mercedes Volait, L'Architecture Moderne en Egypte et la Revue Al-Imara 1939-1959, Kairo 1988, Abb. 12 und 25;
7) Mohamed Scharabi, Kairo-Stadt und Architektur im Zeitalter des europäischen Kolonialismus, Tübingen 1989, S. 167, 224, 274, 284;
8) Meg Massie, Cherry Trees and Lotus Leaves, in: Al Ahram Weekly, 19.-25.3.1992, S. 10;
9) Mercedes Volait, Cosmopolitan Cairo, in: Cairo Today - Egypt Travel and Recreation Guide, Kairo, Sept. 1992, S. 179;
10) Mercedes Volait, Cosmopolitan Alexandria, in: Cairo Today - Egypt Travel and Recreation Guide, Kairo, Sept. 1992, S. 184/185;

Archive: Archivio di Stato und Archivio Storico del Comune di Gorizia, beide Gorizia.
Matrikelbuch des k.u.k. Konsulates Kairo, 1908-1915, Kairo;

Marcella Stern

Die Autorin ist Mitarbeiterin des von der Österreichischen Akademie der Wissenschaften herausgegebenen "Österreichischen Biographischen Lexikons 1815-1950".

LASCIAK, Antonio epitaf

Dominique Lassalle, francia festőművész

Az Óbudai Galériában tegnap nyílt meg a festőművész-nő kiállítása. Az eseményen részt vett a művésznő férje, a magyar származású Pierre Szekely. (Szekely Péter).

A képen a tárlat egyik alkotása látható. (repr.)

Esti Hírlap, 1983. szept. 14

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Jacoby könyvéből. Beschreibung des hochfürstlichen Schlosses Esterház im Königreiche Ungern, Pressburg, 1784.: "...unter welchen sich eines das mit Tapeten aus der Fabrik der Gobelins, ein anderes aber, welches mit Indianisch bemahlten GROS DE TOURS pranget, sich besonders ausgezeichnet". Két olyan szoba is volt, amelyet Gros de Tours-ral boritottak. 81.old. 9.jegyz

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterhazy mintája 73.old.

Az Iparmv.múz.és a Hopp Ferenc Keletazsiai Mmv.múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Pernon ~~Ixix~~ lyoni gyáros ternatete meg a feltételeit annak hogy Lasalle a rajzoló és tervező művész dolgozhasson. XVI. Lajos egyik legismertebb udvari művésze volt. 1773-ban, mint trónörökös, munkássága elismeréséül a Sz Szt. Mihály rendszalagot, 6000 livre és lakást adott neki. Mint király aranyéremmel jutalmazta és Versailles termei az ő általa tervezett kárpitokkal diszitették. 77.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Az Esterházy hercegek pompaszeretetét mutatja az, hogy a francia királyné, Mária Antoinette szobájának azt a selyemtapéta-mintáját ültették át magyarországi kastélyukba, amelyet a XVIII.sz. második felének egyik kiemelkedő tervező egyénisége, Lasalle alkotott. 86.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old

Az Iparmű.Múz és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv. Múz.Évkönyve. XI. 1968.Bpest,1969

PHILIPPE de LASSALE, iparművész

Talán Eszterházán a hercegnő egyik elsőemeleti szobájában volt az a kárpit, melyet Lassale tervezett, s amely eredetileg és rekonstrukciója jelenleg a versaillesi kastélyban Maria Antoinette szobájában található. Ezt a mintát Franciaországban a mai napig is Esterházy dessin-nek nevezik. 74.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparművm.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv.Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Nagy Katalin cárnő részére készitett széktámla kárpitjai diszitményük, szineikben közel állanak az Esterházi kárpithoz, készitésük egyidejüségét bizonyitva. 6.kép. Ph. de Lasalle pétervári bútorselyem tervei /Lyon/ 82.old. Fekete repr.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Nagy Katalin cárnő részére készitett széktámla selyem kárpitjai mind szinsikbem, diszitményükben sok hasonlóságot mutatnak a az Esterházy kárpittal, készitésük egyidejüségét bizonyitva. 7, kép. Ph. de Lasalle pétervári bútorselyem tervei. /Lyon/. 83. old. Fekete repr.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73. old.

Az Iparműv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv. Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LADALLE, iparművész

A Soierie pour Ameublement Ancienne Maison Pernon-ban a régi szövőszéken szőtték újra a szintén Lyonban működő Prelle céggel együttesen 1849-ben, a versaillesi kastély rekonstruálása alkalmából az Esterhazy elnevezésü tapétamintát is. 77.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterhazy mintája 75.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletazsiai Müv.Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE.iparművész

Robert Cox,Lasalle müveinek jó ismerője az Esterházy mintát nem kapcsolja az Esterházyakhoz,sőt Versailles-hez sem.Későbbi munkájának tartja.Korábbinak kell lenni mert az 1770-es évek kora-klasszicizáló ornamentikája ba illeszkedik. 77.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv,Múz.6s a Hopp Ferenc Keletazsiai Müv.Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Ő a koraklasszicizmus kiemelkedő alakja vlot, aki a rokoko és a klasszicizmus stílusváltása idején még magában hordozza a rokoko elemeket, de rokoko virágait már a klasszicista művekre jellemzően medaillonos és szalagfonatos kompozíciókba fogja össze. 77.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterhazy mintája 75.old.

Az Iparmüv, Múz.és a Hopp Ferenc Keletazsiai Müv.Múz. Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Az Esterházy Kastély egyik reprezentativ termének falikárpitját ő tervezte.-1.kép.Philippe de Lassale um. Esterházy mintája. 75.old. Fekete repr.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Az Esterházy-kastély egyik reprezentativ termének falikárpitját Lasalle tervezte, az európai királyi és főúri körök egyik megbecsült egyéniségе volt. 73.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASSALE, iparművész

Az Estreházy kastély egyik reprezentativ termének falikárpitját ő.tervezte.-2.kép.Részlet az un.Esterházy mintából.76.old. Fekete repr.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 75.old.

Az Iparmv.Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Mv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

1900 körül Esterházy Miklós Lyonban a régi Pernon manufaktura folytatójánál M. Tassinarinál újból megszövette Lasalle Gros de Tours-ját. Egy újabb későrokoko kastély interieur sorozatot azért létrehozni. Ebben Schmidt Miksa díszitőművész volt segitője. Tassinari leveléből: "Un de ses descendents le fit réproduire vers 1900 à Lyon d' où nom demeuré jusqu' à nos jours attaché à cette soierie". 85.old. 15.jegyz

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterhazy mintaja 73.old.

Az Iparműv.múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv.múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Utolsó irásos adat az Esterházy-dessinre az 1936-os Esterházy Pál számára készült inventariumban van. Ekkor függönyként használták: "Függöny, nagy nehéz moiré selyemből, nagy virágos csokor és szalaghimzéssel, széle rojtos, fehér selyem béléssel, 3 drb. van belőle." 85.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Az Esterházy-dessinjén tipikus példáját láthatjuk itt a korra és a művész e korszakára jellemző szimetriának, ugyanakkor az aprólékos és részletező előadásmódnak, az árnyékolás rendkívüli gazdagságának és változatosságának, továbbá a festői hatásra való törekvésnek is.
74.old. 1.és 2.kép

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparműv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Jacobi könyvéből Eszterházáról: "Das erste Zimmer an diesem Saale rechter Hand ist mit gemahlten Spalieren ausgeschlagen; das andere mit rothem Damaste, das dritte mit grünem GROS DE TOURS, das vierte lakirt, und noch verschiedene Zimmer..." 81.old. Jacobi könyve: Beschreibung des hochfürstlichen Schlosses Esterház im Königreiche Ungern, Pressburg, 1784. 9. jegyz

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparműv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv. Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

A XVIII.sz.közepén a rajzoló művész és a szövőmester sohasem volt azonos, nem is voltak kapcsolatban. 1760 körül bonyolultabb lesz a szövőszék, A selyemszövés mesterségbeli ismerete szükséges a művészetben. Lasalle a technikai ismereteket Boucher vezette Manufacture Royale des Meubles de la Couronnebar sajátitotta el. 75.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintáin 75.old.

Az Iparműv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE,iparművész

A selyemszövésben két iskola volt Franciaországban.A tradiciót követők részletező realizmussal,aprévirágos /a/mille fleures/vertikális kompoziciókkal dolgoztak;az antikizálók medaillonos kárpitokat szőttek.Lasalle mind két stilusban dolgozott. 74.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old

Az Iparmü.Múz és a Hopp Ferenc Keletázsiai Mäz Müv. Múz.Évkönyve. XI. 1968.Bpest,1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Nagy Katalin cárnő két selyemszövetet készittetett vele, melyek összefüggésbe hozhatók az Esterházy kárpittal. E széktámlán szétterjesztett szárnyu sas és babérkoszorúval átfogott pávatollakból kialakitott csokor látható. E pávatollak hozhatók kapcsolatba a Versaillesi Esterházy tapéta pávatollaival. Azonosa komponálás módja, a szinek, a virágok tipusai, stb. Ez keltezésük egyidejüségérevutal. 80.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73.old.

Az Iparmüv.múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

Pétervári bútorkarpija, melyben sok hasonlóság található az Esterházy Kárpittal, sok figuralis elemet is tartalmaz, ilyen kevés van a korai oevre-ben, ez a későbbi, az 1780-as években keletkezett alkotásokra jellemző Igy az Esterházy selyemtaftot korábbinak kell tartanunl a Maison Pernon alapitási éve/1762/és a krimi háborút szimbolizáló kárpit készitésn ideje/1774/közé kell tennünk. 81.old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterhazy mintája 73.old.

Az Iparmüv.múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

PHILIPPE de LASALLE, iparművész

1723-ban a délfranciaországi Soysselben született. Jó rajzolóként a festő Sarrabat műhelyébe került, majd Párizsba ment, ahol a kir. udvari festő Bachelier, majd Boucher követője lett. Charyé lyoni gyáros felismerve tehetségét Lyonba hívta. Itt Pernon selyemgyárossal barátságot kötve, a kiváló technikai szakember és a kiváló rajzolóművész együttműködése a francia selyemszövés fényes fejezete. 77. old.

VADÁSZI ERZSÉBET: Philippe de Lasalle Esterházy mintája 73. old.

Az Iparműv. múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Műv. múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

Philippe de Lasalle lyoni dekorátor

Vele tervezette Esterházy Miklós a fertődi kastély falainak selyemtapétáit. → „Esterházy dessin"-igy hívják ma is Fr.o.-ban ezt a mintát. Ez a selyemminta díszítette a versaillesi kastélyban Marie Antoinette szobáját.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

465. old.

Laschober L. Ödön

1903/4 - 1906/7

Ferkèpzomfoiskèvk

107. l.

MDK

Lasectzka István épitész

/Épitkezések/ Épitő Ipar Épitő Művészet, 1931, jun. 15. 95-96 l.

Tata /Kőmíves/

Ady Endre-utca 8. Ház, egyemel
felett medaillonban fejek. I

/Tata V és MV. Bp. 1952, 1 l

M. D. U

LASETZKY István építőmester

Lapos u. 104-ny. Lakóhai helső asalakítása az udvari szárnyak-ban (1934.)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 412. l.

MDK

Laseczki Márton

Magánép. eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye 1900. jun. 9.

MDK

Lasetzky M. épitész

Épitő Ipar, 39.sz. 191o. szept.25. 383-384 l.

MDK

Lasetzky Máron épitész

Vállalkozók Közl. 19o9. márc. 24. 5 l.

MDK

Lasetzky Márton

építész

Építési engedélyek. Vállalkozók Közl. 1909. febr.10.
23 2-3 l.

MDK

109258. Lasetzky Márton épitész.

Honts Vince/ III.Zápor-u. 64.sz./ ugyanott toldalék.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye .Bpest.1907.máj 29. 5.l.

MDK

Lasetzky Márton épitész

épitési engedély

Vállalkozók Közl. 1909. aug. 11. 3 l.

MDK

Lasetzky Márton épitész

Építő Ipar, 1909, 7.sz. 62 l.

MDK

Lasetzky Márton épitész

Épitőipar, 31.sz. 1908.aug.2. 31o 1.

MDK

Lasetzky Márton,ép.

171o95. Seiler Mihály /III. Remete-hegy 2161/5 hrsz.

167961. 9zv. Deutsch Adolfné/III. Polgár-tér 3.sz./ u.o. földsz. ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.- Váll. Közl. 19o8. jul.29. 3.l.

MDK

Lasetzky Márton, ép.

Terv.: III.San Marco u.88.sz.a. toldalék.

/Özv.Incsek Antalné. /

Magánépitési engedélyek.+ Ép-IP-Ép.Müv. 1928.V.15.
77-78.1.

MDK

Lasetzky Márton,

építész

Építési eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye,
1908, ápr. 15. 5.l.

MDK

Lasetzky Márton építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1907, márc.20. 4.l.

EA.....Itsz

MMK

Lasetzky Márton építész

Magánóp. eng. Építő Ipar, 1906. jan. 14. 16. o.

Laseczky István

6 elemi, 4 gimn.

nyilv.-rajztanf

7 hónap jeles

tanár Bentheim Artur

Iparrajziskola 1911.

Viseletkép.

Főurat ábrázol eg
és bélésü köpenyt, bokáig
Jobb kezében buzogányt tar
ja. Mellette balról vértje
balra: Pl.7me
jobbra: Jaquemar.

Szines rézmetszet,

Sz.n.42
793-91
Át.lelt

Kass a

Laskai ötvös István, 1688

Arch.Közl.1899. XXI. 293

M.D.K.

Laska Géza

A Király Szinházban bemutatott "Éjféli tangó" c. előadáshoz tervezett diszleteiről a kritika komoly méltatással ir.

Kálmán Jenő: Ex-férj c. kritikája Szinházi Élet. Bp. 1932. márc. 6-12. XXII. évf. 11. sz. 27-29. lap.

Laskai Tancsi

ötvös inas.

Mestere Nonnert Pál Kassai. 5 eöre szegödött 1658. szept. Ban Apja Nagybányai Laskai Mihály.

Mihalik József Kassavárvs ötvösséjének története, Pest 1900. 372 l.

Belányi Viktor

festő".

MDK

Laskai Jancsi ötvös inas

Mestere Nonnert Pál Kassán. 5 évre szegödött 1658.szept.23.-án. Apja Nagybányai Laskai Mihály

Mihalik József:Kassaváros ötvösségének története, Bpest. 1900. 322.l.

MDK

Kassa

Laskai ötvös Mihály, 1695

Arch.Közl.1899. XXI. 296

Kassa

Laskay ötvös Mihály, 1737

Arch.Közl.1899. XXI. 303

LASKAY Emil építőmester

(1878)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. OMvH, 1993 206

Gleizes, Albert 1248
Gluck, Mary 117
Glück Jenő 1574
Goda Gertrúd 1679, 2688, 2701
Godoli, Ezio 1278
Goes, Hugo van der 1023
Goethe, Johann Wolfgang 57
Goldman György 1507
Golovics Lajos 2149, 2424
Gombár Judit 2212
Gombos Károly 432
Gombosné Farkasvölgyi Zsuzsanna 432
Gombrich, Ernst Hans 786
Gonda György 409
Goór Imre 2478, 2730
Gorda Aladár 1836
Gosztola Annamária 1589
Gosztonyi József 2538
Gottlieb von Windisch, Kar l481
Göllner, Carl 1351, 399
Gömöri János 787, 860, 861, 982
Gönczi András 2213, 2382
Görgényi István 2214
Gráber Margit 2215
Gráfel, Ludovit 216
Granasztói Györgyné ld. G.Györffy Katalin
Granasztói Pál 117, 119
Granić, Miroslav 1166
Gregersen Gulbrand 1276
Gregorius pictor 524
Greszl, Franz 1044
Gróh Gáspár 2362
Groó Gyula 2083
Gross Arnold 2216
Grósz Károly 1635

Laskay Gergely

Ötvös Kolozsvárt.

1581-ben egy öve megesett
a próbám s ezzel kapcsolatban
a cétnek ellenszegült s az
övet megaranyozva dadta.
Egy gira ezüstre büntették.

Nokolötvéch, 23. l.

Gregorius Laskai

ötvös

Mesterré lett Kolozsvár 1578-ban. meghalt 1586-ban.

Jakab Elek. Kolozsvár története. Bpest 1888.

II K. 313.l

Laskai Mihok.

ötvösmes.

Mestere és apja Laskay István Kassai. Szegödök 4 évre 1689. jun 13 a felszeb. 1692. febr. 19.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest 1900. 323 l.

Pék Boldizsár

ötvös.

XVIII. 24.

C. Lasinio

11707.

VII. Pius pápa fogadása.

Az előtért képező Piazza del Popolon történik, hol az áldást osztó pápa fogatát a közönség huzza balfelé. Felirata a kép alatt:

Il Sommo Pontefice Pio VII. il dì 24. Maggio 1814 entra trionfante in Roma per la Piazza del Popolo vagamente ornata, precedato dal Clero Romano,

circondato degli Ufiziali civici, e scortato da un distaccamento di Cavalleria Ungarese, e dallo Stato Maggiore Napoletano.

jelzése pedig balról: Domenico Udine inv. e dis.

jobbról: Carlo Lasinio incise.

Rézmetszet, méretei 27:29.5 cm.

Ltn. 14209.

Szakl. 137-914

501-914-27.

6 K.

Lasgus József

antalos

1688-ban egy kára

volt a budai vár-

ban

Schmall

II. 206 l.

M. D. K.

LASGUS József asztalos

1688-ban Budán a várban háza

volt

Agghány: Barokk szobrászat... Bh. 1959.

I. 232. l.

Lasetzky Rezső

Zook államsegély

Elmisk 1915/16. 42. l.

TÖRTÉNET

ői

HAJNAL ISTVÁN, történetíró, szül. Nagykikindán 1892-ben. Egyetemi tanulmányait

tetéséig mint a kézirati és levéltári osztály vezetője. Ugyanezen évben a székesfehérvári választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta. 1916 a budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem magántanárrá habilitálta, majd ugyanezen egyetem a középkori magyar történeti tanszékre, 1922 helyettes, 1925 pedig nyilv. r. tanárrá hívta meg. Ezen tanszéket 1931-ig tartotta meg. Egyetemi tanári munkásságával a fiatal magyar történészek egész seregét hozta felszínre s a materialista és pozitivista iránnyal szembehelyezkedő „szellemtörténeti irány" egyik vezérének tekinthető.

Tudományos munkásságot a magyar történetírás terén fejtett ki, több kisebb mű után, 1916-ban jelent meg a Magyar pénztörténet 1000—1325-ig c. úttörő munkája, melyért a Magyar Tudományos Akadémia rendes, majd igazgatósági tagjai sorába választotta. Elnöke a Tudományos Társulatok Országos Szövetségének, a Magyar Történelmi Társulatnak, tiszteletbeli elnöke a Magyar Numizmatikai Társaságnak, előbb elnöke, később védnöke a Magyar Néprajzi Társaságnak, a Szent István Akadémia rendes tagja, a Minerva Szellemtörténetkutató Társaság volt el-

Lasetzky Rezső

Végbiz. jó eredm.

Éminsk 1915/16. 43. l.

Dr. Boda Dezső.

Térdig, kissé balraford
van ábrázolva. Jobb kezével,
asztalra támaszkodik, a hol k
rüs baljával pedig kardjának
demjelek diszitik. Felirata a

RÁDÓCZY DR. B
A BUDAPESTI M. KIR. ÁL

alól jobbra: HORNYÁNSZKY VIKT

Fényny., mér. a

Szn. 427-9
2003-907

Lasetzky Rezső

Alakrajzból dicsérő okm

Éimisk 1915/16. 44. l.

Laschák Romuald

fafaragó

SALLE
À MANGER.

l.

Csatkai sopr házak

61. l.

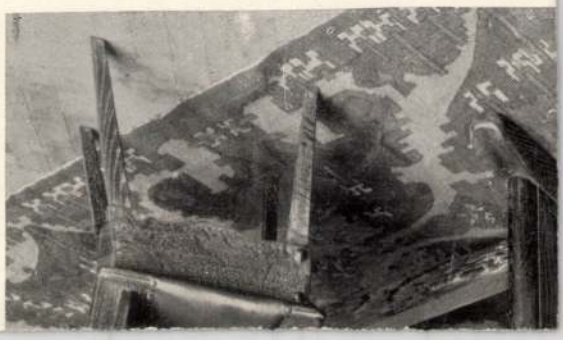

287.

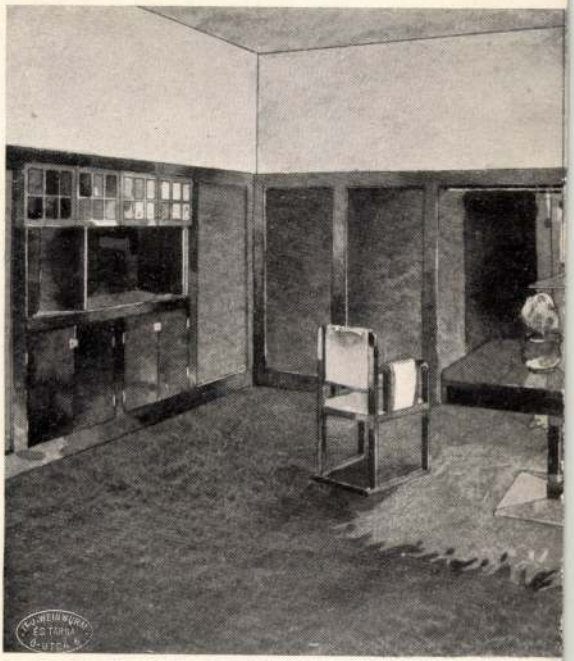

286., 287. THOROCZKAI VIGAND EDE:
NŐI NAPPALI ÉS EBÉDLŐSZOBA.

Laschdorfer Zsuzsi

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1936. 228, 229. l.

: Laschdorfer Zsuzsi (II. díj).

A BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERT PLAKÁTPÁLYÁZATA.

A második díjat Laschdorfer Zsuzsi kapta. Nem alkalmas arra, hogy a közönség figyelmét megkapja és érdeklődését felkeltse. Inkább egy szűcsüzlet reklámja lehetne két egymásra dobott rókával, mint egy az Állatkertet ismertető plakát.

Laskay ötvös Mihály

1695 – 1725.

1695. jun. 12-en kovette a céhtől a remeket, melyben is hozzá bocsátotta a b. céh. Polgárjogot 1695. decz. 15. nyer. Kassai származás. Ezentúl mint céhmesterrel többször találkozunk vele egészen 1720-ig, mely időközben az első céhmesteri tisztet két ízben, 1713 és 1719-ben töltötte be. Második céhmester: 1700–1. 1708–9. 1711–12. 1714–16. 1718 és 1720. 1705 és 1711-ben a communitas tagja volt, 1708 és 1711-ben szállásosztó tiszt. 1705-ben felesége [illegible] Klára [illegible]

örökölte atyja nestorséget, mert 1709. ~~máj 7.~~ január 8-an szegődteti apja magához másul 4 esztendőre. Ez a fiu azonban időközben elhúnyt mert 1725. máj 7-én ugyancsak Mihály nevű fiat Lichy Sammelhez adja az ötvösmesterség megtanulására. E fiu 1737-ben vetetett fel a Kassai polgárok sorába.

Mihalik Ionef Kassaváros ötvösségének tört. Bpest 1900. 296. l.

Schönleben David

ötvös

XVII. sz.

Schöpft Borbála

festő.

Laskay Mihály
ötvös mas.

Mestere és apja Laskay Mihály. Kassán. Szegödött 4 évre 1709. jan. 8. 1725. maj. 7-n Lichi Samuel uram kezé alá 3 esztendény experientiára bocsátja.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Szert 1900. 324 l.

Pállik Béla

festő.

Laskai (Lasskay) Mihály

ötvös

1715, 1720 Kassa

Kassmagyarornötvösök 23 l.

617.

I
290

617. Sebastiano Ricci.

Sz. Cividal di Bellunoban 1659/60-ban. † Velenczében 1734-ben.

A pásztorok imádása. (Luk. 2. r. 16.)

Középütt a jászolban fekszik a gyermek Jézus, kiről a kissé előre hajló Mária a lepelt emeli föl, melynek egyik sarka a földre lóg. Balról a pásztorok egyike térdel és összetett kezekkel imádkozik; a másik az ökör mögött áll és nézi a Megváltót; jobbról egy idős asszony térdel és mellette fiatal leány áll bal hóna alatt kosárral. Hátul József támaszkodik a korlátra. A felhők között két Cherubfej lebeg, a földön széles karimájú puha kalap hever és a háttér hegyes vidék romokkal.

Vászon, méretei 48 : 76 cm. — Mündler: XIII. 71.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: VII. 21. *F. Ricci:* Die Anbetung der Hirten. — 1815: V. 15. *F. Ricci:* Die Anbetung der Hirten. — 1844: XII. 29. *F. Ricci:* Die Anbetung der Hirten. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIII. 71.

Laskay ötvös Mihály

1737–1765. Mihálynak fia Polgárjogot 1737. dec 6. ugr. – Katholikus – 1752-ben jotált egy spolgálójáért, kit erre a börtönből kibocsátanak. Első céhmester 1752, 1754–58, 1763–65. Második céhmester. 1739, 1745, 1750–51, 1753, és 1761–62 ben.

Mihalik Konef. Kassaváros ötvösségének tört. Bpest. 1900. 303–304. l.

Nonnert Ötvös Pál

Ötvös.

XVII. 77.

Laskai Mihály

ötvös.

Kassán az 1715, 1720-iki önzeirásokban említtetik.

Dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 392 l.

ozo Romanetzne

24090 Községi nyomda Budapest.

LASKAI Ferenc építőmester

uj kereszthajót épitette a vörsi rk.templomba 1905-1906

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 165 206.

Laskay Miklós

győri ötvös 1603.

Jankó László: Győri ötvösök a 16-19. században.
Győri Szemle
1936. 98. 99. l. – 101. l.

EUM AUKCIÓI
X.

JTEMÉNY

okból,

; Keszler József

uri és más magánbirtok=
műtárgyak és butorok

Laskai Miklós

ötvös

Győr, 1603

Romer Flóris F. A hazai ötvöscéhek szabályai. Szabadok 1877 évf 7981.

Egyetemi nyomda. 1905.

Laskay, Nicolaus

ötvös, 1603, nem közöl.

l.

Jankógyűrűk. J. l.

Laskai Ötvös István

Die 18. Febr. (1683) adtam, mikor Rozgonyi István és Laskai Ötvös István uraimnek gyöngyösre mentek utiköltségre. fl. 12.—
Die 2. Mart (1683) adtam Laskai Ötvös István feleségének fl. 1.—

Révész Kálmán. A kassai ref. egyház gondnoka számadásai 1682–1688. Tört Tár 1894. 155. l.

Bér Dezső

festő

Laskai ötvös István

1668.–1694. A céhbe 1668. okt. 3án áll be. 4½ gira mesterrennek hüntetés. 1675-ben hára emlitve, meg 1691 ig szerepel az adólajstromban. 1692-ben első céhmester. 1686 és 1694-ben második céhmester. Mint mivelő ötvösnek 1678-ban Pelsőczy Györgyel gyülik meg a baja. Ez ugyanis azon megbízással adott át neki 10 font 23 lat s ½ nehezék ezüstöt 308 ft 81 dg értékben, hogy abból Laskay gombokat készitsen. A gombok el is készültek, s az ötvös 16 ft 36 dg-t számított fel munkadíjul, kitudódott azonban, vagy legalább Pelsőczy-ig állitja – hogy a gombok rézből valamak s csak futtatásuk volt ezüst, ezért Pelsőczy a 308 ft 81 dg. és 16 ft 36 dg át visszakövételi Laskaitól.

Hogyan végződött ez ügy, nem tudni 1682-ben Nagybányán lakó özvegy Domán Ferencné azzal bizta meg Laskait, hogy Tályán lakott urának hátrahagyott javait vegye magához s szolgáltassa azokat Nagybányán lakó árvái kezeihez. Laskai a javakat megszerezte ugyan, kézhez is vette, de a legnagyobb részét elköltötte s az özvegynek mit sem küldött. 1676, 1677, 1681, 1689, 1692 1694-ben a céhrepesztromban imas szegüdtetésekkel és szabadításokkal kapcsolatban szerepel.

Mihalik Ionef. Kassavárós ötvösségének tört. Bpest 1900. 293-~~294~~. l.

Kis Sámuel
rézmetsző.

Kiss
festő.
XVIII. sz.

Laske, Oskar

l. Gereczerajztár

373. h.

Népkönyvtári ügy, olasz, fejlődése és jelen állása V. 15-22.

Laske, Oscar

l.

Gereczerajztár

349.l.

~~Testület bronzból VII. 243~~

Laske, Oscar (1874-1951)

„A Gécsi Burg Cert" Tempera

30x41 cm s. l. j.: O. Laske.

Vízváltási ár: 10000 ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Laske, Oscar? (1874-1951)

„Ragusai részlet" Gouache 61,8x48,5 cm
J. l. j.: 61,8x48,5 cm J. l. j.: O. Laske
„Ragusa gegen das Meer" Védett.
Kiállítási ár: 12000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Laske Oszkár MDK

Hó a tavaszban, vizf.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Cirkusz az erdei állásban, vizf.

Mücsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár festőművész
Csapattábor egy fa alatt, vizf.
Az Isonzonál, vizf.
Átkelő a folyón, vizf.
Az osztr.mag. 12.J.T.D. áttörése Lngnánál a gorlicei ütközetben, temp.
Csapat trén a Bacza völgyben, rézkarc
Orosz foglyok, vizf.
Tolmeini gránátok, rézkarc.
Harc a lövészárokban, rézkarc
Az Eselstaffelről, rézkarc
Lovas ütközet, rézkarc.
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

Laske Oszkár

Tavasz Brusterosában, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

21 l.

Laske Oszkár
Cirkusz az erdei állásban, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. D.M.K.T.

21 l.

Laske Oszkár
Udine, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.
21 l.

Laske Oszkár
Hó a tavaszban, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

26 l.

Laske Oszkár

Katonai templom Romániában, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. C.M.K.T.

9 l.

Laske Oszkár

A varsói Zsigmond-tér, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

11 1.

Laske Oszkár

A barikádok ostroma 1915 október 9. Belgrádban, temp.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

12 l.

Laske Oszkár
Román falu, vizf.

Cs. Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.
19 l.

Laske Oszkár
Varsói régi város, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.
19 1.

Laske Oszkár
Belgrád ostroma, olaj

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.
12 l.

Laske Oszkár MDK

Udine, vizf.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Tavasz Brusterosában, vizf.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár

Román falu, vizf.

Milcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Varsói régi város, vizf.

Mücsarnok 1918.Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Katonai templom Romániában, vizf.

Mücsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Belgrád ostroma, olf.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

A barikádok ostroma 1915 október 9.Belgrádban,

tempera

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laske Oszkár MDK

Vonatcsapatok Mellben, repr.

Mücsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Laski János, festő

MDk

szerepel a Kiállításon.

—: Ma nyílt meg fiatal képzőművészeink moszkvai kiállítása 7.1

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. nov. 9.

LASKIVI Cyprian pálos festő

a márianosztrai kegykép festője 1720 körül

ld. Szilárdfy Z. cikkét - Honismeret, 1991.4. 31 - 32. p. és ill.

. sz. 2 fele. Jelzett: HP
festve.
m Tá 15.5 cm

két felálló kong/elalaku füllel.
lének fogója plasztikus, szines,
fedelén festett rózsás csokor

3. előtt.

Lasko József

polg. asztalosm.

a budai várban

hártulajd. 1696-ban

Vass Budaneinet

108. l.

Csatoltan van szerencsém számlámat át-
márkra végzett munkálatokat illetőleg és
zegnek szives javamra jegyzését. Miután
pitőmester úr az ajtó-szerelőm igénybe
ztette el, tisztelettelteljesen kérem, szám-
se előtt annak közlését, hogy az épitő-
t számit fel ezen külön elvégeztetett
ésnek ilyen késői időre való maradása ön-
ennyiben az ajtó már augusztus hónapban
an a szerelésre akkor még engedélyt nem

agamat továbbra is becses pártfogásukba

teljes tisztelettel

Stadler Mihály

Laskó Mária M.D.K.
varrónő

1949-ben a Tokaji Dolgozók Képzőművész Iskolájának hallgatója volt.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 417.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II;
Bp. 1965.

Ilyen volt tizenkét évvel ezelőtt az Ady-vita és ilyenek voltak a vitatkozók.

Még csak annyit, hogy ez a polémia vetette meg Vadnai Béla irói és ujságirói karrierjének alapját. Rákosi, akinek kitünő szeme azonnal felismerte benne a pompás tehetséget, mindjárt ottfogta a fiatal, kezdő ujságirót a Budapesti Hirlapnál. Haláláig a legmelegebb barátsággal viseltetett iránta és utolsó könyvét, 1927 évi januáriusában igy dedikálta hozzá:

»Dr. Vadnai Bélának,
szeretettel a szeretetért,
barátsággal a barátságért.
A »külömbség«:
ő ingyen adta,
én csak cserébe.« *R. M.*

Lám Frigyes dr.:
Mühlbach Lujza és II. Rákóczi Ferenc

(Kny. a győri m. kir. állami leányliceum 1928—29-iki értesitőjéből. 11 oldal.) Emil Ludwig könyveinek mesébe illő sikere idején valósággal esedékes volt, hogy felujitsuk Mühlbach Lujza, vagy igazi nevén Mundt Tivadarné Müller Klára nevét, aki kb. 75 évvel ezelőtt kezdett irni és egy negyedszázadon keresztül oly termékenyen ontotta magából a históriai regényeket, hogy olyik esztendőben 12 vastag mü hagyta el az iróasztalát és összesen vagy 200 kötetet irt meg életében. Volt egy idő, amikor teljesen helytelen szempontból itélték meg a munkásságát s a históriai kritika szemmértékével mérték az ő, tisztán és tudatosan szépirodalmi müveknek szánt, regényeit. A históriai mérlegén persze nem állják meg a helyüket ezek a történelmi regények, amelyek az akkori időkben elképzelhetetlenül nagy példányszámokban özönlötték el a piacot és irójuknak példátlanul nagy kedveltséget biztositottak. Mint szépirodalmi müvek azonban, amelyeknek mindegyike még arról is tanuskodik, hogy irójuk alaposan tanulmányozta témája kortörténeti forrásait, messzi meghaladják azt a mértéket, amelyre őt birálói leszállitani szerették volna, amikor »cselédlépcsős« irodalommá minősitették le a könyveit. A ma távlatából ennyi igazságszolgáltatással tartozunk ennek az asszonyirónak és Lám Frigyes igen helyesen cselekedett, amikor ezt az igazságot egy konkrét eset alkalmából, Mühlbach Lujzának 1861-ben megjelent Rákóczi-regénye méltatása közben meg is állapitja. Nem a történettudós szemüvegén keresztül szabad ezt a könyvet sem olvasnunk; ellenben igaza van Lámnak, amikor leszögezi, hogy »Mühlbach Lujza munkája nem egyéb, mint egy nagyon ügyes propagandairat Magyarország érdekében... Az ő magyar propaganda-könyvénél jobb politikai röpiratot nem is igen ismerünk«.

Rózsa Ignác: Áron öt könyve

(Egy szegény zsidó regénye. I. kötet. A származás könyve. Budapest. A szerző kiadása. 223 oldal.) Ennek a regénynek a szerzője Rózsa Ignác dr., a fővárosnak volt nagytudásu tanára, amig a kor eseményei — Rózsa dr. saját hibáján kivül — ki nem lenditették pedagógusi pályájáról, helyesebben ennek a pályának abból a válfajából, amely közvetlenül az iskolai oktatásban keresi a léthivatását. De a nevelő-hivatás nem csupán pálya, hanem elhivatottság kérdése is: és a valóban lelkiismeretes, tudatos pedagógus nem csupán az iskola falain belül érzi ezt az elhivatottságát, hanem talán még inkább azokon kivül, künn az életben, az eszmék és a gondolatok küzdőarénáján. Ebből az öntudatos elhivatottságból fakadt ez a regény is, egy ötös ciklusnak első kötete, amelyen a szerző — saját vallomása szerint — ötven év tapasztalatai alapján tiz évig dolgozott. Az öt könyvben a mai magyar zsidóság korképét akarja adni: Áron — ez az eponym hős — a faluból és a kisvárosból önmagát felverekvő zsidó fiu; Rózsa Ignác leirja a diákéveit és a társadalmat, amelyből kikerült; sor kerül a háboru és a forradalmak korára, hogy aztán külön könyvet szenteljen az emigrációs évek keserü kenyerének. Végül megenyhülő apotheózis csöndes-derüs fénye világitja be az ötödik kötetet, amely Áron hazatérésével és elnyugovásával zárja le egy nyugtalan élet sorsát. A könyv hőse zsidó marad, nemcsak névleg, hanem gondolkozásában és törekvéseiben is; s minthogy nem akar attól a talajtól elszakadni, amelyből életfája kisarjadzott, ez a regény sok szociológiai münél jobban belevilágit a zsidó lelkébe; de azért mégsem lehet irányregénynek neveznünk: müvészi kvalitásai, tárgyilagossága, becsületes szándéka messzi felülemelik a tendenciózusság gyanuján.

Pécsi László: Szalomea

(Regény. 166 oldal. Pécs. A borítékot Martyn Ferenc, Párizs, rajzolta.) História a háboru előtti Oroszországból. Borisz Znamenszki, a nagy szentpétervári iró megundorodik a világtól és az aszszonyoktól s ebben a macskajajjos hangulatában elvonul a világtól, ki a kinai határra, ahol kis kirgiz törzsek csempészkereskedelemmel foglalkoznak. Itt véletlenül, — vagy talán nem is véletlenül, hanem a lány szándékából, — megismerkedik az egyik törzsfőnök leányával, Szalomeával. A lány révén megismeri az igazi, az összerelmet; ennek azonban nagy az ára: mert a lányt a falu samánja is megkivánja s igy harc indul meg a betolakodott idegen és a samán hivei között. A harc vége az, hogy a leány öngyilkossá lesz és Borisz kigyógyultan tér vissza Petrográdba, ahol megirja nagy regényét, a »Szalomeát«. Közben brilliáns képekben rajzolja meg Pécsi László a középázsiai apró törzsek és határmenti kozákgarnizónok furcsa életét; igen sok költői finomsággal festi meg a törzsfőnök leányának, a félig vadóc Szalomeának lelkivilágát. Az egész könyvön pedig lüktető, gyakran a mozihajszák elanjára emlékeztető friss tempó vonul végig, amely, a könyv poétikus értékein kivül, lebilincselően érdekessé is teszi az elbeszélést.

— Ebben az időben vivta Rákosi Jenő a maga legádázabb küzdelmét az akkor kibontakozó fiatal magyar irodalom ellen. Szörnyü volt ez a csata, naponta órákat beszélgettünk a Budapesti Hirlap cikkeiről, s minthogy Lévay egyenesen szenvedett az Ady ellen irott cikkek miatt, egyre készült rá, hogy beleavatkozzék a vitába. Közvetlenül nem akart a porondra lépni, hiszen Rákosi Jenővel került volna szembe, akit határtalanul szeretett, tisztelt, becsült; viszont a maga részéről gyávaságnak tartotta a további hallgatást.

— Hosszas tanácskozás után végül abban állapodtunk meg, hogy egy nekem adandó interjuban mondja majd el az uj magyar irodalomról való véleményét; a beszélgetést aztán a Pesti Naplóban tesszük közzé. Azt is megbeszéltük, hogy egyelőre közvetlenül Adyért nem áll ki, hanem csupán a modern magyar irodalomról mond általában véleményt; de ha Rákosi válaszában ujra megtámadná Adyt, akkor a legkategorikusabban védelmébe veszi. Igy is történt.

— 1917 évi január 30-án reggel a Pesti Naplóban megjelent a történelmi nevezetességü interju, amelyben Lévay József többek között a következőket mondotta: »Olvastam a fogoly iró költeményeit is. Megvallom, igen kiváncsi voltam, hogy mit tud ez a fiu, mert Rákosi Jenő barátom igen melengeti keblén. Erős önfegyelmezéssel lapozgatom költeményeit, tud is verselni Gyóni Géza, ám Rákosinak igen feltünő barátságát nem értem, mert hiszen a fiatal poéta eredetisége nem tul nagy.Lehet, kiforrja magát, de ma még távol áll attól a magaslattól, ahová barátai emelni szeretnék.«

— Rákosi Jenő másnap »Versekről—Poétákról« cimen Lévay Józsefnek válaszolt: tárcát irt a Budapesti Hirlapban, amelyben a maga nagy erejével zengte Gyóni Géza dicséretét és sok egyéb között a következőket irta: »Ezen nem fordithat semmi, ezt el kell viselnie (már tudniillik Gyóni nagyságát) Lévay József barátunknak és annak a Vadnai Béla nevü barátunknak is, aki Lévayt megszólaltatta, de elmulasztotta az öregur véleményét kikérni a legujabb költői firmáról: Ady Endre és Társairól. Erre ugy látszik lapja vezérszellemei nem voltak kiváncsiak.«

— Lévay Józsefet a válasz határtalanul meglepte s hogy a vitának mihamarabb végetvessen, február 4-én ujra nyilatkozatot küldött általam a Pesti Naplónak, amelyben a következők is foglaltattak:

»Méltóztassanak tudomásul venni, hogy Adyt és társait tartom legalább olyan tehetségesnek, mint aminő Gyóni Géza. Igaz, Ady néha megfeledkezik a szépről, amikor a szivhez szól, máskor meg a sziv szorul nála háttérbe, ha a szépről esik szó. Ám Gyóni Géza legfeljebb a témáiban érdekes, mert a háboruról ir és a háboru ma mindenkit érdekel. Költőnek, vérbeli nagy költőnek tartom Adyt, Babitsot, Kosztolányit, meg a többieket is.«

— Rákosi Jenő a nyilvánosság előtt erre már nem felelt. Ellenben levelet irt hozzám, amelyben arra kért, keresném fel mielőbb.

— Örömmel tettem eleget a meghivásnak. Hadnagy voltam s még mankóval jártam, amikor a Budapesti Hirlapnál megjelentem Rákosi Jenő előtt, aki aztán örökre gyöngéd barátságába fogadott, s aki halála napjáig megtartotta irányomban megtisztelő szeretetét.

— Amikor beléptem hozzá, kissé haragos volt velem: »Mondja kérem,« — szólitott meg, — »maga mondatja a 92 éves Lévay Józseffel azokat a világrengető kijelentéseket, amelyektől napok óta nem tudok magamhoz térni, s amelyek számomra egyszerüen érthetetlenek?«

— »Nem« — válaszoltam, s pontosan elmondtam az igazságot. Elmeséltem, hogy Lévay magyarabbnak tartja Adyt, mint Petőfit, hogy szeretne érte nyiltan kiállani, mert néha az az

Vadnai Béla

érzése, ha olvassa, hogy uj Krisztus jelent meg a földön, aki előbb-utóbb mindenkit magával fog ragadni. Elmondtam azt is, hogy nagyon szeretne vele — Rákosi Jenővel összejönni, hogy egymást meghallgatva próbálják véleményüket összeegyeztetni.

— Rákosi órákig szótlanul hallgatta, amit számára elmondtam, azután felállt, néhányszor végigsétált a szobáján s igy szólt: »Kérem, nem fogom többé Adyt támadni; szivesen deferálok Lévay Józsefnek, — Petőfi és Arany ittmaradt élő lelkiismeretének. Ha Lévay ki akarja nyitni Ady számára a magyar irodalom fényes termeinek vaskapuit, ám parancsoljon. Tessék, sétáljon be Ady oda, ahová én állitólag nem akartam bereszteni s — mit tagadjam —, szivből fogok örülni, ha Lévay Józsefnek lesz igaza. Nem vagyok epigon, nem vagyok félmult, az igazi tehetségek rajongója vagyok, s szerelmese a nemes tradicióknak. Amig Lévay József a miénk, addig a kérdésben legyen szent az ő akarata.«

— És igy is történt.

Egy szép napon azonban isteni csoda történt. A legádázabb, a legigaztalanabb, a legméltatlanabb harcba az egész ország elálmélkodására beleavatkozott a Miskolcon élő 92 éves Lévay József, Petőfi, Arany, Tompa méltó kortársa, aki az Arany-centenáriumra éppen akkor irta egyik legremekebb költeményét, s egy, 1917 évi január 30-án a Pesti Napló számára tett

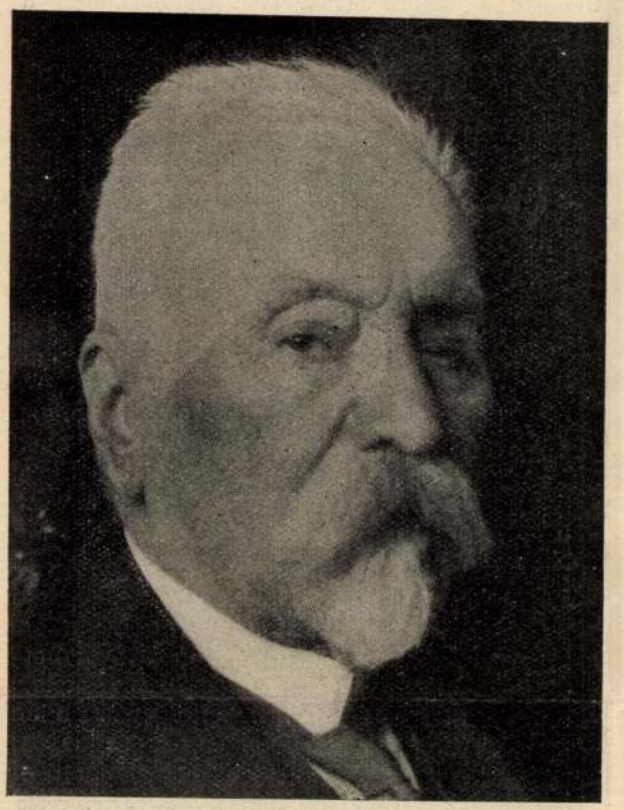

Rákosi Jenő

nyilatkozatával egyszeriben kettévágta az Ady körül folyó végnélkülinek igérkező háborus-kodást.

*

Az egész dolgot pedig egy fiatal, akkor még szinte gyerekszámba menő iró provokálta ki. Az illető ma Magyarország egyik legtanultabb közgazdásza: Vadnai Béla dr., ma neves publicista, a Pénzintézeti Központ igazgatója.

A nagykoncepcióju, sokoldalu, kiváló finánctehetség különben ma is hü az irás mesterségéhez, s bizony a legnehezebb közgazdasági cikkein is megcsillan a literátus ember pennája.

Vadnai Béla ennek a hires vitának históriáját igy meséli el:

— Közvetlenül a háboru kitörése előtt a miskolci kálvinista gimnázium nyolcadik osztályának diákja voltam. Akkortájt nagy versengés folyt a fiuk között, hogy ki tud többet. Mindenki tanult, olvasott, vitatkozott, s bizony akadt olyan is, aki ökölre ment a kedvenc irójáért.

— Voltaire, La Fontaine, Molière, Taine, Paul Verlaine, Baudelaire, mind-mind a miénk volt, aminthogy Victor Hugót és George Sand-t is órákig tudtuk citálni. Persze, hogy emellett az önképzőkörben mind sürübben esett szó Petőfiről, Aranyról, Tompáról, Eötvös Károlyról, Jókairól, Mikszáthról, Molnárról, Babitsról, Kosztolányiről, de mindenek előtt Adyról, akinek minden költeményét tudtuk.

— Kitünő magyar tanárunk, Kosztolányi Zoltán dr., a kör tanárelnöke, bölcs és tárgyilagos konszervatizmussal védte a hivatalos álláspontot, ám szivesen s közvetlenül szólt bele minden vitába, anélkül, hogy szent hitünkben megbántani próbált volna. Nem igy Budai tanár ur, aki Ballagi II. Rákóczi Ferenc-könyve s Ady Endre költeményei számára máglyát rakatott a kiparancsolt diákokkal a Halicskán.

— Mi Adysták magától értetődően távol maradtunk ettől a pokoli ünnepségtől; én pedig azalatt, mig a város határában kaján vigsággal folyt a szertartás, mélységes fájdalommal elpanaszoltam a dolgot a 90 éves Lévay Józsefnek, a nagy költőnek, egykori magyar tanárunknak, aki már korábban kegyeibe fogadott, s akinél olyan felolvasó-diák-féle voltam.

— Lévay Józsefet láthatóan megdöbbentette a dolog, vigasztalni próbált, s hogy valamiképpen megnyugtasson, azt kivánta, hogy tartsunk nyomban Ady-délutánt.

— Egész délután folyt a verselés, sorba ahogy jöttek; sötét este lett, amikor abbahagytuk. De másnap és harmadnap folytattuk, s azontul állandóan sorra kerültek az összes modernek.

— Szinte Ady, Babits, Molnár lett a nagyon finom öregur állandó olvasmánya, aki valósággal idegesen várta legujabb alkotásaikat.

— Akkortájt magam is belletrista voltam; a Miskolci Naplónak, a Pesti Naplónak, a Hétnek, s a Vasárnapi Ujságnak irtam, s bizony Lévay József, akinek minden sor irásomat felolvastam, egyenesen követelte tőlem, hogy az akkori kor szellemének hódoljak.

— 1914 szeptemberében bevonultam katonának s igy egyszerre végeszakadt az irodalmi-délutánoknak. De 1916 végén sulyosan sebesülten ujra visszatértem Miskolcra s az első utam Lévay Józsefhez vezetett, aki a régi barátsággal, s szeretettel fogadott vissza kegyeibe.

— Mindent ott folytattunk, ahol abbahagytuk. Akkor már teljesen kibontakozott Ady Endre, s folyt ellene a szörnyü pergőtüz. A legnagyobb meghatottsággal figyeltem Lévay Józsefet, aki mindarról, ami a háboru első két évében irodalmi téren történt, pontosan informálva volt, s aki azzal becézgetett, hogy Ady Endre »Én nem vagyok magyar?« cimü költeményét elmondotta könyvnélkül.

— Látta, hogy fáj nekem mindaz, ami Ady körül történik, s vigasztalni próbált: »Kérem ne féljen«, — mondotta többször, — »Ady Endrének 30—40 év mulva minden városban szobra lesz.«

— Azután megint naponta együtt voltunk, együtt dolgoztunk, s megtárgyaltuk a napi irodalmi eseményeket.

— Egy szép napon levél jött Voinovich Gézától, hogy a Kisfaludy Társaságban két iró-tag felvételére kerül a sor, s kéri, volna kegyes — ő Lévay — a maga jelöltjeit megnevezni. Sokat beszéltünk a dologról, végül is abban állapodtunk meg, hogy Molnár Ferencet és Kéky Lajost fogja ajánlani. Molnár Ferencért később igen határozottan exponálta is magát.

A történelmi nevezetességü Ady=vita

Vadnai Béla dr. két nagy magyar iróról

Ady Endre mesebeli nagyságában, évszázadok mulva is ott tündöklik majd a magyar firmamentumon. A dicsőség örök fénye visszavonhatlanul hatalmába keritette őt s mig daloló, bus magyar taposса ezt a vérrel ázott földet, amig él és áll a harc a nép apraja és nagyja között, hogy ok, cél és értelem nélkül halomra gyilkolja egymást, addig fegyverek kattogása, villámok cikkázása és buzogányok villanása közben *Róla* is szólnak majd a csatariadók.

Ady Endre az öröknagy artifex, aki a maga döbbenetes erejével, példátlan zsenialitásával s a magyar géniusznak herakleszi bátorságával felrázta ezt a magábaroskadó, elgémberedett s agyonnyomorgatott nemzetet, itt él, itt jár ma is közöttünk, hogy csatasorba parancsolja a minden idők fiataljait, nehogy a fáradtak s megrokkantak árnyékában örökre elnémuljon a magyar sziv, a magyar szellem mélységesen megrázó s mindent magávalragadó, muzsikáló kesergése.

Támadhatják, becsmérelhetik, gunyolhatják, vitatkozhatnak fölötte, átkozhatják és imádhatják: ez mind nem változtat a lényegen, hiszen a nagy erölködés csak azért van, hogy azok, akik hozzá soha fel nem érhettek, nevének emlegetése árán kiemelkedhessenek az örök semmiből.

Most is áll a harc körülötte.

Persze, hogy érdekes, persze, hogy izgalmas, s hogy' ne lenne mindent magával ragadó, hiszen Ady Endréről esik szó.

De hagyjuk a békétlenkedőket; Ady Endrét hitetlenek golyója soha el nem érheti, ám hódoljunk inkább a históriának, amely róla, felőle szól s amely talán minden eddigi felhorkanásnál is ezerszer szebb, finomabb, meghatottabb s megdöbbentőbb.

*

1917 január 30-at irtak akkor. A szörnyü háboru vad fergetege éppen ujra végigsivitott rajtunk, hogy pozdorjává zuzzon mindent, ami még itt maradt. Patakban folyt a magyar vér, a nyomorultak s a nyomorékok szörnyü vonaglásától csak ugy reszketett a föld, emberfia sohase tudta, mire virrad; de azért arra, hogy az éppen teljes pompájában s örök halhatatlanságában kibontakozó Ady Endrét is a nirvánába küldjék, bőven akadt mód is, idő is, sőt legény is.

A nagy, az elszánt küzdelem első tábornoka Rákosi Jenő, az utolsó század legnagyobb publicistája volt, aki két karddal a kezében harsogta a csatariadót. Minden támadása, minden ütése, minden vágása halált parancsolt, s bizony néha már-már ugy tetszett, hogy a győzelem örökre az övé, hogy a vakmerő fiu, aki megtagadott apát és testvért, a halálok legcsufjával fejezi be földi pályafutását.

A levegő nyomott, bóditó volt; a vérgőztől megittasodott emberek kábulva kapkodták a fejüket; a legtöbben nem is igen tudták, hogy mi van velük, de pontosan tudta Rákosi Jenő, hogy mit akar, s nyomban fel is fedezte Gyóni Gézában a háboru legnagyobb poétáját, hogy a felzaklatott lelkeket gyógyitó irral kenegethesse.

Szegény jó Gyóni Géza, talán a nevét se nagyon tudnák, ha Rákosi Jenő, a legöntudatosabb magyar, nem akarta volna minden áron a magyar irodalomtörténetből Ady Endre nevét kitörölni.

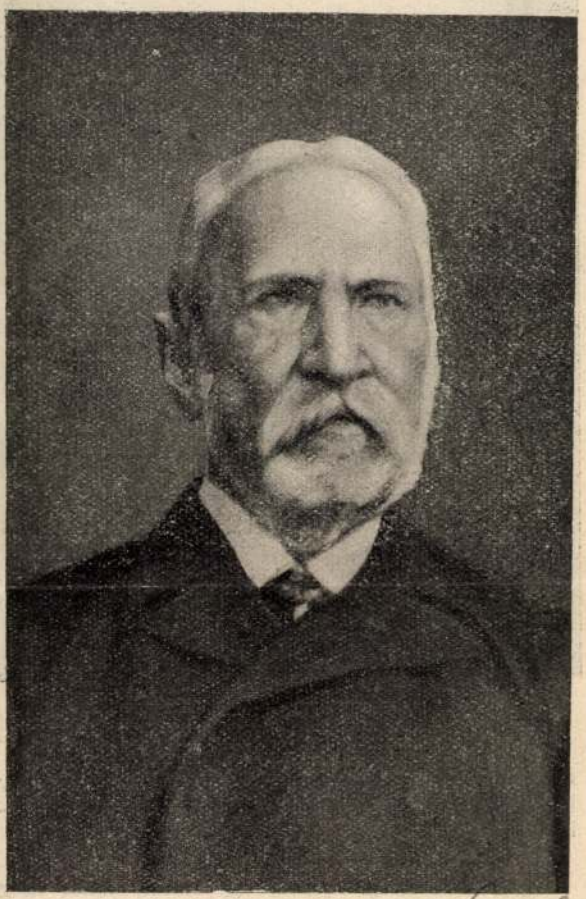

Lévay József

A Budapesti Hirlapban, az akkori fiatalság szörnyü fájdalmára és bánatára szinte nap-nap mellett jelentek meg az Adyt megsemmisitő s Gyónit a parnasszus tetején bálványozó cikkek. Ady hivei, barátai, rajongói tehetetlenek voltak ezekkel az irásokkal szemben, s szinte nem is maradt egyéb számukra, mint hogy költeményeit megtanulják, magyarázzák, szavalják, énekeljék. De ezt aztán csinálták; visszhangzott tőle a mélységes gyászba öltözött főváros, s a vidéki városokban az iskolás fiuk, akik a gimnázium kapujából egyenesen a kaszárnyákba vonultak be, szinte csak róla álmodtak, csak felőle vitáztak. Száz nyolcadikos diák közül kilencven könyv nélkül tudta Ady Endrének csaknem minden versét.

Literatura 1929. okt. (10. szám)

Laskóczy Lajos MDK

miskolci festő

Halm Leszih, 258, 266, 268, 269, 311 l.

63. Laskod

~~Kabolcsom~~

Petneháratol 2 km

vasut van, ut nincs

10.004

Ref. templom

XIX. szabli

jelentéktelen

épület

Nyirsègi utam 1938

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JANUÁR

31 nap — 1. hét

2 Vasárnap	
3 Hétfő	
4 Kedd	
5 Szerda	
6 Csütörtök	Vízkereszt
7 Péntek	
8 Szombat	

Laskod

(Szabolcs vm)

XV. században Szatmár megyéhez tartozott

Földvár a körségben és a határban

Ref. templom.

Építési ideje ismeretlen.

Borovszky; Magy. orsz. vm Szabolcs

39 l.

Laskod

(Szabdes vm.)

Kőegyhár. Emlitve

XV. A

Borovszky ... vm Szabolcs

350 l.

Laskói ref. egyház

Lukácsy Imre: A laskói ref. egyház története. Lelkészegyesület 1913. 5. sz.

Lasky Antal János

Ötvös

l.

Horvmagyötv Bécsben

7. l.

13		

Lásla Goldschmied - et

magyar mai tartja kiírt neve
László. 1401-ben -

Mihalik. Kassavárós stb. 9. l.

Lásd meg Goldschmied Laszlót

22		
23		
24		
25		
26		
	Összesen	

Megkerestetik a tekintetes magyar kir. központi állampénztár, hogy a benti összeget, a számfejtési jegyzékek és ezekhez csatolt okmányok alapján, elszámolni szíveskedjék.

A magy. kir. vallás- és közoktatási minisztérium számvevőségének II. osztálya.

Budapesten, 190..... évi ..... hó ..... n.

Kassa

Lasla Goldschmied 1401

Arch.Közl.1899. XXI. 116

Lasnick Gergely

Jazekas

Sopron

1606. jan. 16.

polgáreskü

Házi

Delhaes

2116. *Mátyás király Bé*

Balról, díszes tábori sátor e
a nála 1485 május 21-én megjele
jobbrafordult, jobbkezével olyan
beszélne, balját pedig térdén pih
prémmel szegélyezett palástja pi
döke szőke, szeme barna, bajusz
A nyakába vetett lánczon emléke
lötte az országnagyok és a h
csoportot. Jobbján, az asztalra t
a vértbe öltözött főúr válik ki. M
látszik. A küldöttségnek hármas
öten térdre ereszkedtek és öten ál
szakállu kopasz barát is van, ki k
a vezető szavaira. Jobbról a kis
helyezkedtek el. Szemközt lobog
zászlót tartó és czímerre támaszl
jain »MATIAS REX HVNGARIAE DA.
meg a czímeren holló tünik sze
városát szent István tornya uralj
zése alól jobbra: »DELHAES 881«

Vászon, méretei 530 : 308 cm.
István hagyománya 1893 augusztus
3000 K. — Átvétetett 1902 január
A hagyományt elfogadta az 1902
(340–902).

III

Hagy. 1902 -
Delhaes

MDK

Lass Ferenc József kőmives inas, kőmives legény

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

MDK.

Lassak György

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 juni.26.lap 4.

M. D. K.

LASSÁK Pál szobrász

Árvaváraljáról

1756-ban irálkozott be a bécsi Kép-Zőművészeti Akadémiára

Agghásy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 152., 232. l.

M. D. K

~~LANDHERR~~ Jakob Asztalos

Lassák Pál

~~Nobrász~~

Árvaváraljáról, 1756-ban

iratko 254 be.

lásd

Fleischer Béer. 63. l.

T. 3548.

terét a Duna szeli, a hol a hadjuk
l és a béget fogják el; az elő-
esett béget verik és kinozzák,
dnak a zsákmányon és vonulnak Eszék
foglalják el. Felirata:

SO DIE FREYHAIDUCKEN BEI TOLNA
AÑO 1599. den 22. Juny.

: A. Hie vindt die Haiducken auf
d haben den feindt angrifen és
nau.

27.3 cm.

4612.

hogy 1391-ben egy magyar lapicida, Magister Lasse da Ungaria több társával együtt résztvett a székesegyház építkezési munkálataiban.[117] A XV. században Galeazzo Maria udvarában egy magyar ágyúöntőmesterrel találkozunk, Paulus Ungarus bombarderiussal, aki talán valamely haditette révén a „Spaza-Spagna" melléknevet nyerte. Működésével és nevével 1472 május 10-én

[113] V. ö. Arch. Stor. dell' Arte. 1897. p. 273.

[114] Arch. Sforz. Cart. Est. Ba. 642.

[115] A magyarországi olasz művészvándorlás névhez kötött első adatai a XIII. századból valók. (Donato velencei ötvös, Albert és Péter lombard kőfaragók, Laurentius ötvös.)

[116] Annali della Fabbrica del Duomo di Milano. Appendice. I. 1883. p. 167—8.

[117] A milánói dóm egyik konzolalakja (Nebbia, U.: La scultura nel Duomo di Milano 1908. p. 11. No. 121.) magyar típusra emlékeztet. Miután a következő konzolra (u. o. No. 122.) turbános férfi alakja van faragva, nincs kizárva, hogy a milánói dóm valamelyik ismeretlen szobrásza különböző ethnografiai típusokat akart ábrázolni, úgy mint ez a velencei Palazzo ducale egyik oszlopfőjén látható. Míg azonban az utóbbi esetben a művész intencióit a feliratok („Ongari" stb.) világosan bizonyítják, addig a milánói szobornál puszta találgatásra vagyunk utalva.

János szolgálatában állott.

Ugyanakkor, midőn Mátyás udvarában olasz humanisták terjesztik az olasz kultúrát, megindulnak a magyarok is Itália felé, hogy kultúrájával közvetlen érintkezésbe jussanak. A magyar diákok Olaszországba vándorló csapatából Lombardiába is jutott, ahol a Galeazzo Visconti által alapított páviai egyetemnek magyar hallgatói is voltak.[112] De voltak magyarok Branda bíbornok által létesített páviai Collegio Castiglioniban is, ahol elhelyezkedésükről maga a király gondoskodott. Mátyás e teljesen modern szellemű kul-

[109] V. ö. a milánói hercegnek 1489 feb. 6-án kelt ajánlólevelét. (Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 170. p. 238. v.)

[110] Dipl. Eml. Mátyás korából. IV. 115., 130., 261. l.; Milano, Arch. Sforz. Cart. Est. Ba. 644; Reg. miss. duc. Vol. 182. p. 84. v. Ábel—Hegedüs: Analecta Nova. p. 75. Ábel, J.: Magyarországi humanisták és a dunai tudós társaság. Ak. Ért. a nyelv- és széptud. köréből. 1880. VIII. 77. l.

[111] Dipl. Eml. Mátyás korából. IV. 156., 259. l. Mon. Hung. Hist. I. oszt. XXXIX. k. 267. l.

[112] V. ö. Lancino Curti epigrammáját. Malaguzzi: La Corte ecc. IV. 1923. p. 121.

Lasse da Ungaria

lapicida

1391-ben több társával együtt a milanói dómon dolgozik.

Balnassi 93. l.

HERCEGPRIMASI URAD. KÖZPONTI HIVATALA

410/1934. szám.

T. MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

Budapest

u. p. VI. Állatkerti ut I.

Lassner Sándor

szül. Branyiczkán 1897
febr. 9. Izr. Kereszt. érettsz.
1916/17. I. első éves művész-
nőv. Templeiz T.

arczk.

Hetyésy László III. 145.

Lassotta

épitéz

XVI

l.

Patakiváróp

128-l

M.D.K.

Lassotta építész

Baldigara segédje 1588-ban a városfalak építésének irányítója.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lassotta

olasz építész Giovanni Paolo Castoneo
segédje 1595 után az egri vársfalak épí-
tésénél.

Voit Pál szk.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

394 l

Lassu L

Vayzolta
Emlékkép a Kisfaludy
Tarsaság 1866 dik
közgyűlésére. Taba m.
Rusz k.
Háranik s a Eilfold

1866. 57 l

M.D.K.

Lassus Tamás, kőműves

Egerben 1845-ben szerepel az adóösszeírásban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

13. LÁSZAI JÁNOS SÍRJA A RÓMAI S. STEFANO ROTONDÓBAN.
VIGANÒ FELVÉTELE. RÓMA.

mint apostoli gyóntató, Lászai János erdélyi főesperes.[1] Hamvai a Santo Stefano Rotondo Szent István magyar királyról elnevezett kápolnájában nyugszanak. Emlékét figurális sírtábla őrzi (13. kép). Mucetummal, karingben és biretummal

[1] BUNYITAY VINCE: Gyulafehérvári székesegyház későbbi részei. Bp., 1893. FRAKNÓI VILMOS: Magyarország egyházi és politikai kapcsolatai a római szentszékkel. Bp., 1901. II. köt. 283. l. és Katolikus Szemle 1886., 896. lap. RIEDL FRIGYES: Magyarok Rómában. Új kiadás. Bp., 1930. 33— l.

a fején, nyugszik az agg pap. Kezeit mellén egymásra teszi, feje kissé oldalt billen. A ruha függőleges redői és az ingrészek vízszintes szegélyei kiegyensúlyozott vonalrendszert alkotnak, melynek változhatatlan nyugalmába ágyazódnak bele az arc, a kézfejek organikusabban és naturálisabban kidolgozott hús-részei. Az aláomló redők és a ruhaszegélyek háromszoros horizontálisa a geometria rendszerességével és fegyelmével kereteli a halott alakját. Ez a szigorú tektonikus felfogás az archaikus görög istenszobrok időtlenségét idézné fel, ha nem utalnának az ingkar puhább redői, a kissé félrecsuklott fej, a vérerektől átjárt párnás kéz az imént kihúnyt test tűnő emberi melegére. A lényeg visszaadására szorítkozó formanyelv, kevés naturális elemmel enyhített, szigorúan felépített rendszeresség, a delfii kocsivezető nagyszerű szobrát juttatja emlékezetünkbe, s ez a stílussajátság fűzi össze az erdélyi síremlékszobrászattal is. A Lászai-síremlék mesteréről mit sem tudunk. Bizonyos, hogy a XVI. századi olasz szobrászat főáramlatából keveset merített, nem antikizál s nem is keres tudatosan reneszánsz formákat. A fali síremlék középkori stílusát újítja fel, s klasszicitása nem az antik utánzásában, hanem a fegyelmezett stílusrendszer elvében rejlik. A relief lapos domborulatai, a sűrűn alkalmazott és ékalakba összefutó ruharedők arról tanuskodnak, hogy a mű mestere ugyanabból a művészi légkörből került ki, mint a három évvel későbbről keltezett Báthori Madonna (Nemzeti Múzeum) kétségtelenül magyar művésze.

Bizonyos az is, hogy a Lászai- és az erdélyi síremlékek között szoros stilisztikai hasonlóság áll fenn. Az oklevelekből az 1520-as években több mint ötven Rómát járó magyar úrról van tudomásunk, s ezeknek nagy része erdélyi.[1] Nem lehetetlen, hogy ezek kívántak maguknak idegenben is hasonló síremléket. Feltehetjük, hogy a Lászai-síremlék Rómába szakadt magyar szobrász műve, vagy hogy az emlék figurális lapját Erdélyből szállították az örök városba, s nem ez lenne az első példa arra, hogy a reneszánsz idején magyar művészek vagy művészeti alkotások kerültek Itáliába. A kérdést végleg csak

[1] Monumenta Vaticana Hung. Series I. Tom. V. ö. Bunyitay i. m. 25. l.

13. LÁSZAI JÁNOS SÍRJA A RÓMAI S. STEFANO ROTONDÓBAN.
VIGANÒ FELVÉTELE. RÓMA.

mint apostoli gyóntató, Lászai János erdélyi főesperes.[1] Hamvai a Santo Stefano Rotondo Szent István magyar királyról elnevezett kápolnájában nyugszanak. Emlékét figurális sírtábla őrzi (13. kép). Mucetummal, karingben és biretummal

[1] BUNYITAY VINCE: Gyulafehérvári székesegyház későbbi részei. Bp., 1893. FRAKNÓI VILMOS: Magyarország egyházi és politikai kapcsolatai a római szentszékkel. Bp., 1901. II. köt. 283. l. és Katolikus Szemle 1886., 896. lap. RIEDL FRIGYES: Magyarok Rómában. Új kiadás. Bp., 1930. 33— l.

a fején, nyugszik az agg pap. Kezeit mellén egymásra teszi, feje kissé oldalt billen. A ruha függőleges redői és az ingrészek vízszintes szegélyei kiegyensúlyozott vonalrendszert alkotnak, melynek változhatatlan nyugalmába ágyazódnak bele az arc, a kézfejek organikusabban és naturálisabban kidolgozott húsrészei. Az aláomló redők és a ruhaszegélyek háromszoros horizontálisa a geometria rendszerességével és fegyelmével kereteli a halott alakját. Ez a szigorú tektonikus felfogás az archaikus görög istenszobrok időtlenségét idézné fel, ha nem utalnának az ingkar puhább redői, a kissé félrecsuklott fej, a vérerektől átjárt párnás kéz az imént kihúnyt test tűnő emberi melegére. A lényeg visszaadására szorítkozó formanyelv, kevés naturális elemmel enyhített, szigorúan felépített rendszeresség, a delfii kocsivezető nagyszerű szobrát juttatja emlékezetünkbe, s ez a stílussajátság fűzi össze az erdélyi síremlékszobrászattal is. A Lászai-síremlék mesteréről mit sem tudunk. Bizonyos, hogy a XVI. századi olasz szobrászat főáramlatából keveset merített, nem antikizál s nem is keres tudatosan reneszánsz formákat. A fali síremlék középkori stílusát újítja fel, s klasszicitása nem az antik utánzásában, hanem a fegyelmezett stílusrendszer elvében rejlik. A relief lapos domborulatai, a sűrűn alkalmazott és ékalakba összefutó ruharedők arról tanuskodnak, hogy a mű mestere ugyanabból a művészi légkörből került ki, mint a három évvel későbbről keltezett Báthori Madonna (Nemzeti Múzeum) kétségtelenül magyar művésze.

Bizonyos az is, hogy a Lászai- és az erdélyi síremlékek között szoros stilisztikai hasonlóság áll fenn. Az oklevelekből az 1520-as években több mint ötven Rómát járó magyar úrról van tudomásunk, s ezeknek nagy része erdélyi.[1] Nem lehetetlen, hogy ezek kívántak maguknak idegenben is hasonló síremléket. Feltehetjük, hogy a Lászai-síremlék Rómába szakadt magyar szobrász műve, vagy hogy az emlék figurális lapját Erdélyből szállították az örök városba, s nem ez lenne az első példa arra, hogy a reneszánsz idején magyar művészek vagy művészeti alkotások kerültek Itáliába. A kérdést végleg csak

[1] Monumenta Vaticana Hung. Series I. Tom. V. ö. Bunyitay i. m. 25. l.

LASSUS János kőmüves. Egerben 1845-ben szerepel az adóösszeirásban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Lassy Attila

Postrékompozíciója nekrapel a „Mütekem" csoport-kiállításán

Magyarság 1937 X. 12

MDK

Lassy Demeter, hevesi mestertől vesznek újból sok csempét 1560-ban.

Déshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. II. közlemény 157. old.

Az Egri Múzeum Évkönyve. II. Eger 1964

M.D.K.

Lassy Demeter, hevesi kályhástól

1560-ban nagy mennyiséců kályhát vásárolnak,

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lassy, Theodor

festő

Trenk Henrik (1818–1892) és Sigerus Emil archipei fentitől az alábbi muzeumban.

Mitteilungen aus dem Baron Brukenthalischen Museum.

XI. 1946. 19. l.

M.D.K.

Lastozi Mojzes, aurifaber

1714-ben kap polgárjogot. Tiszántúli volt.

Somogyi Árpád: Pécsi szláv ötvösök a XVII-XVIII. században és céhlevelük. 265.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

MDK

Laswicz, Peter

"figulus"

1583.~~[illegible]~~ jun. 17. Az 1582. évi országgyülés alkalmából a kamara pozsonyi palotájában végzett javitási munkákról szóló elszámolás névsorában szerepel.

324.o. 511. adat.

Kapossy János: Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és remdeletekből. III.
(Közzéteszi Bánrévi György)
Müv. Ért. 1956. V.évf. 4. sz. 318-330.o.

MDK

Lászai Edéné

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

ANTON LASSER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Sch[illegible]gön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 202.- Herr Anton Lasser
Felvétel ideje: 1801. 7. Sept.
Hová vették fel: Ofen, /Buda/. 158.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

FRANZ L A S S E R , textilfestőmester

Haupt Laden Buch.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freien Stadt Pressburg.
Név:.- 272.-Herr Franz L A S S E R
Felvétel Ideje: 1811. 19. März.
Hová vették fel: Pesth. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

FRANZ L A S S E R, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Rreyen Stadt Pressburg.
Név: 347.- Herr FRANZ L A S S E R
Felvétel ideje: 1818. 1. May.
Hová vették fel: Pesth. 161.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

LASSER FERENC, textilfestőmester

1819.-A budai céh az alája tartozó területeken élő mes terektől évi dijat szed be,sőt onnan mestert is vesz fel,mint pl.Nagykikindáról Dangl Lipótot,Lang Józsefet Hódságról és a pesti festőcsaládból származó Lasser Ferencet. 129.old.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestők első nyomai 101.old

AR ABONA. A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

ifj.LASSER FERENC, textilfestőmester

A budai és a pesti mesterek között viszálykodás volt, /1818/, a pestiek elhatározták, hogy visszatérnek a pozsonyi céhbe. Ezért fordult ifj. Lasser a pozsonyi céhhez, a mesterjog elnyerése érdekében. Ő pesti festőcsalá lád tagja volt. 129.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Lasser Joachim

vir, Pozsonyból, 1787-ben
iratkozott be.

lásd

Fleischer Béla. 63. l.

terét a Duna szeli, a hol a haj-
fel és a béget fogják el; az elő-
török parancsnokot verik és ki-
ősztozkodnak a zsákmányon és von-
pedig hegyek foglalják el. Felirata:

SO DIE FREY HAIDUCKEN BEI TOLNA
ANO 1599 den 22. Juny.

: A. Hie sindt die Haiducken auf
haben den feindt angrifen és be-

: 27.3 cm.

MDK

Josef Lasser budai aranyozó

1781. alapos restaurálási munka folyik az egész emlékművön 465 frt összköltségben

Schoen A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest múltjából. Bp. 1936. IV. k. 2-13. l.

M. D. U.

LASSER József aranyozó

Közreműködött a Zsigmond téri Szentháromság-szobor 1781-83 évi restaurálásánál

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 243. l.

Lasser József
ötvös

l.

Scholnkrisztinavárosi
5. l.

s főfelügyelő.

~~Vág folyó VI. 246.~~

Lasser, Josef

lendai aranyozó

l.

Schoen Szentháromság I.

6. l.

JOSEPH LASSER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH,-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 165 - Herr Joseph Lasser
Felvétel ideje: 1797. 11. Sept.
Hová vették fel: Psth 157.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

JOSEPH LASSER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH, teytilfestőmester

LASSIS GYÖRGY, magyar varga

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ 1:IV., 2:V. magyar varga. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

LASSIS JOSEFF, magyar varga

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. magyar varga. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

A damaszkuszi trónörökös

Három fiatalember, az új nemzedék három képviselője került hatalomra az elmúlt időszakban arab országokban: II. Abdallah király Jordániában, VI. Mohammed király Marokkóban és most Basar Asszad Szíriában. A két királyságban természetes, hogy az elhalt uralkodót fia követi, de úgy tűnik, hogy Háfez Asszad szíriai elnök is szinte magától értetődőnek tartotta, hogy halála után köztársaságában is „a családban marad” a hatalom. Ez a republikánus elveknek ugyan nemigen felel meg, de annál inkább a térség hagyományainak.

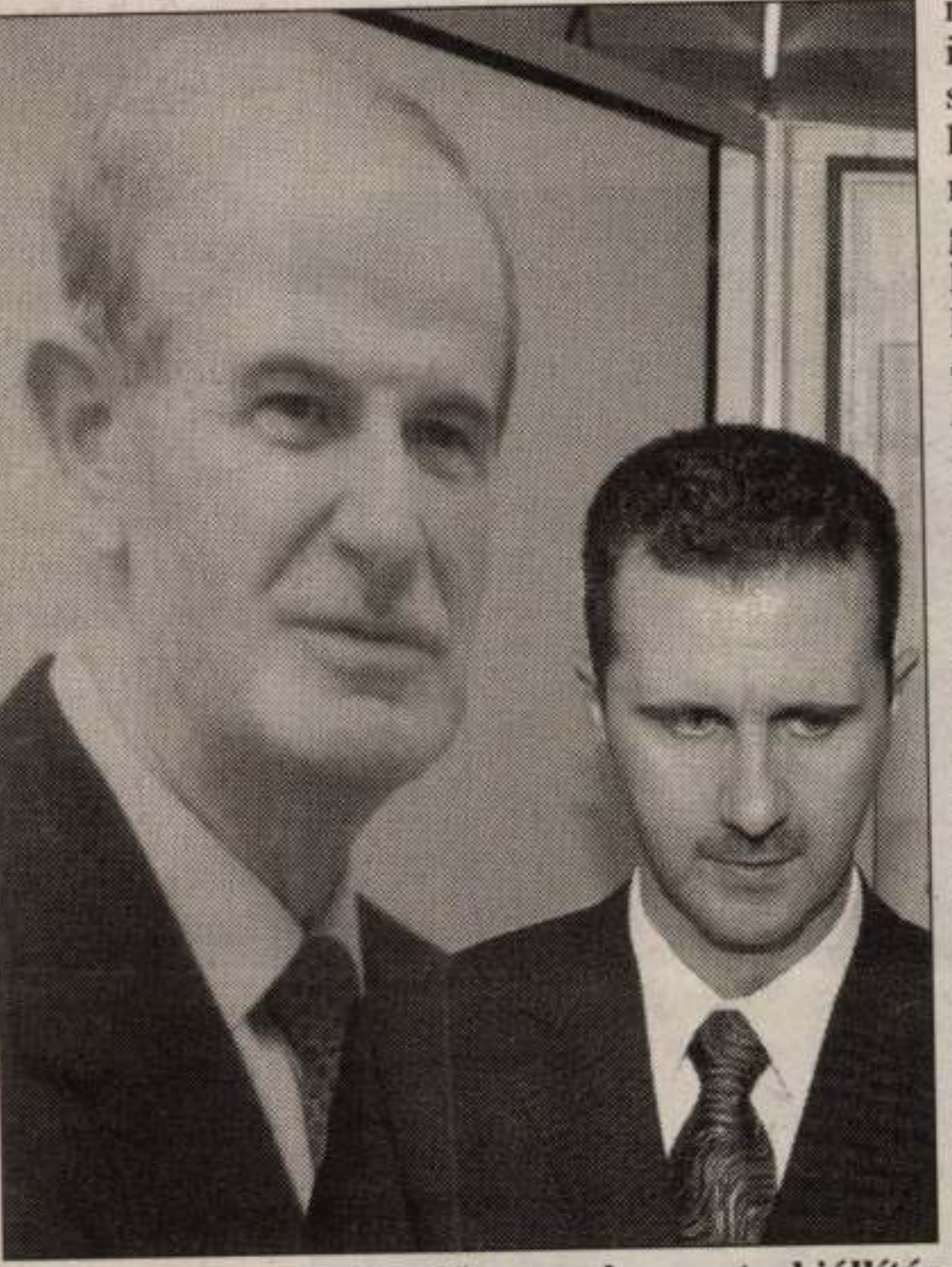
Basar apja portréja előtt egy komputerkiállítás megnyitóján

Háfez Asszad első kiválasztottja azonban nem az ifjú Basar, hanem idősebb fia, Baszal Asszad volt. Évekig egyengette Baszal útját a hatalom felé – de amikor Baszal 1994-ben autóbaleset áldozata lett, Asszad elnök első dolga volt, hogy hazarendelte Basar fiát, aki éppen orvosi tanulmányait végezte Angliában, őt jelölte ki örökösének és hatalmas erőfeszítéssel készítette elő új pályájára. Azért hatványozott erőfeszítéssel, mert 1994-ben Háfez Asszad már súlyos beteg volt. Tudta, hogy évei meg vannak számlálva, habár valószínűleg nem számított rá, hogy halála ilyen korán következik be. Ha számított volna rá, biztosan nem hagyta volna helyben a szíriai alkotmány azon pontját, amely szerint államelnökké csak az választható meg, aki betöltötte a 40. életévét. Basar Asszad 1965. szeptember 11-én született, tehát csak most lesz 35 éves. De ez sem bizonyult akadálynak Basarnak az elnökség felé vezető útján. Szíria nem olyan ország, ahol az alkotmánymódosítás hosszas egyeztetéseket, esetleg kétharmados többséget igényelne. Asszad elnök szombaton halt meg – Emile Lahud libanoni elnökkel folytatott telefonbeszélgetés közben. Halála hirtelen volt, de nem váratlan. Annyira el voltak rá készülve, hogy kesebb mint 24 órával később, a arlament már megszavazta – rmészetesen egyhangúlag – az kotmány módosítását, amely erint az államelnök minimális tkorát 35 évre szállították le.

Így tehát biztosra vehető, hogy narosan Basar Asszad lesz Szí- elnöke. Apja 1958-ban vette ségül a tanárnői képesítésű és y megbecsülésnek örvendő szír család sarját, Anissza lofot. Basar volt az Asszad aspár harmadik gyermeke. Öt el korábban született nővére, ra, két évre rá bátyja, Baszal, r után pedig két öccse, Maher Madzsad. Basar alig ötéves amikor apja már országa teljmú ura volt. A fiú látszólag mindent megengedhetett volna magának, de valójában nagyon szigorú és szinte aszketikus nevelésben részesült. Ez leginkább anyja érdeme, akinek legfőbb nevelési elve az volt, hogy „Asszad gyermekei annyit sem engedhetnek meg maguknak, mint mások”. Asszadék nem küldték gyerekeiket külföldi iskolákba, Basar a középiskolai tanulmányait a jó nevű damaszkuszi Al Hurija iskolában végezte. Az Asszad gyerekek egyetemi tanulmányaikat is Szíriában folytatták. A lány, Busra Damaszkuszban gyógyszerészi diplomát szerzett, Baszal mérnök lett, Basar orvosegyetemre járt, Maher öccse kereskedelmi szakon, Madzsar pedig elektromérnöki szakon végzett.

Damaszkuszi tanulmányai befejezése után Basar Angliában szemorvosi továbbképzésben részesült. Életének erről a fejezetéről azt sem lehet tudni pontosan, hol tartózkodott. Angliába utazva Basar a repülőtéren már névre szóló útlevelet mutatott fel, és éppúgy sorba állt, mint a többi utas. Asszad elnök óriás képeit uralkodása idején szinte minden utcasarokra kifüggesztették Szíriában; ugyanakkor családja tagjait a nagyközönség csak a legritkább alkalmakkor láthatta. Ezért Basart a repülőtéren soha nem ismerték fel, Angliában hiába vizsgálták tüzetesen az összes számba jöhető orvosi intézmények listáit, nem akadtak Basar nevére – úgy látszik tehát, hogy álnéven járt az ottani továbbképzésre. Annyi mindenesetre megállapítható, hogy Basar jól megtanult angolul, magáévá tette az európai viselkedést, művelt, udvarias fiatalember lett belőle. Ismerősei szerint jellemző rá, hogy figyelmesen hallgatja meg mások véleményét és ritkán nyilvánítja ki a sajátját.

Sok Szíria-szakértő szerint Basar nem vágyott politikai karrierre. Sőt állítólag eleinte nem is akarta teljesíteni apja utasításait, hogy hagyja abba tanulmányait és szentelje magát az utódlási előkészületeknek. Ez kevéssé valószínű, ismerve az arab családoknak – így az Asszad családnak – a családapa tekintélyét tisztelő hagyományait. Basarnak azonban – legalább egyelőre – nemigen mutatkozik meg a politikusi alkata. Halk szavú, rendkívül előzékeny és udvarias, sőt szinte a félénkségig szerény emberként mutatja be az a néhány ember, aki a közelébe férkőzhetett. Félénkségével magyarázzák azt is, hogy 35 évesen még mindig agglegény. Pedig feltételezhető, hogy aligha akad Szíriában olyan fiatal lány, aki kikosarazta volna az elnök fiát. A pletykák szerint azonban már nem sokáig marad Basar agglegény. Anyja, Anissza és nővére, Busra állítólag már megtalálták azt az alawita családot (Asszadék is az alawita kisebbséghez tartoznak), amely méltó arra, hogy arát szolgáltasson a fiatal elnöknek. A húsz-egynéhány éves, egyetemi végzettségű, szép és kedves Bahija Azhari a kiválasztott, Haleb városából. Az ara szülei már beleegyezésüket adták, Basar állítólag ugyancsak – ami többek között azt is jelzi, hogy a modern világszemlélet és a hagyomány közül nem mindig választja az előbbit.

Pedig a modernizáció Basar legfontosabb ígérete. Apjától stabil, fegyelmezett, de igen szegény és elmaradott országot örökölt. A munkanélküliség eléri a 30 százalékot, a csőd szélén álló mezőgazdaságból a városba menekülő tömegek tovább növelik a munkanélküliséget, az elmaradott infrastruktúra megnehezíti az ipar fejlesztését. Basar néhány hónappal ezelőtt azzal keltette jó hírét, hogy a katonai hírszerzés kifogásai, sőt apja fenntartásai ellenére bevezette Szíriában az internetet – még ha nagyon korlátozott formában is. Feltehetőleg az új nemzedék nyugaton szerzett műveltségű képviselőivel fogja magát körülvenni. Erre utal az utóbbi hónapokban általa végrehajtott „tisztogatás”, amelynek áldozatai kizárólag a kormányzat veteránjai voltak. Ez persze csak az első, jelképes lépés a gazdasági megújulás és a modernizáció felé, amely az életszínvonal megemelésének előfeltétele. Hosszabb-rövidebb idő után ki fog derülni, felismeri-e Basar azt is, hogy a béke nyithatja ki a kaput a már apja által is annyira óhajtott amerikai segély és gazdasági fellendülés felé vezető úthoz.

Tel-Aviv, 2000. június

Yehuda Lahav

Szíriai táncosok egy idegenforgalmi bemutatón

FOTÓK: REUTERS – KHALED AL-HARIRI

Átmeneti korlátozás jót tenne

– mondja az osztrák EU-nagykövet a munkaerőmozgásról

A munkaerő szabad áramlását illetően egy átmeneti korlátozás Magyarországnak sem válna kárára; ez legyen olyan rövid, amennyire lehetséges, de olyan hosszú, amennyire szükséges – nyilatkozta lapunknak Gregor Woschnagg, Ausztria EU-nagykövete. A diplomata elismerte, hogy ez az egyik legkényesebb téma az uniós felvételt előkészítő tárgyalásokon; ezek újabb, ötödik külügyminiszteri fordulója ma kezdődik Luxembourgban az Európai Unió és az első körös tagjelöltek, köztük Magyarország között. Az ügymenet ismerői szerint a mostani ígérkezik a tárgyalások eddigi legnehezebb szakaszának.

A 61 éves osztrák diplomata elöljáróban emlékeztetett arra, hogy Magyarország már az eddigiek során is sikeresen haladt előre, 31-ből 11 témakörben lezárták egy-egy részterület értékelését (mint például az iparpolitika, a telekommunikáció vagy a pénzügyi ellenőrzés). Ami most kerül az asztalra: a személyek szabad mozgása, a mezőgazdaság, a regionális politika, az igazságügyi és a belügyi együttműködés, valamint a költségvetési ügyek alakítása. Ezáltal sikerül megvalósítani azt a célt, hogy még a portugál elnökség idején, vagyis az idei első fél évben az összes témakörben megnyíljanak a felvételi tárgyalások dossziéi. Voltaképpen már csak az EU-szervekben történő részvétel ügye marad „bontatlan”, de ez az unió belső átalakításának, reformjának a nyomán kerül majd megállapításra.

Nehéz szakaszban

Mindenesetre a tárgyalások alapelve volt és marad, hogy „semmiről sem állapodtunk meg, amíg mindenről meg nem állapodtunk” – tette hozzá a nagykövet, aki saját tapasztalatait is alapul véve (ő is tagja volt az osztrák EU-felvételt előkészítő tárgyaló küldöttségnek) leszögezte: a most asztalra kerülő témák tekinthetők a legnehezebbeknek. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy Magyarország esetében nincs kétsége az elsők közötti felvételről. – Az önök országa mindig is az európai család része volt, s örülünk annak, ha ez a jövőre vonatkoztatva is megerősítést nyer – jelentette ki. Kifejtette, hogy az unió bővítése nemcsak gazdasági kérdés, az európai biztonság erősítését is célozza. Ahogy az EU alapítói közül a németeknek és a franciáknak sikerült felülemelkedniük korábbi ellentéteiken, Európa egyesítésével úgy nyílik majd esély a kelet–nyugati szembenállás feloldására, a régi sérelmek eltüntetésére. Ehhez azonban szükség van és lesz olykor nehéz döntések meghozatalára, az egyéni érdekekről történő kölcsönös lemondásokra, kompromisszumokra – tette hozzá.

A munkaerő szabad áramlásával kapcsolatos nyugati, nem utolsósorban osztrák aggodalmakra vonatkozó kérdésünkre Gregor Woschnagg kifejtette: ez valóban az egyik legkényesebb téma az EU és Magyarország között folyó tárgyalásokon. Éppen emiatt kérte fel az unió a magyar felet, hogy készítsen felmérést arról, milyen mozgásra számít EU-belépését követően a határon át, ideértve a napi vagy heti ingázó munkavállalókat is. A nagykövet szerint a probléma kétélű, a határ légiesülése negatívan hathat a magyar munkaerőpiacra is, a fejlettebb tagállamok jobb bérajánlataikkal elszívhatnak jól képzett szakembereket, számítógép-programozókat, másokat. – Vagyis egy átmeneti korlátozás nemcsak az EU-nak, de Magyarországnak sem válna a kárára – vélekedett a diplomata. Kifejtette, hogy egy ilyen jellegű intézkedésnek az időtartama legyen „olyan rövid, amennyire lehetséges, de olyan hosszú, amennyire szükséges”. Megjegyezte, hogy Budapest ebben az ügyben eddig nem kért átmeneti könnyítést (a magyar fél a munkaerő teljes szabad mozgására törekszik a csatlakozás pillanatától – *A szerk.*), az EU pedig megvárja a magyar felmérés adatait; addig felesleges a spekuláció dátumokról és időtartamokról.

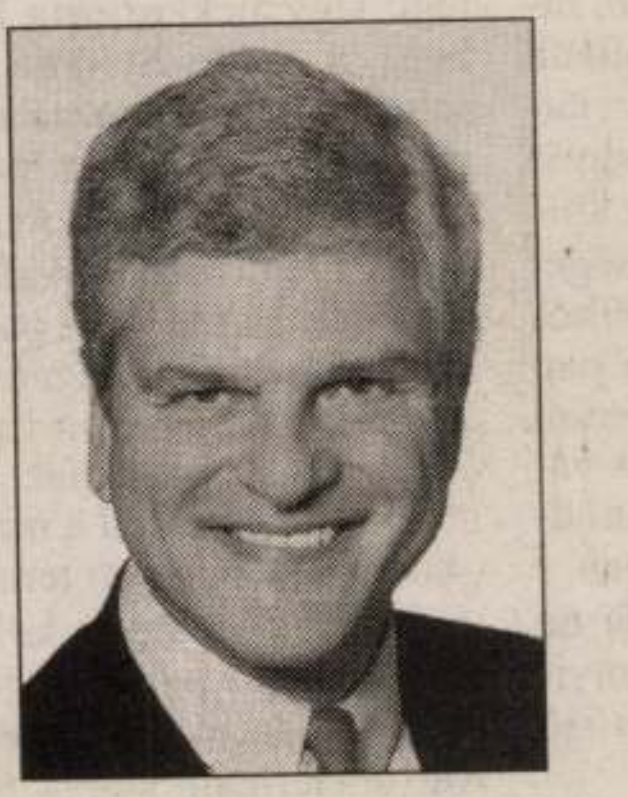

DR. GREGOR WOSCHNAGG

1939-ben született Bernben
1960–65 között jogi tanulmányokat folytatott Bécsben, Grenobleban és Cambridge-ben
1966-tól dolgozik az osztrák külügyminisztériumban
1975–81-ben a sajtófőosztály vezetője
1987–96-ban az EU-felvételi tárgyalásokat folytató osztrák küldöttség helyettes vezetője
1999 szeptemberétől Ausztria állandó képviselője az EU-ban

1256 km-es határ

A budapesti érvek között helye lehet annak a ténynek is, hogy a magyar munkaerő nem különösebben mobil, hiszen a keleti országrészekből sok szakember még Győrig sem hajlandó elmenni (ahol pedig foglalkoztatni tudnák), nemhogy Nyugatra, ahová a szakismeretek mellett nyelvet is tudni kell – értett egyet közbevetésünkkel Woschnagg.

Az Európai Unió a közelmúltban arra kérte fel a bécsi kormányt, hogy foglalja össze véleményét a keleti bővítés várható következményeiről, mindenekelőtt a határok megnyílása, az emberek szabad áramlása, a munkaerő-vándorlás szempontjai alapján. A nagykövet elmondta, hogy az anyag komoly tudományos források bevonásával elkészült, és átadták Brüsszelben az Európai Bizottság és a többi 14 tagállam képviselőinek. Az osztrák diplomata által rendelkezésünkre bocsátott dokumentum egyebek mellett kifejti, hogy a bizottság korábbi megállapítása, miszerint „az új tagok felvétele nem jelent korlátlan migrációs növekedést, csak korlátozott hatást gyakorolhat az EU munkaerőpiacára”, egészében véve helytálló ugyan, de egyes jelenlegi tagokra eltérő lehet a hatása. Az elaborátum emlékeztet arra, hogy Ausztriának 1256 kilométeres közös határa van a jelöltekkel, amelyekkel ár- és bérviszonyai jelentős mértékben eltérnek.

Népszavazás?

Woschnagg megemlítette, hogy a bővítés gondolatának népszerűsítésére szükség van mind a tagországokban, mind a tagjelöltek körében. Erre a célra az EU vezetősége 150 millió eurót tartalékolt, amelyet egy információs kampány céljaira szándékoznak fordítani.

Végül Ausztriának az uniós szankciók miatti speciális helyzetére és ennek az új tagok felvételére várható esetleges negatív hatására vonatkozó kérdésünkre reagálva Gregor Woschnagg azt válaszolta, hogy országában olyan pártok működnek, amelyek magukévá tették a bővítés gondolatát. Az osztrák belépést a Zöldek és a Szabadságpárt annak idején valóban nem kívánták, ám mára mindketten megváltoztatták álláspontjukat. Sőt a Szabadságpárt – a koalíció tagjaként – kormánynyilatkozatban is kifejezte egyetértését az EU-val és bővítésével.

Ami az Ausztria Európai Unióban maradásával kapcsolatos népszavazásra vonatkozó bécsi elképzelést illeti (ennek gondolatát a közelmúltban vetették fel szabadságpárti, majd kormánykörökben), kérdésünkre az osztrák EU-nagykövet úgy fogalmazott, hogy ez a szövetségi kormány intézkedéssorozatának utolsó elemeként jöhet számításba, ám ha előzőleg sikerül megoldani a jelenleg érvényben lévő kétoldalú szankciók ügyét, akkor a lakosság véleményének kikérése is feleslegessé válik.

Farkas József György

Calgon

nyereményjáték

A Calgon „Vízkeménység Teszt“ nyereményjáték nyertesei:

1. Békefi Kálmán, Tatabánya
2. Blaumann Zoltán, Székesfehérvár
3. Dr. Bogdányi Katalin, Budapest
4. Bokorné Szeghalmi Ágnes, Vác
5. Kovács Annamária, Budapest
6. Róka Béláné, Budapest
7. Siklósiné Bartha Barbara, Szentendre
8. Szekendiné Kovács Éva, Győr
9. Szeilerné Major Tímea, Bonyhád
10. Szemenyei Kálmánné, Bana

Gratulálunk a nyerteseknek! Nyereményük 1-1 db mosogatógép.

LÁSZAI JÁNOS ÉPÍTÉSZ

Csata a római Santo Stefano Rotondóért

Csorba László lát esélyt a vita rendezésére az Örök Város legmagyarabb templomának német egyházi kezelőivel

„Három gyűrűjének bármely pontjáról nézve fokozatosan nő a fény a közepébe helyezett oltár felé. Oda kalauzolja a tekintetet a dob kizárólagos fényforrása... őt éri minden ablakból egyformán déli harangszóra a fény."

A magyar vándor, aki Cs. Szabó László meghatóan szép könyve, a Római muzsika alapján keresi fel az Örök Városban, a Kerek Szent István (Santo Stefano Rotondo) templomban Erdély fiának, az „örök alvó" Lászai Jánosnak a sírkövét, némi meglepődéssel tapasztalhatja, hogy a dolgok kissé megváltoztak azóta, hogy a nagy esszéíró a fenti sorokat papírra vetette. Az angyali festő, Fra Angelico mintegy hat évtizeddel korábbi sírlapjára emlékeztető faragott kőlapot ma nem eredeti helyén, az oltár mögötti padlócikkelyben találjuk, hanem a bazilika belső terébe lépve mindjárt jobb oldalon, fakeretre téve, kötélkordonnal szépen elkerítve. A megkülönböztetett figyelmet meg is érdemli a magyar középkor legjelentősebb római emléke, hiszen sokan voltak és vannak, akik miatta – az 1523-ban elhunyt gyulafehérvári kanonok, a Szent Péter-bazilika magyar gyóntatója kedvéért – keresik fel a körtemplomot. A méltóságot és szépséget reneszánsz harmóniában egyesítő sírkövet olvasva a látogató, a humanista pap maga szerezte sírversének finom metrumától vezetve az örök Róma, a városok anyja egyedülálló szerepén tűnődhet: „Utas, lásd, itt pihen római sírban, / ki jeges Duna partján született, / de ne csodálkozz, Te is jól tudod, / mindannyiunk örök hazája Róma" – Ferencz Győző fordítása).

XIII. Gergely döntése

A sírlapra és gazdájára a nagyközönség figyelmét az irodalomtörténész Riedl Frigyes hívta fel jó száz esztendővel ezelőtt írt remek esszékönyve, a Magyarok Rómában lapjain. Az ő nyomán fedezték fel újra a Rómát járó magyarok Szent István-körtemplomát, és vették fel majdhogynem kötelező zarándokprogramként – nemcsak a keresztény múltnak, hanem a nemzeti emléknek szóló áhítattal – a Lászai-sír meglátogatását.

A nevezetes hét domb egyikén, a Monte Celio vállán emelt templom más magyar emlékeket is őriz. Egyöntetű a vélemény, hogy az Örök Városban igen ritka kerek templomok közül ez az V. századi ókeresztény bazilika a legszebb, amely nagy valószínűséggel a „Mennyei Jeruzsálem" gondolatától ihletve a jeruzsálemi Szentsír-templom idealizált mintájára épült. A háromgyűrűsre tervezett, de egészében csak a második gyűrűsoron beépített templomot 483-ban szentelték fel Szent István első vértanú tiszteletére, akinek holttestét 451-ben találták meg Jeruzsálem mellett, és ekkoriban terjedt el a keresztény Nyugaton is a kultusza. Csaknem ezer évvel később, 1454-ben V. Miklós pápa a templomot az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendre, a pálosokra bízta, akiknek jeles tehetségekkel megáldott elöljárója, Kapusi Bálint kolostort építtetett a templom mellé. (Ennek belső udvarán szép magyar emlék a kútépítmény falán II. Ulászló király címere.) A fél évszázados gyarapodásra azonban szomorú esztendők jöttek: a három részre szakadt ország hányattatásai, továbbá a reformáció hatására megszűnt a pálos utánpótlás, és amikor 1575-ben a tettvágytól fűtött magyar jezsuita, Szántó (Arator) István Rómába érkezett, a dalmát, flandriai és olasz szerzetesek között csupán egyetlen magyar aggastyánt talált a kolostorban. Szántó – rengeteg viszontagság után, melyeket a jeles püspök-történész, Fraknói Vilmos kutatásaiból ismerünk – egy magyar papnevelő intézet (Collegium Hungaricum) céljára szerezte meg a templomot, de mivel továbbra sem jött elegendő növendék a távoli, száz sebből vérző hazából, el kellett fogadnia, hogy XIII. Gergely pápa 1580-ban a magyar intézményt egyesítette az 1552-ben még Loyolai Szent Ignác alapította német kollégiummal. Ez a döntés – amely megváltoztatta a papnevelde nevét, és előírta, hogy 100 német növendékre 12 magyar jusson – maradandónak bizonyult, és a mai napig a Collegium Germanicum et Hungaricum látja el a Santo Stefano Rotondo liturgikus kezelését.

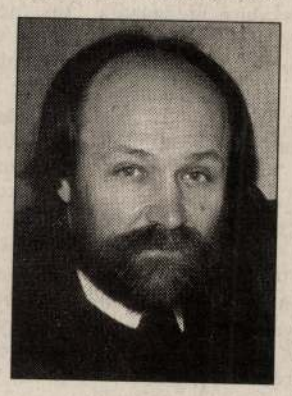

Csorba László: A mostani az első modern kori hivatalos magyar áldozatvállalás.

Bár a kollégiumban nyilván német túlsúly érvényesült, ez nem jelentette a bazilika magyar emlékeinek elhanyagolását, hiszen az ekkori munkálatok során került a szentélykorlát belső felére az a ma is jó állapotban lévő nevezetes kép, amely összeköti a protomártír alakját Szent István magyar királyéval. A jelenet csupán a Hartvik győri püspöktől származó István-legendában maradt fenn, amelyet nem ismerhettek Itáliában, így csakis valamelyik honfitársunk mesélhette el a festőnek, Pomarancionak, miszerint Géza fejedelem feleségének, Saroltnak álmában megjelent az első vértanú, és megjövendölte a szent király születését. Újabb magyar emlékkel gyarapodott a templom 1776-ban, amikor VI. Pius pápa nemcsak azt rendelte el, hogy – a Szent Péter-bazilika ekkoriban emelt sekrestyéjének helyet csinálandó – bontsák le az egykor Szent István alapította, omladozófélben lévő zarándokházat a Vatikán tőszomszédságában. Ugyanekkor arra is utasítást adott, hogy a Santo Stefano Rotondóhoz viszont építsenek hozzá egy újabb kápolnát, ahol a magyar papnövendékek a szent király ünnepét megülhetik. (A kápolna mennyezetén valóban ott az erre utaló felirat.) Mivel a pápai bulla az egykori zarándokház és temploma funkcióit a kerek Szent István-bazilikára ruházta át, ez az alapja annak a vélekedésnek, hogy utóbbi ezáltal a magyarok mintegy „hivatalos" nemzeti templomává vált.

A német–magyar kollégium egykori növendékei – például a jeles egyházi író, Tóth K. János – visszaemlékezései szerint a Germanicum a modern időkben sem hanyagolta el a magyar vonatkozások ébrentartását, őrzését. Bizonyára hasonló megfontolásokból kapta XII. Pius pápától Mindszenty József esztergomi érsek, történelmünk utolsó hercegprímása is „tituláris" templomának éppen ezt a bazilikát. A tituláris bíborosok komoly adományokkal szokták segíteni címtemplomuk fenntartását, Mindszenty utódának, Lékai László prímásnak azonban a szocialista Magyarországról erre nemigen volt módja, így nem választhatta a teljes restaurálás előtt álló Rotondót. A bazilika címzetes bíborosa jelenleg Friedrich Wetter müncheni érsek.

A Rómában élő magyarok körében jó ideje beszédtéma, hogy egyes jelek szerint a Germanicum német vezetése magának akarja kisajátítani az őskeresztény templomot, és a magyarokat ki akarja onnan szorítani a Szent Péter-bazilika altemplomában 1978-ban felszentelt Magyarok Nagyasszonya mellékkápolnába. Aggodalmuk bizonyságát látják abban a tényben, hogy Lászai János síremlékét az elmúlt évtizedben kétszer is elmozdították évszázados helyéről. Először 1989-ben Sárközy Péter professzornak, a két évtizede Rómában dolgozó egyetemi tanárnak tűnt fel, hogy a Rotondóban dolgozó német régészek eltávolították a követ, és akkoriban az a hír járta, hogy az új padlózat elkészültekor sem akarják visszahelyezni, hanem a fentebb említett, Szent István királynak szentelt – a templom egyéb értékeihez képest szerényebb kvalitású – magyar kápolnába akarják átvinni. Pedig a sírkőlapot ott illenék hagyni, ahová eredetileg tették, az oltárkerítés hátsó bejáratához, talán nem véletlenül Pomarancio – már szintén említett – azon freskójához közel, amely a szent király születéséről szóló jövendölést ábrázolja. A sírkövet – nem utolsósorban az Olaszországi Hungarológiai Központ közel egy évtizedes erőfeszítéseinek eredményeként – 1997 júliusában visszahelyezték a templom közepére, ám három hónappal később – a professzor úgy tudja, az olasz műemlékvédelmi hatóságok megkérdezése nélkül – újra eltávolították.

Vajon a magyar állam megtett-e mindent a legmagyarabb római templom minket érdeklő emlékeinek méltó őrzéséért, vagy – mint Sárközy professzor sejteti – kapitulálni készülünk a német–magyar „templomcsatában"? Csorba László, a Római Magyar Akadémia tudományos igazgatója, aki egyháztörténeti kutatásokkal is foglalkozik, ugyancsak szívügyének tekinti a Santo Stefano Rotondo ügyét, mi több, ez hivatali kötelessége is, lévén az intézet egyik feladata az olaszországi magyar emlékek nyilvántartása, gondozása. „Bár helyénvaló a figyelem és a készenlét – kezdi a helyzet ismertetését a tudományos igazgató –, jelenleg nemhogy nincs szó »csatáról«, de kifejezetten jók az esélyei egy olyan rendezési terv kidolgozásának, amely véglegesen és minden érdekelt számára megnyugtató módon rendezi a magyar emlékek ügyét. A Germanicum korábbi vezetésének álláspontjáról nem tudok nyilatkozni, de a jelenlegi rektor, Gerwin Komma SJ professzor úr több ízben is nyomatékosan biztosított arról, hogy bár nem fogadhatja el hivatalosan a »magyarok nemzeti temploma« minősítést – noha a római telefonkönyv még az 1990-es évek közepén is ezt a formulát használta –, mert a bazilika immár 420 éve a kollégium kezelésében van, magától értetődő kötelességének tekinti elősegíteni a templomban található magyar emlékek megfelelő karbantartását, a magyar fél kívánságait respektáló, méltó őrzését. Azt is jelezte, hogy valóban felvetődött az a javaslat, miszerint az új padlózat elkészítésekor a Lászai-sírkövet nem kellene visszatenni korábbi helyére (amely alatt egyébként, miként azt a régészeti feltárás bizonyította, soha nem volt csontokkal teli, valódi sír), mert a liturgikus használat során zavarná a templom közepén található szentély megközelítését.

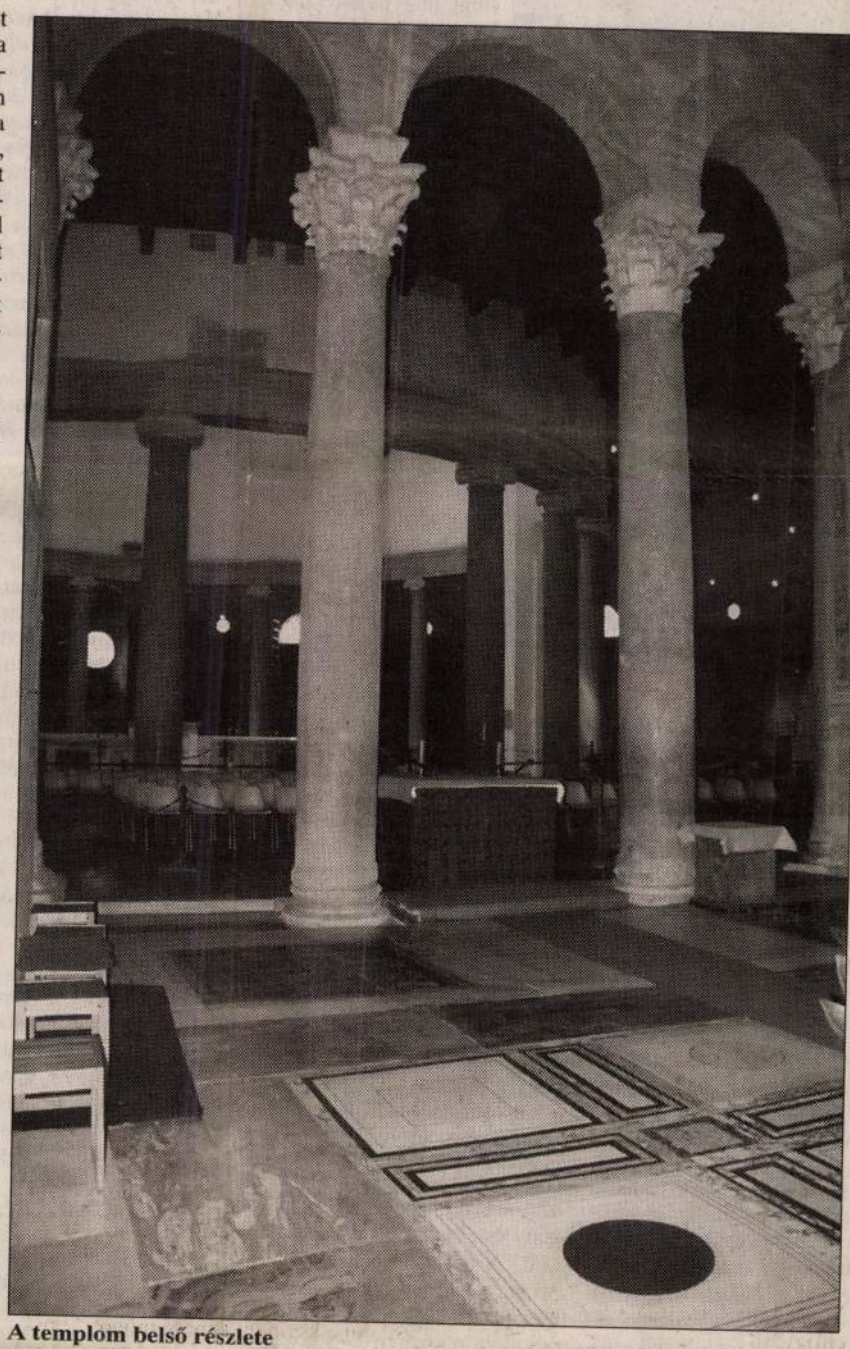

A templom belső részlete

A Lászai-sírkő. „Kerüljön vissza eredeti helyére, a járószintbe besüllyesztve"

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Szerencsés fordulat

Ő egyébként a legfontosabb feladatnak, a régészeti munkálatok tavalyi lezárását követően, a végleges padlózat elkészíttetését tekinti. Ennek lehetővé kell tennie a Hugo Brandenburg professzor vezette német régészek által feltárt igazi szenzáció, egy Mithrász-szentély bemutatását (amely a jelenlegi templomszint alatt fekszik), és ugyanakkor több száz fősre tervezett egyházi rendezvények közönségének, a terhelését is el kell bírnia. (A német régészek terepmunkájához a Soros Alapítvány által támogatott magyar építészettörténész-gyakornokok is értékes segítséget nyújtottak.)

A rektor úr álláspontja korrekt és nyitott a párbeszédre – folytatja Csorba László. – A mi javaslatunk az, hogy amikor ez a végleges padlózat elkészül, a Lászai-sírkő kerüljön vissza eredeti helyére, a járószintbe besüllyesztve, ám immár üveg-acéltok védje a károsodástól. Így nem zavarná a liturgiával kapcsolatos mozgást (nyugodtan rá lehetne lépni az üvegfelületre), megtartaná a templomon belül eredeti, a magyar irodalomtörténetben is nyilvántartott helyét, és ugyanakkor megkapná a kiemelt jelentőségű műtárgyat megillető technikai védelmet. A párbeszédet jelentős mértékben segíti, hogy abban részt vesz Tar Pál nagykövet úr, a Szentszék melletti diplomáciai képviseletünk vezetője, aki amennyire tapintatos, épp annyira célirányos módon segíti a konszenzus kialakulását. Az ügyek talán legszerencsésebb fordulata azonban mindenképpen az, hogy korábbi kulturális miniszterünk, Hámori József úr 1999. novemberi római látogatásakor felajánlotta, hogy a magyar állam fedezi a Szent István királynak szentelt kápolna restaurálási költségeinek felét (az ígéretet a jelenlegi minisztériumi vezetés is mindenben állja). Aligha véletlen, hogy ezt a felajánlást követően ült össze végre a bazilika általános rendezési tervével foglalkozó minisztériumi csúcsbizottság, és minden korábbinál komolyabb a remény, hogy a nagy restaurálás évtizedek óta függő ügye végre elmozdul a holtpontról. A magyar fél mindenesetre még az idén el kívánja végeztetni a magyar kápolna helyreállítását, melynek terveibe belefoglalja a bazilika összes magyar emlékének végső elhelyezésével kapcsolatos álláspontját. Szerencsés pillanat a mienk – zárja a beszámolót a tudományos igazgató –, hiszen magyar hivatalos áldozatvállalásra ez az első példa a Kerek Szent István-templom és a magyarság kapcsolatának modern kori történetében, így minden korábbinál nagyobb súllyal esik latba a szavunk."

Lappangó értékek

A munkálatok során vajon felbukkanhatnak-e esetleg újabb magyar érdekességek? – kérdeztem meg búcsúzóul a történész-igazgatót. „Nos, eddig ismeretlen mozzanat előkerülése nemigen valószínű – pillant körbe a bazilika egyedülállóan impozáns belső terén Csorba László –, de már ismert, ám jelenleg lappangó emlékekre bizonyára rátalálhatunk még. Tudjuk például, hogy a régészeti-restaurálási munkálatok elején, valószínűleg az 1960-as években elszállították a magyar kápolna számos berendezési tárgyát, így például a Szent Istvánt ábrázoló oltárképet; ennek valahol meg kell lennie, bár jelenleg senki nem tud róla semmit. Hasonló, ám sokkal jelentősebb lelettel azonban magamnak is sikerült gyarapítanom magyar emlékeink számát – kezd bele egy valódi szenzáció elbeszélésébe a tudományos igazgató. – A bazilika irodalmából jól ismert annak a három sírkőnek a leírása, amelyek a templomban eltemetett magyar pálosok maradványait fedték, de hollétükről még a majd két évtizede itt dolgozó német régészeknek sem volt tudomásuk. Engem azonban nem hagyott nyugodni a téma, belekezdtem az irodalom és a helyszín módszeres tanulmányozásába, és meg is lett az eredménye. A templom kőtárában, a szétszedett oltármaradványok között, amelyek eddig nem keltettek érdeklődést, sikerült azonosítanom a háromból két sírkövet, és komoly a remény a harmadik előkerülésére is. Közülük a legértékesebb és a legérdekesebb azé az Istvánfia Kelemené, aki 1495-ben bekövetkezett haláláig a Szent Péter-bazilikában volt magyar gyóntató, és akinek ügyében Mátyás király több ízben levelezett VIII. Ince pápával. Bár a kövön nincs olyan szép faragvány, mint Lászai Jánosén, jelentősége tényleg csak ez utóbbihoz mérhető. Ha a magyar emlékek végső elrendezésekor méltó helyre kerül, a magyar látogatók újra olvashatják majd a rávésett bibliai idézetet: »Tudom, hogy Megváltóm él, és föltámadok az utolsó napon: megújulnak csontjaim, és testemben látom meg Istenemet.« A sírkőlapokat megfelelő magyarázatokkal látjuk el, amelyek arra is utalnak majd, hogy egykor Rómába szakadt honfitársaink csontjai ma is ott nyugszanak a bazilika földjében."

A Santo Stefano Rotondo magyar emlékeinek sorsa tehát egyelőre olyanok kezében van, akik ismerik és értik a problémákat, kellő szakértelemmel és szívvel keresik a legjobb megoldásokat, mi több, eddig lappangó, elveszettnek hitt emlékek megtalálásával még gyarapítják is a római magyar örökséget. A templom értékeinek hazai ismertetésében is komoly eredménnyel büszkélkedhet a Római Magyar Akadémia. Az Örök Városban élő hazánkfia, Cicutti Lajos majd egy évtizede vetette fel először, hogy a Lászai-sírkő élethű műmárvány másolatával meg kellene ajándékozni az erdélyi magyarság keresztény kultúrájának egyik központját, a gyulafehérvári székesegyházat, amelynek gyönyörű reneszánsz kápolnáját annak idején Lászai János építtette. A többször zátonyra futott tervet végül Csorba László tudományos igazgatónak sikerült – a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma millenniumi titkárságától kapott pályázati támogatás segítségével – megvalósítania, és a remek másolat ünnepélyes átadásával nyitották meg tavaly decemberben a magyar millenniumi határon túli rendezvényeinek sorozatát. Ez is arra figyelmezteti a Santo Stefanótól búcsúzó látogatót, hogy múltunk milyen eltéphetetlen szálakkal kötődik a keresztény kultúra fundamentumához. Urbs legmagyarabb templomában, amely a keresztény jubileum és a magyar millennium esztendejében megújulásra készen, tárt kapukkal várja a magyar zarándokokat.

Róma, 2000. június

Seres Attila

M.D.K.

Lászai János, épitész, /Lázói/

1512-ben épitett Gyulafehérvárott egy tiszta reneszánsz stilusu kápolnát. Hazánk fiának tartják. 4316.o.

Kampis Antal: A képzőmüvészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőmüvészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

M.D.K.

Laszczik András, ecri ác

nevét az 1824. évi adó-
könyv említi

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Laszgallner Oszkár

festő, építész

bő életr

lásd

Karczagmagyállam

679, 680 h.

II. Achmed:

Egész alak, kissé jobbr
vánon ül~~ve~~. Jobb kezét úg
támaszt~~ja~~ ~~Tejen~~ ~~Forgó~~ ~~turbán~~ ~~va~~
Köntösét derekán öv szorít
nek, melyben a képet szem
egy körrel. Felirata a kép

„Achm
ein ûndzwanzigster
im Jahre 169
s a jobb felső sarkon: „21

Rézmetszet, méretei a

9108.

Laszgallner Oszkár

1933 feb márc

A visegrádi Salamon-torony és alsóvár helyreállitási terve – Terverte Schulek János, kézitette fenti.

Klebelsberg emlékkiáll Múcsarnok

kötvény között oszlik meg. A nyere-
gős, négy darab 750.000 pengős és tizen-
kerül sorsolásra.
hó 24. – december hó 23.-ig tart és már
reménysorsolás, amely alkalommal többek
emény is sorsolásra kerül.
200 pengő, azonban 100 pengő névértékű
vedkötvények is kibocsátásra kerülnek.
könnyítése céljából legalább 2000 pengő
etén, a jegyzett kötvényeknek fedezetül
ek 50%-a erejéig, 1943. december 31.-ig
ztendő előlegkölcsönnel állunk rendel-
caléktól mentesen, a Magyar Nemzeti Bank
meghaladóan, ezidőszerint tehát 5%-ban

t mutatkozó igen nagy érdeklődésre,
alapján hozzánk mielőbb eljuttatni.
hogy jegyzését a rendelkezésre álló
gfelelően leszállítsuk.

Teljes tisztelettel

APEST SZÉKESFŐVÁROSI KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Laszgallner Oszkár

Takács Menyhét arc-
képe
a jászóvári premontrei
monostorban a perjel
kis szalonjában

Láttam 1941. V. 25.

Laszgallner Oszkár

a műegyetem rajzi tanszékén 30 éve működik.
Horthy Miklós kormányzó, Gömbös Gyula, Apponyi Albert arcképeit festette.
Életképei közül kiválnak: Uzsonna utan, Parti lombok alatt, Elmulás.
A rimaszombati sk. templom oltárkeje. Benczúr Gyula anyja a Laszgallner családból származott. Kiváló modellépítő. Irodalmi műve „Gyakorlati perspektíva.

Művész Kurír
1938. 1–2. sz. 14. l.

Laszgallner Oszkár

lásd

Nemesvári 83. l.

Das Kloster dos Jeronym

Fig. 1. Friesband an der Südfront der Kirche.

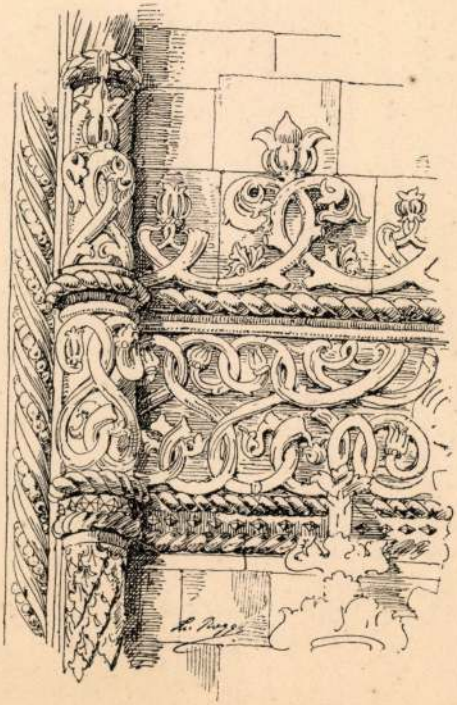

Laszgallner Oszkár

építészmérnök Budapest

Kilépett a Budapesti

Műegyetemi Kamarából.

MMÉE Kötl

1931. 322 l

—

36 a.-l Schnorr von Carolsfeld, Julius
(Német Pestő, 1794–1872): A Hiszekegy
ágazatai: Papír, ceruza, 60×85 cm.
12 db.

Cerevich: PA, 256.l.

Laszgallner Oszkár

építészmérnök

Budafok

Tagja lett a Bpesti Mérnöki Kamarának -

MMÉE Közl

1931. 20 l.

Laszgallner Ostrát

arck. repr.

Lex Magyars

45-töl.

Beschreibende Darstellung

der älteren

Bau- und Kunstdenkmäler

der

Provinz Sachsen

und angrenzender Gebiete.

Herausgegeben

von der

Historischen Commission der Provinz Sachsen.

Laszgallner Oszkár

Az egyetemi templom
Mózeke
c. képe repr.

Képzőművészek
1935. 12. l.

iottino

Laszgallner Oszkár

Mérnöki és építész

ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Laszgallner Oszkár, okl. építész és
tanár, a rajzi és tervezési tanszéken. Bu

Löw
a műszaki
Binde
rk. tanár,
technológi

beosztott Érzépítk.
tanár -

Programmja, A m.
kir. József nádor
műszaki és gazdaságtud-
egyetem — az 1937/38.
tanév elsőfélévére. 79 l.

Laszgallner Oszkár

Címadományozás. *Laszgallner* Oszkár szolgálattételre a Műegyetemre beosztott középiskolai rajztanár kartársunknak a Kormányzó Úr a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter előterjesztésére gimnáziumi igazgatói és a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

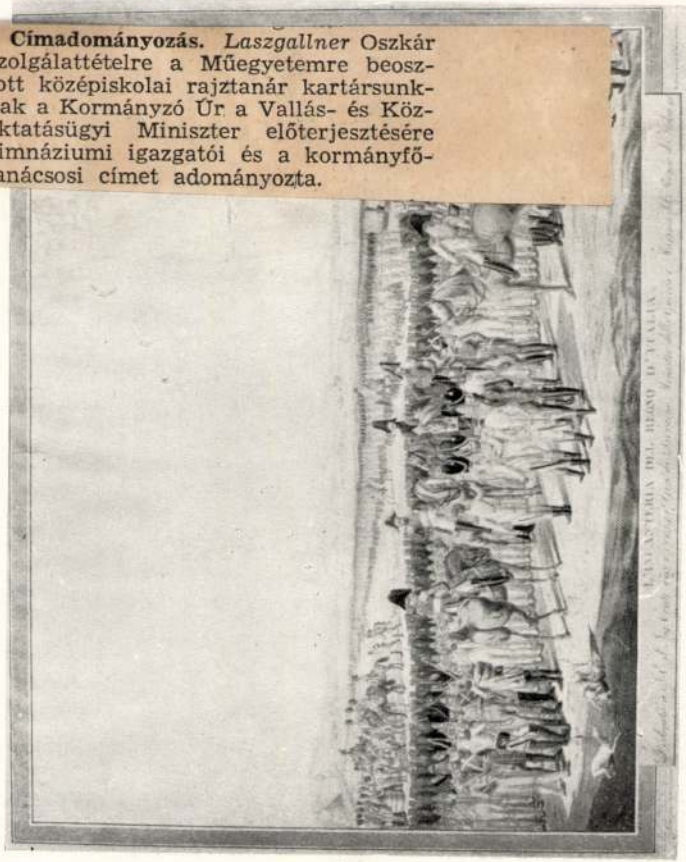

X

8. Adam, H.

Rajzoktatás. 1943. 72. l.

114. Delacroix.

3. HELYETTES TANÁROK.

Mérnöki és építészmérnöki kar.

Anderlik Előd dr., műegyetemi ny. r. tanár, a mechanikai tanszék adminisztrátora és helyettes tanára, (l. 2/a. pontnál).

Barta József dr., okl. mérnök, műszaki doktor, min. főmérnök, a „Matematikai rugalmasságtan" című tárgykör magántanára, helyettes tanár a mechanikai tanszéken. XI., Zenta-u. 1. Távbeszélő a lakáson: 258—015.

Laszgallner Oszkár, okl. építészmérnök, okl. rajztanár, beosztott középiskolai rendes tanár, helyettes tanár a szabadkézi rajzi tanszéken. Budafok, Horthy Miklós-út 71.

Liska József dr., okl. gépész- és elektromérnök, műszaki doktor, műegyetemi c. ny. rk. tanár, m. kir. kormányfőtanácsos, a villamos művek ügyeiben a M. Kir. Kúrián eljáró különbíróság ülnök-tagja, valamint az Országos Iparügyi Tanács tagja, az elektromos gépek gyártáshibáinak és üzemsérüléseinek magántanára, helyettes tanár a II. sz. elektrotechnikai tanszéken. XI., Otthon-u. 36. Távbeszélő: 155—068.

Rohringer Sándor, okl. mérnök, a vízépítéstan nyug. ny. r. tanára, a M. Kir. József Nádor Műegyetemnek az 1934/35. tanévben volt rektora, a M. Kir. József Műegyetem mérnöki és építészi osztályának az 1932/33—1933/34. tanévekben volt dékánja, volt földmívelésügyi miniszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Pestvármegyei Dunavölgy Lecsapoló és Öntöző Társulatnak az 1925—1935. években volt miniszteri biztosa, az Országos Felsőoktatási Tanács elnöki tanácsának, az Országos Természettudományi Tanácsnak, az Országos Természetvédelmi Tanácsnak, az Országos Középítési Tanácsnak, az Országos Ösztöndíjtanácsnak, az Energia-Világkonferencia Magyar Nemzeti Bizottságának, a Darányi Ignác Agrártudományos Társaságnak, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet választmányának tagja, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének tiszteleti tagja, a Vízépítési Kutatás Nemzetközi

Pr. Józsefműegy. 1938/39. II.

2/B. KARI- ÉS OSZTÁLYÜLÉSI JOGGAL FELRUHÁZOTT, TANSZÉKVEZETŐ C. NYILVÁNOS RENDKIVÜLI TANÁROK.

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

BÁNYA- ÉS KOHÓMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Romwalter Alfréd dr., okl. középiskolai és okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, egyetemi c. nyilv. rk. tanár, az oknyomozó áruismeret magántanára, intézeti tanár, a fiumei m. kir. Kiviteli Akadémia volt tanára, az elemző kémia, a kémiai technológiai és a szenek kémiájának tanára, a Bányászati és Kohászati Osztály Közleményeinek társszerkesztője, az elemző kémiai tanszék főiskolai nyilvános rendkívüli tanárává kineveztetett 1928. évi május hó 1-én; főiskolai rendes tanári címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruháztatott 1932. évi június hó 30-án; intézeti tanárrá kineveztetett 1934. évi augusztus hó 16-án; a kar, valamint az osztály ülésein tanácskozó és szavazati joggal felruháztatott 1934. évi augusztus hó 29-én (21.420/1934. IV. sz. vkm. rendelet); egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet kapott 1934. szeptember hó 3-án, az elemző vegytani tanszék vezetésével megbízatott a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar 1934. évi november hó 18-án tartott ülésén hozott határozattal. (Jóváhagyatott 24.005/1934. IV. sz. vkm. rendelettel.) Sopron, Borsmonostori-utca 4. Távbeszélő a tanszéken: 509 (11).

Esztó Péter, okl. bányamérnök, egyetemi c. nyilv. rendkívüli és intézeti tanár, a bányaműveléstan és a bányagazdaságtan tanára, a nemzetközi mélyfúró-kongresszus állandó nemzeti előkészítő bizottságának tagja. A bányaműveléstani tanszék főiskolai nyilvános rendkívüli tanárává kineveztetett 1932. évi szeptember hó 7-én, intézeti tanárrá pedig 1934. évi augusztus hó 16-án; a kar, valamint az osztály ülésein való tanácskozó és szavazati joggal felruháztatott 1934. évi augusztus hó 29-én (21.420/1934. IV. sz. vkm. rendelet); egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet kapott 1934. évi szeptember hó 3-án; a VI. fizetési osztály jellegével felruháztatott 1938. évi december hó 31-én; a bányaműveléstani tanszék vezetésével megbízatott a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar 1934. évi november hó 18-án tartott ülésén hozott határozattal (jóváhagyatott 24.005/1934. IV. sz. vkm. rendelettel). Sopron, Erzsébet-utca 9. szám. Távbeszélő a tanszéken: 509 (25).

Jean Gerard de, szül. (geb.) 1661.
Z EBÉDLŐBEN.
szon (Leinwand). 54×40 cm.

ac, 19. század (Jahrhundert).
LVÓ NŐ. Jelezve (Bezeichnet): I. L.
szon (Leinwand). 33×46 cm.

seph Francisque, (1697—1777).
JKÉP STAFFÁZZSAL.
zon (Leinwand). 33×24 cm.

ő, 18. század (Jahrhundert).
RÁGCSENDÉLET.
zon (Leinwand). 48×37 cm.

aac (?). (1621—1649).
CSMÁBAN.
(Holz). 43×39 cm.

Willem, (1624—1693).
PIHENŐ NYÁJJAL. Jelezve (Bezeichnet): W. Romeyn.

Vászon (Leinwand). 16×21 cm.

Bourguignon, Jacques (Courtois), (1621—1676).

65. KERESZTÉNYEK ÉS TÖRÖKÖK HARCA.
Vászon (Leinwand). 41×80 cm.

Bourguignon, Jacques (Courtois), (1621—1676).

66. VÁROSTROM.
Vászon (Leinwand). 41×80 cm.

Cuyp, Aelbert, (1620—1691).

102a. LEGELŐ TEHENEK.
Fa (Holz). 46×36 cm.

Daubigny, Charles, (1817—1878).

106. ERDEI TÓ.
Vászon (Leinwand). 24×32 cm.

Decker, Cornelis Gerits iránya, 17—18. század (Jahrhundert).

113a. HOLLANDI HÁZ.
Fa (Holz). 37×30 cm.

Flamand mester, 1600 körül.

143. VIRÁGCSENDÉLET MAJOMMAL.
Vászon (Leinwand). 98×65 cm.

Mint festőművész 1909-től állandóan szerepel müveivel a MŰCSARNOK és a NEMZETI SALON tárlatain. Eleinte portrait festéssel foglalkozott, melyek közül felemlitendők: Dr. TAKÁTS MENYHÉRT prelátus, főrend, életnagyságu képmása, HELING-volt belügyi államtitkár diszmagyarruhás álló alakja, s a VII. ker. főgymnásium diszterme részére készitett FERENCZ JOZSEF király nagy álló képmása /:Benczur után:/ továbbá X. PIUS pápa ülő alakja a premontrei rendház könyvtárában, stb. 1913-ban szükebb pályázat révén megbizást kapott a rimaszombati templom nagyméretü oltárképének megfestésére, melyet a Könyves Kálmán Mükiadó r.t. is reprodukált s mint mülapot hozott forgalomba. A müvészkártyák révén közismert genreképei közül felemlitendők:- UZSONNA UTÁN,- PARTI LOMBOK ALATT,- ELMULÁS-, cimü képei. Számos interieur festményei közül jelentősebbek az esküténi templom gótikus szentélyéről s az egyetemi templom belsejéről készült képei. Aquarell festményei közül kiemelendő a FELSŐMAGYARORSZÁGI MŰEMLÉKEKRŐL készült képsorozata, a KASSAI DÓM-, CSÜTÖRTÖKHELYI KÁPOLNA-, ZBORÓI RÁKÓCI KASTÉLY-, BÁRTFAI- és LŐCSEI-VÁROSHÁZAK, nagyobbméretü képei.

Épitészeknek és különféle cégeknek készitett perspektivái közül, mint nagyszabásu munkát a csepeli WEIS MANFRÉD gyártelepről szerkesztett s aquarellben megfestett madártávlatai képét kell fölemliteni.- Sok diszoklevelet, emléklapot és plakátot tervezett és festett.

Mint épitész a főváros megbizásából elkészitette a - SZABADSÁG- és KOSSUTH-szobrok kőmegrendelési rajzait,- 1925-ben a csepeli posztógyár kazánházának és igazgatói épületének épitkezéseit vezette,- 1927-ben NEW-YORK-ban a PARK-CENTRAL-HOTEL öt stylus termének belső architektonikus kiképzését tervezte - továbbá tervet készitett a SANFRABCISKOI szinház nézőterének - ornamentális - kiképzéséhez.

Tanulmányi utazásai alkalmával volt - BÉCSBEN - MÜNCHENBEN - VELENCÉBEN - FLÓRENCBEN - MILANÓBAN - PARISBAN - BERLINBEN - LONDONBAN - s egy évig tartózkodott NEW-YORK-ban.

TAGJA A - RAJZTANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK - A MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPITÉSZ EGYESÜLET-nek, a MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETÉ-nek.

LASZGALLNER OSZKÁR ÉLETRAJZI ADATAI.

1929 JAN 11.

A soproni Laszgallner családból származik, mely 1754-ben kapta nemességét MÁRIA TERÉZIÁTÓL. Atyja: Kálmán Kassán született s mint M.Á.V. főfelügyelő Szegeden halt meg. Anyja: JACOBS BERTHA /lásd gothai almanach/. Laszgallner Oszkár született TÖVIS-en 1879-ben, budapesti illetőségü,magy.állampolgár, nős. Felesége: NÁSZAI LUIZA, róm.kath. Gyermekei: ERZSÉBET s NÓRA, szintén római katholikusok.

Középiskoláit az alsó három osztály kivételével mint magántanuló végezte s közben különféle szakmáju iparosmühelyekben volt praktikáns, később épitési irodában müszaki rajzoló. Érettségit 1900-ban tett a kassai főreálban.

1902-1906-ig ösztöndijas növendék volt az orsz.képző-művészeti főiskolában, hol KÖZÉPISKOLAI RAJZTANÁRI OKLEVELET nyert. Ezenkivül már mint müegyetemi tanársegéd, a tanács engedelmével elvégezte - tanársegédi teendői mellett - az épitészi szakosztály négy évfolyamát, s megszerezte az ÉPITÉSZ OKLEVEL-et is.

Katonai kötelezettségének KASSÁN a VI.tüzérezrednél tett eleget. Háboru alatt a müegyetem előterjesztése révén a katonai szolgálat alól fel volt mentve.

Mint rajztanár 1906/7. isk.évben helyettes tanárként müködött az ág.ev.főgymnásiumban s ezzel párallel a rákospalotai WAGNER-féle magánfőgymnásiumban volt rendes tanár. 1907.szep.-től a KIR. JÓZSEF MÜEGYETEM rajzi-tanszékénél mint tanársegéd, 1922-től mint adjunktus, 1928-tól mint kinevezett középiskolai tanár, beosztott tanerőként teljesit szolgálatot. Közben 1915-től az épitész szakosztály dékánjának megbizásából külön dijazásért tanitotta az alakrajzot s az 1919/920.tanévben ugyancsak dékáni megbizás révén tanitotta a gyakorlati perspektivát is.

Mint irodalmi tényked̄ése, felemlitendő a "Müszaki Könyvkiadó r.t." kiadásában megjelent - "GYAKORLATI PERSPEKTIVA" - cimü 200 ábrával illusztrált munkája, továbbá New-York részletes ismertetésével kapcsolatban Amerika kulturális fejlődéséről irott munkája, melyből 250 vetitett képpel illusztráltan két folytatólagos előadást tartott a müegyetemen.

fordító

LASZCZIK András egri ács. A városi adókönyvek 1824. évi kötete emliti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Laszer József

ötvös

1774 Buda

„Austriacus."

Kapmagyarorszötvösök 23 l.

616.

I
290.

616. Marco Liberi.

Élt a XVII. század végén.

Jupiter és Mnemosyne.

A csillagos gömbön bal kezére támaszkodik és balra dűl az Uranos és Gaea egyesüléséből származó Mnemosyne, kit Jupiter sas képében elragad. Szőke hajába gyöngyfüzért font, bal keze alatt hangjegyfüzet fekszik, jobbját csőrével és bal lábát karmaival fogja a sas, teste körül lepel csavarodik.

Vászon, méretei 118 : 153 cm. — Mündler: XIII. 77.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: X. 38. *P. Liberi;* Jupiter und Mnemosyne. — 1844: X. 39. *P. Liberi:* Jupiter und Mnemosyne. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIII. 77. *P. Liberi:* Jupiter és Mnemosyne.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIII. 77. *P. Liberi:* Jupiter és Mnemosyne. — 1873: XIII. 77. *P. Liberi:* Jupiter

Laszgallner Oszkár

épitész és festő

lásd

Lex. Magy Fürs.

335. b. l.

OS GÁBOR K

KARDOS

KÉPKERET ÉS

BUD

VIII., Rökkszilárd

VII., Wesselényi-

V. Báthory

239 Laszgallner Oszkár: Ozsonna után.

470 Rottmann Mozart: Vásár Kairóban.

Laszgallner Oszkár

LASZGALLNER OSZKÁR

tanár, szül. Tövisen, 1879. Tanulmányait Bpesten végezte, ahol rajztanári, majd később építészi oklevelet nyert. 1909 óta szerepel a tárlatokon, 1928-tól tanársegéd a Műegyetemen. Főművei portrék, zsánerképek és akvarellek. 1927-ben New-Yorkban a Park Central Hotel öt stílus-termének belső architektonikus kiképzését tervezte, továbbá tervet készített a sanfranciscoi színház nézőterének ornamentális kiképzéséhez. Tagja a Rajztanárok Orsz. Egyesületének, a Magyar Mérnök és Építész Egyesületnek és a Magyar Képzőművészek Egyesületének.

LASZGALLNER OSCARRE

professore, architetto e scrittore, nato a Tövis, nel 1879. Studiò a Budapest, ove prese dapprima il diploma di professore di disegno, poi la laurea in architettura. Dal 1928 in poi è professore straordinario al Politecnico. Partecipa alle esposizioni dal 1909 in poi. Dipinge sopratutto ritratti, quadri a soggetto ed acquarelli. Nel 1927 progettò gli ornamenti per le cinque sale di stile interne del Park Central Hotel di New-York e i disegni ornamentali della sala del teatro di San Francisco. E' membro della Società Nazionale dei professori di disegno, della Società degli Ingegneri ed Architetti e della Società Ungherese per le Belle Arti.

Gy. Kass?

A szaktanfolyam hallgatóinak munkáiból

Szentessy Vilmos
és neje tisztelettel
tudatják, hogy

Polgár Ferdinand
és neje tisztelettel
tudatják, hogy

APOLLONIA BERTALAN

leányunk Polgár Bertalan urral folyó évi szeptember hó 2-án házasságot kötött

fiunk Szentessy Apollonia urleánnyal f. é. szeptember hó 2-án házasságot kötött

PRELLER JÁNOS

Laszgallner Oszkár

festő

Műcs. kiáll. 1911 tól
Pipics 116. l.

Nagyjeszen h.n. VI. 10.

Laszgallner Oszkár

1902/3 - 1906/7 I., 1908/9

Ferképzomfoiskévk

1071

LASZGALLNER *Oszkár*, festő, * Tövis 1879. A bpesti mintarajziskolában rajztanári oklevelet, majd építészi oklevelet szerzett. Budapesti tárlatokon 1911 óta vesz részt erős színhatású, élesen megrajzolt naturalista figurális és tájképeivel. 1927. Amerikában töltött egy évet s főleg arcképeket festett. Tanár a József-műegyetemen.

K. G. II. 13. l

Bozontos haja, szemöldöke és sze-
i szakálla barna. Ingének széles
s sötét ruhája fölött kettős lán-
zése a bal váll mellett: Than Mór

7 cm.
ya 1901: VI. 1-én (350/902. No. 12)

Laszgallner Oszkár

életrajz

irod

Csókássy 107 l.

Petrovics György

Térdig, áll és szemközt
kócsagos kucsmáját; baljában p
disziti, melynek szalagját váll
van bedugva. A háttérben fák l
sorban:

balra:
jobbra:
legalól balra:
jobbra:

Kny., mag. 29 cm.

Szn. 751-98.
345-98-117.

Laszgallner Oszkár

építész

szül. Tövis 1879

oklevelet nyert 1918

Névjegyzmüegyetem 12 l.

T. 5894.

közelében csolnak kel át, a
templomok tornyai uralkodnak,
ának. Felirata:

A. Alte Kirche és befejezése: K.

0.5 cm.

95

Laszgallner Oskár

mit - Tövis 1879 -

Thieme - Becker

22. 415. l.

871

Weirotter Franz Edmund

Falurészlet. Suite de Paysage dédié à M. Wille 6. Rt.

K. 5.

94 m. 181 sz.

Laszgallner Oszkár

Műcsarnok festő. Bpest

1911. tav. Kiáll. 426

1912. tav. Kiáll. 502

1913. tav. kiáll. 239, 492

1913–14. téli kiáll. 583, 606.

Zsolnay - féle fayenceok VI. 177.

Laszgallner Oszkár

Mučsarnok
1914. tav. kiáll. 708. 743
1915-16. téli kiáll. 355
1916-17. téli kiáll. 163
1917. tav. kiáll. 289
1917-18. téli kiáll. 175.
1918-19. téli kiáll.
1923. tav. kiáll. 700
1924. tav. kiáll. 525
1925. tav. kiáll. 470
1926. angol-magy. kiáll. 452. 467
1926. téli kiáll. 561
1927. őszi kiáll. 444.
1928. tav. kiáll. 437.
Verpeléti út 8.
1928/29. téli kiáll. 541.
1929. tav. kiáll. 441.

~~1251~~ [illegible] 16/2

Szarvas-csont, megsütött, öskori

VI. 19

Laszgallner Oszkár

festő, szül. 1879. Tövis.
A mutarajziskolában tanult
s rajztanári oklevelet szerzett.
Egy évi középiskolai tanárkodás után a ~~[illegible]~~ József mű-
egyetemen asszistensé nevez-
tek ki, hol jelenleg is – most
már építészi oklevéllel – mű-
ködik

Krück. II. 134. l.

~~Arad-gáji ásatás~~ VI. 153.

< Laszgallner Oszkár >

könyve

< > Gyakorlati perspektiva. Bp. 1919.

litografált tankönyv épitész hallgatók részére.

Budapest 1929 VI/24.

Kedves Barátom!

Lechner Jenőtől interett levél

Tudva azt hogy Te sok mindenféle építés bizottságban vezel részt s fordula meg, engedd meg hogy figyelmedet felhívjam alábbiakra.

Tudod hogy én sok mindennel foglalkoztam s foglalkozom de most legfőbb passiom a művészi modell kiaités.—

Most legutóbb az állam részére kiaitettem 3 negyzabású modelt s azonkívül egy negyméretű Madártávlati képet is a csepeli nabad Rikótóról.—

Én most mintán műtermem-
ben specialisan beisvegyak
renderhedve ily negyabb nehésu
modellek ilb kiszitésére pe-
retnék ha lehet állandóan
ilyesmivel foglalkarni.—
Arra kérnélek hogy lég oly
nives alkalom adtán illetéhes
helyeken ezt megemliteni
s ha tudomásodra jön e féle
modell kiszittetési vándék
lég nives engemet beajánlani.—
Tudomásom perint a jövő
évben negyatásu épitén kiélli-
tás rendezése van tervbe
véve, s egy véleményem pe-
rint több terv, vagy meglevő

épület modelje lesz ott kiállítva
s talán mér is halottál valamit
hogy ezt vagy azt elő pándéhozni állítani
modellben. —

Én hiszem hogy az építés
kollegák örömmel fogják tudo-
másul venni, hogy az egy néhány
bár ügyes de még is csak Iparos
modellkezitőn kívül, egy építés
és minden kéziparban gyakorlott
műcéa ember foglalkozik ezzel. —

Kérlek tehát ha tudomásod-
ra jut valami egy légy pivés
egy lapon engemet értesíteni
vagy az illitetes ekkel erőmemet
közölni. —

Szivélyesen üdvözölve
vagyok igaz hivéd

Laszgallner Bakó

Mindenkori erőmem:
Műegyetem. —

Laszgallner Oskár

Laszgallner Oszkár

Megfagyott Muzsikus
1922 42. l.
(arcképpel)

MAGYAR FILM IRODA
CZVEK GYULA
Telefon 45-5-10 BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-UTCA 7 Pikiári csekk: 35710

Müterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Felveszünk mindennemű megrendelést néma- és hangosfilmfelvételek, címfeliratok, reklám-, Trick-filmek és laboratóriumi munkák készítésére

T.

Müemlékek Országos Bizittsága,

B U D A P E S T.

Laszgallner Oskár

Laszgallner O.: Gyakorlati perspektiva (85) 8.—

< Laszgallner ... >

Laszgallner Oszkár

– mindegyetemi
rajzi szak
vezet

Megfagyott Muzsikus
1930. 82. 1831
karakatúrakkal

az egy...
rejtére.

MMÉEKözl
1941. 203. l.

HELYSÉG

Nagy-Kend.

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

Balázs István.

SZAKCSOPORT

Bútor és Fafaragás.

KOR

1904.

MÉRET

ALCSOPORT

Mepu

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZ

EGYEB ADAT

TÁRGY

Kis ajtó.—

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Kiváló tisztelettel

Wolauschék György.

Laszgallner Dzikar

mieszczeni
rajzi szak

Gród
Z

Megfagott Muzikus
1930. 82. 1831
karakatur alkal

Nagyt. Doktor Terenes ur
részére

Kiváló tisztelettel

Wolauschék György.

WOLAUSCHÉK

(Laszgallner Oszkár)

Különnyomata

( ) A rajztudás.
Bp. 1941. 6 l.

Laszgallner Oszkár

"Az egyetemi templom szószéke" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállításán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Laszgallner Oszkár

Szerepel a műcsarnok téli

Tárlatán

Est 1938 II. 6

Laszgallner Oszkár

Szerepel a Műcsarnok tél.

Kárlatán

Esti Kurir, 1938 II. 9

Laszgallner Oszkár MDK

Önarckép

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Erzsóka

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

14. BEOSZTOTT KÖZÉPISKOLAI TANÁROK.

Mérnöki és építészmérnöki kar, valamint gépész- és vegyészmérnöki kar.

Mantél Armand, középiskolai r. tanár, a francia nyelv előadója. *XI., Budafoki-út 10/a.*

Mérnöki és építészmérnöki kar.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Laszgallner Oszkár, a szabadkézi rajzi tanszéken. (L. 3. pontnál is.)

Fülep Sándor, okl. rajztanár, középiskolai r. tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. *V., Visegrádi-utca 32.*

Bán Tibor, festőművész, rajztanár, középiskolai r. tanár, tanárképzőintézeti mb. előadó, a szabadkézi rajzi tanszéken. *XI., Kende-utca 16.*

Zigány Ferenc dr., okl. középiskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, az ábrázoló geometriai tanszéken. *XI., Horthy Miklós-út 88.*

Miháltz Pál, okl. középiskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, beosztott középiskolai rendes tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. *XI., Lágymányosi-utca 17/a.*

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

GÉPÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Szücs Adolf dr., a II. sz. matematikai tanszéken. (L. 10. és 11. pontnál is.)

Löw Márton dr., okl. középiskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, beosztott áll. gimnáziumi rendes tanár, a műszaki mechanikai tanszéken. *VII., Cserhát-u. 9.*

---

15. LABORATÓRIUM-VEZETŐK.

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

GÉPÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Komondy Zoltán, okl. gépészmérnök, a műegyetemi géplaboratórium vezetője. *IV., Eskü-tér 7.* Távbeszélő: 185—266.

Richter Antal, okl. mérnök, laboratóriumvezető a műszaki mechanikai tanszéken. *XI., Nagyboldogasszony útja 87.*

VEGYÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Plank Jenő dr., az általános kémiai tanszéken. (L. 3., 10., 11. és 12. pontnál is.)

16. ADJUNKTUSOK, TANÁRSEGÉDEK, GYAKORNOKOK ÉS SZAKDÍJNOKOK.

Minthogy a minisztériumtól a jóváhagyás a programm bezártáig nem érkezett meg, azért a névsor a II. félévi programmban fog közzététetni.

17. LEKTOROK, TANÍTÓK

Lektorok

a mérnöki és építészmérnöki karon, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.

Hartmann Rudolf dr., a német nyelvre. *XI., Schweidel-u. 25.*

Honti Rezső dr., az olasz és a spanyol nyelvre. *XII., Böszörményi-út 6.*

Munkácsy Mihály, az orosz, a szerb-horvát és a tót nyelvre. *XI., Irinyi János-u. 10.*

Lawrance K. E., az angol nyelvre. *XI., Zólyomi-út 125/a.*

Tanítók

a mérnöki és építészmérnöki karon, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.

Jaschik Álmos, a betűvetés és írásművészet előadója. *V., Deák Ferenc-tér 3.*

Huber Sándor, megbízva az üvegtechnikai gyakorlatok tartásával. *XI., Horthy Miklós-út 45.*

17/a. MŰEGYETEMI TESTNEVELÉSI INTÉZET.

Igazgató: **Szabó Gusztáv dr.**, műegyetemi ny. r. tanár. (L. 2/a. pont alatt.)

Testnevelési előadó: **Szerbák Elek dr.**, I., Attila-körút 19—21. Távbeszélő: 351—434.

Testnevelési oktatók: **Magdányi Antal**, testnevelési r. tanár. XI., Bertalan-u. *22.*

v. Balogh Lajosné Kael Anna, testnevelési r. tanár. II., Fillér-u. 33.

Pálfai János, testnevelési h. tanár. XIV., Czobor-utca 88.

Zombori István, okl. testnevelő tanár. Sopron.

Vívómesterek.

Duronelly László dr. XI., Budafoki-út 20.

Liszy Ferenc. V., Markó-u. 27.

Szabó József. V., Klotild-u. 10/a.

Ökölvívómester.

Dobránszky István, II., Fő-u. 9.

<Laszgallner Oszkár>

könyve

<> Gyakorlati perspektíva. 2 bőr-kiad. Bp. 1936. 120 l.

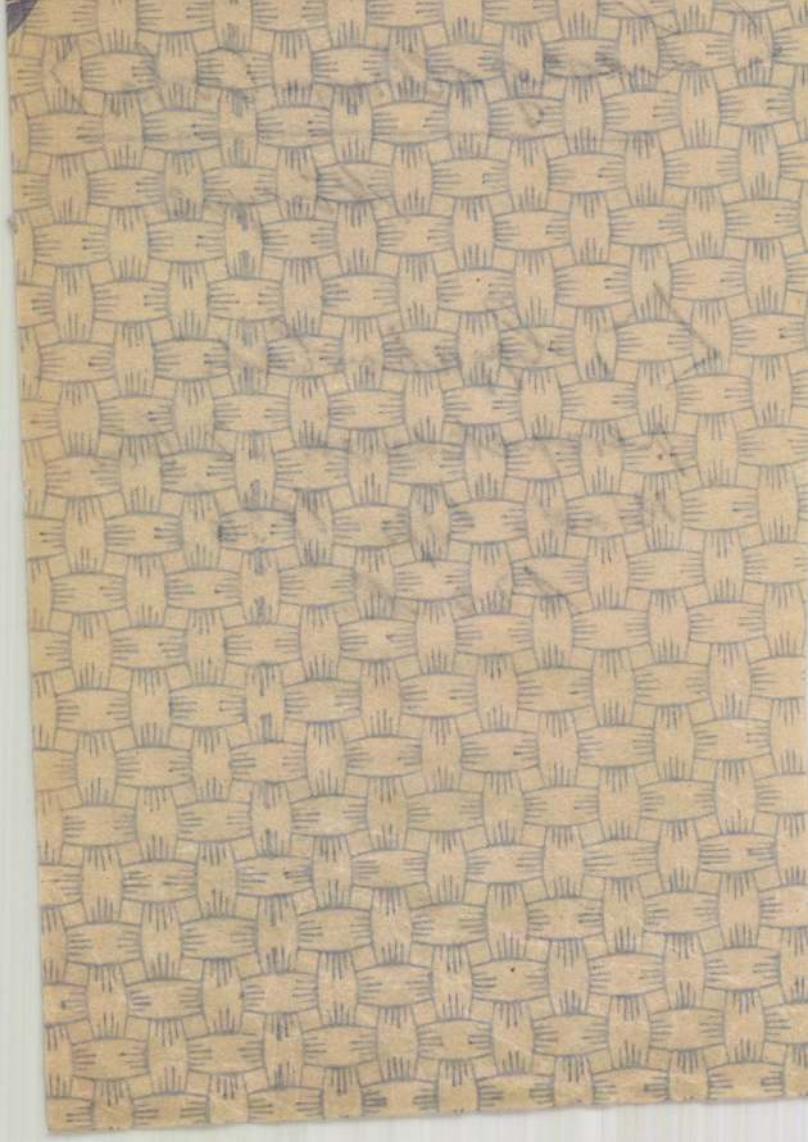

1929. jan. 15.

---LASZGALLNER OSZKÁR KIALLITASA. J ó z s e f kir. herceg védnöksége alatt a Kir. József Müegyetemen kedden délelőtt nyilt meg L a s z g a l l n e r Oszkár festőművésznek, okleveles épitésznek, a Müegyetemre beosztott középiskolai tanárnak a kiállitása. Husz évi többoldalu müvészi munkásság szép tanuságtétele ez a kiállitás, amely a müvész nemes törekvését mutatja. A kiállitáson száz alkotását mutatja be. Minden müve a tökéletes formaérzéket, a nagy tudást és az elmélyedést hirdeti. Portrék, tájképek, kompoziciók, zsánerképek, ornamentikai tervek sorakoznak egymás mellé. Finom reprodukcióban látható legszebb alkotása a rimaszombati templom 5 méter magas oltárképe. A világháboru kitörése előtt Laszgallner Oszkár megbizást kapott Felsőmagyarország történelmi emlékü és jelentőségü helyeinek megfestésére. A képeket a csehek mikor Kassára bevonultak elvették, csupán a kassai dóm és a zboraí Rákóczy kastély képe maradt meg. Ezt a két képet is kiállitották. Laszgallner Oszkár mint müegyetemi tanársegéd évtizedekig dolgozott a müegyetemen, ahol megszerezte az épitészi oklevelet s később generációkat nevelt.

A kiállitást S z i l y Kálmán rektor nyitotta meg. Megtekinthető január 20.-áig, naponta délelőtt 10-1-ig és délután 5- fél 8-ig. /MOT/E.

---

mint építész is

Szakemberek szerepe a közművelődésben; Czettler Jenő dr.: Földbirtokpolitika.

Az előadó urak felkérésünkre az egyes előadásokról megelőzőleg syllabusokat készítettek, amelyeket mi sokszorosítva kiosztottunk az előadások meghallgatására egybegyűlt hallgatóság között. Ezekből a syllabusokból is kitűnik, hogy Nyári Egyetemünk a műszaki és gazdasági tudományok fejlesztése és népszerűsítése szempontjából milyen nagyfontosságú. A Tanulmányi Bizottság már régóta a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Nyári Egyetemen megtartott előadásokat külön évkönyvbe összefoglalva, évenkint közrebocsátja. Sajnos azonban, ezideig, különösen a mai nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel, nem sikerült még e tervünk megvalósításához megteremtenünk a kellő anyagi alapokat. Ezidén azonban Nyári Egyetemünknek a Székesfőváros által kiküldött hallgatósága eléggé nem méltányolható odaadással és áldozatkészséggel gyorsírással leírta és sokszorosítógépen levonatta a megtartott előadások nagyrészét és azokat összefüggő gyüjteményes munka alakjában összefoglalta. Az ilymódon készített példányokból a Tanulmányi Bizottság rendelkezésére bocsátott meglehetősen korlá-

Papnék a piacon

Elbeszélés

Irta Móricz Zsigmond

A kisváros nagy piacán állott a kocsi, amíg a tiszteletes asszony be nem vásárolt a füszeres boltban is.

Vett két kilogram rizst, öt kilogram cukrot, két fillérért borsot, négyért fahéjat, vett lámpabelet, három konc papirt, tizenkét narancsot s öt krajcárért erős cukrot a kocsis gyerekeinek.

Összesen fizetett hét korona 46 fillért s azt mondta:

— Nahát magukhoz sem érdemes jönni, az egész megyében nincs több ilyen nyúzó, mint maguk.

A kereskedő megelégedve mosolygott a bókra s piros arccal és szívesen hajlongott hozzá.

— Hja, kérem alássan, meg kell fizetni az elegánciát.

A tiszteletes asszony lányosat perdült a sarkán, mert tudta, hogy kék fátyolán át nem látszanak a finom, szomorú ráncok, amelyek kikezdték üde, nevető arcának meleg, puha bőrét, mint tavasszal az apró erek a föld színét.

A kereskedő kijött a kasszából és az ajtóig kikísérte a tiszteletes asszonyt, aki ügyesen ült föl a kocsira s kecses bólintással fogadta a kövér kereskedő finom köszönését.

Megelégedve helyezkedett el s a kocsisnak hangosan rendelkezett, hova helyezze el a csomagot, mit egy szőke segéd hozott ki a kocsira.

A széles utca, amely a pápista templom felé igazán impozáns módon kiszélesedik, tele volt fehérgubás parasztokkal és feketeszoknyás, laposmellü asszonyokkal. Itt-ott egy-egy bámészképü, símára fésült s fényesen kukucskáló fejü parasztlány állott meg, hátán kis szőttesvászon batyuval, amelyet olyan illedelmesen viseltek, mint az emberek a hosszú csáti botokat.

András, a kocsis, már éppen meg akarta indítani a lovakat, mikor a tiszteletes asszony örömkiáltással ugrott föl.

— Terka néni, Terka néni! — kiabálta kézzel-lábbal és teljes fesztelenséggel ujjongva, sokkal lármásabban és szabadabban, mintha otthon a saját udvarán volna.

— Erzsikém, Erzsikém, — emelte magasra az aszfalton egy öreg papné az esernyőjét és mindjárt ki is tárta két karját magasra, hogy örömének kellő kifejezést adjon.

— Hova tetszik menni, Terka néni?

— Még egy kis vásárolni valóm van, Erzsikém.

— Kocsival tetszik lenni, Terka néni?

— Nem bizony, fiam, ezzel a Máté fiuval jöttem le már leitta magát, osztán Isten tudja, mikor haza.

— Tessék velem jönni.

Hát én bizony éppen arra gondoltam szívem, n is várok arra a disznóra, hanem hazamegog. Hiszen csak ez a nagy sár ne volna, de a majd leragadt a cipőm a Tisza-töltésen.

san nevetett s az arca olyan piros volt és nyes, mintha parázson pirították volna. A zét lógva villogtak ki, úgy hogy szemértartotta az esernyős kezét, mert a má ska feketefedeles kosarat cipelt.

essék sietni, tőlünk már könnyü lesz éten.

fiam, csak egy percig várj egy kis

A Műcsarnok tavaszi tárlatából

Jendrássik Jenő: Arckép

gyolcsot veszek még a gyerekeknek alsószoknyára. Egy perc alatt készen vagyok.

— Tessék csak, tessék, megvárom.

Terka néni szaporán ment előre, nagy cipői slappantak az aszfalton és a fiatal papné türelmesen ülve maradt és eleven szemekkel nézelődött a szép piaci sokadalmon.

— Ninini, — kiáltott föl nemsokára, — a cukros Pál.

— Kisztihand! — köszönt fel a szekérre a másik járdáról a szőke gyógyszerészsegéd.

— Jé, bele ne lépjen abba a nagy sárba! — kiabált rá a tiszteletes asszony. De akkorára már a kocsi mellett volt a fiatal úr, s mélyen leemelt kalappal köszönt újra.

— Kisztihand! Ez igazán nem szép, hogy így el méltóztatik bennünket mellőzni.

— Nocsak ne beszéljen!

— Mért kérem, kezit csókolom: a levegőben elfér.

— Hallottam, hogy ott járt a szomszéd faluban és be se nézett.

— Óh, könyörgöm, az nem számít, kényszerútlevéllel jártam.

— Tudom, lánynézőben. No tudja! Magában volt az utolsó bizodalmam, maga is cserben hágy.

— Kezét csókolom, ne tessék rébuszokban beszélni egy szegény patikussal.

— Házasodik? Szégyellje magát.

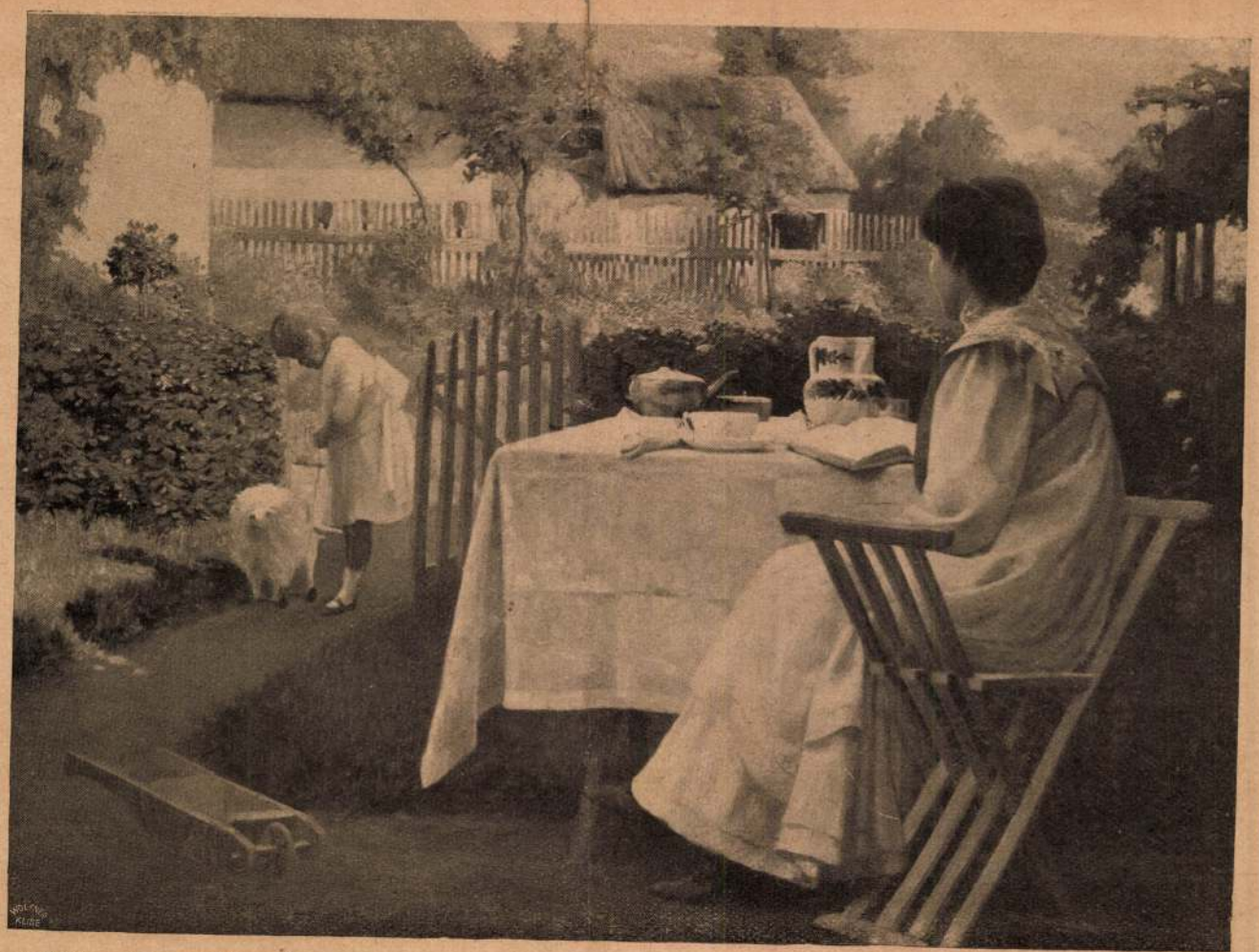

A Műcsarnok tavaszi kiállításából

Laszgallner Oszkár: Ozsonna után

A Könyves Kálmán jogosításával

— Én? Isten őrizz. Még csak nem is nősülök! Parancsoljon cukrot.

A papné kecsesen nyult a cukros pléhdobozba és kivett egy szemet.

— No hallja, ilyen közönséges cukorral kínál engem?

— Hát kezeit csókolom, mindenki olyan cukorral köszön, amilyen van neki.

A papné friss volt, eleven és a szeme csillogott. Itt a sáros és népes piacon egyszerre visszaizzott a régi lányosságnak egy boldog szinébe és kecsesen szétfeslett ajakkal, kacéran, mindenről megfeledkezve nézett a fiatalemberre.

— Kezét csókolom, miért is méltóztatott bennem csalódni, nagyságos asszony?

— Hát azt hittem, sose fog megnősülni.

— Persze, azt hitte, halálig gyászolom, hogy annak idején nem kegyeskedett érdeklődni irántam.

A papné kacagott, egészen hátravetette a fejét, úgy kacagott. Lehunyta a szempilláját s egy percre úgy kacagott, mint régen, tíz éve, lánykorában . . . Csak a hangja volt merészebb, csak a formája volt teltebb, s a szívében volt valahol némi üresség.

— Kezét csókolom, örülök, hogy megnevettettem, — mondta a gyógyszerészsegéd s kissé irónikusan fölényes mosollyal nézte a kacagó asszonyt.

A járdán egy mély bariton zendült meg. A helybeli pap köszönt.

— Jónapot, jónapot, kedves hugomasszony.

— Á, jónapot, Micsky bácsi. Ne tessék a sárba lépni!

A pap már akkor csizmaszárig benne volt a tavaszi lotyokban s komoly léptekkel gázolt a szekérhez.

Kezet fogtak, komoly, erélyes, idegen kézszorítással.

— Teringettét, be irigylem az urát, hugom, de dolga van ennek a Sándornak! — szólt a pap.

— Ugyan miért? — szólt vidáman és ölbe te kézzel a papné.

— Ezeken a falukon tovább szépek maradnak asszonyok! — mondta a pap.

— Ez tényvaló, — szólt az udvarias patikus.

— A mezei illat, a jó levegő, a korrekt családi élet! — okoskodott prédikálósan az öreg pap. — Kérem, mondhatom, a pesti nők korántsem tudják úgy megőrizni természetes üdeségüket, az ifjúság zamatát. Sőt a mi kisvárosi asszonyaink is, már kérem ő is sokat veszítenek a természetadta bájból.

— No természetes, a kultúra a legnagyobb ellensége a női szépségnek, ez el van ismerve, — szólt gyógyszerész.

— Ejnye na, mindjárt megverem magát, — tott rá a papné, — hát minket nem bánt a kultúra

— Nem mondtam, nem mondtam, kezit csók

— Bizony jobb is, ha letagadja! Többet ol mi, mint maguk, tisztelt úr, ha nem szorulu szépítőszereikre. Mi nem pacsmagoljuk magu

A járdán új udvarló jelent meg, a rendőr

— Mi van eladó? — kiáltoz a kocsi f benne is volt a tavaszi locspocsban.

— Az istenért, ne jöjjön a sárba! papné s boldogan nyujtotta a kezét a kocs csendháborításért bekísérnek, ha így hala

— Meg is érdemli.

— Igazán?

— Igazán hát. Mi nem vagyu hogy szép asszonyok szolgáljanak fo

— No én se soká szolgálok. Ú Terka néni.

Uj Idők 1913. I.

Orgási nehézségekkel megkürdetten, vonatixem alatt álló gyár üzemünk installálása rövid idő multve befejezést nyervén, remélem módomban lesz ismét a pikturával is foglalkozhatnom, mikor is első dolgom lesz jeg vállalt kötelezettségeimnek is végre megfelelhetni.–

Teljes tisztelettel

Laszgallner Bahár

Bpest 1921 febr 18.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
52 /1921 szám
Érk. 921 év II/24 hó n.

Laszgallner Bahár

kiselejtezett irat

Műemlékek Országos Bizottságának

Helyben

T. hó 8-án helt b. felszólitásukra válaszolva tiztelettel értesitem hogy az elvállalt s félig már eliskizzett vizfestésü távlati képet sajnos előre láthatólag 2-3 hónapon belül nincs rá kilátásom befezezhetni. — Egy magam alapitotta R. T. nél vállalt ügy. v. igazgatói munka körüm annyira elszakitott müttermemtől hogy immár egy ratendeje 1 órát sem tölthettem müttermemben. —

Én a festmény elkészitésére passiobál s nem a honorárimmért vállalkoztam s ez indetott arra hogy a felvett előleget vissza küldjem s korán sem egyekertem ez utan kitügni kötelezettségem alól.

Mivel a tekintetes Bizottság az előleget ismét vissza küldötte s mivel én a negy türelmet s időt igénylő munkámat megfelelő idom hiányában össze csapni nem akarom s bár tulságosan igénybe is vesem a tekintetes Bizottság türelmét kérem azt még néhány hónapra rekeszre biztosítani. —

./.

lenek festeni, mert a közönség csak ilyeneket ért meg, ilyenekért ad pénzt. A közönség többnyire

nemes Tamássy Miklós: Munkaközben.
(Műterem, Gyűjteményes kiállítás.)

törődik a festmény művészi kvantásaival, azt még sem érti, de nem is érdekli, mert kielégíti őt az „elbeszélt" témának a kedvessége, érdekessége, szóval az ott lejátszódó cselekmény, akárhogyan van is megfestve.

Honnan származik a közönségnek e széptémájú, kicsinosított festmények iránti szeretete? Mert ez már okozat, az ok máshol keresendő. Nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy az ok a fotográfiában megtalálható. A fényképnek sima, egyöntetű, kiretusált hatása az, amit a közönség egy része, talán öntudatlanul, még ma is a festményekben keres és egyes festményeknek kissé merészebben felfogott, a természetnek eredeti meglátásból származó markánsabb hatását nem érti meg, mert az nem olyan sima és egyenletes, mint a fénykép és az átmenetek egyik tónusról a másikra nem olyan lágyak és elmosódottak. Ez megzavarja az ő műélvezetét.

Ez a folyamat, persze, nagyon régen kezdődött. Az utóbbi pár évtizedet megelőzőleg alig került olajfestmény forgalomba és így a közönség alig látott más képet a fotográfiánál és olajnyomatnál, annak hatását megszokta, beidegződött a látásába annak hatása.

Ez a fényképhatás tehát megrontotta a közönség látását, rossz irányba terelte és nem engedi megérteni, hogy a festő nem a lencsével néz, hanem a saját szemével, sőt még gondolatai is vannak, összefoglal, szétválaszt, kihagy jelentéktelen részleteket, meglátja a saját lelkén és temperamentumán keresztül azokat az elemeket, melyek az ábrázolt dolgot legjobban jellemzik és mindenképpen azon mesterkedik, hogy az így meglátott és kiválasztott elemekből egy egészséges, az áb-

a közönség egy része által még mindig megkivánt aprólékosság és részletezés, mert ez a nagy jellemző formákat szétbontja, már pedig egy festmény sikerültebbnek mondható, ha az adott tárgynak nagy, összefoglalt, jellemző vonásai vannak megfestve, mintha minden kis részlet vissza van adva rajta.

A festmény mindig költemény, ahol a művész a maga egyéni, kötött stílusában közli a mondanivalóját.

Még mindig vita tárgyát képezi a képzőművészetnek, hogy fessen-e a festő elbeszélő témát, miután ez már az irodalom határát érinti. A képzőművészetnek megvannak a maga kifejezési eszközei: a vonal, forma, színfoltok, tónusok összhangbahozása és ezekkel az elemekkel kell, hogy tudja kifejezni magát és elérje azt a gyönyörködtető hatást, mely igazi műalkotásnál téma nélkül is megtalálható.

Igy általánosságban ez a képzőművészet kifejezési területe, s ha a festő bizonyos okokból fest is elbeszélő témákat, ezek is csak akkor jók, ha jól meg vannak rajzolva, nem sablonosak, szín- és tónusmegoldásuk harmonikus, szóval ha a festői kvalitások és nemcsak az elbeszélő rész dominálnak rajta.

A közönségnek azonban csak csekély százaléka nézi ilyen szemmel a festményt, nagyobb részét kielégíti az, ha a képen egy kedves jelenet van elbeszélve, ha a mű figurális. Egyéb festmények, mint tájkép vagy csendélet, akkor nyerik meg a közönség tetszését leginkább, ha azok a legnagyobb részletességgel, szinte fényképszerűen vannak megfestve.

Nos, ebből a szempontból a fénykép lenne a

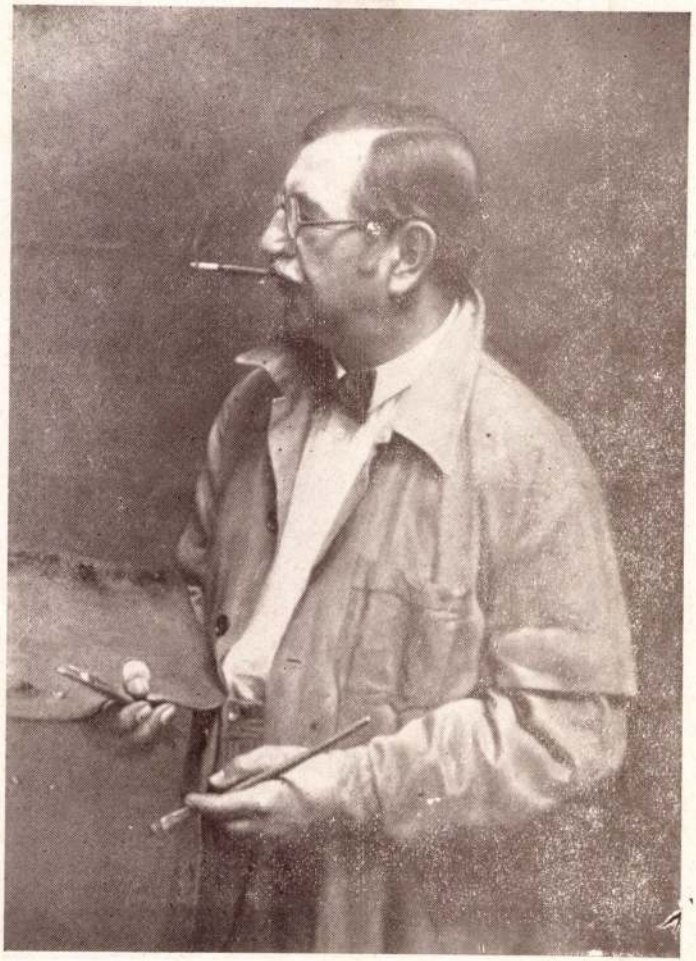

Laszgallner Oszkár: Önarckép.
(Műcsarnok, Téli tárlat.)

Művészet Kurir
1938. 1—2. sz. 12. l.

Lassgalner. Oszkár

épitész. A Tanácsköztársaság idején részt vett a fővárosi műemlékek felmérésében.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l.
/Klny. Épités és Közlekedéstudományi közl./

452.l.

Laszgallner Oszkár
festőművész, építész

— **Laszgallner Oszkár müteremkiállitása.** Műegyetemi műtermében kedden nyitotta meg kiállitását *Laszgallner Oszkár* épitész, festőművész, műegyetemi rajztanár. Egész sereg olajfestménnyel, külső és belső épitészeti munkával, tervvel, sőt szellemesen érdekes és teljesen ujszerű gyermekjátékokkal is találkozunk ennek a vérbeli ezermesternek műtermében. Olajfestményei, akár tájképek, akár portrék, akár épitészeti tárgyak, elárulják festőjüknek pontos, éles megfigyelőképességét, a részletek aprólékos kidolgozásának örömét és elmélyedését. Néhány jó naturalizmussal megfestett, hangulatos tája mellett, feltünnek intérieurjei, amelyek közül egy, az Egyetemi templom belseje, egyenesen frappáns hatásu, valósággal stereoszkopikus életteljességében. Különösen, ha az ezermester-művész saját találmányu „nézőtölcsérén" át szemléljük. Belső épitészeti tervei, főként egy newyorki nagy szálloda és a kaliforniai szinház belső kiképzése, ritka gazdagságu diszitőérzékről tanuskodnak. Laszgallner Oszkár kiállitását *Szilu Kálmán* rektor nyitotta meg.

Pesti Hirlap
1929. I. 17

Laszgallner Oszkár
festőművész

Kiállítás megnyitó. *Laszgallner* Oszkár festőművész, a kir. József-müegyetemen levő mütermében kollektiv kiállitást rendez *József kir. herceg* védnöksége alatt. A kiállitás január 15-én délelőtt 11-kor nyilt meg s 20-áig lesz nyitva délelőtt 10—1-ig és délután 5-től fél 8-ig.

Magyarság
1929 I 16

Laszgallner Oszkár
festőművész.

— **Laszgallner Oszkár kiállitása.** *József* főherceg védnöksége alatt a Kir. József Müegyetemen kedden délelőtt nyilt meg *Laszgallner* Oszkár festőművésznek, okleveles épitésznek, a Müegyetemre beosztott középiskolai tanárnak a kiállitása. Husz évi többoldalu művészi munkásság szép tanuságtétele ez a kiállitás, amely a művész nemes törekvését mutatja. A művész a kiállitáson száz alkotását mutatja be. Minden müve tökéletes formaérzékről, nagy tudásról és elmélyedésről tesz tanuságot. Portrék, tájképek, kompoziciók, zsánerképek, ornamentikai tervek sorakoznak egymás mellé. Finom reprodukciókban látható legszebb alkotása, a rimaszombati templom 5 méter magas oltárképe. A világháboru kitörése előtt *Laszgallner* Oszkár megbizást kapott Felsőmagyarország történelmi emlékü és jelentőségü helyeinek megfestésére. A képeket a csehek, mikor Kassára bevonultak, elvették, csupán a kassai dóm és a zborai Rákóczi-kastély képe maradt meg. Ezt a két képet is kiállitották. *Laszgall-*

Uj Idők
1929 I 18

Lassgalner Oszkár

építén a Tanácsköztársaság alatt sínt ven a fővárosi műemlékeinek felvételében.

Dr. Bercsa Géza: Műemlékvédelem a magyar Tanácsköztársaság idején, Bp. 1964.
452. o.

Laszgallner Oszkár MDK

Rohringer Sándor

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Öreg bohém fészke

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Parti lombok alatt

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Laszgallner Oszkár MDK

Őusztuló ház

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Laszgallner Oszkár festőművész
Tabáni törökház.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915.február

...tól.

...l Országos Bizottságának

Budapest.

...ettel jelentem, hogy a jóidő
...ri rk. templom tetőzetének
...asítottam. A szerepcsét átrakattam,
...tattam, az egész templomot szeges
...em körül. Hátra van még a
...gozásának rendbehozása. A
... jó, két oldalt nagyon rossz. de
...i. E javításra még a rendel-
...millióból futja.
...zonban mind a négy oldalt
... bádogoztatni és pedig cinezett
...ab és tartósabb, mint a most
...dog. Erre azonban már nem
...lettel kémek még, ha lehetséges

Laszgallner Oszkár festőművész
Elmulás, olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

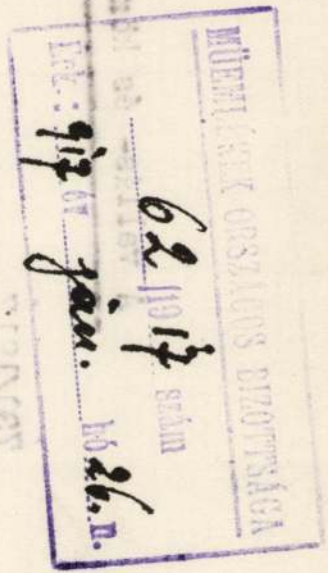

A vallás- és közoktat

730/1917.
---------- szám.
eln.

A kereskedelemügyi minisz
egyes hatóságok, intézetek vilá
gyéb anyagok beszerzése végett
rancsnoksághoz.

Tekintettel arra, hogy a
vány olaj, ásványolajtermékek, be
kek forgalmának ujabb szabályozá
mányrendelet az összes ásványola
zár alá helyezi, felmentésük irá
gyi m.kir.miniszter úr intézkedi

Laszgallner Oszkár festőművész
Laboratori mi csendélet, olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

LUX KÁLMÁN
OKL. ÉPITÉSZ
BUDAPEST. X. TISZTVISELŐTELEP
SZABÓKY U. 40.

Kedves Barátom!

Sietek Veled közölni, hogy a czajtián féle tervek 1901 IX/30–X/14 ből vannak datálva. A szélső terminusokat jelzette, mert egyes lapok más más időpontról van-

9

Laszlallner Oszkár festőművész
Elmulás.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

I V Ó .

templom elzáró rácsainak tervét
készitette és azt a helyszinén f.
déli 1/2 2 órakor bemutatja.
e, mely a tervek elfogadása ügyében
t feltétlenül kérem.

Laszlallner Oszkár festőművész
Laboratoriumi csendélet.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

á s

egválasztott alkalmazott szemé-

ása, születési helye és ideje ....

.....

.....

áztartásban, egy fedél alatt együtt
i neve és a házasságkötés ideje ...

.....

l vagy nyugellátás szempontjából az
hatóságnál (hivatalnál, intézetnél)
vagy az államtól, vagy az emlitett ha-
ől) nyugdijban részesül, a feleség
..... a fizetés, (nyugdij) egy
., a lakáspénz, (lakbér) egy negyed-
, a fizetést, (nyugdijat) számfejtő
.....

.....
tartásában élő, szabályszerü élet-
tatlan édes- és mostohagyermekek ne-
.....

Laszgallner Oszkár festőmüvész
Tabáni törökház, olajf.
Kelenföldi Müvészek kiállitása
Bpest, 1915 február

igánybe fogjuk venn
kek Országos Bizott

Abban a remé
siteni fogja, vagyun

Sepsiszentgyörgyön,

főgondnok.

ázközségtől.

os Bizottságának

Budapest.

ntgyörgyi református egyházközség ősi
falait az 1940.évi földrengés meg-
indenik oldalon repedéseket okozott.
vitást tovább már nem halaszthatja.A
Bizottságától engedélyt és utasitást
grehajtására. A javitás a kapott utasi-
folyamatban van. A költségvetés vég-

Laszgallner Oszkár
Romantika

O.M.K.T. 1925. május. 31 l.

Laszgallner Oszkár

Balaton-Györöki parasztudvar, olaj
Őrtanya Somogyban, olaj
Virágos udvar, olaj

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924. nov. 15 l.

Laszgallner Oszkár
Tanyasi kovács, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 12 l.

Laszgallner Oszkár.

A Műcsarnok téli tárlatán „Az eskütéri templom szentélye" c. műve szerepelt,
(említve.)

Pesti Hirlap, 1928 d.

Laszgaldner Oszkár

Önarckép

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Laszgallner Oszkár MDK

Tabáni utca éjjel

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

MDK

Laszgallner Oszkár, festö

Önarckép.

MKTáre. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Kp.Mücsarnok. Kat. 18.1.

MDK

Laszgallner Oszkár, festö

A Pázmány Péter tudományegyetem templomának szószéke
Olf.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj.MIKT-Hücs. Kat. 47.1.

Laszgallner Oszkár

Tabáni utca éjjel, of.

Horthy jub.kiáll. MNGs. 1939.dec. 6. 1.

Laszgallner Oszkár MDK

Az esküténi templom szentélye, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Lillafüredi erdőrészlet, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Laszgallner Onkár

~~ma~~ kettőhat ké-
zitett. Salamon
torony a MOBnak.
Másoknak is kézi-
tett ilyenehet.

épést engedélyezni szíveskedjék.-

ives jóságukért a hadirokkantak nevé-

kintetes Bizottság a leghálásabb kö-

s hó 24-én.-

kiváló tisztelettel:

igazgató h.-

Mérnöki és építészmérnöki kar.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Laszgallner Oszkár, a szabadkézi rajzi tanszéken. (L. 3. pontnál is.)

Friml Géza, okl. rajztanár, középiskolai r. tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. *V., Wahrmann-u. 33.*

Bán Tibor, festőművész, rajztanár, középiskolai r. tanár, tanárképzőintézeti mb. előadó, a szabadkézi rajzi tanszéken. *XI., Kende-utca 16.*

Zigány Ferenc dr., okl. középiskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, az ábrázoló geometriai tanszéken. *XI., Horthy Miklós-út 88.*

Mihaltz Pál, okl. középiskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, beosztott középiskolai rendes tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. *XI., Lágymányosi-utca 17/a.*

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

GÉPÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Szücs Adolf dr., a II. sz. matematikai tanszéken. (L. 10. és 11. pontnál is.)

Löw Márton dr., okl. középiskolai rendes tanár, bölcsészettudományi doktor, a műszaki mechanikai tanszéken. *VII., Cserhát-u. 9.*

Közgazdaságtudományi kar.

KÖZIGAZGATÁSI OSZTÁLY.

Kádár László dr., a gazdasági földrajzi tanszék mellett. (L. a 11. és 16. pontnál is.)

---

15. LABORATÓRIUM-VEZETŐK.

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

GÉPÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Komondy Zoltán, okl. gépészmérnök, a műegyetemi géplaboratórium vezetője. *IV., Eskü-tér 7.* Távbeszélő: 185—266.

Richter Antal, okl. mérnök, laboratóriumvezető a műszaki mechanikai tanszéken. *XI., Nagyboldogasszony útja 87.*

VEGYÉSZMÉRNÖKI OSZTÁLY.

Plank Jenő dr., az általános kémiai tanszéken. (L. 3., 10., 11. és 12. pontnál is.)

16. ADJUNKTUSOK, TANÁRSEGÉDEK, GYAKORNOKOK ÉS SZAKDÍJNOKOK.

A jóváhagyás a minisztériumtól a programm bezártáig nem érkezett meg.

17. LEKTOROK, TANÍTÓK

Lektorok

a mérnöki és építészmérnöki karon, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.

Hartmann Rudolf dr., a német nyelvre. *XI., Schweidel-u. 25.*

Honti Rezső dr., az olasz és a spanyol nyelvre. *XII., Böszörményi-út 6.*

Munkácsy Mihály, az orosz, a szerb-horvát és a tót nyelvre. *XI., Irinyi János-u. 10.*

Lawrance K. E., az angol nyelvre. *XI., Zólyomi-út 125/a.*

Tanítók

a mérnöki és építészmérnöki karon, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.

Jaschik Álmos, a betűvetés és írásművészet előadója. *V., Deák F.-tér 3.*

Huber Sándor, megbízva az üvegtechnikai gyakorlatok tartásával. *XI., Horthy Miklós-út 45.*

17/a. MŰEGYETEMI TESTNEVELÉSI INTÉZET.

Igazgató: **Szabó Gusztáv dr.**, műegy. ny. r. tanár. (L. 2/a. pont alatt.)

Testnevelési előadó: **Szerbák Elek dr.**, I., Attila-körút 19—21. Távbeszélő: 351—434.

Testnevelési oktatók: **Magdányi Antal**, testnevelési r. tanár. XI., Bertalan-u. 22.

v. Balogh Lajosné Kael Anna, testnevelési r. tanár. II., Fillér-u. 33.

Pálfai János, testnevelési h. tanár. XIV., Czobor-utca 88.

Kerékjártó János, okl. testnevelő tanár. VIII., Orczy-út 40.

Zombori István, okl. testnevelő tanár. Sopron.

Vívómesterek: **Duronelly László dr.**, okl. vívómester, a m. kir. állami Sportmester Vizsgáztató Bizottság titkára, a Bizottság vívószakosztályának előadója, a Magyar Vívómesterek Országos Egyesületének alelnöke. XII., Kázmér-út 38.

Liszy Ferenc. V., Markó-u. 27.

Szabó József. V., Klotild-u. 10/a.

Ökölvívómester: **Dobránszky István**, II., Fő-u. 9.

ben sem, ahol első sorban — korántsem a beállítás hangsúlyozásával, hanem önértékével — *Zichy* Mihály négy (kétszínbe hangolt) festménye vonja magára a figyelmet. Közülük főként a két szittya-temetést ábrázoló kép szilaj ősereje és pogány monumentalitása maradandó emléke a nagy kiállításnak. A változatos és nívós grafikai anyagból *Dióssy* Antal nagyon finom akvarelljei, *Márton* Ferenc színes lauranai vízfestményei, *Hessky* Iványnak két sziluetbe érzett behízelgő hatású lapja, *Lókayné* Egyed Erna, Avedik Félix képei és *Hende* Vince kellemes tónusú pesti akvarelljei tünnek fel.

Hasonló jó értékeket mutat fel a XIII. terem vízfestmény-gyüjteménye is. Ezek közül talán *Jaschik* Álmos virtuóz kréta- és tempera-illusztrációit, *Márkus* Imrének egy kis figurális pasztelkompozicióját, *Biczó* Andrásnak egy barokkos illusztrációját „Vásár", *Wágner* Géza hangulatos balatoni tájképét és *Bundschuh* Ottó tárgyilagos dunai és tabáni akvarelljeit lehet elsősorban kiemelni.

A két utolsó (XIV. és XV.) terem, mintha csak a búcsúzás kellemes emlékeit tartogatná a távozók részére. Képek, szobrok, melyek, ha nem is kínálnak a forradalmi újitások izgalmaival, de a művészet tiszta nyelvén van mondanivalójuk a részünkre, egyszerű, színes közlendőik tájakról, emberekről, tárgyakról, az élet tarka forgatagáról, napfényről, árnyékról, s arról a kimeríthetetlen motívum-játékról, mely a jó kézben tartott ecset és véső alatt művészetté izzik. Az öreg *Pállya* Celesztin tájképe (Esős éjjel az országúton) körül a régebb és újabb nemzedék számos műalkotását találjuk, amelyek a mesterségbeli tudás mellett, ízlést, művészi kultúrát és minden irányon túl, művészi szándékot is mutatnak. *Rottmann* Mozart, *Kunwald* Cézár, *Gábor* Móric, *Kemény* Nándor, *S. Bors* Károly, *Englerth* Emil, *Szabó* Béla Leó, *Z. Hadzsy* Olga és *Sárkány* Gyula egyéni kifejező erővel, a jellemzés festői következetességével képviselik a portréművészetet. Néhány tájkép, amilyen *Nagy* Vilmos „Fürdés után"-ja, *Böszörményi Schwarz* János „Őszi verőfény"-e, *Kárpáthy* Jenő „Vihar után"-ja és *Neogrády* László „Szeptember"-e a természet megfigyelésének értékes dokumentumai. *Szánthó* Mária egészséges akttanulmánya, *Háry* Gyula és *Gaál* Ferenc velencei impressziói figyelemre méltóbb értékei még a két utolsó terem pikturális anyagának.

Foto Kozelka

Hültl Dezső: A Székesfővárosi Autóbusz-garázs

A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatán az Egyesület aranyérmét nyerte

A szobrászati részt kétségenkívül *Ligeti* Miklós két portréja (br. Conrad és Frigyes főherceg) dominálja. Feltünik *Kóbor* Elek fafigurája (A furulyaszó), *Csillag* István finom gyermekfejreliefje, továbbá *Lányi* Dezső, *Farkas* Béla és *Bory* Jenő tanulmányfejei, valamint *Tóth* Gyula gipszfigurája, a „Pásztor". *Relle Pál*

V.

A kiállítás szépen egyezteti a rendezőnek, Györgyi Dénesnek ismert ízléséhez híven a multra való emlékezést és a jelen példázását. Már a teremnek oszlopokkal harmónikusan két részre való osztása és a tetőzetnek fényszűrőhálóval való bevonása is jóleső a szemnek és ötletességével feltétlenül dícséretet érdemel.

A mult dícséretét két emléktábla hirdeti a nevek és a művészi tények egyszerű felsorolásával. Ép-

Laszgallner Oszkár: Az egyetemi templom szószéke
A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról

pen ez az egyszerűségében monumentális forma az, ami meghat s örömet okoz, mert képet állíthatunk magunk elé a mintegy fél évszázada fellendülő, új magyar építőművészetről, s abban Aigner Sándor, Czigler Győző, Hauszmann Alajos, Hauser József, Meinig Artur, Möller István, Pártos Gyula, Pecz Samu, Ray Rezső, Rauscher Lajos, Schikedanz Albert, Schmahl Henrik, Schulek Frigyes, Steindl Imre, Alpár Ignác, Árkay Aladár, Foerk Ernő, Hikisch Rezső, Jakab Dezső, Korb Flóris, Lajta Béla, Lechner Ödön, Nagy Virgil, Rerrich Béla, Tőry Emil, Vágó László, Zrumecky Dezső stb. alkotásaival. Egész kor s kultúrája bontakozik itt ki előttünk e nevek s immár jórészt örökértékű műveik olvasására.

Napjaink építőművészetének (a Műcsarnok II.a. és b. s a XII. termei) úgyszólván minden iránya, stílustörekvése helyet foglal fényképeivel, építészeti rajzaival, eszmei elgondolásaival a falakon. Az immár letűnőben levő Secesszió mellett Wälder Gyulának és követőinek a külsőséges monumentalitást célzó új-barokkja, Fábián Gáspárnak és néhány társának a történelmi stílusoknak átértékelt átmentési vágya éppen úgy megtalálható, mint a Weimari Bauhausmozgalom nyomán a kezdeti lépéseket megtevők munkái. S amilyen iramban foglalja el a régi helyét az új anyag, az aszbeszt és a beton s lesz végre az építészet a Sachlichkeit törvényei szerint anyagszerű építés, mit a nagyváros elviselhetővé, egészségessé tétele s a kollektívitás eszméje hat át, úgy látjuk e kiállításon is, mint találja meg végre a magyar építészet valódi kifejezési lehetőségeit, az új művészi perspektívákat, amelyek a maguk gazdagságában tárják elénk, miként hódítottak törekvéseik számára az új építészek egyre nagyobb területet s ami a mi szempontunkból a legfontosabb, azt is láthatjuk már, miként lesz az idegenből vett, eltanult technika magyar szándékúvá s mint mutatkozik meg lassan-lassan az építőművészet új és sajátosan magyar stílusa.

De a kiállított anyag a jövő fejlődésre is reménnyel enged következtetni, mert olyan nagytudású és tehetséges mesterek munkálkodnak a magyar épületen, mint Hajós Alfréd, Fellner Sándor, Hültl Dezső, Lechner Jenő, Györgyi Dénes, Árkay Bertalan, Kotsis Iván, Barát Béla, Pogány Móric, Málnai Béla, Sós Aladár, Münnich Aladár, Wellisch Andor, Thomas Antal, Rados Jenő, Králik László, Medgyaszay István, Sebestyén Artur, Sándy Gyula, Neuschloss-Knüsli Kornél, Vidor Emil, Szivessy Tibor, Ligeti Pál, Müller Tibor, I. Gyenes Lajos, Gregersen Hugó stb.

Esty Pál.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT dr. Nékám Lajos elnöklete alatt döntött a Műcsarnok jubileumi kiállításának díjai felett. A Társulat nagydíját Kövesdy Géza, építészeti díját Pogány Móric kapta az új Nemzeti Színház tervére, figyelembe véve egész művészi munkásságát. A Ráth György-díjat Visnyovszky Lajos, a Rökk Szilárd-díjat Horváth József, az Árkossy Benkő Kálmán-díjat Éder Gyula nyerte. A Társulat kitüntető elismerésben részesítette Áldor János Lászlót, Hajós Alfrédet, Kiss Kálmánt, Haranghy Jenőt és Udvary Pált.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETE negyvenéves jubileuma alkalmából kiosztotta kitüntetéseit. Kitüntető díszoklevelet kaptak László Fülöp Elek és dr. Petrovics Elek. Nagy aranyérmet kapott: Hültl Dezső, Györgyi Dénes, Berán Lajos, Margó Ede, Márton Ferenc, Révész Imre. Ezüst érmet kapott: Thomas Antal, Horváth Béla, Kövér Gyula, s. Bors Károly, Szabó Béla Leó, Szabó Dezső, Sárdi Brutus, Győrffy István, Kárpáthy Jenő, Visky János, Gulyás János, Medgyessy Ferenc, Hiess Géza, Tóth Gyula, Istók János, Sóváry János, Visnyovszky Lajos, ifj. Gyenes Lajos, Kotsis Iván, Králik László, Lechner Jenő, Novák Ede, Sós Aladár, Wälder Gyula, Wellisch Andor. Az Egyesület 300 pengős díjának nyertese Aradi Edvi Illés.

A MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE építészeti díjának nyertese Gregersen Hugó.

Laszgallner Onkár

1909 óta tanít a
müegyetemen.

r ur a visegrádi várrombizottságnak
t előterjesztett kérelme ügyében folyó
. szám alatt hozzá intézett, másolat-
izottságnak is megküldött átiratomban
s egészében magáévá téve a vonatkozó
kedés mellözésével esetleges illeté-
uttatta vissza hozzám, hogy erről a
személyesen érdeklődő Szentpétery La-
lően értesitette.-

Festészet,1900-1919 - Önálló táblakép - Életkép

L a s z g a l l n e r Oszkár:
Borvirág
/Nyeremény a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Laszgallner Oszkár festő
1879 -

Borvirág
/Nyeremény a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

Urbányi László dr., az állattenyésztéstani intézetben.

Közgazdaságtudományi kar.

Tóth András dr., a francia nyelv előadója;
Germanus Gyula dr., az arab és török nyelv előadója;
Juba József dr., az üzemgazdasági tanszéken;
Kádas Kálmán dr., a nemzetgazdasági és pénzügyi tanszéken.

---

7. Beosztott középiskolai igazgató és tanárok.

a) *Beosztott gimnáziumi igazgató:*

Kundt Ernő dr., c. rk. tanár, főtanácsos-gimnáziumi igazgató;

b) *Beosztott középiskolai tanárok:*

Mantel Armand, a francia nyelv előadója, a mérnöki és építészmérnöki, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.

Mérnöki és építészmérnöki kar.

Laszgallner Oszkár, a szabadkézi rajzi tanszéken;
Fónyi (Friml) Géza, a szabadkézi rajzi tanszéken;
Bán Tibor, a szabadkézi rajzi tanszéken;
Zigány Ferenc dr., magántanár, az ábrázoló geometriai tanszéken;
Mihálty Pál, a szabadkézi rajzi tanszéken.

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

Szücs Adolf Endre dr., c. rk. tanár, a II. sz. matematikai tanszéken;
Löw Márton dr., a műszaki mechanikai tanszéken;
Mátrainé Zemplén Jolán dr., a fizikai tanszéken.

Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

Mándy György dr., a mezőgazdasági növénytani tanszéken.

K. Varga Sándor dr., egyetemi c. rk. tanár, a „Filozófia elemei" és a „Filozófia története", valamint a „Lélektan" című tárgy szakelőadója.

Vajthó László, a „Magyar nyelv és irodalom" című tárgy szakelőadója.

Vály Ferenc dr., intézeti tanár, az „Anorganikus és analitikai kémia" című tárgy szakelőadója.

Végh Zoltán dr., okl. közgazda, a „Spanyol nyelv" szakelőadója.

Verbényi László dr., felsőkeresk. iskolai tanár, a „Német nyelv" szakelőadója.

Vér Tibor dr., magántanár, a „Mechanikai technológia" című tárgy szakelőadója

Wagner József dr., gimnáziumi tanár, az „Egységes magyar gyorsírás", a „Német gyorsírás" és a „Gyorsírás elmélete és története" című tárgy szakelőadója.

Wolf Miklós, felsőkeresk. iskolai tanár, c. igazgató, a „Kereskedelmi számtan (Áruüzl. szám.)" című tárgy szakelőadója.

Zaleski Zbigniew, lektor, a „Lengyel nyelv" szakelőadója.

Zehery Lajos dr., kúriai bíró, egyetemi c. r. tanár, a „Büntetőjog és eljárás" című tárgy szakelőadója.

---

6. Intézeti tanárok.

Mérnöki és építészmérnöki kar.

Bardon Alfréd dr., a szabadkézi rajzi tanszéken.

Gépész- és vegyészmérnöki kar.

König Dénes dr., c. rk. tanár, a II. sz. matematikai tanszéken;

Varga László, az aerotechnikai intézetben;

Kemény János, a fizikai tanszéken.

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

Verő József dr., magántanár, a fémkohászati tanszéken;

Tarján Gusztáv dr., az érc- és szénelőkészítéstani tanszéken.

Laszgallner Ondár

l.

Rajzoktatás

1941. II. évf. 2. n.

11. l.

MÜEMLEKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
24
1921 szám
Ért. 921 év II 5. hó n.

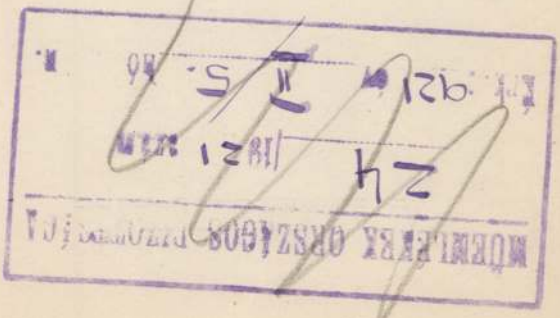

Igen sürgős !

szter úr 770/1921. P. M. számu át-
ottságot, állapitsa meg, hogy a
elt letétek az 1920. évi 5.401/M.E.
bélyegeztettek-e? Amennyiben 1920.
után, 1920. október hó 15-éig bezáró-
most is őriztetnének felülbélyege-
jegyek, kimutatásba foglalva közvetle-
gkésőbb folyó évi február hó 10-éig
agy tárgy megjelölése mellett a bevé-

Laszgallner Oszkár

László

Rajzoktatás.

1941. II. évf. 2. f.

borítékán.

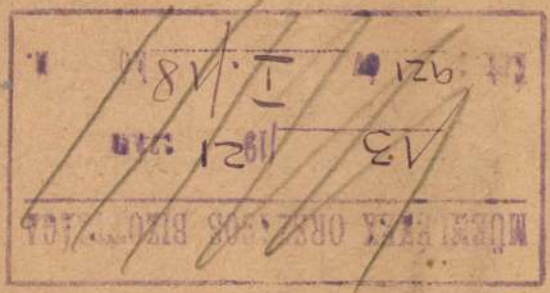

Közalapitványi kir. ügyigazgatós

11715.
--------szám.
1921.

A müemlékek országos b

Mikes /:Meiszner:/
zottságával szemben fenálló tart
átirat kapcsán a közalapitványi
és közoktatásügyi miniszter ur 6
tát ./. alatt tudomásvétel véget
Közli egyidejüleg
hogy a leirat második bekezdéséb
16415/1918.- 17082/1918. és 2097
a magyar-hollandi biztositó rész
nyugtát a jogképviselet a t. Cim
tóság birtokában nincsen.

Budapest,1921. ja

g:D.

Laszgallner Oszkár MDK

Csendes vizeken, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Kaprevári malomvölgy, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Laszgallner Oszkár

Elmulás

A tavaszi tárlat eredménye. Müvészet 1914. 282.l.

Laszgallner Oszkár

Napsugaras élet, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár

MDK

A pázmány Péter tudományegyetem templomának szószéke, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Laszgallner Oszkár MNK

Tanyasi kovács, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállítás

Laszgallner Oszkár MDK

Az Esküténi templom szentélye

Mücsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Laszgallner Oszkár

Képzőművészet 1935. 7.l.

Laszgallner Oszkár MDK

Romantika

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Laszgallner Oszkár

MDK

Lovagkori emlék

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Lovejoy and Ax

Lovejoy Quartet

MDK

Laszgallner Oszkár

Magyar V.: XII. Nemzetközi épitész kongresszusról.
Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. jan. 15. 14.l.

MDK

Laszgallner Oszkár,festö

Romantika.

OMKT-Műcs. Tavaszi kiáll.é s Gyüjt.kiáll.1925 máj.-jun.

Kat. 61.1.

MDK

Laszgallner Oszkár

Kávézás, of.

N.Szal. 1913. tav. 16 l.

MDK

Laszgallner Oszkár

Önarckép, festm.

Müvész Kurir 1938. 1-2.sz. 8. l.

Laszgallner Oszkár MDK

Az egyetemi templom szószéke

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Laszgallner, festö

a legfelötlöbb interieur-festök közé tartozik.

Pipics Zoltán dr.:A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása.-Mücsarnok.-U.M.1934 dec.8. 21.l.

Laszgallner Oszkár

MDK

Belvárosi templom szentélye, olf.
Tanyasi feszület, olf.

Egyház és müvészet
Nemzeti Szalon 1919.

Laszgellner Oszkár

Kaprevári malomvölgy, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Laszgallner Oszkár

Üvegek .Olajf.

Képzőm. Társ. 1913. tav.kiáll. 71.l.

Laszgallner Oszkár MDK

Parti lombok alatt

Miscarnok 1936. okt_nov.
A nő a művészetben kiáll.

Laszgallner Oszkár MDK

Rohringer Sándor

Mücsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Laszgallner Oszkár MDK

Öreg bohém fészke

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiállí

MDK

Laszgallner Oszkár

Romantika, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 31. l.

MDK

Laszgallner Oszkár festő

Tav. kiáll. Műcs. máj. 36. l.

Laszgallner Oszkár MDK

Tanyasi kovács, olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Laszgallner Oszkár MDK

középiskolai rajztanári oklevelet nyertek.

Mintarajzisk. Évkönyve 1905-6. 49.o.

MDK

Laszgallner Oszkár

Lovagkori emlék

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 33. l.

MDK

Laszgallner Oszkár

Az Eskütéri templom szentélye

Angol-magyar kiáll. Mics. 1926. máj.

34. l.

MDK

Laszgallner Oszkar

Balaton-Györöki paraszturdvar, olajf.
Örtanya Somogyban, "
Viragos udvar, "

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 15.lap

Laszgallner Oszkár MDK

Ossonna után, repr.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Egy öreg bohém fészke, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár

Romok az Esterházy-parkban

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Laszgallner Oszkár

Önarckép, c. műve. Repr. (Műcsarnok, Téli tárlat

Művész Kurir, 1938. 1-2.sz. 12.lap

MDK

Laszgallner Oszkár

Ozsonna után c.műve. Repr. (A Műcsarnok tav. kiállitásából.)

Uj Idők, 1913. I. 316.l.

Laszgallner Oszkár

MDK

Borvirág, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Laszgallner Oszkár MDK

Uzsonna után, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Lesegellner Oeuvre

Unsorms urkn. olf.

Mikosarnok 1913. tavasza Kiállítás

MDK

Laszgallner Oszkár, festöm.

492. Üvegek. olf.

KMT 1913. tav.kiáll. Kat. 71. l.

Laszgallner Oszkár MDK

Déva vára, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Laszgallner Oszkár MDK

Esti hangulat, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Laszgallner Oszkár MDK

Zborói hardtér, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

MIK

Laszgallner Oszkár MDK

Takács Menyhért jászóvári prépost, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Tabáni utca, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Laszgallner Oszkár MDK

Üvegek, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár

MDK

Parti lombok alatt, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Laszgallner Oszkár, festöm.

Lillafüredi erdörészlet.

Képzöm.Társ.tav.kiáll.1929. Kat.26.1.

MDK

Laszgallner Oszkár, festőm.

502. Méltóságos dr. Takács Menyhért jászóvári prépost. Olf.

KMT.1912. tav.kiáll. Kat. 67.1.

Laszgallner Oszkár

MDK

Fák árnyékában, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár MDK

Elmulás, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDL

Laszczallner Oszkár, festőm.

Megvették: "Tabáni részlet" c.művét.

Művészet. 1916. 41.old.

MDK

Laszgallner Oszkár

A kassa-oderbergi vasút üzletvezetőségi palotája Kassán. Repr. (Laszgallner Oszkár vizfestménye után.)

Épitő Ipar - Épitő Művészet,1917.máj.13. 113.lap

LASZGALLNER OSZKÁR

Pusztuló ház.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Laszgallner Oszkár

Ozsonna után, repr.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.

M.D.K.

Lasszgallner Oszkár festőművész

Az "Artes" vezetősége "Magyar játékot magyar gyerekeknek" jelszóval művészi játékok készitését határozta el. Az új vállalkozás -müvészi vezetője Lasszgallner Oszkár festőművészlesz, amely- "Lóri művészeti játékárugyár" cimmel kezdi meg müködését.

Szinházi Élet. Bp. 192o. május 3o.-junius 5. IX. évf. 22. sz. 26. lap.

Laszgallner Oszkár MDK

Romantika, olf.

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Laszgallner Oszkár festőművész

Parti lombok alatt

"Nő a művészetben" kiállitás katalógusa 1936. Műcsarnok

Laszgallner Oszkár festőművész

Az egyetemi templom szószéke

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Laszgallner Oszkár festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7. l.

MDK

Laszgallner Oszkár

Romok az Esterházy-parkban

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

Laszgallner Oszkár, festő" M.D.K.

vízfestményének reprodukciója a kassa-oderbergi vasut kassai üzletvezetőségi palotájáról, melyet Hubert József tervezett.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1917.évf.19.sz.
113.old.

MDK

Laszgallner Oszkár
műve:

Rohringer Sándor. A Műegyetem tulajdona.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.Jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 37.1.

MDK

Laszgallner Oszkár
műve:

Öreg bohém fészke.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 35.1.

MDK

Laszgallner Oszkár, festöm.

502. dr. Takács Menyhért jászóvári prépost. Olj. Mgt.

MMT.1912 Tavaszi kiállitás. Kat. 67.l.

MDK

Laszgallner Oszkár

Erzsóka /kisleányom képmása/. Of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 44.l.

Lasfallner Otkár

1938-42 ben a Müegyetem rajzi tan-
székének vezetője ~~lett~~ volt, helyettes tanárként

Szentkirályi Zoltán: Adatok a magyar épitészképzés tör-
ténetéhez. - Éptud, 1971 /III/, 4.sz. 439-465.l.
464.l.

Laszgallner Erzsébet

sikdíszítés

1923-25.

Éimisk 1930. 85. l.

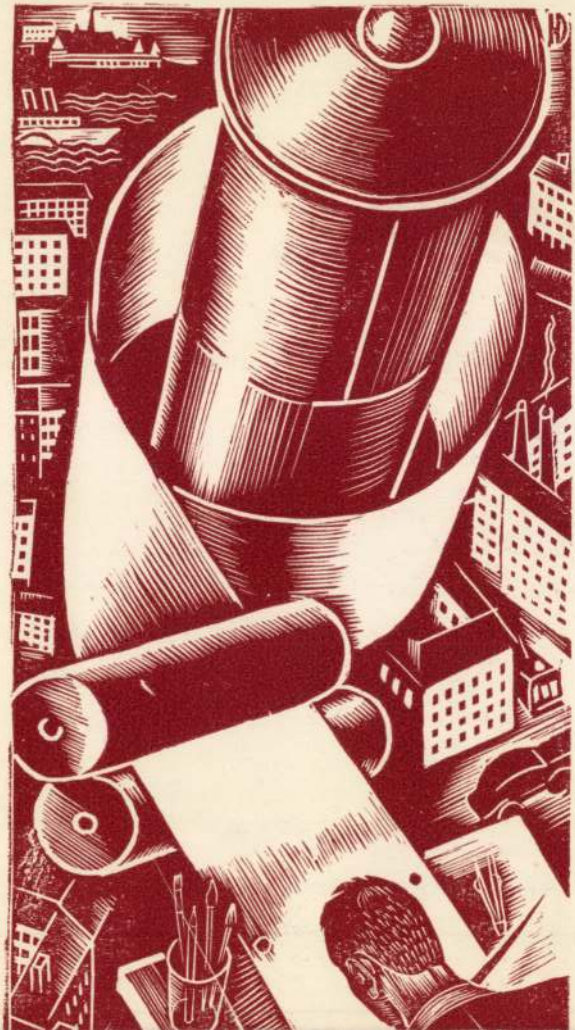

Laszka Géza

Ossip Vronkov és Pavel Rourke: "Szentpétervár" c. szindarabjához tervezett szinpadképeket, melyekről nagy elismeréssel nyilatkozik a kritika.
Egyik diszletterv részletét bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1935. márc. 30. IX. évf. 14. sz. 8-10. lap.

Laszkári Tarnóczy-
hastély
falképei
(Nyitra vm)

l.
Gereczefalkepek
574. h.

⊥ ki hátra dül és felfelé tekint

kedő három Nympha egymást olykép tartja
középső ⊥ ~~karolja~~ fogja a többiekat át. Az át-
edetten gnggol és arcélben látható; mási-
és a háttérfelé néz. Jelzése hátul bal-

gassága 43, átmérője 39 c/m.

diki párisi világkiállításon 1900. VII. 25-én
(406/900).

Laszkay

T.S.: "Ördöglovas" c. kritikájában igen nagyra értékeli a művész szinpadképeit. Az előadás a Király Szinház került bemutatásra.

Délibáb, Bp. 1934. ápr. 28. VIII. évf. 18. sz. 16-17. lap.

MDK

Laszkiri Ciprián, festő

pálos atya

A márianosztrai Szüzanyaképet festette. A képet, mely a czestochovai kegykép másolata, Damacus atya 1712-ben érintette a kegyképhez (attacta ~~a facie~~ de facie a faciem Divae Thaumaturgae per V.P. Damacum Sacrista Anno 1712.) Erről tanuskodik az adományozó"Fr. Andreas Kollennec (sic!) pro tunc definitor et Secr. Generalis"

75.o.

Baranyai ~~Bé~~ Béláné: Adatok a XVIII. századi márianosztrai pálosmüvészethez.
Müv. Ért. 1957. VI. évf. 1. sz. 65-~~67~~ 76.o.

Lascivi Ciprián

pálos áldozopap festő

l.

Pamer. Kath. Kemle

1917. jún. 5/4. l.

Ismeretlen festő
A XIX. Századból.

792. Leiningen Károly.

fordulta de

Mellig, kissé balra nézve K
ja, bajusza és körszakálla szőke, sz
tillája zsinóros és gallérja paszomá

Vászon, méretei 68: 55 cm.
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

904: V. 5.

MDK

Fr.Lascivi Ciprián pálos áldozópap, festő

Pámer László S.J.: Pálosaink a művészet terén. Katholikus Szemle. XXXI.k.6.f. 1917. 514 l.

Laszkovszky György.

Esztergomban a Szövetség társasága egy-háznűvészti kiállítást rendez, melyen műve szerepelni fog.

Uj Nemzedék, 1928. Nov. 11.

Laszkovszky György.

Az Esztergomban megnyílt egyház-
művészeti kiállításon festménnyével
szerepelt.

Magyarság, 1928. Nov. 10.

MDK

Laszky Ármin
nyomdász Tanonc

nyerte el 1868 ban rendezett régebbi és újabb nyomtatványokból álló kiállitáson egy boritékcím pályázat első díját: egy ezüst órát. Jelenleg Lauszky Á. nagyváradi nyomdatulajdonos.

Fürtinger Károly: Szaklap kiállitásunkról
Grafikai Szemle 1894 évf 7 z. 112 l.

Laszky Béla

magyar művész

(így emlékszem a névre)

arcképe közölve

Kossuth nevű

festőtől.

(keresztneve nem volt kiírva)

The Studio

1912.

a lapszámra

nem emlékszem

Értesitő és Divald Kornél rá-
ten, 200 másolatot küldök a

hó 26.
letéből:

Renej
nácsos

Budapest

M.D.K.

Laszla, magyar asztalos

a külföldön dolgozó mesterer
közöll azért hiván emlitést,
mert Veit Stoss, 1496-ban,
Prezesül mint rokonát, öt
neverte meg.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai
Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 60. old.

mdk.

László mester miniatur festő 1

alkotása - aki Miskolcon élt - 1394 ben
a diósgyőri pálos kolostorban a miskolci avasi
templom szamára illusztrálta Maria Király-
nő rendeletére ezt a misekönyvet (Egri érs levélt)

kép

Komáromy József: A diósgyőri várban
Miskolc 1961

7. l

László

ferencrendi nemzetes, scriptor és viniárator

1572

Karácsonyi János dr

Szt. Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig

II. k. Bp. 1924.

623. l.

Magyar Könyvszemle

1879/193. l.

László
(Ladislaus)
ágyuöntő XVI. sz.
Beszterce
l.

Kramer
Archiv f. s.
Landesk.
21. k. 52. l.
61. l.

Másolat a Magyar Mérnök-és
/:1920.:/ az egyleti Tanác

Lászlo

lakatgyártó

Győr 1536.

l.

Vill Győr

21. l.

MOB kat. 3166.

N. M. Minister Ur!

A Mörgág ó-kecsztyén román és átmenet stylü rövid ismertetése czinnü, ~~[illegible]~~ Excellenciád rendeletre tavul megjelent munkának folytatásaként czélba vétetett ~~a~~ városok czinek ivy templomainak leirása és ezen ötletből kiküldetlek ez idén Steindl tanár, hogy a nyitrai nagy zombati modori, barini a gyöngyi, miskolczi gyöngyösi és jászbacsi, Storno Jenny hogy a szakolczai soprani, kis-martoni, kőszegi, györi és vasszemi, Trychovszky tanár hogy a kismarki, Epcsici és romyói régi ~~[illegible]~~ tu

MDK

László testvérek

a debreceni izr. templom tervpályázatán
600 koronás I. dijat nyertek

Magyar Épitőmüvészet 1909. 4. sz. 32.l.

László.

Pályaművével részt vesz az Ady-síremlékpályázaton. Műve: bölény-kompozíció. (anlitve.)

Magyarság, 1928. febr. 15.

MDK

László testvérek

A debreceni izr. templom tervpályázatán a 600 koronás I.dijat a László testvérek terve nyerte el.

Művészet, 1909. 2oo.lap

M.D.K.

László testvérek („budapesti cég")

terve 600 K-ás első díjat nyert a debreceni zsidó templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

ápr. 7. sz. 15. old.

László testvérek

A debreceni izr. templom tervpályázatán az építkező hitközség elfogadta a biráló-bizottság előterjesztését, mely a nyolc pályamű közül a 600 koronás első díjat László testvérek tervének, a 400 koronás második díjat pedig Gyárfás Antal tervének ítélte oda.

Művészet 1909. 200. l.

Halmi Péternek

Mellékelj

nyitványát, 2 a

állt. forg. adó b

kérjük, hogy a

Halmi Péter u

Ez ügyben

jük és vagyun

SZÁZADOS-UTCAI TELEP.

TERVEZTÉK ÉS ÉPITETTÉK: FÜHRER MIKLÓS ÉS LÁSZLÓ TESTVÉREK.

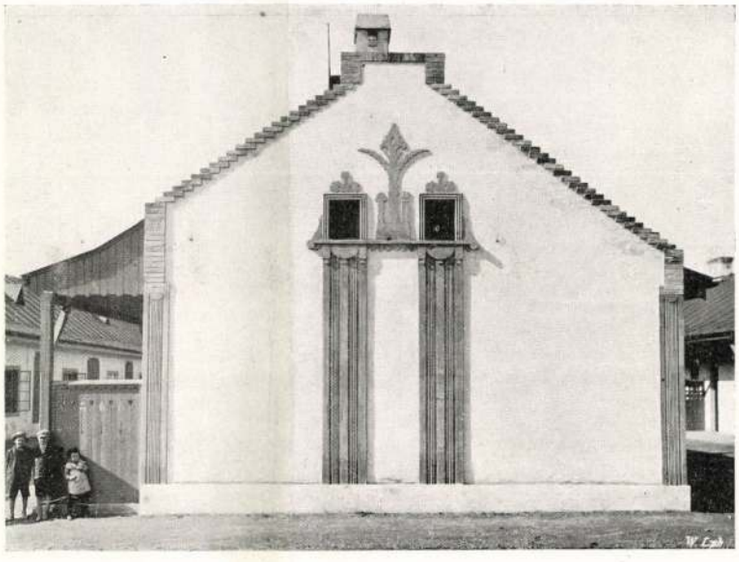

RÉSZLET A SZÁZADOS-UTCAI TELEPRŐL.

RÉSZLET A KŐBÁNYAI-ÚTI TELEPRŐL.

KŐBÁNYAI-ÚTI TELEP.

TERVEZTÉK ÉS ÉPÍTETTÉK FÜHRER MIKLÓS ÉS LÁSZLÓ TESTVÉREK.

KŐBÁNYAI-ÚTI TELEP.

TERVEZTÉK ÉS ÉPÍTETTÉK: WALLA JÓZSEF R.-T.

RÉSZLET A KŐBÁNYAI-ÚTI TELEPRŐL.

RÉSZLET A KŐBÁNYAI-ÚTI TELEPRŐL.

V. László király

ikonográf.

c.

Vayer Lajos 4/5

Magyar uralkodók

Bpo. 1942. 24. l.

17. tábla.

homlokfalát többé-kevésbbé magas, arkatúrás és gyakran sgrafflitokkal (l. o.) díszített attikfallal magasbítják s ezt az egymással összekapcsolt s ily módon mintegy pártadíszt alkotó kis ormok változtos silhouettü sorával koronázzák. Ennek az elrendezésnek őse a középkori várbástya mellvédje, amelyből a középkor, majd renaissance pártadísze lett. A P. egyébként már az assyriai építészetben is előfordul, majd az arab építészetben jelenik meg. A középkori P. szép példáit látjuk Caecilia Metella római síremlékén és Augustus császár rimini-i diadalívén, a Foro die Mercantin Bolognában, a palermói dómon és különösen Felső-Olaszország késői gót és korai renaissance építészetben (Velence: Dogepalota, Procurazie Vecchie, Cà Doro, Fondaco dei Tedeschi; Verona: Pal. da Lisca, Pal. Vescovile; Pádua: Pal. di Ragione). A lengyelországi renaissance épületei közül a poseni, tarnovi és sandomiri városházak s a krakói posztócsarnok válnak ki pártadíszükkel, a felsőmagyarországi renaissance XVI. és XVII. századbeli emlékei közül pedig a bethlenfalvi Thurzó-kastély, a késmárki Thököly-vár, a frics-i kastély, a lőcsei ú. n. Thurzó-ház és számos lakóház Eperjesen. — *Barát*

V. László király

ikonografiája

képmása

Schmitner F. L. bécsi

vézmetszőtől a gróf

Nádasdy-féle Mau-

soleum nyomán

Iv Gár Czakó

77. l.

Megjelent

Werbőczy: Corpus Juris

Nagyszombat 1743

9.

„Európa"

lapterjesztő R. T.

Budapest

V. Rothermere u 12

László Albert

Kisgejőc

nikor?

irod

Kovács Harang

65. l.

1175.

ai ruhában és mellén kitüntetési
. Felirata a kép alatt:

6·7 cm.

ika.

László Balázs

molnár

1552. Tömörkény

Bal Hel 122. l.

26. l.

Zoltánszky Kálmán

Csongrád-vm. Lőr-

I. Bp. 1897. 261. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

László Dezső.

László Dezső okl. mérnök, építési vállalkozó, állványkölcsönző,
VI. Szondy-u. 54. 312-650

Bptávb 1940 szept.

m. kir. vallás és közoktatásügyi minisz

76.171/1942 szám.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága tek.Elnökségének,

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Budapest,

IX.,Hőgyes Endre-u.10.

László, IV-ik, Király

Kun viseletben
a Képes Kronikából
Repr.

Magy. Művelődéstort
I. 340. l.

brecen

ajdu

ÉG

. egyház

yérosztó tányér

, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS):

SZAKCSOPORT

Ötvösség

KOR

1719

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

M.O.

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

Bethlen és Apafi címer

EGYÉB ADAT

Bethlen Kata tányérja

László harangöntő

Kassa 1394–1396.

l.

Arch. Ért. 1903, 216. l

Irodahelyiségek tisztántartása.....
" " és órabéres alltisztek munkabére.....
a./ÖSSZESEN:

b./ Fütés, világitás:
Fütés.....
Világitás.....
b./ÖSSZESEN:

c./ Telefon,posta-bankátutalási költségek
Telefon.....
Postaköltség.....
Bankátutalási költség....
c./ÖSSZESEN:

d./ Kárbiztositási dijak:

e./ Hirlapok,szaklapok,hirdetések:stb.:
Hirlapok.....
Szaklapok.....
Szakkönyvek.....
Egyéb könyvek.....
Hirdetési költségek.....
e./ÖSSZESEN:

László, szathmári
kardcsiszár
1461-ben nyert polgár-
jogot Kassán
l.
Arch. Ért.
1904. 272. l.

beszedett közcsőépitési hozzájá-
. alapján a 8 %-os jövedelmező -
egváltása /6o.821.79 P/. A lak -
vel több bevételt eredményeztek.
származó bevételek jelentős mér-
ezelésü gazdálkodásra való áttérés

önféle jövedelmeket csupán három
t lakásokért /16.o2o.-P/, Nyomás-
.- P/ tételekre. Az áttekinthető-
jes tagoltságukban mutatjuk ki,
szétosztás és az előirányzattal
i kimutatást közöljük.

László

II Lajos udvari ötvöse csak apróbb javítá-sokat végzett

l. Fógel József dr

II. Lajos udvartartása: 1516–1526. Bp. 1917

86.163. l.

Engel J. Ch.

Kőnyvel citálandó

s központi pénztára

XXIII napló
2960 tétel

yugta

ról, amelyeket

...nyi Gyula.
...ngosi 416.

XIII /19 számú polgm.

n pénztárunknál letett.

Készpénz		Értékpapír névértékben			A szelvények megjelölése
		egyenkint	összesen		
ar. P	f	ar. P	ar. P	f	
	1 dr.	200			1923 XI. 1.
	"	100			

Sor 464. Szám 721. Sor 154

László

Ötvös XVI. 27

l.

Fógel József dr.

II. Lajos udvartartása 1516-1526. Bp. 1917. 86. l.

Lajos körút Holtzer felé ha
jelölt fizetési helyen megj
vetkezet részéről oly egyén
nem találtam.- Miről a fent
és fentartására kiadtam ez
száztizenkettedik évi szept
Klimkó Ede s. k. / P. H. /

Póstai feladóvevény Csongrádmegyei Hi
ajánlott küldeményről.

ségekben, illetve előzményekben is tovább rezegnek. A szakadék ezek között, a gazdasági érdekek, sőt a kenyéririgység által erősen befolyásolt építőmunka-organizációk és a katedrálisokban, templomokban, várakban stb. testett öltött kész műremekek, egy városnak, tájnak, népnek eme összesűrített önábrázolásai között, talán túl nagynak látszik ahhoz, hogy közös szellemtörténeti nevezőre lehessen hozni. Valóban azonban a fejlődés egy korszak különböző szellemi és műveltségi rétegeiben mindig párhuzamosan fut, kivált oly átfogó vállalkozásoknál, amilyen a templomépítés. A kissé mesterkélt és nyomasztó építőtelepszervezet, mely a művészi alkotásról táplált mai felfogásunknak oly kevéssé felel meg, érdemileg ugyanabban a talajban gyökerezik, mint a hűvösen kiszámított és egyszersmind szenvedélyes szellemiségtől átlángolt gótikus katedrálisok maguk, mint a legkisebb részletekben is egységesen átérzett középkori életrendszer, melyben metafizika és matematika, végtelen vágyakozás és szigorú rendszerezés, misztika és skolasztika sem előbb, sem utóbb el nem ért egységben találkozott.

ismerhetők. A feltevések mint ilyenek és nem mint szilárd épülettagok vannak felhasználva. Végzett munkánk hiányairól, eredményeink ideiglenes voltáról nálunknál senki sincs jobban meggyőződve. De szabad reménylenünk, hogy kötetünk idővel jobb és tökéletesebb munkával lesz pótolható. Az újabb leletek világosan mutatták, hogy a föld még mennyi titkot, mennyi megoldást takar. Addig is szerény kísérletünk csak egy, nem éppenséggel új, de kellőképen még ki nem domborított perspektívának tekinthető, amint fővárosunk középkori építészeti életét megrögzítjük, ha nem is fényes külső rekonstrukciókban, hanem a nyugaton kialakult munkaformáktól és a magyar történet ütemétől egyaránt meghatározott belső vitalitásában.

Az írott és emlékszerű adatok hiányában ezeket a viszonyokat különben nemcsak Magyarországon, hanem a nyugati területek esetében is — inkább csak feltételezni, sejteni, lehet, nagyjában megjelölni, mint világosan felismerni és bebizonyítani. De éppen a sajátságos mellékkörülmények, a királyi építészek intézménye, a vezető mesterek aránylag nagy működési rádiusa, a magyar páholyterületeknek csak egészen határozott politikai és földrajzi feltételekből magyarázható elhatárolásai és kölcsönhatásai, és nem utoljára a magyar, elsősorban a kassai mesterek nagy népszerűsége a nyugati országokban is, tanuskodnak amellett, hogy itt nem fejlődési elhajlásokkal, torzításokkal, vagy gyenge mellékhajtásokkal van dolgunk, hanem a magyar történeti kialakulás által diktált öncélú folyamattal.

Alig van életterület, hol a középkori lelkület a maga misztikus túlzásaival és konstruktív következetességével oly meggyőzően egységesnek tűnik fel, ahol a látszólag ellentétes irányok annyira kibogozhatatlanul össze vannak fonódva, mint a gótikus páholyrendszerben és annak jellegzetes megnyilatkozásaiban, megformulázásaiban, jelképeiben, kőfaragójeleiben.

A liberális és pozitivista történetszemlélet szemszögéből nézve oly nyomasztónak és minden oldalról korlátozottnak látszó munkaüzem egyáltalában nem ment az egyéni művészi értékek rovására. Sőt, szabadabb téralakítást, gazdagab-

László

harangöntő

(fusor campanarum)

Kassai élt 1394 – 1396.

568 per stabilirsi definitivamente nella pianura dell'Italia settentrionale alla quale diedero il loro nome, e col nome anche quell'aspetto specifico che la Lombardia ha tuttora conservato. Non perciò cessarono del tutto i rapporti dei Longobardi-Lombardi con la precedente provvisoria patria pannonica. Tanto è vero che i rapporti dei primi Ungheresi con l'Italia settentrionale, all'epoca delle loro scorrerie in Occidente, non furono sempre e soltanto ostili e guerreschi. I numerosi trovamenti di monete dei due Berengari, re d'Italia, battute quasi tutte nelle zecche di Milano, dimostrano l'esistenza di pacifici rapporti e l'affermarsi di reciproche influenze culturali ed economiche, che prendono vigoroso sviluppo quando gli Ungheresi si convertono al cristianesimo, e Santo Stefano, primo loro re apostolico, consolida sia politicamente che spiritualmente il nuovo Regno, l'Impero a buon diritto chiamato stefaneo. I lapicidi (scalpellini) lombardi che diffondono in tutta Europa lo stile romanico, appaiono in Ungheria già nel secolo X, e se ne può seguire l'attività fino alla fine del secolo XIII. Così, p. e., i lapicidi lombardi Alberto e Pietro scolpiscono circa il 1270 il monumento sepolcrale della Beata Margherita, figliola dell'arpadiano Béla IV, spirata nel convento che aveva

fatto costruire nell'isola chiamata, allora, ,,delle Lepri'', ed oggi, Margherita. Del monumento non ci sono rimasti che pochi avanzi, che però sono sufficenti per rivelarci l'alto valore artistico degli scultori e la perfezione della loro opera, che costituisce come il ,,canto del cigno'' dell'arte romanica nel centro dell'antica Ungheria, e dove già appariscono, specialmente nel drappeggio e nei volti fortemente stilizzati, le prime tracce del gotico.

Circa un secolo più tardi ci imbattiamo, nella storia della costruzione del Duomo di Milano che è la creazione più complessa e più perfetta dell'arte gotica in Lombardia, nel nome di un lapicida ungherese: Magister Lassle (cioè László=Ladislao), e precisamente nell'anno 1391, quando la fabbrica dell'insigne monumento versava in piena crisi e per risolverla era stata convocata una specie di conferenza tecnica internazionale alla quale erano intervenuti, come periti competentissimi, Jean Mignot dalla Francia, ed Ulrich von Ensingen dalle terre dell'Impero. Ma, purtroppo, non ci è dato di sapere più precisamente quale fosse stata la parte e la funzione del nostro lapicida Ladislao nella soluzione della crisi, o comunque nella fabbrica del Duomo.

I rapporti ungaro-milanesi dovettero essere particolarmente intensi durante il lungo regno di Sigismondo di Lussemburgo, re d'Ungheria (1387–1437), ed Imperatore germanico-romano,

Horváth, Enrico
Budapest e Milano.
(Budapest, 1940) 8. l.

László

ács (faber)

1369.

lásd

Sörösbakonybéliapáts

~~209~~, 383, ~~487~~, ~~509.l~~.

l.

pinus montana Mill.

törpefenyő, henyefenyő, futo kárpáti fenyő

László, ács
(Ladislaus Zeker-
chyces)
1522. Szeged

Bal Hel 121. l
25. l

Reizner János
Szeged tört.
IV. Szeged 1900.

László, ács

(Ladislaus Alch)

1439 Nagyrède

Bal Hel (119. l.

24. l

(Archives Nat. de Hongrie. Dl 13.306.

Országos Levéltár

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

magyar

László ~~ántalos~~

XVI. 4.

l. Stoss Vit sógora

Arch. Ért

1918–1919

139. l. 140. l.

2895

8. Charles Hermans.

(Sz. Dresdában 1802. január 6-án. † Berlinben 1880. április 30-án.)

Római nő (tanulmány-fej).

A mellig ábrázolt fiatal nő jobbra fordul s arczélben látható. Homlokába fésült fekete haját lelógó kontyba tűzötten viseli; sárga selyemruhája mélyen ki van vágva úgy, hogy nyaka teljesen meztelen; barna prémes bundáját pedig jobb vállára vetetten hordja. A háttér világítása vörösbarna. Jelzése fölül jobbra: »*Hermans.*«

Vászon, méretei 50 : 39·2 cm.

258

1883: V. 177. — 1884: V. 177. — 1885: V. 177. — 1886: V. 177. — 1887: V. 177. — 1888: V. 177. — 1889: V. 200. — 1890: V. 200. — 1891: IV. 206. — 1892: IV. 206. — 1893: IV. 221. — 1894: IV. 8. — 1895: IV. 8. — 1896: IV. 8 — 1897: IV. 8. — 1898: IV. 8.

~~Vételett 1881-ben. — Magy. Képt. 406. — Lieza 282.~~

— 1900: IV. 8. — 1901: IV. 8. — 1903: IV. 8. — 1904: IV. 8. —

Lászlo

fegyverderéh kiszitö
(platenschleger)

1394–1405

Kassa

o Kem o

273. l.

CEL : Az auto.

László

ács (faber)

neve emlitve abban az okmányban, mely 1436. márc. 2-án kelt, s melyet Pálóczi Mátyus nádor Pápai György és Pálnak, valamint Jobbágyai nak Mihály béli apát ellen; ∂

Sörös bakonybéliapáts

487 l.

∂ ki Agyaglik fosztogatása miatt pörli őket, eskút itél oda.

pùnica granatùm

Granàtalma

László, scriptor

1402. ben Kassán
említve a városi jegyző-
könyvben.

Kemény Lajos: Kassai
képírók a 14-ik század-
ban. Művészet 1913. 122.
l.

M. N. Museum VI. 311.

László Kassai festő

Művészet 1904-194

Golz A.D.: Leány virágokkal

22(807), 2236(718).

Lászlo

Univerzet 1909. 200

— 1913. 122

7.119.18

2.946.–

843.60

23.70

330.680

P f

Mérleg

1927. november 1.-

II. Tőzsla vagyon.

1. Tőke

László festő (Ladislaus pictor) 1461-ben nyert kassán polgárjogot. 1)

1) ifj Kemény Lajos: A kassai sz. Erzsébet cephaz törbéneteher. Arch. Ert. XIII. k. Ugf. 1893. 67. l.

1904 okt 22

II/6

Közalapítványi letét

1119 t.

Vf. 488.

V-904.

24090 Községi nyomda Budapest.

László festő (Ladislaus pictor). Kassán 1461-ben polgár jogot nyert. Valószínűleg a kassai sz. Erzsébet egyházon dolgozott. [1])

1) ifj. Kemény Lajos: A kassai sz. Erzsébet egyház történetéhez. Archaeol. Ért. 1893. évf. XIII. k. 67. l.

László, Szent m. Király – ahiszolai

László Király szentté avatása és kultuszának kibontakozása (1095–1301)

175–197

Ősök, táltosok, szentek. Tanulmányok a honfoglalásban és Árpád-ban folklorjából. Szerk. Pócs Éva, Voigt Vilmos. Bp. MTA Néprajzi Kutatóintézete, 1996

LÁSZLÓ MESTER, könyvillusztrátor

A pálosok kiemelkedő kódexmásoló és festési tevékenységet is felytettek ki. Az egri érseki levéltárban egy misekönyv, melyet László mester 1394-ben a diósgyőri pálos ~~kla~~ kolostorban illusztrált Maria királynő rendeletére és a miskolci a vasi templom számára. 109.old. 22. 1 95ljegyz

JOÓ TIBOR-SÓLYOM DEZSŐ: A diósgyőri pálos kolostor 87.old

A Herman Ottó Múz.Evkönyve. XII. Miskolc, 1973

MDK

László ács /faber/

neve emlitve a győri káptalannak 1439. jan.5. kelt és Albert királyhoz intézett jelentésében, melyben a Némethbeliekről a béli kolostor kárára elkövetett vadelfogásról és erőszakoskodásról van szó.

Sörösbakonybeliapáts. 5o9 l.

LÁSZLÓ,

András és Máté debreceni kőművesek épitették Kecskeméten a reformátusok uj templomát 1680-84 között.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki Könyvkiadó. /Városképek - Müemlékek sorozat./ 33. l., 127. l., 148. l.

LÁSZLÓ Ágoston épitész

MENTÉNYI Klára: A kőszegi jezsuita rendház kutatása. = Műemlékvédelmi Szemle, 1992. 1. 58.p.

A rendház lépcsőházát csinálta

László Attila

Kompozíció I. (grafika)

A Hét, 1972. jún. 23. 3. elf. 25 m. 16 p.

Lőrik Ákos

Illusztrációk Kerouac: Úton c. regényéhez.

A Hét, 1972. jún. 23. 3 elj. 25 m. 15 Ft.

László Fákos

Memento Hiroshima (fotó)

A Hét, 1972. jún. 23. 3 erf. 25 sz. 9 p.

Lánnld Ákos

Reggel (fotó)

A Hét, 1972. jún. 23. 3 erf. 25 m. 5 p.

László Ákos

Kompozíció II.

A Hét, 1972. jún. 23. 3 erf. 25 sz. 17 p.

László Ákos

A nagyváradi Fáklya galériában 1974. okt-ben megnyílt grafikai tárlatom rezét vett.

A Hét, 1974. okt. 11. 5. erf. 41 m. 5 p

László Ákos

„Hétköznapok" Repr.

Kosmak, Kolozsvár 1968. IX. 1294.

1972 OKT 29
László Ákos

lódzva készülődött. Történelmi tudatváltása kitárulkozóvá teszi. A kezdeti ujjongást, a rászorulók tudatos szolgálata váltja fel. Nemzeti koncepciója, önmagát gyönyörűen feláldozó új ember.

Réti Eszter

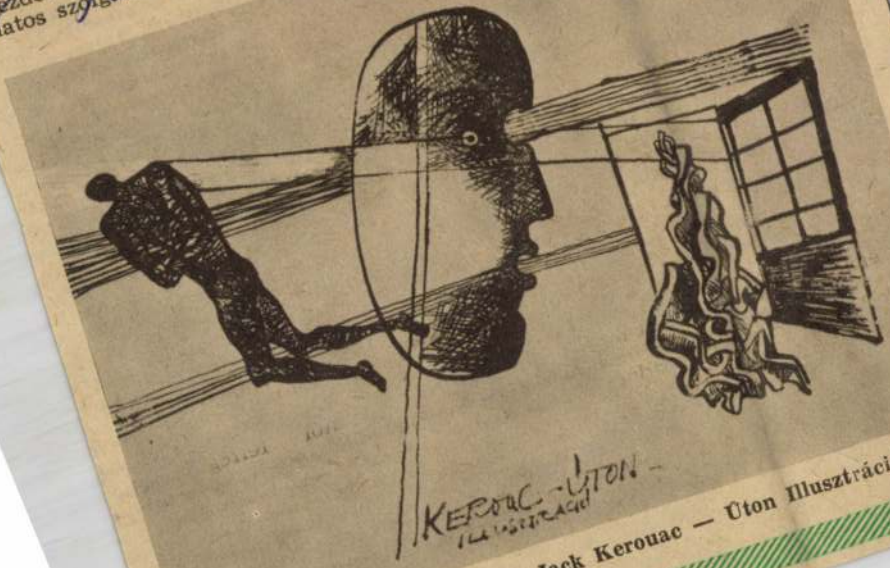

László Ákos (Nagyvárad): Jack Kerouac — Úton Illusztráció III.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MEGBÍZHATATLAN KERESZTAPA
(A Quickből)

László Ákos grafikus
e művészeti ág legmodernebb törekvéseit,
megoldásait képviseli magas szinvonalon.
Sok benne az illusztrativ, az epikai hajlam,
megjelenitései azért talán határozottabbak
részletezőbbek.

Tóth Béla: Nagyváradi képzőművészek
kiállitása Debrecenben.

Alföld 1972/12 90 old.

László Ákos

Váró Márton szobrászművész 1969-ben László Ákossal rendezte első önálló kiállítását Nagyváradon, erről beszámolt a Román Televízió is.

Szabó Ernő: Műtereimben.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. dec. 2.

KÓTAI József: A győztes lovagkirály : Emlékkiállitás a Nemzeti Muzeum dísztermében. = Magyar Nemzet. LV.évf. 151.sz.1992.junius 27. lo.p.

Bp.,MNM, Szent László kiáll

Országos Széchenyi Könyvtár évkönyve
Orvostörténeti közlemények
Palócföld
Pártélet
Párttörténeti közlemények
Periodica polytechnica : Architecture
Pest megyei Muzeumi Hiradó
Petőfi Irodalmi Muzeum évkönyve
Református egyház
Reformátusok lapja
Savaria
Somogy
Somogy megye multjából
Somogyi Muzeumi Közlemények
Soproni Szemle
Studia comitatensia
Studia letteraria : KLTE
Studia musicologica Academiae Scienti
Studia slavica Academiae Scientiarum
Szabolcs-Szatmári szemle

Szt.László emlékezet. Bp., MNM.1992

ism. K.M.: Figyelmébe ajánlom. = Élet és Tudomány, 1992. aug.28. 1112.

:eting in the printing, microfilm and
.

Economic Development Office, as
ommitteee for the engineering industries.

ner and head of the Humanities
ol.

Iver Society, a voluntary organisation
ation of a four mile long linear park in
f over 1,000 subscribers for a fifteen year

to the National Council for Voluntary
dy for the introduction of payroll giving

Lánló Ákos

szobrán

Szomorú ének

Repr.

Korunk 1970. VII. 990.

Lánló (Szent) magyar Remí

Szent Lánló emlékezete : Kiállítás Szent Lánló szentté avatásának 800. évfordulója alkalmából. MNM, 1992. június 29- szeptember 20. Írta: Lánló Gyula, H. Kolba Judit. Bp. MNM, 1992 27 p. Ill

Szent László emlékezete. Bp., MNM, 1992

ism. H.KOLBA Judit = Muzeumi Hirlevél, 13, 1999 1992, 7-8. 196.

ornamentika a kisművészetekben [ME]
tjei és pénzei
pecsétjei
ıcse
mika stílusának összetevői
pusai az ötvösségben
szerepe az ötvösségben

ZAKASZA

risztokrácia megbízásai [ME]
atok a század közepének

yéb kőfaragó munkák [ME]
k a 15. század második harmadában [ME]
vidékei

Szt. László

Szij Dezső: Szt. László emlékezete a Nemzeti Múzeumban. = M. Fórum, 1992. aug. 20. 8.

Bp. MNM

László MDK

Kassai festő, neve 1461-ben fordul elő.

Radocsay Dénes: A középkor Magyarország táblaképei.
Bp.1955.86, 202 l.

László ötvös

(Ladislaus aurifaber)

1530 körül a az esztergomi ~~káptalan~~ Szt. István káptalannak a budai Várban a Szent György (mai Disz.) téren állott házában lakott.

Patbudvár

285. l.

27. szám. 19

92443 szám
1902

1 drb.

A Műemlékek orsz. bizott-
ságához, mielőbbi jelentés
végett leküldöm —
Budapesten, 1903. január hó 15 én
A minister meghagyásából:

Lippich
osztálytanácsos.

László

3 karikatúra /reprók/

Magyar Ifjúság 1965 I. 2

László

A Felsővámház utcai lakó és müteremház épitése során László készitette el a hall mennyezetének magyaros jellegü saját kezüleg kivitelezett stukkóját. A lpcsőház sárga mázu korlátja is László tervei szerint készülek.

Zsolnay Tercia, V. Zsolnay Margit: Zsolnay

Corvina 1974 193.o.

568 per stabilirsi definitivamente nella pianura dell'Italia settentrionale alla quale diedero il loro nome, e col nome anche quell'aspetto specifico che la Lombardia ha tuttora conservato. Non perciò cessarono del tutto i rapporti dei Longobardi-Lombardi con la precedente provvisoria patria pannonica. Tanto è vero che i rapporti dei primi Ungheresi con l'Italia settentrionale, all'epoca delle loro scorrerie in Occidente, non furono sempre e soltanto ostili e guerreschi. I numerosi trovamenti di monete dei due Berengari, re d'Italia, battute quasi tutte nelle zecche di Milano, dimostrano l'esistenza di pacifici rapporti e l'affermarsi di reciproche influenze culturali ed economiche, che prendono vigoroso sviluppo quando gli Ungheresi si convertono al cristianesimo, e Santo Stefano, primo loro re apostolico, consolida sia politicamente che spiritualmente il nuovo Regno, l'Impero a buon diritto chiamato stefaneo. I lapicidi (scalpellini) lombardi che diffondono in tutta Europa lo stile romanico, appaiono in Ungheria già nel secolo X, e se ne può seguire l'attività fino alla fine del secolo XIII. Così, p. e., i lapicidi lombardi Alberto e Pietro scolpiscono circa il 1270 il monumento sepolcrale della Beata Margherita, figliola dell'arpadiano Béla IV, spirata nel convento che aveva

Horváth, Enrico:
Budapest e Milano.
(Budapest, 1940) 7. l.

fatto costruire nell'isola chiamata, allora, ,,delle Lepri'', ed oggi, Margherita. Del monumento non ci sono rimasti che pochi avanzi, che però sono sufficenti per rivelarci l'alto valore artistico degli scultori e la perfezione della loro opera, che costituisce come il ,,canto del cigno'' dell'arte romanica nel centro dell'antica Ungheria, e dove già appariscono, specialmente nel drappeggio e nei volti fortemente stilizzati, le prime tracce del gotico.

Circa un secolo più tardi ci imbattiamo, nella storia della costruzione del Duomo di Milano che è la creazione più complessa e più perfetta dell'arte gotica in Lombardia, nel nome di un lapicida ungherese: Magister Lassle (cioè László=Ladislao), e precisamente nell'anno 1391, quando la fabbrica dell'insigne monumento versava in piena crisi e per risolverla era stata convocata una specie di conferenza tecnica internazionale alla quale erano intervenuti, come periti competentissimi, Jean Mignot dalla Francia, ed Ulrich von Ensingen dalle terre dell'Impero. Ma, purtroppo, non ci è dato di sapere più precisamente quale fosse stata la parte e la funzione del nostro lapicida Ladislao nella soluzione della crisi, o comunque nella fabbrica del Duomo.

I rapporti ungaro-milanesi dovettero essere particolarmente intensi durante il lungo regno di Sigismondo di Lussemburgo, re d'Ungheria (1387–1437), ed Imperatore germanico-romano,

-2-

M.D.K.

László mester, szobrász, kőfaragó

..., több mint száz kőfaragó munkatársa volt."
A Lasse név - a latinos Ladislaus helyett - határozottan magyar eredetre vall - a művészeti feltogások és a művészek vagy mesterek áramlása a XIV. sz. második felében, szerző szerint Nyugatról Keletre éppúgy fennállott, mint ahogyan fordítva is elképzelhető. Hivatkorik a Kolozsvári testvérek magas művészetera, melynek harán vision-

Müvészettörténeit Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.
G. Aggházy Mária: Magyarországi László mester szerppe
Milano és Buda 1391 körüli kapcsolatában.

1-14. á.

239-243. old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

-3-

László mester, szobrász, hőfarago

... tagságos történelmi eseményei miatt csak Prágában maradt fenn emléze. Érdekes lehetőséghéppen felveti a Parler hőfarago családnak a milanói dóm mal kapcsolatos működését, akikner egyik ága Prágában dolgozott, ahol 1373 ban az egyik freiburgi családtag találkozhatott vele. A milanói dóm külső parkányának mintáját Giovanni di Firimburg, 1390. jul. 16-án./

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.

G.Aggházy Mária: Magyarországi László mester szerepe Milano és Buda 1391 körüli kapcsolatában.

1-14. á.

239-243. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

-4-

M.D.K.

László mester, szobrász, hőfaragó

... elkészítette, arcukrivül a család egy nagyúri tagja (III. Henrich) 1391/92-ben megfordult Milanóban, de az olasz vezetőkkel folytatott meddő viták után hamarosan távozott is. Szerző-maga is csak találgatásnak minősítve elképzelésétrendkívül érdekesen összeválogatott kéjsanyagot köröl Buda-, Prága-, Milano-, Reims-, Augsburg stb. XIV. sz. végi párhányrészleteiből és támasztó konzolfejeiről, sejtetvén, hogy a Parler hatás éppen László mesteren keresztül is érvényesülhetett.

Müvészettörténeit Értesitő, 1968. XVIII.évf. 3-4.sz.
G. Aggházy Mária: Magyarországi László mester szerppe Milano és Buda 1391 körüli kapcsolatában.

239-243. old.

1-14. L.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

László testvérek épitészek

Debreceni izr.tpl. Vállalk. Közl. 1909.ápr.7. 4.o.

Lászlő deák fundáló

1647- körül a Borosjenői kastélyon dolgozik.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

1778

László, pajzsgyártó

(Ladislaus Paysgharto)

1553 őszén a gyulai vár őrség által okozott károk jegyzékében a következő tételben szerepel:

Relicta Ladislai Paysgharto dixit clipeos et hastas suas de domo sua per Bartholomeum Horvath et ceteros regios servitores fuisse eductos, in quo passam fuisse damnum fl XX.

Veress Gyulavárosi
219. l.

Fenti gyulai polgár volt.

S

Canaletto
Bernát

~~Maszlagy II. 182~~
~~Maszlagy II. 185.~~
~~Maszlagy II. 184~~
~~Maszlagy II. 183.~~

28

16

mdk

I. László 1091-i

somogyvári alapító oklevelében tűnt fel elsőízben magyarországon a márka név, majd 1146 ból ismeretes. A XII. zban súlymértékké vált az egész országban.

Huszár Lajos. A Budai Pénzverés Története a Középkorban. Budapest 1958. 13. l

I. Παιδεία 1691-3

A budapesti Goethe Intézet meghívja Önt

LASZLO

IDŐ / TÉR / IDŐ

kiállításának megnyitójára

1995. szeptember 6-án 18 órára
a Goethe Intézetbe
(Budapest VI., Andrássy út 24.)

Bevezeti: **Kozák Csaba**

A kiállítás szeptember 29-ig, szombat/vasárnap kivételével naponta 10-18 óráig tekinthetö meg.

Das Goethe-Institut Budapest lädt ein
zur Eröffnung der Ausstellung von

LASZLO

ZEIT / RAUM / ZEIT

am 6. September 1995 um 18.00 Uhr
im Goethe-Institut
(Andrássy út 24., Budapest VI.)

Einführung: Kozák Csaba

Die Ausstellung ist bis zum 29. September täglich außer Samstag/Sonntag von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet.

László, V-ik, Ezrál
archépe

Gerevich - Genthon
A magyar tört. képes-
könyve
Bpest, 1935

V. László arcképe. Egykorú miniatűr után készült XVII. századi másolat Ernst Lajos gyüjteményében.

1984. VII. 4. TV-1 2o,oo Beinné

TV-hiradó 1

- A nyári táborok egyike, ma bezárta kapuját. Az elmult napokban viszont éppenséggel tágabbra nyitotta a világot a tanyai gyerekek előtt, Debrecenben.
Az idei a 11. nyár, amikor a városi könyvtár harminc tanyán élő, vagy tanyai kollégiumban élő általános iskolást, az irodalom, a müvészetek, a tudomány és a játék világába invitált, több mint hasznos időtöltésre. Ebbe az olvasótáborba látogattunk el zárás előtt.

- Voltál- e már ilyen táborban ?

- Még most vagyok először.

- Hogy tetszett ?

- Nagyon tetszik ez a tábor. Nekem nagyon megérte, hogy eljöttem ide.

- Mi az, ami megfogott ebben a táborban ?

- Az, hogy nem olyan kötött, mint az iskolai foglalkozások, hanem mindenki beleszólhat. Nagyon sok tanyasi gyerekkel vagyok, és ugy érzem, hogy itt most nagyon összeszoktunk, nem ugy mint sokszor szokott lenni .,hogy látják, hogy tanyasi vagyok, és akkor mondják, hogy tanyasi, hát akkor ne is szóljunk hozzá.

- Lenéznek benneteket, ugy érzed ?

- Hát igen. Nagyon sok ember lenéz.

- És mért néznek le benneteket ? Mit gondolsz ?

- Hát mert ők azt hiszik, hogy mi tanyán nem is tanulunk.

- Gondolod, hogy ebben a lenézésben van igazság ?

- Szerintem nincs, mert mi is ugyanugy tanulunk, mint ők,

- Hanyadikos vagy ?

- Majd most megyek nyolcadik osztályba.

- Gondolkodtál már azon, hogy mit választasz ?

- Hát valamilyen szakközépiskolába, vagy gimnáziumba szeretnék menni.

- Édesanyádék ?

- Hát édesanyám a Béke TSz-ben bérelszámoló, édesapám pedig villanyszerelő, szintén a Béke TSz-ben.

- Könyveid vannak- e otthon ?

- Igen, van, nagyon sok könyvünk van. A szüleimnek a szakkönyvei, ifjusági regényeink, mesekönyveink, felnőtt regények, és sok más.

- Te már negyedik éve jársz vissza az olvasó táborba. Mi az, ami visszahoz ?

- Hát sok érdekes dolgot hallok amit eddig még nem ismertem, nem hallottam, és nagyon sok helyre eljutok, ahol még nem voltam, és nem is jutnék el, a tábor nélkül, talán.

- A Nepfizikai Obszervatoriumban tett látogatás, számotokra érdekes volt ?

- Igen, érdekes volt, csak az a kár, hogy nem nézhettünk bele a látcsőbe.

- Hol voltatok még, ami számodra érdekes volt ?

- A László Ákos grafikusmüvésznek a mütermében, ahol bemutatta, hogy hogyan késziti a rézkarcokat és a metszeteket.

- Gondoltál, gondolkodtál már azon, hogy ez alatt a tiz nap alatt, mindazt amit elmondtak nektek, tudod- e majd valahol hasznositani ?

- Igen. Szerintem tudom hasznositani. Most például gimnáziumba megyek, és ott is biztos lesz szükség erre.

- A pedagógusok, a könyvtárosok, akik a harminc gyerekkel foglalkoztak, szerény emberek. Teszik a dolgukat hittel, és hiu ábrándok nélkül.
Tiz nap alatt ugyanis évtizedek hátrányát behozni képtelenség.
De hogy a riportunkban megszólalt kislánynak és többezer társának önbizalom, ismeretszintje emelkedjék ahhoz ez a másfél hét is hozzájár ult.
Ma az országban 1o8 általános iskolai kollégiumban, 8,5ezer diák kap lehetőséget, hogy a tanyáktól a gimnáziumig, sőt az egyetemig eljusson.
Viszont többmint 2oezer azoknak a száma, akik naponta kilométereket gyalogolnak az iskoláig.
Egy első osztályos, ha csak napont két kilométert gyalogol, mondjuk kétszáz tanitási napon, akkor négyszáz kilométert tesz meg, amig le tudja irni a nevét.
Háromezerkétszáz kilóméter után kerül elérhető közelségbe a középiskola, és vajon mennyire lehet az egyetem, a főiskola ?
Többmint 2o évvel ezelőtt, amikor az első tanyai kollégiumok megalakultak, az egyik országyülési képviselő történelmi versenyfutásról beszélt.
Arról, hogy nem egyenlő jogilag az ember, aki müveltség, neveltetés, a körülmények korlátai miatt egyenlőtlennek érzi magát, a tanult müvelt ember mellett.
A képviselő ebben az évben lenne hatvan szetendős.
Váci Mihálynak hivták.

MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

László Ákos
Grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 SEP 2 8

1021

ÜZEMI TÁRLATOK '83

László Ákos: Emlék

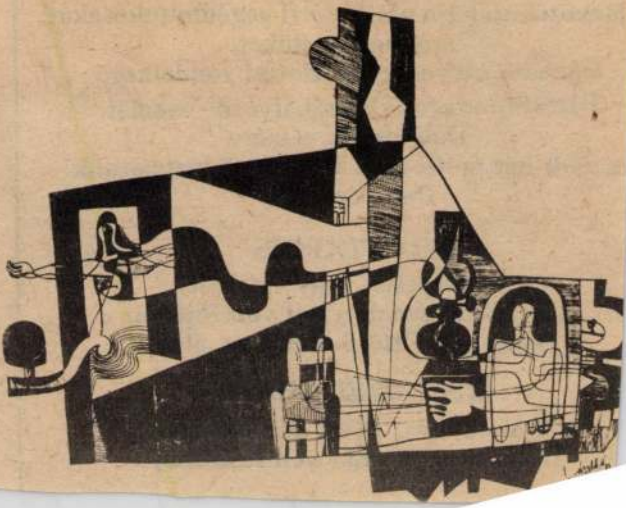

fel

élelmisze
vegyipari s

ılackozómunká
t
legalább öté

DIESEL-adagoló-beszabályozó szerelőt.
Dolgozóink részére
családi ház építéséhez házhelyet biztosítunk
Debrecenben.

JELENTKEZÉS

személyesen vagy írásban
a gazdaság személyzeti vezetőjénél
Debrecen, Úttörő utca 3. sz. alatt.

MEGKÖZELÍTHETŐ

a 8-as, 8Y-os, 18-as autóbuszokkal
(a konzervgyárnál kell leszállni)

LÁSZLÓ Ákos *102, 146*
Budapest, 1940. március 6.
IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus

Banner Erdély

László Ákos

SZOT ösztöndíj '86-87

Magyar Nemzet 1986. 41. 3.

László Ákos

(A **debreceni** Kortárs Galéria adventi kiállítást rendezett. A tárlatot ma 17.30-kor nyitja meg Fekete Károly teológiai professzor. Közreműködik Csikos Sándor Jászai-díjas színművész, valamint Hegedűs Dalma és Kuttenberg Anikó konzervatóriumi hallgató. A tárlat december 23-ig látható a Batthyány u. 5. szám alatt.)

László Ákos: Madonna

ellátása városunkban még ki-
ti az igényeket, azonban – az
sági ellátások alacsony össze-
iatt – a gyermeklétszám tová-
elkedése várható.

(MDF) ismét arra volt kíváncsi,
meddig tartja fenn a város azt a jog-
talan állapotot, amit a Cívis Ház Rt.-
be történt apportálással okozott, hi-

László Ákos, grafikus

L. Keri Yme

– Az 1986/87 évi KOT-ösztöndíjasok

8.

Élet és Irodalom Bp. 1986. júl. 4. XXX/27

szak továbbélését vagy éppenséggel megkövesülését jelentik, nem a dolgok természetes kifejlődését.

A másik megjegyzés: Lendvai gyakran hivatkozik arra, ami a hivatalos felfogás is, hogy ti. Albánia egész története során mindig fegyverrel őrizte vagy próbálta kiharcolni önállóságát. Az elzárkózást, az egész rendszert alapvetően az albán nacionalizmusból magyarázza, a marxista–leninista frazeológia szerinte csupán máz. A nacionalizmus kapcsán tér ki a koszovói kérdésre, bár úgy látja, az 1981-es (és azóta sem teljesen eltűnt) zavargásokat nem az albán vezetés inspirálta. Valószínűnek látszik, hogy a széles rétegek számára valóban a nacionalista öntudat és érzés teszi elfogadhatóvá, sőt természetessé a meglévő állapotokat, az elzárkózottságot, a „magányos szikla" ideológiáját. Úgy tűnik viszont, a pártban és a felső vezetésben ennél erősebb mozzanat a marxizmus–leninizmus dogmatikus felfogásának megőrzése, illetve terjesztése. Hadd utaljunk pusztán „a világ első ateista állama" elvére és gyakorlatára. A teljes nyitás az albán nacionalizmus felé éppenséggel nem ezt indokolná.

Világos: olyan kérdés ez, amelyet ma aligha lehet eldönteni, és kérdés, valaha is megoldható lesz-e. Lendvai könyve a maga tudatosan „nyugati" szemléletével rengeteg érdekes adatot gyűjtött össze (ez lábjegyzeteiből is kiderül). Ha következtetéseivel nem is érthetünk mindig egyet, az egész szocializmust érintő oldalvágásaival végképp nem, könyve (mint tévéfilmje is) figyelemre méltó pillanatkép erről a számunkra régóta elzárt és így ismeretlen országról és népéről. *(Zürich)*

NIEDERHAUSER EMIL

Az emlékezés éthosza

Élet és Irodalom, 1986. 1. szám

LÁSZLÓ ÁKOS GRAFIKAI MŰVÉSZETÉRŐL

A bölcs *Montaigne* mondja az idézésről: „Ha idegenhez nyúlok, azért teszem, hogy általa világosabb legyen az, ami az enyém." Én most például egy kulcsszót keresek, amely megnyithatja az utat *László Ákos* humanista művészetéhez.

„A művészet eredete az *emlékezés,* mert az elfutó jelenből nem születik művészet, hanem abból az erőfeszítésből, mellyel az ember látott, megélt dolgokat visszahív, hogy megőrizze, megrögzítse, megörökítse őket." (Fülep Lajos) Hol van a művész hazája, amelyben emlékezik, s amelyre emlékeznie kell? Ha valami titkos sugallat kényszerítésére elindul apja szamarát megkeresni, s helyette egy királyságot talál, miként a bibliai Saul és Wilhelm Meister, a művész önmaga legbelsejében találhatja azt meg. De jaj annak a művészléleknek, amelyik a humanista felelősség csigaházából a különállás luxuspáncélját formálja! Jaj annak, aki az ősi panaszdalokat szintetizátorral kínálja! Jaj annak az elkárhozott művészléleknek, aki nem tudja az AKÁRHOL élő ember fájdalmait a sajátjaként sírni...

Hol van hát művészünk hazája, amely egyszerre kompja és szigete is az emlékezésnek? Tudjuk már, hogy a lélekben; de azt is bizonyosra vehetjük, hogy ez nem bolyonghat spanyol királylányként egy befelé épült várkastély tükörtermeiben. *László Ákos* Budapesten született (1940); a nyiladozó értelmű gyermekkor, a tiszta poharakként csengő léghajója lenne a haza? Nagyváradon és Kolozsvárott járta az élet és a művészet főiskoláit (1945–1982); a művésszé és férfivá érés ideje lenne hát a haza? Most közöttünk, Debrecenben él. A Művészeti Alap, a Képző- és Iparművészeti Szövetség tagjaként, legfrissebb SZMT-díjasként kitartó szorgalommal dolgozik – íme hát itt,

a „kikötőben", a „Hortobágy mellyékén" lelte meg hazáját, egy majdani leltárkészítés otthonát?

Mindez igaz, s mégsem meríti ki a teljes igazságot. Olykor külön-külön is haza egy utcasarok, egy folyópart, egy tanya vagy valamelyik kedves költő emlékeinek hazája. (A lelki hazát gazdagító élmények forrásává válnak a tanulmányutak is. Nem annyira geográfiai értelemben. Csak egyetlen példát említek: *László Ákos* 1969-ben a szovjetunióbeli Zagorszkban járt, s – csodák csodája – a nagy „ikonország" Vajda Lajos Szentendréjével lett határos.) Az igazi művész számára a haza mindenütt ott van, ahol emlékezete és képzelete feladatot talál. Ahonnan üzenetek jönnek, s ahol az elvarázsolt morzejeleket várják és értik. Mi államokban és országokban gondolkodunk, de csak a művészek éreznek – ezerszer nagyobb bizonyossággal – emberi honokban és ember formájú földdarabokban.

Grafikusművészünknél az emlékezés a közösség sorsának emberléptékével méretik. Ez óvja meg attól, hogy menekülő romantikussá váljon. Mint elhivatottságára koncentráló művésznek, megvan az a képessége, hogy a múlt az ő képein aktuálissá váljon, hogy a jövő lehetőségeit is az emlékezés formájában élje át. A „most" önála a múlt és a jövő „jelenidejűsítése"; az „itt" új szomszédságok megteremtése. Zagorszk és Szentendre példáját már említettem. Hadd tegyem hozzá, hogy Erdély, Litvánia és az Alföld is szomszédok, átölelve közös mementójukat, Hirosimát.

Írásom nem prológus és nem epilógus. A közelmúlt terméséből hozom tehát példáimat, hogy némiképp konkrétabbá tegyem mondandómat. Kézenfekvő, hogy a *Memento Hirosimá*val s a vele rokon *Apokalipszis*-sorozattal kezdjem. Magas artisztikumú, elkötelezett művészet ez a háború, a lét bármiféle veszélyeztetése ellen. Hatása titokzatos és nyugtalanító. *László Ákos* nem „történelmi" képeket akart alkotni, s nem is annyira az egy Japánra, mint inkább fölfelé, mindannyiunk Damoklész-kardjára néz. Műve egyesíti a plakát evokatív hatását az eltöprengő meditációval.

A *Litván emlékek* szintén sorozatban csoportosulnak. Tulajdonképpeni „hőse" a tenger, a végtelen erő és erőlködésnélküliség szimbóluma – hiszen egyszerre játszadozik hajókkal és sirályokkal. Talán ezért is vonzódik minden őszinte művész a tengerhez, mert a reményt éppúgy magában rejti, mint a kétségbeesést. Konkrét emlékek bújnak meg itt, vagy bevált médiumról van szó? A kiindulópont mindig egy meghatározott élmény, s ez szüli meg az absztrakt elemeket. *László Ákos* nem szívleli azt, ami oly hivalkodóan pontos és meghatározható, mert tudja, hogy hazugság rejtőzhet mögötte. A titkot nem lehet csapdába ejteni, csak körbekeríteni.

Végül a *Menyasszony ládájá*ról. Ez a legtávolabbi üzenet és a legmesszebbre mutató vágykép. A legtisztább hitvallás a népi közösségek mellett, a népi formaművészet dekoratív világán keresztül. *László Ákos* művészetének eredendően társadalmi töltete itt nem egy konkrét esemény kapcsán mutatkozik meg. *Művészet, közösség, béke* – ezek ennek a tiszta forrásból eredő lapnak az alapvető „jelszavai".

László Ákos művészetének egészét az emberi együttérzéstől éltetett humanizmus hatja át. Alkotó módszere rendkívül tudatos, bármiféle fölösleges elkalandozásoktól mentes. Sokat ért már a világból, sokat is visszaadott már, jóllehet az összegzés még messze van. Mi a biztosíték a beteljesedésre? Könyörtelen igazságszeretete s az a képessége, hogy az absztrakt elemeket a világ konkrét arculatával szintézisbe hozza. Az emlékezés éthosza így egészül ki a képi igazságkeresés logikájával.

ÉLES CSABA

LÁSZLÓ ÁKOS

A Debreceni Orvostudományi Egyetem
Közművelődési Titkárság Kulturális és Szervezési Iroda
szeretettel meghívja Önt és kedves Családját

Csedreki László Dr. **szobrász** **és** **László Ákos** **grafikusművész**

kiállításának megnyitójára

1999. április 11-én 11 órakor
a DOTE Elméleti Galériába

A tárlatot megnyitja: **Dr. Bényei József** költő újságíró
Közreműködik: **Miske László** a Csokonai Színház színművésze

A kiállítás megtekinthető: április 11-23-ig naponta 8-20 óráig

cím: Debrecen, Nagyerdei krt. 98. (Klinikák)

A kiállítást szervezte: Cserép Zsuzsanna

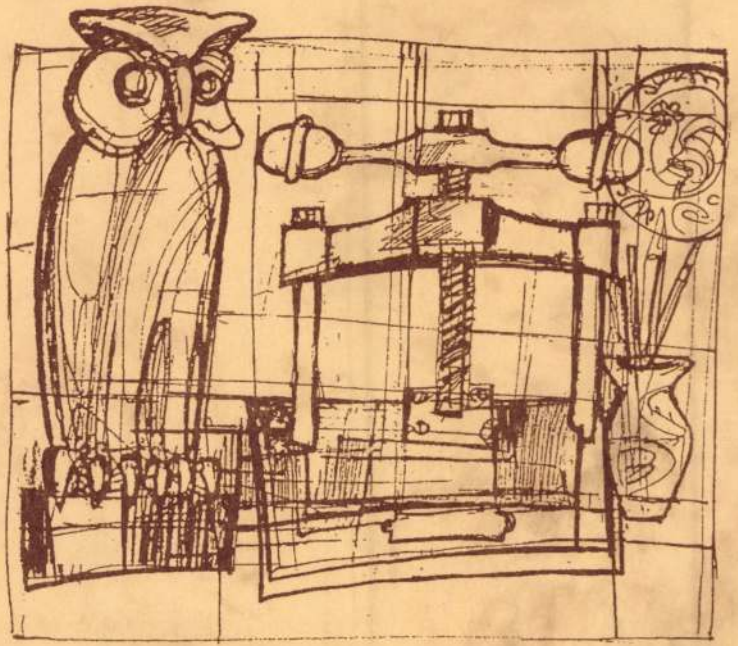

MEGHÍVÓ

Művészek vendégszereplése

Nyíracsád Grafika: László Ákos

Nyíracsád (HBN) – A régiónk széles értelmiségi rétegét, köztük számos képző-, zeneművészt és írót, költőt tömörítő Szellemi Szabadlegények Társasága hétfőn Nyíracsádon, a művelődési házban vendégszerepelt zenés irodalmi esten. Közreműködtek a helyi iskolások, gyermekcsoportok. Az alkotók saját munkáikból képzőművészeti reprodukciókat ajándékoztak a jelenlevők számára, illetve könyveiket dedikálták a fiatalságnak és más érdeklődőknek.

László Ákos grafikus
Napló 1992. okt. 30.

Érdeklődni lehet:
346-000/114-es mellék.

Gyógyfürdő Kft.
vezetősége

"470695/1H"

10-féle típus,
több 100 méretben.
Alu- és acéllemez
RADIÁTOROK
5–40%
engedménnyel.
Debrecen,
Piac u. 75.,
az udvarban.
Tel.: 412-072

"467251/1H"

CHEMICAL - SEED KFT.

Gyomírtószerek a legkedvezõbb áron

Kukorica	**Napraforgó**	**Búza**
Primextra	**Modown 4F**	**Mecomorn**
Igran Combi	**Goal**	**Granstar**
Maloran 50	**Igran Combi**	**Dezormon**
Stomp	**Borsó**	**Starane**
Lontrel	**Pivot**	

Ammóniumnitrát 34 %-os péti és import
folyamatosan kapható

Debrecen, Egyetem sgt 11/a Tel:52/430-463
Berettyóújfalu, Dózsa Gy út 79. Tel:54/402-092

"469953/1K"

AKCIÓ!

Az Agrárgazdaság Kft. vetés előtti kukoricavetőmag-vásárlási AKCIÓT hirdet, az alábbi hibridekből:

	Régi ár	Új ár
Anita	4250 Ft/ha	**3570 Ft/ha**
Gabriella	5720 Ft/ha	**4911 Ft/ha**
Debreceni SC 351	4950 Ft/ha	**4018 Ft/ha**
Debreceni SC 377	5650 Ft/ha	**4911 Ft/ha**
Lina	4250 Ft/ha	**3570 Ft/ha**

László Ákos grafikus

JÁSZSÁGI KÖRKÉP Néplap

1986. ápr. 17.

László Ákos grafikái Fényszarun

A fényszarui művelődési házban látható április 20-áig László Ákos grafikus kiállítása. A tárlat különlegességét az adja, hogy a művész olyan alkotásaival mutatkozik be a városban, amelyeket a vak költők művei ihlettek.

László Ákos Budapesten született, ötéves korától Nagyváradon élt, 1982-től Debrecen az otthona. Képzőművészeti tanulmányait a kolozsvári főiskolán végezte.

MŰSORAJÁNLAT

BARTÓK

6.00: Muzsikáló reggel - 9.00: Műsorismertetés - 9.05: Pódium. Truls Mörk gordonkázik - 10.00: Hírek - 10.05: A Rádiószínház Dokumentumműhelye - 10.54: Operaslágerek - 11.40: Országok, tájak zenéje - 12.00: Hírek - 12.05: Hangverseny délidőben. Az amszterdami Concertgebouw Zenekarának hangversenye - 13.13: Bemutatjuk a Budapesti Koncert Fúvósok új lemezét - 14.00: Hírek - 14.05: Ulysses. James Joyce regényének rádióváltozata - 15.04: Együttesek Lortzing operáiból - 16.00: Hírek - 16.05: Olasz szerzők műveiből - 16.40: Hitélet és történelem. Kemény Zsigmond (1814-1875) - 17.00: Kurtág György műveiből - 17.50: Ez van! - 18.00: Hírek - 18.05: A magyar zene évszázadai - 19.15: Kalmár Magda régi magyar operákat énekel - 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. Várjon Dénes zongorán is. Amerikai film (1994) 18.45: Hangyaboly 19.00: Szerda 19 óra 19.30: Kereskedelmi show 20.00: A kisasszony 22.00: Egészségmagazin 23.00: Színház-tűznéző 23.30: Kereskedelmi show

SPEKTRUM

18.00: Álmunk, a repülés 18.30: Állati élet 19.30: Kémek. Mata Hari, a csábos kémnő 20.00: Utazások. Megszentelt ösvényen 21.00: A dolgok természete

RTL

12.00: Déli magazin 12.30: Arany lányok 13.00: Gyilkosság a hobbija 14.00: Bärbel Schäfer 15.00: Ilona Christen 16.00: Hans Meiser 17.00: Kockázat 17.30: Egymás közt 18.00: Jó estét! 18.30: Sztármagazin 18.45: Híradó 19.10: Robbanékony 19.35: Jó idők, rossz idők 20.15: Sípszó kü-

PRO 7

12.05: Madárijesztő és Mrs. King 13.00: Hangos otthon 13.30: Déli magazin 14.00: Arabella Kiesbauer-show 15.00: A mi kis farmunk 16.00: Hupikék törpikék 16.30: Végtelen történet 16.55: Tom és Jerry 17.25: Egy fedél alatt 17.55: Ki itt a főnök? 18.30: Bill Cosby-show 19.00: Taff 19.30: Hírek 20.00: A főnök felesége. Amerikai vígjáték 21.35: Baldy Man 22.00: Édes bűn 22.50: Szélörvény. Amerikai akciófilm

EUROSPORT

8.30: Európai gólok 9.30: Indycar 10.30: Szumóbirkózás 11.30: UEFA-kupa 13.30: Kosárlabda 18.00: Kerékpársport 18.30: Forma–1 magazin 19.00: Motoros magazin 20.00: Szumóbirkózás 21.00: Ökölvívás 22.00: A legerősebb ember 23.00: Darts 24.00: Tenisz

A Szoboszlói Kulturális Közösség
és a Városi Művelődési Központ
szeretettel meghívja Önt és barátait
1995. március 16-án, csütörtökön 18 órára
a Szoboszlói Kisgalériába

László Ákos

grafikusművész
kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:
Dr. Éles Csaba esztéta.
A kiállítás megtekinthető
1995. március 17. és április 1. között
naponta 9-12 és 14-18 óráig.
(Vasárnap zárva!)

Szoboszlói Kisgaléria
4200 Hajdúszoboszló, Szilfákalja 2.

PK: Kovács Gábor, VMK • terv: Reklám Műhely • nyomdai munkák: Wider Print •

HAJDÚSZOBOSZLÓ III. 3 1

MAGYARORSZÁG 014 FORINT

Szoboszlói Kisgaléria
Hajdúszoboszló
Szilfákalja 2.

Új Művészet
Szerkesztősége
Budapest
Bátthány u. 10

1 0 5 4

DEBRECEN 1995 4

Variációt egy Szent György témára IX/5. László '94

LÁSZLÓ Ákos

TARCZY Péter: Az ujraélt mult üzenetei : László Ákos grafikáiról. = Uj Müvészet, III.évf.4.sz. 1992 71.p.ill.

Hajduböszörmény : Sillye Gábor Müvelődési Közp. 1991

ő padolása stukatúra,
hasonló ajtaja az észak
lában ruhák elrakására
ja kétfelé nyíló és min-
hasonló. Fehérre fénye-
tt a padozat négyszög-
szobában egyenes lábon
tszóasztal is található,
puhafa ágy, melynek a
z alá az ágy alá tettek
hasonló, sárga festékkel
t fiók formára ki lehet

ik traktus első szobájá-
letes, pallérozott tölgy-
ba vezető ajtaja mind
lőbbihez hasonló, csak-
ult. Kertre néző ablaka
endesebb nyugodalom-

uhafa táblákkal szerel-
lyhája alatt a padolás
n ruháknak elrakására
jtaja kétfelé nyílik és
egész munkája sárga-
ok találhatók: 6 fehér
kötött karszék; 1 ezek-
ábakon álló, kék porce-
; 1 különös fából készi-
réz munkával ellátott
gyertyatartó, melynek
vatartót kapcsoltak, és
nyőt készítettek; vala-
lábakon álló, keményfa

lolása, kályhája, kertre
ó ajtaja mindenben az
akon semminemű belső
al kirakott, kívül sárga-
t, egyenes lábakon álló,
egyik új, egyenes lába-
, a másik régebbi, kecs-
kal felékesített egy kis
nes lábú, nádból kötött
ipé; továbbá 1 piramis
, alul kétfiókos, egészen
mennyire fehérre fénye-
alatt van.

LÁSZLÓ Ákos 1996. júl. 30.
Hajdú - Bihari Napló

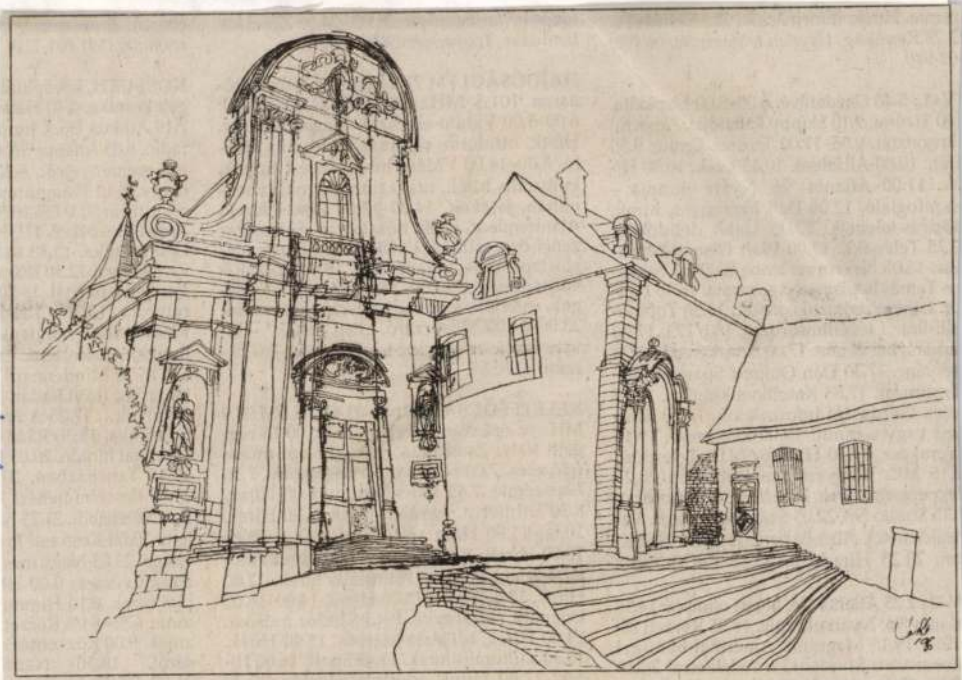

Templom Szent-Michelben – László Ákos rajza Napló-reprodukció

Passió-ciklusok

Keppler, B.: Zur Passionspredigt des Mittelalters. I. Historisches Jahrbuch der Görresgesellschaft III(1882) 287. skk; Möbius, H.: Passion und Auferstehung in Kultur und Kunst des Mittelalters. Berlin 1978.

Mária compassiója: Simson, O. G. v.: Compassio and Corredemptio in Roger van der Weyden's Descent from the Cross. The Art Bulletin XXXV(1953) 11. skk; Stabat Mater. Maria unter dem Kreuz in der Kunst um 1400. (Katalógus.) Salzburg 1970; Divald K.: Húsvét a régi magyar művészetben. VÚ 59(1912) 14, 274. skk; Entz G.: Magyar passióábrázolások. Pásztortűz XXVIII(1942) 146. skk; Wentzel, H.: Ein Elfenbeinbüchlein zur Passionsandacht. Wallraf Richartz Jahrbuch XXIV(1962) 193. skk.

Utolsó vacsora: Dobbert, E.: Das Abendmahl Christi in der bildenden Kunst bis gegen Schluss des 14. Jahrhunderts. Repertorium für Kunstwissenschaft XIII(1890) 281, 363, 423. skk; Sachs, C.: Beiträge zur Entwicklungsgeschichte der deutschen Abendmahl-Darstellungen. Repertorium für Kunstwissenschaft XXX(1907) 99. skk; 204.

LÁSZLÓ ÁKOS - grafikus

László Ákos grafikusművész kiállítása szeptember 21-ig látható a **debreceni** Gábor-galériában, a Füredi út 69. alatt, a „Történelmünk máig élő tanúi" sorozat első rendezvényeként.

Hajdú-Bihari Napló
1998. 09. 02.

LÁSZLÓ ÁKOS GRAFIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA A SIÓFOKI KÁLMÁN IMRE MÚZEUMBAN 1999. 05. 24–06. 24.

Múzeumi Táj. 1999/2.

A művész alkotásain a zenében megvalósított bartóki szintézis képzőművészeti kivetítését látom. Mindaz ami Bartóknál a népművészetből fakadó és az általános emberi egybeötvözéséből megvalósult, az a képzőművészetben is elérhető. Ez az igényes célkitűzés vezette László Ákost is sirató-grafikáiban. A lelki mélységet, vívódást kifejező belső vonásokra gondolok, amelyekkel László alakjainak lényét elénk állítja.

László Ákos tipikus közép-kelet-európai ember. Budapesten született 1940 március 7-én. 1944-ben Nagyváradra került, ahol nagyszülei nevelték. Ott járta iskoláit. 1963-ban végzett a kolozsvári „Jon Andrescu" Képzőművészeti Főiskola kép-grafikusi szakán *Kádár Tibor* és *Feszt László* tanítványaként.

Dr. Lassu Gyula Siófok város alpolgármestere, Matyikó Sebestyén József múzeumigazgató, dr. Ujváry Zoltán egyetemi tanár és László Ákos grafikusművész (Fotó: Helényi Béla)

1982-ben települt át Magyarországra, ma Debrecenben él. Művei megtalálhatók Nagyvárad, Kolozsvár, Debrecen, Budapest köz- és magángyűjteményeiben, valamint Németország, USA, Olaszország, Lengyelország, Litvánia, Izrael, Japán, Franciaország és Ukrajna polgárainak lakásaiban.

László Ákost mély bölcseleti kérdések izgatják, nem is az ábrázolás kényszere, hanem a gondolat lírája. Művein a természeti motívum alkalom és ürügy csupán, hogy a magában érlelt művészi mondanivalót kivetíthesse. A természeti valóságot művészi szintre emeli Delacroix intelméhez híven, mely szerint „a természet csak szótár, abból formálja a művész mondatait".

László Ákost nemcsak a körülötte lévő világ, az emberek, tájak inspirálják képalkotásra, hanem holt és élő pályatársainak művei is mint ihlető valóság jelentkeznek műveiben *(In memoriam Plugor S., Önarckép – Imre Flóra versel).*

Képeit dinamizmus jellemzi. László Ákos kíválóan rajzol, művészetének fő ereje az életteljes vonal, mely minden érzés engedelmes kifejező eszköze. Nem is láttam egyetlen képet sem, amely bármilyen színakkordból született volna.

Grafikáinak témája nem délibáb-pillanat, hanem az ember és a világ. Ha a tárlaton *Equus-sorozatát, Szent György tanulmányait*, vagy a *kazimierzi zsidó temető* siratógrafikáit szemléljük, rá kell döbbenünk arra, hogy az anyagiasult lélektelen világban abban a szerencsében van részünk, hogy két szólamban is hallhatjuk a valóság muzsikáját. László Ákos remekeiben együtt lélegezhetünk az európai művészettel, az európai szellem alakulásával.

MATYIKÓ SEBESTYÉN JÓZSEF
múzeumigazgató

László Ákos

- László Ákos kiállítását, a Szellemi Szabad Legények rendezvényét Selmeczi László megyei múzeumigazgató 17 órakor nyitja meg **Debrecenben**, a Böszörményi út 148. szám alatti egészségügyi gyermekotthonban, a megjelenteket Tóth-Máthé Miklós író köszönti.

Hajdú-Bihari Napló 1996. október 8.

László Ákos

- László Ákos kiállítása 17 órakor nyílik kedden **Debrecenben**, a Böszörményi út 148. szám alatti egészségügyi gyermekotthonban. A tárlatokat a jövőben rendszeressé kívánják tenni, mely során a Szellemi Szabad Legények festő-, grafikus- és fotóművész tagjai mutatkozhatnak be alkotásaikkal.

Hajdú-Bihari Napló 1996. október 4.

ik a hivatal dolgozóit

tett a gyermekvédelmi támogatás

Fotó: Czeglédi Zsolt

res László mindezek mellett ndta: Hajdúhadházon ebben vben 30 millió forintot kell tani saját erőként a gyermek- lmi támogatásra, s ez nagy lémát jelent a város költség- ének. A polgármester szerint egi szorult helyzetükből csak ánytámogatással tudnának ni, ellenkező esetben csak ad- udnak teljes összeget fizetni, ldig az említett összeg tart. a problémájukkal Béres ó megkereste Kósáné Kovács lát, az MSZP alelnökét, vala- Meggyesy Péter pénzügymi- art is. Mindenkinnen fáló

mogatást, vagy készpénzben, vagy vásárlási utalványban. Úgy véli, hogy a jelenlegi kifizetési forma váltja ki a legnagyobb indulatokat a lakosság körében. Rostás Zsigmond továbbá azt sem tartja jónak, hogy kijelölt üzletekben kell levásárolni az utalványokat, – s mint mondta – e mögött bizonyos összefonódásokat vél felfedezni. Mindezek mellett azt is sérelmezi, hogy éppen most emelték meg az iskolák és óvodák étkezési térítési díját, s ez által a családok csak egy csekély összeget vehetnek kézhez a

László Ákos

 1998. III. 9

TÁRLATAJÁNLAT

Színek, formák, vonalak expresszivitása, tánca. Egyszerűsítve e címet is adhatnánk a Kiss Galéria közös tárlatának: Bényi Árpád festményei képviselnék a színek expresszivitását, sugárzását, táncát, Iván Zsupán szentpétervári alkotó karcolt techikájú festményei a formákét, László Ákos grafikai lapjai a vonalakét. Bényi Árpád munkái kiszínezik mindnyájunk életét. Pedig nem filozofál a színekkel: indulatait vetíti ki általuk. S mindhármukban közös a belső izzás kivetítése a képre, mert ez sugárzik át ránk. László Ákos vonalakból font házai, jelenségei, alakjai éppúgy képi metaforák, mint Zsupánnak a világjelenségeket ősgyökereiben kutató formajátéka vagy Bényi Árpádnak a magyar nyár lángjától határra égetett pipacsai vagy tűzfényű, sárga-cinóberpiros, lendületes ecsetvonásai: a belső tűz vetül a képekre. A világ rejtett belső összefüggéseit avagy a belső nyár felé vezető utat keresi Bényi Árpád a tiszta színekben, Zsupán a koreografált formákban, László Ákos a közelt és a távlatokat kecses vonalakban, szinte elébünk hajlón megérzékítve, mert a világ csodás jelenségei előtt főt hajtván.

A. L.

(Bényi Árpád, László Ákos és Ivan Zsupán közös tárlata április 2-ig tekinthető meg a Kiss Galériában.)

László Ákos grafikája

LÁSZLÓ ÁKOS – grafikus

Művészbejáró – a grafikushoz

László Ákos grafikusművész lesz a vendége a Művészbejáró című kortárs képzőművészeti sorozat következő rendezvényének, melyet szeptember 10-én, 17 órától tartanak a debreceni Déri Múzeum dísztermében. Az est házigazdája: Arany Lajos újságíró.

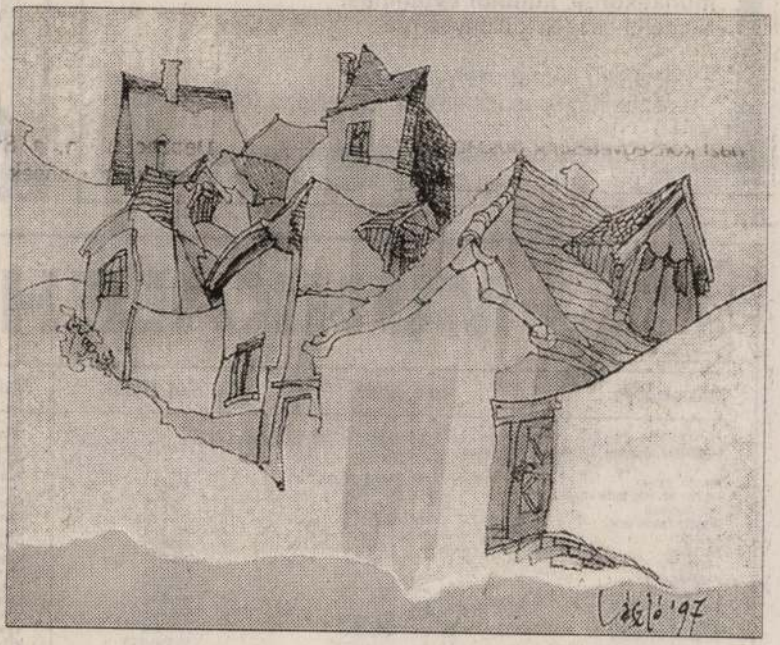

László Ákos képe

1998. 09. 10.

Hajdú-Bihari Napló

Érdeklődni lehet az (52) 450-050-es telefonszámon.

(52) 415-300

Német érdekeltségű vegyes vállalat KERES:

– műszaki egyetemet vagy főiskolát végzett munkatársakat **szerkesztő és technológusi munkakörbe, külföldi betanulás.**
Németül beszélők előnyben.

– Felsőfokú német nyelvvizsgával és számítógépes ismerettel rendelkező **tolmácsokat.**

Érdeklődni: kedd és csütörtöki napokon, 14.00–16.00 óráig az (52) 500-910-es telefonon.

*520111/1H

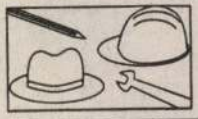

MUNKALEH

Szakma/Állás	Fő	Hol?	Érd. (Tel.)
MMK-kirendeltség, Debrecen, Szív utca 19.			**349-977**
Ált. isk. tanító	1 nő	Aradványpuszta	203-078
Német ált. isk. tanár+napk. nev.	1 f/n	Bodaszőlő	218-003
Autófényező	4 ffi	Debrecen	416-645
Angol szakos tanár	1 f/n	Debrecen	349-088
Asztalos	8 ffi	Debrecen	437-376
Asztalos	5 ffi	Debrecen	430-895
Asztalos	1 ffi	Debrecen	316-049
Autókárpitos	4 ffi	Debrecen	340-781
Baromfi-feld., -daraboló, -csom.	30 f/n	Debrecen	506-300
Betanított munkás	5 nő	Debrecen	430-895
Betanított munkás	1 f/n	Debrecen	448-441
Betanított varrónő	28 f/n	Debrecen	500-800
Burkoló (szak-. v betanított)	50 ffi	Debrecen	30/858-213
Bútorasztalos	1 ffi	Debrecen	426-077
Cipőfelsőrész-készítő (betan. is)	15 nő	Debrecen	447-844/28
Cipőgyártó	5 f/n	Debrecen	447-844
Csapágyipari szakmunkás	15 ffi	Debrecen	500-921
Csecsemő- és gyermekgondozó	2 nő	Debrecen	417-566
Csőszerelő, víz-, gázszerelő	1 ffi	Debrecen	20/477-129
Eladó	1 nő	Debrecen	420-409
Esztergályos	4 ffi	Debrecen	20/763-307
Esztergályos, marós	2 ffi	Debrecen	437-825

LÁSZLÓ ANDOR

Dizseri : Kockáról kockára, a magyar animáció krónikája 1948 - 1998

18.0

271/2003/KI

égák!

Publikációs Adattára számára Kroó Norbert
2-93-94-95. évben megjelent publikációk
unkatársaknak kell elkészíteniük, akik a
ltak. Az egyéni publikációs listát a már
jük leadni Bánóci Zsuzsa intézeti TPA
2003. **július 10**-éig.

6-2002. között az intézettől összesen 1240
ől 1996: *142*, 1997:*79*, 1998:*70*, 1999:*217*,
11 tétel).

LÁSZLÓ Anna grafikus SZKK.

LANTOS ESZTER (Szentes, 1957. jún.17.) — könyvesboltvezető

T: 1971—1975 Horváth M. Gimn., Szentes, 1978—1979 Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése Szakmunkásképző Tanfolyam (könyvesbolti eladó), 1984—1985 uo. Könyvesboltvezetői Tanfolyam. Mh: 1975—1980 ÁFÉSZ Petőfi Könyves- és Zeneműbolt, Szentes (előadó), 1981— uo. (boltvezető). Et:1977—1980 ÁFÉSZ Szakszervezeti Biz. tagja, 1981- ÁFÉSZ Szakszervezeti Biz. Kulturális Biz. tagja, 1981 — HNF CsM-i Könyvbarát Biz. tagja. K: Kiváló Munkáért (1983), Kiváló Dolgozó (1987). C: 6600 Szentes, Úttörő sétány 10/A. 3. em. 11.

LÁSZLÓ ANNA (Szentes, 1946. okt. 4.) — grafikus, tanár

T: 1961—1965 Tömörkény István Művészeti Szakközépisk., Szeged (grafika), 1965—1970 Juhász Gyula Tanárképző Főisk., Szeged (magyar—rajz szak), 1970—1975 JATE, Szeged (magyar szak) — magán úton — grafika — Kopasz Márta, Tóth Sándor, Winkler László Mh: 1973— 624. sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola, Szeged (tanár). Et: 1986 — Kisgrafikai Barátok Körének művészeti titkára, Szeged. Fm: 1970 — kiállítóművész; egyéni kiállítás (14) pl.: Szeged (1973, 1984), Veszprém (1987), Hollandia, NSZK, NDK, Belgium, Olaszország, Franciaország, Lengyelország. M: kisgrafikák, exlibrisek, rézkarc, tűzzománc, köz- és magángyűjteményekben találhatók. C: 6720 Szeged, Klauzál tér 7. I. em. 1.

Dr. LÁSZLÓ ETELKA Kotymán Etelka (Szentes, 1943. jan. 16.) — szociológus

T: 1957—1961 Horváth M. Gimn., Szentes, 1961—1966 ELTE Bölcsészettudományi Kar, Bp. (történelem-filozófia szak). Mh: 1967—1977 Veszprémi Vegyipari Egyetem Marxizmus—Leninizmus Tanszék (tanársegéd), 1977—1982 SOTE Marxizmus—Leninizmus Intézet, Bp. (adjunktus), 1982—1987 TIT Veszprémi Biz. (városi titkár), 1987 — MSZMP Veszprém Megyei Biz. Oktatási Igazgatóság (szociológus). Fm: szociológia, politológia. M: Az ambíciók realitása (disszertáció, 1976). K: egyetemi doktori fokozat (1976) C: 8200 Veszprém, Halle u. 5/a

LÁSZLÓ MÁRIA (Szentes, 1931. júl. 17.) — tanár

T: 1947—1951 Tanítóképző, Cinkota, 1951—1954 Apáczai Csere János Pedagógiai Főisk., Bp. (matematika-fizikai szak). Mh: 1953—1954 Ált. Isk., Gádoros (gyakorló tanár), 1954—1955 uo. (tanár), 1955—1971 Deák Ferenc Utcai ÁLt. Isk., Szentes (tanár), 1971—1987 uo. (igazgató h.) Et: 1955—1971 csapatvezető, 1958—1971 Szentesi Járási — Városi Úttörőelnökség tagja. M: 2105 sz. Kossuth Lajos úttörőcsapat története (társszerző, 1985, pályázati különdíj). K: Kiváló Úttörővezető (1962), Aranykoszorús KISZ Jelvény (1965), KISZ Érdemérem (1968), Úttörővezető Érdemérem (1973), Oktatásügyi Kiváló Dolgozója (1975), Úttörővezető Érdemérem (1981), Kiváló Pedagógus (1986). C: 6600 Szentes, Sima F. u. 28/a.

László Anna

Nagel

Lányfej, cer., 61 x 43

Fatanulmány, toll, 40 x 27. Repr.

Országos diák képzőművészeti kiállítás.

Hódmezővásárhely 1965.

Kat. ben. Orosz László

László Anna

Ágak tus 22×33

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 Júl.–Aug.

Kárász Anna
festő

Kárász Anna festőművésznő
Szegeden lesz kiállítása.

-.- : Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1973.március - 46.oldal

László Anna
festő

A Szegedi Móra Ferenc Múzeumban
márciusban kerül sor László Anna
képeinek bemutatására.

. - . Kiállítási naptár
Művészet, 1973. február - 46. oldal

T. László Anna

1. Átváltozás cinkelhasz 19,5x7,5

2. Házvég monotypia 23x29

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

László Anna

grafikusművésznő Szegeden a 624.sz. Szakmunkásképző Intézetben állit ki.

Magyar Hirlap 1974/85 8.old.

Lávyló Anna grafikus

Szegeden, a Móra Múzeum Zupolájában
nyílik kiállítása április 8-án

Magyar Nemzet 1973 április 7
4. old.

László Anna

A megnyílt szegedi téli képzőművészeti tárlaton először szerepel műveivel a művész.

Ökrös László: Szegedi képzőművészek tárlata.
Délmagyarország, 1968. dec. 14.

László Anna, grafikusművész

„Szeged világa" címmel vasárnap nyitt meg a IV. országos kisgrafikai kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei.

Honti Katalin: Grafikai kiállítások Szegeden.
Csongrád Megyei Hírlap, 1977. júl. 15.

T. László Anna

Öregség linóleum 12,5×10

XII. Szegedi Nyári Tárlat

MDK.

László Anna

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hírlap 1967 szept.17.

MDK.

Lészló Anna

Kiállítási kritika

Csongrádmegyei Hírlap 1967 szept.17.

mdk

László Anna

„tehetséges" munkája a kiállításon

(-i-c-): Sparmüvészjelöltek munkáiból rendeztek kiállítást Szegeden.

Tiszatáj 1962. 7. sz 4. l.

László Anna

II. díjat nyert
a Szegedi Tanárképző Főiskola
plakátpályázatán

N. N.: Plakátpályázat

Délmagyarország 1969 III. 7

László Anna

Kerepel a szegedi téli tárlaton

(pr-a): Vita a szegedi téli tárlatról

Csongrád Megyei Hírlap 1969 I. 8.

M.D.Y

László Anna
festő

Méltatás

—: Krónika

Tihatáj, 1969. szept. 9.

MDK.

László Anna

A hódmezővásárhelyi diák kiállitáson dijazták

Csongrádmegyei Hirlap 1965 szept.12.

László Anna festő / szegedi képzőmű-
vész két sagja /

Szövegben emb. mű: Apám / kréta-
sajz /

Ösegi vény

Dél - Magyarország 1966. máj 4.

László Anna M.D.K.

Müve a kiállitáson

Rajzok, akvarellek

A Fiatal Alkotók Köre a nyilvánosság előtt
Képzőművészeti kiállitás a Lechner téren

Magyarország 1965. márc. 5.

MDK.

László Anna

Gyermekrajzkiállitáson szerepel

Szolnokmegyei Néplap 1965 máj.16. lap-

MDK

László Anna

Szerepelt a Tömörkény István Általános Gimnázium iparművészeti szakközépiskolai osztály kiállitásán.

(--i --c): Iparművész-jelöltek munkáiból rendeztek kiállitást Szegeden.
TISZATÁJ.1962.jul.

László Anna

Linkrajzokkal

Szerepel az alábbi tárlatok

Szegeden

Szelesi Zoltán: Kámvetés a téli

tárlat után

Dél-Magyarország 1970 XII. 22

László Anna, képzőművész

- díjat kapott az Országos Amatőr Képzőművészeti Kiállításon

Országos Amatőr Képzőműv. Kiáll. Szegeden
Magyar Ifjúság, 1967. X. 13. 9. l.

László Anna

3 unkrajna

szerepel az alábbi táslatan

Pálfi Ferenc: Szepedi Téli Táslat

Csanyród megyei Hislap 1976 XII. 23

László A na

1981-ben nivódijat kapott

Nívódíjat kapott a 286-os típusú csuklós városi autóbuszért *László Anna* szerkesztési csoportvezető és az Ikarus Karosszéria- és Jár-

Magyar Hirlap 1981/4/3/8

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1970 DEC 30

László Anna

Fiatalok a téli tárlaton

Még nincs tíz éve, hogy 1961. március elsején először felvételiztek a szegedi művészeti szakközépiskola jövendő tanulói a tanárképző főiskola tantermeiben.

Azóta az iskola tanárai, volt tanulói a város képzőművészeti életének tényezőivé váltak.

A nemrég megnyílt *Szegedi Téli Tárlat* 43 résztvevőjéből 12 az intézet volt tanulója vagy tanára; az egykori diákok közül hárman ma a szakközépiskolában tanítanak. A tárlaton bemutatott 84 mű közül 25 a most említettek vésője, ecsetje alól került ki.

Érdemes az iskola volt növendékeinek munkáit külön is a tárlatlátogatók figyelmébe ajánlani.

László Anna már az előző téli tárlaton is szerepelt rajzokkal; most három karcát állította ki. A technika adta anyagmegmunkálási lehetőségekkel jól élve alkotta meg lapjait. Érdemeként kell értékelni, hogy a grafika egy Szegeden ez ideig hagyománytalan vállfajával jelentkezik.

Farkas Pál finoman cizellált saját öntésű bronza a mesterség ismeretén túl bizonyságot tesz a magyar kisplasztikai hagyományok tudatos vállalásáról. (Példaképe nyilvánvalóan *Ferenczy* Béni.)

Kalmár Márton egy női fejjel szerepel, amelynek érzékenyen mintázott felületei remek iskolázottságról tanúskodnak.

Kiss István építészi egzaktsággal talpraállított aktjának részletszépségei szenvedélyes diszciplínáról és nagy rajzkultúráról vallanak.

Hegyi Júlia női feje is túllép az iskolás tanulmányok keretén.

Szalay László kerámiaképei kiállításra érett alkotások; különösen jól komponált a nagyméretű *Harmónia* című falitáblája.

Ifj. Pintér József Busója az ötletesebb, játékosabb vállalkozások közé tartozik.

Zocskár András *Harcosa* ugyancsak jelzi, hogy a kerámia Szegeden nemcsak egy-két művész kísérlete, hanem esetleg egy iskolává növő kezdeményezés gyümölcse lehet.

Bár nem a művészeti szakközépiskola tanulója volt, de baráti kapcsolatok kötik az említettek többségéhez *Makk* József Pált, akinek márványportréja a kiállítás egyik nagy meglepetése. Első alkalommal kevesen jelentkeznek ilyen kiérlelt stílusjegyekkel, biztos formakészséggel.

A művészeti szakközépiskola 1971-ben ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. Mivel itt is, ott is különböző csoportosulások alakulnak manapság, így jó lenne egy *külön kiállítást* szervezni az iskola volt tanárainak és tanulóinak munkájából. Hogy ez nem volna érdektelen, arra jó bizonyság az iskola tanárainak névsora: *Tápai* Antal, *Stefániay* Edit, *Horváth* Sándor, *Kopasz* Márta, *H. Dinnyés* Éva, *Samu* Katalin, *T. Nagy* Irén, *Szalay* Ferenc, *Fekete* János, *Magoss* Gyula, *Zoltánfi* István, *Fritz* Mihály, *Kalmár* Márton, *Botos* Gerő, *Pölös* Endre, *Szalay* László, *Farkas* Pál.

D. Fehér Zsuzsa dr. a téli tárlat megnyitójában jelezte, hogy *Szeged művészete az utóbbi időben nagy fejlődésnek indult.* A szakközépiskola első kiállítása az elkövetkező tíz év fejlődésének egyik lépcsőfoka lehetne.

Tóth Sándor
szobrászművész

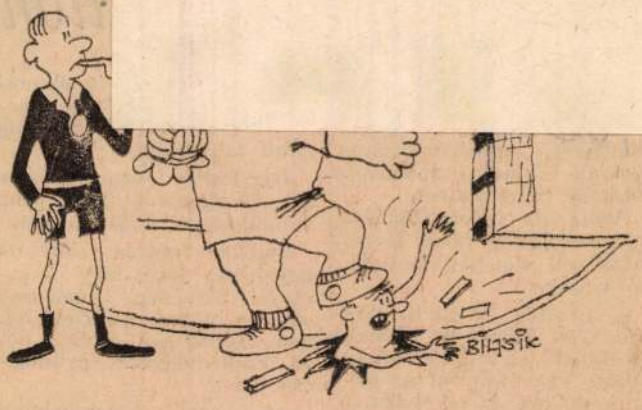

— De bíró sporttárs! Nem is láttam az ellenfelemet...

Futás egyik évből a másikba

A világ nagy hosszútávfutó versenyei között előkelő helyet foglalnak el a New York-i, bostoni, fukuókai és kassai maratoni viadalok, de talán a leghíresebb és legérdekesebb a brazíliai Sao Paulo-i hagyományos utcai futóverseny, melyet minden évben a Gazeta Esportivo nevű sportlap bonyolít le.

A Szilveszter éjféli futóversenyt, a híres Corridát, 1925-ben rendezték meg először, 1945 óta pedig nemzetközi jelleggel, s így mindig világhírű külföldi atléták is megjelennek a rajtnál. Az első európai futó 1949-ben indult, a finn Heino személyében, és ettől kezdve az európaiak győzelmi sorozatát az argentin Suarez (1958—1960), a columbiai Mejia (1966) és a mexikói Martinez (1969) tudták megszakítani. Egyedülálló Tokió 1964. évi 3000 méteres akadályfutó olimpiai bajnokának, a belga Roelantsnak a szereplése, aki négyszer győzött a Corridán.

A verseny távja eredetileg 7400 m volt, mely bent a 3 milliós világváros utcáin vezetett keresztül. Az 1966. évben nem különböző utcákon, hanem teljesen sík terepen, az Avenida Paulista sugárúton rendezték meg 9700 méteres távon, de a következő évben ismét visszatértek a város utcáin kanyargó útvonalra 8500 méteres távon, majd ez tavaly már 8400 méterre csökkent.

A nagy találkozón némelykor 25—30 országból 350—400 futó vesz részt, de magyar hosszútávfutót még nem hívtak Dél-Amerikába.

A viadal érdekességéhez tartozik, hogy az atléták átfutnak az egyik évből a másikba. Az indító zászlaja éjjel háromnegyed 12 órakor csapódik le és az évfordulót verseny közben ágyúlövés jelzi.

A Baktérítő alatti csillagvilágos brazil éjszakában némelykor 25—30 fokos forró leheletű légkörben egymillió ember tapsol a metropolis szilveszteri fényárban úszó utcáin győzelemre biztatva a futókat és várva az új esztendő hajnalát.

Monostori Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TISZATÁJ

László Anna

1968 JUN

1021

FIATAL MŰVÉSZEK A PÓDIUMON

Az irodalom, a zene, a képző- és az előadóművészet lépett együtt pódiumra azon az esten, amit a Magyar Írók Szövetsége Dél-magyarországi Csoportja, a Lisz Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozata s a városi képzőművész kör rendezett az újszegedi November 7. Művelődési Otthonban. Akácz László, Gulay István, Ördögh Szilveszter novelláit, Kassai Kelemen János, Petri Ferenc, Szepesi Attila és Veress Miklós költeményeit Ágai Katalin, Konter László — egyben az est rendezője —, Molnár Judit és Szegvári Menyhért tolmácsolta. Főként a Szepesi-, Veress- és Petri-versek meg egy üdítő humorú kitűnő Akácz-novella — Ötörai tánc — tetszett a műsorból. A fiatal szegedi képzőművészeket László Anna, Veres Mihály és Zoltánffy István alkotásai képviselték. A fiatal művésztanár Veres szuggesztív erejű festményei különösen emlékezetesek. Paku János zongora- és Papp János hegedűjátéka tette teljessé az est programját.

A kezdeményezésnek örülünk, s annak is, hogy folytatása lesz; ezután minden tavaszon megrendezik Szegeden a fiatal művészek estjét.

S. M.

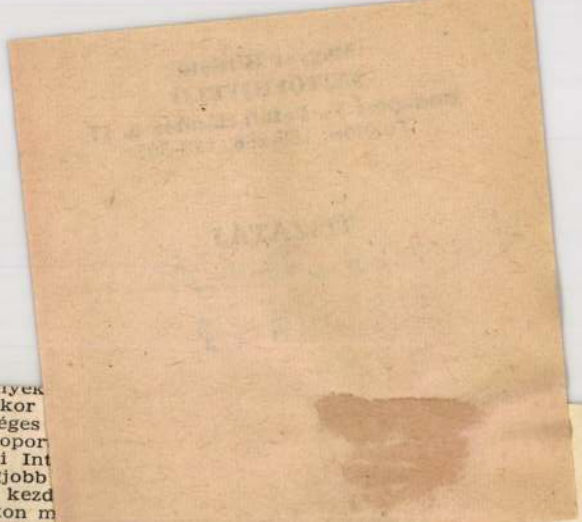

az 1961-ben megújult *Tiszatáj*, az ugyanekkor
az írószövetség helyi csoportja. A tehetséges
1963. március 7-én bemutatkozott *Égess!*-csopor
rosan, mert az egyetemi Irodalomtörténeti Int
irányítást" kaptak, hanem azért, mert legjobb
Béla, Szepesi Attila és Veress Miklós) már kezd
tem neveltjei voltak, s ekkorra e fórumokon m
ra, hogy sokoldalú képességeik kibontakozhassa
szegedi kritikus generáció, aminek fellépése ug
szervező munkája nyomán, az egykori Alkotókör nyomában vált lehetségessé, 1959—
60-tól a Tiszatáj munkatársi és szerkesztői közösségében fejthette ki tevékenysé-
gét, s az egyetemi fiatalok a megmondhatói: alkalomszerű volt-e az az irányítás
és segítés, amit a lap vers- vagy kritikai rovatától kaptak, ill. kapnak?! Vitáznánk
tehát azzal a nézettel, hogy az 1961 utáni periódust csak puszta szervezeti kérdés-
ként, a felbomlás, széthullás aspektusából szemléljük. *Történetileg* közelítve a kér-
déshez, *folytonosságról*, más terekre, fórumokra átcsapó folyamatról is szó van,
aminek mindössze néhány sikeres megnyilatkozására utalnánk itt: a Tiszatáj új
költőket bemutató akciói, a *Tiszatáj* és az *Első ének* c. versantológiák, a Fiatal

Kozmoszlátomások

László Elemér művei január 23-ig láthatók az angyalföldi József Attila Művelődési Központban. E sorozatában, mely két évtized termése, szuggesztív festményekkel jelzi életünk kozmikus távlatait. Az értelem győzelmét, mely szputnyikot és Apolló űrhajót küldött a világegyetembe, s a veszélyzónát, melyet az ember önmagának hozott létre. Talán az atomháború veszélyén túl vagyunk, de a környezetünk mérgezett. László Elemér festményei a FÖLD VÉDELMÉT jelentik — Fantáziavirága, az üstökösökről festett művei olyan mementók, melyek tiszta jövőt hirdetnek és építenek. László Elemér szürrealizmusa nem kitalált, hanem igazodik korunk nagy problémáihoz.

(l. m.)

, VASÁRNAP 9

Hírl
1993. jan. 17

LÁSZLÓ Elemér festő

Például: *Nagybákay P.:* Veszprémi és Veszprém megyei céhzászlók, céhlámpák és egyéb céhjelvényes emlékek. A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei X. (1971) 127—179; *Bárth J.:* A katolikus magyarság vallásos életének néprajza. Népszokás. Néphit. Népi vallásosság. Szerk.: Hoppál M. (Magyar Néprajz VII.) Budapest, 1990. 345—346; *Tomisa I.:* „Krisztusnak szent keresztje győzelmi zászlónk..." Vigilia LVI. (1991) 347—350; *Hála J.:* A kőbányászok és kőfaragók védőszentjeiről

cs Gyula színész portréja. Zsunk Pál váradi fényképész felvétele, 1880-as évek

LÁSZLÓ Bandy

Ld. BANDY

JANUS

A SZOCIOBIOLÓGIA TÁRSADALOMKÉPE

BERECZKEI TAMÁS

1

KORREFERÁTUMOK

VERECZKEI LAJOS (17), ÁDÁM GYÖRGY (20), VIDA GÁBOR (23),
SZENTÁGOTHAI JÁNOS (25), NIEDERMÜLLER PÉTER (28),
GARAI LÁSZLÓ (30), GERGELY GYÖRGY (35), SZIGETI JENŐ (38),
NÁDORI LÁSZLÓ (40), RANSCHBURG JENŐ (44),
PLÉH CSABA (46), ANDORKA RUDOLF (48),
NÁNÁSI IRÉN (50), BALOGH TIBOR (52), RÁDI PÉTER (55)

LÁSZLÓ Bandy

ÉS 1992. febr. 7.

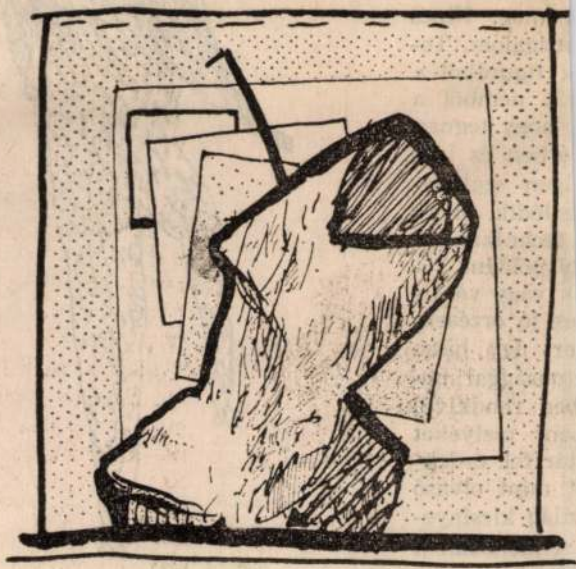

László Bandy rajza

9 Königskopf aus Preßburg. Bratislava, Mestská galéria

10

LÁSZLÓ Péter archív

Kiáll. Brüssel, Contact Point Hungary,
1998 dec. 9 – 1999 jan. 20

MAGYAR KIÁLLÍTÁS. Vadállatok a kortárs magyar művészetben címmel Meszlényi Attila festő- és László Péter szobrászművész közös kiállítása nyílt meg Brüsszelben, a Contact Point Hungary nevű kereskedelmi és kulturális központban. A január közepéig tartó kiállításon 22; vadállatokról készített akvarellfestmény és három bronzszobor látható.

9. kép. Kemenesmihályfa, Vidoss-kastély,

méteres téglány alaprajzú tömeg a déli hosszoldal két s
kapott. A földszinti sávozott homlokzat felett, a két-két
terekkel és timpanonnal emelték ki és az álrizalitok k

LÁSZLÓ Bandy

A **Magyar Papírművészeti Társaság**
és a **Somogyi Alkotóművészek Egyesülete**

tisztelettel meghívja Önt, hogy vegyen részt a

PAPÍR

ANYAG
FELÜLET
TÖMEG

című sympoziumon.

Helyszín: **Együd Árpád Művelődési Központ**,
7400 Kaposvár, Csokonai u. 1., Tel.: 06-82 319-845
Időpont: **1999. október 8. 10 óra**

ELŐADÁSOK 10-12 ÓRA:

VINCZE LÁSZLÓ – *papírmerítő mester*
A kézzel merített papír sztorija és a trend, amelyen keresztül megismertetem.

FONYODI FERENC – *igazgató, Neupack Hungária Kft.*
Lehet-e a papírrost művészi?

SZAKOLCZAY LAJOS – *irodalom- és művészetkritikus*
A szakralitástól a profanitásig (a papír mint médium. A művészkönyv.)

LÁSZLÓ BANDY – *képzőművész*
Szobrok papírból – papírszobrok.

STURCZ JÁNOS – *művészettörténész*
Új tendenciák a kortárs magyar képzőművészetben.

Ebéd szünet: 12-13 óra
Szakmai viták: 13-15 óra

A symposionnal kapcsolatos egyéb információk:
Lieber Erzsébet Tel.: 06 82 429-066

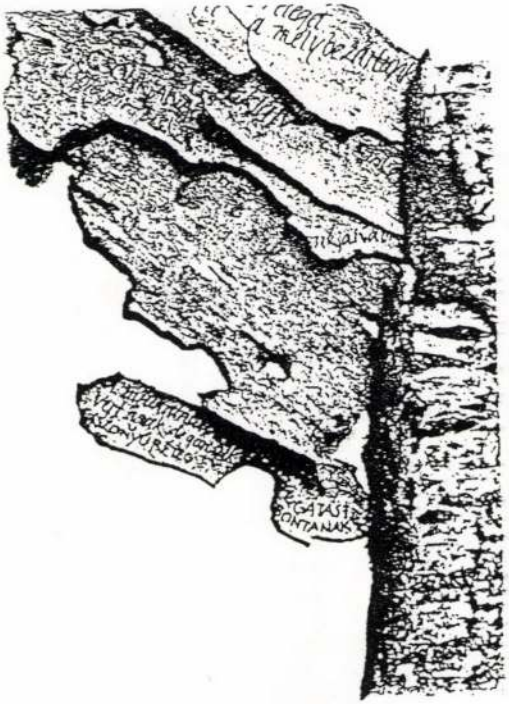

A Magyar Grafikusművészek Szövetsége, a Magyar Művészkönyvatkotók Társasága és a Balassi Kiadó szeretettel meghívja Önt a

„METAMORFÓZIS"

című művészkönyv kiállítás megnyitójára.
1994. szeptember 9-én 17órára a Balassi Könyvesboltba.
1023 Budapest, Margit u. 1.
A kiállítást megnyitja:

JELES ÉVA
Jeles és Tsa. Könyvkereskedő Cég vezetője

Árva Ilona
Békés Rozália
Budahelyi Tibor
Bulak András
Darnó István
Gémes Péter
Hegedűs 2. László
Kelecsényi Csilla
Kiss Ilona
Kovács Péter
Balázs

László Bandy
Lengyel András
Módor Rezső
Olajos György
Pataki Tibor
Sárkány Győző
Sóvárati Valéria
Szirtnyi István
Vasvári László
Sándor
Vámai Gyula

MEGHÍVÓ

László Bandy

látott, frissen nyírt, illatos pázsittal, óriási tölgyekkel, Beatles-frizurás gömbakácokkal, borókafákkal, fenyőkkel, szerteburjánzó futónövényekkel.

A fák közül egy kastély bámult rá.

Soha nem lakott még kastélyban.

Soha nem lakott még egy kastély padlásszobájában, mely jóval nagyobb volt, mint az otthoni lakása, s ahonnét egy majd akkora tóra lehetett látni, mint a Balaton. Távolban az Alpok sejtelmes, hósipkás csúcsai tündököltek. Hétvégén a tavat ellepték a fehér szárnyú vitorlások, nyilván Isten is kölcsönzött egyet, továbbá vad motorcsónakok és zenés utazóhajók is kavarták a tiszta, áttetsző vizet. Pedig ebbe a tóba fulladt bele egyszer egy Lajos nevű itteni király, aki megőrült az uralkodás nyomasztó terhétől. Ennél a tónál lakik most is egy Habsburg-unoka, akivel a magyar hírlapírók fölötte szeretnek riportot készíteni, amikor Magyarországra jön. Ennél a tónál időzött legszívesebben Wittelsbach Erzsébet, aki gyönyörű és boldogtalan nő volt, szerette a magyarokat, viszont öreg korában kihullott az összes foga. Úgy lehet, azért hullott ki az összes foga, mert nem szabad annyira szeretni a magyarokat. Mindez Herr Herznek akkor jutott az eszébe, amikor a kastély tágas padlásszobájában a Giovanni Francesco Gemelli Carréri igen egyszerű nevű nápolyi közjogász levelét olvasgatta, melyet egy Pimpella nevű hölgyhöz írt. Az olasz 1686-ban, Buda ostromakor járt Magyarországon, tehát igazán nem olyan régen, állításai ezért joggal tekinthetők manapság is aktuálisnak. Hiszen egy nép nem változik meg csekély háromszáz év alatt. Ezt írta az olasz humanista:

„A mai magyarok harcias és vad külsejűek. Kegyetlenek, büszkék, Igazi németséggel mondta. Úgy érezte, Helmuth Kohl se tudta volna szebben mondani.

A pincér rezzenéstelen arccal bólintott, és hozta a sört.

Herr Herz nagy, mondhatni apai szeretettel nézte a korsót, aztán megemelte, s jószerivel egyetlen hajtással kiürítette. Ám a pincér, aki figyelhette őt, ekkor odalépett hozzá.

— Maga nem idevalósi — mondta nagyon szigorúan.

— Márhogy én? — ijedt meg Herr Herz.

A pincér nézte őt, koncentrált.

— Uram, maga ... magyar.

— Én?! — döbbent meg Herr Herz, és szerette volna azt kiáltani, hogy nem, dehogy, aztán győzött benne az a valami, amit jobb híján nevezzünk most nemzeti identitásnak.

— Igen, magyar vagyok — mondta szorongva.

— Nem tesz semmit — mondta kegyesen a pincér.

kalencsés árokban végzi. A magyar úgy issza a sört, hogy érzi a behódolás nyomorúságát egyfelől, illetve a sörivás csodáját másfelől. Amikor a magyar ember sört iszik, az nem más, mint egy gyönyörű, föloldhatatlan és ordító ambivalencia.

A pincér elhallgatott, és olyan bölcsnek tetszett, akár egy isten.

— Ezt is értem — mondta halkan Herr Herz. Aztán tűnődve hozzátette — És tessék mondani, ihatnék még egy korsóval... magyarul, természetesen.

A pincér újra bólintott, és mosolyogva hozta az újabb korsót. Herr Herz pedig itta a sört, és nagyon büszke volt.

— Ambivalens vagyok — újongott —, ambivalens!

Momentán olyasmit tudott ebben a kedves és gazdag kisvárosban, amit senki más.

László Bandy rajza

de jó is vénnek oly vén csontnak lenni
hogy már az élet is kár belé
kiben a gazemberség reflexe semmi
mert csak fájdalom-felfogó relé

be jó is tudni: teljes nemtudásunk
miről lesz-s mi eddig volt unt-elég
mert egész valónkkal belevástunk:
a Föld Gazember-birtokbavételét

már nem érjük meg és gazemberül
hunyászkodni nem kell a maffiáknak
ami előttünk ritkulva elterül
az intermundium a végső vészkijárat

ott tengünk a holttér intermundiumban
gazdátlan kószáló szellemek
hitünk mi volt-s de vélünk kilobban:
a bizonytalanság-búcsú-üzenet-

hogy nincs többé oly gané gazember
istenség ki ily csillaglakást teremt
hol Maffiát hizlalni óljukban él az
Ember
— szennyezni Földjével a holt
végtelent

folhívott és arra kért, hogy szerezzek neki egy jó ügyvédet. Ahogy az várható volt, a fantom káefté megbukott, s mivel barátom volt az „ügyvezető igazgató", őt egy darabig előzetes letartóztatásban is tartották. Őszintén szólva én lepődtem meg a legjobban, amikor az általam ajánlott jogtudor első szóra vállalta a nem sok jóval kecsegtető ügyet. Mivel Csabának az előzetesben töltött időt beszámították, alig több mint nyolc hónapot kellett a sitten lehúznia. Ha igaz, egy fehér Audi 100-as volt az ügyvédi munkadíj.

— Nem felejtettem el, mivel tartozom neked. De pontosan miről is van szó? — kérdezi tőlem.

— Jó lenne, ha össze tudnál hozni olyanokkal, akik a pénzbehajtásban utaznak — válaszolom neki.

— Van nekem egy cimborám. Ő több megrendelőnek is dolgozik. Esetleg vele tudok beszélni...

— De úgy kellene intézni, ne derüljön ki, hogy én mivel is foglalkozom — hadarom a kagylóba.

— Ha véletlenül megcsipnek benneteket, akkor neked is annyi. Gondoltál erre? — kérdezi tőlem Csaba, olyan hangsúllyal, ahogy a gyengeelméjűekkel beszélnek.

(Ha más szavakkal is, de ugyanazt mondta dr. B.Á., a BM munkatársa, a téma egyik hazai specialistája. Szerinte a beépülés módszerét alkalmazó újságíró könnyen a társtettesi, jobb lálom a Népszabadságban a hirdetést, a szolgáltatás rovatban: Adósságbehajtás törvényesen, tel-fax: ennyi és ennyi.

***

A főnök, akit T. Jenőnek hívnak, könyvelőforma, középkorú ember. Fejebúbján már erősen ritkuló haját középen választja el. Lacitól tudom, hogy bírósági végrehajtóból privatizálta át magát a pénzbehajtási bizniszbe. Ő az embereinek és ügyfeleinek úgy állítja be magát, mint aki a törvény talaján áll — a hozzá fordulókat kötelezi arra, hogy vele párhuzamosan forduljanak a bírósághoz is, és fizetési meghagyással bombázzák az adóst —, holott nincs engedélye (mivel nem is lehet) arra, amit csinál.

Int, hogy foglaljak helyet a hatalmas bőrfotelben (akárha egy hazugságvizsgáló gépbe ültetett volna), ő meg az íróasztala sánca mögül lövi rám kérdéseit. Utoljára akkor éreztem magam így, amikor a Jehova Tanuihoz próbáltam beépülni. Csakhogy ott egy kicsit szégyelltem magam, hogy nem mondok igazat. T. Jenővel szemben viszont nincsenek gátlásaim.

— Fenyegetésről, durvulásról szó sem lehet. Az, kérem nem a mi stilusunk — mondja olyan gőgös cégsoviniszta öntudattal, mintha nem egy illegális pénzbehajtó iroda, de legalábbis a Sony vezérigazgatója lenne. — Rámenősen, de a határokon belül, ez az én jelszóm! — avat be a cég filozófiájába T. úr, aztán indul! — harsogja Tibi, T. Jenő adósságbehajtó irodájának rangidős „ügynöke". Na, ő aztán tényleg hasonlít ahhoz, ahogy a halálravált adósok a kegyelmet nem ismerő pénzbehajtó szakmunkást elképzelik. Először is legalább száz kiló, baseball sapkáját két méter körüli magasságban viseli, kézfogása egy hidraulikus satué. Közben meg olyan laza, mint egy izeltlábú. Kifelé, a kocsihoz jövet Lacival *árnyékoltak egyet*, mikor is egy irtozatosan laza mozdulattal átugrott Laci (180 cm) feje fölött. Amikor éppen nem pénzbehajt és játéktermet felügyel *(egydanos)* tek-van-do edző. Megállíthatatlanul dől belőle a hülyeség.

Egyszemélyes ügyre mozdultunk, s csak miattam vagyunk („Te most csak figyelj") hárman. A Martinelli téren állunk meg. Laci egy papírfecnit nézeget, s a járda mellett parkoló kocsik rendszámát tanulmányozza.

— A fószer eladta a barátnője Fiátját egy nőnek, de azt elfelejtette megmondani neki, hogy a motor le van rohadva. Aztán egy évre elhúzott Amerikába. A nő meg az első hosszabb útján ott maradt a sztrádán. A szervizben, ahova bevonszolták, adtak neki egy papírt, hogy motor nyolcvan százalékosan értékcsökkent. Ő meg követeli vissza a kétszázezer forintját, de a manus már a második éve oda se bagózik. Tibi hosszasan nyomja a csengő gombját, engem meg odaállítanak a kukucskáló látókörébe. Amikor

***

— Hallottál már ilyet?! Hogy a romák Gleccsernek nevezzék el a betéti társaságukat... — morfondirozik röhögve Tibi, miközben százötvennel küldi meg a Nissant Gyöngyös irányába, az M3-ason, de még Pest belterületén.

Ez a két beltagú Gleccser Bt. tartozik egy ügyfelünknek 350 ezerrel, plusz a nyolcadik hónapja ketyegő kamatokkal. Tőle bérelték azt a gyöngyösi vendéglőt, amelynek hat havi bérével maradtak adósok.

— Évek óta betéti társaságként működnek, közben meg be sincsenek is jegyezve — magyarázza Tibi.

A Gleccser Bt. telephelye hivatalosan egy Wesselényi utcai második emeleti lakás, de ott senki sem ismeri őket. A mi emberünket, aki kollégám már hetek óta keres, K. Imrének hívják. Ő írta alá azt a papírt, amelyen tavaly karácsonyig vállalta a tartozás megfizetését. Az ügyfél telefonált Jenőnek, hogy szóltak neki, a madarat Gyöngyösön látták. A családi kéglibe tartott éppen.

Háromnegyed hétkor parkolunk le, húsz méterre a lépcsőháztól, az út másik oldalán.

— Egy darabig várunk, hátha elő eszi a fene. Fekete hátrafésült hajú, alacsony, pocakos figura. Az ügyfél csak világos öltönyben, színes ingekben látta, vastag aranylánc lógott a nyakában meg a csuklóján. Szóval az az összetéveszthetetlen típus...

Amikor Tibi elküld, hogy hozzak kávét meg valami kaját, na

ban Imrének asszonya: — Kik maguk? Mit akarnak az uramtól? Kik ezek, Imre? Ha nem takarodnak a picsába, kihívom a rendőrséget!

— Dugulj, és menjél be! — rivall rá az ura, aztán sírós hangon mondja Tibinek: — A betétiből a Feri vette ki a pénzt, ő tartozik azoknak is. Engem akár meg is nyúzhattok, akkor se tudok fizetni...

— Na de ez a te aláírásod, nem? — lobogtatja meg a kockás jegyzetlapra firkantott elismervényt a tek-van-do *egydanos* mestere. — Ezt nem a Feri haverod írta! Egy hetet kapsz, hogy kiköhögd a saradat. Ha nem, akkor annyi neked, de a Ferinek is.

— Majd meglátjuk... — szól utánunk a gatyás. Már egyáltalában nem látszik annyira idegesnek.

***

Még egy akcióban működtem közre, aztán leléptem, mielőtt még elsüllyedt volna velem a hajó. Augusztus elején összefutottam Lacival és ő mesélte, hogy Tibi is otthagyta Jenőt, éppen a gyöngyösi ügy miatt. Ugyanis, amikor az egy hét elteltével lement a roma vállalkozóhoz, ukránok támadták meg, alig tudott elmenekülni. K. Imre segédmunkásai voltak. Akkor szólt Jenőnek, hogy néhány emberrel szívesen meglátogatná újra. Feltéve, ha Jenő kifizeti a többieket is. De a Krisztina körúti adósságbehajtó erről hallani sem akart.

rongálóktól, továbbá gondoskodnia kell fenntartásukról és felújításukról.

A jogszabály szerint közterületen álló fát – akár magánérdekből, akár építkezés miatt vagy szakértő által igazolt egyéb okból – csak polgármesteri engedéllyel lehet kivágni.

A polgármester megtagadhatja a vágást, ha viszont hozzájárul, kötelezővé teszi a pótlást.

A vágást a magáningatlanokon álló fák esetén is be kell jelenteni a polgármesternek, aki a jelzést a pótlási kötelezettség előírása mellett tudomásul veszi. Közterületen másfélszer, máshol húsz százalékkal nagyobb törzsátmérőjű fával kell pótolni a kivágottat; abban az esetben, amikor a pótlás a magáningatlanon túltelepítéssel járna, a megmaradó fákat a közterületeken kell elültetni. Ha az új fa a következő vegetációs időszakra nem hajt ki, a pótlást meg kell ismételni.

A kerület listát készített az ültetésre javasolt, várostűrő fafajtákról. Ezek között van például a mezei és a gömbjuhar, a nyugati ostorfa, a magas és a virágos kőris, a páfrányfenyő, a csörgőfa, a kocsányos tölgy, az akác, és az ezüsthárs.

A pótlási kötelezettség pénzben is megváltható. Az összeg rögzített: az idén növényenként és áfa nélkül 15 380 forint. A befolyó pénzt a kerület csak faültetésre költheti.

A kiszáradt fát tulajdonosának a következő év júniusának végéig ki kell vágnia, a vágás időpontját előre be kell jelentenie a polgármesternél. Ha a fa a

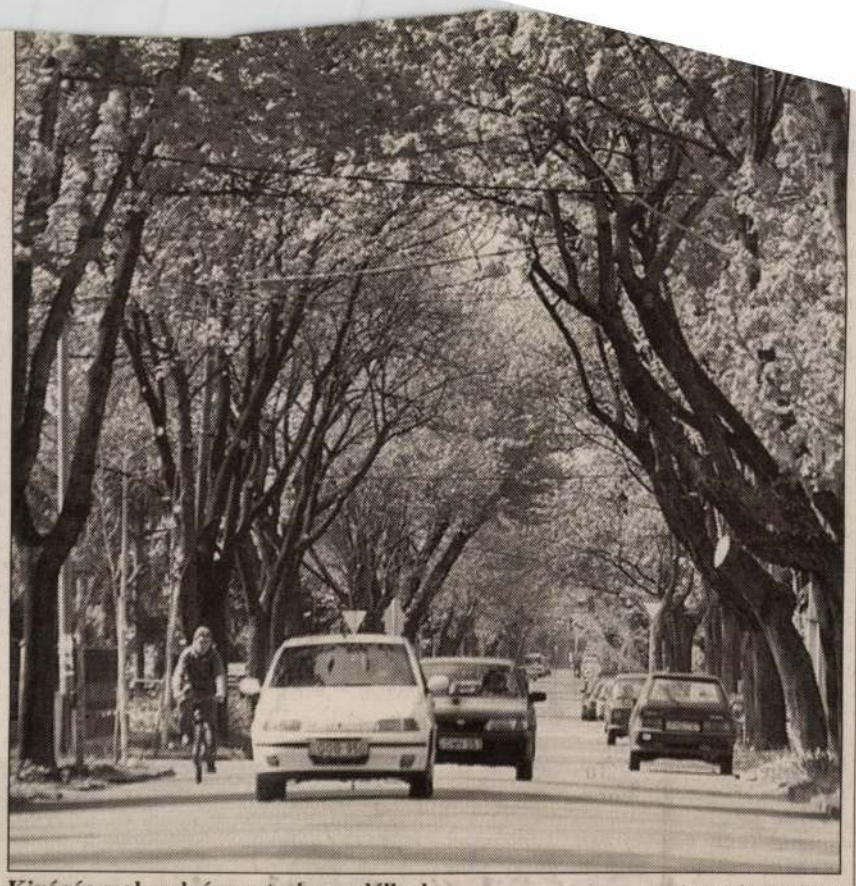

Kivágás csak polgármesteri engedéllyel FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

területrendezési tervben meghatározott, tájképi szempontból védett területen, régészeti vagy műemléki jelentőségű területen áll, a polgármester a vágáshoz csak a természetvédelmi vagy a műemléki hatóság engedélyével járulhat hozzá. A rendeletet megszegők szabálysértést követnek el, és ezért harmincezer forintos pénzbírsággal sújthatók.

Várjegy a polgári zónában

Naponta tizenöt-húsz ember jár pórul

Hideg, esős délelőtt. Az átlagosnál is többen használnak esernyő helyett gépkocsit. Összetorlódnak az autók a budai Vár kapuja előtti sorompónál. A gyanútlan látogató gyorsan megnyomja a gombot, elteszi a mágnescsíkos kártyát, és már pörög is tovább. A sietségben annyit sikerül memorizálnia, hogy a Várban 400 forintot kérnek egyórányi vendégeskedésért.

Negyven perc múlva ismét a sorompónál áll. Előzékenyen előkészíti ezresét, ne sokat várakozzanak mögötte a turistákkal tömött buszok, és a hasonlóan sietős autósok.

A fülkében halkan zizeg a számítógép, kódolja a kártya adatait. Emberünk köz

feliratú jegyért, egy órára kétezret kell fizetni, ha nem kódolták át – tették ingyenessé – a Hiltonban. De ne is próbálkozzak, mert azt csak a szálló lakóit illeti meg – fűz még egy jó hírt az előzők mellé a mosolygós hölgy, és továbbra is tartja markát a második ezresért. Hogy némiképp vigasztaljon, azért hozzáteszi: sajnos naponta tizenöt-húsz ember jár így pórul. Főleg a vidékiek, akik ritkán jutnak el a Várba. „Mi nem tudunk mit tenni, ilyen a rendelet" –

automatát, hasonlóan a garázsházakhoz, ahol a bérlők és az alkalmi vendégek külön-külön oszlopon találják meg a maguk gombját? Miért nem lehet akár azonos oszlopon jobban megkülönböztetni, távolabb helyezni egymástól a kétféle gombot? Miért nem lehet egyszerűbb, feltűnőbb táblán figyelmeztetni a kétféle jegyre és kétféle tarifára az autósokat? Miért nem hiteles az érvelés, hogy a számítógép által kimutatott negyven percben nem lehet megszállni a hotelben? Egyáltalán, miért nem lehet elfogadni, hogy a figyelmes, ráérő ember is tévedhet, de nem csaló?!

Ráadásul még azt a kedvezményt

...getésre és ze-
... tehetséges, fiatalabb
...ek megismerésére.

Aki marad a szünet utáni ráadásban is, személyesebb hangvétel mellett hallgathatja az előadót, s ebben a részben lehet kérdéseket is feltenni pályájáról, az elhangzott művekről, hangszerekről.

Az április 21-én este hat órakor kezdődő Teaház vendége *Horváth Lajos,* a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gitár tanszakának hallgatója, számos hazai és külföldi gitárverseny nyertese, illetve helyezettje.

A Zsókavár Galéria következő kiállítója *Faludi Róbert,* aki a Képzőművészeti Egyetem grafika szakára jár. Tárlatának megnyitója április 23-án 18 órakor a Zsókavár Galériában lesz (XV., Zsókavár utca 15.).

Cs. K. É.

rendezvény...
zik majd be Bulgáriából, Szlovákiából, Csehországból, Lengyelországból, Romániából és Oroszországból. Magyarországot a Károlyi mellett a debreceni Fazekas Mihály két tannyelvű gimnázium diákjai képviselik. A „valódi" spanyolok sem maradnak távol a fesztiváltól, őket két kasztília-leóni csoport képviseli.

A repertoár igen széles körű: az idei bemutatók között szerepel Miguel de Cervantes, Valle-Inclán és García Lorca néhány műve, de más, Magyarországon eddig kevésbé ismert szerzők darabjai is. – Csupán két megkötés van – mondta lapunknak *Miguel Moreta,* a spanyol oktatási minisztérium tanácsosa, a rendezvény egyik szervezője –, a darab műfaja komédia legyen, illetve ne legyen hosszabb hatvan percnél. Ami a szerzőt illeket, igaz, tolmácsolást ezúttal ne... dunk biztosítani – mondta Moreta.

A külföldi diákok a fellépések mellett budapesti városnézésen és egész napos kiránduláson is részt vesznek a Dunakanyarban. Nem maradnak üresek az esték sem, akkor táncház és latin fiesta várja őket. Mint ahogy az a diákcsereprogramoknál megszokott, a főként 17–18 éves külföldi diákokat magyar családoknál szállásolják el. – A szülőknek most egy hétig eggyel több „gyerekük" lesz – vélekedett Moreta. A cél nem feltétlenül a profi színpadi produkció – díjakat sem osztanak, hiszen ez nem verseny –, hanem egymás kultúrájának jobb megismerése, a párbeszéd, a kommunikáció, a kapcsolatok kiépítése, és persze a spanyol nyelv gyakorlása.

Inotai Edit

Papírba tapicskolt képek

Újságlap, tojástartó, doboztető. Bár első látásra semmi közük egymáshoz, Szlaukó László grafikusművész egy kalap alá veszi mindhármat. Papírpépet turmixol belőlük, abból pedig rücskös felületeket, lenyomatokat csinál. A Vécsey János Környezetvédelmi Szakkollégium Öko Galériájában (III., Szél u. 11–13.) a napokban nyílt, Papírképek című kiállításának darabjait régi építkezési technikával, a paticcsal készítette.

– A papír már nosztalgia – hangsúlyozta a Papírképek című kiállítás megnyitásán *László Bandy* grafikusművész. A Vécsey János Környezetvédelmi Szakkollégium Öko Galériájában rendezett tárlaton *Szlaukó László* háromdimenziós képei valóban régi tanyák vagy skanzenek hangulatát idézik.

– Mintha romok között járnék, úgy hatnak rám ezek paticsalkotások – vallja László Bandy. A megnyitón azt is elárulta: hogyan készültek régen ebből a furcsa anyagból az épületek. A falvakban egymásba font vesszőkre csapkodták és kenték fel a sarat, majd megvárták, míg megszilárdul.

Szlaukó László sár helyett papírpépet tapaszt a vesszőfonatokra. Soha nem dob ki egyetlen tojástartót és újságoldalt sem, ezek ugyanis a legjobb alapanyagok. A beáztatott hulladék papírból mixerrel pépet készít, amely a tapétaragasztótól még jobban tapad mindenféle felületre.

Romok vagy építmények? FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

László Bandy szerint nem lehet pontosan megmondani, hogy Szlaukó László művei romok-e vagy inkább építmények. Ugyanakkor fontosnak tartja, hogy a képzőművészek újra felfedezték: a papír anyag. Manapság, a virtuális valóság korszakában ugyanis el se jutunk odáig, hogy megtanuljuk egy-egy szoftver használatát, máris újabbat dugnak az orrunk alá. Ezért is jó, hogy akadnak még művészek, akik lenyomatokat tapicskolnak a nosztalgikus papírba.

Valaczkay Gabriella

LÁSZLÓ Bandy

XIII. Kiplantikai Biennálé (1993)

12. 37.p.

Új Művr. 1993

LÁSZLÓ BANDY ÚJ MUNKÁI tekinthetők meg ezen a héten a százhalombattai Barátság Művelődési Központban. A művész hatvanadik születésnapja alkalmából rendezett kiállítások sorában ez a második. Az első januárig látható a Matrica Múzeumban, a következőket pedig novemberre tervezik.

NÉPSZABADSÁG, 2001. OKT. 29.
35.o.

LÁSZLÓ DÁNIEL

VILLANÓFÉNYBEN

Barcsay-jutalmak

(MTI) A Magyar Képzőművészeti Egyetem diákjai közül az idén Pintér Balázs és Dorogi János szobrász-, Posta Máté, László Dániel, Siegmund Ákos festő-, illetve Hollósi Éva, valamint Szoboszlay Eszter képgrafikus-növendék részesül a Barcsay-jutalomban, a fiatal művészek pályázatának nyertese Kovács Lola festőművész lett. A Barcsay Alapítvány kuratóriumának díjait hétfőn – Barcsay Jenő születésnapja alkalmából – adják át a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Az alapítványt az 1988-ban elhunyt festő- és grafikusművész, a magyar és az egyetemes képzőművészet kimagasló egyénisége emlékére az alkotó testvére hozta létre. A díjazottak munkáit felvonultató kiállítást január 27-éig tekinthetik meg az érdeklődők a tanintézményben.

LÁSZLÓ DÁNIEL

Új Művészet
2004. május
XV. évf. 5.

18. old.

K

Ráday Galéria

Ezúton szeretnénk meghívni Önt
és kedves családját

Kondor Attila
és
László Dániel
festőművészek

"Veduta Arcadiae"
VÁROSKÉPEK
című kiállítására

Megnyitó:
2004. október 21.-én
(csütörtökön)
17.30 órakor

A kiállítást megnyitja:
Sasvári Edit
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
2004. október 21. - november 14.

Ráday Galéria
Budapest 1092 Ráday u. 8.
Nyitva: hétköznap 12 - 18 óráig
Szombaton 10 - 13 óráig
Telefon: 218-09-36

www.raday-galeria.hu

László Dániel

További kiállításaink:

November:
Cs. Kovács László
emlékkiállítás

December:
Koleszár Erzsébet
retrospektív

2005. Január:
Életképek

Látzkó Dániel

Új Mův. 2003. 12. p. 30.

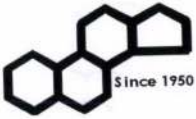

IVAX DRUG RESEARCH

H-1045 Budapest Berlini ut
✉: H-1325 Budapest P.O.
☎: (361) 399-3300 Fax:

PROGRESS
MAY

LÁSZLÓ DÁNIEL

Új Művészet
2004. január
XV. évf. 1.

35. old.

• **László Dániel** festőművész Tájoló című kiállításának megnyitója ma 17 órakor lesz a Szinyei Szalonban (Bp. VI., Szinyei u. 2.). *(mh)*

HIRDETÉS

g/ml] in mice serum e by dietary route		
Females		
P-166	M-COOH	M-OH
700	7650	9580
130	3760	4720
800	6180	10400
200	6710	7350
600	5260	7930
300	3920	6420
700	9720	7720
100	3000	5230
500	3830	4310
100	5000	4990

Lászlós Bandy

M.D.
~~D.M.~~ : Der Grafiker Bandy.
= Bud. Rundschau. XVIII. Jg. No. 49.
10. Dezember 1984 7-p-ll

Lászlós Bandy

M.D. a nevmutatóban

LÁSZLÓ BEATRIX

ÚJ MŰVÉSZET

2000/augusztus

P-9765

3.o.

ir. 2731/1935.

tt. Ha kérvény megjön azonnal tessék a
láírásra Kecskemétre küldeni. N. [agy]

püspöknek szóló, FL kérését támogató
ikt.sz. 585/1935., valamint a püspököt
Kálmán Hóman Bálint kultuszminiszter-
ldány aláírás nélkül. 1935.VII.25.
bizonyítja, 1935.X.1o-én Ravasz László
terhére 2oo pengőt utalt ki FL-nak,

Paulikovics Iván: Az élet értelméről, bronz, 52 × 26 × 27 cm, 1987

káit szemlélve nem tudjuk megnevezni ezt az értéket. Amíg az antik vagy a klaszszicista művészet emberalakjai kiegyensúlyozott, harmonikus helyzetekben jelentek meg, derűs életérzésektől, nagy eszméktől áthatva, addig Paulikovics figurái irreális, teremtett szituációk szereplői, s abszolutizált eszmék, morális értékek hirdetése helyett a helyük, küldetésük, önmagukkal való azonosulni tudásuk keresése jellemzi őket. Ez a törekvés szabja meg kompozícióvá rendeződésüket, plasztikai sajátosságaikat. A művek éppen a keresés miatt gyakran keltik valamilyen fizikai mozgás képzetét, melynek időbeli határai nem jellemzőek. E sajátosság a fizikai mozgások mellett szellemi, lelki történéseket, folyamatokat, mozgásokat is érzékeltet.

A figurák gyakran emberi, állati, sőt angyali vagy más transzcendens lényekre jellemző testrészekből épülnek fel. A különféle eredetű testelemek összeillesztését olyan természetesen, magától értetődően oldja meg a szobrász, hogy a jelenség nem maradhat az anatómiai értelmezés síkján: egyértelműen felveti az emberi természet különböző jellegű megnyilatkozásainak viszonyát, az ebből adódó lehetőségek szabadságát, illetve a meg nem határozottság ma-

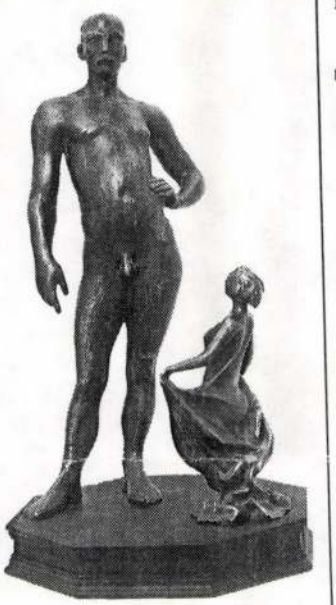

Paulikovics Iván: Dávid és Góliát I, bronz, 80 × 41 × 41 cm, 1986

gányát. Mindezt megértő humorral, különböző intenzitású groteszkséggel ábrázolja a művész. Alkotásain olyan típusú jelenségeket társít, melyek önállóan, hagyományosan, sztereotípiaszerűen heroikusak, magasztosak, fennköltek, de a szoborkompozíciók viszonyrendszerében megkérdőjeleződik e minőségük mivolta. Az alkotó megfosztja őket a látszólag törvényszerűen nekik rendelt értékektől, miközben jelzi az általuk is képviselt értékek iránti igényét, s azok megnyilatkoztatására új tartalmak, formák keresését. Ezzel a törekvésével részt vesz a valóság művészet általi tovább-, illetve újrateremtésében. (Dorottya utcai kiállítóterem, 1988. XII. 2–1989. I. 7.)

Bakonyvári M. Ágnes

Kiállítási enteriőr (fotók Sulyok Miklós)

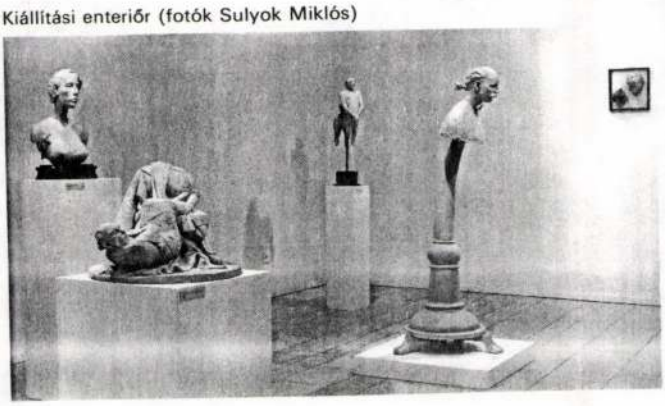

Napló 2

László Bandy Napló 2 című kiállítása naplószerűen részletező volt: az alkotás tárgyi kellékeinek környezetében mutatta be a művek elkészülésének folyamatát a vázlatoktól a világképi igényű munkáig. A tárlat címében a kettes sorszám a már néhány évvel korábban is vállalt alkotói program folytatását, aktualitását, érvényességét jelezte. A dobozkönyvek, illetve maguk a dobozművek a grafika és a plasztika műfaji lehetőségeit ötvözték. Olyan rendszereket jelenítenek meg egy-egy doboz befoglaló formájában, melyek kozmikus összefüggésekre, ősi jelrendszerek viszonyaira épülnek.

A síkokba rendezett különböző geometriai jelek téri összefüggéseit több oldalról történő megközelítéssel is ugyanazt a rendszerszerűséget mutatják. A törvényszerűségek biztonsága a világmodell harmóniáját jelzi, de erős megtartó erőt is éreztet azáltal, hogy a különböző nézőpontok szabadsága ugyanarra az eredményre vezet. A világról alkotott képünk a történelem során folyamatosan változott. Egy új világfelfogásnak a bemutatása nem volt mindig veszélytelen, mivel világképünk nem csupán ismereteink összességét jelenti, hanem életformánkat, magatartásformánkat is meghatározza. Így a világmodellépítés egyúttal önvizsgálatot is jelent – helyünk keresését a világban vagy éppen eddig vélt helyünk elvesztését.

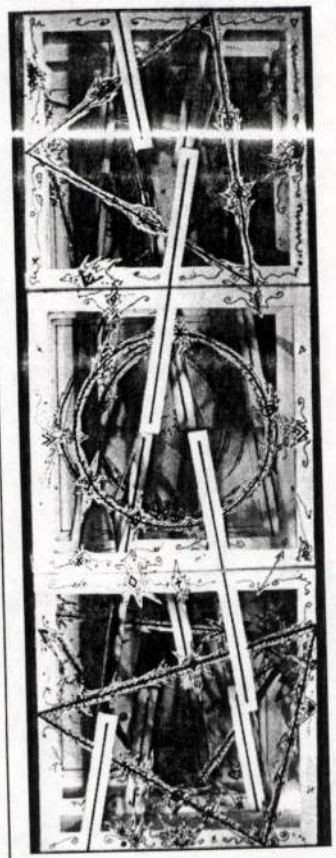

László Bandy: Dobozgrafika, vegyes technika, 1988 (fotó László Bandy)

László Bandy grafikáin ugyanaz a rendszerszerűség érvényesül, mint a dobozműveken. A grafikák képi világát szigorú szerkezet tartja össze. A motívumok módosulásai, formai variációi, aránybeli változatai életformák, magatartásformák, sajátosságaira utalnak. A cselekmény szertartásossága olyan szélsőségessé válik a munkákon, hogy ezáltal alkalmas a kéttípusú teremtmény lényegi vonásainak megragadására. A művek hagyományos expresszivitása jól szolgálja e gondolatkör kibontakozását. (Százhalombatta, Matrica Múzeum, 1988. XI. 4–XII. 31.)

Bakonyvári M. Ágnes

LÁSZLÓ Bandy

M. 1989/4

LÁSZLÓ Dániel asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134.p.

mesterrajzáról 1846

Az akadémikus hiperrealizmustól a radikális neokonzervativizmusig

Konceptualitáson átszűrt festészet

A hazai kortárs képzőművészet valóban új, nemzetközi összevetésben is specifikus jelensége a „realizmus újjáéledése" a közép- és fiatal festőgenerációk tevékenységében. Az eddigi hozzászólásokból úgy tűnik, a kollégák nemigen tudnak mit kezdeni vele, s legtöbbször múltba fordulásként, „akadémikus hiperrealizmusként", jól eladható galériás művészetként értékelik (le). A „retinának" szóló festészetet átlag minden két évtizedben hol konceptuális, hol technokrata alapon elparentáló mítoszok nyomán főleg azt nem tudják eldönteni, hogy szabad-e szeretni a csak (?) látványon alapuló piktúrát, vagy jobb az új, elektronikus médiumokkal szemben elavult, intellektuálisan sovány, populáris-kommerciális művészetként leírni. Az írások hátterében meghúzódó „elméletéhség", az „elméleti megalapozás" kényszere is a teória nélküli és ezért önmagában meg nem álló festészet elképzelését sejteti.

Számomra mégis az a leginkább meglepő, hogy ezt a szövevényes, sokféle értéket és bóvlit egyszerre felmutató és az egész hazai festészeti életet átjáró jelenségcsoportot az „akadémikus hiperrealizmus" címszó alatt egy kalap alá veszik és egyetlen „uniformizált", „markáns trendként" (Aknai), a fotórealizmus kommerciális célzatú felmelegítéseként értelmezik. Valójában Nyári Istvánon, Méhes Lóránton és Birkás Ákoson kívül az idesorolt festők nagy részének nincs köze sem a hiperrealizmus szemléletmódjához, sem technikájához, sokkal inkább más realizmusfajták újraértelmezése és keresztezése jellemzi őket. Ha már címkéket gyártunk, Szűcs Attilára jobban illene a „metafizikus realizmus", Kósa Jánosra a „posztmodern, historizáló szürrealizmus", Hajdú Kingára a „történeti realizmus", Kupcsik Adriánra és Győrffy Lászlóra a „technorealizmus" (Hornyik Sándor), Szépfalvi Ágnesre a „posztpoprealizmus", Baranyai Leventére az „absztrakt expresszionisztikus realizmus" kategóriája. Bár legtöbben fotóból indulnak ki, s néhányan a fiatalabbak közül a hiperrealizmus hűvös, tárgyilagos technikáját (is) használják, idézik, de azt hol az ökológia (iski

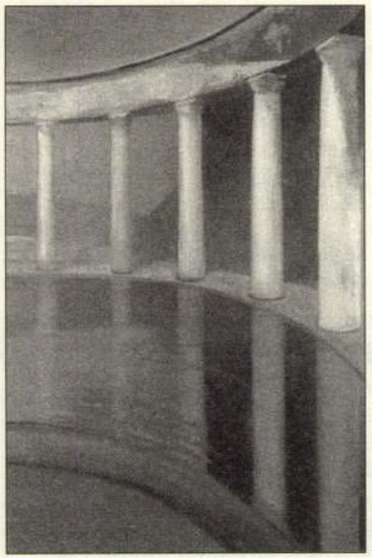

Kondor Attila: Tükröződés, 2003
olaj, vászon, 180x100 cm

Kocsis Tibor), hol a nőművészet (Tamási Claudia), hol a szürrealizmus, a cyber punk vagy a techno (Győrffy, Kupcsik) irányába viszik el. De a forrásként használt fotók, illetve átalakításuk módja is nagyon különböző. Fehér László régi családi fényképeket, Szűcs képeslapokat, Kósa művészeti reprodukciókat és beállított kosztümös életképeket, Hajdú maga készítette, személyes fényképeket, Szépfalvi női magazinok illusztrációit, Tamási saját ajkáról készített mikrofotókat, Győrffy komputerrel manipulált önarcképeket, Kupcsik internetről levett, digitálisan átalakított képeket használ kiindulási pontként.

Már a képi források sokszínűsége is jelzi, hogy a jelenség mögött a legkülönfélébb művészi attitűdök, szellemi-intellektuális problémák húzódnak. Még inkább eltérőek a kortárs művészethez, teóriához, illetve a hagyományhoz kötődő kapcsolódási-orientációs pontok. Szűcs misztikus szobái, parkjai transzcendens erőket sejtetnek, a horrorfilmek fojtott hangulatát, a monokróm festészet felületeit és az ötvenes évek szocreál tárgyainak designját idézve. Kósa művészetében az appropriation art, a klónozás és a hackerek tematikája a XVIII. századi francia késő klasszicizmus hűvösen érzéki festői nyelvével keveredik. Hajdú a klasszikus mesterek kifinomult technikájának újraértelmezésével lehel új életet, meggyőzőerőt a régi művészet giccsé süllyedt toposzaiba. Szépfalvi a női test manipulációja körül folyó diskurzust a pop-art hagyományával egyesíti. Iski Kocsis hiperrealisztikus állatportréi az ökológia nézőpontját transzponálják a festészetbe, míg Győrffy a gének sebészeti és a képek komputeres manipulációját kapcsolja össze a nárcisztikus, szenvedő művészönarckép barokkos közhelyével. És itt kell szembeszállnom azzal a naiv elképzeléssel, amely szerint ez a szellemileg és képileg is sokszínű „realizmus" valamiféle puszta látványon alapuló, „örömteli", „bájos" naturalizmus (Rieder) volna. Konceptuális művészet ez, ahogy a kortárs művészeti termés legjava. Csak ez a konceptualitáson átszűrt festészet sajátos vizuális-intellektuális-manuális tehetséget és felkészültséget igényel.

Még nagyobb félreértés és leegyszerűsítés, miszerint a fotóhasználat az új elektronikus képalkotói médiumok kihívására, illetve a tömegmédia valóságot elfedő-manipuláló-megkérdőjelező képáradatára adott válasz volna, amellyel a festők saját művészeti águkat igyekeznének modernizálni, igazolni. Nem gondolom, hogy a piktúra lépéskényszerben volna, vagy hogy ilyen külsőleges eszközre, a média gépek által készített képeinek mechanikus másolására volna szüksége ahhoz, hogy „korszerűségét" bizonyítsa. A jelen szemléletére nem a médium-, hanem a témacentrikusság jellemző, ezért a kortárs jelleget a szellemi problémakör határozza meg. Hornyik Sándor kérdése („...tud-e a festészet a filmmel és a videóval szemben valami specifikusat nyújtani?") ezért minden további nélkül megfordítható – és nemcsak azért, mert a festészet volt előbb. A festészet specifikussága éppen az anyagból és a megfestés módjából, a csak rá jellemző gazdag, asszociatív érzékiségből, vizuális és taktilis kvalitásaiból fakad, amelyet a fénnyel létrehozott képek nem tudnak elérni, imitálni.

László Dániel: Gyermelyi tájkép, 2001
olaj, vászon, 150x200 cm

A „realizmus újraéledését" nem lehet pusztán a galériás manipulációval magyarázni, mivel hátterében egy rejtett paradigmaváltási igény, a hazai elhúzódó, anakronisztikus modernista akadémizmusból való kiábrándulás és a szűkkörűen, csak festészetként értelmezett posztmodern válságából való kilábalás vágya húzódik meg. Hogy ebből azután születik-e intellektuálisan is színvonalas alkotás, az már az adott művészen múlik.

Végül egy olyan csoportra szeretném felhívni a figyelmet, akik tovább szélesítik, szemléletileg gazdagítják az eddig felvázolt realista festészeti spektrumot. Tevékenységüket a radikális neokonzervativizmus kategóriájával ragadhatnám meg. A Tiziano műhelye nyomán magukat Sensaria körnek nevező harminc körüli művészek (Filp Csaba, Horváth Krisztián, Kondor Attila, László Dániel, Lőrincz Tamás, Kovács Lehel és társaik) nem hajlandók komolyan venni sem azt a korai modernektől származó állítást, miszerint a hagyományos festészet kifulladt és folytathatatlan, sem azt a baudrillard-i feltételezést, ami szerint megszűnt a valóság, s már csak annak tömegmédia által nyújtott látszata, pótléka, szimulakruma létezik. A modern és posztmodern tételek elvetése indította őket arra, hogy ne fotókat vagy egyéb mechanikus vizuális leképző eszközök által készített képeket másoljanak, hanem a természeti motívum, táj, emberi alak előtt fessenek, és a klasszikus mesterek technikáit, anyagait, műfajait, témáit, de mindenekfelett a nagy elődök intellektuális és spirituális teljességét megcélozva hozzák létre alkotásaikat. A szó eredeti értelmében konzervatívok: az értékek megőrzése, továbbvitele motiválja őket. De radikálisok is, amennyiben közvetlenül a klasszikusokhoz nyúlnak vissza. Műveik nem másolatok, imitációk vagy homage-ok, hiányoznak belőlük a posztmodern idézőjelek, műveltségi feladványok. Abban bíznak, hogy a több ezer éves gyakorlat és technika elviszi őket a célhoz: a klasszikus értelemben vett piktúrához. Nem szakadnak el a mától sem; konceptuálisan végigjárják az egyes műfajokat és a klasszikusok eredeti helyszíneit, vagy saját, mai környezetüket ábrázolják. S mivel jól ismerik a jelenkori festészetet, alkotásaikba beépülnek a modernista és a kortárs piktúra elemei is.

STURCZ JÁNOS

MŰÉRTŐ 2003. NOV.
LÁSZLÓ DÁNIEL

fest. Ráczné – ismertebb nevén Kalányos Gyöngyi – ugyanis festőművész, pontosabban Kalányos Gyöngyi roma származású, oláh cigányasszony, aki festőművész, és aki emlékezetemben kitörölhetetlenül úgy lesz jelen, ahogy éppen fest. A tiszadobi roma képzőművész alkotótábor első napjainak egyik emlékképét idéztem fel, egyiket a legelső képek közül. Ha a roma képzőművészetről faggatnak, szinte mindig ezt a képet hívom elő, hogy minél plasztikusabban érzékeltessem, mi az álláspontom, ha képzőművészet és etnikai láthatóság kapcsolatáról esik szó. Azaz hogy az én értelmezésem szerint mi is történik valójában egy ilyen alkotótáborban.

A fentiekből kiderült, hogy a hangos zenét, a gyereksereg nagyhangúskodását csak némelyik alkotó intenzív személyisége harsogja túl. Ennek nem mindenki örül, egyesek panaszkodnak, hogy ez nem volt mindig így. Az alkotótábor ugyanis már tekintélyes hagyományt tudhat maga mögött: a Fővárosi Önkormányzat Cigányház – Romano Kher immár tizennegyedik éve rendez váltakozó helyszíneken alkotótábort roma képzőművészek számára. Ebben az évben Tiszadobra esett a választás, a jórészt roma árvák lakta gyermekotthon területére. Jelentős változásnak tekinthető, hogy a rendezvény minden érdeklődő számára hozzáférhetővé vált, a jelentkezők közül sem szakmai, sem egyéb alapon nem válogattak. Ennek következtében a művésztelepen olyan festők is dolgoztak, akik már közel két éve nem fogtak ecsetet (!), és olyanok is, akik szakmailag elismertek, ugyanakkor sajátságos személyiségük okán a többség szemében összeférhetetlen szereplőnek tűnnek. Változás továbbá az is, hogy a tábornak ebben az évben művésztanára nem volt, ugyanakkor magyar képzőművészek – El-Hassan Róza, Erhardt Miklós és Sugár János – is meghívást kaptak, hogy vendégként töltsenek pár napot a gyönyörű, turisták számára fenntartott Andrássy-kastély mellett lévő, meglehetősen lelakott kollégium ideiglenes lakói között.

A hozzáférés demokratizálása, illetve a magyar művészeti élet ismert alkotóinak bevonása az új táborvezető és kurátor, Junghaus Tímea művészettörténész koncepciója szerint alakult. A Magyarországi Roma Parlament Balázs János Galériájának vezetője annak a közel 800 műtárgynak is a kezelője, amely a hetvenes évek óta (sajnos a szó konkrét, azaz fizikai értelmében) halmozódott föl a Fővárosi Önkormányzat gyűjtésének eredményeként. A tábor demokratizálása a főszervező véleménye szerint az első szükséges lépés a tudáshoz való hozzáférés, a közösségépítés, illetve a közös identitás és öntudat megerősítésének útján. Az alkotótábor szervezésének alapelveit tekintve a szakmai megfontolásokhoz képest elsőbbséget élvez a roma identitás képviselete. Ugyanakkor a roma származást elismerő nyitás nem jelentheti a szakmai szempontrendszer teljes elhagyását. Megoldatlan kérdés maradt, hogy miképp oldható meg a két különféle igény együttes kielégítése. Annak ellenére, hogy a táborozók köreiben nem hozott osztatlan sikert a magyar és a nemzetközi művészeti világban egyaránt ismert alkotók bevonása, mégis fontos lépésnek tekinthető az a kurátori igény, amely a szegregációt „itt és most" jellegű, természetes élethelyzetekre épülő megoldásokkal szándékozna leküzdeni.

Az augusztusi tiszadobi táborozás után, ha belépek a Roma Parlament galériájába, már nem érzem magam idegennek. Egy esti beszélgetés során megkérdeztem, miként mondják azt cigányul, hogy művészet. A jelenlevők nem tudtak pontos megfelelővel szolgálni. A kép tehát az oláh cigányasszonyról, aki fest, számomra nem más, mint a cigányság emancipációjának a metaforája. Nem mintha azt gondolnám, hogy csak ez az időhöz, térhez és hajdanán még társadalmi osztályhoz és nemhez is kötött vállalkozás, tudniillik az olajfestészet lenne csak művészet. De azt gondolom, hogy ha Kalányos Gyöngyi fest, ezzel egyben egy igényt is megfogalmaz, mely nem pusztán a cigányság helyéről szól, hanem a cigány nők helyéről is abban a világban, ahol élünk.

SÜVECZ EMESE

Szirtes János és feLugossy László akciója, 2003
a mezőszemerei művésztelepen

a fiatalabb generációt – akár külföldről is –, igaz, nem túl nagy számban. Ez a kissé belterjes hangulat jellemző a nem a MAOE ingatlanaiban működő művésztelepekre is, melyek közül némelyik a kolóniabetegség által fel-felbomlasztva születik újjá.

Képtárgyarapítók júliusban

A hetvenes évektől működő Paksi Vizuális Kísérleti Műhely és Alkotótelep vezetője Halász Károly képzőművész és fantaszta, akinek a Paksi Városi Képtárat is köszönhetjük. Ügyes konstrukció: a résztvevők egy-egy munkát a képtárnak adnak, amely a szerény vásárlásoktól (idén erre 200 ezer forint állt rendelkezésre) és az ajándékozásoktól eltekintve az itt készült munkákból gyarapodik, és mára kinőtte a rendelkezésére álló teret. A volt Erzsébet Szálló további részeinek birtokbavétele és felújítása lenne a jövő útja. Ez akkor lehetséges, ha a képtár tulajdonába kerül az épület. Az összeget, melyet az önkormányzat most nem tud e célra fordítani, pályázatokból lehetne előteremteni.

Az NKÖM és az NKA mellett a Paksi Képtár Egyesület által szervezett tábort a város is támogatta. A meghívottak listája évről évre változik, itt a lényeg nem egy összeszokott társaság éves találkozójának megszervezése, még nem dolgozott együtt a társaság: Koronczi Endre, Gyenis Tibor, Keserue Zsolt mellett a Deli Ágnes–Bánföldi Zoltán házaspár, a Galbovy Attila–Péli Barna duó, Ficzek Ferenc, a helyi Kis Zoltán és Szombathy Bálint, aki a tábor zárókiállítása mellett önálló anyaggal is bemutatkozott. A kiállítás „kötelező kűr" hangulatában felüdülést jelentett a Galbovy–Péli kettősnek a „vérdillettáns" eszköztárat légiesen megemelő szobrocskája. Az alkotók az új munkákért anyagvásárlási keretet, szállást, műtermet, ebédet-vacsorát kaptak. Az idei alkotótábor alkalmából a képtár gyűjteményének fotóanyagából megjelentetett katalógust is bemutatták.

Minimum Partin júliusban

Ha már mostanában nincs is Erdélyben Szent Anna-tói tábor, innen nem messze, Kászonfeltízen találhatunk valamit, ami az összművészeti alkotótábor, a szimpózium és a művészeti kurzusok keveréke.

A kászonfeltízi Minimum Partin a filozófiától a fotózáson át az irodalomig és a zenei műhelyig minden műfaj alkotója és barátja jelen van. Profik

Ugrás a nyílt térbe szeptemberben

A mezőszemerei művésztelep immár harmadik éve működik sikeresen Bukta Imre és Szirtes János ötlete alapján egyetemisták, főiskolások és „profik" részvételével. A meghívott művészek a belterjes budapesti nyomulásból kiszabadulva páros lábbal ugranak a „nyílt tér"-be, az egyszerre levegős és nyomott vidéki valóságba. A szeptember második felében működő művésztelep egyre jobb feltételeket biztosít számukra. A tábor személyek és szemlélet tekintetében is nyitott, évente más-más művészek a meghívottak, a munkák pedig a rajztól az animációs filmig számos műfajt és technikát ölelnek fel. A résztvevők közt volt például Csontó Lajos, Gerber Pál, Berhidi Mária, feLugossy László, Elekes Károly, Nagy Árpád Pika, Pacsika Rudolf; a fiatalok és még fiatalabbak közül Cseke Szilárd, Csáky László, Elek Judit és az egri főiskoláról kikerült Szilágyi Rudolf. A rendezvény ideje alatt Budapestről és a közeli Egerből is számos „külsős" megfordul Mezőszemerén. A helyszínen elkészült és az utómunkát is igénylő művekből januárban nyílik kiállítás a hatvani Hatvany Lajos Múzeumban, Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész rendezésében. A tavalyi tárlathoz (Műértő, 2003. február) fekete-fehér katalógus készült Szombathy Bálint előszavával. Az idei anyag már színes kiadványban kerül az érdeklődők kezébe.

KÓNYA RÉKA

A tábor titka nem a házi pálinkában, inkább a folyamatos egymásra figyelésben rejlik. A telep végén a tárlatlátogató túrán az összes elkészült alkotást útba ejtik: a kiállítóterem itt az erdő, a patak és a mező.

A Hagymaházban augusztusban

Nosztalgikus hangulatban gondol a régi időkre az a sok helybéli, aki a grafika nagy korszakában, a hetvenes években kapcsolatba került a Kocsis Imre vezette makói táborral. A mára meggyökerezett újak csapata – mely a hagyományt követve minden évben egy grafikai mappát hoz létre a műfaj fogalmát a legtágabban értelmezve – nyolcadik alkalommal szervezte meg a Hagymaházban és a kis tűzoltószertár melletti műhelyben a Makói Grafikai Alkotótelepet. Ez a harmincasnegyvenes éveiben járó baráti társaság évente egy-két „friss húst", új táborlakót hív meg (idén Taskovics Évát, Győrfi Gábort és Baksai Józsefet), de a mag mindig azonos: Roskó Gábor, Gallusz Gyöngyi, Szíj Kamilla, Csörgő Attila, akik a helyi önkormányzat kht.-ja révén minisztériumi támogatásból vezetik a telepet – sokszor feszültségektől sem mentesen, hogy a büdzséből kijöjjön a koszt és a kvártély, meg némi anyagköltség is. A telep ideje alatt Baksai egyéni tárlattal szerepelt – ez is hagyomány, az „újak" bemutatkozása –, kisméretű ceruzarajzai ellentétes véleményeket váltottak ki.

A Grafikai Alkotótelep idei kiállítását Szombathy Bálint újvidéki képzőművész, művészeti író nyitotta meg a keddi napok sajátságait hosszasan elemezve. A tárlatok rendre hívószó köré szerveződnek, a tavalyi HŐ után idén KEDD címet nyomtak a mindig más formátumban megjelenő kis példányszámú mappára. Újdonság: készül a telep honlapja.

Az ez évi tanulság: az inkább kézbe vehető mappalapok kiállítása még egyéb munkákkal feldúsítva sem tűnt szerencsésnek a Hagymaház előcsarnokának előnytelen terében.

Persze lehet otthon a magányos műteremben is dolgozni, mégis szinte presztízskérdés, hogy kit, mikor és hová hívnak meg művésztelepre.

JÚLIUS GYULA

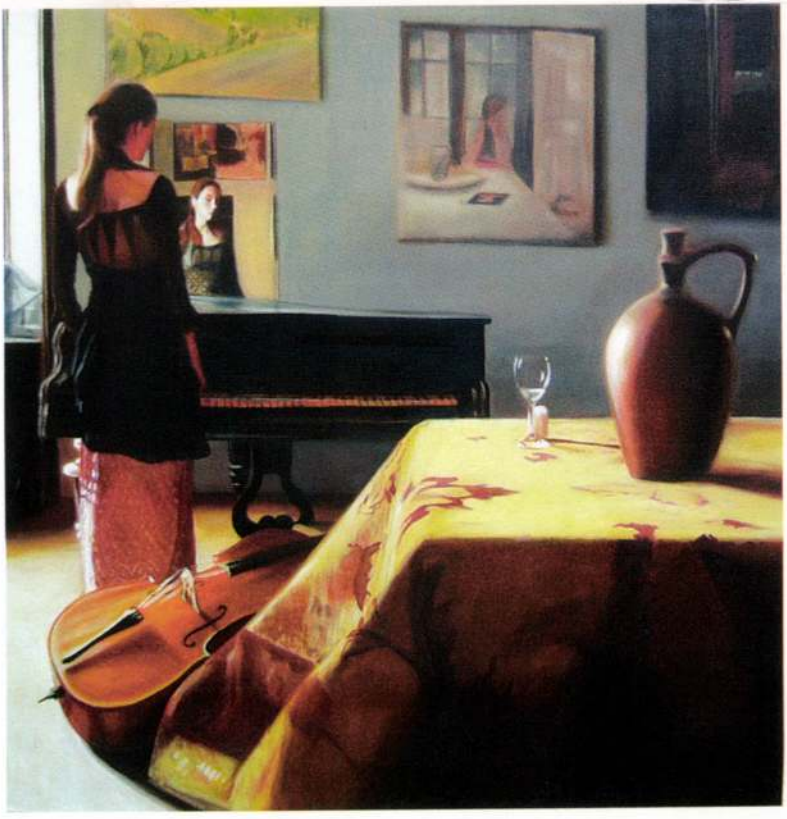

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
cím nélkül 2005
v. o. 100×100 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
Otthon 2005
v. o. 100×100 cm

László Dániel (1976–)
Tondó 1. 2005
v. o. Ø 40 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
Tondó 2. 2005
v. o. Ø 39 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
Tondó 1. 2005
v. o. Ø 40 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
Tondó 2. 2005
v. o. Ø 39 cm

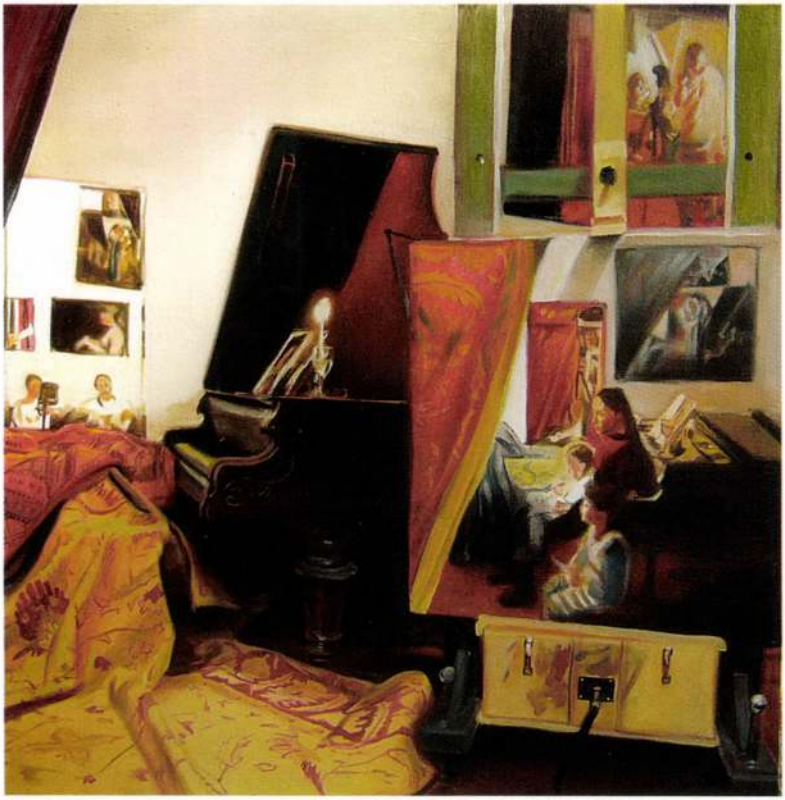

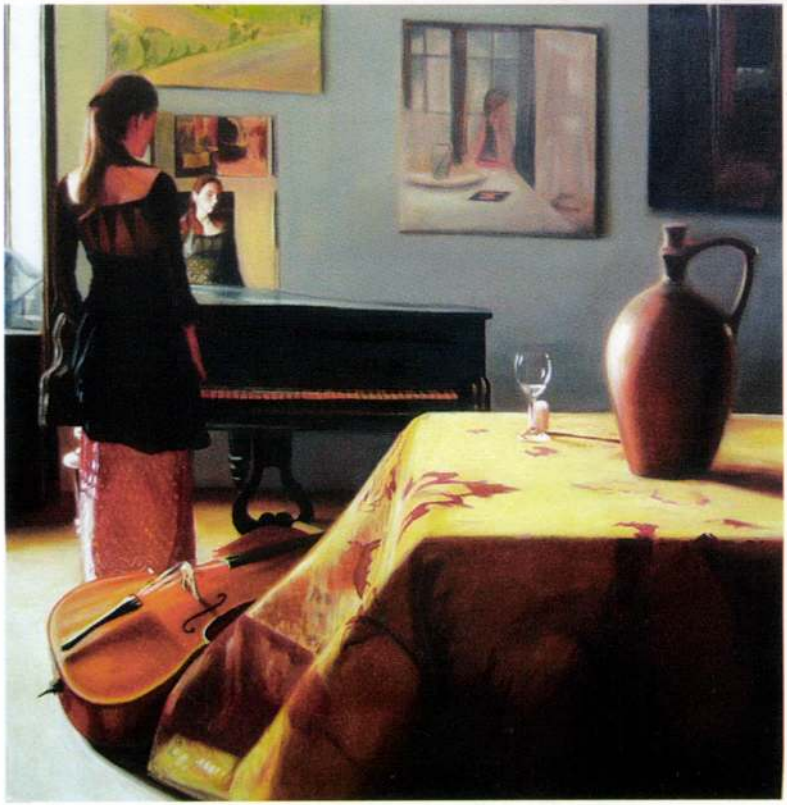

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
cím nélkül 2005
v. o. 100×100 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

László Dániel (1976–)
Otthon 2005
v. o. 100×100 cm

LÁSZLÓ Dániel asztala

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134

László Elemér

László Elemér festőművész Arcok és tájak című kiállítását a II., Marczibányi tér 5/a. szám alatti művelődési központban július 19-én, pénteken nyitja meg Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria nyugalmazott főigazgatója.

Magyar Nemzet 1985. VII. 11.

László Elemér

IKAROSZ UNOKÁI címmel László Elemér festőművész alkotásai láthatók Budapesten, a Majakovszkij Művelődési Otthon kiállításán, október végéig, a VI. kerület, Majakovszkij u. 52. szám alatt.

Népszabadság, 1986. IX. 23

László Elemér

ARCOK ÉS TÁJAK címmel László Elemér festőművész kiállítása nyílik meg szerda délután négy órakor a Magyar Néphadsereg budapesti, Zách utcai szabadidőközpontjában. A tárlatot december 21-ig lehet megtekinteni.

Népszabadság, 1987. XII. 8

LÁSZLÓ EMŐKE

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003

203.l.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

A magyar művelődés és a kereszténység **IV. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus**, Róma, 1996. szept. 9–14.

A konferencián a Művelődési és Közoktatási Minisztérium által odaítélt ösztöndíj segítségével a Petőfi Irodalmi Múzeum két tudományos munkatársa vett részt. Tasi József *„Zárás és nyitás egy utolsó fejezetre?"* Korszakváltás Pilinszky János költészetében a hatvanas-hetvenes évek fordulóján, Kelevéz Ágnes pedig *„Hiszem az ezer istent", A fiatal Babits rendhagyó Credója* című előadásával szerepelt.

Haza és szabadság – Petőfi-kiállítás Párizsban

A párizsi Pompidou központtól 200 m-re fekvő Theatre Moliere, amelyet a francia főváros a Költészet Házaként működtet, múlt év őszén (1996. okt. 5- dec. 7.) a Petőfi Irodalmi Múzeum közreműködésével Petőfi kiállítást rendezett.

A kicsi, mintegy 200 főt befogadó színházhoz tartozik egy könyvtár, amely kizárólag 20. századi költők köteteit gyűjti, egy szerkesztőség, amely évente ötször adja ki a Revue Poesie című folyóiratot, valamint egy régi, különleges terű pince, amely időről-időre a színház előadásaihoz kapcsolódó irodalmi kiállításoknak ad helyet.

Novemberben a színház vezetője, Michel de Maulne, 14 részből álló magyar költői estsorozatot szervezett, amely Vörösmartytól Adyn és József Attilán keresztül máig igyekezett bemutatni a magyar költészetet. Ehhez kapcsolódóan kérte fel múzeumunkat egy Petőfi kiállítás létrehozására *Haza és szabadság - Magyarország* címmel.

A kiállítás rendezői - Benkő Andrea és Ratzky Rita - elsősorban a francia látogatókra gondoltak. Az első terem a korabeli Magyarországot, Petőfi életének színtereit mutatta be eredeti grafikák segítségével, a második Orlay, Zichy, Lotz, Barabás, Vastagh Petőfi-illusztrációit sorakoztatta fel versek kíséretében, a harmadik a legkülönbözőbb Petőfi ábrázolásokat helyezte egymás mellé - a 19. századi kalapos, idealisztikus Petőfi arcképtől ef Zámbó István hasadt, 48-as zászlóra festett dagerrotípia körvonaláig -, a negyedik terem pedig Petőfi és a francia forradalom, illetve a francia romantikus költészet (Lamartine, Beranger, Victor Hugo) kapcsolatait foglalta össze, nem feledkezvén meg a szabadságharc és a Júlia-szerelem vonatkozásairól.

A kiállítást több mint ezren látogatták meg, ez ma, Párizsban, Petőfi kapcsán, sikernek számít.

Petőfi Olaszországban

Az 1848-1849-es nagy európai forradalmi hullám 1848 januárjában Szicíliából indult el, és 1849 augusztusában Velencében csengett le. Petőfi Sándor és a márciusi ifjak érzékenyen követték az európai politikai eseményeket. Petőfi nagy költeményben üdvözölte az olasz forradalmat. Ezek a tények adták az ötletet egy olaszországi Petőfi kiállítás megrendezéséhez. A római Magyar Akadémia és az akkori magyar nagykövet, Szörényi László irodalomtörténész hozzásegített a terv megvalósításához. A Nemzeti Kulturális Alap biztosította az anyagi feltételeket.

1995. márciusában Rómában, az Akadémia csodálatos reneszánsz folyosóján megnyílt a kiállítás. Így Petőfi, aki életében az akkori Magyarország területét csak egyszer hagyta el, kiskatona korában eljutott Olaszországba.

A Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársai által bemutatott anyag nem törekedett az életmű teljes bemutatására, az olasz és a magyar irodalmi és politikai kapcsolatok hangsúlyozása volt a cél. A költő nagy energiát fordított idegen nyelvek és az európai régi irodalmak, a kortárs világlíra megismerésére. 1846-ban egy barátjával kezdett olaszul tanulni. És mint afféle költő, mindjárt Dantéhoz nyúlt. Az Isteni Színjáték első énekének sorai visszhangzanak a *Vadonerdő a világ...* című költeményében. Petőfi költészete nagyon gyorsan megtalálta avatott olasz tolmácsolóját a múlt századi szicíliai Giuseppe Cassone személyében, akinek fordításaiból autográfokat őriz a Petőfi Irodalmi Múzeum kézirattára. Nagyon szép olasz nyelvű kiadások készültek a költő verseiből és elbeszélő költeményeiből a századelőn is. Gazdag könyvanyagot tudtunk tehát vinni. A közelmúltból olyan fordítók munkái álltak rendelkezésünkre mint a Nobel-díjas Salvatore Quasimodo és a kortárs Roberto Ruspanti.

Az anyag látvánnyá formálása Kemény Gyula munkáját dicséri, a sötétkék bársony borítású faliszekrények, keretek ízlésesen simultak bele a reneszánsz folyosó színvilágába és hangulatába.

A tiszteletbeli velencei magyar konzul, Enrico Zoppas jóvoltából az anyagot 1996 márciusában Velencében is bemutathattuk a San Samuele templomhoz tartozó gyönyörű kiállító teremben.

dr. Ratzky Rita

ORSZÁGOS MŰSZAKI MÚZEUM

Magyar ideák címmel Helsinkiben nyílt meg az OMM magyar feltalálókról és tudósokról szóló vándorkiállítása 1997. jan. 25-én. A kiállítás Helsinki után több finn városban és a balti államokban is bemutatásra kerül. A kiállítás forgatókönyvét Tóth Endre írta. Finnországi megvalósulását segítették Gajdos Gusztáv főosztályvezető és Dr.Groschmid Péter tudományos és technikai attasé (Magyarország Helsinki Nagykövetsége). A kiállítást előadással megnyitotta, a Magyar Kultúra Napja alkalmából dr. Vámos Éva főigazgató, Krausz György a Magyar Köztársaság Helsinkibe akkreditált nagykövete.

A Német Búvárrégészeti Szövetség meghívására Csepregi Oszkár, a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat Búvárrégészeti Szakosztályának titkára és Szabó Géza régész a kárpát-medencei víz alatti régészeti lelőhelyekről, illetve a Balatonból az elmúlt években kiemelt fontosabb történeti emlékekről tartott előadást a február 14–16. között Hemmenhofenben megrendezett nemzetközi konferencián. A rendkívül szoros program középpontjában a Bodeni-tóban folyó víz alatti

feltárások és a Zürichi tóban végzett munka megtekintése mellett az elmúlt év európai kutatási eredményeinek ismertetése állt.

ICOM HÍREK

ICOM ICLM XIX. éves konferencia

Prága, Cseh Irodalmi Múzeum, 1996. szept. 16–20.

A Petőfi Irodalmi Múzeum felújította kapcsolatát az ICOM irodalmi múzeumokat tömörítő szekciójával, az ICLM-el. E. Csorba Csilla és Végh Károly részt vett a prágai strahov-i kolostorépületben működő Cseh Irodalmi Múzeumban rendezett konferencián, amelynek témája az irodalmi múzeumok és a kortárs irodalom kapcsolata volt. A tanácskozásra 17 ország küldte el képviselőit, köztük Észtország, Litvánia, Szlovákia első alkalommal.

A kortárs irodalom fogalmának definiálásáról tartott vita után az előadók konkrét példákon érzékeltették milyen nehéz kiállításon élő író munkásságát bemutatni, illetve hogyan tágítható a „Kortárs" fogalom egészen addig, hogy Puskint, Vergiliust is hozzánk közel álló modern alkotóként fogjuk fel. A konferencia ideje alatt nyílt meg Milene Jesenska, Franz Kafka kortársának kiállítása, illetve a résztvevők megtekintették a Janovicei kastélyt, ahol Rilke, Karl Kraus vendégeskedett, a Pribrami Anton Dvorzák és a Strz-i Karel Capek emlékházakat. A programsor egyik tetőpontja volt az egyház kezére visszakerült, restaurált strahovi könyvtár és galéria megtekintése. Az ICLM fennállásának 20. évfordulóját 1997. júniusában Szentpétervárott fogja megünnepelni egy kiadványokról szóló konferencia keretében.

KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓK

MÚZEUMI MAJÁLIS

„A Magyar Nemzeti Múzeum a Múzeumi Világnap alkalmából 1997-ben is megrendezi a Múzeumkertben a *„Múzeumok Majálisá"*-t. A rendezvény időpontja: május 17-én és május 18-án (Pünkösd vasárnap) reggel 9.00 órától este 21.00 óráig. A tavalyi rendezvényhez hasonlóan a két nap során sokszínű program lebonyolítására (kézművesek-mesteremberek bemutatkozása, mozi-múzeum, színpadi műsorok, gyermeksarok, magánhobby-gyűjtők kiállításai és csereprogramjai stb.) kerül sor, ám a Majális fő céljának idén is a magyar múzeumok bemutatkozási lehetőségét tartjuk. A tavalyi tapasztalatok alapján is a szervezők azt szeretnék, ha a Majálison megjelenő budapesti és vidéki múzeumaink nemcsak kiadványaikat, program ismertetéseiket, műtárgymásolataikat hoznák el bemutatni, hanem valami „alkalmi plusszal" is megjelennének. Így a képzőművészeti múzeumokkal és a Magyar Képzőművészeti Főiskolával karöltve azt tervezzük, hogy bemutatót tartanak a múzeumlátogató közönség számára „A képzőművészet technikái"-ról; a természettudományi múzeumokkal együttműködve *„Természetismereti programok és játékok"* rendezvénysort iktatnának be, a technikai múzeumok a *„Társadalom - tudomány - technika"* összefüggéseiről adnának példát, a néprajzi múzeumok megjeleníthetnék sátraikban a magyarországi nemzetiségek élő kultúráját stb. A Majális szervezői minden ötletet örömmel fogadnának, és a kivitelezéshez a lehető maximális támogatást ígérik - hiszen a Múzeumok Majálisa nem egyedül a Magyar Nemzeti Múzeum, hanem az egész magyar muzeológia ünnepe és közönségcsalogató bemutatkozási lehetősége. A Közönségkapcsolatok Főosztálya kollegiális tisztelettel várja minden muzeológus és múzeumi közművelődési szakember jelentkezését, és részvételét a minél sikeresebb Majális előkészítésében."

Heleszta Sándor

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

A Magyar Köztársaság elnöke - a miniszterelnök javaslatára - nemzeti ünnepünk március 15-e alkalmából

Széchenyi-díjat adományozott **Fitz Jenő**nek, a régészettudomány doktorának, a székesfehérvári István király Múzeum nyugalmazott igazgatójának tudományos és múzeum szervező tevékenységéért, pedagógiai munkásságáért, életművéért., **Marosi Ernő** akadémikusnak, művészettörténésznek, az MTA Művészettörténeti Kutatóintézete igazgatójának, egyetemi tanárnak, nemzetközi elismertségű tudományos, tudományszervezői, szerkesztői és pedagógiai tevékenységéért.

A *Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje* (polgári tagozata) *kitüntetést* adományozta **Csalog Zsolt** József Attila-díjas írónak, szociográfusnak (egykor régészként tevékenykedő kollégánknak).

A *Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje* (polgári tagozata) *kitüntetést* adományozta **dr. Szabó Lorándnak**, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum nyugalmazott főigazgatójának, **N. Mészáros Júliá**nak, a győri Városi Művészeti Múzeum igazgatójának kimagasló művészettörténeti és szervezői tevékenysége elismeréseként

A *Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet* adományozta **dr. Dömötör János**nak, a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum nyugalmazott igazgatójának, **Janovich István**nak, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főrestaurátorának, főtanácsos osztályvezetőnek, **Pogány Gábornén**ak, az Iparművészeti Múzeum főosztályvezető muzeológusának.

Kiemelkedő iparművészeti tevékenysége elismeréseként *Ferenczy Noémi-díjat* adományozott **T. Bruder Katalin** restaurátorművésznek.

Kiemelkedő képzőművészeti tevékenysége elismeréseként *Munkácsy Mihály-díjat* adományozott **Menráthné Hernády Szilvia** restaurátorművésznek.

Kimagasló szakmai munkája elismeréseként a *Művelődés Szolgálatáért díjat* adományozott **dr. Páll István**nak a Nyíregyháza-Sóstói Múzeumfalu igazgatójának, **dr. Rácz Józsefné**nak, a Soproni Egyetem múzeumigazgatójának.

SZEMÉLYI HÍREK

Az OMM főigazgatójának, dr. Vámos Évának a Gépipari Tudományos Egyesület egyesületi érmet adományozott a technikatörténeti munka eredményes szervezéséért és irányításáért.

1997/4

László Elemér festő

Népszabadság, 1988. okt. 28.

ÁNLÓ • TÚRÁK

László Elemér tárlata

(Munkatársunktól.)

A munkásból lett festőművész, *László Elemér* már több évtizede állít ki. A SZOT rózsadombi vendégházában a mai napon megnyíló tárlata a negyvenedik. Az ötvenhat éves művész született tehetség, a lakatosmesterség mellett sajátította el a festészet titkait, technikáját. Eredeti meglátásával, sokoldalú művészetével elnyerte a közönség és a művészetet pártolók tetszését. Sokáig Szegeden működött, s a Tiszatájnak lett értő tolmácsolója, mind a csodálatos természetnek, mind az ott élő embereknek; az ő vonásaik tűntek fel képein.

1971-ben újra Budapestre költözött, s azóta még inkább elmélyült munkássága. Nemcsak a természet, a táj izgatja, hanem az ember és a körülötte lévő tárgyak. Csendéletei, portréi mutatják, hogy mennyire élni tud a színekkel, de izgatja korunk problémája, az atom világa, a föld születése, a természet örök körforgása. *Az ember a Holdon* és a *Spirális Galaxis* című olajfestménye Mosonmagyaróváron állandó kiállításon látható.

Az *Arcok és tájak* című tárlata, amelyet most *Dobos Sándor* kollégájával együtt rendezett meg, régebbi és legújabb műveit mutatja be. Színeiben, formáiban, emberséget, szépséget sugárzó képei bizonyítják eredeti tehetségét, tiszta emberséges világát, csendes szemlélődő lelkületét.

A művész egyik csendéletével.

HÍREK

Pártbizottsági ülés a Belügyminisztériumban

Az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen megtárgyalta az országos pártértekezlet állásfoglalásából és a Központi Bizottság 1988. június 23-i határozatából a minisztérium kommunistái számára adódó feladatokat. A testület ülésén részt vett és felszólalt *Fejti György*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. (MTI)

CSONGRÁDBAN december 10-én tartják meg a megyei pártértekezletet. Erről döntött tegnapi ülésén a Csongrád Megyei Pártbizottság, ahol a vitában elhangzott kiegészítésekkel elfogadták a pártértekezlet elé kerülő beszámoló tervezetét.

MAGYAR—FINN környezetvédelmi tárgyalások. Maróthy László környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter meghívására hazánkban tartózkodik Kai Baerlund finn környezetvédelmi miniszter. A két miniszter által vezetett delegációk tegnap a KVM-ben tájékoztatták egymást munkamódszereikről, a mindkét országot érintő globális, illetőleg európai környezetvédelmi problémákról, a két ország közötti, hagyományosan jó együttműködés bővítésének lehetőségeiről.

AZ ASTA-kongresszus tegnapi napján tartott szekcióüléseken több felszólaló is úgy vélekedett, hogy a kelet-európai politikai változások kedvező feltételeket teremtenek az eddiginél több amerikai turistacsoport utazásához.

SÁRA SÁNDOR Tüske a köröm alatt című filmje nyerte a

SÓTÉR ISTVÁN akadé tése október 31-én, hé egy órakor lesz a Fark tőben. (MTI)

DR. FEKETE ZOLTÁN zott tanszékvezető egye a Magyarországi Evang ház országos felügyelőjé se november 9-én, szer egy órakor lesz Budape kasréti temetőben.

GÁBOR ZOLTÁN, az eg Tröszt nyugalmazott ve helyettese, a munkásmo harcosa életének 64. é halt. Temetése 1988. nov délután három órakor kasréti temetőben.

PAPP JÁNOS, a Közle nisztérium pártbizottság ra október 23-án, életén ben, szívroham követk hunyt. Temetése 1988. n én délután három órako kasréti temetőben.

BEFEJEZŐDÖTT a burg se az országban. A közé a termés és így nem cs jut elegendő, hanem 70— nányit külföldön is leh teni. A külkereskedelmi megkezdődtek.

NAPI NÉGYSZÁZ J gyógyítására, kezelésére mozgásszervi rehabilitáci tal gyarapodik 1990 ele lány. A bányászváros ú ügyi intézményét a volt épületében alakítják ki, nyavállalat építészeti üz zelmúltban megkezdett telezésében.

NYOMDÁK ELISMERÉS

László Elemér

festő

LÁSZLÓ ELEMÉR festőművész műveiből nyitnak kiállítást szerdán a fővárosi Majakovszkij Művelődési Otthonban. A tárlat december 22-ig, szombat-vasárnap kivételével naponta 8-tól 18 óráig látható.

Népszabadság, 1988. nov. 15.

LÁSZLÓ EMŐKE

MEGHÍVÓ

A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat tisztelettel meghívja Önt következő rendezvényeire

Látogatás az Iparművészeti Múzeumban:

Szecesszió. A XX. század hajnala

című kiállítás bemutatja: ***László Emőke és Pandur Ildikó***

A rendezvény időpontja :
1997. március 10., hétfő délután 3 óra

László Elemér
festő

Népszabadság, 1990. aug. 30.

László Elemér

NYÁRI KÉPEK címmel László Elemér festőművész kiállítását nyitják meg október 26-án, hétfőn délután öt órakor Budapesten, a Majakovszkij Művelődési Otthonban.

Népszabadság, 1987. X. 16

László Elemér

LÁSZLÓ ELEMÉR festőművész Arcok és tájak című tárlata nyílik február 14-én a SZOT Rózsadomb üdülőjében. A kiállítás február 24-ig tart nyitva.

Népszabadság, 1987. II. 13

László Elemér
festő

LÁSZLÓ ELEMÉR festőművész kiállítása ma délután fél hatkor nyílik meg Budapesten, az OTP Közművelődési Klubjában (V., Zrínyi utca 9.). A kiállítás január 30-ig hétköznap 12-től délután négy óráig látogatható.

Népszabadság, 1988. jan. 14.

László Gyula, művészettörténész

Képzőművészeti
Szabadegyetem: okt. 30.

Középkori francia és németalföldi falikárpit
művészet. Ferenczy Noémi tanulóévei Párizsban.
Előadók: László Gyula és Tálosi Judit
művészettörténészek.

a Magyar Nemzeti Galéria Programja,
1980. október.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1981 ÁPR
Könyvvilág

László Emőke
művészettörténész

1021

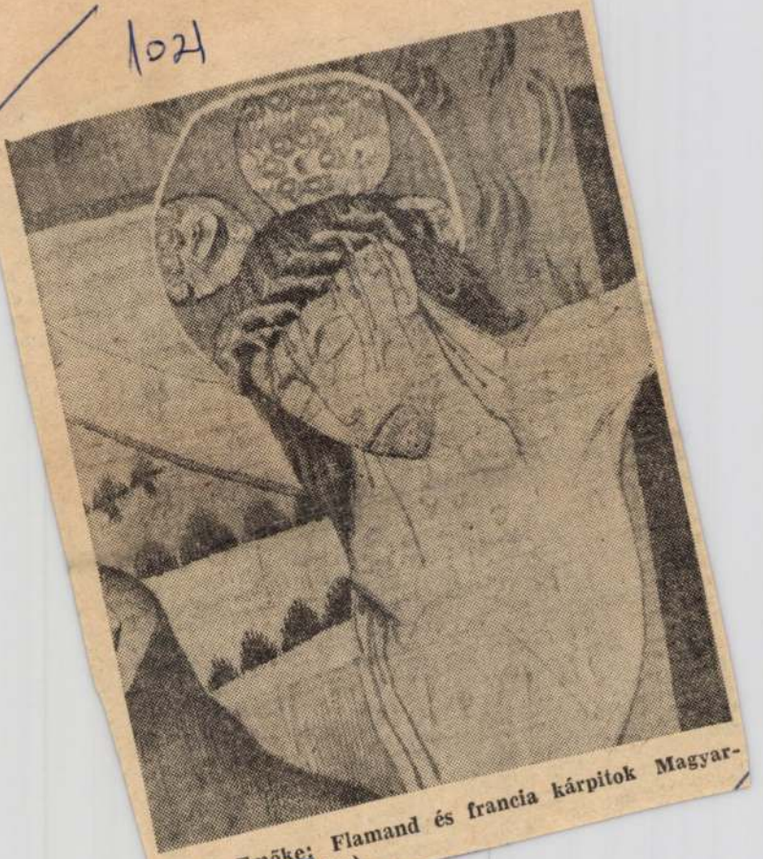

László Emőke: Flamand és francia kárpitok Magyarországon. (Corvina)

Fordulat után — fordu

Hazánk felszabadulás utáni korszakának történeti kutatása hosszú ideig háttérbe szorult. Ennek okai sokrétűek voltak, elemzésük talán szükségtelen is. A források közlésének, a kutatási eredmények publikálásának szükös volta természetesen hatott a közvéleményre is. A felszabadulás utáni évekre, a vitákra, pártharcokra, küzdelmekre, józsefkortársak emlékeztek, ezek száma pedig egyre fogy, s az életbenlevők emlékezete sem őrzött meg minden részletet. Ezért hasznos az a kiadvány, amely a magyar parlament (nemzetgyűlés, majd 1947-től országgyűlés) által megszavazott néhány törvény vitáját bocsátja közre, Balogh Sándor tudós bevezetésével. Bennük gyakran szenvedélyek, egymással homlokegyenest ellenkező világnézetek csaptak össze, sokszor izzó volt a légkör; erre a legjobb példát az egyházi

Az ellenzék vezető ereje a Demokrata Néppárt volt, a botránykeltés emléke a már említett Schlachta Margit nevéhez fűződik. A háttérben azonban nem nehéz felfedezni Mindszenty bíboros tevékenységét és befolyását, aki kiközösítéssel sújtotta mindazokat a képviselőket, akik a törvényjavaslatot megszavazták, ez pedig az akkori körülmények között sok képviselő számára lelkiismereti kérdésként jelentkezett. Végül a 230 képviselő szavazás során 63 képviselő nemmel szavazott meg a törvényjavaslatot, ez megválasztott országgyűlés volt az 1947-ben utolsó „harcos" vitája. Az 1949-ben megválasztott új „egylistás" országgyűlés stílust hozott a parlamenti életbe, a fordulat éve megszüntette a vitákat, s ugyanakkor — ma ezt már világosan látjuk — el is szürkítette a parlament működését, egészen 1956

Kiss Endre

Szlauko Kiss bőrplasztikái
és Kiss Endre grafikái lát-
hatók a Fiatal Művészek Klub-
jában.

Egri Mária: Szlauko Kiss bőrplasztikái és . . .
Ly Tükör, 1978. március 26 – 4 lap.

László Endre

László Endre munkái nem grafikák a szó hagyományos értelmében.

Egri Mária: Szlanhó László bőrplasztikái és...
Uj Tükör, 1978. március 26 – 4 lap.

László Emőke művészettörténész

László Gyula lánya, az Iparművészeti Múzeum textilosztályának muzeológusa.

(repr.) (124. old.-on)

László Gyula: Búvópatakok.
Új Írás, 1977. 7. 119–128 old.

László Emőke művészettörténész.

A Corvina kiadó „a képzőművészet kiskönyvtára" című sorozatának újdonsága László Emőke könyve Endre Béláról, a hódmezővásárhelyi festőcsoport egyik kevésbé ismert tagjáról.

Jelenkor, Pécs, 1974. 6. 553 old.

László Erika

a mosonmagyaróvári Hanság Múzeumban rendezett kiállításon művei szerepeltek.

-mi-: Pedagógus alkotók tárlata.

Kisalföld, Győr, 1971. máj. 29.

László Enikő

LÁSZLÓ ENIKŐ festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a mosonmagyaróvári Hansági Múzeumban. Az akvarelek a szigetközi vadvizország romantikus világát és mosonmagyaróvári utcarészleteket ábrázolnak, az olajfestmények portrékat örökítenek meg.

Magyar Hirlap 1980/9/7/12

K. László Enikő, festő

K. LÁSZLÓ ENIKŐ festőművész kiállítása nyílt meg a mosonmagyaróvári Hansági Múzeumban. Akvarelljei a szigetközi vadvizország világát és Mosonmagyaróvár utcarészleteit ábrázolják; olajfestményein portrékat örökített meg.

– Hk

21.

Népszabadság, 1980. szept. 17.

LÁSZLÓ Endre (Bandy)

Bán András

Bemutatjuk Bandy grafikáit [László Endre]

Élet és Irodalom, 1986. okt. 31. 12.

) működnek, illetve az egyetemes mű-
smeretlenek a más ország által egy-
netének művelésére fenntartott inté-
kai, német, osztrák intézetek).
e célkitűzés realitását a fenti ösz-
-legelni, annak szem előtt tartásá-
i művészet története nem mondhat le
ül legalább nyolc szomszédos nemzet
publikációk) kutatási eredményeinek
szintetizálásáról.
lkitűzésnek tekinthető az eredmények
ételének kötelezettsége. A magyaror-
e című szintézis, amelynek eddig (a
jelent meg, csak az egyik formát
fogva változatosan művelt publikáci-
lmak mellett. Ma különösen fontos
ön, idegen nyelven való közzététel

adománytörténeti, módszertani kutatá-

tuális, ez jelenti az intézet értel-
ának egyik legfontosabb tényezőjét. A
tében az egyetemes művészettörténet
alatainak (s nemcsak az általa fel-
ozása és érvényesítése olyan követel-
belterjes (vagy provinciális) útra
lli biztosíték.
tját erőteljesen a szintézis proble-
periodizáció, a művészetszociológiai-

László Endre, grafikus

A budai járás képzőművészei az érdi Bentavölgye Tsz. kultúrtermében mutatkoztak be. – A szemléleti tágasság jegyében igazi értéket képvisel Kovács Johanna, László Endre, Radóczy Márta is.

Losonci Miklós: Gazdagodó műhelyek a megyében. Pest Megyei Hírlap, 1982. jún. 8.

MDK

László Endre, festö

Alkonyat a Hejö völgyben. Olf.

Kispesti Városháza. Nagy Balogh János eml.kiáll. és Repr.Egyes. Tárlat. 1931.márc.7-14. Kat.

László Endre

festőművész

Kispesti Nagy Balogh János Társaság kiállítása - Kispesten a városháza nagytermében - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1928.V.13.

László Endre

festőművész

Kispesti képzőművészek kiállítása - Kispesti városháza nagytermében - képével szerepel.-
Alkonyat a Hejő völgyében c.olajfestményével mutatta meg tehetségét.

Új Szegedők
1937.III.15.

MDK

László Endre

Chanson Triste, paszt.
Fiatal anya, vizf.

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1954.
TESz tárlat. ápr. 5 l.

MDK

László Endre

Laborfalvi László Mihály ur, paszt.
Video, vizf.
Vér és arany, vizf.
Szalay Miklós ur, paszt.

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1933.

dec. 4 1.

László Endre

1932-ivi Tavaszi Tárlaton az alábbi műveivel szerepelt: Koletich Sándor ur arcképe
dr. Mojzes Lajos ur arcképe
Süt a nap
Vágy
Hajnal a Balatonon
Napfürdő.

Tárgymutató

MDK

LÁSZLÓ ENDRE

pasztell arcképek

Nagy Balogh János Egy. kiáll. Képzőművészet, 1932. 51.sz. 136.l.

László Endre

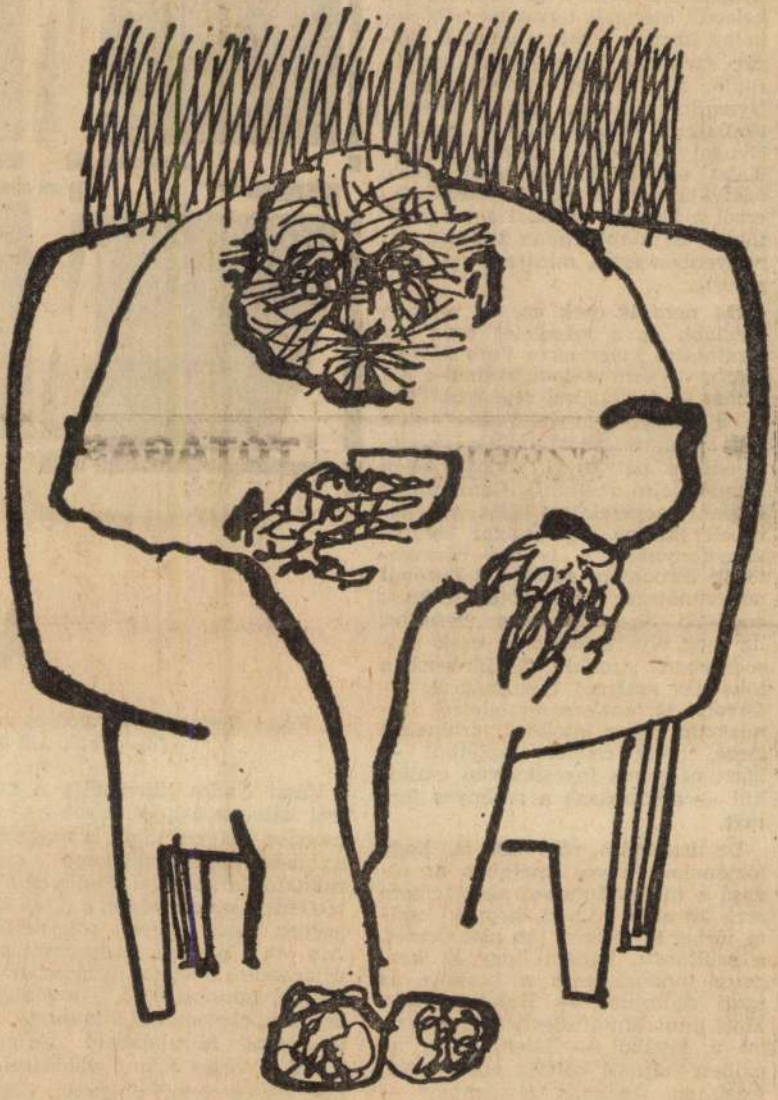

László Endre rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 12.
XXI. évf. 7. sz., 9. lap.

MI A NÉVAZONOSSÁGRÓL

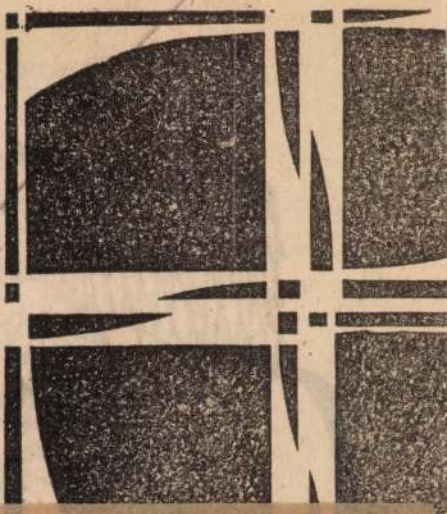

Az

Vészi Endre: Félhomályos zóna (Magvető, 380 old.)

Vészi Endre kiformálta a maga fróli kaleidoszkópját. Ebbe a zárt csodába befér a világ, a maga sokszínűségével, ezerféleképp összerakható darabjaival. Pedig az alkotóelemek száma véges, s a kis hengerben sincs nagyon sok belőlük. Ám ott a prizma, mely összerakja, újjárendezi a színes üvegdarabokat. Képpé, fantáziálható, továbbgondolható, elemezhető látvánnyá, tartalommal fölruházható formává. Vészi is véges számú valóságelemmel, életcseréppel dolgozik. Választott és teremtett emlékező hősöket, akik életük egy-egy pontján a múltjukba menekülnek — erőt gyűjteni vagy agonizálni. Megfogalmazta a maga alteregóit, akik a valósággal ütközve, új meg új minőségben mondják ki a művészet

László Endre, grafikus

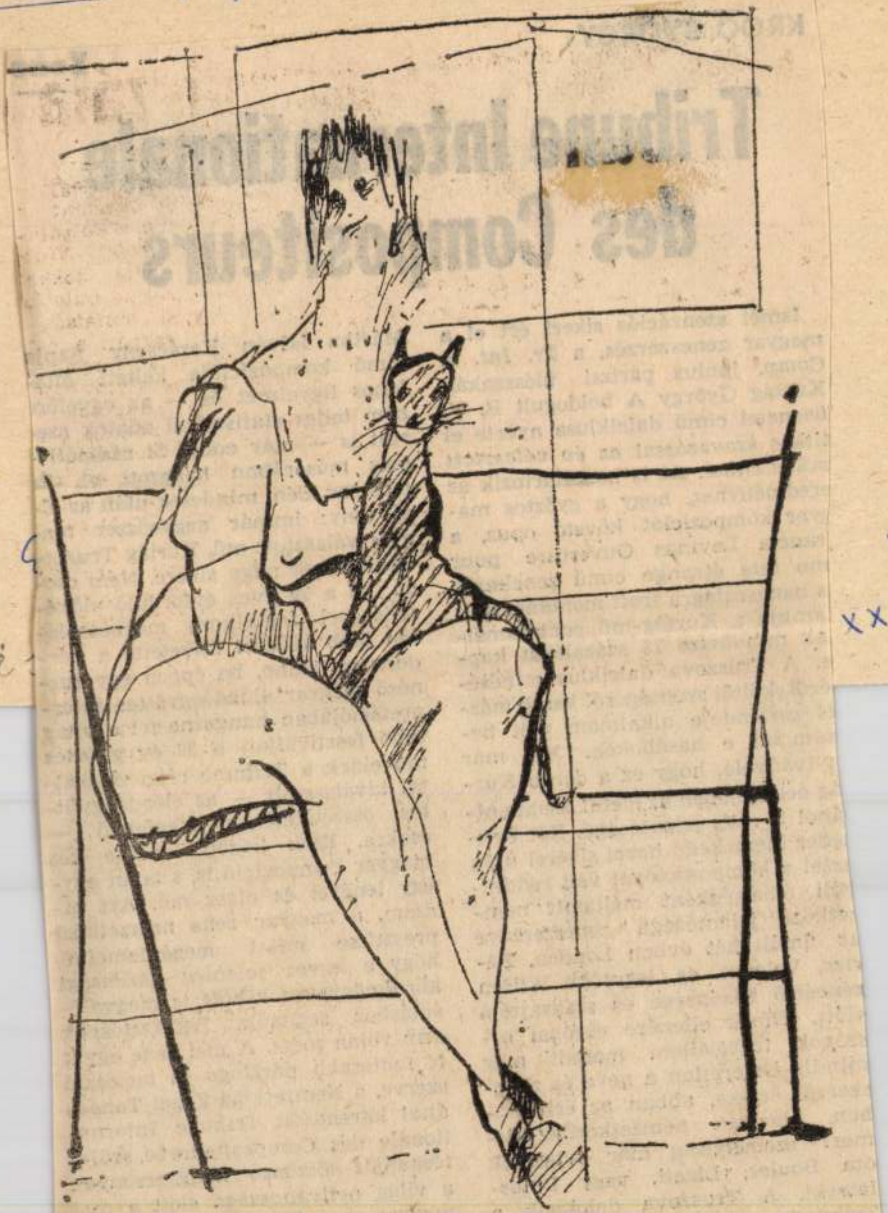

László Endre rajza

11.

XXVII/25

erről, költői szépségéről kerek más-
él esztendeje alkalmam volt be-
számolni e hasábokon. Ma már
yilvánvaló, hogy ez a darab Kur-
ág oeuvrejében az életút szempont-
ából is nagy jelentőségű. Két évti-
edes kiemekedő hazai sikerei után
ezzel a kompozícióval vált rendkí-
vüli tehetségként méltatott nem-
zetközi jelentőségű zeneszerzővé
az elmúlt két évben London, Pá-
rizs, Velence és legutóbb Witten
zeneértő közönsége és szaksajtója
előtt. Ennek ellenére európai or-
szágok tucatjaiban maradt még
mindig ismeretlen a neve és zene-
szerzői értéke, abban az értelem-
ben, ahogyan nemzetközileg is-
mert személyiség már évtizedek
óta Boulez, Ligeti, vagy Lutos-
lawski. A Truszova daloknak a
Tribunön aratott sikere ezen a
helyzeten változtat gyökeresen.

pretációjában hangozna fel a világ
több fesztiválján a 30 év győztes
műveinek a Tribune résztvevői ál-
tal kiválasztott — az előadóegyüt-
tes összetételének megfelelő —
csokra. Ezek között lehetne két
magyar kompozíció is, s talán egy-
egy lengyel és olasz mű. Azt hi-
szem, a magyar zene nemzetközi
presztízse miatt megérdemelné,
hogy e tervet jelenleg gazdasági
körülményeink között is megvaló-
suláshoz segítsük. Befektetésnek
sem volna rossz. A mai zene egyik
legfontosabb pártfogó és terjesztő
szerve, a Nemzetközi Zenei Tanács
által létrehozott Tribune Interna-
tionale des Compositeurs 30. szüle-
tésnapját köszöntő hangversenyek
a világ nyilvánossága előtt a mai
magyar zene és a mai magyar ze-
nei előadóművészet ünnepévé is
válhatnának.

László Endre, grafikus

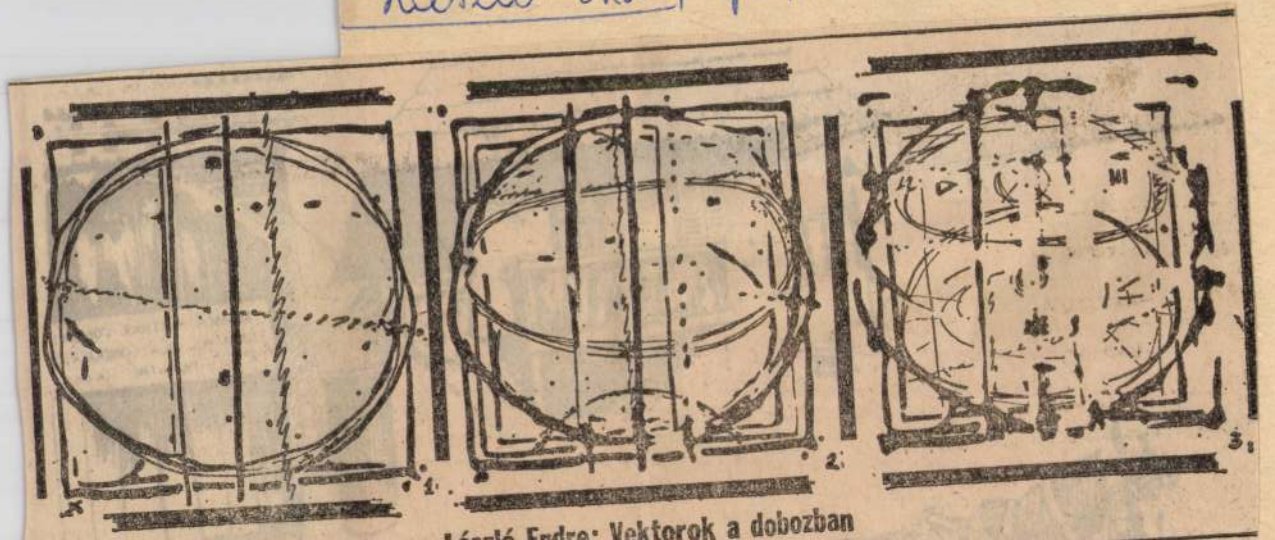

László Endre: Vektorok a dobozban

16.

Élet és Irodalom Bp. 1983. dec. 9. XXVII/49

TRĂIASCĂ PARTIDUL COMUNIS
FORȚA POLITICĂ CONDUCĂTOA
CETĂȚII NOASTRE SOCIALIST

László Endre, grafikus

László Endre rajza

12.

XXVII/32

Morvay László: Pécs

Önarckép önminősítéssel

László Endre, grafikus

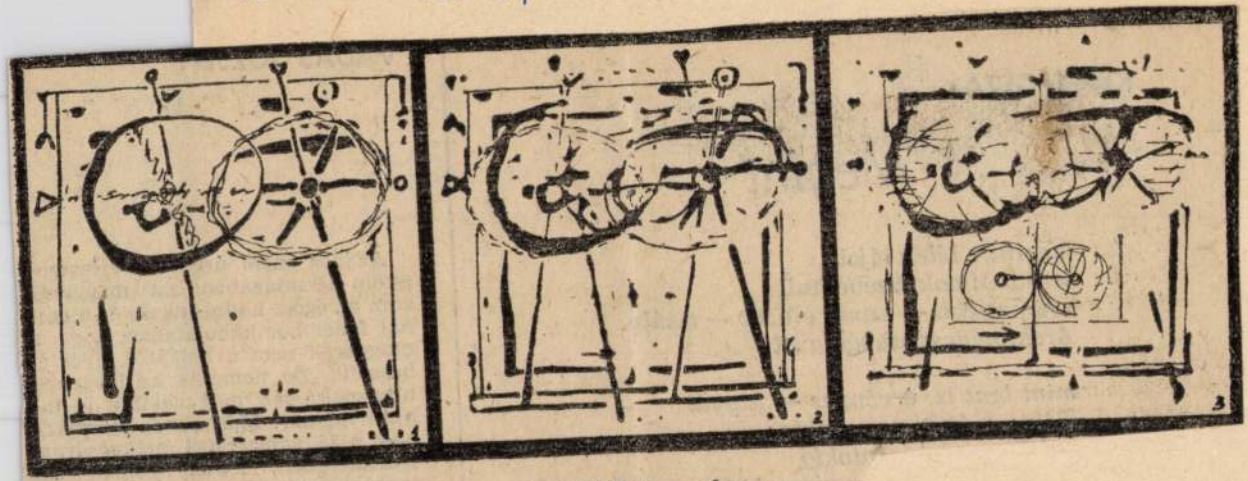

László Endre rajza

László Endre: Rajz

Élet és Irodalom Bp. 1984 febr 17 XXVIII/7

nak a háziasszo-
azt magyará-
utazás és a raj-
atában, hogy a
olgárok nyelvét
ak az idegenek
nekünk is ta-
ap és harmad-
zi *játékvásáron*,
n-nyomon azt
változatlanul
ban sem a hely-
elgunknak

László Endre, grafikus

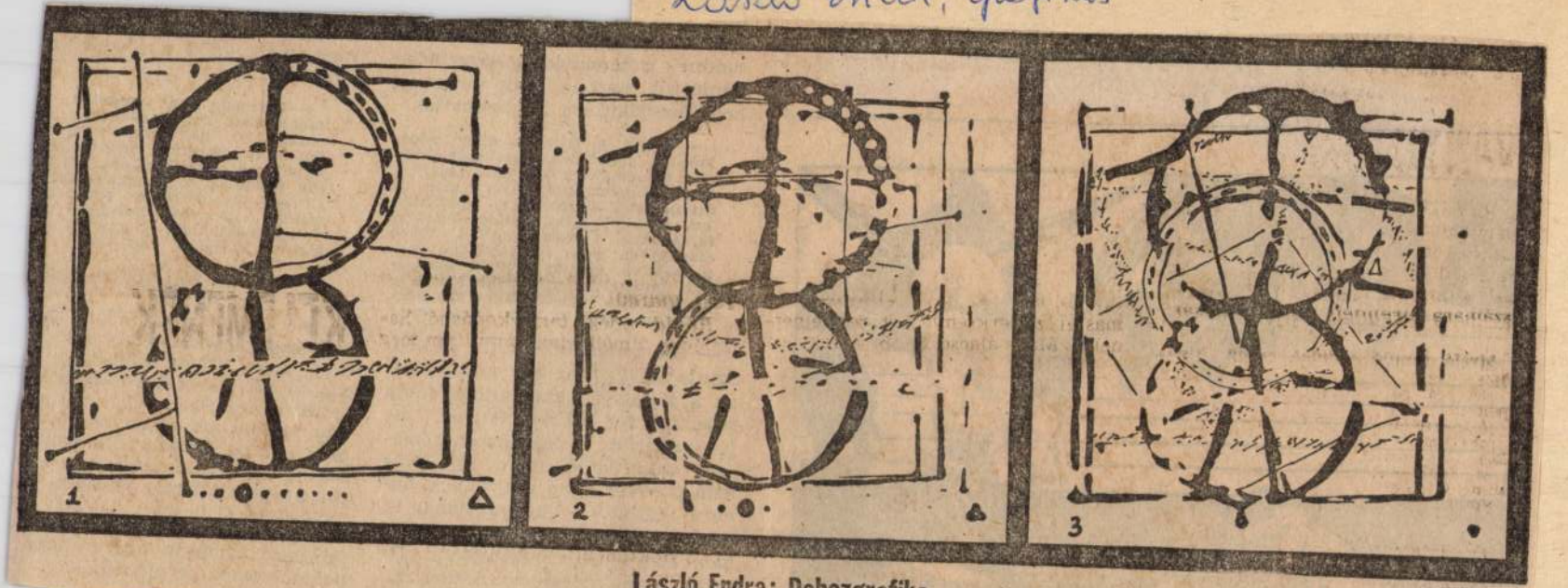

László Endre: Dobozgrafika

Élet és Irodalom 1984. jún.

8.

XXVIII/23

itriájukból? Csak óvni
társaimat a provincia-
mert az csak arra jó,
kítse a gondolkodást.

**s, a latin-amerikai iroda-
hatvanas, hetvenes évek-
sztalt prosperitása véget ért.
nem éppen azért, mert az
ök túlzottan is kitekintet-
gyvilágba, azután elbizony-
k, s nem mertek többé
n saját élményeikbe ka-
a, virtuóz módon, Európá-
retlen eszközökkel írni —
zt annakidején Marquez,
ön és a többi nagy tette?**

udná, mekkorát téved!
étel nélkül mindannyi-
lból, utazásaink során
el Latin-Amerikát, sa-
ális örökségünket. Jóma-
r döbbentem rá, hogy
án perui író vagyok, ha-
úttal latin-amerikai is,
etemben először, 1958-
pába rándulhattam. De
lékeztessem Asturiasra.
alma sem volt a maya-

metaforaként, szimbolumként
megjelenik majd a jövendő m
káimban.

**— Olvastam az amerikai T
magazinnak írt beszámolóját Sal
dorról. Az döbbentett meg, h
ön, a zseniálisnak ismert művé
képes volt kívülállóként, érzelm
től mentesen úgy engedelmeske
az objektív hírközlés parancsán
mintha egy másik bolygóról kel
volna tudósítania. Mégiscsak az
tágabb hazájáról van szó!**

— Objektív voltam, de nem
deg. Azt kérték tőlem, hogy k
nikása legyek a salvadori vála
tási kampánynak. Csak azt írt
meg, amit láttam. Egyébként u
zásom előtt sokkal rosszabb he
zetre számítottam. Ott, Salvad
ban viszont azt tapasztaltam, ho
az emberek, beleértve a politik
sokat, sőt a katonákat is, a háb
rú, a szenvedések ellenére se
vesztették el hitüket a békés re
dezésben, legtöbbjük hajlan
mindent megtenni azért, hogy
polgárháború befejeződjék...

László Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

grafikus művész

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 FEB 21

1021

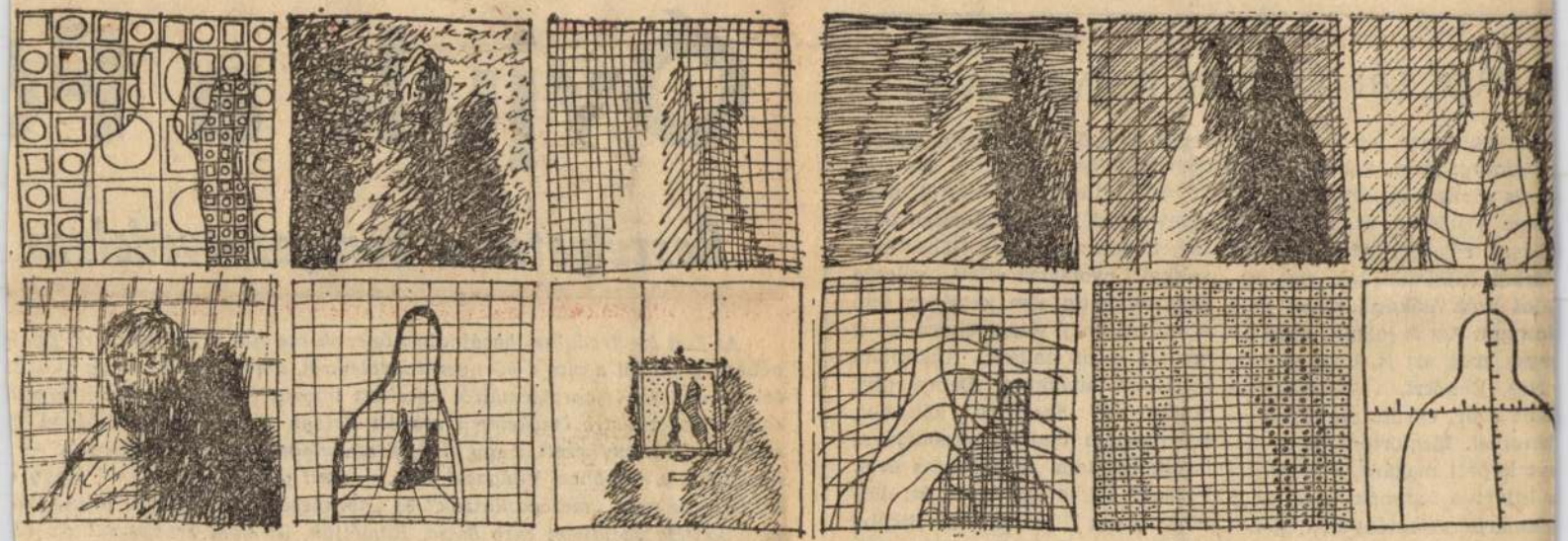

László Endre rajza

Mocsár Gábor hatvanéves

gyar író, aki előszeretet-
og. Nem, kedves nyom-
lvasó, az állítmány ko-
ajtóhiba. Mocsár Gábor
róla egy interjúban: „A
kifelejtettünk egy cso-
ót. Rákóczi szava ez a
. Azt is jelenti, hogy di-
neg azt is, hogy morog-
Rákóczi, a kényelemhez
úr, együtt dudorgott az
l. Megtörtént, hogy kö-
ott magára, s álöltözet-
t a katonák közé, hogy
je véleményüket, gond-
ukat." A nagy fejedelem
réfestőjének aligha kell
en a nép közé osonnia.

retett és gyűlölt városáról, Debrecenről, s egyáltalán, a ma sem kevésbé időszerű kérdésről, hogy lehet-e vidéken tartalmasan élni. Lehet, persze, Mocsár Gábor művekkel nyomatékosított válasza egy pillanatig sem kétséges, félő azonban, hogy sokan éppen ezt a választ nem hallják. Akkoriban kerültem, diákként, Debrecenbe, amikor ő Szegedre költözött, ilyenformán csak a legendájával találkozhattam. A hatvanas évek közepén sokan utánozták őt: délelőttönként beültek a Bikába („mint a Gábor"), iszogattak („mint a Gábor"), s csodálkoztak, hogy egy épkézláb mondat nem ványszorgott ki a tollukból. Né-

Óvjuk a Fö

Beszélgetés a környezetvédelem

Az Élet és Irodalom hasábjain hónapok óta hol erősebben, hol gyen
gébben izzik föl a vita a környezetvédelemről, amelyet a dr. Nagy Bálint
tal a világ fehérjeproblémáiról készített interjú indított el. Megállapító
saira mindenesetre érzékenyen reagált Balogh János ökológus. Majd v
szontválasz következett, s egy vízügyi szakember — dr. Papp Ferenc —
hozzászólt a témához. Világossá vált — amit gyanítottunk is —, hogy
eszmecsere nem „mezőgazdászok" és „környezetvédők" között folyik, h
nem kétféle szemlélet csap össze. Reméljük, itt nem érvényesül az ol
hasonlata, amelynek két szára között környezetünk védelme volna
(el)vágnivaló. Az ország eddig egyetlen tudományegyetemi ökológiai ta
székének vezetője, Jakucs Pál. A debreceni professzort kérdeze

László Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Eger
1970 MÁR 13

László Endre karikatúrái a Pallasban

Február második felében láthatta az egri közönség a fiatal grafikus, *László Endre* karikatúráit a Pallasban, a Megyei Művelődési Központ klubtermében.

A hatvan darabból álló kiállítás jókedvre és elgondolkodásra készteti a nézőt: a mindennapi élet apró jelenségeit és a frissen látó fiatalember asszociációit kapja itt görbe tükörben. Közvetlen környezetét ismeri a legjobban, innen sugárzik szét a fonákban is a lényegeset és fontosat kereső bölcselkedése. S mivel az élet gyakran halmoz abszurd jelenségeket, vagy nem nehéz észre venni az emberi magatartásokban a hazudozó színészkedést, László Endre nem késik vonalakban kritikát, jókedvű véleményt vázolni a papírra. Mint jó népművelő tudja, hogy a gondjára bízott „alanyt" meg kell művelnie, s ezt úgy képzeli — képzelteti el, hogy apró ekével barázdákat kell szántani az „alany" homlokára. Vagy fantomszerűen jelentkező figuráiban az alaktalanság mennyi találat jellemvonást gyűjt össze, s az összbenyomás kifejez valamit, amit a karikatúrista elítél és kinevettet. És mondjuk el gyorsan, hogy sem formában, sem ötleteiben nem másat, újat és a magáét akarja adni.

Én még egy kitűnő rendezői fintort jegyzünk fel. A testmagasságban egymást követő portrék között megbúvik grafikának kerekezve egy tükör és a néző hálás az ötletért, amikor a csufondáros és csúfolódó rajzok között megpillantja saját képmását. Ez is önismeretre ingerel, mint minden általában. *(f. a.)*

dintetben
élkül ál-
nkájuk-
nappa-

érthető
nsági és
melkedő
nemhogy
n nevük
s nélkül

doltunk itt az önkéntes rendőrök
kéntes tűzoltók, határőrsegítők
vékenységére. Néhány hónappal
előtt az MSZMP Központi Bizo
ga megtárgyalta a Belügymini
rium munkáját, egész tevékeny
— tizenhárom esztendő óta elé
Ez a tény, a munka napirendr
zése, aláhúzza az állam- és kö
tonság védőinek szerepét, hiva
teljesítésének országos fontos

Hol tart ma a mi rendőrsé

em igazgatónak

hátra, hogy beutazzanak Egerbe a megbízásuk átvételére.

A megyén *Szűcs György* fogadta őket, a kereskedelmi osztály vezetője. Így emlékezik rá Oláh György. Rajtuk kívül nem volt senki más. Megkérdezte tőlük, tudják-e, miért hivatták őket? Aztán felsorolta, kinek milyen beosztása lesz.

— Oláh elvtárs, úgy gondoltam, téged bízunk meg igazgatónak. Téged nagyon jól ismerlek, hiszen együtt voltunk pártiskolán.

Persze, egyiken sem szóltak egy szót sem, nem említették, hogy már előző nap sokkal. Az egyik üzletért többet, a másikért kevesebbet adtunk.

Kíváncsi vagyok arra is, hogyan változott meg az élete személy szerint az új igazgatónak is. Mindjárt a fizetéssel kezdi. A korábbi hatszáz forint helyett 2100 forintot vett fel havonta. Volt mire költeni a pénzüket. Akkoriban nősült, az apósáéknál lakott egy kis szobában, Gyöngyössolymoson, a másikban pedig a szülők és a gyerekek. Nyolc gyerek tartozott a családhoz.

Kaptak egy szoba-konyhás lakást Gyöngyösön, a Jókai utca 25-ben, ahol most

LÁSZLÓ EMŐKE művtört.

Acsay Judit: László Emőke: Hajnal Gabriella.
2 Uj Tükör, XXIV.évf. 37.1987 2-3.p.

78/85
HUNGARIAN AGRICULTURAL REVIEW
Periodical of the Hungarian Agricultural Library.
Bp. 29 cm.

79/87
THE HUNGARIAN P[OETS, PLAY - WRIGHTS], E[SSAYISTS, EDITORS AND] N[OVELISTS]. - LE P.E.N. HONGROIS
Bp. 24 cm.

László Endre

Kiállítás a Pelsi Galériában

Magyar Nemzet 1985. VIII. 29.

K. László Enikő

/Mosonmagyaróvár/

"Erkély" /repr/

Rajztanitás . 1962. VI. sz. 13.1.

MTK .

László Enikő

Kiállitási kritika

Kisalföld 1966 nov.27.

László Erica festő

Gótfalvai Guótth Pál

HÍG-H SOCIETY

magyar-angol

A kiállítással egyidőben jelenik meg Gótfalvai G. Pál HÍG-H SOCIETY című műve, mely László Erica festményeihez írt verseket tartalmaz.

Ez a könyv a művészeti ágak lehetséges kapcsolatának újabb példája az integráció korában. Különlegessége, hogy tartalma nem magyarázat és a képek sem illusztrációk.

Egyszerűen a képek ereje történetet kívánt és ezt valaki leírta.

The book "HÍG-H SOCIETY" by Paul G. Gótfalvai is launched simultaneously with the opening of Erica László's exhibition.

This book is a fine example of how two art forms can complement each other. The verses are not meant to be explanation to the paintings, and the paintings in the book are not illustrations to the verse.

Simply the strenght of the pictures called out for a "story" and G.G.P was captured by it.

For futher information:

Tel:06-20-9670093
Fax:(1) 228-66-30

A BÉKE GALÉRIA

(Radisson SAS Béke Hotel, 1067 Budapest, Teréz krt. 43.)

szeretettel meghívja
Önt és barátait

LÁSZLÓ ERICA
festőművész kiállításának
megnyitójára

1999. szeptember 1-én 18 órára.

A vendégeket köszönti:
Dénes Anna

A kiállítást megnyitja:
Kulka János színművész

A kiállítás megtekinthető: 1999. október 1-ig

BÉKE GALÉRIA

(Radisson SAS Béke Hotel, 1067 Budapest, Teréz krt. 43.)

Cordially invite
you and your friends
to
the opening of
ERICA LÁSZLÓ's
exhibition
on the 1st of September in 1999
at 18.00 h.

Welcoming words by
Anna Dénes
(PR manager Radisosn SAS Béke Hotel)

The Exhibition is opened by Mr János Kulka
dramatic Actor

The Exhibition stays open till the 1st of October 1999.

KARÁCSONYI KÖNYVJEGYZÉK

TARTALOM

Karácsonyi újdonságok ..... 5—52

ANTOLÓGIÁK, VERSES MŰVEK

Babits Mihály: Kisebb műfordítások 5
Baudelaire Charles: Versek 5
— A romlás virágai 5
Debreceni verses krónika 5
Erdélyi József: Emlék 5
Horváth Béla: Nyugati szél 5
Illyés Gyula: Válogatott versek 5
Juhász Gyula: Összegyüjtött versei 5
Kalevala. Finn népi hőskölteméný 6
Képes Géza: Gorgó mereng 6
Lyra Hispanica 6
Mées László: Anya kell 6
Nádányi Zoltán: Gyertek, énekeljünk 6
Ovidius: A szerelem művészete. Fordította: Gáspár Endre 6
Radnóti Miklós: Orpheus nyomában 6
Reményik Sándor: Összes versei, I—II. k. . 6
Rimbaud: Költeményei. Fordította: Kardos László 7
Sinka István: Balladáskönyv 7
Száz vers. Szerb Antal válogatása 7
Szentiványi Kálmán: Keresztutak közt 7
Szerelmes antológia 7
Traeger Ernő: Őszi szántás 7
Vörös István: Tű hegyén 7
Weöres Sándor: Meduza 7

MAGYAR REGÉNYEK, ELBESZÉLÉSEK, SZINMŰVEK

Ambrózy Ágoston: Tíz perc 8
Antalffy Gyula: A honi utazás históriája 8
Asztalos István: A fekete macska 8
— Kedves Péter élete 8
Bánffy Miklós: Fortéjos Deák Boldizsár memoriáléja 8
Berend Miklósné: A Piombo-kép 8
Bibó Lajos: Halovány virág 8
— Halott szerető 8
— Meg kell a szívnek hasadni, I—II. 9
— Nincs irgalom 9
— Utolsó kaland 9
A Böles Esopusnak és Másoknak Fabulái 9
Csoma-Közi Sándor: Tegnapelőtt 9
Dénes Gizella: Boldogasszony völgye 9
Dormándi László: A túlsó parton 9
Drasche-Lázár Ilona: Kalandnak indult 9
Gáspár Gyula: Ezüstmadár 10
Gáspárné Dávid Margit: Maroknyi boldogság 10
Gedényi Mihály: Pesti ének 10
Gellért Vilmos: Novemberi hajnal 10
Gergely Márta: Miss Nihil 10
Gulácsy Irén: Jezabel, III. 10
Gyenes Rózsa: Családi gyűrű 10
Halasy Júlia: Aszfaltvirág 10
Harsányi Zsolt: Hajnali cigaretta 11
Heltai Jenő: Ismeretlen ismerősök 11
Herczeg Ferenc műveinek gyüjteményes kiadása 11
Ignácz Rózsa: Két élet 11
Illyés Gyula: Puszták népe 11
Jánosi Jenő: Ki merre lát 11
Jászai Mari levelei 11
G. Jókay Lenke: Atilla 11
Kaczér Illés: Ikongó nem hal meg 12
Kádár Lajos: Halászok 12
Kántor János: Hősi halált halt Franciaországért 12
Karinthy Ferenc: Don Juan éjtszakája ... 12
Karinthy Frigyes: Tanár úr, kérem 12
Kassák Lajos: Emberek — sorsok 12
— Karácsonyiék 12
L. Kiss Ibolya: A nagy cél 12
Kiszely Mária: Cosima 13
Kolumbán Géza: Assunta 13
Komáromi János: Zúg a fenyves 13
Kosáryné Réz Lola: Perceg a szu 13
Kosztolányi Dezső: Ákom-bákom 13
— Édes Anna 13
— Felebarátaim 13
— Novellái, II—III. k. 13
Kovai Lőrinc: Vadvíz 14
Krudy Gyula: Három király, I—II. 14
Lakatos Vince: Zug a nádas 14
Leleszy Béla: A hét bűn ágya 14
Liszt Nándor: Fele se tréfa 14
Maderspach Viktor: Medve! 14
Magvető Könyvtár: 1. **Szabó Pál:** Szomszédok. 2. **Erdélyi József:** Toldi-kéz. 3. **Kodolányi János:** Fekete sátor 14
Makkai Sándor: Szabad vagy, I—II. k. ... 14
Mándy Iván: Csőszház 15
Sz. Mándy Teréz: A budai ház 15
Márai Sándor: Bébi vagy az első szerelem 15
— Sirály 15
— Vasárnapi krónika 15
Mohácsi Jenő: Lidércke 15
Mollináry Gizella: Vádoltuk egymást 15
Móricz Zsigmond: Erdély 15
Munkások 16
Náday Nagy Ferenc: Téged kereslek 16
Nagy idők, Nagy emberek 16
Nagy István: A Boldog-utcán túl 16
Nagy Jenő: Sárkányfogak között 16
Nemeskéri-Kiss Sándor: ... hol nem volt . 16
Németh Johanna: Szeretni, szenvedni 16
Neubauer Pál: Jóslat 16
Oláh Gábor: Heten vagyunk 17
Orbók Attila: Bársonyszék 17
Ormos Gerő: Mindent eldönt az Ur 17
Rab Gusztáv: Éji lepke 17
K. Rhédey Zoltán: Verébtől a szarvasbikáig 17
Semjén Gyula: Lázadás 17
vitéz Somogyváry Gyula: Katonacsillag megfordul 17
Sovány Mária: Aranyhíd 17
Sőtér István: A templomrabló 18
Starosolsky Aranka: Sztambuli lélekvásár . 18
Szabó Pál: Tíz esztendő 18
Szántó György: Ötszáz pengő 18
Szegváry Mihály: Vidéki múzsa 18
Székely Mózes: Kié az ország 18
Szentmihályiné Szabó Mária: Aratás 18
Szitnyay Zoltán: Alázatos élet 18
— Kastélyok koldusa 19
Tábor István: Forradalom a Fekete Városban 19

Karácsonyi könyvjegyzék

H. LÁSZLÓ ÉVA

KÜLDI:

NAGYKOVÁCSY ÜZLETHÁZ
BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-U. 9.
TELEFON: ✱ 1-898-98

1943

A MAGYAR KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVKERESKEDŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
HIVATALOS KARÁCSONYI ÁRJEGYZÉKE

László Fábián Gyula

A fiatal müvész olyan szobrász, akit csak a szobrászat izgató feladatai érdekelnek,-mondja kritikájában a Müvészet c. rovat, a Képzőmüvészeti Főiskola ifjusági kiállitásán szereplő müvészről.

A HÉT, Bp. 1917. dec. 30.
XXVIII. évf. 52. sz. 830-831. lap.

mok.

H. László Éva grafikus

Tervezte Mednyánszky László e. kötet enveloppe-ját (burkoló) 1943 ban. (Singer Wolfra kin)
Ábra 323 l

Nemes Béla: A művészeti könyvek művészetéről.

Magyar Grafika 1960, 4 évf 5 sz. 321

H. László Éva

A Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Orsz. Egyesületének hivatalos karácsonyi árjegyzékének cím-lapján Jézus szülezésének jelenetét fenti rajzolta. 1943.

Szentháromság, Szen

TFŐ

28

Ágoston, Emil

DD

29

Pazzi Magd., Maxim

RDA

30

Sz. Jobb feltal., Nándor

ÖRTÖK

31

Úrnapja, Petronella

TEK

Nyakunkon a vizsgák! Most dől el, ki érdemel jutalmat, ki nem. Aki jutalmat érdemel, annak a *Könyvbarátok Kis Könyveire fizetünk elő.*

MBAT

De vehetünk neki más könyvet is az Egyetemi Nyomda könyvesboltjában, Budapest Kossuth Lajos-utca 18., ahol minden jobb könyv megvan.

László Ferenc

az egyik szerzője az alábbi pályázaton kiemelt megvételt nyert 18.sz. tervnek

Nefer Miklós: Szombathelyi vá rosháza tervpályázata, 197o. - Magyar Építőművészet, 1971.2.sz. 2-6. l.

László Ferenc építész

Tervezőcsoportjának tervét megvették az alábbi pályázaton

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. hádszertani Intézetének tervpályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

László Ferenc

Említve

Katonaművészek Riállidása Zala-
egerszegen
Hírlap, 1970. aug. 15.

MDK

László F. festő

Műbarátok-díjat nyert 1891.

MDK-A-I-1/2997.

László Ferenc, építész

Tervét megvették.

– : Új üdülőközpont Budapesten

3

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. nov. 29.

MDH

László Terez.

a dolgozók képzőművészeti iskolájának hallgatója, kiállításon részeltt.

Somogyi Néplap, Kaposvár, 1951. Máj. 14.

László Ferenc épitész

N.D.K.

A Sánkai Központi Uttörőváros tervpályázatán
I. díj
Társtervezők: Szabó Iván- Szmetana György-
Mester Jenő- László Ferenc- Ménis Lajos-
Makó Lóránt- Varga Endre

Magyar Épitőművészet 1966/2. 6-12.l.

László Ferenc (?) fertő

KT-pályadíjat nyer. 1891.

MDK-A-I-1/2854.

László Ferenc

Zalaegerszegen Kiállít

Zalai Hírlap, Zalaegerszeg 1970. feb. 17.

Lászlós Reverse

Kiállítása nyílt Zalaegerszegen

Zalai Hírlap, Zalaegerszeg 1970. feb. 13.

M.D.K.

László Ferenc

A Paskál-fürdő tervpályázaton 10ooo Ft-os megvétel

Társtervező: Gothárd Zsigmond, Kéri Gyula, Köteles József,

Magyar Épitőművészet 1968/2. 2-8.l.

László Terenc

Egri utca
Esős délelőtt

Budapest Napol Heves megyében
Hatvan, 1973.

László Ferenc

Nagyfokémyes
Erdei út

Budapest Nagyfokémyes megyében
Hatvan, 1973.

László Ferenc

Az albertfalvai asztalos cóh atyamesterei a megalakulás tól 7/1819/ kezdve: Strobl József. 1819-55, Stibinger Zakariás, Machunka Alajos. Az 1886-ban a cóh helyett alakult Ipartestület elnökei: Machunka Alajos, Mataky Ede, Prüller István, Pálos István; a testület megszünt 1938-ban. - Az egykori cóhláda a BTM-be került, László ferenc faszobrász restaurátor restaurálta.

dr. Tóth Imre: Az albertfalvai asztalos cóhláda.
Budapest, 1974. 1.sz. 38.1.

K. Lánló Eníkő:

„Egyedül" című olajképe a márciusban megnyílt Megyei Pedagógus Tárlat egyik legjobb teljesítménye.

Salamon Sándor: Jegyzetek tárlatokról – gyűrből

Rajztanítás 1969/4-5 56. old

László Emőke

az Iparművészeti Múzeum munkatársa a gondozója a Múzeumban elhelyezett értékes halasi csipkegyűjteménynek.

Kese Mária riportja: A halasi csipke.

1993. II. 26. Petőfi 13.03 LA-mé (11)

K. László Enikő

Részt vett a győri őszi tárlaton a vásárhelyiek stílusat hordozó képeivel.

Szes Mihály: Észak-dunántúli kiállítások

Népművelés 1969/1 41 old.

K.László Enikő

1968-ban a győri Kazinczy gimn. ifjuságí klubjában rendezte meg férjével közösen kiállitását. Főként tájképeket készit/Vitorlások/ utóbb készült képein az emberábrázolása került előtérbe/Paraszt Madonna/.

Salamon Nándor:Karczagi Endre és K.L.Enikő kiállitása Győrben

Rajztanitás 1968/3 26.old.

K.László Enikő

Rajztanár, Karczagi Lászlóval, férjével közösen rendezett kiállitást Győrben. Egy kisváros konzervativ világában tesz kisérletet arra, hogy olyan müvészetet alakitson ki amely kapcsolatban áll a mai modern müvészettel. Tanulmányait az Egri Tanárjépzőben végezte. Tanára Jakuba János volt. Oklevelet 1961-ben nyerte el. Rajztanárként Mosómagyaróváron kezdte, megyei tárlatokon jelentkezett férjével. A Győr-i Müvészklubban batikolt teritővel és falvédőkkel jelentkezett.
Salamon Nándor: Karczagi Endre és K.L.E. győri kiáll.

Rajztanitás 1968/3 26.old.

László Felnc

1860

l.

Michalik Miklósból

50 l.

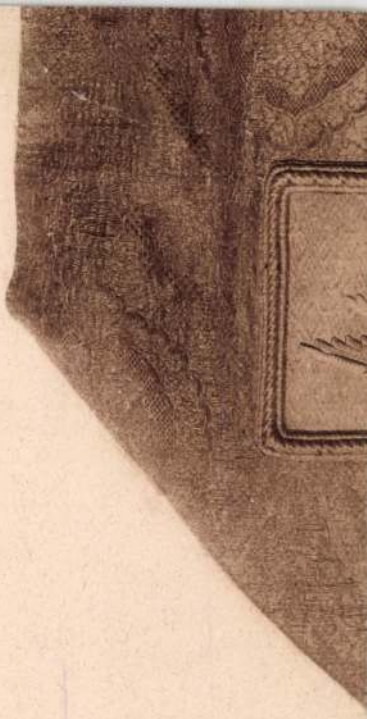

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1973 JAN 26

Reménységbe takargatlak,
tenger zöldből kiválasztlak.

marad-e belőlünk valami?

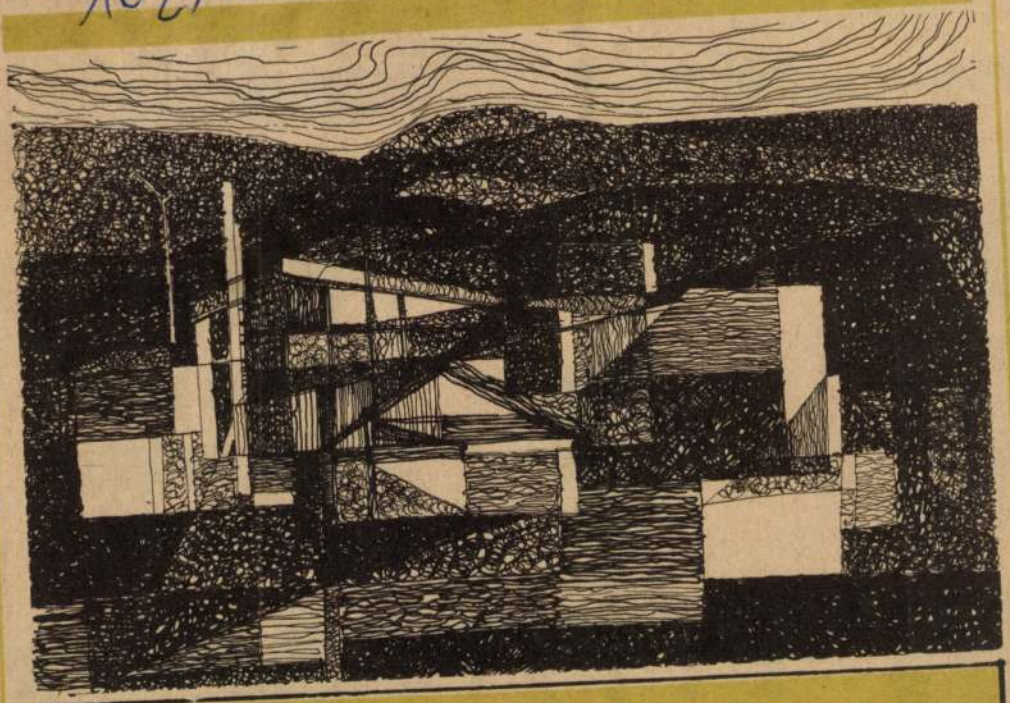

LÁSZLÓ ENIKŐ RAJZA

STANDOLIT OLAJ

Külső és belső
mázolási munkákra
egyaránt alkalmas!

BUDALAKK
FESTÉK ÉS MŰGYANTAGYÁR

BUDALAKK

K. László Erikő

Résztvesz a gyári tárlaton

Egyéni értelet — megérnyes egész

Kisalföld, Győr 1970. máj. 1.

K. László Emőke

Szerepel az alábbi tanulmányban

Medve Gyula: Magyarországi festők. Kiállítás a múzeumban

Kisalföld 1969 XI. 2

MDK

K.László Enikő

Kiállitási kritika

Pedagógusok lapja 1968 ápr.2o.

K. László Enikő

Képekkel szerepel a győri öni tárlaton

Szes hihály: Ének-dunántuli kiáhítások

Népművelés 1969 I. n. 41 old.

László Enikő MDK
"Karczagi Endréné

Szerepelt a győri képzőművészeti kiállitáson.

Borbáth Sándor: Korszerübbet, szinvonalasabbat!
Kisalföld 1962. nov. 7.

M.D.K.

László Erinhő
festő

A mosonmagyaróvári festők
kiállításán vett részt

Hírek.
Művészet, 1961. december – 41 l.

K. Lánló Enikő:

Rajzai arról tanuskodnak, hogy megérintette Barcsay nelleme de a tudatos rokonság vállalása mellett sem vált az ősz mester epigonjává. Önálló utat jár, önálló, sensi által nem közölt gondolatokra talál. Lapjait elemezve a rendteremtés nellemi véljük felismerni, amint a tárgyak, formák tömkelegében keresi az egyensúlyt, a rendet. (Domboldal, Utak)

Salamon Nándor: Győr-Sopron megyei tanár festők kiállítása

Rajztanítás 1971/5

32. old

László Enikő

festőművész kiállitása, Győr, Kazinczy Gimnázium. - Ism: Salamon Nándor, Rajztanitás, 1968.4.sz.28.l.

A 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Látvány és kísértés

László Erica festményei

Különleges vállalkozás **Gótfalvai Guótth Pál** verseskönyve. Már az önmagában figyelemre méltó, ha valaki egy művet egy másik művészeti alkotás ihletésére készít.

Gyakori, hogy az írott szöveg kap, általában kiadói felkérésre, illusztrációt. Ilyenkor a képzőművész nekiáll olvasni, beleéli magát a vers vagy próza hangulatába, s megpróbálja a maga eszközeivel megjeleníteni annak képi világát.

Jelen esetben más történt. Gótfalvai Guótth Pál meglátta **László Erica** festményeit, s azok hatására írta meg *Híg-h Society* című versciklusát. Egyszerre magától értetődő és merész kísérlet!

Magától értetődő, mert László Erica képei minden festőiségük mellett sajátosan elbeszélő jellegű művek. Plasztikusan, érzékletesen ábrázolt alakjai történeteket sugallnak. Miközben dekoratív pompájuk az esztétikumra mint lehetséges örömforrásra fókuszál, melankolikus és zaklatott élethelyzeteket elevenít meg.

Furcsán nyugtalanító miliőket látunk minden kompozícióján. Láthatóan gazdag, jómódú emberek arcai, alakjai adják László Erica üzeneténk komponenseit. Ám a művésznő nem egyszerűen jellemrajzokat készít! Miközben előzékenyen és kielégíti a néző látványigényét, pazarló motívumgazdagsággal, finoman kevert és mégis lüktető színharmóniákkal, erős drámaiságba oltott szociális érzékenységgel vállalja a megidézett világ kritikáját. Figyelemre méltó, hogy néhány kivételtől eltekintve minden arc feszült, szomorú, keserű, pedig a láttatott élethelyzetekben a közgondolkodás szerint boldog, elégedett, és derűs ábrázatokat kellene látnunk. De László Erica nem a társasági mimikát mutatja meg, hanem a csillogó, kozmetikázott felszín alatti rétegek lélektani mélységeit.

Magától értetődő, hogy e festmények narratív ereje miért is rezonáltatta a költő Gótfalvai Guótth Pál művészetét a maga frekvenciáján. Mindkettőjük munkáiban karakteresen rajzolódik ki a vonzalom egy magasabb szellemi síkon zajló élet iránt, miközben tisztában vannak azzal is, hogy az oda vezető út gyakran keserves szakaszokon át halad. László Erica is elmondja azt képeivel a „híg felső tízezerről", amit az általa ihletődött költő láttat.

A vállalkozás merészségét igazolhatja minden játékos ellenpróba. Hiszen, ha külön-külön olvassuk, illetve nézzük a verseket és a képeket, úgyis önálló művek, nem szorulnak egymás támogatására. Sőt, a festményekből kiolvasható más történet is, elindíthatnak más képzettársítási folyamatokat, mint ahogy a szöveg mellé készülhetne egyéb illusztráció is. Mindez azonban nem cáfolja, hogy így együtt, egymásra találva egy különös izgató, nyugtalanító – mással nem pótolható! – élményt kínál a két alkotó munkája.

László Erica festőművész *Éjféli esküvő* című képe előtt

A **Radisson SAS Béke Hotel**-beli tárlat kitűnő alkalom, hogy a képeket „lélegző valóságukban" szemlélhessük, hiszen a leghívebb reprodukció sem képes pótolni az eredeti megjelenés szuggesztivitását. A kiállítási forma László Erica képi világának pedig sajátos pluszt ad, hajlamosít az önvizsgálatra: az elegáns tárlaton a néző kénytelen számot vetni az általános értékrendben elfoglalt saját szerepével. László Erica – miközben kétségtelenné teszi, hogy mindazt tudja a festészetről, amit tudni akar – finoman állítja nézőjét választás elé. Nem szégyenül meg senki, aki csupán az ábrázolás attraktivitását csodálja, aki megelégszik azzal, hogy látványos képeket nézhet, de megörvendezteti azt is, aki gondolatébresztést vár egy tárlattól, ösztönzést a művészet valódi feszültségével ahhoz, hogy a világ magától értetődő dolgai okosan megkérdőjeleződjenek.

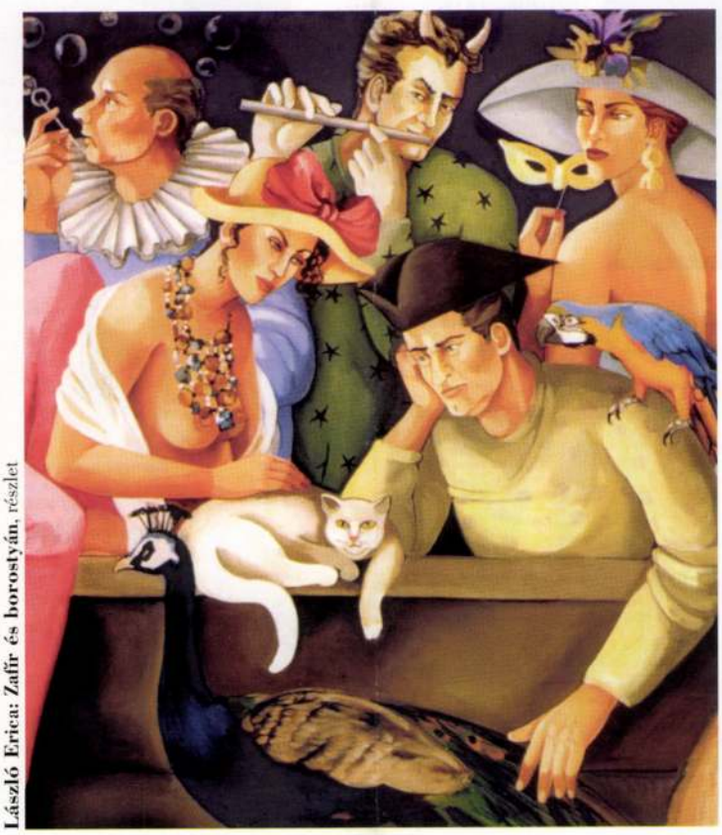

László Erica: Zafír és borostyán, részlet

Gótfalvai Guótth Pál verseskötete, amely magyar-angol kiadásban jelent meg, lehetőséget kínál arra, hogy egy nem mindennapi találkozás részesei legyünk. A különkülön is művészi értéket képviselő munkák együttesen igazi kuriózumot kínálnak. Az igen jó minőségű reprodukciók minden bizonnyal örömteli perceket okoznak László Erica festészete híveinek, s talán azokat is behatóbb megismerésre ösztönzik, akik számára ez a világ inkább idegen. „Nincs feltétel, de nincs ígéret se" – írja Gótfalvai egyik versében, megszólaltava egy allegorikus alakot László Erica egyik festményéről. S valóban: a megragadott s felmutatott lények – melyek közül, most látom csak, egy ördögszarvú figura mosolyog! – nem ámítanak többel, mint ami e világnak a sajátja. Mindketten jelzik, hogy a művészet önmagában senkit sem ment meg, de segít abban, hogy ráébredjünk kísértéseire.

Áldori Vendel

László Erika

1094 Budapest, Liliom u. 41.
Jegyek kaphatók a Trafó jegypénztárában (minden nap 17-20 ') és a Music Mix (V. Váci utca 33., tel.: 336-22-37) jegyirodában.
Jegyrendelés: (17-20 ') 215-16-00
trafó
KORTÁRS MŰVÉSZETEK HÁZA

Finn képzőművészek a Trafóban

Finnországban évente rendeznek Fényfesztivált. A szeptemberben megrendezésre kerülő finn művészeti fesztivál keretében a **Trafó Galéria** három kortárs művész munkáit mutatja be. A Budapestre érkező alkotók kreatív módon dolgoznak a fénnyel. **Jari Haanpera** mozgó fényinstallációkat készít használati tárgyak segítségével. **Saku Paasilahti** sem használ fényképezőgépet Peter Greenaway filmjeinek képi világát idéző „fényképei"-hez, de a Párizsban gasztronómiát tanult művész időnként többfogásos vacsorát készít letűnt korok ételkülönlegességeiből.

A szeptember 17-től október 10-ig tartó kiállítás fénypontja **Roi Vaara** performance-a. A szeptember 19-i előadáson újból találkozhatunk a világszerte ismert performerrel, aki több mint 150 előadással szerepelt Európa, Amerika és Ázsia számos városában. Vaara művészetét nem tekinti terméknek: "Instead of marking an art object I am one" – vallja.

MűvészetMalom

Fotó: Safi

Szentendre központjában, egy múlt századi malomépület rekonstrukciójával megszületett a MűvészetMalom, ahol nyár óta kortárs művészeti kiállítások várják a látogatókat. A leendő nagyszabású modern művészeti központot szeptember első felében igen sokan keresték fel, mivel az *Áttűnések 1999* címet viselő Összművészeti Fesztivál keretében változatos programokkal várták az érdeklődőket. A különböző művészeti ágak itt jól megférnek egymással: képzőművészeti kiállítás, zenei és táncszínházi előadások, filmvetítések s egyéb rendezvények... Az Amadinda Ütőegyüttes, Bozsik Yvett és Társulata, a Tomkins Énekegyüttes vagy az Orkesztika Mozdulatszínház mellett a képzőművészekből álló Miami Art együttes. A 700 m²-nyi területen a helyi és a Szentendréhez kötődő művészek alkotásai találnak állandó otthonra. A szeptember 26-ig látható azonos című kiállítás egyfajta keresztmetszete a szentendrei hagyományokhoz kötődő kortárs művészetünknek.

Deim Pál: Kapu, 1998, olaj, farost

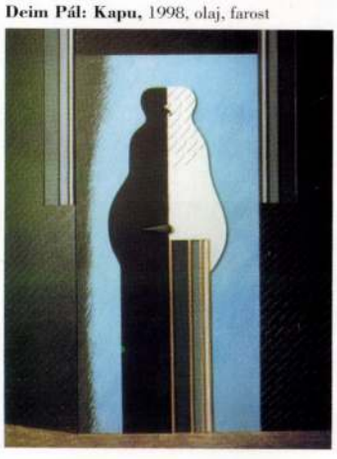

VirtuArtNet
www.virtuartnet.hu

Konfár Gyula: Színház, 1995, olaj, farost, 158 x 240 cm

Kortárs művészeti galéria az Interneten
Konfár Gyula életmű-kiállítása
Kozma István festményei
Halász Géza számítógépes grafikái, karikatúrái

Festmények, grafikák, szobrok, kerámiák, üvegből és textilből készült műtárgyak állandóan változó és bővülő kínálata
Nyitva 24 órán keresztül!

Contemporary art gallery on Internet. Exhibition from **Gyula Konfár**'s paintings. Paintings by **István Kozma**. Computer aided graphics by **Géza Halász**.

Frequently changing sortiment of paintings, graphics, sculptures, ceramics and art crafts made from glass or textile. It is open 24 hours a day - surf to www.virtuartnet.hu

Derkovits Galéria
Csendes „Édes Élet"

Csendes Csaba: Találkozások, 1999, olaj, farost, 80 × 100 cm
Csaba Csendes Encounters, 1999, oil, pulpwood, 80x100 cm

Csendes Csaba
festőművész kiállítása
Megnyitó:
1999. szeptember 16. 17⁰⁰ órakor

"Dolce Vita"
Csaba Csendes's paintings
inauguration 16th September at 5 pm

A kiállítás megtekinthető:
1999. szeptember 16-tól október 8-ig
Nyitva: 12h – 18h
Open: to 8th July 1999
Daily 12 am – 6 pm

Cím/Address:
Budapest, VI., Teréz krt. 9.
KÉPCSARNOK